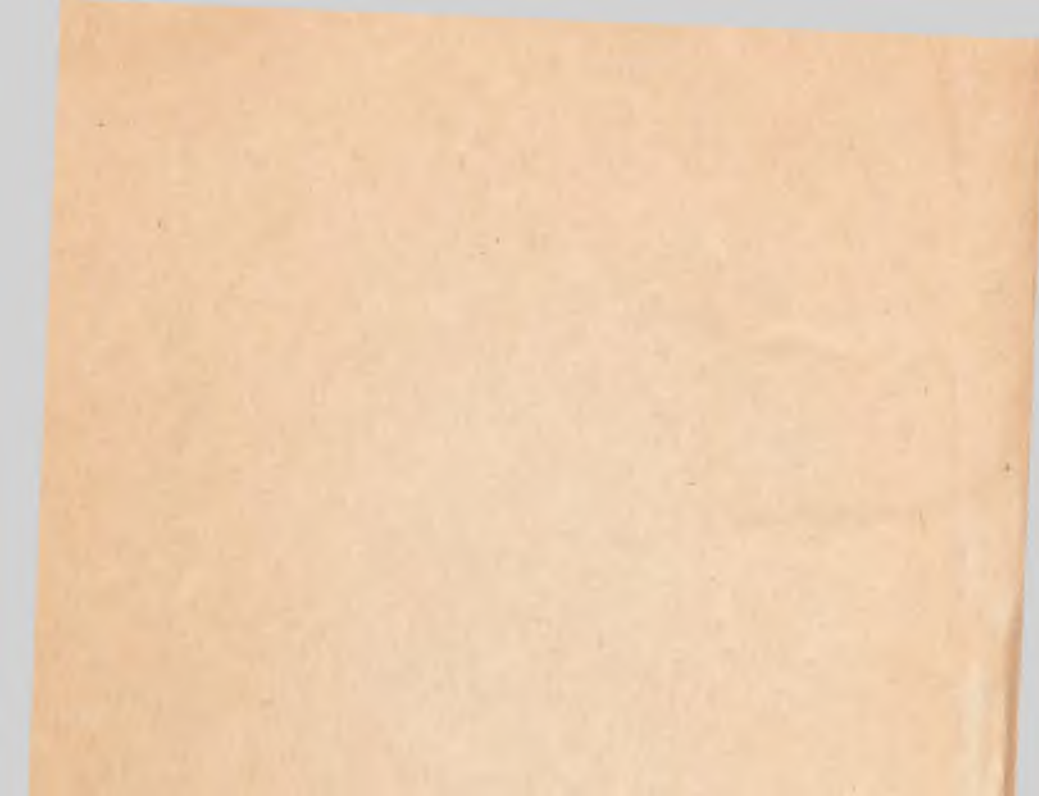
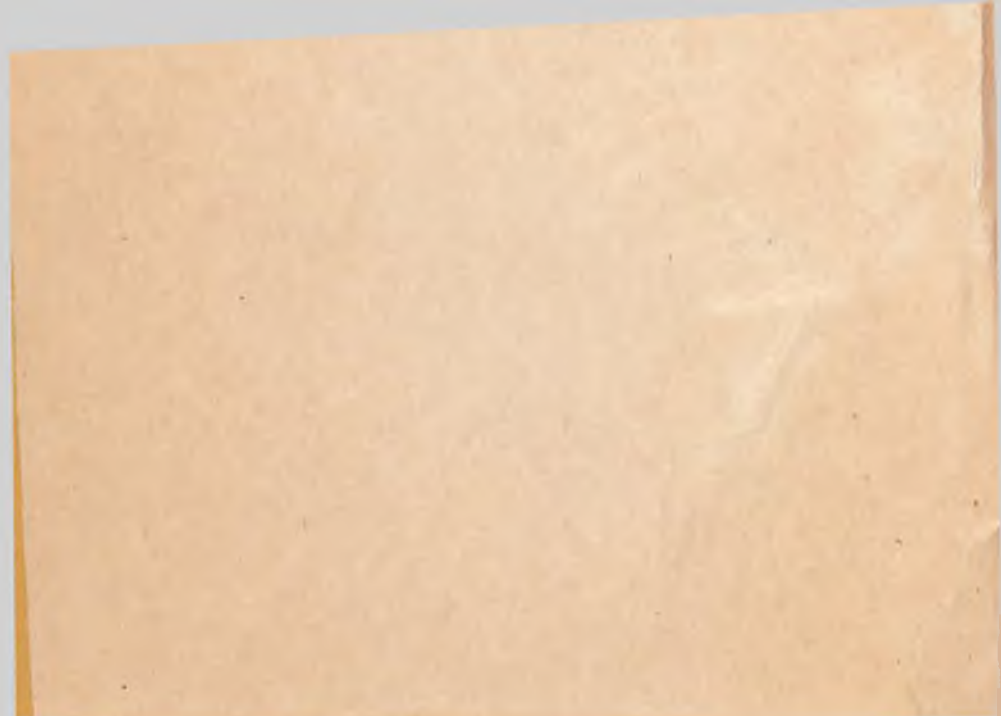

2004

Հանր. Միավորակ. Գրքարարական

22-5-1978

Գրադարան

ՔԱՆԱԿԱՆԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԵՂԵ

ԳՐԱՐԱՆ

Հ. Բաղդասարյան Կ. Մարտի 1978

Բ. Գրադարան Գրքարարական

74302

(829-uh)

542 78

ՊԵՇՆՈՒՄ

ՔԵՐԳԻ

Ահա անթիւ տէր՝ օրնս հազար
էթէր հազարն տէր իւր ճիւղ թագ
սիւն իւր

Պառլամենտ շէրիք ըստ իւրն տէր սապրո ըս
տանալ ըստ թիւի ետնուն ըստ ըստ ըստ
կոպոսուն ըստ ըստ ըստ ըստ

ԳՈՒՍՍ ԶԷՐԻՆ ՓԱԹԵՐԻԳԻ ԻԶՆԻՄԻՍՈՒԼԻ ԳՎԱԲԵՐԻՆԷԼ ԱՆԲԵ
ԵԱԽՍԿՈՍՏՈՒՆԸ ԷՄԵՐԻ ԻՆԳՐԵ

Պատմա

ՃԻՆՏԻ ՍԱՆԻ

ՏԵՐԵՆՆԵՆՔԻ ՊԵՏԵՆՔԻ ԶԱՌԱՔՈՒՆՔԻ • ՏՕԲԵՆՔԻ • ՅՈՒԴԵՆՔԻ Է ԵՊԻ-
ՐԵՆՔԻ ՆԱԳԻՆ

1839 ————— իմձճ

ԳՈՒՍՍ ԶԷՐԻՆ ՓԵՏԻՓՏԻ

ՄԱՐ ԵԱԳՈՒՊ ԵՐՄԵՆԻ ՄԱՆԱՍԹԱՐԱՆՏԻ

Յո՛ւն Լեւոն քեզ տւում էք յաւիտեանից • իմացողութ զամս յառ-
ջող մինչև յազգս • 2 Օգե • 32 • 7 •

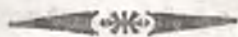

ՏԵՕՐՏԻԻՆՃԻԻ ՏԵՂԻ

Սինա տաղինոյ մովսէսէ նամոս (օրէնք) վերելէսի , չեօլտէ գըրգ սէնէ զարֆընտէ ալլաճըն իսրայէլ միլլէթինէ եթտիկի ինայէթ , անլէրին չօգ տէֆա էմրէ մուղայիր հարէքէթ էտիւզ թէքաթը օլմալէրի , ասարօն վէ մովսէս վէֆաթ էտիւզ յեսունուն եէտի իլէ յորդանան չայընտէն կէչիւսլ երուսաղէմ էյալէթինի զասթ էթմէլէրի , սաւուղուն վատիշահ օլմա , սընէ տէկին հաքիմէրին էլի իլէ իտարէ օլուսլ սլատէհու դաւիթին վէ սօղոմօնուն վատիշահ օլմասը , երուսաղէմոյ տա , ճարըն ետվըմասը , իսրայէլին վատիշահլըղը էքէյէ օլէօլիւս , իլէսլ սլերինին երուսաղէմոյ վէ օ սլերինին սամարիա նամ մէմ , էքէթտէ վատիշահլըզ էթմէսի , սլու հալ իւզըն չօգ վա գըթ իտարէ օլուսլ սլատէհու վատիշահլըզլէրի գալգուսլ սլաղ տաւէ էսիր կիթմէլէրինին սլէյանինտէ տիր :

ՊԵՇԱՆՈՒԹՅԱՆ

ՔԵՆՈՒԹՅԱՆ

ՏԵՅՈՐՏԻՒՆՃԻՒՍՏԻՆՈՒՅՆ

ՍԻՆՏԱԿՈՆ

Տեյորստինոյն տէճը՝ նիճէ քէրգ օլուր իւրիւնճիտէն :

Ճէվապ :

Սինա տաղինտէ մոլսէսէ նոմա վերիմէսի ինէ :
Զիրա՝ օ վազթէ գատար ինսանլեր եալնըղ
դապիաթ նոմսու իլէ իտարէ օլուրլեր իտի՝ քի ալլաճ
անի քէնտի հպէտիլ հպէտ հմրինին պէյան նամէսի վէ
չալգը կիպի՝ ինսանլն դապիաթընտէ սապիթ հթտի :
Վէ տեօրոթլնճիւ տէճրտէ՝ եէնէ ալլաճ «քէնտիսի» ալ
նի մախսուս իքի գաշ թախթա իւզէրինտէ եաղը ինէ
մոլսէսէ վերիլ՝ քի ինսանլեր ֆէճմ հթսինլեր ալլա
ճըն պերլիկինի , վէ անըն հմրինի : Զիրա նիճէ քի՝ ալ
լաճ տըր ինսանը եարաուուպ անըն վիւճուտինտէ դապի
աթ նոմսու սապիթ հտէն , քէզա եէնէ քէնտի տիլ
նոմսու վերէն , վէ օ տըր իսրայիլն ալլաճը , վէ ճիւմ
լէսինէ պօրճ տըր անէ իղաաթ հթմէք , վէ անըն հմ
րի տիլ նոմա , քի անի ինսանլեր քէնտի դապիաթլէ
րինտէ սապիթ օլուն գուլլէթտէն ֆէճմ հտէր իքէն ,
պաշտարնլեր քիթապրտէ տախի օգուսաղէ քի ունութ
մասընլեր : Օ՝ եճիլտէն իսրայիլ վիլլէթլինէ թէնպիճ օ
լունտու՝ քի մէշքիւր նոմսու՝ քէնտի օտու դապիաթ
րինին իւսթ հլիկլէրինէ եաղսընլեր՝ քի կիրիւպ չըգտըգ :

1 Ետ մոլսէսի . . . զերկուս տախտակին վիպրէն . . . 31 . 18 :

լերինտէ ֆիբրիլէրինէ կէլին¹ :

Չիւնքի նոմօս գալէմէ ալընտը , անէ մուղայիր հարէ
քէթ հտէնէ՝ ճայիզ օլան ղազէպին գալէմէ ալընմա
սը իճապ էթմէկ իլէ , շերիյաթ նոմօսլերի (դատաս
տանական օրէնք) տախի վէրիլեր մովսէսէ :

Պախուսուս նոմօսուն գարարը՝ բրիստոնէական օրէնք
օլմաղ իլէ , անըն ըհսիմլերինի սըրրէն պէյան էթմէք
իւջիւն կեօնակեօն պին (սովորութիւն և կանոն)
վէ ատէթ թերթիպլերի (խտրական օրէնք) վէրիւ
տի՝ քի իսրայէլ միլլէթի անլերի իճրա հտէրէք , մե
սիհին կէլէճէկինէ իթիգաթ վէ ումուտ պիրլէ՝ ալա
հըն իդաաթընտէ օլտուգլերի պէյան օլուպ փութփէ
ըհսթլերտէն ֆերգ օլտունլեր , նիճէքի ազիզ քիթապ
տէ պէյան տըր զիքր օլան մատտէլեր :

Մհգքիւր նոմօսլերին , նոր օրէնքտէն ադտէմ՝ մովսէ
սին եհտի իլէ վէրիլմէսի իջիւն , հին վէ մովսիսական
օրէնք , նոր օրէնքին կեօկէսի վէ ըհսմի օլտուղն իւ
ջիւն , ստուերական օրէնք , գալէմէ ալընտըլի իջիւն ,
գրական օրէնք տէնիլտիլեր :

Սիւալ 2 .

Նիճէ վերիլտի նոմօս :

Ծ. Ալիմիւլախիւզաթ՝ հէյպէթլի էլամէթ՝ վէ տիւր
լիւ թերթիպլեր իլէ , քի ճէմաէթ նոմօսուն իզգէթիւ
նի ֆէհմ հտիւպ՝ խիլաֆինէ հարէքէթ էթմէյէլեր :

ԳԼ. Վէ չիւնքի սինա տաղընըն գարչըսընտէ գօնագ էթմիւ
թի , լեր իտի (նիճէքի իւջիւնճիւ տէհրին էլլի եհտի սիւ
ալնտէ զիքր օլտու) , ալահ՝ մովսէսի տաղա ճաղը
րուպ՝ օ՝ անէ տէկին իսրայէլէ էթտիկի քէրէմի զիքր
հտէր անէ : Վէ տախի էկէր իսրայէլ տայիմա իդաաթ

1 Եւ գրեցես զնորա 'ի վերայ սեմոյ ամոց քոց . և 'ի դե
բանս քո . 2 Օրի . 6 . 9 .

իւզրէ գալոր խէ , անլէրի քէնտինէ մախսուս ճէմս
 էթ էթմէկէ միւրատը ալիյէսի օլտուղինի պէյան է
 տիւպ՝ անի էլէլ կիպի իրսալ էտէր՝ քի վարուպ ճէ
 մաէթէ խապէր վէրէ , վէ անլէրտէն ճէվապ ալուպ
 կէթիւրէ ¹ :

Ֆէհմ էյլէ ալահըն ինայէթինի , զիրաւ նիճէ քի՝ ճէ
 մի ինսանլէրտէն էալընըդ աբրահամը չաղըրտը , քէզա
 ճիւմէ միլլէթլէրտէն անըն ճինսինի քէնտինէ ճէմա
 էթ էթմէք միւրատ էտէր , լաքին ճէպլրի օլմասըն տէյա
 ու , էվիլէա մոլսէսի իրսալ էտէր՝ քի անլէրտէն ճէ
 վապ ալուպ , պատէհու գապլի գարար էտէ՝ քի ըիւ
 զալէրի իլէ իգաաթ էթմիլ օլուպ՝ սէվապ ալընլէր :
 Օ՝ էճիլտէն մուգատտէմ էթտիկի ինայէթի Ֆիքիւ
 լէրինէ պըրագըր , քի անլէրի միւլահազա էտէ
 ըէք՝ սօնկրաքի էտէճէկի ինայէթէ իթիգաթ վէ ու
 մուտ պիրլէ տայիմա իգաաթ իւզրէ գալալէր :

Զիրա օ քէրէմքեանի ալահ տըր քի՝ գարա գուշ
 էալրուսուսուս՝ գանատընըն իւսթիւնտէ թաշտըղի կի
 պի , անլէրի մըսըրտէն խէլաս էթտի ² :

Տէնիլըր քի գարա գուշ էալրուսուսուս տիւշմանտէն
 գաշըրտըղինտէ , անի գանատընըն իւզէրինէ ալուպ
 ուշար , մատամ քի անտէն զիյատէ էիւքսէք ուշան
 գուշ եօգ տըր , անճագ սայիր գուշ՝ քէնտինտէն էիւք
 սէք ուշան գուշարտէն խէվլէ էթմէկ իլէ , իքի այա
 ղընըն օրթասընէ ալըր էալրուսուսուս ուշտուղինտէ :
 Խմտի՝ մոլսէս տալտէն ինիւպ՝ վէ ճէմաէթին իթի
 էալըլէրինի ճէմ էտիւպ՝ ալահըն էմըինի թարիթի էտին

1 Այսպէս ասուցես տանն յալիւբայ . . . դուք ձեզէն տեսիք՝
 որչափ ինչ աւարի ընդ էգիպտացիսն . և առի զձեզ՝ եբրեւ ՚ի վէ
 ըայ թուոյ արծուեաց . . . և արդ՝ էթէ լսելով լուիցէք ձոյ
 նի խնում , և սլահեցէք զուխտն իմ , եղէցիք դուք ինձ ժողո
 վուրդ սեփական յաճենայն ազգաց . ԵԼ . 19 , 3 :

2 Որպէս զարծուի ՚ի թուս իւր ընկալաւ զնմ . 2 Օրէ . 32 . 11 :

Տէ , Տիւմէտի սկի իթթիթիտե ալաճըն էրիքի իճա
 Կտիւպ՝ տայիմա իզաաթ իւզըն գալմուդէ Թաաճաւ
 Կտէրէր ¹ : Ահ մովսէս օ կիւն եհէն տաղա ջըգուպ
 Ճէմսէթիյն Ճէլապընը ալաճա կեթթիւրիւր ² :
 Պէլի ալաճա մաթիւմ տիր Ճէմսէթիյն ֆիքրի , լաթիս
 մովսէս նիճէ քի ալաճըն Ճէլապընը անէրէն կեթիւր
 տի , քէզա անէրիւն Ճէլապընը ալաճա կեթթիւրիւր :
 քի Ճէմսէթ սեօղիւնստէն տեօնմէյի :
 Ահ ջիւնիյն ալաճ իլէ Ճէմսէթիյն պէյիյնստէ՝ մովսէս
 Կէլի կիսի օլտու , օ Կէլիստէն ալաճ անէ տէր քի
 իշտէ պուլուլթ իլէ կէլիւպ սէյիյն իլէ սեօղէյիճէլիյն ,
 քի սանա ինանսընէր :
 Նազար Կէլէ քի ալաճ քէհտի սաառք գուլունու նիյ
 Ճէ միւրէրէրէ Կտէր , զիրա օ անէ տէկիյն մովսէս իյ
 լէ կիլի սեօղէր իքէն , պու տէֆա աշքեար սեօղէ
 մէկէ վառ Կտէր՝ քի Ճէմսէթ սոյն իզընթիյնի Թա
 նըյաւ իդաաթ Կտէրէր : Ահ մովսէս Թէքթար տաղ
 տէն ինիւպ՝ ալաճըն Կմի իւզըն Ճէմսէթէ Թէհապիճ
 Կտէր քի Կսլապընի կայգասընէր , զիրա իւջիւն
 Ճիւ կիւն ալաճ ինէճէք տիր սինա տաղընէ վէ օլմու
 իա քի՝ օ վազըթ պիր քիմսէ՝ տաղա ջըգա՝ Եալսու
 Եագլաշա , զիրա՝ քիմ քի անէ Եագլաշըր իտէ , Կէր
 ինսան վէ Կէր Կայիւն , գաշանսա վէ սգ իլէ Եարա
 լանուպ Կօլտէ կէրէք ³ : () Կէլիտէն մախսուս տաղըն
 Կդրաշընէ սինօր պէյսն Կտէր՝ քի անտէն իլէրի քիմ
 սէ կէլմէյի : Ահ Թէհապիճ օլտուղի իւզըն Ճէմսէթ
 Կազըր օլուպ՝ իւջիւնճիւ կիւն Կէրէն զուճուր Կտէր
 սաղըն իւզընիստէ կեօյ կիւլէմէք սէտասը , ջիլիէկ՝

¹ Պատասխանի Էտ Ժողովուրդն միաճամուռ՝ և ասեն . զամ
 զոր ինչ ասաց ան՝ արտուցիւք . ԵԼ . 19 . 8 ,

² Տարաւ մովսէս զպատգամն Ժողովուրդեանն սու ան . ԵԼ . 19 . 8 .

³ Զգիյշ կացէք անձոնց յելանելոյ ՚ի լեպունն . և մերձենա
 լոյ ՚ի նա . ԵԼ . 19 . 12 ,

վէ տուման իլէ պուլուծ • վէ շիտոնեթլի պօռու սէս
 լէրի • վէ կեօյա քիւհան Թիւթիւնիւ կիսիլ տալ
 Թիւթէր իտի • ղիւրա՝ ալլահ աթէշ իլէ անըն իւղէրի
 նէ Էնիլի իտի • Կէ մովսէս Ճէմաթի տաղըն Էդրու
 ֆընտէ տուրտուրուր՝ քի իշլիթսինլեր ալլահն Էմրինի •
 Մէզպուրլէր զիբր օլան Էլամէթի կեօրիւպ՝ վէ կիւ
 ուիւթիւ սէսլերինի իշիտիւպ՝ ղայէթ խէվի պիւրէ հէյ
 պէթտէ գալըրլեր • Պու Էլամէթլեր աշլքեար Ճիւմ
 լէյէ կեօրիւնիւր իքէն • ալլահ՝ մովսէսի տաղա չաղը
 րուպ՝ Թէքրար Էմր Էտէր • քի Ճէմաթ տաղա Էա
 գըն վարմայէ տէյու Թէնպիհ Էտէ • վէ ահարօնու
 տալի ալուպ՝ Էհնէ տաղա չըգա • Էմր օլտուզի իւղ
 րէ մովսէս իսիւպ Թէնպիհ Էտէր • վէ ահարօնու ա
 լուպ Թէքրար չըգար տաղա •
 Ֆէհմ՝ էլլէ • նիճէ քի փատիշահըն ֆէրմանը օգուհա
 ճագ օլտուգտէ • ալէմէ խապեր օլունուր՝ քի կէլիւպ
 տիյնէլէր • քի Էմրին իսիւֆընտէ օլմայալէր • քէզա
 ալլահ քէնտի Էմրինի ինսանլերէ պէյան Էտէճէք օւ
 մաշ իլէ • օ միսիլիւ աշլքեար Էլամէթ օլուր՝ քի հէր
 քէս խէվի Էտիւպ տիգաթ իլէ տիյնէլէ • վէ Էմրէ
 մուղայիր հարէքէթ Էտիւպ Թէքտիր օլմայա •
 Իմոի մովսէս վէ ահարօն տաղտէ պուլուծ իլլնտէ •
 վէ սինա տաղը տուման վէ աթէշ Թիւթիւնիւնտէ
 շարգ օլմուշ • շիմէկ վէ հէյպէթլի կիւուիւթիւ վէ
 պօռու սէսլերի կիթուրճէ շիտոնեթլիսիւպ • վէ
 Ճէմաթ աշաղըտէ ղայէթ խէվի իւղրէ իքէն • ԳԼ •
 ալլահ սեօյլեր մովսէսէ վէ ահարօնու նօմօսու • վէ Ի •
 տալի պաղը շէրիյաթ • վէ իսրայէլէ մալսուս օ միւշէ
 լան ոյլն վէ ատէթ Թէնպիհլէրինի • լաքին տէկիւ ԻԻ •
 քի կիլլիճէ անլերին ֆիլերինէ Թէհսիր Էթտիրմէկ իլէ •

1 Եւ Էղէ յաւուրն Երրորդի ը առաւօտս • ճայնք՝ և վաղատա
 կուհք՝ և ամի միգախաւն • . . և լեաւն սինա ծիւիւր աս հոշ
 սարակ • քանզի իջեալ կայր նծ 'ի վր նր հրով • ԵԼ • 19 • 16 •

իլա քի աշխբէար սէս իլէ ¹ . նիճէ քի իկիրմի ֆասըլ
տէն իկիրմի տեօրթ ֆասըլէ տէկին պէյան տըր :

Պատէհու՝ մովսէս վէ ահարօն տաղտէն ինիւպ՝ ալա
հըն հմրինի ճէմաէթէ պէյան էթտիլլէրինտէ , իդա
աթ հտէրիզ տէյուլ Թէքրար Թաահուտ հտէրլէր ²
Օլ պապտէ մովսէս նոմօսու գալէմէ ալուպ էաղար :
նիճէ քի ալահ հմր էթտի :

Վէ տախի ճէմաէթին տայլմա իդաաթտէ տուրմասը
նէ իսպաթ օլմագ իչին , իսրայէլին օն իքի ճինսինին
խամինէ՝ օն իքի դաշ ալուպ սեղան էափար , վէ անէ
րին իլք էվլատէրինի կէօթիւրիւպ՝ անըն իւզէրինտէ
ճիւմլէ ճէմաէթէ պէտէլ՝ գուրպանը անէրէ քէստի
րիր , չիւնքի օ անէ տէկին՝ ահարօն քահանայ օլմուշ
տէկիլ խոի : Վէ գուրպանըն գանընտէն գապ իչինէ
ալուպ պիրաղ սու գաթար՝ քի գաթըլաւմասըն , վէ
նըսիրընը սեղանըն էօնիւնէ սէրփիպ՝ նոմօսու ճէմաէթին
հուզուրինտէ գըրաաթ հտէր , վէ մէզպուրլէր
տիյնէյիւպ՝ ալահըն հմրինէ իդաաթ հտէրիզ տէ
տիլլէրինտէ , նըսիրընը տախի ալուպ իչոտ պու տուր
գալլ գանը քի ալահ սիզին իլէ գալլ էթտի տէյէ
րէք՝ սէրփէր անէրին իւզէրինէ ³ :

Ֆիլհագիգա՝ ալահ գալլ հտիւպ՝ անէրի քէնտինէ
ճէմաէթ էթտի , վէ լաքին չիւնքի ալահըն ճէմաէթին
մախսուս օլան՝ ճէննէթտէ անըն պինիհայէթ
տէվլէթինէ նայիլ օլմագ տըր ⁴ . ճէննէթէ տախի ա
զիզլէր իլէ կիտիլէր , վէ ազիզլէր՝ ալահըն վէրտիկի

1 խօսեցաւ տէր զամենայն զպատգամն զպսոսիկ՝ և ասէ . և
եմ տէր անձ քո . . . ԵԼ . 20 :

2 Եւ ասեն . զամենայն պատգամն՝ զոր խօսեցաւ տէր՝ արաս
ցուք , և լուիցուք . ԵԼ . 24 . 3 :

3 Եւ ասէ ահա այս արիւն է ուխտին՝ զոր ուխտեսց տէր ընդ
ձեզ՝ վասն ամենայն բանիցս պսոսցիկ . ԵԼ . 24 . 8 :

4 Ուր եւն եմ , անդ և պաշտօնեայն իմ եղիցի . Յօհան . 12 . 26 :

նամոսս իդարաթ էթմէքտէ գարար գըլար , վէ նամօսուն նիհայէթի տախի մեսիհ օլմաղ իլէ ¹ , նոր օրէնքին բին բէսմի օլարագ , բահանայական՝ գուրպան՝ վէատէթ շուսութլէրի թէնպիհ օլունտու . բի անլէրի իճրա էթմէկ իլէ աղիկ օլուպ՝ ճէննէթէ վասըլ օլալէր : Զիրա տէկիլ բի մովսէսէ վէրիլէն նամօսուն գուվէթի իլէ ճէննէթէ կիտիլը , իլա բի՝ մեսիհ էֆէնտիմիղին լուծֆու վէ անըն ինայէթ էթտիկի աւետարանական նամօս իլէ :

Պէլի՝ հսքի նամօս ալահըն հմրի օլմաղ իլէ , անի իճարա հտէն ալահա մագպուլ օլուր իտի , անճագ շուշարթ իլէ բի՝ էկէր մեսիհին կէլէճէկինէ իթիգաթ պիրլէ , անըն լուծֆունէ ումուտ հտէր իսէ :

Օ՝ էճիլտէն էէնի նամօսուն բէմալէթինէ նազարէն (բաղգատմամբ ընդ կատարելութիւն նոր օրինաց) , անըն գուսուրաթը օլտուղի պէյան օլուր ազիզ բիւթապտէ ² , զիրա նիճէ բի թասվիրճիլէր եափաճագլէրի թասվիրին բէսմինի էվվէլա գուրշուն գալէմ վէ թէպէշիր իլէ չըզուպ՝ պատէհու տիւրլիւ բէնկ իլէ բէմալի հիւսնէ բէսիտէ հտէրլէր , բէղա հսքի նամօս , էէնի նամօսուն բէսմի վէ կէօլէսի օլտուղինտէն ³ մեսիհ էֆէնտիմիղին կէլլէսի իլէ թէքմիլ օլտուղի աշիքեար տըր սուրբ աւետարանտէ ⁴ :

Իմոխ՝ ալահըն ազիզ ճէմալէթի՝ բուհանի փատիշահլուգտէ վէ բահանալըգտէ պիլ լուծֆու պարի միւշէլ

1 Կատարած օրինացն քմ է . Հո . 10 . 4 .

2 Ես ետու նոցա հրամանս անբարիս . (քի անկատարս) և Երաւունս որովք ոչ կէցցեն . (քի անբաւակաւնս առ հոգևոր կեանս) . Եդէկ . 20 . 25 :

3 Քանզի զտուրուր հանդերձելոց բարեացն ունէին օրէնքն , և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն . Եբրա . 10 .

4 Մի համարիք էթէ էկի լուծանել չօրէնս կամ զմարգարէս . ոչ էկի լուծանել՝ այլ ընուլ . Մար . 5 . 17 .

րէ՞ք օլան խալի ճեմանթի տիր ¹ :

Վէ չիւնքի ալա՜ իսրայէլի քէնտինէ ճեմանթ եթ
տի , պու ճի՛հեթտէն անէրէ փատիշա՜ն նասպ եթ
մէզ՝ քի սայիր միլեթէրէ մանէնտ օլմասընէր , իլա
քի՝ ալա՜ քէնտի տիր անէրին փատիշա՜ն ² :

Վագասո՛ ճիւմէնին փատիշա՜ն , վէ ճիւմէյէ հիւքմ
հտիւպ իտարէ հտէն՝ ալա՜ տըր , անճագ իսրայէլէ
նօմօս վէրիւպ՝ եալընըղ անէր իլէ գալի եթմէսի իլէ ,
մախսուս անէրին փատիշա՜ն տէնիլտի :

ՍԻԼԱԼ 3 .

Նի՛շին մէջքիւր գուրպանն գանընը սէրիտի մովսէս սեղանն
հօնիւնէ՝ վէ ճեմանթին իւզէրինէ ,

Ճ . Ալա՜նն՝ իսրայէլ իլէ եթտիկի գալի սասպիթ
եթմէք իչիւն : Զիրա չիւնքի օ գալի ալա՜նն վէ իս
րայէլին մասէյնինտէ օլտու , լաքին ալա՜ն կեօրիւնմէզ
օլմազ իլէ՝ գանը սեղանն հօնիւնէ սէրփմէք՝ կեօյա
ալա՜նն հուգուրինէ սէրփմէք անկլանըր , քի պէյան
օլտուն ալա՜նն քէնտի վատինտէ սատըգ օլտուղի :
Քեզա նըսք գանը ճեմանթին իւզէրինէ սէրփմէք՝ պէ
յան հտէր քի՝ եկէր ճեմանթ գալիլնտէ տուրմայուպ
իդաաթտէն չըգար իսէ , գան եթմիշ կիպի գապա
հաթը օլուպ՝ քէնտի գանընէ կիրմիշ օլուր :

Նի՛ճէ քի իւչիւնճիւ տէհըրն օն սիւալինտէ զիքր օլ
տուղի իւզրէ , ալա՜նն աբրահամ իլէ եթտիկի գալի
գուրպան իլէ սասպիթ օլտու :

Քեզա՛ եփհատիմիզ յն քն , քէնտի միւպարէք գանը
իլէ գալի եթտի քրիստոնէալէր իլէ ³ . զիրա օ գուր

1 Դուք ազգ էք ըստիր . թագաւորութիւն , քահանայութի .
ազգ սուրբ , ժողովուրդ սեպհական . Վիւն 1 դէդ . 2 . 9 :

2 Իւ ծանկցեն՝ թէ ես եմ տէր ած նոցա . ԵԼ . 29 . 46 :

3 Զի այդ է արիւն իմ նորոյ ուխտի . Միդ . 26 . 28 :

պանըն գանը՝ քնուն գանընէ հօրնէկ իտի : Իմոյի գալի
շէրի օլմաղ իլէ , անէ գարջը տուրան՝ շէրան Թէքտիր
օլսա կէրէք : Օ՝ Էճիլտէն՝ իսրայէլին պաղտատէ հսիր
կիթմէսինէ սէպէսլ ալլահըն անկէր իլէ Էթտիկլի գալ
լէ մուղայիր հարէքէթ Էթտիլքէրի իշլւն օլտուղինի՝
պէյան հտէր երէմիա փէյղամպէր ¹ :

ՍԻԼՈՒ 4 .

Պալտոէ զիբր օլթուղի մէնվալ՝ մովսէս վէ ահարօն տաղտէն ին
տիքտէն սօնկրա՝ Թէքրար անէ չըգան օլտումու :

Ճ. **(** լուռ : Զիրա ալլահըն հմրի իւզրէ՝ մովսէս
վէ ահարօն՝ վէ անըն իքի օղլու նաբադ վէ աբիուդ ,
վէ Ճէմահթին մէշվէրէթէ տախիլ իխթիեարլէրինտէն
Էէթմիշ ատէմ պէրապէր տաղա չըգուպ կէօրտիււ
լէր օ՝ Էէրի՝ քի անտէ ալլահ տուրմուշ իտի , քի անըն
Թահթը գատէմի օլան մահալ քէրփիճ ըհամի , միււ
Ճէվհէր՝ կէօք Էագուլթտէն իշլէնմիշ՝ վէ պէրրահ հէ
վա՝ կէօք ըհնկի կիպի իտի ² :

Մնադ զանն Էթմէ քի՝ ալլահ Ճիսմանի Էէրէ միւհա
Թաճ տըր , վէ ինսոն կիպի գատէմի վար . իլա քի՝
պու միսիլիւ նիշան՝ ալլահըն անտէ հազըր օղլուպ մով
սէս իլէ սէօյլէտիկինի պէյան հտէր :

Վէ օ՝ Էէրին Ճէվահիր գաշ կիպի կէօրիւնմէսլ՝ անըն
ազիմ մէճտի սալթանաթըրը տուլ հտէր :

Լաքին՝ տէկիլ քի ալլահըն մէճտի Ճիսմանի տիր . իլ
լա քի՝ Ճիսմանի մախլուգէրտէ Ճէվահիր զայէթ ա
լա վէ խուպթէր (գէղէցկադոյն) , վէ ինսանլէրին

2 Եւ տաց զնէզ ի ցրումն ընդ նմ թագաւորութի երկրի . և
տաց զօրսդ որ անցին զուխտիւ իմով . Եբե՛ - 34 . 18 .

2 Եւ տեսին զտէղին՝ ուր կայր նո իսրայէլի . և ընդ ոտիւք
նր իբրև զգործած աղիւսոյ շափիւղայ . և իբրև զտեսիլ հաւ
տատութեան երկնից սրբութեան . Եւ . 24 . 10 .

ինտինտէ զիյառէ մեօթէպէր օլնաղ իլէ , անըն իլէ
պէյան էթտի ալլահ քէնտի մէճտինի :

Զլրա ինսանլէրին անկլայաճաղը թարիք իւզրէ օլուք
էլամէթլէր : Նիճէ քի օ էէր քէր իլճ շէքլնտէ կեօ
րիւնտիւլ՝ քի իսրայէլ Ֆէհմ էթալն ալլահըն ինպէս
թինի , զլրա մըսըրտէ չամուր չիյէյիւպ քէրվիճ
եափմագտէն՝ անլէրի խէլաս էթտիքտէն մատտէ՝ կիւն
պէ կիւն միւշէրրէֆ էթմէկ իլէ , կէօյա քի չամու
րու՝ Զէվահիրէ թէպտիլ էթտի :

Վէ տախի՝ նիճէ քի տէնիլ՝ կէօք րէնկի կիպի կէօրիւ
նիւր , քէզա օ մահալն կէօք եագուտ րէնկինտէ
կէօրիւնմէսի , իսրայէլն միւճիւզաթ իլէ տէնիլտէն
կէչիւպ՝ խէլաս օլմալէրինի պէյան էտէր :

Վէ ասիւմանի րէնկ վէ պէրրահ կէօրիւնմէսի իլէ՝
տուլուլուր քի՝ էկէր ալլահըն իղաաթընտէ օլուրէր
իսէ , ասիւմանի շէրէֆ՝ Զէննէթին մէճտինէ տախի
լայիգ օլուրէր : Վէ ալլահըն թահթը գատէմի տէմէ
սի՝ քէրամուլլահըն թէն տլուպ ինսան օլաճաղնէ նիւ
չան անկլանըր : Օ՝ էճիլտէն՝ ալլահ մախսուս իսրայէ
լին միշլէրէթ սահիպի օլան իթթիեարլէրինէ կէօսթէ
րիւ օ էէրի՝ քի վարուպ Զէմաթէ խապէր վէրէլէր՝
քի անլէր տախի ալլահտէն մէյսուս օլուպ՝ նիճէ քի
սեօզ վէրտիլէր՝ տայիմա իղաաթ իւզրէ գալլալէր :

Պատէհու տաղտէն ինիւպ , գաամ էթտիքտէն սօնկ
րա՝ ալլահըն էմրի իւզրէ՝ մովսէս քէնտի չըրաղը յե
սու իլէ պերապէր թէքրար չըգար տալէ , վէ պու
լութ տաղը էօրթիւպ՝ անտէ գալլուրէր ալթը կիւն :
Եէտինճի կիւն՝ պուլուլ իլինտէն ալլահ մովսէսի տա
ղըն եօգարըսընէ չաղըրուպ՝ գալըր անտէ մովսէս գըրգ
կիւն գըրգ կէճէ պի նաֆագա ' :

Լաքլն յեսու՝ մովսէս իլէ եօգարը չըգմայուպ՝ գալըր

1 Եւ էր մովսէս 'ի լէրինն անդ զքաւասուս տիւ և զքաւա
սուս գիշեր • Եւ • 24 • 18 ,

օլտուղի եհրտէ : Վէ ալլահըն մէճտինին հլամէթի շէտիտ աթէշ միսալն տաղըն թէփէսինտէ կեօրիւնիւր իտի ¹ , քի ճէմահթ Վէհմ էթսին ալլահըն թէքըսըն մուսէսէ թէնպիհ հտէճէկինի , պախուսուս քի աշըն կէլէճէկինտէն գաթի ումուտ օլմասընէր :

Վէ մէզքիւր հլամէթ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ օ հալ իւզրէ գալտը : Զիրա մեփէսին տաղտէն ինտիկին տէ տահա օ աթէշ վար իտի , նիճէ քի պէյան տըր մահալինտէ . 2 Օրէ . 9 . 15 .

Օլ գըրգ կիւնիւն պէյնինտէ մուսէսէ պէյան էտիւպ թէնպիհ հտէր ալլահ տապանակ ուխտի տէնիլէն ահտ սանտուղինին վէ խորան վկայութեան տէնիլէն չատըրըն շէքլինի , քի տապանակ օ չատըրտէ հըրզ օլա : Բէզա ահարօնուս վէ անըն էվլատիլինին քա հանայ օլմասընըն վէ քահանալըգ իրզմէթի իճրասըն տէ կիլէճէքլէրի լիպասլէրին դարզընը , գուրպան վէ անլէրէ մախսուս օլան ատէթլէրին շուուութլէրինի : Վէ տախի դաշտան եափըլմըշ իքի թախթա վէրիը մուսէսէ քի անլէրին իւզէրինէ ալլահ քէնտիսի եազ մըլ իտի օն թէնպիհի ² , նիճէ քի զէքը օլան մատտէլէր պէյան տըր իկիրմի պէշ ֆասընտէն օթուզ իքի ֆասընտէ տէնին ³ :

ԳԼ .
ԻԵ .
Մինչև

Մէզքիւր օն թէնպիհ հագգընտէ զէն հոգևոր տէնիլէն քիթապտէ թիւրքի լիսան իլէ եազըլմըշ օլմաղ իլլէ , պուրատէ ֆէգաթ անլէրին իսմի պէյան օլտու : Եվվէլա ալլահըն պիրլիկինի թանըյուպ եալընըգ անէ սէճտէ գըլուպ անի հէր շէյտէն զիյատէ սէվ , վէ փուլթա սէճտէ գըլմա :

1 Եւ տեսիլ փառացն տեառն իբրև զհուր բորբոքեալ 'ի վերայ գլխոյ լերինն՝ յանդիման որդւոցն իսրայելի . ԵԼ . 24 . 17 .

2 Եւ ետ մովսէսի . . . զերկուս տախտակն վկայուէ . առիս տակս քաբեղէնս գրեալս մատամբն այ . ԵԼ . 31 . 18 .

3 Խօսեցաւ ասէր ընդ մովսէսի ԵԼ . 25 .

Իբրինձի խիլաֆ Եհրէ ալլահըն իսմինէ Եէմին Եթմէ :
 Իւջիւնձիւ՝ շաբաթ կիւնիւնիւ ազիզ սագլա • քի
 պու թէնպի՝ կիրակի կիւնիւնէ թէպտիլ օլտու • զի
 րա կիրակի կիւնիւնտէ յս Եֆէնտիմիզ գըզամէ ալտը
 Տեօրտիւնձիւ՝ փետերինէ վէ վալիտէնէ իզգէթ էյլէ
 Պէշինձի՝ ատէմ էօլտիւրմէ :

Ալթընձը՝ էլին ըռզընա կէջմէ :

Եէտինձի՝ խըսըզլըգ էթմէ :

Սէքիզինձի՝ եալան Եհրէ շահատէթլըք էթմէ :

Տօգուզունձու վէ ծնունձու՝ պաշգասընըն վարիէթի
 նէ վէ զէվձէսինէ աըզուքէշ օլուպ՝ կեօղ տիւրմէ :

ՍԻԼՈՒՏ •

Մովսէս գըրգ կիւն տալտէ իբէն , ճէմաէթ օրտուտէ իգաթ
 Իւչրէ գալտընը •

Ձ. Պալմատը , ֆիլհագիգա մովսէս տաղա չըգ
 տըղինտէ թէնպի՝ էթտի ճէմաէթին իլթիեարլէրիւ
 նէ քի անտէ օթուրալէր , թա քի քէնտի կէլէ • վէ
 տալա զուհուր Ետէր իսէ , ահարօն վէ օվր կեօր
 սիւն : Անձագ չիւնքի մէզպուրլէր ճիւսմանի սէֆայէ
 միւշթագ իտիլէր , կիւն Եվվէլ Եէմ դօմիրաղինէ վա
 րուպ՝ սէֆայի խաթըր իւզրէ ըսհաթ օլմագ աըզու
 ԳԼ • Եթմէլէրի իլէ , մովսէսին գըրգ կիւն տաղտէ էյլէն
 ԼԲ • տիկինէ ճանարը պըգըլուպ , զանն Ետէրլէր՝ քի զայրի
 կէլմէյիւպ՝ վէ ալլահ տախի եարթըմ էթմէյիւպ՝ չէօլ
 տէ սէյիլ գալաճագլէր :

Օ՝ Եճիլտէն ճէմիլլէթ պիլլէ՝ ահարօնուն իւզէրլինէ
 հիւճմ էտիւպ՝ անտէն ալլահ իսթէրլէր ² , քի քէն
 տիլէրինէ գըլաղըլըլուգ էթսին • զերա պիլլէրլէր քի՝
 եօլտա տիւշման զուհուր Ետէր՝ վէ ալլահաղ տիւշ

1 Լիւր իւրայէլ տէր յծ մէր տէր մի Ե • 2 Օլի • 6 • 4 •

2 Արի Լ արա մեզ Եծմ՝ որք աւաջնորդեցեն մեզ • Եւ • 32 •

մանտէն խելաս օլունմազ :

Նազար էլէ՛ : քի սապըրսըղըղէրինտէն նաշի՝ նիճէ ալլահն ինայէթինի ունու թտուլէր . վէ անըն հալէտի պիր գարսըր վարըղինէ գարըղ փուլթ իսթէյէրէք՝ անի ինքեար էթտիլէր . քէզա մովսէսի տախի եապանճը եէրինէ գօլուպ՝ օ՝ մովսէս քի՝ պիզի մըսըրտէն չըգար տը , պիլմէյիզ քի անէ նէ՝ օլտու տէյիւպ՝ անըն էյլիւ կլնի Ֆիքիրէրինտէն իխրաճ հտէրլէր՝ :

Փիլհագիգա ահարօն՝ ճէմաէթին պու միսիլիւ նաշէրի ճէվապընտէն խաշանմատը իսէտէ , անլէրին իգա աթսըղ վէ սէրքէշ օլտու գլէրինի պիլմէկ իլէ՝ ըիզա օլուր քի մէրամլէրինի իճրա հտէ :

Անճագ՝ տէկիլ քի՝ փուլթ եափմագ , իլա քի թէր թիյա իլէ վադըթ կէշիրմէկէ արզու հտէր՝ քի մովսէս տաղտէն ինէ : Օ՝ հճիլտէն՝ անլէրին դէվճէլէրիւ հին ալթուն քիւփէլէրինի իսթէր քի , մալլէրինի է սիրկէյիւպ՝ պէլքի վազ կէշէրլէր մաթլուպլէրինտէն , լաքին հալ պու քի , հըքէկ վէ տիշէհն՝ պիլ իթիլ Ֆագ փուլթ սէվտասը իլէ մալլէրինի հսիրկէմէյիւպ՝ կէթիրէրլէր :

Հագիգաթ օ՝ գատար քիւլիւէթի ճէմիէթ՝ եէքտիլ փուլթիէրէսթիլք արզուսինտէ օլմատըլէր իսէտէ , քիմսէ ճէսարէթ հտէմէզ անլէրէ գարըղ տուրմաղէ , մատամ քի քէօթիւ իլէ սիւլիւք հտէն չօգ օլուր :

Պու պապտէ ահարօնուն պաշգա զիյնէթ՝ եաթստ քիւլէ ալթուն իսթէմէյիւպ քիւփէ իսթէմէսի՝ անլէրին իգատթտէն չըգմըշ օլտու գլէրինի պէյան հտէր , զլրա նամօսու քէնտի գուլագլէրի իլէ իշիթմիշ իքէն , մուղայիլինէ հարէքէթ էթտիլէր :

Ղէ չիւքի մըսըրլըլէր տանայէ թափըըրլէր իտի , օ հճիլտէն գալուպ իլէ տանայ շէքլինտէ ալթունտէն

1 Զի պըն այն մովսէս՝ որ հհան զիւզ յէգիպտոսէ , ոչ գիտէմք զի՝ իզէ նմա . ԵԼ . 32 :

տեօքմէ պիր փութ Եափար՝ քի անըն ալլահ օլմաուռն
ղինի՝ վէ քէնտիլէրինէ Եարուրմը օլմայաճաղինի ֆէհմ
հոիւպ՝ փիւշման օլալէր : Զիրա՝ օ՝ քի մըսըրըլէրի
ղաղէպտէն խէլաս Էտէմէտի , քէնտիլէրինէ տախի
գըլաղուպուգ . Էթմէկէ գաուրըր օլամաղ :
Անճագ օ՝ Ֆիքիրալիգ Ճէմաէթ փութու կէօրիւնճէ
պու տըր խարայէլ սէնի մըսըրտէն չըգաւան ալլահ տէ,
յիւպ՝ պաշարլէր անէ թափընարագ Էյիւպ իչիւպ
վէ շաղ օլուպ օյնաւաղէ ¹ :

Նազար էյէ , Ճէմաէթ օրոտուտէ ալլահը ինքեար Էթ
տի , լաքին ալլահ՝ անէր իչիւն տաղտէ նօմօս վէրիը
իտի մոլսէսէ : Իմօի գըրգ կիւն թէքմիլ օլտուգտէ՝
ալլահ՝ մոլսէսէ տէր քի թէգ աշաղա ին , զերա սէ
նին Ճէմաէթին Եօրտէն չըգաղ ² :

Ֆաղիլէթ իլէ՝ կիւնահըն ֆէրգինի , պուրատէ խաճա
միւլահազա էյէ , զիրա՝ ալլահ խարայէլ մուգատտէմ
քէնտինէ մախսուս Ճէմաէթ Էթմիլ իքէն , պու տէ
ֆա անէր իչիւն՝ մոլսէսին Ճէմաէթի տէր , մատամ
քի իգաաթտէն չըգմալէրի իլէ՝ ալլահըն Ճէմաէթի
տէնիլմէկէ նասէզա օլտուլէր : Պու մէնվալ իւզըն
անկա հէր կիւնահըքեարըն հագգընտէ տախի , զերա
ինսան կիւնահը սէպէպինէ՝ ալլահըն Ճէմաէթի տէ
նիլմէկէ նասէզա օլուր , լաքին հալ պու քի անըն
հիւքմինտէն չըգամայուպ՝ զիյատէ զաղէպէ միւսթա
հագ օլուր : Ֆիլհագիգա՝ ալլահ Ճիւմէյէ հիւքմ Էս
տէր , վէ լաքին օ՝ քի իգաաթ իւզըն տիր , անէ փէ
տէր մագամինտէ նազար Էտիւպ՝ տայիմա թէսէլա
Էտէր անի : Ան օ՝ քի իգաաթսըղ տըր , անէ զաղէպ

1 Ալեն . այս են անք քո իլէ . որք հանին գէգլէրիլէն Եգիպ
տաղաղ . . . և մատոյց զոհս փրկուէ . և նստաւ ժողովուրդն
յուտէլ և յըմպել՝ և յարեան ՚ի խաղալ . ԵԼ . 32 . 4 .

2 Խօսուեալ տը լը մոլսէսի և առէ . գնա՛ւ Է՛ջ դու աստի վաղ
վաղալի . զի անօրինեցաւ ժողովուրդն քո . ԵԼ . 32 . 7 .

սուրէթի իլէ հիւքմ հալիւպ թէքուիր հտէր՝ քի թէր,
պիլէ օլա, վէ հէէր թեօպէ տէյիւպ խալհի հէֆա օլ,
մազ իսէ՝ պու տիւնեա կէօյս մահպուս սալլըր օ մի,
սիլլիւ քիմէսնէյէ • թա՛ քի պիր կիւն գաթլ օլուպ
ճէհէննէմէ ինէ :

Նիճէ քի իսրայէլ իդաաթտէն չոգտըղլիտէ թէքուի-
րէ վաճիպ օլմաղ իլէ, ալլահ թէքուր մովսէսէ տէր
քի՛ պըրագ պէնի՛ քի անլէրի հէլլաք հալիւպ սէնի
պիւլիւք մլլէթ հտէյլմ՝¹ :

Ֆէհմ էյլէ պուրատէ ալլահըն մէրհամէթլնի • օ քի՛
կիւնահքեարը թէքուիր էթուիկիտէ, քիմէյէ սիւ,
ալ էթմէզ • վէ քիմսէ գատըր տէկիլ տիր անէ գար,
չը տուրմաղէ • անճագ՝ ինայէթքեարէ օլմաղ իլէ, սէ
պէպ արար՝ քի ինսանըն կիւնահընը աֆ հտէ • օ է-
ճիլտէն՝ պըրագ պէնի՛ քի անլէրի հէլլաք հտէյլմ տէ,
մէսի իլէ, անլէր իջիւն պանա րիճա էթ տէմէք անկ-
լանըր : Պու ճէվապ տէկիլ քի՛ եալընըղ մովսէսէ, իլ-
լա ճիւմէ ազիզլէրէ շէրէֆ օլտու • զիրա՝ ալլահ ան-
լէրին տուասը իլէ՝ աֆ էթմէք իսթէր կիւնահքեարըն
գասուհաթընը, քի ազիզլէրին իզզէթի պէյան օլուպ՝
հէյքէս ճահոտ էթսին Փազիլէթ իշլէյիւպ՝ ալլահա
մագպուլ օլմաղէ : Վէ տախի պու ճէվապ, կիւնահ-
քեար ատէմէ ազիմ թէսէլլա տըր • զիրա պիր քիմ՝
սէ եանըլուպ կիւնահէ տիւշտիւկիտէ՝ գաթի ու-
մուտ օլմասըն, իլլա քի՛ ազիզլէրին վասիթէսի իլէ՝
ալլահըն ինայէթիսէ ումուտ պիրլէ թէքուիրտէն ին-
լաս օլտուն : Նիճէ քի մովսէս ճէմաէթին կիւնահը
իջիւն նիյազ հալիւք, ալլահըն հօլքէսի ինիւպ թէք-
տիր էթմէզ անլէրի² :

1 Եւ ասէ տէր մովսէս . . . թոյլ տուր ինձ . . . աստա
կէցից զնոսա • և արարից զքեզ յազգ մեծ • Եւ . 32 . 10 .

2 Եւ ջածեաւ տէր ՚ի չարեացն, զոր ասաք առնել ժողովըն-
դեանն իւրում • Եւ . 32 . 14 .

Իպրէթ ալ , Ճէմաէթ մովսէսին էյլիկինի ունուտուպ
անըն հագգըտոէ էջնէպի նազարը ինէ Ճէվապ էթ
տի , լաբին օ Եկնէ , անէրին խելասը լջիւն ալահա
րիճա հտէր իտի , զիրա՝ պոււ տըր պիւլիւքլիւկլին
շարթը , քի Ճէմաէթին գուսուրունէ պագմայուպ
տայլմա անէրին էյլիկինէ ղայրէթ հտէ :

Պատէհու մովսէս նոմա թախթալէրինի ալուպ՝ կէլը
օ մահալէ քի անտէ յեսու պէքլէր իտի , վէ իքիսի
պէրապէր տաղտէն ինէրիքէն՝ շամաթա սէսի իշիտի
լիւպ , յեսու զանն հտէր քի օրոտուտէ Ճէնկ վար
լաբին՝ ալահ մովսէսէ Ճէմաէթին փուր Եափտըղին
պէյան էթմլ ջմաղ ինէ , մովսէս անկար քի Ճէնկ
հարէքէթի տէկլ օ շամաթա , իլա քի զայ ագը
սէրսօշէրին սէսի տիր : Վէ օրոտույէ Եագլաշուպ
մէզքիւր փուրթու վէ անըն Եգրաթլնտէ հօրա տէ
փիւպ օյնայանէրի կէօրիւնՃէ՝ ղայէթ Եօլքէյէ ջը
գուպ , պախուսուս քի օ միսիլլիւ էյլիք պիւմէզ վէ
իդաաթսըղ Ճէմաէթ , ինայէթէ լայիգ օլմատըգլէրին
տէն , նոմա թախթալէրինի Եէրէ վուրուպ՝ փարջա
լար , վէ փուրթու ալուպ՝ աթէշէ Եագար , վէ էյն
լէյիւպ ինՃէ թօղ հտէրէք , սու ինէ իջիլըր անի Ճէ
մաէթէ՝ քի անկլասըրլէր սէճտէ գըլթըղլէրի փու
թուն նէ օլտուլլինի :

Սիւալ 6 .

Փուրթա սէճտէ գըլանլէրի Թէքտիր Էթտլմի մովսէս :

Ճ . Լթտի , զիրա անէրին պու միսիլլիւ հարէքէ
թինէ ղայէթ կիւՃէնմէկ ինէ , օրտուսուն գափու
սունտէ տուրուպ՝ ալահըն դարաֆը օլան պանա կէլ

Ճ Եւ Ետէն զորթն և զպարաւորն , բարկացեալ սրտմտութի
մովսէս , ընկէջ 'ի ձեռաց իւրոց զտախտակն զէրկոսին ,
խորտակեաց զնոսա . Եւ . 32 . 19 ,

սին տէյու սէս Էթտի¹ • վէ անիտէ ղԷինին Ճինսի
կէլիւպ ճէմ օլուրէր • զիրա անլէր փութա սէճտէ
գըլմը տէկիլ իտիլէր • Վէ մովսէս² (խրայէլին ալա
հը պէօլէ սէօլէր տէյիւպ) Էմր Էտէր անլէրէ • քի
գըլմընիսի ալուպ օրտույու պաշտան պաշա կէզէ
լէր • վէ փութա սէճտէ գըլանլէրի (գարնտաշ վէ
ագրապա տախի օլա) գըլմընէ կէլիլէլէր • վէ օ
կիւն³ իւջ պին ասէմ գըլմըն ճէմսէթտէն •

Փէհմէլլէ • մովսէս մուգատտէմ ճէմսէթիս խէլաթը
իլին նիյազ Էթտի • լուքին պու տէթա քէնտի գըլ
տըրտը անլէրի • զիրա նիճէ քի գապահաթը իլին
նիյազ Էթմէք⁴ ալահըն ինայէթինէ ումուտ պիլլէ ա
նըն շէրէթինի թանրմադ տըր • քէզա⁵ գապահաթը
յը թէքտիր Էթմէք ալահըն առալէթինտէն խէվթ
պիլլէ⁶ անըն իղզէթինի սագլամագ տըր •

Նիճէ քի ղԷինին Ճինսի պու միսիլլիւ առալէթ խըզ
մէթինի իճրա Էթմէկ իլէ⁷ ալահա իղզէթ վէ անըն
Էթմինի թէքմիլ Էթմիլ օլտուլէր • օ Էճիլտէն քահա
նաթը⁸ ղԷինին Ճինսիսի վէրիլտի • զիրա քահանայ տէ
մէք • ալահըն ինսան իլէ պարըշտըրուպ կիւնահինի
աթ Էթմիլիլլիւ տէմէք տիր • (քահէ նա • ք. քաւէ նա)
վէ Էթմէսի կիւն մովսէս ճէմսէթի տէր քի • ղայէթ
պիլլէ⁹ կիւնահա իլէտինիզ • կիտիւպ ալահա սիզին
իլին ըիճա Էտէյիւմ • վէ թէքթըր չըգար տուլէ •
Մովսէսին պու միսիլլիւ ճէվլալը վէ մախսուս նիյազ
Էթմէկէ տաղէ չըգմաթը ճէմսէթի թէօպէյէ տա
վէթ Էթմէք անկանըր •

Պուրտտէ մովսէստէն տուա շուուլթու թալիմ Էլ
լէ • զիրա նիյազէ պաշլուրմընէ • Էվլէլա ճէմսէթի
թագսիրաթընը ղայէթ աղըր օլտուլլին իգլար Է
տիւպ պատէհու աթ տիլէր • վէ օ տէրէճէ միլլէթ

2 Եւ Էկաջ մովսէս ալ Էրան բանակին և տէն • որ ոք տեառն
իցէ առին մատիցէ • Եւ • 32 • 26

572-7

մուհապպէթի կեօսթէրիւ թա՛քի ալահըն տէֆթէր
րինտէն թէրքին օլմասընէ րազի օլուպ տէր քի , եւ
կէր աֆ էթմէզ իսէն անէրին կիւնասէլէրինի պէնի
տախի սիլ եազտըղին տէրթէրտէն ¹ :

Մովսէս պու ճէվապ իլէ՝ տէկիլ քի ալահըն տէֆթէ
րինտէն իխրաճ օլմագ իսթէտի , զիրա սայրիլէրինէ
էյի օլտուն տէյու՝ ալահըն ինայէթլնտէն մահրում
օլմագ՝ շէրի տէկիլ տիր , իլլա քի միլէթլնին սէլամէ
թի իչիւն գալպինտէքի զայրէթի պէյան էթտի :
Նիճէ քի պօղոս առաքեալն տախի քէնտի միլէթի
նէ պու դարդ իտի մուհապպէթի ² :

Իպրէթ ալընդէր ճէմսէթէ պաշ օլանէր , վէ միլէթ
ուղուրինէ չէքիլն զահմէթտէն օսանուպ կէրի
տուրմասընէր :

Մովսէս՝ ճէմսէթին խէլասը իչիւն՝ ալահըն տէֆթէ
րինտէն թէրքին օլմաղէ րիզա սուրէթի կեօսթէրտի
խէտէ , ալահ կիւնասըզ ատէմի քէնտի տէֆթէ
րինտէն իսբաճ էթմէզ օլմաղ իլէ , տէր քի՝ քիմ՝ քի
կիւնաս իշէր իսէ , անի սիլէրիմ տէֆթէրիմտէն ³ :

ԳԼ . Պատէհու ալահ՝ մովսէսէ տէր քի՝ կիթ ճէմսէթէ

ԼԳ . գըլաղուզուզ էյլէ , վէ կեօթիւր անէրի աբրահամն
խասհակա՝ վէ յակոբա վատ օլան էէրէ :

Լարին մէզպուրէրին իգաաթսըզ օլմասը իչիւն՝ ալահ
քէնտիսի անէր իլէ կիթմէյիւպ՝ մէլայիք իրաւ էտէ :

1 Դարձաւ մովսէս անդրէն առ տէր՝ և ասէ . աղաչեմ զքեզ
տէր . մեղաւ ժողովուրդն այն՝ մեղս անհնարինս . և արարին
իւրեանց անձս ոսկեղէնս . արդէ եթէ թողուս նոցա զմեղս իւր,
էանց թող , ապա թէ ոչ ջնջեալ զիս 'ի դպրութենէ քումէն',
յոր գրեցեր . ԵԼ . 32 . 31 :

2 Ուխտիւք ինդրէի , ես ինքնին նզով լինիլ 'ի քոնէ . վասն եղբարց
և ազգականաց իմոց ըստ մարմնոյ . Լուս . 9 . 3 :

3 Եւ ասէ նոր ցմովսէս . եթէ որ մեղաւ առաջի իմ , ջնջեցիք
զնա 'ի դպրութենէ իմէ . ԵԼ . 32 . 33 :

Ճէք օլուր անէրին հօնիւնտէն ¹ : Ճէմսէթ պու Ճէ,
 վաղը իշխանճէ՝ քի ալաճ քէնտիւնքի ին պերապէր
 կէմէյէճէք , ղայէթ գասաթէթ պիւրէ եասէ կիւրը
 լէր ² : Ֆէհմէյէ • մուգատտէմ մովսէս նոմս թախ
 թալարընը քի գըրտը , վէ Ճէմսէթտէն իւլ պին ա
 տէմէօլու • օ վագըթ եաս էթմէտիւնք , լաքին ալ
 լաճըն քէնտիւնքի ին պերապէր օլմայաճաղնի իշխ
 տինճէ՝ եաս հտէրլէր : Վոգաա անտէն պիւրիւք ղա
 զէպ օլմազ ինսանէ՝ քի ալաճ անտէն ուզադ օլա ³ :
 Պէլի ալաճ հէր եհրտէ հազըր տըր , անճագ քէնտի
 լութփունու քիմտէն քի ըէֆ հտէր իսէ , անտէն ու
 զագ օլմուլ տէնիւր : Լաքին ղանն էթմէ քի՝ ալաճ
 քէնտի լութփունու ինսանտէն ալը , լլա քի ինսան
 ալաճըն էմրինէ մուղայիւր հարէքէթ էթմէսի լլէ՝ ա
 նի գասլինտէն իւրաճ հտիւպ , քէնտիսի ալաճտէն
 ուզադ լանըր :

Լշխմոի հէկը տիւնք իսէն քի ալաճ տէնին լլէ
 պերապէր օլա , կիւնաճ իշլէմէ • վէ հէկը եանը
 Լապ կիւնաճ տիւնտիւն իսէ , պարէ եաս դութուպ
 թեպէյէ կէլ , քի թէրտիւր օլմայասըն :

Սիւալ 7 •

Մովսէտին ըրճասը գապուլ օլմատընը , քի ալաճ իսրայել ին
 Կէթմէք իսթէմէյիւպ՝ մէլայիք ին անէրէ իրաալ էթմէք միւ
 ղատ էյէտի :

Ճ. Օլտու : Զիրա մովսէսին ըրճասընէ մէպնի ,
 անէրի հէլաք էթմէյիւպ՝ մէլայիք ին իրաալ էթմէք

1 Աւտքէյին աւաջի երեսաց քոց զհրէշտակ իմ... ես ոչ ելից
 քէք • վն խստապարանոց լինելոյ ժողովուրդեանն • ԵԼ • 33 • 2 •

2 Եւ լուեալ ժողովուրդեանն ղբանն ղայի շաք , սուգ առին սը
 գաւորօք • ԵԼ • 33 • 4 •

3 Վայ նոցա • զի վաշէյին զին • Ու • 7 • 13 •

Լաթեր , քի գապահաթլերինի Թանըյուպ' Թեօպի տէյէլեր : Օ' Էճիլոէն մոլսէսէ սեօյլեր քի խապեր վէրսին անլերին ինատաճը' նագըս' վէ իգաաթսըզ օլտուգլերինի , վէ Թէթիքտէ տուրսունլեր' քի Թէքըար դազէպ վէրիւպ Թէքօիւր Էթմէսին :

Պէլի' նիճէ քի պալատէ զիքր օլտու , մէղպուրլեր Էասդուլթուպ գասալէթ Էթտիլեր իսէտէ , ինսան քէնտի Թագսիրաթլնէ պէտէլ Թէքլլ գալլ իլէ փիւշման օլտուպ' իսթիլիար Էթմէկէ պօրճու օլմաղ իլէ' Էմր Էտէր , քի իւնլանլը Էսվապլերինի վէ զէյնթլերինի սօյուսուպ' գալլլերինտէքի օլան փիւշմանլըգ' հարէքէթ իլէ տախի պէյան օլտուն , քի պատէհու լայիգ օլանը իճրա Էտէ ' : Պու Ճէվապ' անլերի Թեօպէյէ տալէթ Էտիւպ , Էլի վէ Ֆէնա պուլաճագլերինի' քէնտի ռէյլերինէ իհալէ Էթմէք իտի , զիրա Էկէր տօղրու գալպ իլէ Թեօպէ տէրլեր իսէ ինայէթէ , վէ Էկէր տէմէզլեր իսէ' Թէքտիլէ լայիգ օլտալեր կէրէք :

Փիլհագիգա Էմր օլտուղի իւղրէ Ճիւմէսի պիրտէն զէյնթլերինի սօյուսուպ' նէ գատար քի սինա տաղըն տէ իտիլեր , պիր տահա կիլինմէտիլեր ' :

Խպրէթ ալ , զիրա ազիզլերին տուտսընը ալահ գապուլ Էտէր իսէտէ' կիւսահ իլէյէնէ տախի պօրճ' տուր' քի պիր տահա Էմրէ գարը իլտէ պուլունմայաճաղինի Թաահուտ Էտիւպ' սահիհ փիւշմանլըգ իլէ' կիւսահէ պէտէլ Թէնպիհ օլան Ճէվայի (ապաշխարունք) պի գուսուր իճրա Էտէ' քի դազէպտէն իսէլաս օլա : Պատէհու' մոլսէս քէնտի չատըրլըն օրտունուն տիշարըսնտէ գուրար' քի գալապալըգտէն ուզագ օլտուն , վէ անէ շահատէթ չատըրը տէնիլտի'

Ա Կերկացորուք զպատմութեանս փառաց ձերոց . և զգարդ ք' ի քէն . և ցուցից քեզ զինչ առնիցեմ քեզ . ԵԼ . 33 . 5 .

2 Եւ մերկացան որդիքն իսրայէլի զգարդ իւրեանց . և զպատմութեանս իւրեանց ի քորէլը լերին . ԵԼ . 33 . 6 .

քի պիւր քիմնէ ալլահտէն տիւնկ հտէճէք օլտուղին ,
տէ՝ օրայա վարուպ տիւնկ հտէր իտի :

Վէ մովսէս իջէրի կէթտիկինտէ՝ հէրքէս քէնտի չա
տըրընըն գափուսինտէ սուրուպ պագար իտիլեր , վէ
հիքմէթլի պուրութ տիրէք միսալի անըն գափուսունէ
ինիւպ , կեօյա քի՝ պիւր քիմնէ գարըն պէ գարըն տօս
թու իլէ սեօյէշիւր կիպի , ալլահ անտէ մովսէս իլէ
սեօյէր ¹ , վէ ճէմաէթ անի կեօրիւպ սէճտէ գըլար
իտի : Վէ քիմնէ իջէրի կիրէմէզ օլուպ , մովսէս տիւ
շարը չըգտըգտէն սօնկրա՝ անըն չըրաղը յեսու ֆէգաթ
կիրիւպ անտէն տիշարը չըգմայարագ՝ սուպայէ մէշա
ղուլ օլուր իտի տայիմա : Վէ զիքր օլտուղի իւզրէ՝
ալլահ մովսէս իլէ սեօյէտիկինտէ , թէքրար ըիճա է
տէր՝ քի ալլահ քէնտիսի անլեր իլէ կէլսին՝ քի միւշէր
րէֆ օլտունլեր , վէ ալլահըն նազարը անլերին իւզէ
րինտէ օլտուղի ճիւմէյէ պէյան օլտուն :

Վէ չիւնքի՝ ճէմաէթ պիւլ իթթիֆագ Թեօպէյէ կէլ
տի , օ հճիլտէն ալլահ տախի քէնտիսի անլեր իլէ
կիտէճէք օլտու ² :

Փէհմէլէ . մովսէս օ անէ տէկին քէնտի իլիւն պիւր
շէյ մաթլուպ էթմէյիւպ , տայիմա ճէմաէթին էլլիկի
նի տիլեր իտի : Վէ ալլահ՝ ճէմաէթին սուչունու աֆ
էտինճէ , գալպի միւսթէրիհ օլուպ՝ պու տէֆա մախ
տու քէնտի իլիւն տախի ալլահտէն տիւնկ հտէր :

Անճագ տէ կիլ քի ճիսմանի պիւլիւքըլէք , տիւնեա մա
լի , եախօտ էօմիւր , իլլա քի ալլահը կեօրմէք իսթէր ³ ,
նէ՝ սեօյէրսին եա մովսէս , միւլահազա էլլէ քի մաթ

1 Եւ խօսէր տէր ընդ մովսէսի գէմ յանդիման . որպէս ոք չի
խօսիցի ընդ բարեկամի իւրում . ԵԼ . 33 . 11 .

2 Եւ ասէ . ես ինքնին երթայց առաջի ք . և զհտէղէցի
չքէշ . ԵԼ . 33 . 14 .

3 Արդ՝ եթէ գտի շնորհս առաջի ք , ցոյց ինձ զանձն ք
յայտնապէս . ԵԼ . 33 . 13 .

լուպուն նէ՛ տիր : Պէ՛լն՝ աշդըն վէ մուհապոյեթին ղայ
 էթ թէքմիլ • լաքին ինսանըն գուարեթի էրմէզ՝ քի
 պու տիւնեատէ ալլահը կէօրէ : Մո՛լսէս տէր քի • է,
 կէր պէնտէ ալլահըն նազարը վար իսէ՛ արդու էտէ
 րիմ՝ անի կէօրմէկէ : Պու անէ տէկին չօգ միւճիւղաթ,
 լէրինի կէօրտիւմ՝, պու տէֆա միւճիւղաթ սահիպի
 նի կէօրմէք տիւնրիմ : Մաթլուպիստէն կէրի տո՛ւր
 մա , իլլա քի վագթինի տէկիլ , զիրա ալլահըն նազա
 րը սէնտէ օլմաղ իլէ՛ տիլէկինէ վասըլ օլուրսուն • լա
 քին ախրէթտէ : Վէ չիւնքի պու տիւնեատէ ալլահը
 կէօրմէք միւնքին տէկիլ իսէ՛ պարէ անըն մէճո ու
 սալթանաթըր օլսուն կէօրմէկէ արդու էտէր ¹ :

Փէ՛հմ էլլէ • նիճէ քի օ՛ անէ գատուր՝ մոլսէսէ օլան
 ինայեթ , պիր քիմսէյէ օլուլ տէկիլ իտի , քէզա՛
 պիր քիմսէ տախի անըն կիպի՝ ճէսարեթ պիրլէ ալլա
 հը կէօրմէկէ մաթլուպ էթմիլ տէկիլ իտի :

Վէ լաքին ալլահըն նազարը՝ մոլսէսէ հէփսիստէն զիյա
 տէ օլմաղ իլէ ² , անըն ըլճասընր գապուլէթտի • ան
 ճագ՝ տէկիլ քի էրւղիւնիւ անէ կէօսթէրիր , լլա քի՛
 անի պիր դաշ դօլուղիստէ սիփէրլէտիւպ , անտէն
 կէչտիկինտէ՛ արտընտէն կէօրէ էսէրի մուրուրի
 շէրիլլէրինի ³ :

ԳԼ • Օ՛ էճլտէն էմի էտէր քի մուգատտէմ գըրտըղի նօ
 ԼԴ • մօս թախթալարը կիպի դաչտէն իքի թախթա էափա •
 վէ անլէրի ալուպ էալընը սինա տաղընէ չըգա :
 Վէ մոլսէս՝ էմր օլտուղի իւզրէ էափալ թախթալէ
 ըի • վէ ալուպ անլէրի չըգար տաղէ • վէ մէզքիւր
 դաշը քէնտինէ սիփէր էտիւպ՝ տուրուր անտէ :
 Վէ ալլահ պուլուլթ իլէ ինիւպ՝ անտէն կէչտիկինտէ •

¹ Եւ ասէ՛ (մոլսէս) ցոյց էնճ զիտուս քո • ԵԼ • 33 • 18 •

² Ասէ նը ցմովսէս ճանալէմ զքեզ քան զալէնէսին • ԵԼ 33 • 12 •

³ Եզէց զէւղ ՚ի ծերպի վիմին • • • տեսցես շփտոյան իմ •
 Բայց երեսդ իմ քեզ մի՛ երեսեսցին • ԵԼ • 33 • 22 •

Քենտի ազնւմ հիւքմիւնի՝ ինայեթինի՝ վէ շայեթ սաւ
պըրը , սահիհ , ատիւ , սատորգ վէ պինհայեթ մէր
համեթլիւ օլտուղինի պէյան Էտէր ¹ . քի ճիւղէյե ա
շիքէար օլտուս ալլահըն գուտրեթի , հիւքմիւ , ինայե
թի , սապըր , մէրհամեթի , սահիհ վէ թօղրու շէ
րիյաթը . քի ինսանլեր անըն մէրհամեթինէ սըղընուպ
գաթի ումուտ օլմասընլեր , վէ աուպեթինտէն խեվթ
Էտիւպ կիւնահտէն կէրի տուրսուլեր :

Ձիրա տէկիլ քի մովսէս սեօյէտի պու քէլամլերի ,
իլա քի ալահ քէնտիսի սեօյէր , նիճէ քի պէյան
տըր . Թ . 14 . 17 : Վէ մովսէս մէզբիւր գաշըն գօ
վուլինտէն՝ ալլահըն սալթանաթը ֆախիրէլերինի կէօ
րիւպ՝ անիտէ Էէրէ պէրապէր սէճտէ գըլտըղի հաւ
տէ՝ չէհրէսի միւնէվվէր (լուսուոր) օլուր :

Ֆիլհագիգա՝ պու միսիլիւ քէրէմ Եալընըղ մովսէսէ
ինայեթ օլտու իսէտէ , ալլահըն մէճու ու սալթանա
թընը կէօրմէք իսթէյէն՝ տիգաթ պիրլէ մախլուգէւ
րէ նազար էյլէէ . զիրա մախլուգ՝ խալիգին իզի օլմաղ
իւէ , ալլահըն վարըղլինին գուտրեթինին՝ վէ իլինին
Էսէրի վէ նիշանի անլերտէ կէօրիւնիւր . (նիճէ քի
իւք տէհրին սն պիր սիւալինտէ զիբը օլունտու) :

Վէ տախի՝ ըուհանի ֆիքիր իւզրէ , Դէ Էմտէ ճիւմ
լէ սզիզ մահալլէր (տնօրինակէն տէղլէք) մէսիհ է
Ֆէնտիմիզին իզի օլմաղ իլէ , ալլահըն գուտրեթի իլ
մի , վէ ինսանէ վէրտիկի մուհապլեթ , մէճա
նէն Էհսան Էթտիկի քէրէմ վէ ինայեթ՝ անլերտէ պէ
յան օլուր : Ձիրա յս քս , շարիպ վէ ֆագիր կիպի՝

¹ Եւ կարգաց տէր ԹԺ գթած՝ և ողորմած . երկայնամիտ՝ բա
զումուլորմ . և ճշմարիտ , որ պահէ զարգարութիւն և սունէ
զողորմութիւն 'ի հազար ազգա . բաւնայ զանօրէնութիւնս և
զաներաւութիւնս և զմեղս . և ոչ անպարտ աւնէ զպարտաւորն .
ԹԺ զանօրէնութիւնս հարց յորդիս . և յորդեաց յորդիս մին
չև յերիս և 'ի շորս ազգա . ԵԼ . 34 . 6 .

գարիյէի բեթլէհէմոէ տէրունի մողարատէ թօղուայ, հայլան եւ լիլիինէ դօնուլոու իսէտէ, ու տեմ ճէմիյէթ իլէ մէլալիբլէրին կեօյտէն ինիւայ՝ անըն թօղ տուղինի չօպանլէրէ միւթտէ վէրմէլէրի իլէ՝ ալլահըն ինայէթ պապլինն քիւշտտէ օլոուղի անլլանըր՝ :

Գողգոթա տաղինտէ դապահաթը կիպի խաչա չըգաթը իսէտէ, տէրհալ կեօյտէ կիւնէշ շալգընը քէնտի նէ ճէլպ հտէրէք տիւնեանըն գարանըգ օլմասը, վէ քիւրէի զէմլյն թիթիլէյիւայ՝ գայալէր եաուըլուայ՝ մէ զարլէր ալըլուայ՝ վէ չօգ ազիզլէրին գըյամէ ալուայ՝ սուրբ եհմոէ չօգլէրինէ կեօրիւնմէսի իլէ, ալլահըն գուտրէթի ազիմէլէրի տույուըր :

Պա՛ րիզա սուրբ խաչըն իւզէրինտէ միւպարէք ըուհի նի փտէրուլահըն եհտի շէրիֆինէ թէսլիմ՝ հտիւայ՝ տէրունի գապրտէ տէֆն օլունտու իսէտէ, իւշ կիւն տէն սօ կրա գըյամէ ալմասը իլէ՝ ալլահըն մէճո ու աւթանաթը ճէմի տիւնեայէ աշիքեար օլոու, նիճէ քի ինճիլի շէրիֆտէ պէյան տըր :

Ելիմոի պու սուրէթտէ, քիմ քի տիլէր իսէ ալլահըն մէճտլինի կեօրիւայ՝ միւշէրրէֆ օլմալէ, զեբըր օլոն տ, զիզ եհրլէրէ թէքմիլ իթիգաթ վէ շէտիտ աշգ իլէ սէճոէ գըլուայ՝ ճան կեօզի իլէ նազար հլլէյէ :

Չիրա՝ նիճէ քի մոլսէս մէզբիւր դաշը քէնտինն սիլ փէր հտէրէք՝ ալլահըն կէջտլիկնտէ անըն միւճտլինի կեօրիւայ՝ շէհրէսի նուրանի շէօյլէ քէսպ եթտի, քէ զա իսալիլէր օլ ազիզ մահալէրտէ, յս էլէնտիմիզին՝ ինսանը կիւնահտէն խէլաս եթմէք իշիւն՝ շէքուկի սիլ, ասէթլէրի միւլահազա եթտիբլէրինտէ, ճան իլէ միւն, վիլէր օլուայ՝ աշգ վէ իթիգաթլէրինէ կեօրէ՝ ըուհահանի թէսլէլա քէսպ հտէրէք միւշէրրէֆ օլուրլէր :

Չիրա սինա տաղը սուրբ եհմէ, մէզբիւր դաշ (քի
 1 Եւ հրէշտոյ տեառն երկեցաւ նոցա, և վառք տեառն ծաղեցան առ նոսա . Դև . 2 . 9 .

անքն գօլուղինստէ մովսէս հընդ օլտու) աղիղ եւրլէ
րէ , վէ անտէն ալահըն կէջմէսի՝ քէլամուլահըն թէն
ալուպ տիւնեայէ կէլմէսինէ րէսմ վէ հօրնէկ անկլա
նըր : Օ՛ հճիլտէն քրիստոնեայիք պօրճ տուր քի յմ
հփեհտիմիդին չէքտիկի սիյասէթլէրի տալիմա միւլա
հաղա պիրլէ՝ , կիւնահտէն կէրի տուրուպ՝ անքն ուղ
րունէ զուհուր հտէն հզիյէթի պիլա թէ շէքքի թա,
համիւլէ հտէլէր , քի ալահըն պի նիհայէթ մէճտ
ու սալթանսթլնէ ախրէթտէն նայիլ օլպէր 2 :

Վէ պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզոն՝ մովսէս նի՝
ճէ քի մուգ՝տուէմ՝ քէզա պու տէֆա տախի գըլլգ
կիւն դըրգ կէճէ սնա տաղինտէ պի նաֆազա գալա
տը , վէ եվլէլէքի թախթալէրուէ օլան օն թէնպիհի՝
մովսէսին կէօթիւ րուիւկիւ թախթալէրէ ալահ միւ
ճէտուէտէն եազուպ՝ վէրիւր անէ , վէ տախի կէսնա
կէօն թէնպիհիւր պույուրուպ էմր հտէր՝ քի անէրի
գալէմէ ալուպ եազալն : Պուրատէ թէճոխ օտու
ալահըն իսրայէլ ճէմահէթի իլէ մուգատուէմ եթտի
կի գալլ :

Պատէհու մովսէս՝ նօմօն թախթալէրի էլինտէ օլա
րագ՝ ինտի տաղտէն աշաղէ :

Պու պապոտէ խօշա միւլահաղա էյլէ , ֆաղիւ
լէթի աուէմ իլէ կիւնահքէարըն ֆէրդինի , նիճէ քի
մովսէս՝ ալահըն իզասթընտէ օլուպ , պախուսուս քի
օրուճ դութմաղ իլէ լալիգ օլտու ալահըն մէճտի շէ
րէյինի կէսրմէկէ , մատամ քի օրուճ դութմագ. ին
սանը մէլայիք փայէսինէ վասըլ հտէր : Պուռուն զըտ
տը , բիլէ պօղաղընէ միւլթէլա օլտուգտէ՝ հայլան
փայէսինէ ինէր , Նիճէ քի ազամդրախտուա իզասթ

1 Գրի լալալուէն մարտով փան մեր . և գուք ի նոյն միտ
զառէցարուք . Կ-Ը-Կ . 4 :

2 Եթէ չարչարանաց իցորդ վնէնէնէ . և մուռացն հաղորդ վ.
նէլց եւք . 2-Կ . 3 . 17 .

իւզրէ իբէն , մէլայիբլէր իւէ շաղ ու մէսրուր օլտուգ տէն մատէ ¹ , ալլահը տախի կեօրիւպ՝ անըն մէճոի իւ լէ միւնէվլէր վէ միւզէյէն օլուր իտի ² , անճադ պօ զաղը սէպէպինէ Թէնպիհէ մուղայիր հարէքէթէ մէյլէ տէրէք փէհրիզինի (պահեցողութիւն) պօզտուղին տէ , մէճտի ըսպպանիտէն մահրում օլուպ՝ օ տէրէ՛ ճէ սէֆիլ հալէ տիւշտիւ , Թա՛ քի հիճապինտէն նա շի ալլահա կեօրիւնմէսին տէյու՝ աղաճլար աըսաըն տէ կիզլէնիր ³ :

Թաաճիւպ էթմէ՝ , զիրա նիճէ քի Թագսիրաթ սա հիպի օլան՝ զապիթ հուզուրինէ չըգմաղէ խէվի է տէր , քէզա կիւնահքեար աոտէմ ալլահըն հուզուրի նէ չըգմաղէ խէվի էտիւպ՝ գաւաճագ էէր աըար : Մատամ քի՝ ինսանըն ֆիքրի վիւճւտինտէ պի խիւաֆ շահիտ վէ տափաճը տըր : Իմտի մովսէս ֆազլիէթլի օլմաղ իւէ , օ տէրէճէ ճէսարէթ էյլէտի , Թա՛ քի տիւնէատէ իբէն ալլահըն նուրի ճէմալինի կեօրմէ կէ արզուքէշ օլտու , զիրա ֆազլիէթլի ատէսն գալպի փագ՝ վէ ֆիքրի լութֆու պարի իւէ փիւր զիյա օլ տուղինտէն՝ հէր խուսուստէ ըուհանի ճէսարէթ քէսպ էտէր ⁴ :

Ֆիւհրագիգա՝ ալլահտէն մախսուսիյէ պէյան օլմա տըգճէ , ինսան քէնտլինին ճէննէթլիք օլտուղինի՝ հէր նէ գատար պլմէզ իսէտէ , գալպինի կիւնահ լէքէլէրինտէն Թէմրզ վէ փագ սագլայարագ ֆա

1 'ի դրախտին փափուէ ուրախաւայր ընդ հրէշտակս . Ը՞ր :

2 Յորում ցնծայր զուարճացեալ անտիրական խնդուք . քանզի զաժ տեսանէր մշտ ի ուարհեալ 'ի դրախտին . յորմէ զլուսոյն ճառագալթ տպաւորէր 'ի յինքեան . Ը՞ր :

3 Եւ Թագեան ագամ և իին լւր յէլէսաց տեառն այ՝ 'ի մէջ ծաւոց դրախտին . Ժ՞ն . 3 : 8 :

4 Եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ սոգտանիցեն , զհամարձակութիւն ունինք առ նա . Կաթու 1 յեհան . 3 . 21 :

զիւթ իշէմէք , ճէնեթին մէջտինէ շայիսթէ օլման
դէ նիշան վէ տէլալթ տիր ¹ .

ՍԻԼԱԼ 8 .

Մովսէս՝ իբնձի տէֆա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտէ քի
գալտը՝ ճէմաէթ նէ՝ հալ իւզըէ տուրուր իտի օլտուտէ :

Ծ . Պիւլի՝ մուգատտէմ մովսէսին տաղտէ գալտըղին
տէ՝ իդաաթտէն չըգուպ փուլթա թափընտըլէր . ան
ճագ պու տէֆա իդաաթ պիւրէ եաս դուլթարագ
պէքլէրլէր անի : Վէ չիւնքի պալատէ զիքր օլտուղի
մէնվալ իւզըէ՝ մովսէս ալլահըն մէջտինի կեօրիւպ եիւ
զիւ միւնեվլէր օլտու իսէտէ՝ քէնտի պիւմէ գ լտի .
Վէ տաղտէն ինտիկինտէ՝ ահարօն վէ ճէմաէթ անի
կեօրիւնձէ , խէվլի էտէրլէր եագլաշմաղէ . թա քի քէն
տիսի անէրի եանընէ չաղըրուպ նագլ էտէր ալլահըն
թէնպիհլէրլինի : Վէ անտէն սօնկրա ճէմաէթ լիւ
սեօլլէշէճէք օլունձէ , եիւզիւնիւ էօրթէր քի խէվլի
էթմէսինլէր , ֆէգաթ խորան վկայութեան տէնիլէն
չատըրէ կիրտիկինտէ՝ էօրթիւլիւ գալտըրըր իտի .
Մովսէսին եիւզիւնտէ նուրաի շեսլէ կեօրիւնմէսի
տէկիւ քի եալըրը քէնտինէ շէրէֆ , լլա քի ճէ
մաէթէ տալի հէյպէթ իտի՝ քի խէվլի էտիւպ նամ
սա իդաաթ էթսինլէր :

Պատէ հու ալլահըն թէնպիհի իւզըէ՝ մովսէս ահտ
սանտուղինի (տապանակ) , վէ չատըրը (խորան) ,
սեղանլէրի , քահանալը լիպասլէրլինի վէ տալի սոյ
իւ լէվազիմէթլէրի եափաճագ օլուպ , ճէմաէթէ
պէյան էտէր՝ քի հէրքէս գուտրէթինէ կեօրէ հէտիյէ
կէթիւրէ , քի զիքր օլանլէր անլէրին հէտիյէսի լիւ
եափըլա : Լաքին տէկիւ քի իպրամ լիւ մաթլուպ

1 Երանի այնոցիկ՝ որք սուրբք են սրտիւք . զի նոքա զան
թէսցեն . Մար . 5 . 8 .

- հտեր . իլա քի ալահըն հմրինի պէյան հտիւպ քե
տի ըիզալերինէ իհալէ հտեր քի ճէպը եթմիշ օլմ
ԳԼ . սըն ¹ : Վէ ճէմաեթ՝ էր վէ նիսլան հալէրինէ կե
ԼԵ . ըէ , ալթուն կիւմիւշ՝ միւճէվէր՝ վիրինճ , վէ տաի
սալիր հեր նէ քի լազըմ իսէ՝ օ տերէճէ միւպալիղէ
իլէ կեթիրիրէր , թա քի զայրի կեթիրմէսինէր տէ
յու թէնպիհ հտեր , վէ անըն քի հիջ պիր շէյ վէ
մէկէ գուտրէթի էրմէզ իտի , քէնտիսի կիլիւպ իշ
լէր . քէզա էհլի մարիթէթ քիմսէլէր՝ էր վէ նիս
ԳԼ . վան , ըիզալերի իլէ իշէր իտիլէր : Վէ տաիս պու
ԼԶ . խըզմէթլէրին իւզերինէ ալահ մախսուս իքի աուէմ
մինչև թային հտիւպ՝ իլմ վէ մարիթէթ վէրիր անլերէ՝ ք
Խ . մէշքիւր սանտշլի վէ չատըրը , վէ անլերին ճիւմէ
լէվազլմէթլէրինի եափսըլէր . քի անըն պիրինին իամ
բեսելիէլ իտի , վէ օ պիրինին եղիաթ , նիճէ քի զիբը
օլան մատուէլէր պէյան տըր օթուզ ալթը ֆասընտէն
գըրգ ֆասընէ տէկլին :

ՄԵԼԷ 9 .

Տապանալ ուխտի նէ իտի .

Յ . **Ս**իւրիւմէզ թախթատէն եափըլմըշ պիր սան
տըգ . քի պոյի իքի պուջուգ , հնի վէ եիւքսէկլիկի
պիրէր պուջուգ արշըն , տերունի վէ խարիճի խաս
ալթուն լէ գափըլ . վէ տեօրթ քեօշէսինտէ տեօքմէ
ալթուն հալգալէր , քի անլերէ չիւրիւմէզ աղաճ
տէն վէ ալթուն գափըլ իքի դարաֆտէն պոյճա եերլի
գօլ կէջմիշ իտի , քի անլերտէն դութուպ գարորու
լէր : Վէ տաիս գօնուլոուղի մահալտէ եերէ տօգուն
մասըն տէյու՝ դահթանի տեօրթ քեօշէսինտէ պյագ
միսալի թօի թէքէրլէք վար իտի , քի անլերին իւ

1 Ամենայն դէպքի յօժարեացի 'ի սրտի իւրում' բերչեն պե
տուշ տեառն . ԵԼ . 35 . 5 .

զերինտէ տուրա : Ղէ իւստիւ ալթուն գափագ ին
գափալը՝ քի անէ քաւութիւն տէնիլեր իտի ¹ :

Ղէ անըն իւզերինտէ գարջը պէ գարջը իքի պաշտա
պիրեր մէլայիք շէքը բերովէ , քի անէր աշաղ
թօղրու քաւութիւնա պագար իտիլեր : Ղէ անէրին
տեսրտեր գանաւոր օլմաղ ինէ՝ իքիշէր ալթ գանաթլէ
րի քաւութիւնուն իւզերինէ թօղրու ետլըը կեօկէ,
լըք կիտի , վէ իքիշէր իւստ քանաթլերի եօգարտէն
եալըը պլրի պիրինէ պիթիլիշ օլարագ , քի անէր
քիւրսիւ միսպի օլուպ , վէ ալաճ անտէ կեօյա քի
միսսուս քիւրսիւտէ սթուրուր կիպի , վէ սանտը
ղին իւստիւնտէքի ալթուն գափագ (քաւութիւն)
անըն վալի թախթի կլպի անտէն սեօյլեր իտի մոլ
սէս ինէ ² :

Ղէ մէզքիւր սանտըղին ինտէ հըքզ օլուր իտի օն
թէնպիհին թախթալերի շէրիյաթ՝ վէ ատէթ ճիւզ
լերի քի անէրի մոլսէս ալաճըն էմրի ինէ եազտը :
Քէզա՝ ալթուն տէսթի ինէ մանանա . վէ ահարսուն
ասաաը . օ քի չիչէքլէնիւպ ճէվիզ մէյլէ վերտի ³ :
վէ ալթուն բուրլաւ տախի՝ տապանալըն տէրունիւ
տէ՝ եախօտ խորանտա սրբութիւն սրբոց տէնիլէն մա
հալտէ հըքզ օլուր իտիլեր ⁴ : Մէզքիւր սանտըգ տա
պանակ վկայութեան , եախօտ տապանակ կտակարա
նայ տէնիլրոի : Ձիրա անտէ հըքզ օլուն շէյլեր , ալա
հըն գուտրէթինի՝ ինայթթինի՝ վէ իսրայէլլէն էթտի
կի գապլի շահիտ միսալի պէյան հտէր իտիլեր , օ է

1 Եւ ալաւին զքաւութիւնն 'ի վերուստ տապանակին յոսկոյ
սրբոյ . Եւ . 37 . 6 .

2 Որ նւտիս 'ե քրոբէս և հայիս յանդունդս . Դոնէ . 3 . 54 .

3 Եւ ահա դաւարոցաւ գաւազնի ահարօնի . . . և ծաղիկաց
շծաղիկ . և երկէցոյ ընկոյզ . Թոս . 17 . 8 :

4 Որ կոչելը սրբութիւն սրբութեանց . յորում կայր բուքլառն
տախի և արկըն կտակարանաց . Երբ . 9 . 3 :

Ճիշտէն անոն հընդ օլտուղի չատըր տախի չահատեթ
չատըրը (խորան վկայութեան) տէնիլտի :

ՍԷԼԷ 10 .

Նհրէսիմտէ իտի խորան վկայութեան տէնիլէն չատըր :

Ճ. Գոյի օթուղ արընն • էնի վէ իւքսէքլիկի օնար
արընն • վէ իւջ դարափընտէն Թախթա չէքիլի • լաքին
տէկիւլ.քի եէք փարէ • իլլա քի հէր պիւ Թախթա
պիրէր պուջուգ արընն էնինտէ • քի կէսջ հալինճէ
սէսքիւպ՝ գօնադ եէրինտէ գուրալէր : Իկիրմի Թախ
թա՝ գըպլէ դարափընտէ • իկիրմի շէ մաւլ դարափըն
տէ • վէ ալթը մաղըուպ դարափընտէ • վէ անլէրին
ճիւմլէսի՝ ըէզէ վէ սիւրկիւ իլէ պիրի պիրինէ պիթի
շնք : Վէ իքի քէօշէսինտէ պիքէր տիրէք՝ քի Թախթա
լէրի զապթ հթսինլէր • քի անլէր հէփ չիւրիւմէզ ա
ղաճտէն եափըլմըշ ալթուռն իլէ գափըր : Վէ գափու
սու կիւն Թաղուշունէ օլուպ • եալընըզ օ՝ դարափտէն
շաւգ ալըր իտի • վէ իւստիւ տեօրթ գաթ զար իլէ
հօրթիւլիւ : Եվլէքի զար մալի վէ գալըսը իլի (Ժի
րանի) • վէ գըրմըզը ըէնկ քէթէն տիւլպէնտ (բէ
հէզ) Իքինճի՝ քէջի գըլընտէն տօգումա :
Խչիւնճիւ՝ սարըլթըրադ գըրմըզը քէջի տէրիսի :
Տեօրտիւնճիւ՝ մալի պոյալը տէրի : Վէ պունլէր տէ
կիւլ.քի եէք փարէ • իլլա՝ էն պէ էն օլարագ՝ պիրի
պիրինէ ալթուռն տիւլթէլէր իլէ պէնտ օլուր իտիլէր •
քի գօյուպ գալըրըմաղէ գօլոյ օլուռն :
Վէ չատըրըն իլինտէ էնինէ տօղըու ալթուռն գափը
տեօրթ տիրէկ օլուպ • անլէրտէն ըէնկեամիյզ (գոյն
զգոյն) զիքը օլան զարլէր կիւլի՝ զիգըյմէթ (մեծա
գին) փէրտէ ասըլըր իտի • քի անըն իլէ եանը՝ սրբու
թիւն սրբութեանց տէնիլտի • զիրա անտէ հընդ օ
լուր իտի տապանակ ուխտի : Վէ օրայա քիմնէ կիրէ

մէջ օլուպ՝ ֆեգաթ սէնէտէ պիւր տէֆա (՚ի տօնի քաւուութեան) եալընդ պիւյիւք քահանայապետ կիւրիւպ՝ ալլահա տուա հտէր իտի ¹ , վէ տիշ եանը սրբութիւն տէնիտի : Վէ անըն շէ ² դարափըն տէ իտի սեղան հացի՝ եախօտ սեղան առաջաւորութեան , վէ գըպէ դարափընտէ՝ սեղան խնկոց :

Քեզա օ՝ փերտէնին էօնիւնտէ գօնուր իտի ալթուն շէմատան , քի անըն եհտի գօլու օլուպ՝ հէր պիւրին տէ եաղ գօնուրաճագ եհըլի գանուիլ՝ քի հէր կէճէ եագար իտիլէր անլէրի :

Վէ չատորըն դափուստունտէ՝ ալթուն գափը պէշ տիւրէկ՝ քի անլէրտէն թեքըար զիգըյմէթ փերտէ ասըլըր իտի՝ քի իջէրիսի կեօրիւնմէսին :

Վէ տախի՝ չատորըն էգրափընտէ իւսթիւ աջոգ օլաւրագ ալլու վար իտի՝ քի անըն պօյի եիւզ տըշըն , էսի էլլի արշըն : Վէ անըն իքի եանընտէ պօյունա թօղրու՝ իկիրիլէր տիրէկ , վէ էնքսէ դարափընտէ էնիսէ թօղրու՝ օն տիրէկ , պէշեր արշըն եիւքսէքիկտէ , քի անլէրտէն փերտէլէր ասըլուպ՝ չատըր օ՝ ալլու էլլէ գուշատըլմիշ իտի , վէ զիքը օլան տիրէկլէր՝ շիւրիւմէզ աղաճտէն վէ փիրինչ գափը :

Մէզքիււր ալլուտէ իտի գուրպան սեղանը (սեղան ողջակիզաց) վէ փիրինչ հաւուգ՝ քի անի սու իլէ թօլտուրուպ՝ անըն սույունտէն գուրպանը եայգար իստիւր : Քեզա քահանայար տախի՝ քահանայը խըղմէթինէ միւպաշիրէթ հտէճէք օլտուգլէրինտէ , էլլէարինի վէ այագլարընը եայգարլար իտի :

Վէ պու ալլու իքի գըսմէ թագսիմ՝ օլունուպ՝ պիւրին ճի գըսում քահանայար իջիւն թախսիս օլունարագ՝ անտէ գուրպան հտէր իտիլէր :

1 Յաւաջին խորանն յամ ժամ մօտանէին քահանայքն զայաշտա՝ մօտանն կատարել : Բայց յերկրորդն միանգամ ՚ի տարւոյն : քահանայապետն . ԵԷԽ . 9 . 6 .

Իբրև՝ գրքերուէ ճեմատեթ տուրուոյ՝ քահանայարան
գուրպան եթտիկինի կեօրիւր իտիւէր , զերա չատը-
րա կիրմէկէ ճեմատեթ բուխտեթ օլմայուոյ՝ Վեգաթ
զիւր օլան մէյտանտէ տուրուրէր իտի :

Սիւալ 11 .

Գաջ սեղան վար իտի մէզբիւր չատըրտէ :

Ճ. Իււջ : Կվլէլքի սեղանըն պոյն՝ իբի արըն , Էնի՝
պիր արըն , Էիւքսէկլիկի՝ պիր պուչուգ արըն , տեօրթ
այագ իւզէրինտէ , չիւրիւմէզ աղաճտէն , վէ ալ-
թուս իլէ գափլը : Մէզբիւր սեղան՝ սրբութիւն սըր,
բութեանց տէնիլէն մահալին Էօնիւնտէ օլմալ իլէ ,
սեղան երեսաց վէ սեղան առաջաւորութեան տէնիւ-
տի անէ , կեօյա քի՝ ալահըն հուզուրինտէ կիպի օլ-
տուզի Վեհմ օլունա : Վէ անըն իւզէրինտէ Էքմէք գօ-
նուլմալ իլէ՝ սեղան հացի տախի տէնիլտի :

Զիրա՝ իսրայէլ միլլէթինին օն իբի Ճինսինին իսմինէ՝
օն իբի Էքմէք գօնուր իտի անըն իւզէրինտէ , քի ան-
լէր մայասըզ խամուրտէն՝ պիւլիւք սօմուն շէքլնտէ ,
ալթուն վարագ իլէ սարըլուոյ՝ ալթըսը սեղանըն պիր
քեօյէսինտէ , վէ ալթըսը օ՝ պիր քեօյէսինտէ՝ պիրի
պիրինին իւզէրինտէ գօր իտիւէր : Վէ անլէրի հէր հաթ,
թա շաբաթ կիւնլէրի տէկլիլտիրիւոյ՝ գազէ Էքմէք գօ-
մալ իլէ , Կվլէլքի Էքմէքլէրի՝ Էալմըզ քահանայար
Էհրէր իտի , զերա անլէրտէն ճեմատեթ Էքմէք ատէթ
տէկլիլ իտի : Պու սեղանըն իւզէրինտէ , թուզ՝ վէ
քիւնլիւք տախի ալահա հէտիլէ սունար իտիւէր ,
Էքինճի՝ պուլտուր մէզպիհի (սեղան խնկոց կամ խըն,
կակալ) , քի անըն պոյն վէ Էնի պիրէր արըն , Էիւք
սէքլիկի իբի արըն , չիւրիւմէզ աղաճտէն , վէ ալ-
թուն իլէ գափլը , քի անըն իւզէրինտէ սապահ ագ-
լամ թաթը գօգուլու Էքպլէրտէն թէրլիոյ օլուն :

մուշ պուխուր եանմաղ ին՛ , պուխուր մէզպիհի տէ
նիւթի տնէ :

Եւ չիւնալիւ՝ դուրպան մէզպիհի (սեղան ողջակիւտ) ,
քի անըն պոյի վէ հնի պէշէր արըն , ելւքսէկիլի իւջ
արըն , իւսթիւ աջոգ՝ ամպար շէրլի , չիւրիւմէզ ա
ղաճտէն , վէ փիլիմի գափիւ : Վէ եարը տէրինլիկին
տէ՝ իչլնէ փիլիմի գափէս ըսգարա գօնուր իտի , քի
անըն իւզէրինտէ դուրպան եագմաղ ին՛՝ դուրպան
մէզպիհի անըլոր , քի անըն ալթընտէ տայիմա աթէշ
էքսիկ օլմատըղինտէն՝ մէզքիւր ամլուտէ իտի , քի ա
թէշլն թիւթիւնիւ՝ վէ եանան դուրպանըն դօգուսու՝
հէվայէ տաղըլա :

Վէ լաքին զանն էթմէ քի՝ ետընըզ պալատէ մէսթուր
օլտուղի գատար իտի տապանակըն՝ չատըրըն վէ սե
ղանլերին զիյնէթի վէ թագըմը , իլա քի անլերին տա
հա կեանակեօն զիյնէթ վէ ալէթլերի օրտուղի պէյան
տըր ամաշուհտէ :

Իմտի՝ ալահըն թէնպիհի իւզրէ պալատէ զիքր օլան
լէր թէքմիլ օրտուգտէն սանկրա , չատըր դուրուլուպ
թէսլիմ՝ օլունտու զլտապիլերի՝ քի անըն իրզմէթլն
տէ օլալէր : Վէ հիքմէթուլա՛հ՝ անիտէ նուրանի պու
լութ զուհուր էտիւպ՝ ալահըն մէճտի ին՛ փիւր զիյ
ա օլուր : Թա՛ քի նուրուն շիտտէթինտէն մովսէս ի
շէրի կիրմէկէ գատըր օլամաղ :

Պու հիքմէթի պուլութ՝ տայիմա չատըրըն իւզերին
տէն էքսիլմէյիւպ՝ կէճէլերի օրտույէ շալգ վէրիւր
իտի , վէ կիւնտիւզիլերի կեօլէ , վէ նէ վագըթ
չատըրըն իւզերինտէն գալգար իսէ , ս վագըթ
կեօջ հտէր իտիլէր :

Վէ մէզքիւր մատտէլերին հագգընտէ իգթիզա է
տէն թէնպիհիւտէն մատէ , զլտաղըն քիթապը
նըն իւք ֆասընտէն՝ սէքիզիւնի ֆասընտէ տէկին ,
դուրպան վէ իսրայէլ ճէմանէթինն մսլստու օլան ա

ԳԼ Ը յէն վէ սայիր ատէթէր խոստուպէրինտէ տախի չօգ
 Ա • տիւրլիւ թէնպիհէր զիբր օլունուր :
 Թինչև Գիւհագիգաւ հսբի նօմստէ ալահա սուսուլան գուր
 Ը : պան՝ վէ հէտիյէ խոստուպէրի իջիւն կէծնալեան թէն
 պիհ վէ շուսուլթէր պէյան օլունուլի աշիբէար իսէ
 տէ : պաշլաւ տեօրթ տիւրլիւյէ թագսիմ՝ օլունուր
 լէր : Ելվէլա՝ ալահըն պիւլիւքլի կինէ իբրամէն՝ սու
 նուլուր խտի գուրպան վէ հէտիյէ ¹ : Իքինճի՝ քիշի
 քէնտի կիւնասընէ մաղիւրէթ պուլմագ իջիւն ² :
 Իւջիւնճիւ՝ ալահըն էթտիկի ինայէթին հագգընտէ
 մէմնուն օլմագ իջիւն , անլէրի քի ալահ էհսան էլլէ
 տի ³ : Տեօրտիւնճիւ՝ քիշի նէ քի տիլէկ վէ մաթլուպ
 հտէր իսէ ալահտէն՝ անըն իճրասը իջիւն ⁴ :

Սիւալ 12 •

Հանկը ճինստէն խտի ղևտացիէր •

Ծ • Զաւոր նահապետին իւջիւնճիւ օղու ղևինին •
 օ հճիլտէն ղևտացի տէնիլտի անլէրէ : Վէ ահարօն
 տախի օ ճինստէն օլմաղ իլէ , մօլսէս՝ ալահըն էմրի
 իւզրէ՝ ահարօնու վէ անըն էվլաուլէրի նաբաթ՝ աբի
 ուղ՝ եղիազար՝ վէ իթամարը ալուպ՝ կէօթիւրիւր չա
 տըրըն գափուսունէ , վէ անլէրի եայգայուպ՝ քահանա
 լըդ էլպիսէսինի կիլտիրտիքտէն պօնկրա եաղսայուպ (օ
 Ժել)՝ քահանայ հտէր • վէ գուրպան էտիւպ թէն
 պիհ հտէր՝ քի եհտի կիւն չաուրըտէն տիշարը չըգմալ

1 Որ ասի ողջակէզ • և այս մատչիւր ՚ի պատիւ անհուն մէ
 ծուծեան Խյ •

2 Որ ասի զոհ վասն մեղաց •

3 Որ ասի խաղաղական • Հորհալալ լինելով վասն ընկալեալ
 բարեաց •

4 Որ ասի խողաղաբար • և այս մատչիւր վասն սպասելի և
 օղնունելի բարեաց • զոր խնդրէր ոք աւսուլ Խյ :

սընկեր : Վե եհտի կիւն թեքմիլնտե , մովսէսին էմրի ԳՂ .
 իւզրե՛ ահարոն վե էվլատլերի վե ճեմաեթին իսթի Թ .
 եարլերի չատըրըն էօնիւնտե գուրպան քէսիւպ՝ ողջա
 կեզ սեղանընըն իւզերինե գօրլար . վե ահարոն չա
 տըրա կիրիւպ թեպախուր (խնկարկութիւն) է
 տեր , պատէհու տիշարը չըգուպ՝ ճեմաեթե տուա էթ
 տիքտե , հիքմէթուլա՛ տերագէպ չատըրտէն ալէվ
 չըգուպ՝ սեղանըն իւզերինտե օլան գուրպաների եա
 գար . քիւլ էտեր : ճեմաեթ պու միւճիւզաթը կեօ
 ըիւնճէ՛ ղայէթ խէվի պիրլէ հէյպեթտե գաւարագ
 սեճտե գըլարլեր ալլահա , զերա օ էլամէթ՝ գուրպա
 նըն մագպուլ օլտուղինէ նիշան իտի : Մեզքիւր սեղա
 նըն ալթընէ տալիմա օտուէն գօյարագ միւճիւզաթ իլէ
 ղուհուր էտէն ալթէշի սեօնտիւրմէյիւպ՝ ագչամ սա
 պահ անըն իւզերինտե գուրպան սունուլուր իտի :
 Ֆիւհագիգա օ կիւն մովսէս՝ ահարոն՝ վե ճիւմէ իս
 ղայէլ ճեմաեթի՛ ղայէթ չազ ու մէսրուր օլտուլեր :
 Զիրա՛ ալլահըն էմրի իւզրե՛ խորան վկայութեան տէ
 նիլէն չատըր թեքմիլ օլուպ՝ տապանակ ուխտի՛ վե սե
 ղանլեր մահարլերինէ գօնուլտու . ահարոն՝ քահանայ
 ապետ , էվլատլերի՛ քահանայ օլտուլեր , վե գուր
 պանլերի գապուլ օլտու : Ֆիւամմա՛ նիճէ քի ալլահըն
 խալէթինէ շազ օլմագ պօրճիսէ , քէզա առալէթին
 տէն տալի խէվի էթմէք պօրճ՝ տուր . քի օլմայէ
 անըն էմրինէ մուղայիր հարեքէթ ղուհուր էտէ :
 Զիրա՛ չիւնքի քահանայար սապահ վե ագչամ չա
 տըրըն էլնտե պուխուր սունարլեր իտի , բուրվաուա
 իգթիզա՛ էտէն ալթէշ՝ լաղըմ իտի՛ քի գուրպան սե
 ղանընըն ալթէշիտէն ալլահա : Անճագ օ կիւն ագչամ
 իւսթիւ պուխուր վագթի , ահարօնուէն իքի օղու նա ԳՂ .
 բաթ՝ վե աբիուգ տիգաթ էթմէյերէք՝ աճիլէ պիր Ժ .
 լէ՛ բուրվաուլերինէ սեղանըն ալթէշիտէն գօյմայուպ՝ Գրե
 ալլիր ալթէշ գօրլեր : Վե թեպախուր էտեր իքէն տեր

հալ սեղանոտէն աթէշ զուհուր հովուայ՝ անլերի եագ՝ մաղ իլէ , անիտէ հօլորիւէր ' , լաբին հիւրմէթ պու-
քի՝ հսկապլէրի վէ թէնլերի եանմայուայ՝ հիյէթլերի
իլէ գալըրլէր :

Վագաա՝ պու պապոտէ ահարօնուն՝ եղիաղարըն՝ վէ ի
թամարըն գալալէրի ղայէթ միւնքէսիր օլտու իսէաէ ,
մոխէս անլերի թէսէլա հովուայ՝ ըուխսէթ վէրմէղ
քի եաս հտէլէր : Պու ղաղէայ՝ տէկիլքի եալընըղ սայ-
իւր քահանալերէ՝ իլա քի ճէմաէթէ տախի ազիմ՝
հէյպէթ օլտու :

Պուրատէ՝ ղայէթ տիգալթ պիրլէ միւլահաղա
էլլէ , անլէր քի հաքի նամատէ՝ տահա օ՝ կիւն քա-
հանալըդ խըղմէթինէ պաշայուայ , ճիւղի հաքիկիլք
սէպէպլինէ հօլորիւէր իսէ , պիղ նոր օրէնքոտէ թագ-
սիրալթ հտէր իսէք , նիճէ՝ օլա կէրէք հայիմիղ :
Զիրան ըլլի գալպիստէ վէ ֆիքրիստէ կիւնահ արղու-
սի փէյտա հտէր իսէ , կեօյա քի՝ բուրլաւըն , եա-
պանձը աթէշ գամուշ կիպի՝ հէր հալ ղաղէպէ լայ-
իգ օլուր :

ՍԻԼԱԼ 13 :

Հէ՝ գատօթ վաղըլթ գալըր իսրայէլին օրտուօլ սինա տո-
ղինտէ :

Զ. Պիր սէնէ : Օ՝ գատար միւտտէթ ղարֆինտէ
պալատէ զեբր օլանլէր թէքմիլ օլտուգտէն մատէ ,
գուրպան շոււութլերի , վէ տախի սայիր կեանակեօն
մատտէլէր հագգընտէ՝ ալահ ջօգ թէնպիհ պուլուր
տու մոխսէսէ , նիճէ քի ղևտացուոց քիթապընըն օն
Գլ . ֆալընտէն՝ իկիլմի եէտի ֆասըն նիհայէթլինէ տէկին
Իէ . զեբր օլուրուր :

ա Մատուղին աւառլի նն հուր օտար . զոր ոչ հրամայեաց նց նոր .
և ել հուր ՚ի նէ և եհէր ցնն . և մեռան աւառլի նն . ՂԵ . 19 Ե

Վէ չիւնքի ալլահ՝ աբրահամա վատ էթմիշ իտի՝ քի
անի պիւլիւք միլէթ հոտ , ծ.ն. 12 . 2 : Օ՝ հօրտէն
հմր հոտը՝ քի ճհմաէթին իկիրմի եաշնտէն եօգաբը
օլան հրքէկէր տէֆթէրէ ալլահ , քի պիւլիւք միւ
լէթ օլտուգէրի պէյան օլտուն , պախուսուս տիւշման
ղուհուր հոթինճէ , անէր հաղըր օլուպ , հարպէ զար
պէ դաւորը օլպէր :

ԳԼ
Խ
Բ
Կ

Իսրայէլ ճհմաէթի՝ յոկոր նահապետին օն իքի էվա
տընտէն իլէրի կէմիշ օլմաղ իլէ , օն իքի ճինս տէնիլ
տի , պէլ՝ յոխէփին իքի օլտու՝ եփրէմ վէ մանասէ՝
յակոբուն էվատէրինին սրուստէ տախիլ օլուպ (նի
ճէ.քի իւչիւնճիւ տէհրին օթուզ թօգուզ սիւալնտէ
պէյան տըր) օն իւչ ճինս օլտուէր իսէտէ , ղէլնին
ճինսի՝ քի անէրէ ղէտացի տէնիլտի , քահանայաւ
սէպէպինէ , օ պիր ճինսէրտէն ֆէրգ օլարագ , դա
լան ճհմաէթ՝ եհնէ օն իքի ճինս չաղըրըլտը :

Վէ մովսէս՝ անէրտէն պիրէր ատէմ սէչէր՝ քի անէ
րին հէր պիրի .քէնտի ճինսինէ հիւքիւմուար վէ սէօզ
սահիպի օլուպ՝ իկիրմի եաշնը կէմիշ օլան հրքէկէ
րի գալէմէ ալպէր : Եմր օլտուղի իւղրէ մասալահթ
իճրա օլտուգտէ նիսվան դայիֆէսի իթթիւեար՝ չօս
ճուգ՝ հսիր խըղմէթբեար՝ վէ մըսըրը , քի անէր իս
րայէլիլէ պէրապէր մըսըրտէն չըգմըշէր իտի , անէր
տէն վէ ղէտացիլէրտէն մատէ , ճիւմէսինին եէքիւ
նի ալթը եիւզ իւչ պին՝ ալթը եիւզ էլլի նէֆէրէ
պալիշ օլուր :

Վէ չիւնքի ալլահ՝ մըսըրըլէրին իւք էվատէրինի գըր
տըրլնտէ՝ իսրայէլին իւք էվատէրինի քէնտինէ մախ
սուս պէնտէ էթտի ¹ , պու սէպէպտէն իսրայէլ ճհ
մաէթի իւք էվատէրինի ալլահա վէրմէկէ պօրճու

Յ Սրբէս դու ինձ զամ՝ անդրանիկս նոխճին , որ բանայ զամ
աւդանդ՝ ի մէջ որդւոցն իսրայէլի . ի մարդոյ մինչև յանա
սուն՝ քանչի իմ է . Եւ . 13 . 2 :

օլմաղ իւն , օն իբի ճինսին պիր այլոգ երբէք չօճուգ տէն եօգարը օլան իւք հվլատլերինն տէֆտէրէ այուպ անլերին տախի եէքիւնն իկիրմի իբի պին իբի եիւզ եէթմիշ իւջ նէֆէրէ պաւիղ օլտու , քի անլեր խորա նըն խըզմէթինէ թային օլալէր : Լուքին օլմայա քի՝ ճէ մաէթ պու խուսուստէ թէշէք քի հտէ տէյու՝ անլէրէ պէտէլ ղէտացիլերի գապուլ եթմէկ իլէ , անլէրին տախի գաջ նէֆէր օլտուղն պէյան օլմագ իլլւն՝ պիր այլոգ երբէք չօճուգլերինտէն եօգարըսընը սայ տըրըր քի՝ օն իբի ճինսին իւք հվլատլերինն սայըսը անլերտէն նէ գատար զիյատէ օլուր խտ , ճէմաէթ հէր պիր նէֆէրին խէլասի իլլւն՝ ղէտացիլերէ պէշէր սիկղ վէրէ , (քի իկիրմի տիրէմ կիւմիւշ հտէր , զե րա պիր սիկղ աւօրթ տիրէմ կիւմիւշ տիր) : Վէ ղէտացիլերին սայըսը իկիրմի իբի պին նէֆէրէ պու քիղ օլմաղ իւն , իբի եիւզ եէթմիշ իւջ նէֆէրին պէ տէլինն՝ ճէմաէթ վէրտի ղէտացիլերէ :

ԳԼ . Վէ տախի ղէտացիլերին իկիրմի պէշ եաշնտէն եօգար ,
Դ . րը , վէ հլւի եաշնտէն աշաղը օլանլեր տէֆթերէ աշ
լնուպ՝ անլերին եէքիւնն սէքիզ պին պէշ եիւզ սէք
սէն նէֆէրէ պաւիղ օլուր , քի եալնըզ անլեր խորա
նըն խըզմէթինէ թային օլարագ , իկիրմի պէշ եաշն
տէն աշաղը օլան՝ րուհանն խըզմէթէ տախիլ օլմայա ,
վէ հլւի եաշնը կէհէն՝ խըզմէթտէն հլ չէքիւպ՝ անըն
եէրինն սայըսի թային օլա :

ԳԼ . Պուրատա պէշինճի վէ ալթընճը ֆատընտէ պազը չէ
Ե . րիյաթէ , վէ իսրայիլ ճէմաէթինէ մախսուս օլան աշ
2 . տէթերէ միւթալիք մատտէլերի եազար ազիզ քի
թապ , նիճէ քի պէյան տըր մահալինտէ :

ԳԼ . Վէ պալատէ վլքը օլտուղն մէնվալ խորան հէր թա
Է . գըմը իւն թէքմիլ օլտուգտէ , օն իբի ճինսին պիւլիւք
լերի հէտիյէ կէթիրտիլէր խորանա , լաքին՝ տէկիլ քի
քիմի չօգ՝ քիմի աղ , իլա ճիւմէսինն հէտիյէսի

պիր չեշիտ՝ վէ պիր փահա օլարագ , քի մապէնէրին
տէ հասէտ զուհուր էթմէսն : Ան տախի տէկիլ քի՝
հէփիսի պիր կիւնտէ , իլա քի սըրա լէ , իւք կիւն
տէ յուգանըն ճինսի , իքինճի կիւնտէ՝ խաբարըն ,
քէզա սայրիւնէրի : Ան մովսէս թէսլիմ հտէր անլէրի
ղէտացիւնէ՝ քի անլէրին պիւյիւկիւ ահարսն վէ ա
նըն էվլատլէրի իտի :

Ան չիւքի ճէմահթին իւք էվլատլէրինէ պէտէլ՝ ալ
լահ զէտացիւնէրի գապուլ էթտի , օ էճ լտէն էմր է
տէր մովսէսէ՝ քի անլէրի խորանըն էօմիւնէ կէսթիւ
րէ , վէ անտէ ճէմահթ մէզպուրլէրին իւգէրինէ էլ
գօյուպ՝ քէնտի դարալլէրինտէն ալահա հէտլիէ սու
նալէր , քի պէյսն օլտուն անլէրին ըուհանի խըզմէթէ
թային օլտուգլէրի :

Ան սինա շէօրիւնտէ ալահ էմր հտէր մովսէսէ քի մը
սըրտէն չըգմալէրինին իքինճի երըն՝ իւք այլն օն տէօր
տիւնճիւ կիւնսիւնտէ՝ զատիկ էտէլէր , նիճէ քի մու
գատտէմ թէնպիհ օլմուշ իտի : Ան լաքին օ քի էօրիւ
տէփն էտէր , եախօտ էօրիւյէ եագլալըր իտի , նօմօս
միւճիւպինճէ էէտի կիւն նափաք սայրլուպ , պատէ
հու գատըր օլուր իտի գուրպան վէ զատիկ էթմէ
կէ : Օ՝ վագըթ պաղը քիմէսնէլէր պու վէճհ իլէ նա
փաք օլուպ՝ ճէմահթ իլէ զատիկ էտէմէյիզ տէյու սիւ
ալ էթտիքլէրինտէ , մովսէս անլէրէ ճէվապ վէրմէզ ,
թա քի ալահա սիւալ էտէ , զիրա օ անէ տէկլին պու
միսիլիւ իշ զուհուր էթմիշ տէկիլ իտի :

Մովսէս տահա սիւալ էթմէզտէն , ալահ անէ պէյսն
էտէր՝ քի օ միսիլիւ նափաք քիմէսնէ , եախօտ ուղագ
էէրտէ օլան , վագթիւտէ պուրլունմազ իսէ զատիկ օ
լաճագ մահալտէ , իքինճի ային օն տէօրտիւնճիւ կիւ
նիւնտէ զատիկ էթսին : Ան օ քի ուղագ էօլտա տէ
կիլ վէ փաք տըր՝ միւսամէհա (զանց առնել) էտիւպ
զատիկ էթմէզ իսէ՝ հէլաք օլտուն :

ԳԼ
ԸԳԼ
Թ

ԳԼ . Վէ տախի հիւսնիւ Թէրթիյա իւզրէ Զէմսէթ իտարէ
Ժ . օլտուն տէյուլ՝ ալահըն էմր էթմէսի իլէ , սն իքի Զին
սի մովսէս տեօրթ պեօլիւկէ Թագսլմ էտիււլ , (հէր
պիր պեօլիւկ իւչէր Զինս օլարուփ) խորան վկայու
թեան տէնիլէն չատըրըն տեօրթ դարարիլնտէ եէր
Թախսիա էտէր անէրէ : Վէ հէր պեօլիւկիւն մապէյ
նինտէ տախի՝ տէրէճէ վէ շոււուլթ Թալին էտէր ,
քի իւչ Զինսին պիրիսի՝ դիյատէ իթիպարը օլուլ ,
գալան իքի Զինս՝ անըն իդաաթընտէ օլա , պու շու
ուլթ տէկիլ քի եալընդ չեօլտէ , իլա քի եէմէյա
լէթինէ վարսըգլէրինտէ տախի՝ օ մէնլալ իւզրէ Թէ
մէքքիւն էտէլէր :

Իմտի խորան օրթա եէրտէ , ղլտացիլէր էդրարիլնտէ ,
անըն կիւն Թօղուշու (արւելք) դարաթընտէ իւք
պեօլիւկ օթուրուլ , քի անտէ յուգանըն Զինսի իթի
պարը , անըն սաղընտէ՝ իսաքարըն , սօլունտէ՝ զաբու
ղօնուն Զինսի :

Իքինճի պեօլիւկ՝ գըպլէ (հարաւ) դարաթընտէ ,
անտէ իթիպարը՝ ոււբենին Զինսի , անըն սաղընտէ՝
շըմաւօնուն , սօլունտէ՝ գաղըն Զինսի :

Իւչիւնճիւ պեօլիւկ՝ պալը (արւմուտ) դարաթըն
տէ , անտէ իթիպարը՝ եփրեմին Զինսի , անըն սա
ղընտէ՝ մանասէնին , սօլունտէ՝ բենիամինին Զինսի :

Տեօրտիւնճիւ պեօլիւկ՝ շէմալ (հիւսիս) դարա
թընտէ , անտէ զանըն Զինսի իթիպարը , անըն սաղըն
տէ՝ ասերին , սօլունտէ՝ նեթթաղիմին Զինսի :

Օ՛ էճիլտէն իսրայէլին օրտուսու տեօրթ պեօլիւկ օր
տու անըլըր իտի : Եվլէլքի՝ յուգանըն իսմինէ :

Իքինճի՝ ոււբենին : Իչիւնճիւ՝ եփրեմին : Վէ տեօր
տիւնճիւ՝ գանըն :

Պատէհու՝ չիւնքի սինա տաղընտէն գալգաճագլէր ի
տի , սըրս իլէ հարէքէթ էտէլէր տէյուլ՝ ալահըն էմ
րի իւզրէ կիւմիւշտէն իքի պօուու եափար մովսէս , քի

անկերի չալմաղէ պաշայըն՝ Զէ՛ հիւսնիւ Թէրթիյալ իլէ
կեօջէլեր : Պօռուլերի չալմագ՝ քահանայերէ մախսուս
օլմաղ իլէ , իշարէթ պօռուսու (փող ապգեցու
թեան) տէնիլտի անլերէ : Զիրա տէկիլ քի էայընը
կեօջ վագթիւնտէ , իլա քի՝ մուսէս Զէմաէթէ պիր
մասլահատ խապեր վերմէլի օլտուգտէ , պօռու չալ
ընըր իտի , քի Զէմաէթ խորանըն գափուսունա Զէմ
օլա : Վէ տախի , այ՝ վէ երլ պաշարընտէ , պայրամ
լերտէ , Զէմիէթ իլէ գուրպան վէ շաղըդ կիւնլերին
տէ , պալուսուս քի Զէնք վագթիւնտէ չալընըր իտի :
Օ՛ էճիլտէն իքի պօռու քիթայէթ էթմէյիւպ՝ իգթիլ
զա էթտիկի վէճ՝ իւղըն՝ սօնկըս տահա պօռուլեր
էափըլըր :

Սիւալ 14 .

Իսրայէլն օրաուսու նէ՛ Թէրթիյալ իւղըն կեօջեր իտի .

Ճ. **Ս**իւնքի՝ նուրանի պուլութուն հարաքէթի ,
օրտունուն կեօջ էթմէսինէ նիշան իտի , օ՛ անէ գալ
տար պուլութ խորանըն իւղերինտէ իքէն , անտէն
գալլգուպ՝ յուգանըն չատըրընըն իւղերինէ կէլիր . ահա
բօն անի կեօրտիւկի հալտէ , կեօջ Թէտարիքինտէ օ
լուպ՝ իքի օղու իւն խորանա կիրիր . վէ տապանակը՝
սըբուլիւն սըբուլթեանց տէնիլէն մահալին փերտէսի
իւն էօրթիւպ , անըն իւղերինէ տախի պաշգա սարկը
վէ էօրթիւ պըրագըլեր , քի անի կեօթիւրէնլեր էօր
թիւսիւզ կեօրիւպ էօլմէսինլեր ¹ :

Գէզա սեղանլերի՝ շէմատանը , վէ անլերին Թագըմէ
րինի սարկըլեր իլէ էօրթիւրեր : Վէ զլտացիլեր կէ
լիւպ անտէ Զէմ օլուրեր , քի զիբր օլանլեր՝ վէ չալ
տըրըն փերտէլերինի՝ տիրէկլերինի՝ Թախթալերինի՝ վէ

1 Մի՛ մտանիցն վայրապար տէսանէլ վօրբուլիւն սըբուլէց .
շէ մի՛ մեռանիցն . Թու . 4 . 20 .

տախի հէր նէ Թագըմ քի վար իսէ . արապա իլէ ,
 եւստ քէնտիւէրի գալորըրայէր : Լաբէն տէկիլ քի
 րուսթ կէլիլն՝ քիմ քի նէ իսթէր իսէ անի գալորըրէ ,
 իլա քի անլէրի կէթիւրէճէք առնէլէրին իսմին ալ
 լահ մուգատտէմ մովսէսէ պէյան էթմիշ օլմաղ իլէ ,
 Թոս . 4 . հէրքէս քէնտի խըզմէթինի վէ կէթիւ
 րէճէկինի պիլիւպ՝ հաղըր օլուրլէր :

Քէզա՝ յուգանըն օրտուսու հաղըրլանուպ՝ կէօջ Թէ
 տարիքինտէ օլուր , վէ քահանայէր իշարէթ պսու
 լէրինի չալմաղէ պաշարլէր : Աէ մովսէս տապանակըն
 եանընէ վարուպ , (գալգ եա սահիպ տաղըրլանլէր սէ
 նին տիւլմանլէրին , գաջսընլէր սէնին առուլէրին տէյ
 ինճէ) ' , անի գալորըմաղէ Թային օլանլէր՝ ղայէթ
 իզգէթ պիրլէ տիգաթ հտէրէք՝ օմուզլէրինէ ալուպ
 մէղքի՝ ր պուլութուն արտըսըրա եօլա չըգարլէր :
 Սովսէս՝ ահարօն վէ անըն իքի օղու տախի տապա
 նակ իլէ պէրապէր :

Պափհհոն՝ յուգանըն օրտուսու կէօջէր , զիրա տապա
 նակըն արտըսըրա անըն ճինսի կիտէր իտի :

Վէ իքինճի տէֆա պսու չալմաղլէնտէ՝ ռուբէնին
 օրտուսու : Իւլլինճիւտէ՝ եփրեմին : Տէօրտիւնճիւ
 տէ . գանըն օրտուսու հարէքէթ հտէր իտի :

Ղատացիլէր տախի՝ նիճէ քի գօնագ եէրինտէ՝ քէզա
 եօլուա՝ տէօրթ պեօլիկ օրտունուն օրթասընտէ օլա
 րագ՝ կիտէրէր , քի տիւլման զուհուր հալինճէ՝ ա
 քէր հըթզ հտէ անլէրի : Վէ պուլէր՝ տէկիլ քի պի
 րի պիրլնէ գարըշարագ , իլա քի հէր պեօլիկլին
 վէ հէր ճինսին մապէյիլնտէ քիֆայէթ հտէճէք գա
 տար մահալ ֆէրգ օլուպ , հիւսնիւ Թէրթիյոյ իւզրէ
 կիտէրլէր , զիրա անլէրին իտարէսինէ պին պաշ , վէ
 եիւզ պաշըլէր Թային օլմուշ իտի : Վէ տախի հէր

2 Արի տէր և ցրուեսցին Թշնամիք քո . վախիցեն ամենայն
 աստիճէք քո յերեսաց քոց . Թոս . 10 . 35 :

Ճինսին մախսուս նիշանը՝ եախօտ պայրաղը օլուպ՝ հեր
քէս քէնտի նիշանընըն արտըսըրա կիտէր :

Յուգանըն օրտուսունուն նիշանը՝ ասլան : Ռուբենին՝
ինսան : Լիքեմին՝ եքիւղ : Վէ գանըն՝ գարագուշ
սուրէթինտէ իտի տէնիլիր :

Փիւհագիգա՝ իսրայէլ ճհմաէթի ղայէթ շաղ օլարագ՝
սինա տաղինտէն կեօջիւպ չըգտը եօլա :

Ջիրա՝ պուլութ հանէրինտէ գլաղուղ , կիւնտիւղ չա
տըր միսալի սըճագտէն հըթղ էտէր , կէճէ կիւնէշ մի
սալի շալգ վերիր անէրէ : Տիւշմանտէն քէտէր ղու
հուր էտէր տէյու՝ խէվի էթմէք լալըմ տէկիլ , զիրա
ալլահ քէնտիլէրի իլէ պէրապէր : Դաամէրի մանսնայ
հեր կիւն հաղրր , քորեք տաղընտէ միւճիւղաթ ի
լէ գայատէն չըգտն սու՝ չայ միսալի արտըրը սըրա
կիտէր ¹ , (նիճէ քի իւջիւնճիւ տէհրին էլլի ալթը
սիւալինտէ զիքր օլտու) : Էսվապլէրի էսքիմէղ :
Վէ եօլ զահմէթինտէն այագլարը քէտէրլէիւպ եա
րալանմաղ ² : Պուստան գաթի նազար տէնիլիր քի՝ չօ
ճուգէր պիւլիւտիւքճէ , անլէրին էսվապլէրի տաթի
ուզանուպ՝ վիւճուտլէրինէ ույար իտի ³ :

Սիւալ 15 .

Իսրայէլ միլլէթի՝ ալլահըն ինայէթինի Թանըյուպ՝ մէքու
օլտու մու :

Յ. () Լմատը : Պէլի ինայէթ ղայէթ չօգ օլտու իս
րայէլ . լաքին տնլեր միւնքիրի ինայէթ օլուպ՝ ալլա
հը կիւճէնտիրմէկ իլէ Թէքտիր օլտուէր :

1 Ամենեքին զնոյն հոգեւոր ըմպելին արքին . զի ըմպէին 'ի հո
գեւոր վիմէն՝ որ էրթայը զհետ նոցա . Է Կորն . 10 - 4 :

2 Հանդերձք քո՝ ոչ մաշէցան 'ի քէն . Է Կորն քո՝ ոչ վտաղարեւ
ցին զայն ամա քաւասուն . 2 Օրէ . 8 - 4 :

3 Տես 'ի մեկնութիւն կուսնէքոսի :

Զիրա անճադուէ իւջ կիւնլուք եօլ կիտիւպ՝ կեօյա քի
ալաճ քէնտիւլէրինի պիհուտէ ետրէ չեօլտէ կեզտի
ԳԼ • ըիր կիպի՝ շիքեայէթէ պաշայլընճէ , անիտէ աթէշ
ԺԱ • զուհուր եթմէկ իլէ , օրոտունուն պիր մըգտարլինի եա
գուպ թէլէթի եթտի • ճէմաէթ պու զազէպի կեօ
րիւպ՝ մովէսէ նիյազ հտէր , օ տախի տուայէ տուր ,
տուգտէ աթէշ մէն օլտու • օ եճիլտէն միւնհարիք եէ
րի (հրայրեաց) անըտը օ մահալ՝ ,
վէ անտէն պիրազ իլէրի կիտիւնճէ , գըլաղուզ կիպի
էօնէրլինտէն կիտէն պուլութ տուրուպ՝ գօնագ հտէր
լէր • վէ չօգ վագըթ կէջմէյիւպ՝ թէքրար Թէշէք
քիլէ պաշատըլէր •

Անճագ՝ պու տէթա տէկիլ քի եօլ մէշագգաթը իւ
ջիւն , իլա քի պօղաղլէրի սէպէպիւնէ • վէ տէկիլ քի
աճ գալտըգլէրլինտէն , զիրա մանանայ էքսիք տէկիլ
իտի • իլա քի պօղաղալէր օլմաղ իլէ՝ եթ դաամընէ
արզու հտիւպ , քիմ եթ վէրէճէք պիղէ տէյու շի
քեայէթ պիրլէ , ալահտան ումուտլէրինի քէսէր
լէր՝ : Պախուսուս քի՝ գալլլլլլլ մլարտէ օլուպ ,
անտէ եէտիլլլլլլ պալլլլլ գալլլլլ գարլլլլլ վըրա
սա՝ սողան՝ վէ սարմըսագ Ֆիքիլլլլլլլ կէլիւպ՝ ագը
հըմէզ ինաուճը չօճուգ կիպի՝ չատըլլլլլլլ գալլլլ
սունտէ օթուրուպ աղլէր իտիլլլլ : Պէլի պու արզու
էվլլլլ անլէր իլէ պէրապէր օլան մլարըլլլլլլլլլլլլլ
հուր եթտի , լաքին իսրայէլ ճէմաէթի տախի անլէ
րէ ուլուպ՝ պիլիթթիթազ պիղէ եթ վէր տէյու մով
սէսէ իպրամ հտէրլէր :

■ Եւ Ժողովարդն տրտնջէր չարացար առաջի նն . . . և բորբոն
քեցաւ 'ի նոստ հուր 'ի տէ . և եկեր զԴան ինչ բանալին . . .
և կոչեցաւ անուն տեղւոյն այնորիկ հրայրաց . Թու • 11 ,
2 Եւ խառնիճադընճն՝ որ էր 'ի մեջ նց՝ ցանկացան զցանկուի՝
և նստեալ լայն օրդիքն իսրայէլի՝ և ասէին ո՞ր տացէ մէջ միս
առեւոյ . Թու • 11 • 4 •

կիւնաս արդուսի՝ պուլաջդ խասթելիդէ պէնզեմէկ
իլէ , տէրհալ մէնինէ չարէ պուլունմաղ խսէ , կիտէ
րէք ճիւմէսինէ սիրայեթ հտէր :

Մանանանն չէջնիսի քէնտի դապիաթընտէն՝ եաղ վէ
պալ լեզեթ ինտէ օլտուղնտէն մատէ , հիքմէթի պա
րի՝ հէր նէ դաամա արդու հտէրէր խսէ անն չէջնի
սինի տիմաղէրինտէ տուլար իքէն , էթ իսթհմէք՝ ա
զիմ գապահաթ օլտու : Մանանատէն օսանուպ՝ սօ
ղան սարլըսագ , վէ փըրասա եէմէկէ արդու էթ
մէք , բուհանի արդուլէրի թէրք հտիւպ • Ճիւմանի
մասլահաթլէրէ մէլ էթմէք պէյանի տիր :

Պուրատէ խօջա միւլահաղա էլէ փազիլէթ իլէ կիւ
նահըն ֆերգինի , զիրա նիճէ քի մանանայ կէօյտէն
ինմէսի իլէ՝ մէլայիք դաամը անըրոր , քէզա փազի
լէթ՝ ալահըն լութիու իլէ իլէնմէսի իլէ՝ ինսանը մէ
լայիք տէրէճէսինէ վասըլ հտէր , լաքին կիւնաս՝ շէյ
թանըն ֆիթնէլիկինտէն հասըլ օլմաղ իլէ , ինսանը
շէյթան տէրէճէսինէ ինտիրի :

Ֆիլահգիգա՝ պալատէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ
մովսէսին տուասը իլէ , աթէշ մէն օլտու խստէ ,
պու տէֆա ճէմաէթին նաշէրի ճէվապլէրինէ նազա
րէն • տէրէճէ գալպի միւնքէսիր օլուր , թա քի
քէնտի էօլիւմիւնիւ տիլէր ալահտէն : Լաքին՝ տէկիլ
քի դահըր սուրէթի իլէ՝ մէշագգաթտէն խելաս օլ
մագ իշիւն պու միսիլիւ ճէվապ էթտի , զիրա ինսան
քէնտի էօլիւմիւնիւ իսթհսէ ալահըն էմրինէ վէ դա
պիաթէ՝ մուղայիր տիր • իլա քի՝ պու ճէվապ իլէ՝
ճէմաէթին իտարէսինէ եալընզ քէնտի գուտրէթի
հրմէղ օլտուղնի պէյան հտիւպ՝ շէրիյաթը ալահըն
րէյինէ իհալէ հտէր : Զիրա կէօյա մագտումի սիւտ

• Եւ ասէ մովսէս ցտէր . . . ոչ կարեմ ես միայն կրել զթողո
ղութդս զոյս • զի ծանրագոյն քան զիս է բանդ . . . սպան
իսկ զիս էթէ հաճոյ իցէ քէզ • Թիս • 11 • 11 •

անայէ վերիւր կ'ալի , ալլահ' իսրայէլ ճէմաէթինի մովսէսէ թէսըմ եթմիշ լտի , քի անէրի աւետեաց դօշրաղինէ կեօթիւրէ : Ս' էճիլտէն անլէրին թէքտիր օլտուղինի իսթէմէզ , լաքին անլէր թէքտիրէ միւսթա՝ հագ հարէքէթ լէ ալլահը կ'իւճէնտիրերլէր , վէ մովսէս' ալլահըն կ'իւճէնտիրլինտէն էպէտի խօշանմայուպ , տայիմա իսկէնճէ իշինտէ օլմաղ իլէ , քէնտի էօլիւմիւնէ իրթիքեապ էթտի :

Ֆէհմէլէ ալլահըն ինայէթինի , քի նիճէ հիքթէթլի թէրթիպլէր իլէ' մովսէսին մուայեթլինէ եարումճը թային էտէր' քի զահմէթ չէքմէսին , վէ ճէմաէթէ տախի էթ վերիւր , քի ալլահ' պիղէ էթ դաամը վէր' մէկէ գատըր օլամատը տէմէսիլէր :

Վէ չիւնքի ճէմաէթ էթ դաամը իսթէտի , վէ մովսէս անլէրին մէշադգաթընը եարըրդ չէքմէկէ դուտրէթիմ էրմէզ տէյու' հալինի սըզ էթտի , օ' էճիլտէն ալլահ' էմը էտէր անէ' քի ճէմաէթին իշ էրի իթիլեարլէրինտէն եէթմիշ ատէմ պըրուպ' խորանըն էօնիւնէ կեօթիւրէ , քի անլէրէ իլիմ վէրիւպ' ճէմաէթին իտարէսի խուսուսինտէ անէ տէսթիկիր օլալէր : Վէ տախի' ճէմաէթէ խապէր վէրէ' քի հազըր օլտուլէր էրթէսի կիւնիւ էթ եէմէկէ : լաքին տէկիլ քի պիր իքի' եախօտ օն կիւն , իլա քի' պըդընճ' տէկիլն պիր այ էթ եէյէլէր : Մովսէս ճէվապ էտէր քի' անլէրէ պիր այ էթ եէտիրմէկէ , սըղըր վէ գօյուն քէսիւպ , եախօտ տէնիզին պալըգլէրինի ճէմ էթմէլի քի' քիթայէթ էթսին : Ալլահ' անէ տէր քի' մէկէր սահիպ գատըր տէկիլ մի' : Պու պապտէ' տէկիլ քի' մովսէս ալլահըն գուտրէթինէ չիւպհէ էթտի , իլա քի' նէ դարզ վէ նէ' սուրէթ իլէ' պիր այ օ' գատար ճէմաէթէ տօյունճա էթ եէտիրէճէկիլն պիլմէտիկիլն տէն' անկլամագ իսթէտի :

1 Ասէ Եր ցմովսէս միւթէ ձեռն ան չիլէճուախն . Թոս . 11.239

Իմոտի համար օլտուղի իւզըն՝ մոլսէս եւթմիշ ստէմ ալը
ըռւայ՝ խորանըն էօնիւնէ կեօթիւրոտի՝ կլնտէ , ալըս
պուլութ իլէ ինիւայ՝ անտէ մոլսէս իլէ սեօլէր : վէ
անըն իլմիւնէ իլհոգ հտէր մէզըիւր եւթմիշ աստէմի՝ :
Ֆիհհադիգա՝ մէզպուրէր անիտէ լութփու պարի իլէ
փիւր զիյա օլուայ՝ փէյլամպէրլըբ հտէրլէր (մարգա
րէանան) : Եանի ալըսը միւշէրոէփ վէ մէտհ հտէ
րէք տուա (օրհնութիւն) սեօլէրլէր :

Ֆիհամմա՝ անէրտէն իքի աստէմ ելդադ վէ մոլգադ՝ օ
պիւրլէրի իլէ խորանա կէլմէզտէն՝ օրտուտէ փէյլամ
պէրլըբ հթտիլէր , զիւրա անէրլն իւզիլնէ տախի ի
նէր ալըսըն լութփու : Մէրգուլէրլն փէյլամպէրլըբ
հթտիլէրլնի պիւր ուշագ կեօրիւայ՝ մոլսէսէ նագւ
հթտիլէրտէ , յեսու տէր .քի՝ մէն հթ անէրի , զիւրա՝
խորանըն էօնիւնէ կէլմէզտէն փէյլամպէրլըբ հթտիլ
լէրլնի , իւրաթտըզլըգ՝ վէ մոլսէսլն իզգէթիւնէ նօգ
սանիլէթ պէլէտի յեսու : Լաքին մոլսէս պու խուսու
տէ յեսույա թագլըր սուրէթի իլէ , հաստ պրագմա
պանա՝ քէշկէ ճիւմլէ ճէմանէթ փէյլամպէր օլսա խոի
տէյու՝ ճէվապ հթտի :

Իպրէթ ալ մոլսէսլն փազլիլէթիւտէն , զիւրա միլէթի
նէ զայէթ զիյատէ մուհապպէթի օլմաղ իլէ , տիլէր
թի ճիւմլէսի ալըսըն լութփունէ լոյիգ օլուայ ալիւմ
օլա , Պունտան գաթի նագար , ճիւմլէ ինսանլէրտէն
զիյատէ Թէվազլիւ գալպ օլմաղ իլէ , քէնտի շէրէփի
նօգսան պուլուր տէյու գայտ հթմէյիւայ՝ քիմնէյէ հա
սէտ հթմէզ , Պախուսու .քի՝ զայէթ միւտէպպիւր օլ
տուղիւտէն , էլ սեօլիւնէ ուլուայ քիմնէյի Թէրտի
հթմէզ , օ էճիւտէն սէվկիւլիւ չըրաղը յեսույա թա

Ի Եւ էջ տէր ամպոլ , և խօնեցու ընդ մոլսէսի . և Կուս ՚ի
հոգւոյն որ ՚ի նմա . և Էարի զեօթանասուն արամբքն զօն
րովք . և իբրև հանգեալ հոգին ՚ի վերայ նօցա . և մարգարէ
պցան ՚ի բանակին , Թոս . 11 . 25 .

զեր հտէր՝ քի հասէտէ պայիս Զհիւապ էթմէսին :
 Ֆէհմ՝ էլլէ , մովսէս նէ գատար քի՝ թհիւաղիւ օլուր
 խոի , ալլահ օ գատար զիյատէ անըն շէրէֆինի առ
 թըրըր , զիւրա օ քի Զհմահթին իտարէսինէ եալընըզ
 գուտրէթիմ հըմէզ տէյու իգըրար էթտի , ալլահ ա
 նի զիյատէ միւշէրրէֆ էթմէք միւրատ հտիւպ , անըն
 բուհիւտէն՝ եանի իլմիւտէն զիւր օլան էէթմիշ ստէ
 մէ հիսսէ չըգարըր , քի մովսէսէ եարութմք թային
 օլտուգ տէյու քիւլըրէնիւպ քէնտիլըրինի անէ ագ
 ըան պէլէմէսինլէր , իլլա քի՝ տայիմա անըն իղաա
 թընտէ օլտուլէր :

Պէլի մուգատտէմ մովսէս գայըն փէտէրինին թհրթիյ ,
 պի իւզըհ Զհմահթին իտարէսինէ մամուրէր թային
 էթմիշ իտի (նիԶէ քի իւշիւնԶիւ տէհըրին էլլի եհտի
 սիւալիւտէ զիւր օլտու) , անԶագ՝ անլէր ալլահըն դա
 բաֆընտէն նասպ օլունմատըգէլինտէն , պու տէֆա
 թէքըրար էէթմիշ ստէմ այըրուպ՝ անլէրէ աշիքէար
 իլիմ վէ լութֆ ինայէթ օլունար , քի Զհմահթ
 անլէրին իզզէթինի պիլիւպ՝ քէմալի մէրթէպէ իգա
 աթ իւզըհ օլուլէր :

Վէ պալատէ զիւր օլտուղի մըլալ իւզըհ՝ ալլահ Զհ
 մահթէ տալի էթ գաալը վէրէԶէք օլմաղ իլէ , հը
 թհսի կիւն՝ ալլըր ըիւզիլէար զուհար հտիւպ տէսիզ
 գարաֆընտէն օ տէրէԶէ չօգ պըրըրԶըն գաւալը սիւ
 ըիւպ Կէթիլըր , թա՝ քի՝ իքի ալլըն էիւքսէթիքտէ
 օլտուսուն հգըաֆը պըր կիւրիւք օլա գատար՝ գուշ
 իլէ գափընըր : Լաթին հիքըթ թալա քի՝ օ՝ գուշըր
 էիւքսէթ ուշամաղըր , քի Զհմահթէ զահմէթ օլմա
 սըն անլէրի գուլմաղէ :

Նազար էլլէ պուրատէ պօղազլէրինէ հտիր օլուպ էթ
 իսթէյնլէրին հարէթէթինէ , զիւրա գուշըրի կեօրա
 տիւքլէրինտէ՝ զայէթ շազ ու մէսըրըր օլարագ կիւն
 տիւզ ագշամա , վէ կէԶէ սապահա տէկին , վէ հը

Թէսի կիւնն ո՛ տերէճէ արզու վէ իսթէկ իլէ տէվչիւ
ըրրէր, Թա քի՛ հէփիսինտէն աղ տէվչիւրէն՝ օն քիւն
գուշ ճէմ հտիւպ՝ դաղէ դազէ պղզնճայէ տէկին եէ
տիքտէն մատէ, պատորըմասընը տախի եափարէր քի
ջօդ վազըթ հթ եէյէլէր :

Միւլահազա էյլէ ալահըն գուտրէթի աղիմէլէրինի ,
ճէմաէթ ատէթա հթ իսթէտի , լաքին ալահ գուտ
րէթքեանի օլմաղ իլէ , անլէրէ պըրորըճըն հթի վէր
տիքտէն մատէ , ո՛ գատար զանի վէ ջօդ վէրիւր , Թա
քի՛ իքի միլիյօն մըգտարի ճէմիյէթէ պիր այ քիֆայ ,
հթ հթտի : Աճադ՝ զանն հթմէ քի՛ պու խոսուստէ
անլէրէ ինայէթ օլտու , իլա քի Թէքտիլիյէթ , զերա
տահա պըլտըրճըն հթի աղըզէրինտէ իքէն շէտիտ
ղաղէպ գուհուր հտիւպ՝ անլէրին ջօդէրինի հէլաք
հտէր , վէ հօլէնլէրի անտէ տէֆն հտիւպ՝ ո՛ եէրին
իսմի , արզու մէզարի (գերեզման ցանկութեան) ա
նըլտը ¹ , զիրո՛ եէմէք արզուսի սէպէպինէ հօլիւպ
անտէ տէֆն օլտուլէր :

Ֆիւհադիգա՝ հթ եէմէկէ արզու հթմէք խէդա տէ
կիւ , լաքին ալահըն ինայէթ հթտիկի մանանատէն ո՛
սանուպ՝ վէ գաթի ումուտ օլարադ Թէշէքքի սու
րէթի իլէ՝ մութլադ հթ վէր պիզէ տէյու ինատ հ
տիւպ աղլամադ՝ աղիմ խէդա իտի : Պախուսուս քի՛
մաթլուպլէրինէ՝ վասըլ օլունճա՝ քէրէմ սահիպի ալ
լահտէն մէմսուլիյէթ պիրլէ՝ շիւքը հթմէտիլէր :

Նազար էյլէ ալահըն շէրիյաթընէ , զերա պու քէ
րէմ ալէսէվիյէ օլմաղ իլէ՝ ճիւմլէսի գուշ հթի եէ
տի , լաքին ճիւմլէսի պիրտէն հէլաք օլմատը , իլա
քիմ քի Թէշէքքի հթտի իսէ՝ անլէր հէլաք օլտու

Ա ինչգեւ միւն յատամուսն նաջու էր . . . եհար նը զժողո
վուրդն հօրուսծո մէծամէծո յոյժ . և կոչեցաւ անուն տեղւոյն
այսորիկ գերեզման ցանկութեան . զի անդ Թալիցին զժողո
վուրդն ցանկացօյ . ԹԻՄ : ԱԱ . 33 :

էր : Ձերա՛ ալլահ քէնտի ատալէթինի զահիրէ չը ,
գարունդ իջիւն՝ Թէշէքքի էթմէյէնլէրի զաղէպտէն
հըրդ Կտիւպ , միւսքիւրի նիմէթ օլանլէրի՝ հելլաք է
տէր : Ֆէհմ էյլէ , մուգատտեմ տախի գաամ իջիւն
Ճէմահէթին Թէշէքքիսի զուհուր Էթտիկիստէ՝ ալլահ
անլէրէ մանանայ վէրտի , լաքին Թէքտիր Էթմէտի ,
զիրա օ վագըթ ունլարը Թիւքէսիւպ էքմէքլէրի գաւ
մամըշ իտի . (նիճէ քի զեքը օլտու իւջիւնճիւ տէհ
րին էլլէ պէշ սիւալինտէ .) Յիամմա՛ պու տէֆա մա
նանայ վար իքէն՝ Էթ իսթէմէք՝ սէֆայէթէ մէպնի
օլմաղ իլէ՝ զաղէպէ միւսթահագ օլտուլէր :

Խպրէթ ու , զիրա քիմ քի հալինէ շիւքը Էթ
մէյիւպ ալլահտէն Թէշէքքի Կտէր , Էլպէթ Թէքտիր
օլուր , անճագ հալ պու քի՝ չօգ քիմսէլէր Թագսիւ
րաթլէրի սէպէպլինէ Թէքտիր օլսալէր տախի՝ Էէնէ
խալհի նէֆա օլմաղլէր : Իմտի զանն Էթմէ քի՝ քիշէ
հէր միւրատընէ Էրէր իսէ ինայէթ տիր , իլլա քի չօգ
տէֆա զաղէպ տիր : Պու սուրէթտէ ինսանէ պօրճ
տըր քի՝ հէր նէ տիլէկ Էտէր իսէ , ճիւմլէսիտէ ալ
լահըն րէյինէ մուվաթըգ օլա , վէ անըն տախի իճրա
սընը Էէնէ անըն միւրատը ալլէսինէ իհալէ Էտէ , Յէ
գաթ քէնտի գարաթընտէն իգթիզա Էտէն զայրէթ
տէ գուսուր Էթմէյէ , վէ Էկէր մաթլուպի հասըլ օլ
մաղ իսէ , պիլա շիքեայէթ՝ հագգըմտէ խայիրըսը պու
տըր տէյիւպ շիւքը Էտէ : Ձերա՛ մատամ քի ինսան
տայիմա պիր գարար գալմաղ , հէր շէյլ պիլմէզ , վէ
հէր շէյլ գուտրէթի Էրմէզ , պախուսուս քի՝ չօգ
տէֆա քէնտի ֆայիտէսինի Թանըյամաղ օլուպ քէ
տէրէ պատի օլաճագ շէյլէրէ արզու Էտէր :

Վէ լաքին՝ շիւքի ալլահ տայիմա պիր գարար տըր ,
հէր շէյլ պիլըր , հէր շէյլ կեօրէր , վէ հէր շէյլ
գաստըր տըր , վէ ինսանը սէվէր , օ Էճիտէն մաթլու՝
պինի անըն միւրալէք րէյինէ իհալէ Էտէն Էանըլմալ

արագ՝ տայիմա պի բէտէր վէ հէր վէճհ իլէ՝ ըա
հաթ գալըր :

ՍԻԼԱԼ 16 :

Գերեզման ցանկութեան տէնիլէն եհրտէն նէլիյէ կնօջ էթտի
խորայէլին օրտուսու :

Ճ. **Լ**սերօթ տէնիլէն եհրէ : Ըստէ Ճէմսէթին սը-
զլթըլը զուհուր էթմէտի իսէտէ , մովսէս քէնտի
զէվճէսի սեփորանըն սէպէպինէ եհնէ ըահաթսըզ օւ-
տու : (Մեզպուրէ էթովպիալը տէնիլտի իսէտէ , ալ ԳԼ.
նըն մադիամը օլտուղի՝ իւջիւնճիւ տէհրին գըրգ իւջ ԺԲ.
սիւալինտէ պէյան տըր , անճագ մադիամ էյալէթինէ
տախի էթովպիա տէնիլմէկ իլէ , մովսէս էթովպիալը
զէվճէ ալտը տէյու եազար պուրատէ :) Զիրա՝ մով-
սէս ճիւմէսինտէն շէրէֆիլ , պախուսուս քի ալահ
անըն իլէ սեօյլէր իտի , սեփորա անըն շէրէֆինէ նա-
զարէն՝ ղուրուրիյէթ վիէյտա էտիւպ՝ քէնտինի սայիր
նիսվանէրտէն զիյատէ իթիպսըր պէլլէտիքտէն մա-
տէ , մովսէսին գըզ գարնտաշը մարիամտէն տախի՝
մեօթէպէր պէլլէմէսի իլէ , մէզպուրէ Թահամիլ-
էտէմէզ : Ահարօն տախի պու պապտէ անըն իլէ եէք
տիլ՝ մովսէսի զէմմ էտիւպ տէրլէր քի , մէկէր ալ-
լահ եալընըզ մովսէս իլէ մի սեօյլէտի , տէկիլ մի քի՝
պիզնմ իլէ տախի սեօյլէտի ¹ : Ֆիհադիգա՝ պունէր
հէր վէճհ իլէ մովսէսին իզզէթինի սագլար իտիլէր ,
անճագ՝ սեփորա քիպիրլէքտէն կէրի տուրուպ՝ հատ-
տինի Թանըն տէյու՝ պու միսիլլիւ ճէվապէ ճէսա-
րէթ էթմէկ իլէ , կեօյա քէնտիլլէրինի մովսէսէ ագ-
րան պէլլէյէրէք , անի լիսանէ ալմըջ օլտուլէր :

¹ Իստեառէցին մարեամ և ահարօն զմովսէս . . . և ասեն՝ մի
Թէ ընդ մովսէսի միայն խօսեցաւ նր . ոչ աղաքէն և ընդ մեզ
խօսեցաւ . Թոս . 22 .

Լաբին՝ մովսէս զայն թէ վաղիւ օլտուղիստէն , անկէ
րին ճեւղապընը իշխմիշ օլմայուպ սապը հտէր ,
Քի ամմա ալսահ իշխիւր անի զէմմ հթտիքէրինի (Լ
լուաւ տէր . Թու . 12 . 2) :

Նազար գըլ ալսահըն շերիյաթընէ , չիւնքի մովսէս՝ ան,
էրին հազգընտէ թէշէքքի պիւրէ տավաճը օլմատը , լա
քին ալսահ ճիւմէսինին Փիքրինի վէ Քէյլլնի պիւլուպ՝
տայիմա տտալէթ իւզըն հէրքէսին շերիյաթընը իճրա
էթմէկ իլէ , տէրագէպ էմը հտէր մովսէսէ՝ ահարօ
նա՝ վէ մարիամա , քի խորանըն հօսիւնէ վարալէր :
Վէ իւջիւ պիւրտէն խորանըն հօսիւնտէ՝ հուզուրի շէ
րիտէ տուրուր կիպի հազըր օլտուգէրինտէ , ալսահ
պուլութ իլէ ինէր , քի մովսէսին շերէֆինի՝ վէ իզգէ
թինի պէյան հտիւպ՝ անի զէմմ հտէնկէրի թէքուրի է
տէ : Վէ չիւնքի ահարօն վէ մարիամ՝ ալսահ պիւլլմ
իլէ տախի սեօյլէտի տէյուլ՝ քէստիլէրինի մովսէսէ մա
նէնտ փէյղամպէր պէլլէմիշ օլտուլէր , օ հճիլտէն՝ մով
սէս իլէ սայիւր փէյղամպէրլէրին Փերգի պէյան օլմագ
իլլէն՝ ալսահ անէրէ տէր քի , սայիւր փէյղամպէրլէր
իլէ ըուէատէ սեօյլէրիմ , լաքին մովսէս անկէր կիպի
օլմայուպ , պէնիմ ճիւմէ հվիմտէ սատըգանէ տիւր ,
անըն իլէ աղըզ պէ աղըզ աշիքէար սեօյլէրիմ , նիլլէն
պէնիմ գուլում մովսէսի զէմմ հթմէկէ խէվֆի հթ
մէտինիզ ¹ :

Վագաա՝ մովսէսին հուզուրինտէ՝ ահարօնա վէ մարի
ամա պու միսիլլիւ թաղիւր՝ աղիմ թէքուրիյէթ իտի ,
լաքին անըն իլէ գապահաթլէրի աֆ օլմայուպ՝ հէման
մէզքիւր պուլութ գալգար խորանըն իւզէրինտէն :
Պուլութուրն գալգամասը ալսահըն կիւճէնմէսինէ վէ
կէօյա անտէն կիթմէսինէ նիլլան օլմաղ իլէ ² , անիտէ

¹ Եւ ընդէն ոչ երկերուք բամբասել զճառայն իմ զմով
սէս . Թու . 12 . 8 ,

² Եւ եղէ բարկուլի սրտմտուլէ նն ՚ի վր նն . Թու . 12 . 9 :

մարիամ ույուզլանտը : Վէ ահարօն՝ տնի կեօրիւնճէ :
 նիյազ պիւրէ Թեօպէ տէյերէք մովսէստէն աֆ տիւ
 լէր ¹ : Վէ մովսէս՝ մարիամը օ սէֆիլ հալտէ կեօր
 տիւքտէ , տէրհալ նիտա իլէ ըլճա հտէր ալլահա քի
 անէ շիֆալըգ վէրէ ² :

Մովսէս՝ հէր նէ գատար տէրուսի տիլտէն ըլճա վէ
 նիյազ էթտի իսէտէ , կէրէք մարիամա Թհրպիլէ՝ վէ
 կէրէք սայիլըլընէ իպրէթ , ալլահ հմր հտէր՝ քի
 մարիամ օրտուտէն տիշարը չըգուպ՝ եհտի կիւն ան
 տէ գալա , Թա՝ քի շիֆա պուպա : Վէ հմր օլտուղի
 իւզրէ եհտի կիւն օրտուսուն խարիճիւտէ գալուպ ,
 նիճէ քի զապէսի միւճիւզաթ իլէ զուհուր էթտի ,
 քէզա մովսէսին ըլճասընէ մէսին եհտի կիւնտէն սօնը
 ըս միւճիւզաթ իլէ շիֆա պուլուպ՝ կէլի օրտույէ :
 Ֆիլհագիգա՝ ահարօն տախի մարիամ իլէ պիլ իթթի
 ֆագ մովսէսի զէմմ էթտի , անճագ մապահաթըն է
 սասը վէ սէպէսի մարիամ օլմաղ իլէ , անէ զուհուր
 հտէն զապէս ահարօնա զուհուր էթմէզ :

Պախուսուն՝ կկէր ահարօն տախի ույուզլանտա իտի
 օրտուսուն խարիճիւտէ չըգմաը օլաճագ իտի , լւբին
 քահանայապէտէ լալըմ իտի քի ճէմսէթտէն այրըւ
 մայա , օ սէպէստէն անէ զապէս վէրիլէտի :

Իպրէթ ալ , մովսէս քէնտինի զէմմ հտէնլըլին
 հագգընտէ ալլահա նիյազ էթմէսի իլէ , հսքի նօմօյ
 տէ նը աւետարանըն հմրինի իճրա էթմիշ օլտու ³ :
 Ահարօն տախի իսէգա էթտի իսէտէ , գապահաթընը
 պիլնէ , անիտէ վիւլման օլուպ Թեօպէ տէմէսի է
 լէ , մաղթիլէթ պուլտու :

1 Եւ ասէ ահարօն ցմովսէս . խնդրեմ 'ի քէն տը . մի ածեր 'ի
 վի մէղս . զի անէթտագաք . քանչի մէջաք . Թա . 12 . 11 :

2 Եւ աղաղակեաց մովսէս առ տէր՝ և ասէ . խնդրեմ 'ի քէն
 նօմ՝ բժշկեալ լիա . Թա . 12 . 13 :

3 Ալօթս արարէք 'ի վերայ նեղաց ձերոց . Ղուկ . 6 . 28 :

Իմտի՝ եկէր պի Ղայրի հագգըն սէնի թէքտիր՝ ետա խօտ զէմմ հտէրէր իսէ , մովսէս կիպի անէրին թագս սիրաթընը աթի հտիւպ , սանա քէմլըք հտէնլէրէ էյա լըք էթ , քի ալլահ սէնին շէրէֆինի առթըռսըն : Վէ եկէր ահարօն կիպի խէդա հտէր իսէն , անըն կի պի ֆիլհալ թեօպէյէ կէլ , քի ղաղէպրտէն խէլաս օ լասըն : Վէ եկէր թագսիրաթըն սէպէպինէ մարիամ կիպի ղաղէպէ լայիգ օլուր իսէն , անըն կիպի՝ կիւնա հընէ պէտէլ իւզէրինէ թային օլան ճէզպը ըիզան ի լէ գապուլ էթ , քի շիֆա պուլասըն : Վէ տախի ալ լահըն սէվկիւլիւ գուլէրինտէն՝ պիր ապիզ քիմէսնէ պուլ , քի սէնին իշլան ալլահա նիյազ էթսին : Պախուսուս քի՝ թէքտիրտէն խալի վէ տայիմա ըա հաթ օլմագ իսթէր իսէն՝ զիյատէ փայէ վէ շէրէֆ արզուսինտէ օլմա , վէ քիմսէյի ղէմմ էթմէ :

Սիւալ 17 .

Պատէհուս նէշէյէ կէօլտիւ իսրայէլէն օրտուսու :

ԳԼ . Ծ . **Փ**առան չեօլիւնտէ կադէսբառնեա տէնիլէն ԺԳ . մահայլէ , քի անտէն երուսաղէմ էյալէթի եագըն օլ մաղ իլէ , մովսէս ճէմսէթէ տէր քի՝ ալլահըն սիզէ վէրէճէկի եէրէ կէլտինիզ , գալգըն զապթ հտին ալ նի , վէ խէվթ էթմէյին : Ճէմահէթ պուլ ճէվապը ի շիտինճէ , ալլահըն գուտրէթինէ ումուտ պիրլէ շաղ օլարագ՝ կիւն էվիլէ օ գօփրաղա գատէմ պասմաղէ ղայրէթ հտէճէք իքէն , տէրլէր քի՝ էվիլէա ատէմ իրսալ հտիւպ կիտէճէկիմիզ եէրլէրին հալինի անկալ , ալմ , գիրա անտէ օլան միլէթլէրտէն խէվթ հտիւպ ճէսարէթ էթմէզլէր իլէրի կիթմէկէ , նիճէ քի պէյա ան տըր . 2 Օրէ . 1 . 22 :

Վագաա պու միւլահագա շարթընտէն իտի , եկէր քէն տի գուլիլէթլէրի իլէ աւետեաց էյալէթինի ղապթ է

տէճէք օլա իտիւն : Լաքին չիւնքի ալաճ քէնտի միւլ
 րատը ալիյէսի իւզրէ օ դօիրաղի աբրահամն իսահաւ
 կա վէ յակոբա վատ էթմիլ օլուպ՝ անըն իճրասը խու
 սուսինտէ՝ ազիմ միւճիւղաթ իլէ՝ անլէրի օ մահալէ
 գատար կէթիւրմիլ իտի • վէ մովսէս տախի խէվի էթ
 մէյին տէյու՝ պէյան էթմիլ իքէն ¹ • գօրգմագ վէ չա
 շուտ իրսալ էտէլիմ տէմէք իգթիզա էթմէղ իտի • զի
 րա պու ճէվապտէն • իթիգաթ նօգսանիյէթի տույու
 լուր • Վէ չիւնքի մէրգուլէր իճթիւրալ էթտիլէր •
 մովսէս տախի ըլղա օլմաղ իլէ • պախուսուս քի՝ ճէմա
 էթին ֆէյլինէ նազարէն՝ ալաճըն տախի էմը էթմէսի
 իլէ • օն իքի ճինստէն պիրէր ատէմ իրսալ էտէր՝ քի
 վարուպ քանան դօիրաղիլի հէր վէճճ իլէ անկըպա
 լէր • վէ անըն մէյլէսինտէն ալուպ կէթիլիլէր •
 Ֆիլճագիգա՝ մէզպուրլէր կիտիւպ՝ քանան էյալէթի
 նի՝ վէ անտէ սաքին օլան միլէթլէրի չաշուտըյարագ
 գըրգ կիւն կէզէրլէր • Վէ սալգըմ տէրէսի տէնլէն
 էէրտէն՝ պիր սալգըմ իւզիւմ՝ նար • վէ ինճիր քէ
 սիւպ ալըրլէր • քի օ մահալին մէյլէսինին զայէթ մէշ
 հուր օլուղի պէյան օլա • Նիճէ քի քէստիքլէրի իւ
 զիւմ սալգըմ՝ օ տէրէճէ սիւլիւք իտի • Թա՝ քի սը
 ըրզա Թագուպ իքի քիշի օմուզլէրինտէ կէթիլիլէր ա
 նի • Վէ օրտույէ կէտիքլէրինտէ՝ մէյլէլէրի կէօսթէ
 ըււպ՝ վէ տախի անտէ սիւտ վէ պալ զայէթ չօգ օլ
 տուղնի աշիքեար պէյան էթտիլէր իսէտէ • քաղէք
 իլէ յեսուտէն մատասը օնու պիրտէն՝ ալաճըն վատինէ
 իթիգաթլէրի Թամ օլմատըլինտէն՝ ճէմալէթին ֆիք
 ըլին Թաշլիթ էթմէկէ սէպէպ օլուլէր •
 Զիրա տէրլէր քի՝ օ էյալէթտէ սաքին օլան միլէթ
 լէր քէսքին՝ ճէհրլէր պիւյիւք • վէ հիտարլէր մէ

¹ Տեսի՛ք՝ զի տէր ճօ մեր մատնեաց առաջի երեսաց ձերոց
 ցերեկին՝ ելէք և Ժառանգեցէք . . . մի՛ երկնջլիք՝ և մի՛
 դանդիտիցէք . 2 Օրէ . 1 . 21 .

Թին տիր : Լաբին քաղէր անկերին պու միսիլիւ թէ սատե պայիս նազլննի իշխտինճէ՝ ճէվապ էտէր՝ քի էօլէ տէկիլ , իլա քի չըգուպ անէրի զապթ էտէլ լիմ՝ զիրա դատըրըզ թէթճ էթմէկէ :

Անապ՝ օ պիրլերի ճէմաէթին գալպինէ գօրգու պըլ բազմազ իշիւն թէքորար տէրէր՝ քի չըգմայալմ՝, ան լերի թէթճ էտէմէյիլ , զիրա անէր պիզտէն զօրլու տըր , օ դօփրապ՝ ինսանը թէլէթ էտէր , վէ անտէ օլան աստէմէր զայէթ հէյպէթլի , պիզ անէրին էօս նիւստէ չէքիրկէ կիպի իտիք :

ԳՂ . ճէմաէթ պու միսիլիւ ճէվապլերի իշխտիքտէ , էյի ԺԴ . իտի քի մըսըրտէ , էախօտ պու չեօլտէ էօլէյիտիք , նիլ շիւն կէօթիւրիւր պիզի ալաճ օ էյալէթէ , քի պիզ անտէ ճէնկ իլէ էօլիւպ՝ էհլի էյալիմիլ տիւշման էլի նէ կէչէճէք տէյուլ՝ մովսէսին վէ ահարօնուն հապ գընտէ շիքէայէթ էտէրլէր : Պունտան գաթի նազար՝ օ կէճէ սապահա տէկին լաղլայուպ՝ վէ մըսըրէ կէրի տէօնմէք պիզէ էյի տիր տէյիւպ՝ սերապէր վէյտա էթմէք իսթէրլէր՝ քի տէօնիւպ մըսըրէ կիտէլէր ¹ : Մովսէս վէ ահարօն մէզպուրլէրին պու միսիլիւ էապ գըլըգսըզ ճէվապլէրին տույտուգտէ , իքիսի պիրտէն էիւզ իւսթիւնէ դափանըրլէր , քի պարէ հիճապ էլ տիւպ իգաաթ էտէլէր , քի ալահտէն թէքտիր օլ մայալէր ² :

Իպրէթ ալ . ճէմաէթ քէլում իլէ սեօլ անկլամայըն , ճէ՝ հարէքէթ իլէ սեօլ անկլայուպ՝ իսլաճ օլտուլէր տէյուլ , մովսէս վէ ահարօն օ տէրէճէ թէվաղիլէք էլ տէրլէր՝ Թա քի էիւզլէրինի եէրէ գօրլար , լաբին օ իգաաթսըզ ճէմաէթ՝ նէ ալահտան հիճապ էտէր ,

¹ Եւ ասէ պըր ցընիլէր՝ ալապիւք զօրալար՝ և գարձցիւք յէ գիդտու . Թու . 14 . 4 .

² Եւ անկան մովսէս և ահարօն ի վերայ երեւաց իւրեանց առջի ամենայն որդւոցն իսրայէլի . Թու . 14 . 5 .

նէ զաղէպտէն խելի էտէր , նէ մովսէսին նաախջէ
 Թինի տիյնէր , վէ նէ անըն փաղկէթինստէն հիսսէ ա
 լըր : Ֆէգաթ լեսու վէ քաղէք՝ մովսէսին վէ ահարօ
 նուն եէր իւղէրինէ գափանտըղէրինի կեօրիւնճէ ,
 էսվապէրինի երուծուպ ճէմանէթէ տէրէր քի՝ պի
 զիմ չաշուտաւորըմըզ եէր զայէթ էյի տիր , սսի օւ
 մայըն վէ խելի էթմէյին , զիրա՝ ալահ պիղիմ իլէ
 պէրասպէր տիր , վէ տահա պու միսիլիւ ումուտ վէ
 զայրէթ վէրէճէք ճէվապ էթտիէր , լաքին մէզպուր
 լէր պիր կեօնէ իսքեաթ օլմայուպ՝ անլերի դաշայա
 ճագ օլտուգլէրինտէ , խորանըն իւղէրինտէքի պու
 լուծ՝ անիտէ հէյպէթիլ քէսքին աթէշ ալէվինէ Թէպ
 տիլ օլտու ¹ : Պուլուծուն աթէշ հիյէթի քէսպ էթ
 մէսի՝ ալահըն կիւճէնմէսինէ՝ վէ անլերէ շէտիտ զա
 ղէպ վէրիլէճէկլինէ նիշուն օլտու իսէտէ , քէնտի
 աղիմ մէրհամէթինէ մէպնի՝ մովսէսէ տէր քի . նի
 ճէ պիր սէսին ճէմանէթին պէնի կիւճէնտիրիւր , վէ
 նիճէյէտէք պանա իթիգաթ էթմէզ , պըրագ պէ
 նի՝ քի անլերի հէլաք էտիւպ՝ սէնի պիւյիւք միլէթ
 էտէյիմ ² :

Ֆիլհագիդա ճէմանէթ զայէթ իդաաթսըզ , վէ էյլնէ
 պիրմէզ օլտուղինտէն՝ ալահ անլերի գըրուպ՝ մովսէ
 սի տահա պիւյիւք ճէմանէթէ պաշ էթմէք իսթէր
 (նաղար էյլէ պէշինճի սիւալէ) , լաքին մովսէս Թէ
 վաղիւ վէ սապըրլը , պախուսուս միլէթինէ մուհապ
 պէթի ճօգ օլմաղ իլէ՝ անլերին գուսուրինէ պագմայ
 ուպ՝ նիյաղ պիրլէ ալահա տէր քի , պու ճէմանէթի
 սէն աղիմ գուլիլէթին իլէ մըսըրտէն չըգարտըն , վէ

¹ Եւ վառք տեսուն երևեցան ամպով ՚ի վերայ խորանին վը
 կայուծեան . Թու . 14 . 10 :

² Եւ ասէ տէր ցմովսէս . . . Թոյլ տուր ինձ և հարկից զգո
 սա մահուամբ . և կորուսից զգոսա . և զքեզ և զտուն հօց
 քոյ արարից յազգ մեծ . Թու . 14 . 11 :

պուլուծ իլն անէրին Էօնիւնաէն կիտերսին , Էկեր անէրի գըրտը խեն՝ իշխոէն տէր քի՝ վատ Էթտիկի եէրէ Զէմաէթի կեօթիւրմէկէ գատըը օլտամտըղն տէն չեօլտէ գըրտը , ազիմ՝ մէրհամէթին իլն աֆ Էթ սէնին Զէմաէթինին կիւսահընը ¹ :

Փէհհի Էլլէ , ալահ Զէմաէթէ կիւսէնտիկիտէ՝ ան լէրին հադգընտէ , մովսէսին Զէմաէթի տէր , վէ մովսէս անէր իշլէն նիյաղ Էթտիկիտէ , ալլահն Զէմաէթի տէր : Կեօյա տէմէք իսթէր քի , Էա՛ րապ պի պու Զէմաէթ պէնիմ տէկիլ սէնին տլը , զիրտ անէրի մախսուս քէնտինէ պէնտէ Էտիւպ , պու ա նէ գատար չօդ քէրէմ Էթտին , վէ միւսպորէք իսմին անէրին իւզէրինտէ տիր , իմտի սէնին միւսպորէք իս մի շէրիֆինէ նազարէն՝ աֆ Էլլէ անէրին թագտիրա թընը , քի ազիմ գուարէթին վէ մէրհամէթին Զիւմ լէյէ պէյան օլուպ՝ փու թփէրէսթլէր սէնին իսմի շէրի ֆինէ գարչը Զէվապ Էթմէսէնյէր ² :

Իպրէթ ալընլէր մովսէստէն միլլէթ պաշը օլտնլէր , վէ տէմէսիյէր քի միլլէթ Էլլիկ պիլմիզ վէ իգաաթ սըզ տըր , իլա՛ քի տայիմա անէրին Էլլիկինէ սայ Էթ սինլէր՝ քի պօրճլու գալմասընլէր : Վէ տտիի կէկը տիլէր իտէն՝ քի նիյաղըն գապուլ օլտուն , Էվիլլա ալա հըն շէրէֆինին ղայրէթինտէ օլ , վէ անըն քէրէմէրի նի իգըար պիրլէ տայիմա մէլուսուն օլուպ՝ ազիմ մէր համէթինէ ումուտ Էլլէ , նիւէ քի՝ ալահ քէնտի մէր համէթինէ մէսնի , մովսէսին բիւսալընր գապուլ Է տիւպ՝ օ՛ կիւն Զէմաէթի հէլաք Էթմէտի ³ :

1 Թոյղ զմէղս Ժողովրդեան քոյ , ըստ մեծի ողորմութեան քում . Թու . 14 . 19 :

2 Եւ արդ բարձրասցի՛ ձեռն քո տէր . որպէս խօսեցար՝ և առաջեր , Թէ տէր երկայնամիտ է , և բազումաղօրմ և ճըշմարիտ . Թու . 14 . 17 :

3 Ասէ եր ցմովէն . ներեցից դոցա լը բանի քում . Թու . 14 . 20 :

Վե լաքին տառնթին մեանի տախի սիճիլ էտեր քի՝
մոսըրտեն չըգտըլերի վադըթ՝ անլերտեն քիմ քի ի
կիրմի եաջընը կեչերմիլ իտի (յեսու իլէ քաղէբտեն
մատեն) • Ճիւմէսիտէ չեօլտէ հօլիւպ՝ երուսաղէմ՝
գօփրաղինէ կիրմէլէր • իլլա անլերին հվաալերի քի
մեզպուրլեր մոսըրտեն չըգտըլերիտէ քի՝ չիւք օլ
մաղ իլէ՝ էյիլի ֆէնայը ֆերգ հտեմէզէր իտի • ան
լեր կիտիւպ զապթ հտէլեր ալլահն վաա էթտիկի
էերի • Գեզա յեսու՝ վէ քաղէբ կլթօլնէր • զիրա
անլեր տառագաթ պիրլէ ճհվապ հտիւպ՝ ալլահա ու
մուտ էթտիլեր •

Նազար գըլ ալլահն առաքեթինէ • չիւքի մէզպուր
լեր ֆէյիլի միւլթար իտիլեր • վէ օ անէ տէկին օլան
միւլթալթերի կեօրմիւլ իքէն • ալլահն գուտրէ
թինէ լթիմթ էթմէյէրէք • էյի իտի քի՝ չեօլտէ հօ
լէյիտիք տէյու՝ չիքեայէթ հտիւպ կերի տեօմէք իս
թհտիլեր • օ էճիլտէն չիքեայէթերինէ կեօրէ դա
ղէպ վերլտի անլերէ ¹ • Զիրա երուսաղէմ էյալէթիլ
նէ եագլալմիլ օլուպ՝ գըրգ կիւնէ գատար անէ սա
հիպ օլաճագ իքէն • ալլահ անլերի կերի չէլիտիւպ
պերր ու եապան չեօլտէ՝ օթուզ սէքիլ սէնէ տահա
տօլալորըրուպ կէլտիրի • քի գըրգ սէնէ թէքմիլ
օլուպ՝ ֆէյիլէրինէ կեօրէ թէքտիր օլալեր ² •

Չեօլտէ հօլէյիտիք տէտիլերինէ պէտէլ • օթուզ սէ
քիլ սէնէ պէյիլտի չիքեայէթ հտէնլերին ճիւմէսի
տէ չեօլտէ հօլիւպ թէլէֆ օլտուլեր ³ •

Էվաալերիմիլ տիւլման էլինէ կէչէճէկ տէտիլերի ի
չիւն • ալլահ անլերին հվաալերինն եհտի իլէ՝ պատէ

¹ Կենդանի է՛ն սաէ տը՝ Եթէ ոչ որպէս խօսեցայք յաւան
ջու իմ • նոյնպէս արաբից ձե՛զ • Թու • 14 • 28 •

² Ըստ Թուոյ աւուրցն քաւաանից • օր ը՛դ տարւոյ ընդունիցիք
ղեղս ձեր զքաւաաուն տմ • Թու • 14 • 34 •

³ Յանապատի աստ ծախիցին • և աստէն մեռանիցին • Թու • 14 • 35 •

հոռ գըրտըրը տիւշմանը :

Վէ պալատէ մէզքիւր օն չաշուտ՝ քի անլէր ալահըն վատ էթտիկի եհերի փասլ էտիւպ՝ ինսանը թէլէֆ է տէր տէտիլէր , անիտէ խորանըն էօնիւնտէ շէտիտ ղազէպ իլէ հէլաք օլարագ ալէմէ իպրէթ օլտուլէր ¹ : Պուենտան գաթի նաղար՝ սիճիլ օլան ղազէպին տախի իճրասը խուսուսիւտէ , ալլահ էմր էտէր մուվսէսէ՝ քի էրթէսի կիւն՝ տեօնիւպ շէօլտէն գըրմըզ տէնիպլին էօլունէ տօղրու կեօջ էտէլէր ² :

Նաղար գըլ պուրատէ իգաաթսըղ վէ ինատճը ճէ մաէթին սէֆիլ հայլինէ , զիրա մէզքիւր չաշուտլէրին էօլտիւկիւնիւ կեօրտիւքլէրի հալտէ , պախուսուս քի՝ մուվսէս տախի ալահըն էմրի իւզրէ կէրի տեօնէճէքլէրինի խապէր վէրտիքտէ , ղայէթ զիյատէ եաս է տէրլէր : Վէ լաքին՝ թագսիրաթլէրի աֆ օլմատը , զըրա նիճէ քի օգ՝ եայտէն չըզընճէ կէրի տեօնմէզ , քէզա սիճիլ օլան ղազէպ տախի կէրի տեօնմէզ :

Մուգատտէմ՝ մուվսէս վէ ահարօն եհրէ գափանուաք եալվարըր իքէն տիյնէմէտիլէր , յեսու վէ քաղէր լիճա էտէր իքէն , անլէրի թաշլայաճագ օլտուլէր :

Պէլի սօնկրա թէօպէ տէյիւպ՝ տիւշմանէ գարջը կիթ մէք իսթէտիլէր իսէտէ , մուվսէս տէր քի՝ ամալեկ վէ քանանըլէր սիզլին էօնիւնիւզտէ տիր՝ չըգմայըն , գըրըլ լըրսընը , զիրա սիզ՝ ալահըն էմրինի կէրի պըրագտընը , ալլահ սիզին իլէ տէկիլ տիր : Աճագ մէզպուրլէր եէնէ իպքեաթ օլմայուպ՝ անըն ըկլինէ մուղայիր՝ քէնտի քէնտիլէրինէ ճէսարէթ հոիւպ՝ տիւշմանէ գարջը չըգտըղլէրինտէ , ամալեկ վէ քանանըլէր տաղտէն ինիւպ՝ գըրարլէր անլէրի :

1 Եւ մեռան արքն պիտքիլ՝ որք հանին համբաւ չաք զերկրէն , չարաշար հարուածովք աւաջի տեաւն . Թու . 14 . 37 :

2 Իայց գուք վաղիւ դարձարուք և չուեցէք յանապատին ընդ ճանապարհ կարմիր ծովուն . Թու . 14 . 25 :

Պալ պատգոյն ճիմակէթ թէքրար իդաաթտէն չըգմաղ
իլէ՝ գապահաթէրի թարագգա պուլտու , զիրա նի
ճէ քի՝ մուգատտէմ ալլահըն էմրի իլէ տիւշմանէ
գարը չըգմատըգլէրի ազլիմ թեոհմէթ օլտու , քէզա՝
քէնտի գուվիլէթէրինէ կիւվէնիւպ՝ ճէնկէ ճէսաա
րէթ էթմէլէրի ազլիմ թագսիրաթ իտի , օ էճիլ
տէն տիւշմանէ ալթ օլուպ՝ ճէօլտէ հէլաք օլտուն ,
լէր տէյուլ՝ օլտն սիճիլ պաշլատը իճրա օլմաղէ :

Իպրէթ ալ , պէլի ճէմակէթ էթտիկինէ փիւշման
օլտու , լաքին թեօպէլէրի մագպուլէ կէջմէտի , զիւ
րա թեօպէ վագթի կէջմիշ իտի : Պախուսուս տէկիլ
քի՝ ալլահըն խաթըրնէ ըիպյէթէն թեօպէ տէրլէր ,
իլա քի՝ ղազէպ գօրգուսունտէն , լաքին ղազէպի
կեօրտիւքտէն սանկրա գօրգուպ թեօպէ տէմէք՝ ի
մանսըղըգ՝ վէ ալլահըն թէճրիւպէ էթմէք տիր , զի
րա էկէր իթիգաթէրի թամ օլտա իտի , ղազէպտէն
էվիլէլ էմրինէ իդաաթ պիրլէ ինանըր իտիլէր :

Իշիթսինլէր նաաիյհէթ տիյնէմէյէնլէր , վէ ֆուրսադ
էլտէ իքէն կիւնահէլէրինտէն փիւշման օլմայան ինատա
ճըլէր , զիրա նիճէ քի՝ օ իդաաթսըպ ճէմակէթ սուրբ
էրուսաղէմ ղօփրաղինէ կիրմէկէ լալիգ օլմատը , քէ
զա թեօպէ տէմէյիւպ կիւնահ իլէ էօլէն՝ ճէննէթէ
էիրէմէզ , զիրա աւետեայ գօփրաղի ճէննէթէ էօր
նէկ անկլանըր :

Սիւալ 18 .

Շէօլտէ աաջա նի՝ զուհուրաթ օլտու խըպէլ միլլէթին
պէյնինտէ :

Ճ. Պիր քիմէննէ շաքաթ կիւնիւ օտուն տէվշիւ ԳԼ .
ըիր իտի , լաքին շաքաթ կիւնիւ ճիսմանի իլէ մէշ օԵ .
շուլ օլմագ՝ ալլահըն թէնպիհինէ մուղայիր օլմաղ ի
լէ՝ օ ատէմիլ գաշլայուպ էօլտիւրտիւլէր :

Նիճէ քի՛ մուգատուտեմ պիրի տախի օրտուտէ նիղա
հտէր իբէն քիւֆր էթտի , անի տախի ալլահըն էմրի
իւղրէ դաշլայոււ պ հէլաք էթտիլէր ¹ :

Իպրէթ ալընլէր քիւֆիւրպազ քիմէսնէլէր , վէ կիւ
րակի կիւնիւնիւ ազեղ սագլամայանլէր , զիրա հսքի
նսմօս վադ-թինտէ քիւֆիւրպազ , վէ ալլահըն էմրինէ
մուղայիր օլան՝ էօլիւմէ միւսթահադ օլտու իսէ , ճէ
տիտ նսմօստէ օ միսիլիւ հարէքէթ հտէն , տահա նէ՛
գատար զիյատէ թէքտիր օլա կէրէք :

- ԳԼ . Վէ տախի ղէինին ճինսինտէն կորիւ իսմինտէ սեօզ սա՛
ԺԶ . Հիպի պիր ատեմ , ահարօնուն շէրէֆինէ հասէտ է
տիւպ՝ անըն էլինտէն քահանայապետիկի ալմագ իս
թէր , օ էճիլտէն մեթէպէր ղէտացիլէրտէն իքի էիւզ
էլի ատեմ՝ քէնտինէ ըէֆիգ փէյտա էթտի՝ քի անլէ
րին էարուրմէ իլէ արղուսինէ վասըլ օլա :
Ֆիսամմա պու իլէ մոլսէսին ըիզա օլմայաճաղնի պիւ
մէկ իլէ , անէ տախի տալաճը փէյտա էթմէք իսթէյ
իւպ՝ յակոր նահապետին իլք օղլու ռուբէսին ճինսին
տէն իւջ սեօզ սահիպի , դաթան , աբիրօն , վէ յօ
նան տէնիլէն քիմէսնէլէրի թահրիք պիրլէ քէնտինէ
պէնտ հտէր , քի անլէր իլք էվլատ ճինսինտէն օլմազ
իլէ՝ պիւլիւքիւք իթտահասընտէ օլարուգ , մոլսէսին
նուֆուսինէ խէլալ վէրէլէր , էախօտ ճէմանթէ պաշ
օլալէր քի , քէնտի տախի գատոր օլա քահանայա
պետ օլմադէ : Պու ճիհէթտէն՝ մոլսէսէ վէ ահարօ
նէ գարշը տուրուպ տէրլէր քի՝ քիշայէթ հտէր սիւ
ղէ պու գատար , էալընզ սիւզ մի սինիզ աղիզ , ճիւմ
լէ ճէմանթ ազիզ տիր , վէ ալլահ անլէրին մապէխն
տէ տիր : Տէմէք իսթէրլէր քի՝ էկէր ազիզիք սէպէ

1 Եւ խօսեցաւ տէր ընդ մոլսէսի՝ և ասէ , հանկէ գայրն՝ որ
անէմն՝ արտաքոյ բանակին , և դիցեն՝ որք տւան՝ զձեւս իւ
րեանց ՚ի վերայ գլխոյ նորա , և քարկոծեացեն զնա ամենայն
Ժողովուրդն . ԴԷ . 24 . 13 :

սխնէ հիւքմ հտերսխնիզ՝ ճիւմէ ճհմաէթ ազիզ տիր .
նիչիւն տայիմա սիզ հիւքմ՝ հտէճէքսխնիզ :

Մովսէս պու ճէվապլերի իշիտինճէ՝ հէման եիւզ իւս
թիւնէ գափոսնըր . լաբին տէկիլ քի խէվիինտէն նաշի .
իլլա քի՝ անէրին ճէվապլընէ թաաճիւպ էթտիկին
տէն , եիւզիւնիւ եէրէ գօյուպ՝ գալպիստէն ալլահա
նիյսզ հտէր՝ քի աշիլ օլուն բիմ իսէ պէյան էթսին .
քի մապէյնլերինտէ նիզա հասըլ օլմասըն :

Զիրա կորիս քիպիր քիմսէ օլմաշ իլէ , ահարսնա հա
սէտ հտէր իտի . անճագ հասէտ էթտիկի զաշիրէ
ջըգմասըն տէյու , ազիզիք իթտասսընտէ օլտու . վէ
եալընըզ քէնտի հագգընտէ ազիլիմ՝ տէմէք ղայէթ
մինասիպէթսիզ օլմաշ իլէ , ճիւմէ ճհմաէթ ալլիզ
տիր տէր քի՝ քէնտի տախի ազիզ սայլըլըն :

Վէ շիւնլի ահարսն՝ ալլահըն էմրի իլէ քահանայասպետ
օլմուշ իտի , օ էճիլտէն մովսէս շէրիյաթը ալլահըն
բէյինէ իհալէ հտիւպ , կորիսա՝ վէ անըն ճհմաէթինէ
տէր՝ քի եարըն պուխուրտանլերինիզէ աթէշ վէ քիւն ,
լիւք գօյուպ՝ հալըր օլուն խորանըն էսիւնտէ , ալլահ
քիմի սէշէր իսէ՝ ազիզ օ տըր : Մէկէր ալ իթիպսը
մը տըր՝ քի ալլահ սիզի խորանըն խըզմէ թինէ թային
էթտի . իմտի պեօլէ ճհմ օլմանըզ՝ ահարսնէ գարշը
տէկիլ , իլլա քի ալլահա գարշը տըր . ահարսն քիմ
տիր քի անտէն թէշէքքի հտերսխնիզ :

Պու ճէվապլեր իլէ մովսէս անլերի թէպէյէ տալէթ
էթմէք միւրաս էյէտի՝ քի թէքտիր օլմասընլեր , վէ
ատէմ իրաալ հտիւպ՝ դաթանը՝ վէ աբիրօսու տախի
ջաղըրըր քի խորանըն էսիւնտէ պուլլանսուլեր . զի
րա անլեր քէնտի ջատըրլէրինէ կիտիւպ՝ տալմանըն նի
հայէթինէ պագալըր իտի , քի էկէր կորիս մէրամինի
իճրա հտէր իսէ՝ քէնտիլերի տախի մովսէսին իւզէրի
նէ հիւքմ հտէլեր . Վէ լաբին մէզպուրլեր՝ մովսէսին
եանընէ կէլմէտիքլերինտէն մատէ՝ ճէվապ կեօնտէրիր

էր քի՛ մեկեր ազ շէյ մի՛ տիր , պիղի մարդ կիպի պէ-
րէքեթլի եերտէն չըգարտըն՝ չեօլտէ հօլտիւրմէկէ ,
վէ տահա հիւքմ հտերսին , մէկէր սիւտ վէ պալ
չըքան եերէ կեօթիւրիւպ՝ թարքա վէ պաղմը վէր-
տին ուղիւ , եկէր կեօլիւմիւղիւ տախի օյաճադ օլ-
սան՝ կէմէյիլ :

Մոխէս անէրին պու միտլիւ ագսի ճ՝ վաղլէրինի ի-
շիտինճէ՝ զայեթ հօլքիւնտի , զերա մուգ ատոհմ՝
գալգըն աւետեաց դօփրաղինէ սահիպ օլուն տեօրիւ
կինտէ՝ կիթմէք իսթէմէտիւլեր , պու տէֆա նի՛չիւն
պիղի օրայա կեօթիւրմէտին տէյու՝ թաղեր հտերէք :
Պախուսուա քի՛ օ՛ անէ գատար մոլսէս անէրէ հպէ-
տի զատուր հթմէյիւպ , տալիմա էլլէք հթմիւ իքէն ,
անի զատտար եերինէ գօրէք :

Վէ հրթիսի կիւն՝ մոլսէս վէ ահարօն աուրուրէր խ-
րանըն գափուսուստէ , կորխա թապի օլսն մէզ քիւք
իքի եիւզ էլլի ատէմ տախի՝ հէր պիրի պիրէր փի-
րինճ՝ պու խուրտան (բուրվառ) իլէ խորանըն հօնիւնէ
կէլիւպ՝ աթէշ վէ քիւնլիւք գօրէք պուխուրտանլէրի-
նէ : Վէ կորխուն թահրիքի իլէ չօգ ճէմաեթ տախի
անտէ պիրիքինճէ , ալլահըն մէճու ու սաթմանաթը
պուլութ իլէ հէյալէթլի նուր միսալի կեօրիւնիւպ ,
ալլահ՝ մոլսէսէ վէ ահարօնէ տէր քի՛ պրըլըն օ՛ ճէ-
մաեթին իլինտէն՝ քի անլէրին ճիւմլէսինի պիրտէն հէլ-
լաք հտէյիւմ : Լաքին մոլսէս վէ ահարօն՝ եիւզ իւ-
ղէրինէ գափանարադ նիյադ ետերէք , քի պիր առեմին
կիւնահը սէպէպլինէ՝ օ՛ գատուր ճէմաեթի զայ հթմէ-
սին : Վէ ալլահ անլէրին նիյաղընը գապուլ հտիւպ՝
մոլսէսէ տէր քի , սէօյլէ ճէմաեթի՝ քի կորխուն՝
գաթանըն վէ աբիթսուն ճէմաեթլէրինտէն պրըլըն
էր քի անլէր իլէ պերապեր զայ օլմասըրէք :

Ի Մեհմեթարիւք ՚ի միշոյ Ժողովրդեանդ պագուրի և ուստակէ-
ցից զգասա միանգամայն . Թու . 16 . 21 .

Էմբ օլտուղի իւզրէ կիտիւպ ճէմսէթէ Թէնպիհ է
տէր՝ քի այրըլընէր օ քեօթիւ աստէմէրտէն :
Վէ տախի ալլահըն գարաֆընտէն իրսալ օլտուղի պէյ
ան օլմագ իչիւն , մէզպուրէրին նէ զարգ զապէպ իւ
լէ զայ օլաճագէրինի խապէր վէրիւպ տէր քի , է
կէր անէր աստէթա էօլլամ իլէ էօլէրէր խնէ պէնի
ալլահ իրսալ էթմէտի , լաքին էկէր էէր էարըլուպ
անէրի՝ վէ անէրին էմլաքէրինի էիւտար խնէ , պիլին
քի պէնի ալլահ իրսալ էթտի , զերա անէր ալլահը
կիւճէնտիրտիլէր : Մովսէս պու ճէվապլէրի անօյլէյին
ճէ , հիքմէթի պարի անիտէ էէր էարըլուպ էիւտար
անէրի , անէրին ճաուըրէրինի , հայլանաթէրինի ,
վէ անէրէ իլհագ օլանէրի ¹ : Վէ էզրաֆտէ պուլու
նան ճէմսէթ պու էլամէթի կեօրիւպ վէ էէրէ կէչէն
լէրին հէյպէթլի սէպէրինի իշիտիւպ զայէթ խնվէ
պիրլէ գաչարէր անտէն : Վէ մէզքիւր իքի էիւզ էլ
լի աստէմ՝ քի խորանըն էօնիւնտէ պուլսուր սունար իւ
տիլէր , խորանտէն ամէշ զուհուր էտիւպ՝ էագուր
անէրի տախի ² :

Ֆիւհադիգա , մէզպուրէր հէլաք օլտուրէր խնտէ՝
սայիրէրինէ տախի իպրէթ օլմագ իչիւն՝ ալլահ էմբ է
տէր մովսէսէ վէ ահարանուն օղլու եղիազարէ՝ քի էա
նան իքի էիւզ էլլի աստէմին պուլսուրտանիլէրինի ա
լուպ , գուրպան էթտիլէրի սեզանըն էօնիւնէ վէր
տէ էալիալէր , քի անի կեօրտիւքճէ՝ զուհուր էտէն
ղազէպ ֆիքիրէրինէ կէլիւպ՝ պիր տահա ալլահա
գարըլ իշ էթմէյէլէր :

Կորխուն զազէպլինտէն իպրէթ սլ , հալինէ շէքը էյ
լէ , քիլիլընմէ , քիմնէյէ հասէտ էթմէ , քեօթիւ
աստէմէրին Ֆէլլինէ ուլմա , վէ էանըլուպ պիր վա

¹ Բացաւ երկիր և եկուլ զոն և զտունս 19 • Թոս • 16 • 32 •

² Եւ էլ հուր 'ի տեառնէ և եկեր զերկէրէւր և զիստուն աքսն
ոքը մատուցանէին զխունդան • Թոս • 16 • 35 •

գըծ ույար իսէն՝ Թեղ կ'ըտէն փիւշման օլուպ՝ այրը
անկերտէն քի Թեքորի օլմայտուն : Վագաա կորն՝ դա
Թան՝ վէ աբիրոն՝ ճեմաէթին պէնինտէ սեօզ սաշի
պի վէ իթիպարը իտլէր , յաքին քէնտի տերէճէլէ
րինի Թանըմատըգէրինտէն քիպլրէնիւպ , մովսէսէ
վէ ահարոնէ հասէտ էթմէլէրի իլէ՝ հմալի սապգաթ
էթմէմիշ զազէպ լէ ինտիլէր ճէհէնէմէ , քէզա ան
լէրէ մէյլ էտէնէր տախի անլէր իլէ պէրապէր :
Լաքին՝ քիմ քի օ՝ քէսթիւ ատէմէրին ֆէյլինտէ տէ
կիլ իտի՝ պի քէտէր գալոր , նիճէ քի կորխուն էվ
լատէրի՝ անըն ֆէյլինէ մէյլլի օլմատըգէրի իչիւն ,
խէլաս օլտուլէր , Թո . 26 . 11 : Բէզա պալտտէ մէզ
քիւր օնան՝ էվլէլա դաթան լէ աբիրոն իլէ իթիֆագ
իւզրէ օլտու իսէտէ , սօնկրա փիւշման օլուպ , վէ ան
լէրտէն այրըլուպ խէլաս օլտու տէնիլի , զիրա դաթան՝
վէ աբիրոն ասիլիկէ պաշայընճէ անըն իսմի տախի եա
զըլ , անճագ զազէպ վագթինտէ եազըլ տէկիլ :

Սիւալ 19 .

Պալատէ մէզքիւր զադէպին իւզէրինէ ճեմաէթ Թեօպէ տէյ
իւպ՝ իգաաթ իւզրէ օլտուլու ,

Ճ . () լմատը : Չիրա էրթէսի կիւնիւ հիւճմ է
տերլէր մովսէսին վէ ահարօնուն իւզէրինէ՝ քի սիզ
գըրօրնըղ ալահըն ճեմաէթինի , իմտի մովսէս վէ ա
հարօն՝ անլէրին պու միսլլիւ հարէքէթինի կեօրիւն
ճէ , հեման ֆիրար էտիւպ խորանէ կիրիլէր :
Հիքմէթուլա հպուլթ անլէրի էօրթուլէտէն մա
տէ , ալահ էմր էտէր քի՝ այրըլն ճեմաէթին իչիւն
տէն՝ քի անլէրին ճիւմէսինի հէլաք էտէլիմ :

Ա Եւ խօսեցաւ նոր ը մովսէսի և ը ահարօնի և ասէ . մեկնէ
ցարուք ՚ի միջոյ ժողովրդեանդ այդորիկ՝ և առապէցէջ ջոռա
նիսնդաման , Թո . 26 . 44 :

Օչ պտուղո՜ւն մո՛լսէս վէ ահարօն եիւզ իւ սթիւնէ տիւ,
 շէրէք նիյաղ էթտիւէր խէտէ՝ անխտէ աթէշ պու-
 հուր հոիււպ օրոտուտէ՝ պաշլար ճէմաէթի հէլլաք
 էթմէկէ : Վէ ահարօն՝ մո՛լսէսին հմրի իլէ սեղանտէն
 աթէշ գօր բուրլաուա , վէ քիւնլիւք տախի գօյոււպ՝
 տէր հալ վարոււպ ճէմաէթին իլլնտէ հօլլէրին՝ վէ
 տիրիւէրին մապէյնխտէ տուրոււպ պուխուր սոււնտուգ-
 տէ , պի իսն ալահ տէֆ օլտու զապէպ :

Նազար գըլ , ճէմաէթ՝ մո՛լսէսին վէ ահարօնուն հօ-
 լիւմիւնէ գաստ էթտի , լաքին անէր ճէմաէթ իլլն
 տուա հտէրլէր , զիրա մո՛լսէս խորանտէ՝ վէ ահարօն
 բուրլաու իլէ ճէմաէթին իլլնտէ տուրոււպ՝ ալահա
 նիյաղ էթմէկէրի իլէ , զազէպ մէն օլտու , անճագ օ
 կիւն օն տէօրթ պին եհտի եիւզ ստէմ հօլլիւ , պա-
 լատէ մէգքիւր կորիս իլէ հօլլէրտէն մատէ :

Իպրէթ ալըրլէր իդաաթսըղ քիմէսնէլէր՝ քի ալա-
 հըն հմրի իլէ նասպ օլան հիւքմ սահիպինէ գարըջ
 տուրոււպ՝ թէքտիր օլմասըլէր , զիրա մո՛լսէս վէ ա-
 հարօն՝ ալահըն հմրի իլէ ճէմաէթին իտարէսինէ մա-
 մուր օլմալէրի իլէ , անլէրին հագգընտէ օլան շիքէայէ-
 թի ալահ քէնտինէ սայոււպ օ գատար ատէմ գըրտը՝
 ֆիւհագիդա՝ ահարօնէ հասէտ հտէնլէր հէլլաք օլ-
 տուլէր խէտէ , թէքըար օ միսիլլիւ հարէքէթ զու-
 հուր էթմէսին տէյու՝ ալահ անըն քահանայապետլի-
 կինի միւճիւզաթ իլէ տախի սապիթ էթմէք միւրատ
 հտիւպ , հմր հտէր քի իսրայէլին օն իքի ճինսինտէն ԳՎ՝
 սեօզ սահիպլէրի քէնտի ասսլէրինին իւզէրինէ իսիմ ԺԵ՝
 լէրինի եազսընլէր , քէզա ահարօն տախի քէնտի իս-
 մինի եազսըն ասասընըն իւզէրինէ , վէ գօսուլէր ա-
 սալէրինի խորանտէ տապանակըն հօնիւնէ , քիմին ա-
 սասը չիչէկ աշար իսէ , օ աըր քահանայապետ :

■ Եւ եկօց (ահարօն) ի մէջ մեռելոց և կենդանեաց . և
 Գագարեաց աստուկութիւն . Թու . 16 . 48 .

Կմր օլոուզի իւզրէ՝ աւալէրի տապանակըն հօնիւնէ
գօր մովսէս , վէ երթէսի կիւն պագարըր՝ քի ահա
ընտուն աստաը ֆիլիպէսիւայ՝ չիւկ վէ Զէվիզ (ըն
կոյզ) մէյվէ վէրմիշ : Պու. երամէթին իւզէրինէ հեր
քէս սէսինի քէսիւայ՝ իգաւթ էթտի : Աէ ալահըն
էմր էթմէսի իլէ մովսէս օ աւայը տապանակըն լէինէ
գօր՝ քի ալահըն միւճիւղաթը ունուտու լմատըն :

Պալատէ մէզքիւր զազէպի Զէմաէթ կէօրիւնձէ՝ մով
սէսէ տէրէր քի՝ իշտէ թէլէֆ օլոյտըր , քիմ քի
խորանէ եագլաչըր իսէ հօիւր , թա քի ճիւղէմիշ
տէ հօլէճէկիւզ : Զիրա մէզպուրլէր օ տէրէճէ խէվթ
էթտիլէր քի՝ խորանըն եանընէ վարմաղէ տալիս Զէ
սարէթ հտէմէզ օլոուէր :

ԳԼ . նէ զուհուր էթտի , օ էճիլտէն ահարսնէ , անըն էվ
ԺԸ . լաւէրինէ , սալիք քահանաւէրէ , վէ ղւտացիլէրէ
խորանտէ մախսուս օլան խըզմէթի՝ վէ անէրին կէ
չինէճէք իրատ վէ մայիշէթէրինի տալիս ալահ պէյ
ան հտէր , քի հերքէս քէնաի խըզմէթինէ թային օ
լուայ՝ մապէյնէրինտէ նիզա հասըլ օլմատըն :

Վէ Զէմաէթ տալիս՝ էմր օլոուզի իւզրէ մեթատ օ
լան վէրկիլէրինի ղւտացիլէրէ վէրիւայ՝ խորանըն խըզ
մէթինէ գարըշմայալէր քի հօլմէսիլէր :

Պու. թէնպիհին տայինա սապիթ գալմատընէ տէ
լալէթ , թէմսիլ կէթիրիւայ տէր քի՝ թուզ գալլը
տիր պու : • նիճէ քի թուզ տայինա պիր գարաըր գա
լուայ պօզուլմազ , պու գալլ տալիս էպէտի թէպտիլ
ու թաղիր օլմայուլայ՝ սապիթ գալըն :

ԳԼ . Պունտան գաթի նազար քահանայապէտէ մախսուս
ԺԹ . իտի՝ քի սէնէտէ պիր տէֆա (՚ի տօնի քաւութեան)
նէտիրսիզ՝ վէ որյոյտոտու քապիթընա կիրմէ միշ պիր

1 ֆանզի ուխտ ալի է աւաջի տեան . քէզ Է զաւակի քու
յէտ քոյ . թու . 18 . 19 :

գործը ինչեւ ալուպ՝ օրոտունուն տիշարը տնտէ՝ քէսէ՝
վէ՝ անընդ մանրը գաւալ իջին՝ ալուպ՝ վարմաղը իլէ խո
րանա գարըը եհտի տէ՛րա սէրիլէ՝ ճէմանթին կիւնա
հընէ մաղթիրէթ օլմագ իջին : Պատէհու , անի հէր
թագըմնիլէ եագուպ՝ քիւլինիւ սագլայալէր , վէ օ
քիւլիւ սույա գաթուպ՝ նսմոս միւճիւպինճէ՝ նաւաթ
սալըլան ատէմին իւղէրինէ սէրիլէր՝ քի վագլանէ .
նիճէ՝ քի պէյան տըր աղնղ քիթապտէ :

Բուհանի փիթըր իւղրէ , մէղքիւր ինչեւ՝ քս եւ
Ֆէնոթիլիլէ Էօրնէկ անկանըր , զիրա ինսանէրին կիւ
նահընէ մաղթիրէթ օլմագ իջին՝ Էրուսաղէմին տիշա
րըսնտէ՝ գողգոթա տաւըն իւղէրինտէ խաջա չըգմաղ
իլէ՝ գան տեօթիւպ Էօլտիւ ¹ : Փիւհագիւա շիմօթ
գողգոթա տէրունի շէհիլտէ իսէտէ , մուգատտէմ
շէհիլտէն տիշարը իտի :

ՍԻԼԱԼ 20 .

Պատէհու խորայէլն օրտուսու նէթէյէ կէօլ Էթտի .

Ճ. Սին չեօլիւստէ կադէս տէնիլէն եհրէ : ԳԼ.
Պու եհր Ղայրի տիր՝ իւջիւնճիւ տէհրին Էլլի պիշ սիւ
ալինտէ զիւր օջան սին տէնիլէն մահալտէն . զիրա մը
սըրտէն չըգուպ՝ տահա սինա տաղընէ կէլմէղտէն ,
սէքիլինճի՝ գօնագ իտի օ մահալ , վէ անտէ կէօլտէն
մանանայ ինմէկէ պաշլտըր , լաքին պու սին չեօլիւ՝
թուղ իւջիւնճիւ գօնագ օլտու : Քէղա՝ պու կադէս
նամ մահալ , պաշգա իտի կադէսբառնետայ տէնիլէն
եհրտէն . զիրա անտէն կէրի տէօսիւպ (նիճէ՝ քի
զիւր օլտու օն եհտի սիւալտէ) , օթուղ սէքիլ սէ
նէ չեօլտէ կէղտիքտէն սօնկրա՝ գըրգընճը սէնէսինին
Էլլէ ալինտէ կէլտիլէր մէղքիւր մահալէ , քի անտէ

¹ Յի՛ զի սրբեսցէ Էրուղ աբեսմբն զԺողովաւըն , աբտաթոյ
Էրան չաղաբեցա . ԵԲԽ . 13 . 12 :

մովսէսին գող գարնտաշը մարիամ վէժաթ հտիւպ տէ՛րն օլուհտու : Ահ տախի անտէ սու պուլունմայ, ուպ՝ ճէմահէթ եհնէ մովսէսի վէ ահարօսնու զէմմ՝ է տէրէք , նիչիւն պիղի մըսըրտէն չըգարուպ՝ պու քեօ թիւ եերէ կէթիլտինիզ , քի էքին էքլլմէզ , գալ վուն՝ պաղ՝ նար՝ վէ իշէճէք սու եօդ տէյուլ՝ հիւճմ էթտիքլէրինտէ , մէլպուրլէր խորանա գաչուպ՝ եիւզ իւսթիւնէ գալիանըլէր : Ֆէհմ՝ էյլէ , մովսէս վէ ահարօս սըգլէթէ տիւշիւնճէ՝ ալլահըն ինայէթի , նէ ումուտ պիլլէ խորանտա հըթզ օլուպ՝ իմտաու տիլլէրլէր , վէ ալլահ քէնտի մէճտինի պէյան հտիւպ՝ անլէրի քէտէրտէն հըթզ էթտիքտէն մատէ՝ ճէմահէթ տախի սու վէրմէք միւրատ հտէր , քի ազլմ գուտրէթի վէ ինայէթի ճիւմլէյէ զահլիլ օլա : Օ հճիլտէն մովսէսէ էմր հտէր քի՝ աստարը ալուպ ճէմ հտէ ճէմահէթի , վէ անլէրին գարչսընտէ ահարօս իլէ դաշա սեօլլէյէլէր՝ քի սու վէրսին : Պէլի՝ էմր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ պէյան օլան դաշն գարչսընտէ ճէմահէթի ճէմ՝ էթտիլէր իսէտէ , սու վէր տէյուլ սեօլլէմէզլէր , իլա քի՝ ճէմահէթէ կիւս ճէնմիշ օլտուզլէրինտէն՝ , մէկէր պու դաշտէն սոհ մը չըգարաճաղըզ տէյիւպ՝ իչքիլէ վարարագ՝ մովսէս ասա իլէ իքի տէժու վուրտու մէզքիւր դաշա : Պու պապտէ զանն էթմէ քի ալլահըն գուտրի թինէ իշիլէ էթմէկ իլէ պու ճէվապը սեօլլէտի մովսէս , իլա քի՝ ճէմահէթին հարէքէթինէ նազարէն հըրսլանուպ շիւպհէյէ վարըր քի՝ մէկէր պու միսիլիւ իգաաթ

- 1 Ընդէր հանիք՝ զմէզ յերկրէն եգիպտոցուց . գալ ՚ի տէղիս յայս շար . . . ուր ո՛չ սերճ սերմանի , ո՛չ սէխենիք , և ո՛չ պղէք , ո՛չ նանենիք , և ո՛չ ջուր գոյ . Թո՛ւ . 20 . 5 .
 2 Եւ երևեցան վառքն տեառն ՚ի վերայ նց . Թո՛ւ . 20 . 6 .
 3 Բարեկացուցին զնա ՚ի ջուրսն հակառակութեան . շարչարեցաւ մովսէս վտան նոցա . զի դառնացուցին զոգի նորա . Սո՛ւ . 105 .

սըզ ճէմահեթէ սու ջըգւորմը դաշտան : Ղազաա ճէմահեթ մէրհամէթէ հոսսեզա , լաքին ալահըն մէրհամէթինէ հօլեիւ վէ գարար օլմատըղլինտէն , անխտէ դաշտան ղայեթ վաթիրէթ իլէ սու ջըգուսլ՝ ճէմահեթ վէ անլէրին հայվանաթլէրի իլտիլէր :

Սու գատտէմ քորէբ տաղլնտէ՝ մովսէս ալահըն էմլրի իւզրէ ասաալնը դաշա վուրտուգտէ , սու ջըգուր (նիճէ քի զիբր օլտու իւլէիւնճիւ տէհրլին էլլի ալթը սիւալինտէ) : վէ լաքին պու տէֆա գաշա վուր տէլու էմր օլմայուսլ՝ ֆեգաթ լիսան իլէ սեօլէ տէյու էմր օլունտուղի իլէն՝ դաշա վուրմազ էմրլին խիլաֆը վէ մուղալիրի օլմաղ իլէ , ալահ կիւնհիւսլ սիճիլէտէր , քի մովսէս՝ վէ ահարօն՝ ճէմահեթի աւետեաց դօփըաղլնէ կեօթիւրմէյէլէր ¹ :

Ֆիրլագի՝ մովսէսին վէ ահարօնուն իսրայէլ ճէմահեթլինի երուսաղէմ էյալէթինէ կեօթիւրմէտիլէրէրի , ըուհանի ֆիբրի իւզրէ՝ էսքի նօմօսուն գուվլէթի իւլէ ճէննէթէ կիտիլմէյիւսլ՝ մութլագ մեսիհ էֆէնտիւմիլն լուծֆուրնէ միւհթաճ օլտուղլնէ էօրնէկ անկ , լանըր իսէտէ , ճիւմլէ ինսանլէրէ տախի ազիմ իպրէթ օլտու պու իշ : Զիրա ալահ քէրէմքեանի , մէրհամէթէ հասէզա օլանլէրէ ինայեթ էթմէսի իլէ՝ կիւնհաքեարլէրէ ղայրէթ վէրիր՝ քի գաթի ումուտ օլմայուսլ՝ ալահըն պի նիհայեթ ինայեթինէ սըղընալէր , վէ թեօպէ տէյիւսլ մաղթիրէթէ լայիգ օլալէր :

Վէ տախի՝ մովսէս վէ ահարօն կիպի ազիլլէրին՝ էմրէ մուղալիր ճիւլլի հարէքէթլէրինէ մէպնի՝ անլէր ճէմահեթի երուսաղէմէ կեօթիւրմէսիլնէր տէյու՝ սիճիլէթմէսի իլէ , աղիլլէրէ գօրգու վէրիր քի՝ ճէմահեթ

1 Եւ ասէ տէր ջմովսէս և ցահարօն . վոխանալ զի ոչ հաւառացիք դուք ինձ , սուրբ առնէլ զիս առաջի որդւոցն իսրայէլ , վասն այդորիկ ոչ տանեցիք դուք զժողովուրդդ յերկրն , չոր ևսու դօցա . Թոս . 20 . 12 :

Թին Թագսիրաթընէ կիւճէնիւպ՝ Էօլքէյն չըգմասըն,
լէր • պախուսուս՝ քէնտի ֆաղլիյէթլէրինէ քիպիրլէս
նիւպ՝ կիւնասէ տիւշմէսինլէր • զերա քիշի հէր նէ
գատար ասղիզ վէ ալիմ օլսա՝ օ գատար զէյատէ իհ
Թիրազ Էթմէկէ պօրճլու տըր • մատամ քի ինսան
հայաթտէ օլտուգճա՝ Թէհլէքէտէն խալի օլամազ՝ •
Պալատէ մէզքիւր կադէս նամ մահալ՝ եղօմ էյալէս
Թինէ գարիւպ օլմաղ իլէ՝ մովսէս անըն փատիշահընէ
ատէմ իրսալ հտիւպ՝ եղօմ դօփրաղինտէն կէշմէկէ
բուխսէթ տիլէր • լաքին չու շարթ իլէ քի՝ Թարլա
սընէ՝ պաղընէ պասմայուպ՝ ճատէ Էօլտէն կիտէլէր •
վէ սու տախի իլէրլէր իսէ՝ փահասընը վէրէլէր •
Վէ լաքին մէզպուր պիր կեօնէ բիզա օլմայուպ՝ ճէս
սիմ ապէր իլէ գարջ չըգար • Ֆիլհագլիգա մովսէս
գատըր իտի՝ քի ճէպրէն կէշէ • անճագ եղօմլուլէր՝
Էսաւըն ճինսինտէն օլմաղ իլէ՝ ալահ մովսէսէ Թէնս
պիհ Էթմիշ իտի քի՝ անլէր իլէ ճէնկ Էթմէսինլէր •
զերա Էսաւըն դօփրաղինտէն իսրայէլ Էէր զապթ
հտէճէկ տէկիլ իտի • (նիճէ քի պէյան տըր •
2 Օլի . 2 . 5 :) օ Էճլլտէն անլէր իլէ ճէնկ Էթմէյս
իւպ՝ սափուշտու անտէն մովսէս •

Սիւալ 28 •

Պատհան նէրէտէ գօնագ Էթտի իսրայէլ •

28. **Հ**օլը տէնիլէն տաղըն Էթէկինտէ • Վէ ալահ
անտէ մովսէսէ տէր քի՝ ահարօնու վէ անըն օլլու եղի
ազարը չըգար հօլը տաղընէ • ահարօնու Էսվապընը
չըգարուպ կիլիմի բիւազարէ • վէ անտէ Էօլիւն ա
հարօն • Էմր օլտուղի իւզրէ մովսէս իճրա հտիւպ •
վէֆաթ Էթտի ահարօն Էիւզ իկիրմի իւշ Էսալտէն •
վէ ճէմաէթ Էաս դութուպ՝ օթուզ կիւն աղէր անի •

■ Էստ առաօին, ոչ է արժան յառաջ քան զփախան Էրանել շէփ •

Արադ համ էյալեթ տախի օ մահալէ դարիւյ օլմադ ԳԼ •
 իլէ , անըն փատիլուհը քանսնիս իշիտիււյ ճէնկէ չըգ ԻԱ •
 տըղինտէ , իսրայէլտէն հսիր դութար , օլ պարտէ
 իսրայէլ ճէմաէթի ալլահա ումուտ պիրէ նիլեթ հ-
 տէր քի՛ հէկեր ալլահ ֆէթուհաթ վէրիւ իսէ՛ լա-
 նէթ հտէ անլերի , վէ անլերին մէմէքէթլերինի :

Ֆիլհագիգա՝ ինայէթի պարի իսրայէլ դըրար ճիւմ-
 լէ օ էյալեթին ատէմլերինի՝ հայլանաթլերինի , վէ
 խարապ հտէր անլերին մէմէքէթլերինի , վէ օ եհ-
 րին իսմինի հօրմա (նգովս) չաղըրըր :

Պատէհու հովր տաղընտէն գըրմըզ տէնիզլն եօլունէ
 տօղրու կեօչլեր : Վէ անտէն տախի կեօչերէք եզոմ
 եզրաֆլերինի տօլաշորգլերինտէ , ճէմաէթ եօլտա եօ-
 րուլոււյ՝ եհնէ թէշէքքի պիրէ զէմմ հտէրլեր ալլա-
 հը , վէ մովսէսի : Զիրա տէրլեր քի՛ չեօլտէ դըրմա-
 ղա չըգարտըն պիղի մըսըրտէն , նէ հքմէք վար՝ նէ
 սու , պըգտըգ պիհուտէ հքմէքտէն ¹ :

Ճէմաէթին էյլը պիլմէզ օլտուղինէ նաղար գըլ , եօլ-
 տա ճիւզի սըգլէթ չէքմէկ իլէ , օ անէ գաւտար օլմա
 միւճիւղաթլերի ունուտոււյ՝ վէ կէօյտէն ինէն մանա,
 նատէն տախի սասնուււյ՝ պիհուտէ հքմէք իսմի իլէ ա-
 նարլեր սնի : Խմտի մալիւմ քի մէզպուրլերին գալպի
 մըսըրտէ , ֆիքրի սէֆատէ , տիլի զէհիրնաք , տայի-
 մա միննէթ հատերէք պիղի նիջիւն մըսըրտէն չըգարտըն
 տէյու՝ կէօյա զէհիրլի օգ իլէ մովսէսին գալպինի եա-
 րալպուււյ՝ ալլահա գարշը տախի ճէւլապ հտէրլեր :
 Վէ ալլահ անլերէ կիւճէնիււյ՝ թագսիրաթլերինէ կեօ-
 րէ՝ զէհիրլի եղլանլեր իրսալ հթմէկ իլէ՝ զայէթ չօգ
 ատէմ հէլաք օլտու եղլանտէն :

Ի Բամբասնաց Ժողովուրդն զմօժ և զԴուռնս և ասէն ընդէն
 հաներ զմեզ յեգիպտոսէ կոտորել զմեզ յանապատիս յայտ-
 ակ : զի ոչ գոյ հոց և ոչ ջուր , և անձինք մեր տաղտկա-
 ցեալ են ի սնոտի հացէս , Թու . 21 . 5 :

Ճէմանէթ պու միսիլիւ զագէպի կեօրիւնճէ , խէզա
 էթտիքէրինի Թագրիր հտիւպ՝ նիյաղ հտէրլէր մով
 սէսէ , քի երլանլէր տէֆ օլտուն տէյուլ՝ ալահա տուա
 հտէ : Վէ մովսէս նիճէ քի՝ մուգատտէմլէրտէ ան
 լէր իչիւն տուա հտէր իտի , քէզա պու տէֆա տախի
 նիյաղ էթտի : Վէ ալահըն Թէնպիհի իւզրէ փիրինչ
 տէն երլան եափուպ , վէ սըրըկ իւզէրինէ դօյուպ ,
 պիր եիւքսէք եէրտէ տուրտուրուր , քի երլանտէն
 եարալանան ատէմ , անէ պագարապ շիֆա պուլա :
 Քիւհադիգա՝ քիմ քի կիտիւպ պագառ խա , հիք
 մէթուլա հանիտէ շիֆա պուլուր իտի ¹ :

Իպրէթ ալ , փիրինչ երլանըն օլտուզի եէրէ վա
 րուպ՝ անէ պագարապ շիֆա պուլմագ , կիւնահէ ուէ
 տէլ տպաշխարանք չէքմէկէ հօրնէկ անկլանըր , զերա
 եալընը Թեօպէ տէմէկ իլէ՝ կիւնահընէ մաղֆիրէթ
 պուլամաղ ինսան , իլա քի՝ Թագսիրաթընէ կեօրէ
 հէրնէ մուգապէլէ հմր հտէր իսէ խոստովանահայր ,
 անի տախի իճրա էթմէք պօրճ տըր :
 Նապար գըլ ալահըն ինայէթինէ , պէլի երլանլէր զա
 զէպ իտի , վէ փիրինչ երլանէ պագմագ իլաճ միսիլ
 լիւ , անճագ պու Թէրթիյոյ տախի Թէհի օլմայուպ
 րուհանի ֆիքիր իւզրէ մէզքիւր փիրինչ երլան՝ քի է
 ֆէնտիմիզին գոզգոթա տալլնտէ խաջա չըդուպ ին
 սանը կիւնահտէն խէլաս հտէճէկինէ հօրնէկ օլտու ² :
 Իսրայէլ ճէմանէթի օ փիրինչ երլանը եէմ էյալէթինէ
 կեօթիւրիւպ՝ պիր վագըթտէն սօնկրա գուրպան քէ
 սէրէք անէ Թափըմազէ պաշլատըլէր իսէտէ , պատէ
 հըլ եէմ փատոլչահը ելէկիա գըրուպ տէֆի էթալի ա
 նի , նիճէ քի ուէյան տըր : 4 Թագ . 18 . 4 :

¹ Եւ լինէր յորժամ հարկանէր օձ զմարդ , հոյէր ընդ օձն
 ողորձի , և կեայր , Թու . 21 . 9 :

² Եւ որպէս բարձրադրոյ մովսէս զօձն յանապատի . նոյնպէս
 բարձրանալ պարտ է որդւոյ մարդոյ . Յե . 3 . 14 :

Պալատէ մեղքելը զազէստեն ոսնկրա՝ ճէմաէթ եէնէ էմբէ
մեւալայեր հաբէքէթէ մէյլ էթտի՛մի .

Ճ. Լէթտի . Ձիրա եդոմ գարաշլէրինտէն կեօջ
էտէրէք , վէ օ էյալէթլէրոտէ սաքին օլտն փութփէ,
ըէսթլէրոտէն գարշը տուրանլէրի գըրուպ՝ անլէրին եէրշ
լէրին զապթ էտէրէք՝ կէլիր , յորդ անան չայըն գարի , ԳԼ.
պի՛ երիքով տէնիլէն մէմլէքէթին գարշըտը՝ սատտիմ ԻԲ .
տէնիլէն մահալտէ գօնար : Ղէ լաքին մովաբըլ տէնի
լէն փութփէրէսթլէր օ մահալէ եագըն օլմաղ իլէ ան
լէրին փատիշահը բաղակ զայէթ խէվի էտէր :
Պէլի ալահըն թէնպիհի իւզրէ իսրայէլ անլէրէ քէ՛յ
տէր էտէճէք տէկիլ իտի , նիճէ քի պէյան տըր .
2 Օրէ . 2 . 9 : Լաքին սայլիր էյալէթլէրէ օլտն քէտէ
րէ նազարէն՝ բաղակ շիւպհէյէ վարուպ , քէնտի դօփ
րաղընէ սինօրտաշ օլտն մաղիտմ էհալիսինն պիւյիւք
լէրի իլէ միւշալլէրէ էտէր՝ քի նհ՝ սուրէթ իլէ քէն
տիլէրին հըրիգ էտէլէր , զիրա զարպի տէսթ իլէ իւ
րայէլէ գարշը տուրմաղէ գուտրէթի երմէղ իտի :
Ղէ օ վագըթ բաղատմ իսմիտէ պիր մէշհուր սիհիը
պաղ վար իտի՝ քի մուրատ չայըն քէնարը փաթուր
տէնիլէն մէմլէքէթտէ սաքին օլուր իտի , անէ քիււ
լիւյէթլի հէտիլէ իլէ ատէմ իրսալ էտէր՝ քի կէլիւպ
իսրայէլէ լանէթ վէրէ : Ձիրա ումար իտի՝ քի անըն
լանէթինն գուլվիլէթի իլէ իսրայէլ միւքէտտէր օլտ
րագ ինգըաղ պուլուպ , գատըր օլտմաղ քէնտինէ
քէտէր էթմէկէ : Սէղպուրլէր վարուպ բողտանա
մոտտէի պէյան էթովքիլիստէ , ճէվտալ էտէր քի՛
էյլէնին սու կէճէ , ալահ նէ սեօյլէր իսէ՝ անէ կեօ
րէ սիգէ ճէվտալ վէրէիմ : Բողտամըն ֆիքրի տէկիլ
քի տլահա սիւալ էտիւպ՝ անըն էմրի իւզրէ հարէ
քիթ էթմէք իտի , լլա քի սիհիլտաղըգ իլէ՝ շէյ

Թանկ սիւալ էթմէք : Լաքին ալաճ անէ քէնտի գուտրէթինի՝ վէ իսրայէլէ հտէճէկի ինայէթի պէյա ան հտէճէք օլմաղ իլէ , տէր քի կիթմէ , վէ լանէթ վէրմէ իսրայէլ ճէմանէթինէ : Օլ պապտէ բաղաամ՝ կէլէն ատէմլէրէ ճէվապ վէրիւպ՝ քէնտի կիթմէզ , Բաղան պու խապէրի տույտուգտէ , Թէքրար իթիւ պարը քիմանէր իրսալ հաիւպ՝ չօգ իքրամ վատ էս տէր անէ , քի էյլէնմէյիւպ կէլսին :

Պու տէֆա ալաճ՝ բաղաամա տէր քի՝ կիթ , Լաքին նէ՝ քի տէր իսէմանի էյլէ : Վէ չլանքի մէզպուր՝ ղայ էթ հիլլէքեար վէ գամաի պիր քիմանէ իտի , Փիքրիւ նէ գօր քի կիտիւպ իսրայէլէ լանէթ վէրէ՝ քի մէրաւ մի իւզրէ ագճէ ճէլպ հտէ : Վէ մէքքէպլինէ պինիւպ կիտէր լքէն՝ հիքմէթի խիւտա տէրհալ էլինտէ գըլ լաճ՝ մէլայիք կէօրիւնիւպ՝ մէքքէպէ գարջը տուրաուգ տէ , խէվիխտէն Նաշի իւրքիւպ եօլտէն սափար քի հըֆը օլա : Բաղաամ՝ ասասը իլէ մէքքէպէ վուրուր՝ քի եօլտէն կիտէ : Պատէհու պիր խէնտէք արասընէ վարուրգտէ՝ մէլայիք Թէքրար գարջը տուրմաղ իլէ , մէլքէպ տուվարէ սըգըլարագ բաղաամըն պյաղընը էզէր , վէ մէզպուր՝ եէնէ վուրուր : Թէքրար պիր տար եէրտէ տախի կէօրիւնիւր մէլայիք՝ քի անտէ սա վուշաճագ եէր օլմայուպ՝ հէման օթուրուր : Բաղաամ Թէքրար վուրունճէ՝ հիքմէթուլաճ մէրա քէպ տիլէ չըգուպ տէր քի , նէ եափսըմ՝ քի իւջ տէֆա տըր վուրուրսուն , շիմտիյէ գատար պու մի սիլիւ իշ էթտիէիմ վար մը իտի : Բաղաամ ճէվապ հաիւպ՝ մէզագա ալտըն պէնի , էկէր էլիմտէ գըլ լաճ օլա իտի՝ եարալարընմ սէնի տէտիքտէ , ալաճ ա նըն կէօզիւնիւ աջուպ մէլայիքի կէօրիւնճէ , տէրհալ սէճտէ գըլար : Մէլայիք տէր քի՝ նիլիւն վուրտուն մէքքէպէ , գարջը տուրան պէն իմ , էկէր օ սափուշա մասա իտի՝ հօլտիւրիւր իտիմ սէնի , զիրա Փէյլին տօղ

ըռ տէկիլ տիր : Օ՛լ պապտէ բաղամ թեօյէ տէյ
իւպ՝ ըսգն տէկիլ խէն կէրի տեօնէյիմ տէտի իսէ
տէ , մէլայիք ճէվապ հտէր .քի՝ կիթ , լաքին նէ .քի
տէր իսէմ անի սեօյէ :

Բաղամ , մէրքէպին տիլէ չըգուպ ինսան կիպի սեօյ
լէտիկինի կեօրտիւքտէ լազըմ իտի .քի միւլահազա է
տիւպ՝ էլպէթ պունտէ պիր հիքմէթ վար տէյու՝ քեօ
թիւ ֆէյիլտէն կէրի տուրա , լաքին մէղպուր սիհիւ
պազ օլմաղ իլէ մէրքէպին տիլէ չըգտըղնտէն իպրէթ
ալմայուպ , ագրան միսալի ճէվապ ալըր վէրիւր , օ է
ճիլտէն մէլայիք քէնտի՛նի անէ պէյան էթտի .քի ալա
հըն գուարէթինի վէ իսրայէլէ հիւմմէթի օլտուղնի
ֆէհմ հտիւպ՝ էմրէ մուղայիր հարէքէթ էթմէսին :
Բաղամըն կէրիկինի մէղքիւր բաղակ իշիտինճէ ,
գարըր կիտիւպ իղգէթ պիրլէ գապուլ հտէր անի , վէ
սապահ օլտուգտէ կեօթիւրիւր օ մահալէ՝ քի անտէն
կեօրիւնիւր իտի իսրայէլին օրտուսունուն պիր դարա
ֆը : Նազար գըլ բաղամըն ֆէսատ ֆէյլինէ , զիրա
մէղպուր մալ արղուսինտէ օլմաղ իլէ , բաղակ տէր
քի՝ եհտի եղան եափ , եհտի թօսուն՝ վէ եհտի գօջ
գուրպան էթ , պէն կիտիւպ ալահա սիւալ հտէյիմ ,
նէ .քի պէյան հտէր իսէ՝ նագլ հտէյիմ սանա :
Ֆիլվագի՝ մէղպուրուն պու միսիլիւ թերթիյլէրի
դայրի շէյ տէկիլ իտի , իլա .քի ճէլայի մալ գաստի ի
լէ սիհիւպազ հիլէսի , լաքին ալահա անէ ըռխսէթ
վէրմէյիւպ՝ լանէթ հտէճէք եհրինէ օրհնէլ հտէր իա
րայէլէ , զիրա ալահա սեօյէտիր իտի անի :
Մէղպուրուն ճէվապլէրինի բաղակ իշիթտիքտէ՝ տէր
քիսէնի չաղորտըմ .քի տիւլմանըմա լանէթ վէրէսին ,
սէն օրհնէլ էթտին : Վէ անտէն ալուպ՝ պաշգա եհրէ
կեօթիւրիւր .քի եհր տէկիլմէկ իլէ՝ պէլքի լանէթ է
տէ : Վէ անտէ տախի էվվէքի կիպի սեղան՝ վէ գուր
պան էթտիրտի իսէտէ , լանէթ վէրմէկէ գատըր օլա

ԳԼ 7

ԻԳ .

ԻԴ .

մայուս եկնէ օրհնել էօրինճէ , բաղակ տէր քի՝ լա-
նէթ էթմէզ իսէն՝ պարէ օրհնել տախի էթմէ , բա-
ղաամ ճէվապ էտէր՝ քի ալաճ նէ քի տէր իսէ , ա-
նի էտէրիմ : Ղէ Թէքրար սայիր եհրէ կեօթիւրիւ-
անի , լաքին անտէ տաճա զիյստէ օրհնել էտիւպ՝ վէ
իսրայէլ միլէթինին զայէթ շէրէֆի օլուպ՝ տիւլման
լէրինի ալթ էտէճէկինի , պախուսուա՝ իսրայէլին ճին
սինտէն մէսիճին Թօղաճաղինի՝ ալաճըն իճամը իլէ
պէյան էտէր ¹ : Օլ պապտէ բաղակ կիւճէնիւպ՝ տէր
քի , տէֆ օլ կիթ եհրինէ , սանա իբրամ էթմէք իա
թէտիմ , լաքին՝ ալաճ սէնի տէվլէթտէն մէն էթտի :
Ֆէճմ էլլէ բաղաամըն քեօթիւ ֆէլլինէ , չիւնքի գա-
տոր օլամաուր իսրայէլէ լանէթ վէրմէ կէ , իւճրէթինի
գայպ էթմէսին տէյու՝ ֆէսատէ պատի էօկիւտ վէ-
րիւր բաղակա , քի իսրայէլին օրտուսունէ գըզար իը
սալ էտէ , վէ անլէրին եէտի իլէ ճէմանէթի ֆըսգը
ամէլ ֆէսատինէ ճէլպ պիրլէ՝ փութլէրինէ տախի Թա
փընուրմաղէ իպրամ էտէրէք՝ կիւնաճէ տիւշիւրէլէր ,
քի ալաճ կիւճէնիւպ քէնուի նազարընը գալուրուր
ղինտէ , գատըր օլուա՝ անլէրի ալթ էթմէկէ :

ԳԼ . Գիւլ՝ իսրայէլին օրտուսունէ պի աուէպ գըզար իըսալ էթ-
ԻԵ . տի բաղակ , ճէմանէթ տախի անլէրին սէպէպինէ՝
տէրէճէ կիւնաճէ պէնտ օլտու , Թա՝ քի՝ պի փէրվա
ֆըսգը ամէլ իճրա էթմէք իլիւն՝ խորանըն գուրպինա
տէ մախսուա եհր եափուպ՝ անլէրին փութլէրինէ տա-
խի Թափընմաղ իլէ ալաճը զայէթ կիւճէնտիրտիլէր ² :
Իպրէթ ալ՝ ֆըսգը ֆէլլիլ իւզրէ օլանլէրին սէֆիլ ճա-

¹ Ժագեցցէ աստղն յակոբայ . և յարեցէ այլ յիլէ . Թոմ . 24 . 17 :

² Եւ պղծեցաւ Ժողովուրդն պուռնկիլ ը դատերսն մովաբու...
և երկիրպագին կուրցն նոցա . և նուիրեցաւ իսրայէլ բէլիւ-
գովու . և բարկացաւ սրամաուրէմաւ տէր 'ի վերայ իս-
րայիլէ . Թոմ . 25 .

լինտէն , մեզպուրէն մուգ ատտէմ կիւնահէ տիւշիւայ՝
 Թէքտիրէ միւսթահազ օլտուգլէրինտէ , մովսէս՝ ալ
 լահա նիյազ էտէր իտի՝ քի աֆ էթսին Թագօսիրաթ
 լէրինի , պու տէֆա նիյազ էթմէյիւայ՝ ալլահըն էմրի
 իւզրէ ֆէսատէ պայիա օլանլէրին պիւլիւքլէրինի ա
 զաճտէն սալպ էտիւայ՝ էմր էտէր ճէմահէթէ քի՝ փու
 Թա Թափընանլէրի էօրտիւրէլէր : Վէ պազըլէրի , ան
 լէր քի պու միսիլիւ քեօթիւ ֆէյլէ իլհագ տէկիլ ի
 տիլէր , խորանըն գափուսուստէ տուրուպ աղլատըլէր
 իսէտէ , օ զազէպ վագթինտէ տախի՝ քի վաֆիր ա
 տէմ սալպ օլմուշ , վէ ճէմահէթ՝ եագըն ագրապասը
 տախի օլա՝ գըրմաղէ պաշլամըշ , մովսէս՝ վէ սայիր
 պի սուջ քիմէսնէլէր անտէ հազըր իքէն , շմաւօնուս
 Ճինսինին պիւլիւկիւ՝ քի անըն իսմի զամբըրի իտի , ա
 նըն իլէ պիր ատէմ տախի՝ հէման աշիքեար կիրիրլէր
 կիւնահ իշլէմէկէ՝ պալատէ զլքըր օլան մահայէ :
 Եղիազար քահանայապետին օղլու փենէէս՝ մեզպուր
 լէրին պի ստէպ հարէքէթինի կեօրտիւքտէ Թահամ
 միւլէտիւմէյիւայ , տէրհալ մըզրագ իլէ հէլլաք էտէր
 անլէրի , վէ անտէ օլան ֆէսատէ պատի տիշ էհլինի :
 Նագար էլլէ պուրատէ՝ ատալէթ իճրասընտէ օլան ա
 տէմին ֆագլիլէթինէ , զերա փենէէսին օ՝ ֆըսգը ամէլ
 հարաքէթինտէ օլանլէրի էօլտիւրմէսի՝ իճրայի հագ
 օլմաղ իլէ , ալլահըն խօշունէ կէլիւայ՝ անիտէ մէն է
 տէր զազէպի , լաքին օ՝ անէ գատար՝ իկիրմի տեօրթ
 պին ատէմ էօլիւր : Վէ տախի նիճէ քի՝ էմրի հագգա
 գարըն տուրանլէր Թէքտիր օլտուլէր , քէզա ըիզայի
 հագ զայրէթինտէ օլան շէրէֆ պուլտու , զերա փէ
 նէէսէ , վէ անըն Ճինսինէ քահանայըգ վատ էտէր
 ալլահ :

1 Ապա եկաց 'ի մէջ փենէհէս , քահեաց և արգելաւ մահ .
 համարեցաւ նմա յարութալու թիւն ազգէ յազգ մինչև յաւի
 տեան . Սալ . 105 :

Ֆէհմէյլէ , ալեթի հարալ իլէ ալթ օլմայան իսրայէլ ճէմանէթի , սին առեւոյ տիշէհնէ ետի իլէ թէքտիր օլտու : Պու Ֆիթնէ թալիմ՝ անի քի բաղաամ հօկրէթտի , շէյթանըն հիլլէսի իտի , զերա նիճէ քի լային շէյթան եշլանըն ետի իլէ Լայը , անըն ետի իլէ տախի աղա մը կի նահէ տիւ շիւրտիւ , քէզալիք բաղաամըն ետի իլէ նիսա թալիֆէսինի ալթ հոթիւյ իսրայէլ ճէմանէթինին թէքտիր իլէթնէ ուստի օլտու ¹ :

Հէր կիւնահ՝ ալլահըն հմրինէ գարը օլմալ իւլէ , ինսանըն հպէտի նար իլէ ախրէթտէ եաննասընէ սէպէպ օլուր , լաքին յըսգը ամէլ ֆէսատը՝ պիր տէֆա ինսանըն գալլինի ճէլլ հտէր իսէ , թէն իլէ տալիսի ալթ կիպի եագուպ քիւլ հտէր , օ՝ հճիլտէն ալ զիզ քիթապ՝ քիւլսանէ թէշպիհ հտէր շէհլէթ իւլուէ կիւնահ իշլէտիլքերի մահալի քի անտէ փենէհս հէլաք հլլէտի օ՝ զալիմէրի ² :

Պու միսիլիւ թէհլէքէտէն խէլաս օլմագ տիլէյէն՝ սէպէպինտէն ֆիրար հտիւպ , ֆէսատէ , պատի օլաճագ քիմսէլէր իլէ իթթիֆագ էթմէյէ , նիճէ քի՝ ալլահըն թէնպիհն իւլլըն՝ մոլսէս իսրայէլ ճէմանէթինէ հմր հտէր քի՝ քէնտիլէրինի կիւնահէ տիւ շիւրմէկէ սէպէպ օլան մութփէրէսթլէր իլէ տիւշման օլուպ՝ անլէրի գըրալէր : Հիւքմ՝ սահիպի քիմէսնէլէր՝ փենէհս կիպի ալլահըն շէրէֆինին զայրէթիստէ օլալէր՝ քի պօրճու գալմայալէր : Ջիրա քէսթիւլէր թէքտիր օլմալ իսէ , հիլլէր քէտէրլէսի , օ՝ քի գատըր ոռըր դապահաթլը թէքտիր էթմէկէ , միւսաատէ հտէր իսէ , քէնտի տախի գապահաթլը օլուր : Իսլահն նէֆս օլմայանը թէքտիր էթմէք , տէկիլ քի զալ

1 Թողեալ զուլղորդ ճանապարհն մոլթէցան զհէտ երթէլ ճառագորհին բաղաամայ . Աւելու 2 պէս . 2 . 15 :

2 Եւ իմաստ զհէտ առն իսրայէլացւոյ ի հնոցն . և խոցեաց քէրկոսին , Թու . 25 . 8 :

տարըգ՝ իլա քի ալահըն հմըինի իճրա էթմէք տիր :

ՍԷԼԱՂ 23 :

Ալահ նիճիւն բաղաամա ըուխսէթ վերոի՝ քի բաղապըն եանը.
նէ կիտէ :

Ծ. Քենտի գուտրէթինի անէրէ տէյան էթմէք
իլին : Զիրա չինքի բաղաամա ումուտ էթտի բա
ղապ , զոնն օլունուտըն քի իսրայէլին հազգընտէ քեօ
թիւ ճէվապ սեյլէմէկէ դատըր օլտուղնուտէն՝ ալահ
անի մէն էթտի , իլա քի նէ հմր հտէր իսէ ալահ ,
անի սեյլէր բաղաամ : Աէ տախի իսրայէլէ լանէթ
վերմէ տէյու թէնպիհ էթտի իսէ , տէկիլ քի անըն
նուֆուսինտէ գուվլէթ օլուպ՝ լանէթ վերմէսի իլէ
իսրայէլէ քետէր զուհուր հտէր , իլա քի իսրայէլ խէ
դա հտիւպ՝ ալահ , անէրէ զազէպ վերոիքտէ , տէ
նիլմէսին քի բաղաամըն լանէթինտէն զուհուր էթ
տի , իլա մախլամ օլտուն քի՝ անէրին կիւսահը սէպէ
պինէ տիր օլան զազէպ : Զիրա բաղաամ՝ իսրայէլէ
օրհնութիւն վերոի իսէտէ , թագսիրաթ էթտիլէ
ըինտէ՝ եէնէ ալահ զազէպ վերոի անէրէ :
Խմոի պէյան տըր քի՝ իսրայէլին հազգընտէ բաղաա
մըն կէրէք էրի՝ վէ կէրէք ֆէնա սեյլէմէսի իլէ , ան
լէրէ զիյան՝ Էսխօտ ֆայիտէ օլմազ , իլա քի՝ անէ
րին ամէլէրինէ կէօրէ մուգապէլէ հազգ դարաթըն
տէն տտալէթ իւզրէ իճրա օլունուր :

Զիրա նիճէ քի՝ բաղաամըն մերքէպի ինսան կիպի
սեյլէտի իսէտէ՝ ինսան օլմաուր , քէզա՝ բաղաամը
ալահ սեյլէթտի իսէտէ , մէղպուր աղիզ օլմապուպ
զաթը՝ նէ ֆէյիլտէ իսէ՝ եէնէ օ քեօթիւ ֆէյիլտէ
դաուր : Պէլի լազըմ իտի քի՝ օլան միւլիւղաթը՝ Կէհմ
հտիւպ՝ իսպհի նէֆս օլա : անճադ ֆէստտէ պոյիս
հօկիւտ վերմէսի իլէ , քէնտի զազէպինի արթըրուր :

զիրա ալահըն հմրի իւզըն՝ խորայել օ էյալէթէրոն
 շլան փութփէրէսթէրի գըրորգլէրինտէ՝ բաղամ
 տախի անլէրին իջլնտէ պուլունուս՝ հէլլաք օլտու
 նիճէ քի զեքր օլունուր , Թու . 31 . 8 ,

Պու խուսուստէ զանն էթմէ քի եալընդ ազիզլէրին
 եհտի իլէ միւճիւզաթ օլուր , զիրա սուրբ աւետա
 րանտէ պէյան օլտուղի մէնվալ իւզըն ¹ , պսղը տէ
 ֆա կիւնահ.բեար աստէմլէրէ միւճիւզաթ գուվլէթի
 վէրիլիւս՝ անլէրին ելի իլէ տախի ալահ.բէնտի գուս
 րէթինի պէյան պիրլէ միւճիւզաթ հտէր , քի ան
 տէն սայիրլէրինէ ֆայիտէ օլա : Գեղա իլիմ՝ վէ փէյ
 զամպէրլիք լութֆու տախի պաղէն վէրիլը քեօթիւ
 առտէմլէրէ , նիճէ քի՝ խորայել միլլէթինին խէլասը ի
 չիւն , քն էֆէնտիմիզլն հօլէճէկինի՝ կայիափա քահա
 նայապէտ՝ ալահըն իլհամը իլէ պէյան էթտի ² , մա
 տամ քի միւճիւզաթ իլիմ՝ վէ փէյզամպէրլիք ինսանը
 ճննէթէ կեօթիւրէմէզ , իլա քի տօղրու իթիգաթ
 իլէ ֆաղլիլէթ լաղըմ : Իմտի պեօլլէ քիմէսնէլը ալա
 հըն գուորէթինի ֆէհմ հտիւս՝ իսլահի նէլս օլմազ
 լէր իսէ , հչէտտի զաղէս իլէ Թէքտիր օլուրլէր ,

Սիւալ 24 .

Խորայէլն մըրըտէն չըգուս՝ պալատէ մէզքիւր ստատիմ տէնի
 լէն մահալէ կէլինճէ՝ գաչ սէնէ օլմուշ էտէ .

Ճ . Պըրգ սէնէ : Վէ չիւնքի մէզքիւր մահալ յոր
 դանան նէհրին գարիպինտէ իտի՝ անի կէչիւս աւեա

1 Բազումք ասիցեն ցիս յաւուր յայնմիկ՝ տէր՝ տէր , ոչ յանուն
 քո մարգարէացաք . և յանուն քո դէս հանաք . և յանուն քո
 զօրութիւնս բազումս արարաք : և յայնժամ ասացից ցնոսա՝ ե
 թէ ոչ երբէք գիտէի զձեզ . 'ի բաց կացէք յիւնէ ամենեքեան՝
 ոյք գործէք զանօրէնութիւն . Մաք . 7 . 22 .

2 Այս ոչ յանձնէ ինչ ասաց . այլ զի քահանայապետ էր տա
 բւոյն այնորիկ , մարգարէացաւ՝ եթէ մեւանելոց էք յո 'ի վե
 րոյ արիւն . Յօգ . 11 . 51 :

տեսց գօփրաղինէ կիրէճէք օլմալերի իլէ , ալահըն ԳԼ :
 Թէնպիհի իւզըն մոլսէս վէ եղիազար քահանայ Թէն ԻԶ :
 Թիյոյ հտիւպ , իսրայելին օն իքի Ճինսինտէն հարպէ
 զարպէ գառըր իկիրմի եաշնտէն եօգարը օլան էրքէք ,
 լերի գալէմէ ալըրէր՝ քի տիւշման իլէ ճէնկ էթմէկէ
 հազըր օլալէր , վէ անլերին եէքիւնի ալթը եիւզ պիր
 պին՝ եէտի եիւզ օթուզ նէֆէրէ պալիշ օլուր :

(Պէլի օթուզ սէքիզ սէնէ ագտէմ սինա տաղինտէ՝
 ճէմաէթ գալէմէ ալընտըղինտէ , ալթը եիւզ իւշ
 պին՝ ալթը եիւզ էլի նէֆէրէ պալիշ օլմուշ իտի ,
 նիճէ քի վիքը օլտու օն իւշ սիւալտէ , պու տէֆա
 անտէն՝ պին Թօգուզ եիւզ իկիրմի նէշէր ֆէգաթ
 նօգսան պուլունուր :) Վէ ալահ Թէնպիհ հտէր մոլ
 սէսէ՝ քի հէր պիր Ճինսին չօգլուղինէ վէ ազլըղինէ
 կէօրէ , քանան էյալթ Թինի անլերէ գուրայ (վիճակ)
 իլէ Թագսիմ հտիւպ՝ զապթ հտէճէք եէրլէրի տէօրթ
 էթրաֆընը հիւտիւտլէրի իլէ պէյան հտէ :

Վէ ղէտաղիլէրի տախի այրըճա սայուպ՝ պիր այլդ չօ
 ճուգտէն եօգարը օլան էրքէքլէր՝ իկիրմի իւշ պին նէ
 ֆէրէ պալիշ օլուրլէր :

Վէ չիւնքի իսրայել ճէմաէթինն պէյսինտէ առէթ
 տէկիլ իտի քի . գըզ էվլատ՝ փէտէրինն մալինէ վա
 ըիս օլա , լաքին մանասէնին Ճինսինտէն սաղպաագ իս ԳԼ :
 մինտէ պիր քիմէսնէ չէօլտէ էօլմիւշ օլուպ , պէշ գըւ ԻԷ :
 զը վար իտի , պու գըզլէր մոլսէսէ՝ եղիազար քահա
 նայապետէ՝ վէ ճէմաէթին պիւյիւքլէրինէ նիյազ է
 տէրլէր քի , փէտէրիմիզէ իսապէթ հտէն միւլէրիւ՝
 անըն գարնտաշլէրի իլէ պիզէ վէրլն քի , իսմի ունու
 տուլմասըն , զիրա անըն էրքէք էվլատը եօգ իտի ,
 Ջէ մոլսէս՝ ալահըն հմրի իւզըն անլերին մաթլուպի
 նի իճրա էթտիքտէն սօսկրա , ճէմաէթէ տախի Թէն
 պիհ հտէր քի , էրքէք էվլատը օլմայանըն միւլէրիւ՝
 քըզընէ , եկէր գըզը եօղ իսէ , գարնտաշլուն , գարնէն

տաշի եօղ իսէ , փէտէրինին գարնտաշնէ , վէ փէտէ
րինին գարնտաշի տախի եօղ իսէ , եաղըն ադրապա
սընէ վէրիւն : քի պիր ճինսին միւլքիւ՝ սայիր ճինսէ
կէշմէյն : Օ՝ հճիլոէն մէզքիւրէ գըզքիւրէ թէնայիհ օ
լունուոլ քի պաշգու սինսիլէտէն հը ալմայոււլ՝ քէնտիլէ
րինին ճինսինտէն ալալէր : քի փէտէրլէրինին միւլքիւ՝
սայիր ճինսին միւլքիւնէ գարըշուոլ՝ մապէյլիւրինտէ
նիզա հասըլ օլմասըն , նիճէ քի ուէյան տըր : (Թու . 36 ր
Պատէհու , ալլահ հմը հտէր մովսէսէ քի նաբաւ տա
ղինէ չըգոււլ՝ վէ անտէն քանան դօփրաղինի կէօրիււլ
վէֆաթ հտէ՝ : (Մէշքիւր տաղ եիւքսէք օլմաղ ի
լէ , աշաղըսընէ աբաշիմ՝ , եօգարըսընէ նաբաւ տէնի
լիր իտի) : Մովսէս պու հմրի իլիթտիքտէ , ալլահտան
զայրի շէյ մաթլոււլ էթմէյիււլ , յիգաթ նիյաղ հտէր
քի ճէմաէթին իտարէսինէ պիր ատէմ նասպ հաէ :
Նազար էյլէ պուրտտէ մովսէսին իապիլէ թինէ , պի
րա՝ սու խուսուսինտէ ճէմաէթին նաշէրի ճէվապլէս
րի սէպէպինէ աւետեոց դօփրաղինէ կիրմէսին տէյ
ու սիճիլ օլտու իսէտէ : (նիճէ քի իկիրմի սիւալտէ
պէյան տըր) եէնէ ճէմաէթին հագգընտէ սլահա
նիյաղ հտէր , քի անլէրի նազարընտէն պրագմայոււլ
պիր գլաղուղ նասպ հտէ : Պէլլ սլահ՝ ճէմաէթի չօ
պանսըզ պըրագմաղ , լաքին մովսէսին նիյաղ էթմէ
սինտէն՝ միլլէթինէ մուհապէթի զայէթ չօգ օլտու ,
ղի ուէյան օլունուր : պախուսուս քէնտի կվաուր , եա
խօտ ագրապալէրլնտէն պիրի պաշ օլտու տէմիզ , իւ
րա քի ալլահըն լէյլինէ իհալէ հաէր : Պէ սլահ հմր
հտէր քի՝ նաւէնին օղու լեսու (օ քի մովսէսին չը
րաղը իտի) անի նասպ հտէ գըլաղուղ :

3 Եւ անէ սէր ցմովնէս . Ել զու ի լեան . . . նաբաւ . և
տնս զերկիրն քանանացուոց՝ զոր ես տուց սրբուոցն իսրայէ
լէ ի կալուած . տեոցես զնա՝ և յաւելցիս աս . Ժողովուրդ
քո . (Թու . 27 . 12 .

Ու պատգոյն մովսէս՝ եղիազար քահանայն վէ ճէմա
 էթին հուզուրինտէ՝ յեսունուն իւղէրինէ եւ գօյուպ
 քէնտի ետրինէ ճէմաէթէ գըլաղուղ նասպ հտէր ա
 նի : Պատէ հու , գուրպան՝ վէ ալահա սունուլաճագ Գլ .
 հէտիլի՝ վէ իսրայէլ ճէմաէթինէ մասսուս օլան կեօ իւ .
 նակեօս տտէթ խուսուսէրինտէ թէքրար ալահ թէն իթ .
 պիհ հտէր մովսէսէ՝ քի ճէմաէթէ պէյան էթսին անի Լ .
 ճէ քի եազար մահալինտէ :

Վէ տախի իկիրի իքի սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնպալ
 իւզրէ , մադիամըլէր քի՝ իսրայէլն օրտուսունէ պի Գլ .
 առնպ գըզէր իրսալ հտէրէք՝ փէսատէ պոյիս օլտու ԼԱ ,
 լէր , անէրին թէքտիրիլէթի իճրայի տաալէթ օլմաղ
 իէ , ալահ միւրատ հտէր քի՝ մովսէս ապէրի թէք
 տիր հտիւպ գըրա , պատէհու վէֆաթ հտէ :

Էմը օլտուղի իւզրէ մովսէս՝ իսրայէլն օն իքի ճինսին
 տէն պինէր առնմ ալուպ՝ եղիազար քահանայապետին
 օղլու փենէէս իլէ իրսալ հտէր մադիամըլէրին իւզէրի
 նէ : Մէգպուրլէր վարուպ գըրարլէր անլէրի , վէ ան
 լէրին պէշ փատիշահլէրինի : Պալատէ մէգքիւր ոլլէլ
 իւճիւ քաղաամ անտէ պուրունմաղ իլէ , անի տախի
 հէլաք հտէրլէր , վէ ճիւմլէ մադիամ էյալէթինի թա
 լան հտիւպ խարապ էթտիլէր իսէտէ , նիւլան թալի
 փէսինի վէ չօճուգլէրի էօլտիւրմէյիւպ էսիր հտէր
 լէր : Մովսէս անլէրի կէօրտիւքտէ կիւճէնիւպ տէր քի՝
 նիլին սաղ ոլլըրագտընը գարըլէրի , զիրա՝ բաղաա
 մըն թահրիքի իլէ անլէր իտի սէպէպ իսրայէլն թէք
 տիր օլմասընէ , օ էճիլտէն պիքիր գըզլէրտէն մատէ՝
 նէ գաուա քի գարը վէ երքէք չօճուգ էսիր էթմիշ
 լէր իտի՝ ճիւմլէսինի գըրուշըր , վէ էմը հտէր քի նօ
 մօս միւճիւպինճէ եէտի կիւն օրտունուն տիշարըստէ
 տուրուպ փաքլանալէր , պատէհու օրտուլէ կիլէլէր :
 Վէ լիւնքի զայէթ քիւլլիլէթլի ալթուն՝ կիւմիւշ սալ
 եր մալ վէ հայլանաթ թալան էթմիշ իտիլէր , ալա

Հըն հմրի իւզրէ անկրտէն ճիւղէ ճէմաէթէ՝ ղէտա
ցիւրէ վէ խորանէ հիսսէ չըգարըրէր , գըղէրի տա
խի խալայըդ հտէրէր : Անճագ՝ հիքմէթ պու քի , օ
միսիլլիւ աղիմ ճէնկ օլուպ՝ խորայէլին ասքէրինտէն
պիր քիմնէ զայ օլմաղ : Պու ֆէթուհաթ՝ ալահըն
քէրէմի օլտուղի մալիւմ օլմաղ իլէ , ասքէր՝ նէ գա
տար քի ալթուռն զիյնէթ ալմըլ խտի , անկէրի ալահա
փէշկէշ սուռուպ՝ մովսէսէ վէ եղիազար քահանայա
պետէ կէթիրիլլէր , անկէր տախի խորանէ գօրլար քի
ուսուտուլմասըն ալահըն քէրէմի :

Փիլհագիգա տիւշման ֆէթհ օլուպ՝ վէ խորայէլ ճէ
մաէթի յորդանան նէ հրինի կէջիւպ՝ երուսաղէմ էյա
լէթինէ կիրմէք իւզրէ օլտու իսէտէ , օ մահալ զայ
ԳԼ Եթ վելյատէ օթլու՝ վէ պէքէքէթլի օլմաղ իլէ , ռու
ԼԻ Էննին վէ գագըն ճինսինին պիւլլէքէրի՝ մովսէսէ՝ ե
ղիազար քահանայապետէ՝ վէ ճէմաէթին սեօղ տա
հիպէրինէ տէրէր քի , պիղիմ հայվանաթըմըզ չօգ
տուր , պու գարաֆտէ պիղէ եէր թախսիս հտիւպ
կէջիրմէյին պիղի յորդանանըն գարըն եագասընէ :
Մովսէս պու ճէվապէ կիւճէնիւպ թաղիր հտէր անկէ
րէ , զիրա զանն հտէր քի եալընըզ քէնտիլէրինին ռա
հաթըղի վէ մէնֆայէթլէրի իլլին՝ աւետեաց դօրա
ղինէ կիրմէք իսթէմէյիւպ՝ օն եէտի սիւալտէ զիքր օ
լան չաշուտլէր կիպի ճէմաէթին ֆիքրինի թաղլիթ հթ
մէք աըղուսինտէ տիրէր : Մէզպուրլէր ճէվապ հտէր
լէր քի՝ հվատը էյալիմիղն՝ վէ հայվանաթըմըզ պու
րատէ հըֆղ հտիւպ՝ ճէմաէթին հօնիւնտէն փիւր սի
լահ հվէլա պիղ կէջէլիմ յորդանան չայըր , վէ ճիւմ
լէ ճէմաէթ մէպէնան հտինմէտիքճէ՝ հվլիպէ տեսն
մէյէլիմ : Պու ճէվապըն իւզէրինէ մովսէս իսքէաթ օ
լուպ՝ թէքմիլ հտէր անկէրին մաթլուպինի :
Օ՝ վագըթ մանասէնին ճինսի՝ գաղաադ էյալէթինտէ
ամօրհալը տէնիլէն միլլէթի գըրուպ՝ անկէրլին եէրինի

զապլծ էթմէկ իլէ , մովսէս օ էյալէթի տախի վէրիր
մանասէնին ճինսինէ քի անտէ Թէմէքքիւն հտէլէր .
Լաքին օ մահալ քիւջիւք օլմաղ իլէ՝ մանասէնին ճին
սինին նըսթը անտէ սաքին օլուպ՝ նըսթը կէջէր , յորդա
նանըն պէրի դարաթընտէ : Պու սուրէթ իլէ իքի պու ,
ջուգ Ճինս՝ յորդանան նէհրին էօթէ Եագասընտէ Եէր
հտինիւպ , Թօգուգ պուջուգ Ճինս՝ պէրի դարաթըն
տէ մէսքէան հտինտի :

Պուրատա՝ իսրայէլ Ճէմսէթինին մըքըրտէն չըգուպ՝ ԳԼ .
յորդանանըն գարիպինէ տէկին կէօջ Եթտիքէրի մա ԼԳ :
հալէրին իսմինի՝ վէ անէրէ վատ օլան Եէրլէրին հիւ ԼԻ .
տիւտէրլինի պէյան հտէր ազիգ քիթապ . քի պիւ
սինլէր զապլծ օլունաճագ Եէրլէրի :

Վէ չիւնքի ղևտացիլէրէ մախսու Եէր Թախսիս օլուն
մուչ տէկիլ իտի , (զիրա մէկպուրլէր քահանայ օլմա
լէրի իլէ լազըմ իտի քի օմ իքի Ճինսին դօփրաղինտէ
տախի պուլունուպ՝ ալահըն Երլինի՝ վէ հօմսու ան
լէրէ Թալիմ հտէլէր ,) օ ԵՃլտէն ալահըն Եմրի իլէ ԳԼ .
Թէնպիհ հտէր մովսէս Ճէմսէթէ՝ քի հէր Ճինս քէն ԼԵ .
տի սինօրընտէ ղևտացիլէրէ Թէմէքքիւն հտէճէք Եէր
վէրիւպ՝ մէճուրի գըրգ սէքիզ մէմլէքէթ Թախսիս օ
լա աղէրէ : Վէ անլէրին ալթըսը ումուտ պիրլէ սըղը
նաճագ չէհիր (քաղաք ապաստանի) տէնիլտի , քի
իւջիւ՝ յորդանան նէհրին օ պիր դարաթընտէ , վէ իւ
ջիւ պէրի դարաթընտէ օլուպ՝ գաղէ իլէ ատէմ՝ Եօլ
տիւրէն՝ անլէրին պիրինէ ֆիրար Եթտիկինտէ , քիմ
սէ մանի օլմայարադ , վագթին քահանայապետինին
վէֆաթինէ տէկին՝ անտէ հըրզ օլա , պստէհու՝ վէ
դանի ոսլիլէսինէ կէլտիքտէ , անտէն գան տավասը
մաթլուպ օլունհասըն :

Պուրատա Թէքրար պէյան հտէր ազիգ քիթապ մէղ ԳԼ .
քիւք սաղպասդըն գըզարընն հագգընտէ , նիճէ քի ԼԶ .
պալատէ զիքը օլտու :

Զիւնքի մովսէս նաբաւ տաղընէ չըգուպ՝ անտէ վէֆաթ էտէ՝
 Զէք իտի , քէնսինէ տայիր պիր վասիյէթ էթաթմի .

ԳԼ . Զ . Եթմէտի . Ֆէգաթ սլլաճըն էմրինի Թէքըաթ
 Ա . պէ Թէքըաթ Զէմաէթէ Թէնպիհ էտէր :
 Պինչէ Նազար էլլէ , մովսէս գըրգ սէնէտէն պէրու՝ վաճ
 ԼԳ . գըթ վազըթ սլլաճըն էմրինի Թարիթ էթմէտէ պիւ
 ըան գուսուր էթմէտի իսէտէ , էօլէճէկի ղէման եագ՝
 լաշորգտէ Զէմաէթի Զէմ էտիւպ , օ՝ անէ տէկին ալ
 լաճըն անէրէ էթտիկի ինայէթի՝ օլան միւճիւղաթլէ
 ըլ՝ վէ անէրին փէտէրլէրինին չօգ տէֆա նաշէրի հա
 ըէքէթ էթմէլէրի իլէ՝ ալլաճը կիւճէնտիրիւպ Թէք
 տիր օլտուգլէրինի , պախուսուս սլլաճըն Թէնպիհլէ
 ըինի՝ միւճէտտէտէն ղիքը էտէր , քի էմրէ մուղայիր
 իշտէ պուլլաճըն քէնտիլէրի տախի Թէքտիր օլմայա
 լէր : Զիլրա մըսըրտէն չըգան Զէմաէթ՝ անէր քի իւ
 կիրմի եաշընտէն էօգարը իտիլէր , իգաաթուղ օլմայէ
 ըր իլէ ալլաճըն սիճիլ իւզըէ Զիւմլէսիտէ շէօլտէ էօ
 լիւպ՝ անէրտէն Ֆէգաթ յեսու վէ քաղէք սաղ իտի
 (նիճէ քի օն էէտի սիւալտէ ղիքը օլտու) : Իմօր օ
 վազըթ հազըտտէ օլան Զէմաէթին քիմի չօճուգլուգ
 տէ մըսըրտէն չըգմըշ , վէ քիմի շէօլտէ Թօղմուշ օլ
 մաղ իլէ , մուգաաաթէմ օլան Թէնպիհլէրի՝ պու տէֆա
 Թէքըաթ տէֆաթէն սապիթ էթտիքտէն մաաթ սայիր
 չօգ մաաաթէլէր տախի պէյան էտէր : Պախուսուս մե
 սիհ էթէնտիլիղին կէլէճէկինի խապէր վէրիր , քի
 կէտիկիտտէ անըն էմրինէ իգաաթ էտէլէր :
 Վէ չիւնքի իօրայէլ միլէթի՝ փութփէրէսթլիկէ մէլիւ
 ը իտի , օ՝ էճիլտէն ղայէթ Թէթիք պիրլէ Թէնպիհ
 էտէր . քի փութփէրէսթլէր իլէ իւլլէթ էթմէյէլէր :

1 Մարգարէ յեղատըց քոց իբրև զին յարուսցէ քնք տը ած քո ,
 նա լուիլէք . 2 Օրէ . 18 . 15 ,

վէ փութա թափընմայալէր : զերա նէ վազըթ քն թոյ
 փընըրէր իսէ , հէր վէճհ ին սեփիլ ու փերուշան
 լուպ՝ հէտտի զազէպ ին թէքտիր օլալէր կէրէք :
 Վէ տախի՝ ալահըն հմրինէ իդաաթ եթմէյէրէրէ լա
 նէթ , վէ իդաաթ հտէնէրէ օրհնութիւն վէրիէ տէր
 ու թէնալիհ հտէր , քի յորդանան նէհրինի կէտիքտի
 շէքիճ տէյմէմիշ դաշէրտէն սեղան հափուպ՝ ալահ
 գուրպան հտէրէր : Վէ ճէմաեթին ալթը ճինաի , շմա
 ւօն՝ զեի՝ յուզայ՝ իսաքար՝ յովսէփ վէ բենիսովն , գա
 րիզին նամ տաղըն իւզերիստէ , վէ ալթը ճինաի՝ ուռ
 բէն՝ գադ՝ ասեր՝ զաբուղոն՝ զան՝ վէ նէփթաղիմ՝ գէ
 բաղ նամ տաղտէ տուրարագ՝ նամսու իճրա էթմէյ
 էնէրէ լանէթ վէրիւպ՝ գեբաղ տաղնտէ տուրանէր
 ամին տէյէրէր , վէ իճրա հտէնէրէ օրհնութիւն վէ
 ըիւպ՝ գարիզին տաղնտէ տուրանէր ամին տէյէրէր :
 Պատէհու ասիւմանի վէ զէմինի շահիտ դութարագ՝
 օ՛ առնէ տէկին սեօյէտիկինի խիւլասա պիրէ օրհնութիւն
 վէ թարիխ միսալի եաղար՝ քի ճէմաեթ հզպէր
 հտիւպ տայիմա օգույա՝ քի ունուտուլմասըն :
 Պոււստան գաթի նաղար՝ նիճէ քի յակոբ նահապետ
 հօլէճէկի վագըթ՝ ալահըն իշահմը ին օն իքի էլլա
 տընէ օրհնութիւն վէրիւպ՝ պատիլ զէման անլէրին
 ճինալէրինէ նէ քի զուհուր հտէճէք իսէ պէյան էթ
 տի : (նիճէ քի իւշիւլաիւ տէհրին օթուզ թօգուզ
 սիւալինտէ զէր օլտու) քէզա մովսէս հօլէճէկի զէ
 ման իսրայէլին հէր պիր ճինալինէ լայիղի վէճհ իւզէ
 օրհնութիւն վէրիւպ՝ սանկրա անլէրէ նէ քի զուհուր
 հտէճէք իսէ՝ ալահըն իշահմը ին պէյան հտէր :
 Պատէհու՝ պալատէ զէր օլտուղի մէնպալ , ալահըն
 հմրի իւզրէ նաբաւ տաղինէ չըգուղնտէ , ալահ
 քեսթէրիւր անէ օ՛ էյալէթլէրի , անլէրի քի աբրահա
 մա՝ իսահաւա՝ վէ յակոբա վատ էթմիշ իտի , վէ ան

Զ Նայեցարուք երկնք՝ Է խօսեցոյց . Լուեցէ երկնք . 2 Օրէ . 32:

տէ վէժաթ հտիւայ՝ տէ՛ֆն օլունուր մէլայիք եհտի ի,
լէ մովաբ տէրէսի տէնիլէն եհրտէ , վէ դապլի ին
սանկերտէն քիմսէյէ պէյան օլմաղ , վէ ճէմաէթ օւ
թուզ կիւն եաս դութուպ աշլար անի :

Մովսէս միւտտէթի հօմրիւնտէ հպէտի ճիսմանի րա՜
հաթլըգ պուլմաոր , զերա՜ փարաւսնուն գօրգուսուն
տէն իւջ այլըգ մսգսում իքէն , նիլ չայլնէ աթար ա
նի վալիտէսի : Ինայէթի պարի խէլաս օլուպ՝ փատիւ
շահ սարայընտէ պիւլիւտիւ իսէտէ , միլէթինին չէք ,
տիկի սըգլէթի կեօրմէկ իլէ՝ կեօյա տէրունի իսքէն
ճէյէ տիւշմիւշ կիպի պի հուզուր օլուր իտի :

Միլէթինին խէլասը սէպէպինէ տիյարի զուրպէթէ
Վիրար հտիւպ՝ չօպանըգ էթմէկէ իրթիքեապ հտէր :
Խարայէլ միլէթինէ գըլաղուզ օլուպ՝ գըրդ սէնէ զար
ֆընտէ չէքտիկի մէշադգաթ թահամիլլէտէն խարիճ
տէրէճէյէ վասըլ օլտու իսէտէ , պիրան տուատէն կէ
րի տուրմաղ : Ս՝ մըգտար քիւլլիւյէթլի ճէմաէթէ
հիւքիւմտար օլտու իսէտէ , զայէթ թէվաղիւ գալպ
օլմասը իլէ՝ հպէտի զուրուրիյէթ կէթիրմէղ :

Միւտէմ իդաաթ իւզրէ օ՝ տէրէճէ ալահըն միւպա՜
րէք իամի շէրիֆինին զայրէթլնտէ օլուր իտի , թա՜ քի
եօլէճէք վագթլնէ տէկին , ալըն հմր/նի ճէմաէթէ
պէյան էթմէտէ գուսուր էթմէղ : Տիւնէատէ զայրի
ճէյ տիլէմէյիւպ՝ ֆէգաթ ալահը՝ վէ անըն մէճոլնի
կեօրմէ կէ արզուքէշ օլուր : Պունտան գաթի նազար ,
ալահըն գուլու չաղըրմասը իլէ շէրէֆի ճիւմէսինտէն
զիյատէ թարագգա պուլտու , զիրա՜ ալահա գուլ վէ
պէնտէ օլմադ կիպի , ազիմ շէրէֆ վէ պիւլիւքլիք
օլմաղ ինսանէ : Նիճէ քի իսրաէլ միլէթլնտէ մովսէս
կիպի վի՜ զամպէր՝ զայրի զուհուր էթմէտի տէյու՜ ա
զիզ քիթապ պէյան հտէր : Մովսէս եիւզ իկիրմի

« Եւ ոչ ևս եկաց մարգարէ յիսրայելի իբրև զմովսէս այր . և ոչ
հանեաւ տէր զհմ յանդիման » 2 Օբէ . 34 , 10 ,

եալնոտէ վէժաթ էթտի խտտէ՝ լուծփու պտրի վա-
ճուտի գուլվէթտէն տիւշմէյիււյ՝ վէ կեօզլէրինէ քէ
տէր զուհուր էթմէյիււյ՝ եիւրիւերէք վէ եալնըզ
ջըգտը նաբոււ տաղինէ քի վէժաթ հտէ :

Խալրէթ ալ մոխտսին փազլիւթիւտէն . հէր նէ
մըգտար գուտրէթին էրսէ , սէն քէնտի ըէյին իլէ
պիւյիւքլիւկէ արզուքէշ օլմա ¹ , մատամ քի Ճիսմանի
պիւյիւքլիւք՝ ազլիւթէհլիքէ տիր ինսանըն ճանընէ վէ
թէնինէ : Ատիլ սլան՝ ազլիւթըքընթը չէքէճէկին աշի,
քեսար , զիրա՝ քիօթիւ փէյլէ մէյլ հտէն զայեթ չօգ-
օլմաղ իլէ , անլերի հիւանիւ վէճ՝ իւզրէ իտարէ էթ-
մէք , վաթիր զահմէթէ միւհթաա : Աէ եկէր զատ-
տար օլման , հէրհալ ճամսէթ ասիլիկէ եիւզ դու-
թոււյ՝ պիր կիւն քէտէրէ պատի օլաճաքլէրի զա-
հիր . օ՝ էճիլտէն՝ զուլումէտար զապիթ տիւնեատէ
տայիմա խէվի իւզրէ օլոուգտէն մատէ ² , ախ-
րէթտէ տալի էշ՝ տտի զազէւյ իլէ թէքտիր օլաւ կէ-
րէք : Մովսէս կիպի՝ եկէր հագ դարաթընտէն տալիւթ
օլունուր խտէն , էմրի հագդա գարչը տուրմայուււյ՝ ա-
նըն կիպի մէշադգաթէ պիլա շիքեայեթ սապր հտէ-
րէք՝ տայիմա ճամսէթին էյլիկին տիգաթ էյլէ :
Ձիրա պիւյիւքլիւք՝ տէկիլ քի հիւքմ էթմէտէ գա-
րար դըլար , իլա քի զիրի տէսթինտէ օլանէրին իս-
թիրահաթըտէ , վէ անլերին մէմթայեթի խուսու-
սինտէ զահմէթ չէքմէտէ : Ալիւ ույդուլէ վարոււյ՝
հիւքլիւմտար օլան անլերին իտարէսինի փիքը էթմէկ
իլէ՝ օւյդուլէ հասրէթ գալըր : Հէրքէս եալնըզ
քէնտի փայլտէսինի տիւշիւնիւր . հիւքմ սահիպի՝
ճիւմէսինի փայլտէսինի տիւշիւնմէկ իլէ՝ պի հու-
զուր օլուր : Փիսմա՝ էկէր ատալէթ իւզրէ հարէս

¹ Մեծութիւն թէ ասուիւ գոյցէ , մի՛ յօժարեսցին սիրտք
ձէր . Սաղ . 61 :

² Ըստ առածին , որ բազմաց իշխէ , ի՛նքազմաց երկնքի :

քէթ պիրլէ ճիւղէսին իսլահի շայրէթինտէ վէ
 ճիւղէսինէ ֆազիլէթ Էօրնէկի օլուր իսէ , սէվապը
 տախի Թարադգաւ պուլուր , զիրա հերքէս եալընդ
 քէնտի ֆազիլէթինին իւճրէթինի ալըր , լաքին՝ սալիր
 լէրինին իսլահինէ սէպէպ օլան , անէր իչիւն տախի
 ալահտան իւճրէթ ալըր ¹ : Պուհոււն զըտող , նահէմ
 զար հարէքէթ պիրլէ՝ քիմի կիւնահէ տիւշիւրմիւշ ի
 սէ , անէրին սէպէպինէ զիյատէ զաղէպէ միւսթա
 հադ օլուր ² : Պու ճիւղէ իլէ պիւքի՝ կէրէք ըուհայ
 նի , վէ կէրէք ճիւղանի հիւքիւմտար քիմէսնէ՝ հեր
 նէ մըշտար ստալէթ սահիպի՝ վէ ֆազիլէթ ի օլսա ,
 եէնէ զէմմամլէրին (բամբասօղ) լիսաննտէն խէլաս
 օլմամադ , մատամ քի ինսանլէր պիրի պիրինտէն ալա
 վէ շէրէիլի կէօրիւնմէք արզուսի իլէ , Էօսէրի պիրի
 պիրինէ պէհանէ պուլուրլէր , քիմի հասէտինտէն նա
 շի , քիմի ագը Էրմէտիկինտէն , Ֆիլհադիգա ինսան
 լէրին լիսաննտէն խէլաս օլմագ գապիլըիլ իսէտէ ³ ,
 սապր Էտիւպ՝ անլէրին իսլահի իչիւն տուա Էթմէր
 գապիլիլ : Խօջա միւլահադաւ Էլլէ պու պապտէ , վէ
 զանն Էթմէ՝ քի , քեօթիւլէր՝ իսլահ օլմալէր իսէ ,
 սէնին իւճրէթին գալպ օլուր , իլա քի քէնտիլէրի
 զիյատէ Թէքուր օլուրլէր ⁴ : Նիհայէթ իլ Էմր , պիւլ

¹ Զի որ դարձուցէ զԲեղաւորն 'ի մուրութեան ճանապարհէ
 իւրմէ , վրէնսցէ զոգի իւր 'ի մահուանէ և ծածկեսցէ զբազ
 մութիւն մեղաց . Ա-Թ յալ . 5 . 20 .

² Ասաց և աւաղներտան իւր . ոչ է մարթ չգուլ գաթակ
 զուլթէ . բայց վայ այնմիկ է յոյր ձեւն գայցէ . Ղուլ . 17 .

³ Ըստ աւածին . չիք ոք այնքան աւաքինի՝ որ զ'ըծ գաթ
 նիցի 'ի նախանձոտաց և 'ի տգիտաց .

⁴ Որչի մարդոյ . դէտ կացուցի զքեզ տանդ իէլի . . . Եթէ դու
 զգուշացուցաւ իցես անօրինին . և նա ոչ դարձցի , յանօրէնուլթէ
 իւրմէ՝ և 'ի ճանապարհէ իւրմէ , անօրէնն այն յանօրէնուլթէ իւ
 բուլ մեղցի . և դու զանձն քո ասրեցուցես . Ելի . 3 . 17 .

իւքիւկիւն նէ օլտուղինի պաշտասընէ սիւալ էթմէ ,
իլա մովսէսէ , վէ անըն թարիքի իւզրէ հարէքէթ էյ
է քի եանըլուպ թէքտիր օլմայասըն :

Սիւալ 26 .

Նիլեն պէյան օլմատը մովսէսին գապրի .

Ճ . Չիւնրի իսրայէլ ճէմանէթի փութիւնէսթիկէ
մէյիլէ խոի , օլմայա քի անէ թափընալէր , նիճէ քի
շէթան տախի պու ֆէսատ իւզրէ օլուպ մովսէսին
թէնինին աւետեաց դօիրաղինէ նոգլ օլունմասընէ աը,
զու հտէր խոի , քի պիր վապ ըթտէն սօնկր . ճէմա
էթի անէ թափընտըրա , լաքին միքայէլ հրէշտակա,
պետ անէ ըուխսէթ վէրմէյիւպ տէյն հտէր ¹ :
Պախուսուս քի՝ մովսէսին աւետեաց դօիրաղինէ կիւ
րէմէզ օլուպ՝ անի նաբաւ տաղինտէն կէօրմէսի , ըու
հանի մէֆհում իւզրէ՝ էսքի նօմսուսն մէսիհէ ու
զագտէն պագտըղինէ , վէ (իքնճի սիւալտէ զիքը
օլտուղի մէնալ իւզրէ) անըն գուվէթի իյէ ճ . անէ
թէ կիտիլմէյիւպ՝ մութլազ մէսիհին լութիունէ միւհ
թաճ օլտուղինէ նիշան անկլանըր : Զ'րա նիճէ քի
մովսէս էօլտիւքտէն սօնկրա իսրայէլ ճէմանէթի յետու
նուն էլի իլէ յորդանանտէն կէջիւպ՝ սուրբ երուսա
ղէմ էյալէթինէ կիրտի , քէզա խափլէր մէսիհին է
լի իլէ ճէննէթէ վասըլ օլուրէր : Զ'րա յետու՝ յն է
ֆէստիմիզէ , վէ յորդանան ջոյլ սուրբ տաղանէ էօր
նէկ օլուս : Օ՝ էճիլտէն մովսէսին՝ յորդանան ջայընը
կէջմէյիլէք՝ մովաք տէրէսինտէ տէյն օլունմասը , քու
րիստոնէական սուրբ հաւատքըն աշիքետր օլտուղին
տէ՝ էսքի նօմսուսն կէրի գալուպ պաթտալ օլաճաղիւ

1 Ուր միքայէլ հրէշտակապետ՝ յորժամ ընդ բանտորիլուն
սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն մովսէսեան մալմ
նոյն . կաթ յուգա . 1 . 9 .

նի պէյան էտէր : Պոռնոտան գաթի նաղար , մոմսէսին
գապրի քիմսէյէ պէյանն օլմայուպ , յն էնէնտիմլիլն
սուրբ գերեզմանը երուսաղէմոէ ճիւղէյէ աշիքեար
օլտուղլի նոր օրէնքին պէր տէվաժիւզրէ էպէտի գա
րար գալաճաղինէ տէլալէթ օլմաղ իլէ , անըն գըյա
մէ ալտուղլինտէ , մէլալիք նիւսանլէրէ կէօրիւնիւպ գը
յամէ ալտը տէյու միւթտէ վէրտիքտէն մատէ , տէր
քի կէլին կէօրիւնն օլտուղլի մահալի ¹ : Ֆիլհագիգա
պու ճէվապ իլէ անըն սուրբ գերեզմանըն տայիմա
իզգէթտէ սագլայուպ ² , սէճտէ գըլմաղէ ինսանըն
պօրճլու օլտուղլի անկառըր :

ՍԻԼԱԼ 27 .

Յեսու նէ՛ թերթիյոյ իլէ կէչիրտի ճէմաէթի յորդանանն նէ՛
լիւսէն :

ԳԼ . Զ . Եթէ թի խիւտա՝ ազիմ միւճիւզաթ իլէ .
Ա . Զիրա չիւնքի մոմսէսէ պէտէլ իսրայիլ ճէմաէթինէ
Բ . գըլաղուգ նասպ օլմուշ իտի , ալաճ էմր էտէր . անէ՛
Գ . քի ճէմաէթի յորդանանտէն կէչիրիւպ խէվի էթմէ
սին , վէ նիճէ քի մոմսէս իլէ պերապէր իտի , քէ
զա քէնտի իլէ տախի պերապէր օլուր , ֆէգաթ տի
գաթ էթսին նոմսուրն իճրասընէ :

Ֆիլհագիգա ալաճ վատ էթտի յեսույա՝ քի անըն իլէ
պերապէր օլա , լպրին ինսանէ ճայիզ օլան թերթիյ
պի տախի իճրա էթմէք պօրճ օլտուղլինտէն , իբի չա
շուտ իրսալ էտէր երիքովա՝ քի անտէ սաքին օլանլէ
րին հալի քէիլիլէթինի անկալայուպ՝ անէ կէօրէ հարէ
քէթ էտէ , զիրա՝ երիքով յորդանանըն գարչսընտէ
օլմաղ իլէ՝ էվիլէլա անի ալմագ իգթիզա էտէր իտի .
Մէզբիւր չաշուտլէր կիտիւպ՝ օլտուղլի վէճճ իւզրէ

¹ Եկայիւ և տեսէք զտէլին՝ ուր կայր . Մատ . 28 . 6 .

² Եվսէ հանգիստ նորա պատուով , Ես . 11 . 10 .

շէհրի թէճէսսիւս էթաիքտէն սօնկրա՝ բախաբ իս
 մինտէ պիր տիշէ հհինին հվինտէ գօնագ էթաիլէր :
 Վէ երիքուլն վատիշահը տուլուպ՝ չաշուտէրի իս
 թէտիկինտէ , ըսխաբ ճէվապ հտէր քի պէլի իքի
 առէմ կէտի , լաքին եհնէ կիթաիլէր : արաշարը սըրա
 թէզ կիտին՝ պէլէր եթիշիրսինիզ : Ջիրա՝ իսրայէլին
 միւճիւզաթ իլէ գըրմըզ տէնիզտէն կէշտիկի : վէ
 գարջը տուրան միլէթիլէրի գըրուպ հէլաք էթաիկի
 իշիտիլիշ օլմազ իլէ , մէզքիւրէ ֆէհմ հտէր՝ քի երիք
 վու տախի զապթ հտէճէքլէրի տէրքեար : Օ՝ էճիլտէն
 չաշուտէրի հըթզ հտիւպ էլէ վէրմէզ , վէ եհմին վէր
 տիրիր անլէրէ քի շէհրի ալտըզլէրինտէ : քէնտինէ վէ
 ագրապալէրինէ քէտէր վէրմէյէլէր : Անլէր տախի թա
 ահուտ հտիւպ՝ թէրթիյպ հտէրլէր՝ քի էվին փէնճի
 ընսինտէն գըրմըզ իփ նիշան սսա , քի մէմէքէթ ա
 ընտըղինտէ՝ իսրայէլ ճէմաէթինտէն անէ քիմնէ քէ
 տէր վէրմէյէ : Եվ տախի գալէ իւզէրինտէ օլմազ ի
 լէ՝ իփ իլէ անլէրի փէնճիոնտէն ինտիրիւպ գաշըրըր :
 Վէ մէզպուրէր վարուպ յեսույա նագլ հտէրլէր երի
 քուլ հհալսինին խէվթ իւզրէ օլտուղինի :
 Վէ չիւնքի իսրայէլին օրտուսու՝ տահա մէզքիւր սաա
 տիմ տէնիլէն մահալտէ իտի , (նիճէ քի իկիրմի իքի
 սիւալտէ զիքր օլտու) անտէն կէօշիւպ կէլիլէր յոր
 դանանէ : Վէ իւշ կիւնտէն սօնկրա ճէմաէթէ թէն
 պիհ հտէր յեսու՝ քի վագլանուպ հազըրլանսընլէր :
 զիրա երթէսի կիւն չալըն աույու քէսիլիւպ տապա
 նակ կէչսէ կէրէք : ֆէզա ոուքէնին՝ գադըն՝ վէ մա
 նասէնին նըֆ ճինսինէ տէր քի , սիլաշլանուպ էվիլէ
 լա սիզ կէչինիզ յորդանանը : վէ մէզպուրլէր (իկիր
 մի տէօրթ սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնիալ իւզրէ , նի
 ճէ քի սէօզ վէրմիշ իտիլէր) հէր վէճհ իլէ սէնին հմ
 ըինէ իդաաթ հտէրիզ տէյու թէքրաթ թաահուտ է
 տէրլէր : Վէ աախի ճէմաէթէ թէնպիհ հտէր քի :

- քահանայար տեսականակը գալտըրորդէրինոն՝ հերքեմ
անըն արտըսչրա՝ իբի սլին արըն մագտարի ուզագտէն
կիտէ : Փիւհագիգա երթիսի կիւն քահանայար տա
պանակը գալտըրուպ՝ չայըն քենարընոն սույա գա
տէմ պասընճա : հիքմէթիպարի տէրհալ չայ քէսիա
լիւպ՝ եօգարը դարափոնէն կէլէն ագընթը անտէ մէքս
օլուպ տուրուր : վէ քահանայարըն տուրտուղի եէրա
տէն աշալը՝ չայըն ագընթընը ատէթի իւզըն ագուպ
կիթմէկ իլէ : Ճէմաէթ գուրուտէն գարըը դարափէ
ԳԼ . կէչտի ¹ : Վէ ալահըն էմրի իւզըն՝ խորայէլին օն իբի
Դ . Ճիւսիւտէն սլիրէր մեթիւպէր ատէմ՝ քահանայարըն
տուրտուղի եէրտէն սլիրէր դաշ ալուպ՝ օ կէճէ գօ
նագ. էթտիքլէրի եէրէ կեթիւրիւպ նիշան տիքէր
լէր : քի պատիլ զէման օ դաշիւր նէ տիր տէյու սիւ
ալ օլտուղի հալտէ՝ միւճիւզաթ իլէ խորայէլին յորգա
նան չայընտէն կէչտիկի պէյան օլուպ՝ ալահըն գուտ
րէթիւնի ունութմայալէր ² : Վէ յեսու տախի օն իբի
դաշ ալուպ՝ յորդանանըն իլինտէ քահանայարըն տուր
տուղի եէրտէ նիշան տիքէր : Պատէհու տապանակ
տախի կէչտիկիւտէ : չայ եէնէ ատէթի իւզըն՝ սինօ
րընտէն տիշարը չըբմայարագ՝ պաշար ոգուպ կիթմէ
կէ : Նազար գըլ ալահըն ինայէթիւն : գըրգ. սէնէ
ագտէմ խորայէլ ճէմաէթի գըրընզը տէնիզտէն կէչ
տի կէմիլէ միւհթաճ օլմայարագ : պու տէֆա յորգա
նանտէն կէչէր քեթիւրիւյէ իհթիլաճ օլմայարագ :
կէրլի պու պապտէ խորայէլ ճէմաէթի ղայէթ շաղ
ԳԼ . օլտու իսէտէ : օ կգրարիւրտէ սլան փուլփէրէսթ
Ե . փատլչալարը խորայէլին միւճիւզաթ իլէ յորդանան

1 Պային քահանայքն՝ որք կրէին զտապանակ ուխտին տեառն 'ի
վերայ ցամաքի 'ի մէջ յորդանանու պատրաստութեամբ . և նմ
որդիքն խորայէլի անցին ընդ ցամաք . Յեւ . 3 . 37 :

2 Եւ ասացեն . զինչ էն քարիքս սյուգէիկ . պատմեսջիք որդ
ւոց հերոց՝ թէ ցամաքաւ էանց իէլ ը յորդանան . Յեւ . 4 . 22 :

տէն կէջտիկինի իշիթաիբլերինտէ : խեղճիւրինտէն նա,
 շի ազիմ հնաիշէյէ կիրիֆթար օլարագ քէնտիւլերինի
 շաշըրուպ նէ՛ եափաճագլերինի պիլմէզլեր :

Ղէ չիւնրի գըրդ սէնէ պէյիֆնտէ չեօլտէ Թօղանլէր՝
 օ՛ անէ գատար Թլփատել օլմուշ տէկիլ իտիլեր , ալա,
 հըն Թէնայիհի իւզրէ՛ յեսու Թլփատել հտէր անլէրի
 չադմագ դաշը իլէ : Ղէ մանանայ՝ քի չեօլտէ հէր
 կիւն ինէր իտի , աւետեաց դօւրուշլինէ գատեմ պա-
 սուպ՝ վէ անըն պուղտայընը պօղաչա եափուպ եէյին
 ձէ , դայրի ինմէզ օլտու : Քէզա հիքմէթլի պուլուլթ՝
 օ՛ քի չեօլտէ իարայէլէ ըահնիւմա օլուր իտի , յորդա-
 նանը կէջտիբլերի հալտէ , կեօրիւնմէզ օլտու :

Սիւալ 28 .

Յորդանան նէհրինտէն իարայէլին միւշիլաթ իլէ կէջտիկինի եւ
 քիւղօն վաաիլահը պիլէւպ՝ իւլաաթ եթաթմի յեսուչա :

Ծ. Եթմէտի . անէ գարուն տուրմադէ տաթի գուռ,
 րէթի հրմէզ օլուպ՝ խէվիինտէն նաշի Ծիւղէ Կհալի Ի,
 Է տէրունի շէհիրտէ հըփղ օլարագ . անլէրուն պիր
 քիմսէ տիշարը չըգմաղ խտի : Ան շիւնքի երէքովն՝
 գարիպինտէ գօնագ Եթմիշ իտի իսրայէլ . հիսարը
 Թէճէսսիւս Եթմէք արզուսի իլէ . յետու անըն եագը .
 նընէ վարտողտէ . Էլինտէ չըպլագ գըլըճ պիր աուէմ
 կեօրիւր՝ Գի անտէ տուրուր իտի . Պէլի կեօրիւնէն մէ
 Լայիք իտի . Լաքին ինսան շէքլինտէ կեօրիւնմէսի իլէ .
 իսրայէլին՝ եախօտ տիւշմանըն գարալընումն մըտն
 տէյու սիւսլ Կտիւպ՝¹ ալլահ գարափընտան քէնտիւ
 նէ եարտըմճը կէտիկինի անկալունճաւ² . անիտէ սէճ
 տէ գըլարագ՝ նէ՛ հմը Կտէրսին գուլունէ տէտիկին .

¹ Մեթ Էս Թէ 'Ի Թ շնամեայ մերոյ . Զեւ . 5 . 13 .

² Եւ նա ասէ ցնա . Էս Չորապար Էմ Վօրոս տեառն . Է այժմ
 Զէ . Յեւ . 5 . 14 .

տէ , մէլայիք ճշմայ հտեր քի՝ ջիղմէնի չոգար այո՞ ,
զընտէն , զերա տուրտուղին եհր ազիզ տիր՝ , վէ յե
սու չըգարտը ջիղմէսինի :

ԳԼ . Պատէհու ալահըն թէնպիհի իւզրէ թերթիյա հտեր
Զ . յեսու , քի ալայ իլէ ճէնկճիէր փիւր սիւհա իլէրի-
տէն կիտիւպ՝ տապանակ անլէրին արտըսըրա . եհտի
քահանայ պօռու չալարագ , ճէմահթ տալի անլէ-
րին արտըսըրա էպէտի սէս չըգարմայուպ՝ հիսարըն
եղրաշընը կիւնտէ պիր տէֆա , ալթը կիւն տօլաշա-
լէր : Վագան զիբը օլտուղի մէնվալ իւզրէ սապահլա-
րը՝ ալթը կիւն ալայ հտիւպ , օ գատար քիւլլէյէթլի
ճէմահթ սէս էթմէյէրէք հիւսիւ վէճհ իլէ ահէստե
ահէստէ երիքովըն հիսարընը տօլաշուպ՝ կէլեր իտի-
լէր օրտույէ : Տերուհի շէհիրտէ օլանլէր անի կեօր-
աիւքտէ՝ թաաճիւպ հտերլէր : Վէ եհտինճի կիւն
զիբը օլան թերթիյա իւզրէ՝ եհտի տէֆա տօլաշուպ՝
ճիւմլէսի պիրտէն զայէթ իւճէ սէս իլէ նիտա հտին
ճէ , հիքմէթ ուլահ՝ հէման տէրագէպ երիքովըն պէ-
տէնի քէնտի քէնտինէ երգըրըր . վէ ճէմահթ իւրիւ-
իւշ պիրլէ՝ եհալիի մէմլէքէթի տիւ քէսէ՝ ինսան վէ
հայվան ճիւմլէսիի գըրարլէր : Ֆէգաթ՝ պալատե
զիբը օլան ուախաբը (օ քի իսրայէլին չաշուտլէրինի
հըթզ էթտի) , թագըրլը վէ մալի իլէ չըգարուպ՝ իղ-
զէթ պիրլէ օրտույէ կեօթիւրիւրլէր : Ինայէթի պա-
րի՝ մէզպուրէ իսրայէլ ճէմահթինին նօմօսունու գա-
պուլ հտիւպ՝ պատէհու սաղմօն իսմինտէ պիր ատէ-
մէ գէվճէ օլտու 2 :

Վէ չիւնքի՝ պալատէ մէզքիւր ֆէթուհս թ՝ ալահըն
գուտըրէթի իլէ իճրա օլուպ՝ քանան դօիրաղինտէ իք
եհր զապթ էթմէլէրի օլմաղ իլէ , երիքովտէ նէ գա-

1 Լոյծ զկօշիկօ քո յոտից քոց . զի առ զիդ յորում կաս՝ սուգք
Կ . Յե . 5 . 16 :

2 Սաղմօն փնտ չըոյոս ՚ի հռեքեբայ . (այո է ուախաբ) . Մար . 1 . 5 :

առք քի տըթուն՝ կիւմիւշ՝ փիրինչ՝ վէ տէմիր պուլուճ,
տու իսէ , անէրին ճիւմէսինի խորանըն խաղինէսինէ
վէրիւպ՝ ալլոճա փէշկէշ հտէր յեսու : Վէ շէհրի
աթէշէ եագուպ՝ լանէթ հտէր՝ քի անտէն քիմսէ շէյ
ալմասըն : Վէ քիմ քի անի եափար իսէ , անէ տախի
լանէթ վէրիւպ՝ սիճիլ հտէր , քի իւք օղլու իւէ թէ
մէլինի գօյա , սոն օղլու իւէ գափուսուսու տուրտու
րա : Ֆիլհագիգա՝ տեօրթ եիւզ սէնէ մըգտարի վա
գըթ կէջտիքտէն սոնկրա իճրա օլուու պու սիճիլ , նի
ճէ քի զիբը օլունուր : 3 . Թա . 16 . 34 :

Վէ լաքին աբար նամինտէ պիր ատէմ լանէթի տիյնէ
մէյիւպ՝ պիր շիշէրլի քէրաքէ , իբի եիւզ կիւմիւշ սիք
քէ՝ իբիշէր տիրէմլիք , վէ պիր տեօքմէ ալթուէն տիլ
եիւզ տիրէմ աղբըղլնտէ , երիքովտէն ալուպ՝ եէրէ
էեօմէր քէնտի չաուըրընտէ :

Նազար էյլէ պուրատէ ալահըն շէրիյաթընէ , Ֆիլ
վագի՝ աբար քէնտի քեօթիւկիլնտէն՝ հմրէ մու
շայիր իշ եթտի , լաքին անըն սէպէպլնէ ճիւմէ իս
րայիւտիւշմանէ ալթ օլտուգտէն մատէ՝ յեսու տախի
ազիմ գասապէթէ կիրիթթար օլտու : Ձիրա երիքու
վէն միւճիւզաթ իւէ ֆէթհ օլտուղլնի էգրաֆ մէմ
էքէթէրտէ օլանէր իշիտիւպ՝ ճիւմէսի խէվթ եթ
տի : Իսրայիւտախի շայէթ շազ օլուպ՝ հէր վարտը
լարը եէրի լա շիւպհէ՝ զապթ հտէրիւ տէյու ումուտ
հտէր իտի , անճագ գայի նամ մէմէքէթ օ մահալ
գարիպ օլմաղ իւէ , յեսու չաշուտ իրսալ էտիւպ՝ է
հալինին ազաք՝ վէ գարշը տուրմաղէ գուտրէթէրի
էրմէզ օլտուղլնի պիլտիքտէ , իւշ պին ատէմ իրսալ
հտէր անըն իւզէրինէ , վէ լաքին էհալիի մէմէքէթ
գարշը չըգուպ՝ ճէնկէ պաշլայընճէ , հէման իսրայիւ
գաշմաղէ եիւզ դութար : վէ տիւշման էքսէսինտէն
գօվարագ՝ օթուզ ալթը ատէմ էօլլըր իսրայիւտէն :
Վաֆիր ատէմ տախի եարալանուպ՝ գուսուրու խէվթ

ԳԼԷ
Է :

իւզրէ ֆիրար եթմէկ իլէ , անճագտէ խէլաս օլուրէր ,
 Յեսու խորայէլ ճէմաեթինն պու միսիլիւ բեղալեթ
 պիրլէ տիւշմանէ կիւլունճ օլտուղինի կէօրիւնճէ ,
 տէրհալ էսվապընը երթուպ պաշտէ դօիրադ սէր
 փերէք , տապանակըն էօնիւնտէ եէր իւզէրինէ գա
 փանուպ զայեթ ահ ու վախ իլէ՝ սոգշամա տէ
 կին ալահա նիյազ էտէր , ֆէզա ճէմաեթին իսթի
 եարլէրի տախի պու մէնվալ ճիւմէսինն դարպի միւն
 քէսլը օլուպ՝ նիյազէ տուրուրէր , քի ալահ նազա
 րըն տիրիլ էթմէսին խորայէլին իւզէրինտէն ,
 Թէհմէլէ , մուգատտեմ ալահ վատ էթտի յեսույա
 քի խէվէ էթմէսին տիւշմանտէն , լաքին տիւշման զա
 վալ օլունճէ , նէ եամաճաղինի շաշըրուպ ալահա տէր
 քի , հալիմէ նագար գըլ ես՝ սահիպ , շիմոն նէ էս
 տէլիմ՝ , զիրա խորայէլ տիւշմանէ ալթ օլտու ,
 Պէ լաքին զանն էթմէ քի՝ ալահ քէնտի ինայեթինի
 անտէն գալորտը , իլա քի՝ գապահաթ ճէմաեթին
 օլուպ յեսու տահա պիլմէզ իտի , քի լանեթէ գարջը
 երիք ուլտէն շէյ չալընմը տըր , օ էճլտէն ճէմաեթին
 կիւնաճ իշլէտիկինի ալահ պէյան էտիւպ՝ , էմր էտէր
 քի՝ գուրայ պըրագմաղ իլէ խըրսըզը պուլուպ աթէշէ
 եագա , քի տիւշմանը ֆեթէ էթմէկէ գատոր օլալէր ,
 էմր օլտուղի իւզրէ , յեսու խորայէլին օն իքի ճինսինէ
 գուրայ պրագտրագ խըրսըզըգ մէզքիւր աքորըն իւ
 զէրի տէ գարար գըլմաղ լէ , անի հուզուրինէ չա
 ղըրուպ սիւալ էթտիկինտէ , չալտըլինի իգրար պիլ
 լէ թեօպէ տէտի իսէտէ , գապուլ օլունմաուր , զիրա
 տէկիլ քի ալահըն խաթրը իշլէն , իլա քի գապա
 հաթ իւզէրինէ սապիթ օլտուգտէն սօնկրա՝ դարուրի
 թեօպէ տէր , վէ չալտըղի շէյլէրին եերին խապէր վէ
 րիւպ՝ մասլահաթ զահիրէ չըգընճէ , յեսու վէ ճիւմ

1 Յիս տէր . և արդ զինչ արարեց . Յե . 7 . 8 .

2 Մեղաւ ժողովուրդն . . . նզովք են ՚ի ձեզ ինչ . Յե . 7 . 12 .

Թ ճեմաեթ անի վե անըն հվատերինի՝ ճեմի մաղի վե
հայկանաթի իլե , աքովը տեղեսի նամ մահալե կեօ
Թիւրիւայ՝ դաշլարէր , վե ամեշե վուրուպ եագտող
տէն մատե , իւզերէրինե դաշ երղուպ Թեփե եափաը
լէր , քի սայիրէրինե հէյպեթ օլտուն ¹ :

Ա. քար հեղաք օլուպ ատալեթ իճրա օրոուղի հալտե ,
ալահըն հսվ. քէսի Թեսքին օլմաղ իլե ² , յեսույա տէր ԳԼ .
քի՝ խեվի եթմե , վե գայինին տախի՝ նե սուրեթ ի Ը .
լե ֆեթհ օլաճաղինի պէյան հտէր :

Իպրեթ ալ , նիճէ քի աքար դամաի խամինտէն նաշի ,
խըրսըզըզ հտիւպ՝ չալորղի մալտէն մէնթայեթ կեօը
մէտիկլնտէն մատե , վարկեթի վե հվատերի իլե ա
Թեշտե եանուպ՝ քիւլ օլտու , քեզա խըրսըզըզ հտէն
լէր՝ չալորզլէրի մալտէն մէնթայեթ պուլմատողլէրին
տէն մատե , քէնուլլէրի տախի Թեշ-թ օլուպ՝ ախրե-
թին պինիհայեթ հզապինե լայիգ օլուրլէր :

Պատեհու յեսու օթուզ պին ատեմ՝ Թերթիպ հտէր՝
քի վարուպ գայինին պլը դարաթընտե կիզէնէլէր .
վե քէնտի տախի ճեմի ապքերի իլե շեհիրին իւզերինե
վարտողտե , եհալի եէնե դարըը չըգընճէ , գաչամագ
սուրեթի կեօսթէրի , անլէր տախի իսրայել գաչտը
տէյուլ՝ ճիււղէսի պիրտէն հնքսէլէրինե տիւշիւպ՝ շե-
հիրտէն տիշարի չըգտողլէրի հալտե , փուսուտե կիզ-
լէնէն իսրայէլին ապքերի հեման իչէրի կիրիւպ՝ եա-
գարլէր շեհիրի : Աե եհալի իհրագ Թիւթիւնիւնիւ
կեսրոփւքտե՝ կերի տեօնէրլէր քի շեհիրի հընզ հտէ-
լէր : Օ՛լ պապտե յեսու , (օ՛ քի դատաթի գաչար իտի)
անլէրին հնքսէսինե տիւշիւպ՝ ալահըն Թէնպիհի իւզօ

1 Ե. քարիոծեցին զնոսա ամենայն իսրայել քարամբ . և այրե-
ցին զնոսա հրով . . . և կուտեցին ՚ի վերայ նոցա կորկառ մեծ
քաղաք մինչև ցայսօր . Յեա . 7 . 25 :

2 Ե. դադարեաց տէր ՚ի սրտմատութենէ բարկութեան իւ-
րոյ . Յեա . 7 . 26 :

րէ հէլնի ուղատոր մըզրաղը իւն շէհերին իւզերինէ * /
 շէհերի եագան օթուղ պին ասքեր տախի գարըը չը
 գուպ* էհալիյի օրթայա ալուպ գըրմաղէ պաշլատը
 լէր իսէտէ , յեսու հէլնի աշաղը իստիրմէզ , թա քի
 ճիւմէսինի գըրարլէր • գայլինին փատիշահընը տախի
 դութուպ սալպ էտէր • վէ անլէրին հայվանաթլէրինի
 իսրայէլ թալան էթտիքտէն մատէ , լանէթ պիլըն շէ
 հերի աթէշէ եագուպ խարապ էտէրլէր :

Պատէհու՝ չէքիճ տէյմէմլը դաշտէն սեղան եափուպ
 ալահա գուրպան էտէր • վէ սեղանըն դաշարընըն իւ
 զէրինէ նօմսու եազուպ , ճէմաէթին նըսիթ գարիլին
 տաղինտէ՝ վէ նըսիթ գէբաղ տաղինտէ՝ քահանալէր
 տախի տապանապ իլէ օրթատէ տուրուպ՝ վէ նօմսու
 օգուլուպ՝ իգաաթ էտէնէ օրհնութիւն , էթմէյէնէ
 լանէթ վէրիլտիքտէ , ճէմաէթ ամին տէր • (նիճէ քի
 իկիրմի պէշ սիւալտէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզըն •
 մոփսէս մուգատտէմ թէնպիհ էթմիշ իտի) :

Պէլի մոլտէս՝ սինա տաղինտէ նօմսու օգուտուգտէ՝
 ճէմաէթ թաահուտ էթտի քի իգաաթ էտէ • լոքին
 անլէր չէօլտէ էօլմիւշ օլմաղ իլէ , պու տէֆա թէք
 րար գըրաաթ օլունուր • քի հազըրտէ պուլունան
 ճէմաէթ տախի թաահուտ էտիւպ՝ մուղայիլը հարէ
 քէթ էթմէյէլէր :

Սիւալ 29 .

Յեսու քի երիքոպու զէ գայիյի իսրապ էթտի , անլէրէ գտրիպ
 օլտն մէմէքէթլէրին փատիշահէրի իւաաթ իւզըն օլտուլէն մի :

Ծ. () Լմաւըլէր : Վագտա՝ իսրայէլ ճէմաէթինին
 Գւ . միւճիւղաթ իլէ մըսըրտէն չըգուպ՝ օ անէ տէկին
 Թ . գարըը տուրաւնլէրին թէքտիր օլտուլի ճիւմէյէն աշիւ

1 Էւ ձգեալ յեսու զգայիսանն , և զձեան իւր ի վերայ քա
 ղաքին • Յէս . 8 . 10 .

Քեար օգտու խնտէ, եհնէ օ հյալեթլերոտէ օլաւն միւշ
լեթլերին վատիշահլերի՝ խորայեւ իլէ ճէնկ եթմէկէ
իթթիֆագ իւզրէ օլտուլէր :

Ֆեգաթ գաբաւօն հյալեթինին պիւլիւքլերի անլերէ
ույմայուպ՝ իդաաթ եթմէք արզուսու իլէ՝ ատեմ իր
սալ հտերլէր յեսույա քի՝ քէնտիլերի իլէ գաւլէ հ
տիւպ՝ տայիմա տօսթըլգ իւզրէ գալալէր :

Լպքին գաբաւօն ջիւնքի խորայեւն օլտուղի եհրէ եա
գըն խի , պէլքի ըիզա օլմայուպ՝ երիքով վէ գայի
կիպի անի տախի խարապ հտեր տէյու՝ խեվֆլերին
տէն նաչի , հսքի վէ երութըգ հսվապ կիյիւպ , վէ
գուրթլանմըշ եքմէք ալուպ , կեօյա զայեթ ուզադ
մէմլէքէթտէն կէլմիշ կիպի՝ թագրիւր հտերլէր :

Ֆիլհագիգա՝ եագըն եհրտէն օլմայալէր տէյու՝ յեսու
սիւալ հտեր , ֆիհամն մեզպուրլէր հսվապլերինին եօզ
տա հսկիտիկինի , վէ եքմէքլերինին քիւֆլէնիւպ
գուրթլանտըլինի կեօսթէրմէկ իլէ , ինանըր անլերին
ճէվապինէ , զիրա օ միսիլիւ սէֆիլ ու փերուշան
գըլըշա կիրմիշ խիլէր քի , կեօրէն հասեպիլ իգ
թիզա հէրհալ մէրհամէթէ կէլիւ խի :

Պու խուսուստէ յեսու՝ վէ ճէմաէթին սեօզ սահիպ
լերի ալահա սիւալ եթմէյերէք եէմն հտիւպ՝ գաւլէ
հտերլէր , քի անլերէ քէտէր եթմէյէլէր ¹ :

Իւջ կիւնտէն սսնկրա՝ գաբաւօնլուլերին հիլէսի գա
հիրէ չըգուպ՝ եագըն եհրտէն օլտուգլերի պէյան օլ
տու խնտէ , եէմն իլէ գաւլէ եթմիշ օլմալերի իլէ՝ յե
սու անլերէ քէտէր վէրմէզ , ֆեգաթ , խիլաֆ սեօյ
լէյիւպ խորայեւն ալտաթտըգլերինէ պէտէլ լանէթ վէ
րիւպ՝ հսիւր կիպի խորայեւն օտոււն վէ սու թաշմաղէ
թային հտէր անլերի ² :

¹ Եւ արար ընդ նմ ուխտ խաղաղուէ յեսու . . . և երգուան
նոցա իշխանք ժողովրդեանն . Յեւ . 9 . 15 .

² Ապօրոյ զնն . . . վայտակոտորա և ջրկիւղ . Յեւ , 9 . 27 .

Իտրեթ ս'լ • գաբաւօն էհալիսի Թէշազիւ հալ իւզրէ
 խորայէլ իլէ տօսթ օլուպ' պի քէտէր գալոր • լաքին
 սայրիլէրի քիպիլիկնիւպ' քէնտի գուլվիլ Թէրինէ ու
 ԳԼ • մուտ էթմէկ իլէ' հէլաք օլտուէր • Նիճէ քի երու
 Թ • սաղէմ փատլչահը ադոնիբեզէկ' յեսուհուն հարէքէ
 Թինի իշտիւպ • պսխուսուս քի' գաբաւօն պիւլիւք
 շէհ'ր' վէ էհալիսի ճէսուր օլուպ' անէրին Թէսլիմ
 օլտուղին տուլտուգտէ • ղայէթ խէվի էթտի խէ
 տէ • անէրին պիլա ճէնկ' խորայէլ Թէսլիմ օլտուգ
 լէրինտէն տախի խօլանայուպ' քէբրօն' յերմութ' լա
 քիս' վէ ոգողում նամ մէմէքէ Թէրին փատլչահէրի
 նէ խապէր էտէրէք • պէշ փատլչահ պիլ իթթիֆադ
 ճէսիմ ապէր իլէ գաբաւօնէն իւզէրինէ վարուպ'
 գուշատըրէր անի • քի Թէքտիր էտէլէր •

Օլ պապտէ գաբաւօնլուլէր յեսույա խապէր էտէրէր •
 քի քէնտիլէրինին խմտաւրնէ էէթիշէ • Վէ մէզպուր
 տէրհալ քիւլլիլէթի ապէր իլէ ափանսղ տիւշմա
 նըն իւզէրինէ վարտըգտէ • ալահատան տախի գալպ
 լէրինէ գօրգու տիւշմէկ իլէ' հէման գաշմաղէ էիւզ
 գութարլէր • վէ խորայէլին ապէրի պաշէր անէրի
 գըրմաղէ • Լաքին ֆիրար էտէն պօզկուն ապէր' տալ
 մատաղն • վէ սարփ էօլէրտէն գաշմաղ իլէ • յեսու
 ալահատան տիլէր քի' դաշտէն Թօլու ինիւպ տիւշմանը
 հէլաք էտէ • Ֆիլհագ իգա տէրհալ օ տէրէճէ ղայ
 էթ շիտտէթի Թօլու եաղար • Թաքի Թօլուտէն էօ
 լէնլէրին սայլսը գըլլէլէ էօլէնլէրտէն զիյատէ օլտու
 խստէ' • խորայէլին ապէրի տախի ֆիրար էտէնլէրին
 փէշինէ տիւշիւպ' գըրար խտի անլէրի • Լաքին կիւն'

1 Չարհուրեցոյց վնն նը յերեսագ խորայէլի • Յէ • 10 • 10 •

2 Եւ 'ի փախիլն իոցա յերեսագ որդւոյն խորայէլն • • • տէր
 էարէ 'ի վերայ նց քարինս կարկտի յերկնց • • • Է Եղեն բա
 ջում ախոբիկ' ողբ մեւան 'ի քարանց կարկտին • քան զայնոսին
 զորս կատորեցին որդիքն խորայէլի սրով • Յէ • 10 • 11 •

աղշամա գառնեմ պասմագ իւզորն օլոռւղինտէ , Թէք
 րար նիյաղ պիրլէ տէր քի շէմս տուրսուն գաբաւ
 նուն , վէ գամէր՝ էլսն տէրէսինն գարջըսնտէ .
 Յեսու պու ճշվապը սեօյլննճէ , հիքմէթի խիւտա՝
 կիւնէշ վէ այ՝ օլոռւգիւրի ետրոն տուրուպ՝ իլէրի կիթ
 մէզ օլոռւլէր , Թա՛ քի յիրար հոնկերի գըրուպ՝ ալ
 լահ ինթիգամ ալոռ իսրայէին տիւլմանընտէն՝ . պու
 տէհու կիւնէշ եկնէ առեթի իւզորն կիտէր քէնտի եօ
 լունէ . վէ օ՛ կիւն՝ (քի պու միւճիւզաթ օլոռւ) իքի
 կիւն գառար ուզար՝ . Նազար գըլ մէզքիւր փառի
 շահլէրին սեփիլ հալինէ . զիրա անլէրին աւքերի գը
 ըլլորգտէն մատէ . քէնտիլէրի տախի գաթի ումուտ
 օլուպ՝ պէշի պիր մաղարատէ կիզլնն՝ շօմաղ իլէ . յե
 սու անլէրի հուզուրինէ կէթլրուպ՝ մէրտանէ ասքէ
 րինէ էմր հոտէր քի՝ աի խվի պօյունլէրինէ պառուպ՝
 հօլտիւրէլէր . վէ Թէնլէրինի սալպ հոտէլէր՝ քի սայիլ
 լէրինէ իպրէթ օլուպ իսրայէլէ գառը հարէքէթ եթ
 մէսիլէր . Օ՛ կիւն մէզպուրլէրին Թէնի տաշը գառուպ՝
 մաղրուպ վազ թի ինտլրտիքլէրլնտէ , անլէրին կիզլն
 տիկի մաղարայէ աթուպ՝ դաշ իլէ գափարլէր անի .
 վէ անլէրին մէմէքէթլէրինի զապթ հոտէր յեսու .
 Գէհմ էլլէ պուրատէ ալլահըն ինայէթլնի . զիրա օ՛
 միսիլիւ աղի՛ ճէնէ օլոռւ իստէ , ալահ՝ իսրայէլ
 իլէ պերապէր օլմաղ իլէ . անլէրտէն պիր քիմէյէ քէ
 տէր օլմաղ . Վէ լաքին ջիւնքի օ՛ հդրաֆլէրտէ տահա
 սայիր փատիշահլէր վար իտի , օլմայա քի անլէր տա
 խի իթթիֆագ հոիւպ՝ ճէնէ հարէքէթի հոտէլէր տէր
 ու , յեսու անլէրին իւզէրինէ տախի ասքէր իրսալ է

1 Եւ կացին տրեգալն և լուսին 'ի կայի իւրեանց . մինչև ետա
 նա զվրէժ 'ի Թշնամեաց նոցա . Յես . 10 . 13 .

2 Եւ ո՛չ եղև այսպիսի օր՝ ո՛չ յառաջ և ո՛չ յետոյ լսելայ մայ
 նի մարգար . Յես . 10 . 14 . = Եւ մի օրն եղև իբրոս եօ
 կու . Անթ . 46 . 5 .

- տէրէք , ճիւղէսինս գըրուպ՝ ետընէրինս զապթ հտէր :
- ԳԼ . Ֆիամմա սուր էյալէթինին փատիշահը յաբին՝ ըահաթ
- ԺԱ . տուրմայուպ , եզրափտէ սաբին՝ օլան սայիր միլէթլէ
- ԺԲ . ըին փատիշահլէրի իլէ եէք տիլ օլուպ՝ տէնիզին գու
մու կիպի ասքէր ճէմ հտէր , քի իսրայէլին իւզէրի
նէ կէլէ : Վէ յեսու պի իզն ալլահ , անի՝ վէ անըն ի
լէ իթթիֆագ հտէնլէրի տախի գըրուպ հէլլաք էթ
տի : Գէզա քանանլը՝ վէ օ՝ էյալէթլէրտէ սաբին օլան
փութփէլէսթլէր իլէ եէտի սէնէ մըգտարի ճէնկ
իւզրէ օլարագ , իկիրմի թօգուզ փատիշահ հէլլաք
հտիւպ՝ անլէրին ետընէրինս թագսիմ էթտի իսրայէլ
ճէմաէթինէ :

Սիւալ 30 .

Նիճէ թագսիմ օլտու աւետեաց դօվրադը իսրայէլէ 3

- ԳԼ . Զ . Եւրբի իսրայէլ ճէմաէթի՝ օն իբի ճինս իտի :
- ԺԳ . անլէրտէն իբի պուչուգ ճինս , ոուբէն՝ գադ՝ վէ մա
միշէ նասէնին նըսֆ ճինսի , (պալատէ զիբը օլտուղի մէնս
Ի : վալ իւզրէ) յորդանան չայըն հօթէ դարաֆընտէ՝ թէ
մէքքիւն էթմիշ իտիլէր , գալան թօգուզ պուչուգ
ճինսէ՝ մինասիպի վէճհ իւզրէ թագսիմ հտէր յեսու
զապթ օլան ետընէրի , նիճէ քի մուգատտէմ ալլահ
թէնպիհ էթմիշ իտի մովսէսէ . Թո . 34 :
- Մէզբիւր մահալէրին իսիմլէրինս եզրաֆ հիւտիւտլէ
րի իլէ պէյան հտէր ազիզ քիթապ՝ օն իւշ ֆասսընթէ
իկիրմի ֆասսըն նիհայէթինէ տէկին :
- ԳԼ . Վէ տախի՝ ալլահըն թէնպիհի իւզրէ՝ հէր ճինսին
- ԻԱ . գօփրաղինտէ զէտաղիլէր իլիւն եէր թախսիս օլու
նուր՝ քի քահանալըգ հտէլէր : Վէ գազէ իլէ ատէմ
հօլտիւրէն գաչուպ հըֆզ օլա տէյու՝ ալթը շէհր
տախի թախսիս հտէր (նիճէ քի իկիրմի տեօրթ միւ
ալտէ զիբը օլտու) :

Վէ չիւնքի պարտաւ մէջքիւր իբի պուչուգ Զինս՝ յոր ԳԼԷ
 գանանն էօթէ դարափընտէ սաբին օլուպ՝ անլերտէն ԻԲԷ
 հարպէ զարպէ գատոր օլանլեր՝ Զհմանթ իլէ յորդապ
 նանը կէչիւպ՝ պիլ իթթիֆագ Զհնկէ հտէր իտիլեր ,
 տիւշման ֆէթհ օլուպ՝ հէր Զինս քէնտի եհրինէ սա
 հիպ օլտուգտէ , յեսու անլերի օրհնել հտիւպ իզլն
 վերիւր քի՛ կիտէլեր եհրլերինէ : Վէ Թէնպիհ տաթի
 հտէր՝ քի ալլահնէ հմրինի իճրա եթմէկէ զայիթ տի
 գաթ պիրլէ , տայիմա անն իդաաթընտէ օլալեր :
 Լաբին՝ տապանակ՝ վէ խորան , յորդանանն պերի դա՛
 րափընտէ՝ Թօգուգ պուչուգ Զինսին էլինտէ օլմաղ ի
 լէ , մէզպուրլեր միւլահաղա հտերլեր , քի օլմայա
 պիր վագըթտէն սօնկրա՝ դարաթիլինն մապէյիսիտէ
 նիզա հասըլ օլուպ՝ սիզ իսրայէլ Զհմանթի տէկլիսի
 նիզ տէյու՝ քէնտիլերինի խարիճ պէլլէյէլեր :
 Օ՛ Եճիլտէն՝ յուրդանանն պերի եագասը՝ գալիլօթ
 տէնիլէն մահալտէ՝ պիր պիւլիւք սեղան եափորլեր :
 Անճագ՝ տէկլիլ քի անտէ գուրպան էթմէք արզուսի
 իլէ , իլլա քի քէնտիլերինի տաթի իսրայէլ Զհմանթ
 Թինտէն օլտուգլերի պէյան օլմագ իլիւն :
 Ֆիամմա՝ խորանտէն զայրի եհրտէ ալլահա գուրպան
 սուսուլմասըն տէյու Թէնպիհ օլմաղ իլէ , մէզպուրլե
 րին սեղան եափորլիլի Զհմանթ իշիտինճէ , զանն է
 տերլեր քի՛ նօմսա մուշայիր անտէ գուրպան էթմէք
 իլիւն եափորլեր անի : Պու սէպէպ իլէ սելուլ նամ
 մահալտէ Զհմ օլուպ՝ անլերին իլզէլինէ Զհնկէ կի
 տէճէք օլտուլեր իստէ , հիլվէլա ատէմ իրսալ հտէ
 րէք Թահգիգը մասալհաթ էթմէք իսթերլեր :
 Վէ իրսալ էթտիլերի ատէմլեր վարուպ՝ սիւալ վէ
 Թէճէսսիւս պիրլէ սեղանն եափըլմասը գուրպան սէ
 պէպինէ օլմատըլինի անկլայուպ՝ Զհմանթէ պէյան
 էթտիլերլինտէ , Զիւմէսի խօշանարագ տուա հտեր
 լէր անի եափանլերէ , զիւրա՝ իսրայէլ Զհմանթինտէն

Յրոտագլերինն հիշան՝ վէ շահիտ օրոտն տեյու եամի
տըղլերի զահիր օրոտ :

ԳԼ . Պատեհու՝ յեսու ճեմաեթին սեօզ սահիպի ինթիեար,

ԻԿ . լերինի , վէ հհլ շերիյաթի մեղքիւր սելուտա խորո,

ԻԽ . նըն հօնիւնէ ճեմ հտիււյ՝ օ անէ դատար ալահըն իս
րայելէ հթտիկի քերեմի . վէ օլան միւճիւկաթլերի
պէյան հտերեք , թէնպիհ հտեր՝ քի ալահըն գօր
գուսուսու Ֆիքիրտէն չըգարմայոււյ՝ տայիմա անըն ի
դաաթընտէ օլալեր : Պախուսուս՝ շայեթ տիգաթ
պիրլէ տեթաթէն թէնպիհ հտեր՝ քի օլմայա փութ
փերեսթլեր իլէ իւլթեթ հտերեք՝ գըզ ալոււյ վերե
լեր . վէ անլերին փուլլերինն թափընալեր . զիրա հ
կեր թափընըլեր իսէ՝ հերհալ թեքտիր օլուրլեր :

Ճեմաեթ տախի՝ տայիմա ալահըն իդաաթընտէ գալ
մաղէ սեօզ վերիււյ՝ թաահուտ հթտիլլերինտէ , ան
լերին թագրիլլերինի նօմօս քիթապընէ եազորդտէն
մատէ , պիր պիւլիւք դաշ շահիտ միսալի անտէ տուր
տուրուր . քի անի կեօրտիւքտէ՝ թագրիլլերի Վիքիը
լերինն կէլիււյ՝ տայիմա իդաաթ իւզոն օլալեր :

Ֆիլհագիգա յեսու՝ վէ անըն զեմանինտէ օլան ինթի
եարլեր հայաթտէ իքէն , ճիւմլէ իսրայէլ ճեմաեթի
հեր վեճհ իլէ իդաաթ իւզոն գալոր :

Պատեհու՝ յեսու եիւզ օն եալընէ վարտըգտէ վեթաթ
հտիււյ՝ տեթին օլուսուր թաանաթսարա նամ մահալ
տէ : Ահ անըն եերինէ օ վագըթ՝ պիր գըլսղուզ վէ
պիւլիւք նսսպ օլուսմատըլինտէն , հեր ճինս քենտի
սեօզ սահիպի իլէ իտարէ օլոււյ , ճիւմլէյէ բաճի տ
զիմ մասալահաթ զուհուր հթտիլլինտէ , քահանայա
պետին վէ սեօզ սահիպլերինին մարիթեթի վէ սի
ճիլի իւզոն գարար վերլուր իտի :

Ահ շիւնքի՝ (իւլիւնճիւ տէհին գըրգ պիր սիւսլին
տէ զեք օլուտղի մէյալ իւզոն) իսրայէլ մըսըրտէն
չըգտըլինտէ , յոխէփին քեմիքլերինի պերապեր ալ

մըջ խոյեր • հէր ճինս քենտինէ թախսիս օշան եկը
տէ թէմէքքիւն հալնա՛ն • մեզքիւր քեմիքլէրի տէքն
հտերլեր անկիմ տենիլէն մահալտէ • անի քի յալոր
հօլէճէկի վագըթ մախսուս յովսէփէ վէրտի (նիճէ
քի պէյան տըր իւշիւնալ տէհրին օթուզ թօգուզ
սիւալինտէ) :

Սիւալ 31 •

Յեսու հօլտիքտէն սօնկրա՛ ճիւմէ իսրայէլ ճէմաթի տայիմա
ալլահն իւլաթընտէ գալսըմը •

Ճ. Ղալմատը • Վագաա՛ պալտտէ զիքը օլտուղի
իւզրէ՛ յեսու տիւշմանը հէր նէ՛ գատար չօգ գըրտը
լսէտէ • եհնէ վաթիր փութիւերէսթ գալնը խոյ • զի
րա՛ անլէրին ճիւմէսինի գըրմազ քի օլմայա ճէմաթ
հէր վէճ՛ իլէ րահաթ վէ ասուտէի հալ իւզրէ օլա,
րագ՛ ճիւմանի սէթայէ մէյլ հոիւպ ալլահն հմրի
նի ունուտալէր • իլա քի տիւշմանէ ալթ օլմայալթ
տէյու՛ տայիմա անըն եարտըմըն ումուտ պիրլէ՛ իդա,
ալթտէ օլտուգլէրի զահիր օլա՛ • Պախուսուս քի ճէնէ
թալիմի խուսուսլէրիտէ քէմալէթ քէսպ հոիւպ՝ հէր
պար թէթիք իւզրէ տուրալէր • Նազար գըլ պուրա,
տէ իսրայէլին հալնէ • զիրա փութվէրէսթլէր իլէ
իւլիէթ եթմէ ին • վէ անլէրին փութլէրին սէճտէ
գըլմայըն տէյու՛ մովսէս վէ յեսու դայէթ տիգաթ
պիրլէ տէթաթէն թէնպիհ եթմիշ իքէն • Էղիազար
քահանայապետ՝ վէ անլէ՛ վագթիտտէ օշան իսթի
եարլէր հօլտիքտէն սօնկրա • օ տէրէճէ իմթիգաճ հ
տէրլէր փութիւերէսթլէր իլէ • Թա՛ քի անլէրին փութլէ
րինէ թալիւմաղէ մէյլ հոիւրլէր • Իմաի ալլահ կիւճէ
նիւպ քէնտի նազարընը անլէրին իւզերիտէն գալտըր

• Այս ազգք են՝ զորս եթող յեսու փորձել զիսրայէլ նաքօք • • •
Դիտել եթէ լսիցեն պատուիրանաց ան • Դատ • 3 •

ԳԼ.
Ա.

տրդինտէ , տիւշման կիւն պէ կիւն ըուխսեթ պուշ
մաղ իլէ՝ հասեպիլ իգթիզա մէճպուր օլուր իսրայէլ
քի անլեր իլէ ճէնկէ հտէ : Օ՝ էճիլտէն ճէմանէթին
պիւլիւքլէրի խորսնըն էօնիւնտէ ճէմ՝ օլուպ՝ քահա,
նայպետին ետի իլէ ալլահա սիւալ էտերլէր քի՝
քիմըգսըն քանանլէրէ գարը ճէնկէ ¹ , յուդա չըգ,
սըն տէյու ալլահ էմր էթմէկ իլէ , յուդանըն ճինսինին
պիւլիւկիւ պաշ օլուպ՝ վէ շմաւօնուն ճինսինի տախի
պերպէր ալուպ՝ ճէնկէ պաշլայընճէ , բեպէկ տէնի,
լէն շէհրի զապթ էտերլէր , վէ անըն փատիշահը ա,
գոնիբեգեկի դութուպ՝ իքի էլինին վէ իքի պաղե,
նին փարմագլէրինին ուճլարընը քէսերլէր :

Ֆէհմ էլլէ ալլահըն ատալէթինի , զիրա մէզպուր՝
շայէթ մէրհամէթսիզ վէ զատտար պիր քիմնէ օլ
մաղ իլէ , մուգատտէմ եէթմիշ փատիշահ իլէ ճէնկէ
էտիւպ՝ անլերի էսիր էթտիքտէն մատէ , ճիւմլէսինին
փարմագլէրինին ուճլարընը քէսերէք , սօֆրասընը ալ
թընտէ դութար իտի , քի էքմէք փարչասը աթմաղ
իլէ , անլերէ նաֆագա օլա : Ֆիլհագիգա՝ մէզպուր
նէ դարզ զատտարըգ էթտի իսէ , օ՝ մէնվալ իւզրէ
քէնտինէ տախի զուհուր էթտիքտէ , ալլահըն ատա,
լէթինի թագրիր էտիւպ տեր քի , պէն նիճէ քի էթ
տիմ՝ ալլահ տախի պանա էօյլէ էթտի ² :

Իպրէթ ալ մէզպուրուն սէֆիլ հալինտէն . քիմնէյէ
շատտարըգ էթմէ . տիւշմանըն իւզերինէ զալիպէ օ
լուպ՝ էլինէ փուրսագ կէշէր իսէ , էօճալմաղէ գաստ

1 Եւ եղև յետ վախճանելոյն յետուայ հարցին որդիքն իսրայէլէ
զտէր և ասէն . « Ելցի մեզ առ քանանացին առաջնորդ՝ պատե-
րազմիւ ընդ նմա . Դաքա . 1 .

2 Եւ ասէ աղօծիբեզիկ էօթանասուն թագաւորք ծայրակը՝
տուրք մեռօք և ոտիւք էին՝ որք քաղէին զվշտանա ի ներքոյ
սեղանոյ իմոյ . որք որպէս աւարի , նոյնպէս հատոյց ինձ
ած . Դաքա . 1 . 7 .

Եթմէ : ինչաքի՛ քեմէնկէ պէտէւ էլլիք էլլէ՛ քի էլլիք
պուլաւն , զիրա էր վէ կէճ՝ քիչի ֆէյլէնէ կէօրէ աւ
լահտան մուգապէլէ ալսա կէրէք : Պու պապտէ տէմէ
քի՛ նէ չօգ փատիշահ վարիմիշ , զիրա օ վագըթլէր
տէ քիւչիւք էյալէթլէրին զապիթլէրի , փատիշահ իս
մի իլէ անըլըր իտիլէր :

Պալատէ զէբը օլտուղի իւզրէ՝ օ էմնատէ յուգանըն
վէ շմաւօնուն ճինսէրի ալահըն էարուրմը իլէ չօգ էէր
գլայթ հտէրլէր : Յովսէփին ճինսի տախի բէթէլ նամ
մէմէքէթի գուշատուպ իչէրի կիրէճէք եօլ պուլմա
տըլէր իսէտէ , շէհիրտէն պիւր ատէմ չըգտըլնտէ
անի դութուպ աղչէ վատ հտէրլէր , քի պէյան հոռ
շէհիրին կիզլի էօլունու , օ տախի դամաի խամնտէն
նաշի պէյան էթմէկ իլէ , իչէրի կիրիւպ՝ ճիւմէ էհա
լի գըլլճտէն կէչլրէրէք զապթ հտէրլէր մէմէքէ
թի : Վագաւա մէզքիւր գամազա չօգ շէյ վերտիլէր
իսէտէ , էմնիյէթ էթմէյիւպ՝ անի վէ անըն ադրաւ
պալէրինի սայլիւր եէրէ իրսալ հտէրլէր : Զիրա օ քի
ճինսինի վէ մէմէքէթինի էսիրկէմէյիւպ՝ քէնտի սէ
լամէթի , եախօտ մալ սէվտասը իլէ գամազլատը ,
մալիւմքի պաշգասընէ տախի սոտոսգաթքէար օլամազ
ֆէզա օ վագըթ իսրայէլին հէր ճինսի՝ քէնտինէ սի
նօրտաշ օլան տիւշմանը ալթ էթմէք զայրէթի իլէ՝
ճէնկ իւզրէ օլուր իտի , լաբին պու զայրէթ չօգ
սիւրմէյիւպ՝ քիմի ճէլպի մալ գատտի իլէ փութիէ
րէսթլէրտէն ուպուտիյէթ ալարագ , քիմի միւստա
տէ պիլլէ , եէնէ օ տէրէճէ իմթիզաճ վէ իւլլէթ է
տէրլէր անլէր իլէ , թա՛ քի՛ պիրի պիրի իլէ գըզ ա
լուպ վերտիլքտէն մատէ , անլէրին փութլէրինէ տալի
թալիլուպ՝ ալահըն իգաւթընտէն չըգտըլէր :
Նազար գըլ իսրայէլ ճէմաէթինին հալինէ , ալլահ քի
անլէրէ նէ գատար դիտտէ իսայէթ էթտի , անլէր օ
գատար զիյատէ միւնքիւրի իսայէթ օլտուլէր :

Քեզն՝ փութա թափընմայրն քի թէքտիր օլմայասընդ
տէյու մովսէս թէնպիհ էթտի • անճագ մէզպուրէր
նէ ալլահըն ինայէթինտէն հիճապ էտէրէր , վէ նէ
շաղէպինտէն գօրգարէր :

Սիւաւ 32 .

Իսրայէլ իգաթտէն շոգընճէ , ալլահ տէրհալ թէքտիր էթ
տի՛ մի անէրէ :

- Ճ . Եթմէտի : Վագաա՝ պու պապտէ ճէմանթ
թէքտիրէ միւսթահագ օլտու իսէտէ , ալլահ մէրհա
մէթքեանի օլմաղ իլէ , տէրհալ շաղէպ վէրմէյիւպ՝ մէ
լայիք իրսալ էտէր անէրէ՝ քի իսլահի նէֆս օլալէր :
- ԳԼ . Զիրա գաղգաղա տէնիլէն եէրտէ՝ ճիամանի շէքիլտէ
Բ . մէլայիք կէօրիւնիւպ՝ ալլահըն էմրինէ գարը տուր
տուգէրինի , վէ թէքտիր օլաճագէրինի խապէր վէ
ըրի , քի թեօպէյէ կէլէլէր : Ֆիլհագիգա՝ մէլայիքին
ճէվապէրինի իշիտիւպ՝ աղլատըլէր , լաքին եէնէ քեօ
թիւ ֆէյիլտէն կէրի տուրմագէր : Զիրա օթուղ սիւ
ալին նիհայէթինտէ զիքր օլտուղի մէնվալ , յետու վէ
ֆաթ էթտիքտէն սօնկրա , օ՝ անէ տէկին՝ պիր հիւ
քիւմտար նասպ օլմատըլինտէն , հէրքէս հէվալի նէֆ
սի իւզըն իսթէտիկինի էթմէկ իլէ ¹ , օ՝ հիլէթիքէսպ
էթտի ճէմանթ , թա՝ քի՝ պիրի պիրինին քէտէրինէ
պատի օլուր իտիլէր : (Մէզպուրէրին պու միսիլլիւ
նահէմվար հարաքէթլէրի , դատաւորաց քիթապընըն
17 : 18 : 19 : 20 : վէ 21 ֆասընտէ եագըր իսէտէ , ան
լէրին՝ իւշիւնճիւ ֆասընտէն էվվէլ զուհուր էթմիշ
ԳԼ . օլտուղի իջիւն , պու մահալտէ զիքր օլունտուլէր :)
ԺԷ . Նիճէ քի՝ եվրեմին ճինսինտէն միքա նոսինտէ պիր քիմ
ԺԸ . սէ փութ եափուպ՝ վէ պիր զէտտցի տախի պուլուպ՝

¹ Յաւուրսն յայնտիկ ոչ գոյր թագաւոր Իսրայէլ • Է. այլ Իւ
րաքանջիւր զհաճոյս ալաց իւրոց առնէր . Դիոդ . 21 . 24 :

անէ քահանայ Թախն ետերէք , պի մերվա փութա
 Թափընըր իտի : Պատէհու գտնըն ճինսի , քենտիւն
 ըինէ Թախսիս օլան եերէր տար օլմաղ իլէ , փութ
 վերէսթլերին դօվրաղլնտէն կենիշ մահալ զապթ եթ
 մէք արգուսի իլէ , պէշ ատեմ իրսալ ետերէր , քի
 վարուպ եդրաֆ հյալէթլերի չաշուտլայարագ խապէր
 կէթիրէր : Մեզպուրէր՝ կիտիւպ զիքր օլան միքա
 նըն եվինտէ գօնագ եթտիքլերլնտէ , մեզքիւր զե
 տացիի կեօրիւպ՝ նէ սէպէպ իլէ անտէ տուրտուղլնի
 անկլայընճէ , տերէր քի՝ սիւալ եթ ալլահու՝ քի ի
 շիմիզ բասթ կէլէճէք մի , օ տախի՝ կիտին սեշամէթ
 տիր տէյու ճէվիւպ ետէր : Վէ կիտիւպ լայիսա նամ
 մէմէքէթի չաշուտլայարագ , տեօնիւպ խապէր վեր
 տիքլերլնտէ , անլերտէն ալթը եիւզ ատեմ սիւահա
 նուպ՝ մեզքիւր մէմէքէթի զապթ եթմէկէ կիտէր ի
 քէն , միքանըն եվինտէն փութու՝ վէ զեռացիի ալ
 տըգտէն մատէ , եվի տախի Թալան ետիւպ՝ ճիւմէ
 վարլյէթլնի ալըրէր : Օլ պապտէ միքա քէնտի ատեմ
 լերի իլէ ալտլերինէ տիւշիւպ՝ նէ տիր եթտիկլիիզ
 տէյու՝ ֆիշան վէ շիքեպէթ պէրլէ ֆիրեատ եթտի ի
 սէտէ՝ անի տախի եօշտիւրէճէք օլմալերի իլէ , խէլ
 ֆինտէն նաշի տեօնէր կերի : Մեզպուրէր կիտիւպ
 լայիսա եհալիսինի տախի գըրուպ՝ շէհիրի եագար
 լեր , վէ զապթ ետիւպ անտէ սաքլն օլմաղ իլէ՝ քէն
 տի ճինսլերլնին իսմինէ՝ դան չաղըրըրլեր անի :
 Վէ օ վագըթտէն՝ խորայել ճէմաեթլնին ետիր օլմա
 սընէ տէկին՝ ճիւմէ գանըն ճինսի մեզքիւր փութ
 Թա Թափընըր իտի : Նիճէ քի սօնկրա՝ խորայիլն իլք
 փատլշահը , յերդըվամ տախի քէնտի եափտըղի իքի
 ալթուն տանանըն պիրլնի՝ օ մահալէ գօտու , քի ճէ
 մաեթ երուսաղէմէ կլթմէյիւպ՝ անէ գուրպան հտէ :
 3 Թ-4- . 12 . 29 :

ԳԼ :

Գեզա՝ եփրեմին հյալէթլնտէ պիր զեռացի սաքլն • Թ.Թ.

լուր իտի . վէ բեթլէհէմի գէվճէ այլուպ՝ պիր վաճ
 գըթտէն սօնկրա մապէյնլէրինտէ նիֆադ զուհուր
 եթմէկ իլէ՝ գէվճէսի կիտէր փէտէրիննէն էվիննէ :
 Իւչ այտէն սօնկրա ղևտացի տախի բեթլէհէմէ վար
 տըգտէ , գայըն փէտէրի իզզէթ պիրլէն անի գապուլ
 էտիւպ՝ քէլ էվլէլ մուհապպէթ իւզրէ օլուրլէր :
 Պատէհու մէզպուր՝ էհլի իլէ վէդաննէն կիթմէլի օա
 լուպ , բենիամլինն դօփրաղինտէ գաբաա տէնիլէն
 մահալ եօլ իւզէրինտէ օլմաղ իլէ , կէճէ անտէ գալ
 մաղ օլտու , լաբլին էհալիտէն պիր քիմնէ անլէրի գօ
 նագ էթմէյիւպ՝ մէյտանտէ գալարլէր իսէտէ , եփրե
 մին էյալէթինտէն պիր իսթիւեար ատէմ , օ՝ քի գաբա
 ատա սաբլին օլուր իտի , կէճ՝ վագըթ թարլատէն կէ,
 լիւպ՝ անլէրի գօնագ էտէր , վէ եէյիւպ իչիւպ շաղ օ
 լուր իլէն , շէհիրին քեօթիւ ատէմլէրի էվի գուշա
 տուպ՝ մէզբիւր ղևտացիի ալմագ իսթէրլէր՝ փըսգը
 թմէլ ֆէյիլլէրինի իճրա էթմէք իչիւն , մէզպուր իլ
 թիեսար՝ չօգ ըլճա վէ նասիյհէթ պիրլէ՝ անլէրի իս
 քեաթ էտէմէտիլի հալտէ , նաչար գալուպ՝ քէնտի
 գըղընը վէ ղևտացիինն էհլինի վերմէ կէ ըիզա օլտու ,
 լաբլին օ՝ զալիմլէր պիր կեօնէ իպբեաթ օլմայուպ՝ մութ
 լագ ղևտացիի ալմագ իսթէրլէր : Մէզպուրլէր՝ պու
 վիսիլիւ միւհատէլէ իւզրէ իլէն , ղևտացի քէնտի էհ
 լինի թէսլիմ էտէր օ՝ պի աուէպ ղատտարլէրէ քի քէն
 տի խէլսս օլա , վէ օ՝ կէճէ՝ անի փըսգը ֆեսատլէրի
 նէ ալէթ էտիւպ՝ սապահ օլունճէ պրագըրլէր ,
 լաբլին օ՝ հլէթի քէսպ էտէր ֆագիր՝ թս. քի գօնագ
 օլտուգլէրի էվլին էօնիւնէ կէլտիքտէ՝ հէման տիւշէր
 վէ էլլինի գափու էշիկլինն գօյուպ էօլիւր ,
 ղևտացի տախի էհլինտէն գաթի ումուտ պիրլէն եօլու
 նէ կիտէճէք օլտուգտէ , գափույու աչուպ , վէ էհ
 լինի անտէ եաթմըշ կեօրիւպ , զանն էտէր քի սաղ
 տըք , անճագ էօլտիւկիւնիւ անկալընճէ , քիմնէյէ

պէյան էթմէյերէք , հայվանէ եիւքլէտիւպ՝ քէնտի մէմէքէթինէ կեօթիւրտիւկինտէ , օն իքի փարջա հտէր անի , վէ խորայէլին օն իքի ճինսինէ պիրէր փարջա մախսուս ատէմ իլէ իրսալ էտիւպ՝ պէյան է տէր գաբաալըլէրին քեօթիւլիւկինի :

Պու միտիլիւ մէքրուհ մասլահաթը խորայէլ ճէմաէթի ԳԼ Գ տույտուգտէ՝ տէրհալ տեօրթ եիւզ պին տալ գըլը՝ Ի • ասքէր ճէմ՝ օլուր մասէփա տէնիլէն մահալտէ :

Վէ թահգիգը մասլահաթ էթտիքտէն սօնկրա , ճիւմլէսի եէք տիլ իճրայի հագ օլա տէյուլ՝ նիտա էտէլէք , օ զալմէրին թէքտիրիլէթինէ գարար վէրիւպ՝ բենիամինին ճինսինին պիւլիւքլէրինէ խապեր հտէրլէր՝ քի ֆէսատէ պոյիս օլանլէրի թէսլիմ էթսինլէր :

Լաքին մէզպուրլէր քեօթիւլէ սահապէթլիք էտիւպ՝ անլէրի էլէ վէրմէզլէր : Պախուսուս քի՝ գաբաա է հալիսինտէն մատէ , իկիրմի պէշ պին տալ գըլը՝ , վէ իքի էլինէ չէվիք՝ ետտի եիւզ սէշմէ ճէսուր ատէմ ճէմ էտիւպ՝ (քի անլէր սափան իլէ դաշ աթուրդլէրինտէ՝ նիշանկեահ էէրինի գըլ գատար շաջըմազ իտիլէր) խորայէլէ գարըր ճէնկ թէտարիքի իւզրէ օլուրլէր :

Խմտի՝ խորայէլ անլէրին նաշէրի հարէքէթլինէ նաղալէն , պիլ իթթիֆագ ճիւմլէսինին հագգընտէն կէլ մէտիքճէ՝ էվլէրինէ էիրմէյիւպ , բենիամինին ճինսի իլէ գըլ ալուպ վէրէնէ լանէթ օլուրն , պախուսուս քի՝ խորայէլին ճէմաէթի օլարագ՝ հանկը շէհիրտէն քէն տի ճէմիլէթլէրինէ կէլմէյէն օլուր իտէ՝ անլէրի տախի թէքտիր էտէլէր տէյուլ՝ եէմլն էտէրէք գարար վէր տիքտէն մատէ , գըրգ պին աւէմ տախի զախիրէ թէր թիլլի իւզէրինէ թալին էթտիլէր :

Լաքին պու միտիլիւ ազիմ մասլահաթ՝ մութլագ պիր պիւլի կէ միւհթաճ՝ օլտուլէ աշիքէար օլմաղ իլէ , ալահա սիւսալ էտիւպ՝ անշէն էմրի իլէ , յուգումըն ճինսինին պիւլիւկիւ պաշ օլուր : Վէ ճէնկ իւզրէ օլտուգ

տէ , իկիրմի իբի պին ատեմ գըրըըր խորայէլտէն :
 Վագաա՝ պուլէր բենիամինի լա՝ շիւպհէ՝ ֆէթհ էթը
 մէք ումուտինտէ իբէն ինգրազ պուլունճէ , ղայէթ
 միւնքէսիր ի գալպ իւզրէ օ կիւն ագշումա գատար աշ
 լարէր : Վէ թէքրար ճէնկէ չըդալմ մը տէյու՝ ալլա
 հա սիւալ էտիւպ՝ չըդալմէր իսէտէ , պու տէֆա տա
 խի՝ սէքիզ պին ատէմիլէրի ղայ սլոու : Օլ պապտէ
 թէքրար աղլայուպ՝ օրուճ՝ դութարագ գուրպան է-
 տէրէր խորանըն էօնիւնտէ ' ,
 Իպրէթ ալ , նէ հիքմէթ՝ քի մէզպուրէր ալլահըն էմ
 ըի իլէ ճէնկէ մուպաշիթէթ էտիւպ՝ գըրըլտըրէր ,
 Թաաճիւպ էթմէ , ղիրա անլէր քի տալաճը աուրէ-
 թի իլէ՝ գաբասլըրէրին թէքտիրիլէթինէ ճէմ օլմուշ
 իտիլէր , քէնտիլէրի անլէրտէն ղիլատէ ղազէպէ միւպ
 թահագ օլմաղ իլէ՝ գըրըլուպ թէքտիր օլտուլէր :
 Չիրա՝ օլ ճէմիլէթտէ չօդլարը փութա սէճտէ գը-
 լուպ՝ ճէմաէթտէն պիր քիմնէ անլէրին իսլահինէ տա
 վաճըլգ էթմէզ իտի : Լաքին փութա թափընմագ՝ ալ
 լահը ինքեար էթմէք օլմաղ իլէ , հէր կիւնահտէն ա-
 ղըր տըր : Նիճէ քի պալատէ մէզքիւր էփրեմին ճին
 սինտէն միքա , վէ անըն փութունէ քահանայ օլան ղէ
 տաղի , վէ ճիւմէ գանըն ճինսի փութա սէճտէ գըլ-
 մաղ իլէ , ղայէթ աղըր իտի անլէրին թագսիրաթը :
 Վէ տախի քէնտիլէրինին քիւլլիլէթլի ճէմիլէթինէ նա
 ղարէն քիպիրլէնիւպ՝ մութլագա բենիամինի ալթ էթ
 մէք ումուտինտէ օլտուլէր : Պունտան գաթի նազար
 ճէնկին նիհայէթի՝ նէրէտէ գարար գըլաճաղի ինսա
 նէ նամալիւմ իբէն , վէ մասլահաթը հըրաֆը իլէ տիւ-
 շիւնմէքսիզին՝ հըրա իլէ էէմին էտիւպ , քէնտիլէրինի
 սլօրճիւլ էթտիլէր : Պախուսուս՝ սէօզիւ այաղէ պըրա

1 Եւ էլն ամ որդիքն խորայէլէ և ամ ժողովուրդն՝ և էկին 'ի բե-
 րէլ . և նստան՝ և լացին առաջի ձն . և պահէցին յառուրն յայն
 միջ . և մատուցին ոչ ջակէզս վրկութեան . Դիւպ . 20 . 26 :

գուռ՝ ճէնկէ եթմէկէ գարար վերտիքտէն սօնկրա ,
 քիմ սէրասքէր օլտուն տէյու ալլահա սիւալ հտէր-
 լէր , օ՛ հճիլտէն՝ ալլահ անլէրէ եարտըմ եթմէզ՝ քի
 մըգտարլէրլնի պիլլուպ՝ թէրպիլյէ օլալէր :
 Վագաս ֆէյիլէրինի տօղրուտուպ՝ վէ ալլահն գուռ
 լէթլնէ ումուտ պիլլէ ալլայարագ օրուճ դութուպ
 գուռպան հտինճէ , հրթհսի կիւն ֆէթուհաթ իւզրէ
 բենիամինտէն իկիրմի պէշ պին եիւզ ատէմ գըրադգ-
 տէն մատէ , անլէրին մէմլէքէթլէրինի եագուպ՝ տիլ
 քէսէ ինսան վէ հայվան ճիւմլէսինի հօլտիւրտիւլէր ,
 ֆէգաթ անլէրտէն ալթը եիւզ ատէմ չեօլէ ֆիրար է
 տէրէք՝ ուհմն գայասը տէնիլէն մահալտէ հըքզ օ-
 լուրլէր : Ֆիլ վագի պու տէֆա մէրամլէրի իւզրէ ին
 թիգամ ալորլէր խէտէ , անլէր տախի իսրայէլ միլլէ
 թինտէն օլմաղ իլէ , եիւրէկլէրի աճըլուպ՝ ղայէթ նա
 տիմ օլուրլէր : Պունտան գաթի նազար , չիւնքի բե
 նիամինին ճիւսինէ գըզ վէրմէյէլիմ տէյու եհմին էթ
 միլլէր իտի , լաքին՝ անլէրտէն ալթը եիւզ ատէմ գաչ-
 մըշ օլմաղ իլէ , տիւշիւնիւրլէր քի էկէր անլէրէ գըզ
 վէրսէլէր , էթտիքլէրի եհմինէ գարըշ հարէքէթ պիլ-
 լէ խէգա էթմիշ օլաճագլէր , էկէր վէրմէսէլէր , ան-
 լէր զէվճէսիզ գալուպ՝ իսրայէլտէն պիր ճինս գայպ
 օլաճագ , վէ էկէր՝ անլէր վութփէրէսթլէրտէն գըզ
 ալսալէր , նօմօսա մուղայիր օլաճաղի աշիքեար օլմաղ
 իլէ , ազիմ էնտիլէյէ կիրիֆթար օլուրլէր : Աէ լաքին՝
 չիւնքի եհմին տախի էթմիլլէր իտի , քի իսրայէլ միլլէ
 թի օլարագ հանկը շէհիրտէն ատէմ կէլմէզ խէ մէզ-
 քիւր ճէնկէ , անլէրի տախի գըրալէր ,
 իմտի յաբիս տէնիլէն մէմլէքէթտէն քիմնէ կէլմիշ օլ-
 մատըղլիտէն , սն իքի պին ճէսուր ատէմ իրսալ է-
 տիւպ՝ անըն հհալսինի պիքիր գըզլէրտէն մատէ գը-
 ռուպ՝ թէլէֆ հտէրլէր , վէ անտէ տախի ֆէգաթ
 տեսրթ եիւզ պիքիր գըզ պուլունուր , Աէ պալատէ

ԳՆ .
 ԻԱ .

Դատարան մէջքիւր՝ ալթը եիւզ ատեմ՝ քի չեօլտե հըփը օլմուշ
 Լէր իտի , ըայ պիրլէ ատեմ իրսալ էտերէք չաղը
 Լուպ՝ տեօրթ եիւզ գըզը անլերէ վէրիւրէր՝ քի քէնտի
 Լերինէ զէվճէ էտէլէր : Անապ իքի եիւզ ատեմէ տա
 խի՝ զէվճէ պուլմագ լազիմէտէն օլմաղ իլէ , պիլ իթ
 Թիֆագ գարար վէրիւպ՝ անլերէ Թէնպիհ էտերէր
 քի , սելով տէնիլէն մահալին պաղլէրինին արասրնտէ
 կիզլէնէլէր , վէ պայրամտէ գըզլէր քէնտի ատեթլէ
 ըի իւղրէ՝ անտէ հօրայա չըդտըգլէրինտէ , տէրհալ
 հէր պիրի պիրէր գըզ դութուպ՝ անի քէնտինէ զէվ
 ճէ էտէ , վէ քիմնէ մանի օլմայա :

Վագաա զիբը օլտուղի մէնլալ իւզրէ մասլահատ իճ
 ըա օլուպ՝ մէջքիւր ալթը եիւզ ատեմին զիւրլույթին
 տէն բէնիամինին ճինսի կիւն պէ կիւն չօղալմաղ իլէ ,
 իսրայէլն օն իքի ճինսինին սայրսը՝ նօգսան պուլմատը
 իսէտէ , քեօթիւ ատեմլէրէ Թասահուպ էտերէք՝ ա
 տալէթէ մուղայիը հարէքէթ էթմէկ իլէ , օ դատար
 ատեմ՝ Թէլէֆ օլուպ՝ մէմլէքէթլէրի խարապ օլտու :

Սիւալ 33 .

Մէջքիւր զուհուրթըն իւզէրինէ՝ իսրայէլ ճէմաէթի իսլա
 նէֆս օլտու մու .

Գլ . Ծ . () Լմատը , Զիրա ալլահը ունուտուպ բահաղ
 Գ . տէնիլէն փութա Թափլնուրլէր՝ , օ էճլլտէն ալլահ
 կիւճէնիւպ՝ քուստրսալթ եմ տէնիլէն սիւրեանի փատի
 շահընըն եէտի թէ Թէքուր էտէր անլերի սէքիզ սէ
 նէ : Անըն զատտարլըղինէ ճէմաէթ Թահամիլլէ էտէ
 մէյիւպ՝ նիյազ էթուիլէրինտէ , գոթոնիլէ նամ քիւ
 մէսնէնին եէտի իլէ տիւշմանը գըրուրուպ՝ իւլաս
 էտէր անլերի : Մէզպուր գըրգ սէնէ հաքիլլէք (դա

1 Արարին որդիքն իլէ չար աւաջի նն . և մոռցան զտէր նժ
 իւրեանց . և դաշտեցին զբահալ և զանապանս . Դատար . 3 . 7 .

տուռ ու թուլան) հովիւ պ' ճէմանէ թ ըա հա թ օլտու իսէ Դասիս
տէ , անըն վէժա թ ընտէն սօնկրա եհնէ հմրէ մուղայ Էն
իւ հարեքէ թ է թ մէկ իւէ ' , մովաբ վատիլա հը եգղօ
մու մուսալլա թ հտէր ալլա հ անլէրին իւզէրինէ ' :

Օն սէքիլ սէնէ անըն հլնտէն տախի հզլիէ թ ճէքիւ պ'
թէքրար նկայալ է թ տիքլէրինտէ ' , բենիա մինին ճինսին
տէն առուլէ նամ ' քիմէսնէնին եհտի իւէ իսէլաս հտէր Ահալ
անլէրի , լաքին նաղար էյլէ ' քի նէ սուրէ թ իւէ ի ճէա
օլտու մասլա հա թ :

Չիւնքի իսրայէլ ճէմանէ թի' եգղօմուն թա հա ի հիւք ,
միւնտէ իտի , անէ հեռիյէ վէրէճէք օլուպ' առուլ
դուն էլի իւէ իրսալ հտէրէր : Վէ մէզպուր ղայէ թ
ճէսուր օլտու ղինտէն մատէ , միւտէ պալիյը վէ իքի է
լնէ տախի ճէվիք օլմալ իւէ , շիքրինէ գօր քի ֆէնտ
իւէ պիր թագրիպ հօլտիւրէ եգղօմուն : Վէ քիմնէյէ
սըր վէրմէլէրէք , գարըշ պօլնտէ իքի աղըզլ պիր
գըլըճ եալիուպ' եանընտէ կիզէր հսվապը իւէ , հեւ
տիյէի կեթիւրիւպ սունտու ղինտէ , անըն սաքին օլ
տու ղն մահալի տիգա թ հտիւպ' գաջաճագ եհր տա
խի պիւլէր , Պատէհու կիտէր գաղգաղա տէնիւէն մա
հալէ , քի անտէ մովաբըլէրին փու թ լէրի վար իտի ,
վէ տեօնիւպ թէքրար կէլտիքտէ , կեօյա փու թ տէն լա
պէր կէ թ իրմիշ օլուպ' պէնտէ ալլա հըն հմրի վար ' քի սա
նա կիզլի սեյլէյիմ տէյինճէ , է թ պայիլէրինի օտատէն
տիլարը հտէր եգղօմ , վէ չիւնքի ղայէ թ թէնպէլ ի
տի , առուլ ղն եանըն վարսըղի հալտէ , մէզպուր
կիզէտիկի գըլըճլ չըգարուպ' օ տէրէճէ հըզ իւէ ս
գար անըն պեօրինէ , թա քի գապզէսինէ վարընճէ ի
էրի կիրմէկ իւէ ' չըգարումաղ օլուր պեօրինտէն , վէ

1 Յաւելին որդիքն իւն առնէլ չար առաջի նն . Դասիս . 3 . 12 .

2 Եւ չօրացոյց տէր զեգղօմ աբբայ մովաբու ' ի վերայ իսրայէլ
իւ վն առնելոյ նոցա չար առաջի տեառն . Դասիս . 3 . 12 .

3 Ազաղակեցին որդիքն իւն առ նը . Դասիս . 3 . 15 .

Դոպո մէզպուրուն հպետի սէս հտեճէք հալի օլմայաբա-
իւն անխտէ հօլտիւքտէ , օտա գափուսունու գափայուպ
 մուգատտեմ պեղէտիկի եհրոտէն Ֆիրար հտէր :
 Իմտի եգղամուն էթպայիւերի գափույու գափալը կեօ
 ըիւպ՝ զանն հտէրլէր . քի՝ մաֆի իգթիզալը խըզմէթ
 իւզըն տիր , լաքին վագըթ ուղայընճէ՝ հասեպիլ իգ-
 թիզա գափույու աչուպ մասլահաթը անլլատըլէր ի
 սէտէ , աւուլբուն փէշինէ տիւշէճէք վագըթ պուլա
 մատըգլէրինտէն , մէզպուր սեւամէթ եագուսընը պու-
 լուպ՝ խըայէլին գօփըպըլինէ վասըլ օլուճագ , տէր
 հալ ճէնկ պօռուսունու չալար : Օլ տապտէ խըայէլ
 մատտէյի անլլայուպ անխտէ ճէմ օլուսգլէրինտէ , ան-
 լէրին հօնիւնէ տիւշիւպ՝ գուշատըլէր տիւշմանը , վէ
 գաշմաղէ տախի ֆուրսագ վէրմէյիւպ՝ օն պին ճէնկեա
 վէր ապէր գըրմաղ իւէ , ֆէթհ հտէրլէր միւլաբըլէ-
 ըր : Ֆիլհագիգապ պու մատտէնին իւզէրինէ՝ սէքսէն
 օնէն ասուտէյի հալ իւզըն օլտու խըայէլ , աւուլգ
 տախի վէֆաթընէ գատար հաքիմլըք էթտի :

Սաի Պատէհու՝ սամեգար նամինտէ պիր ըհնչպէր ղայէթ
հոք մերտանէ վէ ճէսուր օլմաղ իւէ , սապան տէմիրի իւէ
 փութփէրէսթլէրոտէն ալթը եիւզ տտէմ հօլտիւրիւպ
 անլէրին ինէկ վէ գօյունլէրինի տախի թալան հտէր ,
 զիրա օ՝ վագըթ եհնէ պաշլամը իտիլէր խըայէլէ քէ-
 տէր վէրմէկէ : Մեգքիւր սամեգար՝ պիր վագըթ հա-
 քիմլըք էթտի իսէտէ , քէմալի մերթեպէ տիւշմանը
 ֆէթհ էթմէկէ գուտըլէթի երմէզ օլմաղ իւէ , պա-
 խուսուս քի՝ խըայէլ ըսհաթ գալընճէ , եհնէ ֆէսա
դը տէ գատեմ պասուպ՝ ալահըն հմրինէ մուղայիր հա-
դ րէքէթ էթմէկ իւէ՝ ալահ կիւճէնիւպ , քանանըլէ-
 ըրին փատիշահը յաբինին հը իւէ թէքտիր հտէր անլէ-
 ըր : քի թէրպիյէ օլալէր : Զիրա՝ մէզպուրուն թօ-
 գուզ եիւզ տէմիր ճէնկ արապասը օլուպ , իկիրմի սէ
 8 Յաւեկի ուղեք իւէ տունէլ չալ աւաջի նն • Դոպո • 4 •

նէ զայելթ սղգընթը վերտի իսրայէլէ ¹ : Դանի իսրայէլ Դադա
անըն հզիյէթինէ Թագաթ կէթիրէմէյիւպ՝ ալլահա նիլ Էմ
ազ էթտիքտէ ² : մէղքիւր սամեգար տախի վէֆաթ
էթմիլ օլմաղ իլէ , դեբօրա նամինտէ պիր տուլ տիլ
էհլի եհտի իլէ խէլաս էթտի իսրայէլի : Ջիրա ալլահ
անէ փէյլամպէրլիք լուծֆու ինայէթ էթմիլ օլուպ ,
ատալէթ պիրլէ ճէմաէթին շէրլիյաթընը կեօրմէկ իլէ՝
Ճիւմէսինէ վալտէ մաւամինտէ հիւսնիւ նազար է-
տէր իտի : օ՛ հՃիլտէն իսրայէլէ վալտէ չադրլտը ³ :
Մէզպուրէ՝ իսրայէլէն խէլասընէ մուպաշիւթ իւզրէ
օլտու իսէտէ , օ՛ հանատէ նեփթաղիմին ճինսինտէն բա
րուկ նամինտէ պիր ճէսուր ատեմ վար իտի : անի չա
դրուպ Թէնպիհ էտէր , քի Թափօր տաղինէ կիտիւպ ,
նեփթաղիմին՝ վէ զաբուղօնուն ճինսինտէն օն պին ա
տեմ ալուպ՝ տիւշմանըն իւզէրլինէ վարա :

Մէզպուր իզաաթ իւզրէ օլարագ պու խոզմէթի Թա
ահուտ էտէր : լոքին շիւնքի դեբօրա փէյլամպէր ի
տի , տիլէր քի՝ քէնտի տախի պերապէր օլա , քի ֆէ
թուհաթ վագթինի պէյան էտէ : Մէզպուրէ անըն
մաթլուպի իւզրէ պերապէր կիտէճէք օլուպ՝ ճէվադ
էտէր քի , պէն կէլիրիմ սէնին իլէ , անճագ պիւլ քի՝
ֆէթուհաթ տիլ էհլի եհտի իլէ օլուր :

Մէզքիւր յաբին փատիլահ՝ մասլահաթը տալուպ սի՝
սարա նամինտէ սերասքէրինէ խապէր էտէր , օ՛ տա
լի Թօգուղ եիւզ ճէնկ արապասը՝ վէ չօգ ապքեր ի
լէ բարալըն իւզէրլինէ վարտը իսէտէ , բարուկ օն պին
ատեմ իլէ Թափօր տաղինտէն ինտիքտէ , հիւքմէթի
խիւտա՝ տէրհալ աղիմ՝ խէվֆ իւզրէ սիսարանըն աա
քէրի քէնտիլէրինի շալլըրուպ՝ ոյօգուլուրէր : արա

1 Ինն հարիւր կառք երկուցիք էին նր . և նա նեղէք զիսրայէլ
սատտիկ՝ ամս քսան . Դադա . 4 . 3 .

2 Ազաղակեցին որդիքն իսրայէլի աւա տէր . Դադա . 4 . 3 .

3 Մէլլէ յարեաւ դեբօրա . . . մայր իլէ , Դադա . 5 . 7 .

պալար տախի պիրի պիրինին եօլունու մէքս էթմէկ
իլէ , ղայեթ փերուչան հալ քեսպ էտերլէր :

Օլ պապտէ բարակըն ասքերի տիլ քեսէ գըլըճտէն
կէջիրիւր անլերին ճիւմէսինի , թաքի պիր քիմսէ խէ
լաս օլամաղ անլերտէն : Սիսարա տախի ղայեթ խէվի
պիրլէ եւյան գաչար իքէն , եօլ իւզերինտէ կինէլի
քաբեր նամ քիմէսնէնին չատըրընէ եագըն վարընճէ ,
անըն էհլի յայեկ գարլը չըգուպ իզգէթ պիրլէ իջերի
ալըր անի , վէ չատըրըն էթէքլէրի իլէ էօրթէր . քի
խորայեկին ասքերինտէն հըրիլ էտէ : Զիրա մէզքիւր
քարէր՝ զաթը մոլսէսին գայըն փէտէրինին ճինսին
տէն օլմաղ իլէ , իսրայեկ ճէմսէթի իլէ մուհապպէթ
իւզըն իտի . յաբլին փատիչաճ տախի անըն սայիր ճինս
տէն օլտուղինի պիլերէք , անէ քէտէր էթմէտիկինս
տէն , սիսարա անտէն տիւլմանլըդ մամիւլ էթմէյիւպ
կիրիւր անըն չատըրընէ : Վէ ղայեթ էօրղուն վէ սուս
սամըլ օլմաղ իլէ սու իսթէր . վէ յայեկ կէոյա իք
րամ գայտընտէ օլարադ՝ սու եէրինէ սիւտ իջիրիւպ
էօրթէր անըն եիւզիւնիւ :

Ֆիհհագիգա սէլամէթ եէրէ տախիլ օլտում տէյուլ՝
մէզպուր հէր նէ գատար միւսթէրիճ օլտու իսէտէ ,
խէվիինտէն նաշի թէնպիհ էտէր՝ քի չատըրըն գա
փուսինտէ պէքլէյիւպ՝ կէլէն օլտուգտա պուստէ քիմ
սէ էօգտուր տէյուլ ճէվապ էտէ . վէ քէնտի ուլգուլ
ա վարըր : Օլ պապտէ յայեկ չատըրըն գազըգլէրինտէն
պիրինի վէ թօգմաղի ալուպ՝ ուսուլ իլէ անըն եանը
նէ վարարադ՝ չէնէ պաշըսընտէն հէմսն անի եէրէ
միլխաւորըլի հալտէ , մէզպուր ղայեթ սէթիլ հալիւզ
րէ տէրագէպ հէլսք օլտու :

Իմոի մէզքիւր բարակ , օ քի սիսարանըն էնքսէսինէ
տիւլմալ կէլիր իտի , յայեկ անէ գարլը կիտիւպ պէն
սն էտէր մասալահաթը , օ տախի սիսարալը էօլիւլ
էէօրթէնճէ , շազ օլարադ մէմնուն օլուր ալլահաէն :

Ֆէհմէյլէ • նիճէ քի մուգատտէմ սեօյլէտի դեբօրա՝
քի ֆէթուհաթ տիշ Կհլի եհտի իլէ օլուր • վադաա
յայէլին եհտի իլէ սիսարա հէլաք օլուպ՝ ինայէթի
պարի ինչլա օլտու իսրայէլ տիւշմանտէն :

Վէ չիւնքի պու քէրէմ մախսուս ալահըն ինայէթի իլ
տի • օ Կճիլտէն դեբօրա վէ բարակ մէմսուն օլուպ՝
անըն իսրայէլէ Կթտիկի հլիկի • իսրայէլին հալն քէ
ֆիյէթինի • վէ սիսարանըն նէ հիյէթ իլէ հէլաք օլ
մասընը՝ օրհնութիւն վէ թարիխ միսիլիւ սեօյլէյիւպ
մէտհ Կտէրէր ալահ : Պու ֆէթուհաթըն իւզէրիւ
նէ ինայէթի պարի՝ քանանլէր զայէթ ինգրազ պու
լուպ՝ գըրգ սէնէ բահաթ օլտու իսրայէլ • դեբօրա
վէ բարակ տախի վէֆաթ Կտէրէր :

ԳԼԳ
Ե •

Սիւալ 34 :

Դեբօրա Կօլտիւքտէն սօնլա՝ նիճէ օլտու իսրայէլին հալն •

Ձ. Դայէթ սէֆիլ օլտու : Ձիրա տիւշմանըն շէր
րինտէն ինչլա պիրէ սէֆայի խաթըր իւզրէ օլտուգ
տէ • եհնէ ալահըն Կմրինէ մուղայիլի հարէքէթէ մէյլ
Կթտիլէր : Իմտի ալահ Կիւճհնիւպ՝ եհտի սէնէ թէք
տիր Կտէր անլէրի մադիամլէրին Կէլ իլէ ¹ :

ԳԼԳ
Զ •

Պուրատէ մադիամ տէնիլէն մահալ տէկիլ քի մըրըրէ
Եագըն օլան եհր տիր՝ օրոյա քի մոփսէս ֆիրար Կթ
տի փարաւօնուն Կլինտէն • (նիճէ քի իւչիւնիւ տէհ
րին գըրգ իւչ սիւալինտէ զիքր օլտու) իլա քի՝ յոր
գանան նէհըրն Կօթէ Եագասընտէ մադիամ իսմինտէ
ախէր պիտ եհր տիր • քի իկիրի տեօթթ սիւալտէ
զիքր օլտու զի մէնլալ իւզրէ • մոփսէս ոնտէ մադիամ
թուրը գըրաթ : Ֆիլլադի՝ մէշպուրլէր մոփսէսին վադ
թինտէ զայէթ ինգրազ պուլտուլէր իսէտէ • պատիլ

1 Եւ արորին որդիքն իսրայէլի չար առաջի տէաուն • և Ետ
ղնն տր ի ձեռս մադիամու ամս Եթն • Դոգա • 6 :

զէման գուլվիէթ քէսպ էտիւպ , ամաղէկ վէ կիւն տօ
 զուշու դարաֆընտէ օլան միլէթեր ին իթթիֆագ . Է
 տէրէք , օ տէրէճէ զեյան՝ վէ քէտէր էտէր իտիլէր
 իսրայէլ , թս՝ քի անլէրին շէրլինտէն մէճպուր օլ
 տու ճէմսէթ տաղէրտէ՝ մաղաբալէրտէ՝ վէ սարմ
 եհրէրտէ աղըլ ետփմաղէ , քի հայվանաթլէրինի հըֆզ
 էտէլէր : Զիրա տիւշմանն հիսապարզ տէվէ՝ վէ սայիր
 հայվանէթի օլուպ՝ մահսու վագթի չատըր ին կեօջ
 էտէր իտիլէր իսրայէլն դօիրաղինէ . վէ չէլիրկէ կիւ
 պի եայըլուպ՝ անլէրին ճէսի մահսուլէրինի վէ հայ
 վանաթլէրինի թէլէֆ էթտիքտէն սնկրա , կիւզ վագ
 թի կիտէր իտիլէր քէնտի եհրէրլինէ : Չէ իսրայէլ եհ
 նէ չաըլուպ էքին էքէր , մահսուլ հատըլ օլուն ,
 ճէ՝ մէզպուրլէր կէլիւպ եհնէ խարապ էթմէկ ին ,
 ղայէթ ֆագիր օլտու իսրայէլ ¹ : Զիրա եհտի սէնէ
 մահսուլ տէրամպար էտէմէտիքլէրինտէն՝ վարլյէթլէ
 րի թէլէֆ օլտուգտէն մատէ՝ շէտիտ գըթըգ տախի
 զուհուր էտէր , (նիճէ քի պէյան տըր ²) վէ իսրայ
 էլ ֆագիր օլունճէ հատտիլի թանըլուպ՝ պաշար նի
 ազ էթմէկէ ³ :

Փէհմ էյլէ , իսրայէլ սըգլէթէ տիւշիւնճէ՝ նիյազէ
 տուրուր , սէլամէթէ չըգընճէ՝ ալլահը ունուտուր ,
 լարին ալլահ ինսյէթքեարէ օլմաղ ին վիյղամպէր իր
 սալ էտիւպ՝ անլէրէ էթտիկի ինսյէթի , վէ անլէրին
 թէնպիհէ մուղայիր օլտուգլէրինի պէյան էտէր , քի
 գասպահաթլէրինի պիլիւպ թեօպէ տէյէլէր ⁴ :

Պախուսուս զանն էթմէսինլէր՝ քի տիւշման քէնտիլէ
 կիւնտէն գատըր տըր իսրայէլէ քէտէր էթմէկէ , իւս

1 Աղֆատացու իէլյոյթ յերեսաց մագիամու . Դադա . 6 . 6 :

2 Եւ եղէյէտ այտորիկ յաւուրս դատելոյ Կաստաւորացն . Էկն
 սոյլ յերկերն . Հասի . 1 :

3 Եւ աղաղակեցին որդիքն իսրայէլի առ ձր . Դադա . 6 . 6 :

4 Աւաքեաց ձր այր մարգարէ առ որդեան ին . Դադա . 6 . 8 :

քի՛ ալլահըն՝ ընչի՛ իւզըն տիր զուհուր հտէն, քէտէր : Դարս
Իմտի իսրայէլ հատտինի Թանըլուպ՝ ալլահըն մէրհա
մէթինէ ումուտ պիրլէ նիյազ էթտիքտէ : ալլահ տա
խի անէրի տիւշմանտէն խէլաս էթմէկէ միւրատ է
տիւպ՝ մանասէնին ճինսինտէն գեդէօն նամինտէ պիր Գէ
ատէմէ մէլայիք իրօալ հտէր : քի անըն եհտի իլէ իս
րայէլն խէլաս հտէ :

Վէ չիւնքի՛ մագիամըլէր հէր սէնէ մահսուլ վագթի
կէլուպ իսրայէլին մահսուլինի Թէլէֆ հտէր իտիլէր :
անլէր տահա կէլմէզտէն էլվէլ գեդէօն փէտէրլինն
Թարլասընը պիլէլապ հարման տեօվէր իտի : քի պուղ
տայը գաչըրա : Մեզպուր հարմանտէ իքէն՝ մէլայիք
ինսան շէքլնտէ կեօրիւնիւպ տէր քի : ալլահ սէնին
իլէ տիր ազիմ գուլվէթ իլէ : Գեդէօն ճէվապ է
տէր քի՛ հէկէր ալլահ պիզիմ իլէ իսէ : նիլին պու
քէմլէքէր պիզէ գուհուր էթտի : հանի անըն միւճիւ
զաթլէրի՛ քի անլէրի փէտէրլէրիմիզ պիզէ նագլ էթ
տիլէր : նիլին պիզի ըհտտ էթտի : Վագաա գեդէօ
նուն գալպի փաք : վէ ալլահըն իգաաթընտէ օլմասը
իլէ : փութփէրէսթլէրին զատտարըղլինի կեօրտիւքտէ :
զանն հտէր քի՛ ալլահ՝ քէնտիլէրլինի ըհտտ էթտի :
Լաքին տէկիլ քի ալլահ իսրայէլն ըհտտ էթմիշ իտի :
իլա քի՛ իսրայէլ փութա Թափընմաղ իլէ : ալլահը
ինքեար էթտի : ֆեզա՝ տէկիլ քի՛ քէմլէքէր իսրայէ
լն պուլտու : իլա քի՛ իսրայէլ քեօթիւ հարէքէթ
մէյլ էթմէկ իլէ : քէմլէքէրի պուլտու :

Պախուսուս՝ ալլահ միւճիւզաթ իլէ իսրայէլն մըսը
տէն խէլաս էթտի իսէտէ : հմրէ մուղայիք հարէքէթ
էթտիքլէրլնտէ : Թէքտիր տալի էթտի : Զիրա նիճէ
քի՛ քէնտի մէրհամէթինէ մէպնի ինայէթ հտէր : քէ
զա ինսան՝ անըն էմրինէ մուղայիք օլուր իսէ : առալէ

Եւ երևեցաւ նմա հրեշտակ տեառն՝ և ասէ ցնա • տէր ընդ
քեզ հզօր զօրութեամբ • Դարս • 6 • 12 •

Թինէ մէսնի տախի Թէքտիր էտէր : Գեդէօնուն պու
միսիլլիւ ճէվաղլէրի անն իթիգաթընն քէմալէթինի ,
վէ ալլահըն գուտրէթինէ ումուտ էթտիլինի պէյան
էթմէկ իլէ , մէլայիք Թէքրար ճէվապ էտէր քի ,
կիթ պու գուլլէթ իլէ գուրթարասըն խըպէլի ¹ :
Լաքին՝ մահասէնին ճինսինն պիւլիւքլէրինէ նազարէն ,
մէզպուր՝ քէնտի սինսիլէսինն քիւլիւք վէ էտնա , վէ
քէնտինտէն պիւլիւք գարնտալլէրի օլտուլլինի միւլա
հաղա էտիւպ , պոխուուուա միլլէթէ պաշ օլմաղէ քէն
տինի լայիգ կեօրմէտլ կինտէն , նէ իլէ գուրթարայլըմ
խըպէլի տէտիքտէ , մէլայիք աննն Թէվաղլիւ օլմասը
նէ պինայէն , տէր քի ալլահ սէնն իլէ տիր ² :
Պու ճէվապըն իւզէրինէ՝ խըզմէթի Թաահուտ էթմէ
կէ ըիգա օլտու իսէտէ , պէլքի ճէմաէթ քէնտինէ ի
գաաթ էթմէզ տէյու՝ նիշան տիլէր : Վէ տախի՝ իք
րամ գայտընտէ օլուպ ըիճա էտէր , քի ինայէթ է
տիւպ՝ կիթմէսին՝ քի գաամ Թէտարիք էտէ , զիրա
տահա աննն մէլայիք օլտուլլինի պիլմէզ իտի :
Վէ կիտիւպ փօղաջա վէ խալլամա էթ կէթիրտիկին
տէ , մէլայիքին էմր էթմէսի իլէ՝ էթի վէ փօղաջայը
գալըն իւսթիւնէ գօյուպ , էթին սուլունու տեօքէր
անէրին իւզէրինէ : Վէ ջիւնքի մէլայիքին էլինտէ ա
սա վար իտի , ասաննն ուճունու էթէ՝ վէ փօղաջայա
տօգունտուրտուղի հալտէ , հիքմէթի պարի՝ հէման
աթէշ զուհուր էաիւպ՝ էազար անլէրի , վէ քէնտի
կեօրիւնմէզ օլուր : Գեդէօն պու էլամէթի կեօրիւն
ճէ , աննն մէլայիք օլտուլլինի անկլայուպ՝ էօլլէրիւմ
տէյու խէվլի էտէր , վէ մէլայիք տահա անտէ մէվ
ճուտ օլմաղ իլէ՝ ճէվապ էտէր քի , խէվլի էթմէ
էօլմէզսին : Օլ պապտէ մէզպուր միւսթէրիհ օլուպ՝

1 Եթ քօրթէթէամբդ քով այդուէի . և վրկեսցես զխորա
կ . Դադա . 6 . 14 .

2 Եւ ասէ յնա (հրէշտակն) . տէր ընդ քեզ . Դադա . 6 . 16 .

անտէ սեղան եափար ալահա :

Լաբին անըն փէտերի յոլաս՝ բահաղ փութուն իսմի,
նէ սեղան եափուպ՝ վէ հգրաիշնէ տախի աղաճ տի,
քիւպ օ մահալի օրմանըէ հեթիշ օլմաղ իլէ • ալահ
օ կէճէ գեգէօնա հմի հտեր քի՝ հվլէլա մէղքիւր սե,
ղանը երգուպ՝ վէ օրմանը գըրուպ՝ ալահա սեղան եա,
փա • վէ փէտերինին պէսլի հօքիւզլունիւ՝ վէ եհտի երւ,
ըգ պիր հօքիւզ տախի ալուպ անըն իւզէրինտէ գոււ,
պան հտէ : Վէ չիւնքի փէտերի՝ վէ հհալիլի մէմէ,
քէթ բահաղ փութա թաիշնըրէր իտի • անլեր տուլ,
մասըն տէյուլ խէվիլնտէն նաշի կէճէ վադթի քէնտի
խըղմէթքեարլէրնտէն օն իւջ աոտմ իլէ վարուպ՝ հմի
օլտուղի իւզրէ իճրա հտեր : Սապահ օլուպ հհալի
մասլահաթը անկլատըտէ • փէհմ հտերլէր քի՝ գե,
դէօն տըր անի հտէն • ղիրա փութուն՝ ալահ օլմա,
տըղինի պիլմէկ իլէ՝ անէ սէճտէ գըլմաղ իտի :

Օ՝ հճիլտէն փէտերինտէն իսթերլէր անի • քի հօլտիւ,
ըհլէր : Լաբին անըն փէտերի շէհիրտէ սեօղ սահիպի
օլմաղ իլէ՝ ճէվապ հտեր • քի սիզ մի բահաղըն շէ,
ըլլաթընը կէօրէճէքսինիզ • քիմ քի անէ քէտեր հեթ,
տի իսէ սապահա տէկին հօլտիւն • եկէր ալահ իսէ •
քէնտի սեղանընը երգանտուն ինթիգամընը ալսըն :
Պու ճէվապ իլէ հհալիլի թէսքին հտիւպ՝ գեգէօնուն
իսմինի յերօբուաղ չաղըտը • քի բահաղըն թէքտիր հ,
տիճիսի տէմէք տիր :

Վէ օ վազըթ տիւշման տախի անլերէ գարիպ յեղրոյ,
եւ օլտը տէնիլէն մահալէ կէլիշ օլմաղ իլէ • գեգէ
սն հագ դարաիլնտէն գոււլիլթ քէսպ հտերէք՝ •
ճէնի պուուսուու չաղըդտէ • ալիւզէրին սինսիլէ,
սի տախի՝ անըն տրտընըրա ղալրէթ իւզրէ օլտու • ղե,
րա գեգէսն տախի օ սինսիլէտէն իտի • Պալուսուա քի
տիւշմանըն կէլիլիլէ եհր • ասերին՝ ղալուղսնուն՝ վէ

« Եւ հագի տեան զօրացոյց գգեգէօն • Դուրա • 6 • 34 •

նեւթաղիմին էյալեթլերինէ գաւրիւյ օլմաղ իլէ , անլէրէ
ստեմ իրսուլ հտիււյ՝ տէրհալ օթուղ իքի պին ա
տեմ ճեմ օլտուլեր :

Վէ չիւնքի գեղէօն՝ ասքերէ պաշ օլտու , ալահտէն
նիշան տիլէյիււյ՝ տէր քի , եափաղայը (գղաթ) կէ
ճէ հարմանէ գոյոււ , եկեր եալընըղ անըն իւղէրինէ
չիյ ինէրէք՝ սայիր ճիւմէ եեր գուրու գալըր իսէ , պի
լիրիմ քի՝ իսրայէլ պէնիմ էլիմ իյէ խէլաս օլուր , վէ
եափաղայը գօր հարմանէ : հիքմէթի պարի օ կէճէ
եաղմուր կիպի չիյ եալընըղ անըն իւղէրինէ ինիււյ՝ սայ
իր եեր գուրու գալըր , սապահ օլոււ պնի սըգտը
ղինտէ , պիր լէկէն սու չըգար : Վէ թէքթար՝ եափա
ղա գուրու գալոււ , սայիր ճիւմէ եերլերէ չիյ ինէ
տէյու տիլէկ հտիււյ՝ օ կէճէ եէնէ եափաղայը հար
մանա գօտուղինտէ , հեր եերէ չիյ ինիււյ՝ անըն իւ
ղէրինէ ինմէղ :

Պու խուսուտէ՝ տէկիլ քի իթիգաթընէ խէլալ վեր
մէկ իլէ նիշան տիլէտի գեղէօն , իլա ճեմանէթ իէհմ
էթսին՝ քի եալընըղ ալահըն գուտրէթի իլէ խէլաս օ
ԳԼ . լաճագ տըր իսրայէլ : ()՝ էճիտէն ալահ անէ տէր քի
Ե . ասքերին չօգ տըր , խէվի՝ հտէն կերի տեօնսին , քի
իսրայէլ քիպիրլէնիււ տէմէսին քի՝ քէնտի գուտրէ
թիմ իլէ խէլաս օլտում¹ : Օլ պապտէ ասքերտէն ի
կիրմի իքի պին ատեմ կիտիււյ՝ օն պին ատեմ գալըր
իստէ , թէքթար տէր քի՝ եէնէ չօգ տըր , ինտիր ան
լէրի սու քէնարընէ , քիմ քի ափուճունաս սու ալոււ
քէլալ միսալի տիլի իլէ սու իչեր իսէ՝ անլէրի պըր , վէ
քիմ քի տիղ իւթիւնէ տիւլիււ սու իչեր իսէ , ան
լէրի պաշգաւ այշը : Եր օլտուղի իւղրէ գեղէօն իճրա
հտիււ , տիլի իլէ ափուճունստան սու իչէնլերին սայը ,

1 Եւ ասէ տէր ցգեղէօն . բազում է ջօրի . . . գուցէ պար
ձէսի՝ ի վերայ իմ իսրայէլ և ասիցէ թէ ձեռն իմ վրկեաց
չիւ . Իսրա . 7 . 2 .

ալ՝ իւջ եիւղէ պալիշ սլտուդտէ , ալլահ տէր քի՝ իւջ եիւղ տտեմ իլէ խէլաս հտեճէկիմ խարալէլի , գուսուլ րու կիթսին՝ : Իմոի Թագուղ պին եհտի եիւղ տտեմ տախի կիտիւպ՝ Ֆեգադ իւջ եիւղ տտեմ գալոր :

Վէ չիւնքի տիւշման ղայեթ չօգլուգ խոի , գեղէօն խէվի էթմէսին տէյու , օ կէճէ ալլահ անէ տէր քի՝ մադիամըն օրտուսունէ վարուպ՝ նէ՝ սեօյլէրէր խէ իլ չիթ . քի ճէսարեթ քէսպ հտէսին : Օ՝ տախի . քէնտի ուշաղի իլէ պիր Թագրիպ օրտուլէ վարտըլինտէ , մադիամըլէրին պիրի րուեա կէօրմիւշ օլուպ՝ րէֆիքինէ նագլ հտէր խոի . քի պիր աուիա սօմունու եու վարլալ նարադ կէլիւպ՝ մադիամըլէրին չատրըրնէ վուրմաղ իլ լէ՝ անի երգտը : Բէֆիքի ճէվապ հտէր քի՝ ղայրի շէյ տէկիլ տիր օ , իլլա քի գեղէսնուն գըլլալ :

Գեղէօն պու ճէվապը իշիտինճէ , սէճտէ գըլուպ՝ մէմ նուն օլուր ալլահտէն : Վէ տեօնիւպ կէլոիկինտէ , մէգլ քիւր իւջ եիւղ տտեմէ պիրէր պուխուղ պօուու , պիլ րէր մաշալա , վէ պիրէր տէսթի վէրիր քի , մաշալալը տէսթի իլինտէ հըբղ հտէլէր . Թէնպիհ տախի հտէր քի՝ քէնտի նէ դարղ հարեքեթ հտէր խէ , ճիւմէսի տէն անըն կիպի հտէ :

Նազար գըլ պուրատէ ալլահըն ինայեթինէ , զիրա՝ կէճէ վադթի գեղէօն տիւշմանըն իւղէրինէ վարուպ՝ եիւղէր տտեմ օրտունուն իւջ դարաֆընէ Թագսիմ պիրլէ , ճիւմէսի պիրտէն իւճէ սէս իլէ , ալլահըն՝ վէ գեղէսնուն գըլլալ տէյու նիտա հտէրլէր :

Վէ մադիամըլէր քի՝ քէնտիլէրինին չօգլուղինէ ու մուտ պիրլէ՝ գույլըսըղ ույդուլա տալմըլէր խոի , ալ վիանըղ շամաթա սէսինտէն ազիմ խէվի իլէ ուլան տըգլէրլինտէ , գեղէսնուն Թերթիպի իւղէ իւջ եիւղ տտեմ տէրհալ տէսթիլէրի պիրի պիրլինէ վուրուպ գըլ :

Ա Եւ ասէ տէր ցգեղէօն . Երեք հարիւր արամբքի՝ ողբ լալիւն քին Վճար՝ վրկէցից ՂԱԿ . Դադա . 7 . 7 :

ըտրլէր • վէ մաշալալէր մէյտանէ չըգուայ՝ պօռուլալը տախի չալարագ • ալահըն վէ գեղէօնուն գըրճը տէյու ու ղայէթ հէյպէթլի սէս էթմէկ իլէ , ճիւմլէսի զայ ագըլ շաշար : Պախուսուս քի՝ մաշալալէրին շափղը եղրաֆէ վուրմաղ իլէ , հիքմէթուլահ աղաճէրի վէ դաշլէրի ատեմ զանն էտիւայ՝ կեօյա քի՝ օրտուէրինի պի հիսապ ապքեր գուշառմըշ կիւպի՝ աղիւ գարկաշալ լըգ իւզըրէ՝ հէրքէս պիրան էվվէլ գաշմագ արդուսի իլէ • պիրի պիրինի գըրմաղա պաշառուլէր իսէտէ , գէ գէսն տախի իւշ էիւղ ատեմ իլէ հնքսէլէրինէ տիւ շիւայ՝ էլէ կէչէնի գըրճտէն կէչիլիր :

Պալատէ մէքքիւր ապքեր՝ քի անլէրի գեղէօն կէրի չէ վիւրմիլ իտի , տիւշմանըն գաշտըղինի տույտուգլէրին • տէ , անլէր տախի փէշլէրինէ տիւշիւայ , էփրէմին ճին սինէ տախի խապեր էթմէկ իլէ , տիւշմանըն ապքէրինտէն էիւղ իկիրմի պէշ պին ատեմ գըրտըգտէն մատէ՝ անլէրին պիւլիւքլէրինտէն իքի քիմէսնէ տախի գաթլէտիւայ՝ պաշարընը կէթիրիւլէր գեղէօնէ , քի անըն պիրինին իսմինէ օրէր , վէ օ պիրինին՝ ղէք տէն նիլիր իտի :

Ֆիւհադիգա ինայէթի պարի՝ ազլում թէթուհաթ օյ լուպ ճիւմլէ իսրայէլշաղ օլտու իսէտէ , էփրէմին ճին ԳՂ • սի գեղէօնէ պէհանէ պուլուպ , ճէնկէ կիթալիկինտէ Ը • պիպէ նիչիւն խապեր էթմէտին տէյու՝ ասիլըք վէ իտ տաա սուրէթի իլէ տաւաճը օլտուլէր : Լաքին տէկիլ քի միւլէթ ղայրէթինտէ օլարագ պու միսիլիւ ճէվապ էթտիլէր • իլա քի՝ ղիյատէ թալան էթմէք աը զուսի իլէ : Լնճագ՝ գեղէօն ալում վէ թէվաղիւ օլ մաղ իլէ , նիզա հասըլ օլմասըն տէյու՝ հալում ճէվապ իւզըրէ անլէրէ շէրէֆ վէրիւայ՝ մաղիամըն պիւլիւքլէրի օրէրի վէ ղէբի գաթլէ էթմէնիղ իլէ՝ պէնտէն զիյու տէ իշ կէօրիւպ , սիղին պաշաղ էթտիկինիլ՝ պէնիմ պաղ պօղմամտէն ղայէթ չօգ էյի տիր , տէտիկի հալ

տէ՝ , մէզպուրէն Թէպին օրուպ զայրի ճէվապ էթ
մէզէր : Աէ լաքին մագիսմըն իբի վատլճա՛ը զէբէէ
վէ սաղմանա սն պէշ պին տտեմ իլէ յորդանանըն գար,
ջը դարալընէ Փիրար էթմիշ օլնաղ իլէ , միւրսոտ է-
տէր քի անլերի տախի էլէ կէշիրէ : Աճադ նէվալէ-
սի Թիւբէնմիշ օրուպ՝ սոկքովթ տէնիլէն մահալէ կէ-
լիւպ էքմէք խթէտլ կինտէ , անըն պիւլիւքլերի էք-
մէք վէրմէտիքլերինտէն մատէ , մէկէր սէնին էլնտէ՝
մի տիր զէբէէ վէ սաղմանա տէյու զէվքէնիրլեր :

Գեդէօն կիւճէնիւպ ճէվապ էտէր քի՝ զէբէի վէ սաղ-
մանայը ալլա՛հ պանա Թէսլիմ էթտիկինտէ ճէօլն չա-
լտը վէ Թիբէնի իլէ սիլի էօտիւրէյիմ :

Քէզա վանուէլ տէնլէն մահալէ վարուպ էքմէք իս-
թէր , անըն էհալիսի տախի րէտտի ճէվապ էտինճէ ,
անլերէ տախի տէր քի , սէլումէ Թ կէրի տեօնտիւկիմ
տէ , երդալըմ վանուէլի գուլէսինի :

Փիւհագիգա՝ պու պապտէ գէշէօն քէնտի ապէրինին
շայէթ եօրդուն վէ աճ օլտուղինի պիլտի իսէտէ , ալ-
լահըն ինայէթինէ ումուտ էտիւպ՝ տիւլմանըն իւզէրի-
նէ վարտըղինտէ , անլէրին օրտու սունու պօղուպ՝ դու-
թար զէբէի վէ սաղմանայը : Աէ անտէն կէրի տեօնտիւ-
կինտէ , մէքքիւր սոկքովթ էհալիսինտէն պիր ուշագ-
դութուպ՝ Թասիհ էտէր մէմէքէթին պիւլիւքլերինին
իսիմէրինի , վէ շէհիրէ վարտըգտէ՝ զէբէի վէ սաղ-
մանայը անլերէ կեօսթէրիւպ՝ շիտտէթլի Թիքէն իլէ
խաքէնճէ էտէրէք էթմիշ էտտի տտեմ՝ հէլաք էտէր
անլերտէն : Քէզա մէզքիւր վանուէլին պուրճունու
եղդուպ՝ անըն պիւլիւքլերինի տախի գըրտը :

Աճադ զանն էթմէ քի՝ պու խուսուստէ զատտարըգ
էթտի , զիրոտ անլեր իսրայէլ միլլէթի օլուպ՝ վէ գէ-
դէօն ալլահըն էմրի իւզրէ անլերի տիւլման էլնտէն

1 Ասէ ցնոսա . . . 2 Խապքէն լաւագոյն է ճուքաղուիդ էվէ
րէմի . քան զիւթան աբիւշէրայ . Դպրո . 3 . 2 :

խելաս եթմէք զայրէթինոն , պախուսուս քի՝ ասքերի զայնթ եօրղուն վէ նախագայա միւհթաճ իբէն՝ եք մէք վերմէմէք , ազիմ գապահաթ օլուղլնտէն պաշգա , զեբէէ վէ սաղմանա սէնին հլնտէ՝ մի տիր տէյ ու՝ անի մէզագ եթտիլէր :

Պատէհու՝ զեբէէի վէ սաղմանայը տախի եօլտիւրէճէք օլուու իսէտէ , մէղպուրէր մուգատտէմ անըն գարըն , տաշէրինի թափօր տաղլնտէ եօլտիւրմիւշ օլմալէրի իլէ , սիւսլ էտէր քի՝ նէրէտէ տիւրէր՝ վէ նէ շէքիլտէ իտիլէր օ՝ ատէմէր՝ քի անլէրի եօլտիւրտիւնիւզ , անլէր տախի՝ սանա պէնկլէրէր իտի տէյու՝ իգրար եթ տիքտէ , ճէվապ էտէր քի՝ անլէր պէնիմ գարնտաշըմ իտի , եկէր անլէրի սաղ պըրագմըշ օլա իտինիլ՝ սիզի եօլտիւրմէզ իտիմ՝ , վէ էմը էտէր օղլունէ՝ քի մէզ պուրլէրի եօլտիւրէ , լաքին օղլու տահա չօճուգ օլ տուղլնտէն խէվթ եթմէկ իլէ՝ քէնտի գաթլ էտէր : Պու միսիլլիւ ազիմ ֆէթուհաթ՝ ինայէթի պարի գէդէօնուն եէտի իլէ իճրա օլմաղ իլէ , ճէմաէթ անի փատիշահ եթմէք արղուսինտէ օլուպ՝ եվլատտէն եվլատէ պիղէ հիւքմ եթ տէտիլէր իսէտէ՝ գապուլ եթմէյիւպ , ճէվապ էտէր՝ քի ալահ հիւքմ եթսին սիզէ՝ : Վէ չիւնքի՝ մէզբիւր զեբէէի վէ սաղմանայը գաթլ եթտիկինտէ , անլէրին տէվլէրինին պօյնուն , տէրի ալթուն հալգալէրտէն զայրի շէյ ալմայուպ՝ ճէմի թալանը սպքերէ ինամ եթմիշ իտի : օ՝ էճիլտէն տիլէր քի եթտիլէրի թալանտէն պիրէր ալթուն քիւփէ վէրէլէր քէնտինէ : Ֆիլլագի հէրքէս պիրէր քիւփէ վէրտիքտէն մատէ , զայրի չօգ զինէթ տախի՝ ըիզա պիրլէ վէրմէկ իլէ , անլէրտէն քահանայ լիպասը (եփուտ) եափուպ սագլար : քի ալահըն ինայէթի ունուտուլմասըն : Ֆիլհագիգա՝ ալահա իլզէթ օլուն

Ասէ ցն գեւեօն . ոչ իշխեցէ ես ձեզ . և ոչ իշխեսցէ ձեզ որչի իմ . այլ տէր իշխեսցէ ձեզ . Դուր . 8 . 23 :

տէյու Եափորը անի • անճադ՝ քէնտի Էօրուքտէն սօնէ
րա՝ ճէմանթ աւրն իւ փութա թափընոր :

Պու ֆէթուհասօն իւղէրինէ իսրայէլ զըրգ սէնէ
տիւշմանն զուլումունտէն ազատ գալուս գեդէօն
տալսի վէֆաթ էթտի :

Իպրէթ ալ գեդէօնուն ֆաղիլէթինտէն • զիրա
խորայէլ ճէմանթ իսէ փատլչաճ օլմաղէ քէնտինի՝ վէ
էվաուլէրինի մնասալ կեօրմէյիւս • տլէր քի ալլաճ
հիւքմ էթսին անէրէ • քի Էալընըղ անն գուտրէ
թինէ ումուտ պիրէ տայիմա իգաաթ իւզրէ օլուս
տիւշմանտէն ազատ գալալէր :

Ֆլհագիգա՝ մէղպուր թէվազիւ գալս օլմաղ իւէ՝
փատլչաճ օլմաուր իսէտէ • շէրէֆի փատլչաճ լերտէն
զիյատէ թարափգա պուլտու • զիրա քիշի հէր նէ
գատար պիւլիւքիւքտէն գաչար իսէ • օ գատար զիյ
ատէ շէրէֆի արթար • մատամ քի՝ քէնտի պիւլիւք
լիւէ միւհթաճ օլմայուս՝ պիւլիւքլիւք անէ միւհ
թաճ օլմուշ սայլըր :

Ճիսմանի շէրէֆ ինսանն կեօլէսինէ պէնկզէր • ան
տէն գաչսան՝ օ սէնտէն սյրըլմաղ • փէշինէ տիւշսէն՝
Էէթիշէմէզսին • Շէրէֆ տրայտն՝ նասէղա տըր շէրէ
ֆէ • զիրա սէղալար օլանը՝ քէնտի արայուս պուլուր •
Սահիճ շէրէֆ տէկիլ քի անէ վասըլ օլմագտէ գա
րար գըլլըր • լըա քի անէ շայիսթէ օլմագտէ :

Ճիսմանի պիւլիւքլիւք արղուքէլ օլմագ՝ քիպիրլիքտէն •
վէ քիպիրլիք՝ աճմագըգտան հասըլ օլմաղ իւէ • քէն
տինի պիւլիւքլիւքէ լայըգ կեօրէն՝ ահմագ սայլըր •
Հայինէ գանատթ էթմէյիւս՝ ալա մէրթէպէյէ ար
ղու էթմէք • Էտնալըգ պէյանի տիր • զիրա Էտնա օլ
մասա՝ ալա օլմագ իսթէմէզ իտի • Շէրէֆ տիւքի ի
սէն ֆաղիլէթ իշէ • զիրա ֆաղիլէթ կիպի ազիմ շէրէֆ
օլմաղ ինսանէ • պախուսուս մահճուս վէ թէվազիւ օ
լարագ՝ ալլահըն գօրգուսուսու գալպինտէն իսրաճէթ

մէ , քի ալլահ սէնին իլէ օլուպ՝ միւշէրրէֆ օլապըն ² :

ՍԻՆԱԼ 35 .

Գեղէօն հօլտիւքտէն սօնկրա , խորայէլ եէնէ փուլթա թափըն՝
աբ՝մը :

Ճ . **Ռ**ափընտա , զիրա մէղպուր գըրգ սէնէ ճէմա ,
էթէ հիւքմ՝ հտիւպ՝ հէր վէճհ իլէ ալլահըն իդաա ,
թընտէ օլմաղ իլէ , անէր տախի նահէմլար հարաքէ ,
թէ մէյլ էթմէյերէք՝ ասուտէյի հալ իւզրէ օլոուէր
խստէ , անըն վէֆաթընտէն սօնկրա եէնէ փուլթա
թափընուպ ֆէնա պուլոուէր ² :

Ֆիլհագիգա պու տէֆա ալլահ անլէրի փուլթաֆէրէսթ
էլի իլէ թէքտիր էթմէտի , անճագ՝ քէնտիլէրինին նա
շէրի հարէքէթէրինէ մէպնի , պիրի պիրինտէն թէք
տիր օլոուէր : Զիրա գեղէօնուս եէթմիլէ վալաուր
վար իտի , անլէրտէն մատէ աբիմէլէք նամլնտէ պիր
օղլու տահա օլուպ , անըն վալիտէսի խալալըդ օլմաղ
իլէ , քէնտի տալիրէսինտէն այըրմըշ իտի անի , քի օ
պիր էվաուրէրի իլէ՝ քէնտինէ վարիս օլմասըն , զիրա
եզ գաուոլմօլա կէլմիլ աուտէթ իւզրէ խալալըգտէն թօ
ղան էվատ՝ փէտէրինէ վարիս օլմալուպ՝ վալիտէսինին
խամի իլէ անըրր իտի : Խմտի աբիմէլէքին վալիտէսի՝
սիկլմ տէնիլէն մէմլէքէթտէն օլմաղ իլէ , գեղէօն հօլ
թ . տիւքտէն սօնկրա օ մահալէ վարուպ , վալիտէսինին սին
սիլէսինին վասիթէսի իլէ՝ պիր թագրիպ հհալիյի քէն
տինէ պէնտ հտէրէք , իսթէր քի փաուլշահ սլոուն ,
վէ հհալի սեօղ վէրիւպ , բահաղ փուլթա կէլէն իւ
րատտէն ագճէ տախի վէրիլլէր անէ , զիրա ումուտ

1 Ես յո՛ հանգեալ : Եթէ ոչ 'ի հէզս' և 'ի խոնարհս' և որ
գուլայ 'ի բանից իմոց . Ես . 66 . 2 .

2 Եւ եղև իբրև մեռաւ գեղէօն . դարձան որդիքն իլի և պա
անկեցան զհետ բահալիմայցն . Իսրայ . 8 . 33 .

հտերէր քի՝ անըն հէ իլէ մէմէքէթլէրի զնյատէ չէ Դապա
րէֆ պուլուպ՝ քէնտիլէրի տախի սայէյի շահանտէ Եւէ

ապիմ՝ փայէ վէ տէվլէթ քէսպ հտէլէր :
Լաքին մէզպուր պիլիւր քի՝ դարնտաշլէրի հայաթտէ
օլտուգճէ րահաթ հտէմէզ , օ հճիլտէն՝ ալտըղի ագչ
ճէ իլէ պիւր թագըմ հօլարտա վէ զատտար ատէմ
ճէլպ հտէրէք , ափանաշգ դարնտաշլէրինին օլտուղի
էէրէ վարուպ՝ հէփիսինի դութար , վէ պիւր դաշ իւ
զէրինտէ ալթմըլ թօգուզունու էօտիւրիւպ՝ ֆէգաթ
քիւչիւք դարնտաշլ յովաթամ ֆիրար էթմէկ իլէ խէ
լաս օլտու իսէտէ , տէսնիւպ սիկիմէ կէլտիկինտէ՝ է
հալի փատիշահ հտէր անի :

Աբէ:
Եւէ:

Ֆէմ էլլէ պուրատէ իսրայէլ ճէմաէթինին սէֆիլ հա
լինի , գեղէօն քի անլէրի տիւշմանտէն խէլաս էտիւպ
աղիմ էլլիկ էթտի , սիկիմ էհալիսինին տէսթիկիւր օւ
մասը իլէ աբիմէլէք անըն էվատլէրինի գըրտըղնտէ ,
ճէմաէթտէն պիւր քիմսէ իճրայի առալէթ զայրէթի
իլէ անլէրէ տափաճը օլմասոր , ֆէգաթ մէզքիւր յու
վաթամ պու միսիլիւ զատտարըղէ թահամիւլ հտէ
մէտիկինտէն , գարիպին նամ տաղէ չըգուպ աղար :
Մէմէքէթ տախի անըն դարիպլնտէ օլմաղ իլէ , է
հալի անտէ ճէմ օլմուշ խտի , յովաթամ տաղն իւղէ
րինտէ տուրուպ՝ գեղէօնուն անլէրէ էթտիկի էլլիկի ,
վէ անլէրին էթտիքլէրի զատտարըղի , պախուսուս ա
բիմէլէքի փատիշահ էթմէլէրի իլէ , սօնկրա պիւրի պիւ
րինտէն թէքտիւր օլաճապլէրինի՝ թէմնիլ իլէ պէյան է
տիւպ տէր քի , աղաճէր քէնտիլէրինէ փատիշահ
նասպ էթմէք արգուսի իլէ , զէյթին ինճիւր՝ վէ իւ
զիւմ աղաճլնէ թէքլի Էթտիլէր՝ քի փատիշահ օլա
լէր , լաքին անլէր քէնտի մէյվլէրինի վէ շէրէֆլէրի
նի թէրք էտիւպ՝ օտունլէրէ փատիշահ օլմաղէ իրթի
քէսպ էթմէտիքլէրի հալտէ , գարա չալոյա տէրլէր՝
քի կէլ փատիշահ օլ , վէ օ ճէվապ էտիւպ տէր , քի

Հազիգաթ պէնի փատիշահ հոտըսէնիդ՝ կէլիւպ կէօլ
կէմոէ հընդ օլուն , էկէր .քի ջալլոտն աթէշ զուհուր
հտիւպ՝ եագմաղ իսէ տիւրզիւ տաղընըն եապան սէշ
վիլէրինի (եղլենափայտ) : Պու մէնգըպի սեօյլէլիւպ՝
խէվիլնտէն նաշի տէրհալ Չիրար էտէր :

Պուրաստ մէյլիլ աղաճէր՝ գեղէօնու վէ անըն էվ
լատէրինի , ջալլ աբիմէլէքի պէյան հոտէր :

Զիրա մուգատտեմ փատիշահ օլ տէյու՝ գեղէօնա
թէքլի ի թտիլէրինտէ , գապուլէթմէտի , (նիճէ .քի
օթուզ տեօրթ սիւալտէ զիբր օլուու) անճագ՝ աբիմէ
լէք ջալլ միսալի օլմաղ իլէ փատիշահ օլուպ , պիր կիւն
անտէն զուլմ աթէշի զուհուրի իլէ , քէնտի թահգի
սայէսինտէ օլանը եագսա կէրէք :

Ֆիլհագիգա՝ ղատտար աբիմէլէք՝ վէ անէ տէսթիկիր
օլան սիկիմ հհալիսի՝ ղագէպէ միւսթահագ օլմալէրի
իլէ , պի իլն ալահ մապէյնէրինտէ նիֆադ զուհուր
հտիւպ , օ տէրէճէ եիւզ չէվիրիլէր անտէն , թա
քի՝ սայիր եէրէ կիլթիկինտէ հհալի տաղ պալէրին ,
տէ կիզէնիր , քի կէլիլ օլուր իսէ՝ մէն էտէլէր :

Վէ տալի կէչէն եօլմուլէրի , կէօյա անըն իդաաթըն ,
տէ տիրլէր տէյու սօյար իտիլէր :

Վագսա պունլէր՝ աբիմէլէքի փատիշահ էթտիլէրինէ
ղայէթ նատիմ օլուպ՝ անըն զուլումնտէն իսէլու օլմագ
արզուսինտէ օլուուլէր իսէտէ , պու իշ մութլագ պիր
պիւլիւկէ միւսթահ օլմաղ իլէ , գաաղ նամինտէ պիր
քիմէսնէ քէնտի գարընտալէրի իլէ սիկիմէ կէլթիկին ,
տէ , ումուտ էտէրլէր .քի անըն էլի իլէ իսէլու օլա
լէր : Վէ պաղ պօզմաղա չըգուրգէրինտէ , եէլիւպ ի
չիւպ շաղըդ պիրլէ հօրա թէփէրէք՝ բահաղ փու
թուէն էվինէ վարուպ՝ աբիմէլէքէ լանէթ էտէրլէր :

Ս եւ աւաքեաց ան ոգի չար ՚ի մէջ աբիմէլէքայ և ՚ի մէջ ա
րանց սիկիմացուոց . և արհամարհեցին արք սիկիմացուոց զտունն
աբիմէլէքայ . Դադա . 9 . 23 :

Մէզքիւր գաաղ տախի՝ պու վէսիլէ իլէ փայէ վէ շէ
 րէֆ քէսպ էթմէք արդուսինտէ օլուպ՝ աբիմէլէք քիմ
 տիր քի՝ անէ գուլուգ հտէլիմտէյու՝ քիպիրանէ տիւր
 լիւ ճէվապլէր սեօլէր , քի ճէմաէթի քէնտինէ պէնտ
 հտէ : Լաքին աբիմէլէք սայրի մահալտէ օթուրուպ
 անըն գարաւիլնտէն նասպ օլան զապիթ , քի անըն իա
 մինէ զեբուղ տէնիլիւր իտի , էհալնին վէ գաաղըն հա
 րէքէթինի խապէր վէրիւր աբիմէլէքէ , օ տախի աա
 քէր իլէ անլէրին իւզէրինէ կէլտիքտէ , գաաղ հասէ
 պիլ իգթիզաւ էհալնին էօնիւնէ տիւշիւպ՝ ճէնկէ չըգ
 տը իսէտէ , անիտէ պօղուլուպ՝ քէնտի գաչտըգտէն
 մատէ՝ էհալտէն տախի չօգ ատէմ հէլաք օլտու :
 Վէ գարաւիլին՝ թէքրար ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , ա
 բիմէլէք անլէրի եէնէ գըրուպ՝ շէհիրի տախի խարապ
 հտէր : Շէհիրին գուլէսինտէ օլանլէր՝ անի կէօրիւն
 ճէ , բահաղըն փութխանէսինէ կիրիրլէր քի անտէ
 հըֆզ սլալէր , զիրա օրաաը գալէ միաալի մէթին իտի :
 Ղատաար աբիմէլէք՝ անլէրի տախի թէլէշի էթմէք ար
 զուսի իլէ , պիր եիւք օտուն քէսիւպ՝ էմը հտէր աա
 քէրինէ՝ քի անլէր տախի քէնտի կիպի հտէլէր , վէ օ
 տուսլէրի փութխանէսին էդրաւիլնէ էրդուպ՝ անի եազ
 տըլնտէ , էր վէ նիսվան պին ատէմ էօլիւր անտէ :
 Պատէհոլ՝ թեքէս տէնիլէն մահալէ վարուպ զապիթ
 հտէր անի , վէ անըն գուլէսի զապիթ մէթին օլմաղ
 իլէ , էհալի անտէ հըֆզ օլմուշ իտի : Մէզպուր՝ անի
 տախի եազմազ միւրատ էտիւպ՝ գուլէնին գափու
 սունէ եազլաշորգտէ , պիր տիշ էհլի եօգարտէն ա
 նըն պաշնէ տօղրու տէկիրմէն գալը գըրողը պրազ
 մաղ իլէ գաշասըրը էգտի : Իպրէթ ա՛լ աբիմէլէքին
 սէֆիլ հալնտէն , զիրա տիշ էհլի եէտի իլէ դաշն պը
 րազըլտըղինի պիլմէկ իլէ , թէրքէշտարլին (կապար
 : Եւ ընկէ կին մի բեկտոր Էրկանի 'ի վերայ գլխոյ նորա : Եւ
 մանրեայ զգագաթն աբիմէլէքայ . Դարա , 9 . 83 :

Դադար Զահիր) տէր քի հօլտիւր պէսի՝ քի գարը էլի ինէ հօլ
 ինէ տիւ տէմէսինէր , օ՛ տախի գըլճ ինէ հօլտիւրիւր :

Փէհմէնէն ալլահն առալէթինի , աբիմէլէք նի
 Զէ քի դաշ իւզէրինտէ գարնտաշէրինի գըլճ ինէ հօլ
 տիւրտիւ , քէնտի պաշը տախի դաշ ինէ հզլիււպ՝ գը
 լճ ինէ հօլտիւ : Գէզա սիկիմ հհալտի՝ քէնտիլէրինէ
 շէրէֆ վէ ենթա օլտուն տէյու՝ աբիմէլէքի վատիշահ
 էթտիլէր իսէտէ , շէրէֆ եէրինէ նհտամէթ պուլուպ
 մէմէքէթէրի վէ քէնտիլէրի տախի՝ թէլէֆ օլտու :
 Մէզքիւր գաաղ տախի , քէնտինի պէկէնմիշ՝ հատ
 տինի պիլմէզ միւրայի սուրէթ ինէ հիւքմասհիպի օլ
 մագ իսթէր իքէն , Զէնկտէ պօզուլուպ րէզալէթ
 պիլլէն աճէլէ գաշտը :

Նազար գըլ պուրատէ՝ քի նիճէ թէքմիլ օլտու յովա
 թամըն մէնգըպէսի . զիրա՝ չալըյա թէշպիհ օլտն մէր
 համէթսիզ աբիմէլէքտէն՝ զառտարըգ աթէշի զու
 հուր հտիւպ , եագուպ քիւլ էթտի քէնտինի , վէ
 սիկիմ հհալտինի : Աբիմէլէք Ֆէգաթ իւջ սէնէ Զէ
 մաէթէ հիւքմէտիւպ չօգէրինին՝ վէ քէնտինին թէ
 լէֆինէ պատի օլտրագ՝ ալլահա վէ ինսանէ առու օլ
 տու :

Սիւալ 35 .

Պատէհու քիմ օլտու հաքիմ իւրայէլ Զէմաէթինէ .

Գլ. Ժ .

Թուլ Զ . Իսաքարըն Զինսինտէն թովլա նամ քիմէսնէ ի
 Յոյի կիրմի իւջ սէնէ , պատէհու գաղաադը յայի՝ իկիւ
 մի իքի սէնէ հիւքմէտիւպ՝ վէֆաթ հտէրլէր :
 Ֆիլհագիգա՝ տիւշման պիր վագըթ իւրայէլէ քէտէր
 էթմէտի իսէտէ , անլէր քէտէրտէն խալի գալորդճէ
 քէմիկէ գատէմ պասուպ՝ հդրաֆտէ օլտն միլլէթլէ

Զ Դարձոյ ամ զլարինս աբիմէլէյայ . . . և զամ շարինս սիկի
 մաշուոյ զաբձոյ ամ ի գլուխս նոյա . Դադար . 9 . 56 .

ըին փութելինէն թափընըրէն ¹ , օլ պապոնէ ալլահ
կիւճէնիւպ՝ ամօն փատիշահընըն ելի իլէ օն սէքիզ սէ-
նէ անլէրի թէքտիր էթտիկինտէ , թահամիլէ հտէ-
մէյիւպ՝ թէքրար նիյազ պիլլէ , խէգա էթտիքլէրինի
իգրար հտէրէն ² :

Ֆէհմէյլէ , պու անէ գատար իսրայէլ խէգա հտիւպ
թեօպէ տէտիկինտէ , ալլահ քէնտի պի նիհայէթ մէր
համէթինէ մէպին խէլաս հտէր իտի անլէրի , անճադ-
պու տէֆա առաւելթինէ մէպին ճէլլապ հտէր քի տիւշ
ման սիզէ սըգլէթ վէրտիկինտէ , պանա նիյազ էթմէնիզ
իլէ խէլաս էթտիմ սիզի , լաքին՝ սիզ պէնի թէքք է-
տիւպ՝ անլէրին փութելինէ գուլլուգ էթտինիզ , իմ
տի պէն սիզի զայրի գուրթարմամ , կիտին անլէր
գուրթարսըն : Ալլահըն պու միսիլլիւ քէլամլէրինի ի-
շիթտիքտէ , խէգա էթտիք խէլաս էյլէ պիզի տէյու
թէքրար նիյազ պիլլէ , քէնտիլէրինի անըն ըէյլնէ ի-
հայէ հտիւպ ³ , փութելի տէֆ էթտիլէր իսէտէ ,
տիւշման կէլիւպ գաղապա տէնիլին եհրտէ գուրար
օրտուսունու : Իսրայէլ տախի մասեփա նամ մահալտէ
ճէմ օլուր քի տիւշմանէ գարշը տուրա : Վէ լաքին օ
տէրէճէ ինգրազ պուլլուպ՝ փէրուշան հալէ կիրիթ-
թար օլմուշ իտիլէր , թու քի քիմնէ գատար օլմազ
ապքէրէ պաշ օլուպ՝ ճէնկ իւզրէ օլմազէ ,
Պէլի՝ ճիւմլէսի եհք տիլ թաահուտ հտէրէն՝ քի էլլ-
վէլա ճէնկէ հարէքէթ հտէն քիմ օլուր իսէ , անի
ճէմաէթէ պաշ հտէլէր , լաքին եհնէ ճէսարէթ է-
տէն օլմազ :

1 Յաւելին որդիքն իլի աւանէլ չար առաջի ան . Դապ . 10 . 6 .

2 Եւ աղաղակեցին որդիքն իսրայէլի առ տէր՝ և ասեն . մեղաք
քէզ՝ զի թողաք զճճէմէր . Դապ . 10 . 10 :

3 Եւ ասեն որդիքն իսրայէլի ցնոր . մեղաք . տա՛մ դու լէ մեզ
զճճ , որ ինչ հաճոյ թուի առաջի քո . բայց նո՛ր միայն ապրե-
նո՛ւ զմեզ յառուր յայսմիկ . Դապ . 10 . 15 .

ԴՊԱՍ
ԻՆԵ
ԳԼ.
ԺԱ.

Օ՛ Էսնատէ յեփթայէ նամինտէ զայնթ ԶԷսուր պիր
քիմէսնէ վար իտի , քի զաթը գաղաադ- Էյալէթին
տէ մասեփա նամ մէմէքէթտէն օլուպ , անի գարըն
տալէրի փէտէրլէրինին վարիյէթինէ վարիս Էթմէյէ
րէք՝ շէհիրին պիւլիւքլէրինին մարիֆէթի իլէ՝ րէտտ
Էթմիշ իտիլեր , քի սէն փէտէրիմիղին հէլալ Էվլատը
տէկիլսին տէյու : Օ՛ տախի զարուրի վարուպ տովը
տէնիլէն մահալտէ սաքին օլտու իսէտէ , վաթիր հո
վարտա Թայիֆէսի քէնտինէ պէնտ Էտէրէք , փուլ
փէրէսթլէրին Էյալէթլէրինտէն չափըլ Էթմէկ իլէ :
անըն մէրոս վէ ԶԷնկեալէր օլտուղի ճիւմէյէ աշիւ
քեար օլմուշ իտի : օ՛ Էճիլտէն պալուտէ մէղքիւր
գաղաադըն պիւլիւքլէրի անըն Էանընէ վարուպ կէլ
ապէրէ պաշ օլ , քի տիւլման իլէ ճէնլ Էտէլիմ տէյ
ու մաթլուպ Էտէրլէր :

Ֆիլվադի յեփթայէ միլէթինին սէլամէթի իլիւն խըզ
մէթտէն կէրի տուրմազ օլտուղինի պէյան Էթտի իսէ
տէ , անլէրին զայնթ նաջար հալէ տիւլիւպ մէճպու
րիյէթլէրինտէն կէլիշ օլտուգլէրի՝ աշիքեար օլմաղ իլ
լէ , Էվլէլա գալլ Էթմէք իսթեր , քի ինայէթի պա
րի տիւլման ֆէթհ օլտուգտէ , օլմայա քի Էէնէ քէն
տինի րէտտ Էտիւպ թէքրար րէզալէթ շէքէ :

Մէզպուրլէր՝ անըն մաթլուպի իւզրէ Էէմին Էտինճէ ,
կիտեր անլեր իլէ մասեփա տէնիլէն մահալէ , քի ճէ
մաթ անտէ ԶԷմ օլմուշ իտի : Վէ ճիւմէսի անըն
ֆիքրինի անկաւորդլէրի հալտէ , ալահըն իսմինէ գալլ
Էտիւպ հաքիմ նասպ Էտէրլէր անի :

ՅԵԿ.
ԲՈՅԷ

Իմոի յեփթայէ՝ ճէմաթէ պաշ օլտուգտէ , Էզ գա
տիմ շուռուլ վէ ռուսում իւզրէ՝ աման փատիշահ
նէ խապեր Էտեր , քի նէ ճիհէթտէն իսրայիլին իւ
զէրինէ կէլէք իսթեր : Օ՛ տախի իսրայիլին ինդուզ
պուլտուղինի պիլէկ իլէ , յորդանան նէհրին Էթմէ
Էագասընտէ՝ մուսէսին վագթլնտէ իսրայիլին զապթ

էթտիկի մէմէքէթերի գէճրէն մաթլուպ հտէր :
 Լաքին՝ օ մահալէր սայիր միլէթէրին օլուպ՝ պախու
 սուս քի՝ ուլասըն հմրի իւղրէ իսրայէլ անլէրի ճէնէ
 ին զապթ էթմիշ օլմաղ ին , սամնուլէրին հոգ-գը
 օլմառըղնի պէյան էթտի իսէտէ , մեղպուր իաքեաթ
 օլմաղ : օլ պասպտէ յեփթայէ շէրիյաթը ալասըն ընէ
 ինէ իհալէ հտէր ¹ :

Նազար էյլէ պուրատէ ալասըն ինայէթինէ : չիւնքի
 յեփթայէ սալիհ պիր քիմէսնէ իտի : պախուսուս քի
 ալասըն գուտրէթինէ ումուտ պիրէ մասաւհաթը օ
 նըն ընէինէ իհալէ էթմէկ ինէ՝ տիւշմանը՝ ֆէթհ էթ
 մէկէ իգթիզա հտէն գուվլէթ վէ լուծֆ անէ ինայ
 էթ օլուպ ² , սամնուլէրին իւղէրինէ վարորդտէ , պի
 իզն ալաս ֆէթհ հտիւպ գըրար վէ գաշըրըր անլէրի :
 Վէ Լաքին ճէնէ վարմալը օլտուղնտէ , նիյէթ էթ
 միշ իտի քի , ինայէթի խիւտա ֆէթուհաթ պուլուպ
 սէլամէթ հվինէ կէլտիկի հալտէ : քիմ քի հվէլա
 քէնտինէ գարըր չըգար իսէ անի ուլասա գուրպան է
 տէ : իմոի տիւշման ֆէթհ օլուպ ազիմ մէսըուրիյէթ
 պիրէ հվէ կէլնէճէ , հվէլա գըզը գարըր չըգալը ,
 քի անտէն շայրի հվէտոր Եօգ իտի : մեղպուր անի
 կէօրտիւքտէ , ֆէրեատ պիրէ վայ տէյէրէք Եադա-
 սընը Էըրթար : Գըզ մատտէյի տույտուգտէ , ըիզա
 պիրէ ճէվապ հտէր քի՝ պէսիմ հոգ-գըմտէ նիճէ նիյ
 էթ էթտին իսէ իճրա էյլէ : ֆէգաթ՝ չիւնքի տահա
 պիքիր իտի , տիլէր քի ըհֆիկի օլան գըզէր ին , Է
 քի այ տաղէրտէ կէզիւպ պիքիրլիկինի ազլայէ : վէ
 տէրի տախի իյլն վէրմէկ ին , Էքի այ պիքիրլիկինի
 աղլայուպ թէքուր կէլր :

Պու պասպտէ ազիզ քիթապըն նագլինէ նազարէն՝ պա

¹ Դատեսցէ նը՝ որ դատելոցն է՝ այսօր 'ի մէջ որդւոցն իլի Է
 'ի մէջ որդւոցն ամմանայ , Դադա . 11 . 27 :

² Եւ Էզէ 'ի վի յեփթայէայ հոգի նն , Դադա . 11 . 29 :

զընկեր տէր քի՛ մէջքիւր գըզ տիւնեա հճի օլմայուպ
 պիքիր գալտը • վէ անըն պիքիր գալմասը իլէ՛ յեփ
 թայէնին նիլէթի իճրա օլտու • Զիրա իսրայէլ ճէմա
 հեթինին պէյնիստէ՛ հվատը օլմայան լանէթի վէ հօւ
 միւշ կիպի սայրըր իտի • օ՛ հճիլտէն սէնէտէ տէօրթ
 կիւն գըզէր անըն պիքիր գալմասըն աղլար իտիլէր •
 Փիլհագիգա ինայէթի պարի՛ տիւշման ֆէթհ օլտու
 ԳԼ • իսէտէ • եփրեմին ճինաի սէրքէշ վէ ֆէսատէ պայիս
 ԺԲ • քիմնէլէր օլմաշ իլէ • յորդանան նէհրին գարշը դարա
 ֆընէ կէջիւպ • վէ ճիւմճիւր պիլլէ յեփթայէնին իւ
 զերինէ վարուպ • նիջիւն պիլլէ խապէր վէրմէտին՝ քի
 պիլլտէ ճէնկէ կէլէիտիք տէյու՛ անըն հվինի եագուպ
 քէնտիլի հօլտիւրէճէք օլտուլէր • Վէ լաքին մէզպուր
 էր՝ տէկիլ քի միլլէթ ղայրէթի արզուսիստէ օլարադ
 պու միսիլիւ հարէքէթ հեթտիլէր • իլա քի դամաի
 խամէրինտէն նաշի • զիրա հէր ճէնկտէ պուլունսա
 լէր իտի • քէնտիլէրի տախի թալան հտէր իտիլէր •
 ('նիճէ քի օթուզ տէօրթ սիւալտէ զիքր օլտուղի
 մէնվալ իւզրէ • մուգատտէմ տախի թալան խուսու
 սինտէ գեդեօնէ տավաճը օլտուլէր) վէ յեփթայէ ճէ
 վապ հտէր քի՛ ամնուլէր պիլլէ սըդընթը վէրտիլլէ
 ըրինտէ • սիլլէ շիքեայէթ հեթտիմ՝ եարտըմ՝ հեթմէտի
 նիլ • վէ խէլաս հտէն քիմնէ օլմայուպ՝ վիւճուտիմի
 թէհլէքէյէ գօտում • շիմտի նիջիւն եիւզէրիմէ կէլ
 տինիլ • Պու ճէվապ իլէ անլէրին հագսըզ օլտուղին
 պէյան հտէր քի՛ կէրի տեօնսիւնլէր • մէզպուրլէր
 ճէվապ իլէ իսքեաթ օլմայընճա • գըլըճ իլէ իսքեաթ
 հեթմէկէ մէ ճպուր օլուպ՝ գըրար սիլլէրի • լաքին եէ
 նէ իսլահ օլմայուպ գաղաադ հհալիսի քիմ տիլ տէյ
 ու՛ աղըր ճէվապ հեթտիլէր • յեփթայէ տախի գաղա
 աղը օլմաշ իլէ կիւճէնիւպ՝ հմը հտէր ասքէրինէ՛ քի
 անլէրին ճիւմլէսիին գըրալէր •
 Վէ շիւնքի յորդանան շայըն գարշը եագատընտէ իտի

լէր , Կէշիտ ետրինտե տախի ասքէր պէքէտիր քի , Դապա
քիմնէ գաջուպ խէլաս օլմասըն : Վագասա՝ գաջոն օլմ
տու իսէտէ եէնէ խէլաս պուլմատը , զիրա չայըն քէնա
ընէ վարուպ՝ գարջը եագայա կէջմէլի օլտուգլէրին
տէ , սիզտէ եփրեմին ճինսինտէնմիսինիզ տէյու սիւալ
էտէրէր , մէզպուրլէր՝ խէվիլէրինտէն նաշի տէկիլիզ
տէյինճէ , լիստնլէրինտէն ֆէրգ եթմէք իջիւն նիշան
իսթէյիւպ՝ տէրաթէն շէպօնի լուղէթինի սեօյլէ
տիրլէր իտի անլէրէ , քի իպրանիճէ պաշագ , վէ
հայճա հասկ տէմէք տիր : Անճագ՝ եփրեմին էյալէ
թինտէ՝ շ հարֆ իլէ քէլիմէ սեօյլէմէկէ լիստնլէրի
տէսոմէյիւպ՝ սիպօնի տէրլէր : Պու վէճճ իլէ եփ
րեմին ճինսինտէն օլտուգլէրի պէյան օլուպ՝ օ տէրէ
ճէ գըրարլէր անլէրի , թա քի՝ գըրգ իքի պին ա
տէմ թէլէֆ օլտու անլէրտէն :

Իպրէթ ալ , մէզպուրլէր դամաի խամլէրինտէն նաշի ,
պախուսուս քէնտիլլէրինի պէկէնմիշ օլմաղ իլէ՝ տախ
լիկէ եիւզ դուծուպ , պիւլիւքլէրինէ իդաաթ եթմէ
տիրլէրի իջիւն , օ դատար ատէմ՝ թէլէֆ օլտու :
Իմոի լիւթայէ՝ ալթը սէնէ հաքիմլիք էտիւպ վէֆաթ
եթտիբտէն սոնկրա , բեթլէհէմլի եսեբոն նամ քիմէս Եսեբօ
նէ՝ եէտի սէնէ , զաբուղոնլու էլոն՝ օն սէնէ , վէ էլոն
փարաթօնլու աբգօն՝ սէքիզ սէնէ հիւքմ էտիւպ՝ վէ Աբգօ
ֆաթ էտէրլէր :

Սիւալ 37 :

Պալատէ մէշքէր հաքիլէրտէն ասիլրա՝ նիճէ օլտու խորայէ
լին հալի :

Ճ. 1 Եթէ սէֆիլ օլտու : Զիրա տնէրին զէմա
նինտէ տիւշման ինգրուղ պուլուպ՝ իսրայէլ պիր վիւտ

1 Եւ ասէն ցնմ , տուք մէշնան ինչ . և աստգէք հասկ հասկ .
և ոչ յաջողեցան խօսիլ այնպէս . Դապա : 12 . 6 :

Գրաֆտ
Ին
Գլ.
ԺԿ. տե՛ծ ըսհաթ գալմաղ ին՛ , եհնե ալլահըն էմրինե
մուղայիր հարեքեթե մէյլ էթտի , իմտի ալլահ կիւ,
ճէնիւպ՝ Թէքրար փուԹփերէսԹէրի գըրդ սէնե մու,
սալլաթ հտեր անլերին իւղերինե ¹ :

Իպրէթ ալ , խրայէլ իդաաթտէն չըգընճէ տիւշման
շաւիպ օլուր , զերա ալլահ ըուխսեթ վերիր իտի տիւշ
մանե՝ քի անլերին եհտի ին՛ Թէքտիր էտէ խրայէլ :
Իմաի պու պապտէ գապահաթ տիւշմանըն տեկիլ իւ
տի , իլա քի՝ խրայէլին , զերա քէնտի ֆէյլիլերի
իլէ Թէքտիր օլուր իտիլեր ² :

Ֆիշհագիդա՝ ալլահ խրայէլէ հագիմ՝ նասպ էթտի,
կինտէ , քէնտի անըն իլէ պերապեր օլմաղ իլէ՝ տիւշ
ման ալթ օլուր իտի , լաքին օ հաքիմ էօլտիւքտէ , ճէ
մաեթ եհնե ֆէյլինի պօղուպ տահա զիյատէ ֆէնա
պուլուր իտի ³ : Նիճէ քի պալատէ մէգքիւր հաքիմ
էրտէն սօնկրա , հեղի քահանայ հաքիմ օլտու իսէ
տէ , ճէմաեթ իսլահի նէֆս օլմայուպ՝ էգ գատիմա,
տե՛ծլերի իւղրէ քեօԹիւ ֆէյլէ սիւլիւք էթմէկ իլէ ,
տիւշմանըն զուլումու կիւն պէ կիւն Թարադգա պու
լարադ զայէթ փերուշան օլտուլեր :

Ջէ լաքին տիւշման քիպիրլէնիւպ զանն էթմէսին քի՝
քէնտի գուվլէթի իէ գատըր օլտու խրայէլ Թէք
տիր էթմէկէ , օ էճիլտէն տիւշմանը տաթի ալլահ
Թէքտիր էթմէք միւրատ հտեր քի՝ քէնտի գուտրէ
Թի աշլերար օլուպ տիւշման հատտինի Թանըսըն՝
վէ խրայէլ Թէսէլա օլտուն :

1 Եւ յաւելին որդիքն ին՛ աւնել չար առաջի նն , և մասնեաց
որ զնն՝ ի ձեռս պլաղդեացն ամս քառասուն . Դուպա . 13 :

2 Ճանապարհք քո և գնացք քո արարին քեզ զայդ ամե
նայն . Երեմի . 4 . 18 :

3 Եւ յորժամ յարոյց նց որ դատաւորս . և էր տէր Ը դատաւ
ւորին ... և ինէր իբրև մեռաւէր դատաւորն . դառնային միւս
անգամ և շփանիլ առաւել քան զհարս իւրեանց . Դուպա . 2 . 18 :

Պրահտան գաթի նազար • տեկիլ քի մուգատտեմէր
 տէ օլտուղն կիպի ալէթի հարայ վէ ասքէր իլէ • իւ
 լա քի եալըղը սամփառնուն եհտի իլէ իսրայէլի խհլա
 հտէճէք օլմաղ իլէ • անըն վալստէսինէ ինսան շէքլն
 տէ մէլայիք կէօրիւնիւպ՝ հվատ միւթտէսի վէրիք • վէ
 թէնպիհ տախի հտէր քի իշրէթտէն կէրի տուրուպ՝
 նամս միւճիւսլինճէ նափաք սայլլան դաամ եհմէսլն •
 վէ չօճուղուն պաշլ թըրաշ օլմասըն • Մէզդուրէ վա
 րուպ՝ հհլի մանուէէ նազլ էթտիքտէ • մանուէ պու
 խապէրին հադ դարաթընտէն օլտուղինի պիլմէ կ իլէ
 ալլահա նիլադ հտէր քի եհնէ իդալ հտէ օ առէմի •
 քի տիգաթ պիրէ վուգուշ օլուպ՝ հմրէ մուղայիք
 իշ էթմէյէրէ • Մէլայիք թէքրար կէլիւպ՝ մուգատ
 տեմ վէրտիկի խապէրի անէ տախի սեօյէտիկինտէ •
 մանուէ՝ անըն մէլայիք օլտուղինի պիլմէյէրէք • պիր
 քէչի ուլաղը դաամ հաղըր էթմէք միւրատ էթտի ի
 ստէ • ճէվապ հտէր քի հաղըր հտէճէկին դաամը՝
 ալլահա գուրպան էթ • Մանուէ պու տէֆա անըն իա
 միսի սիւալ հտէր քի վէրտիկի միւթտէ թէքմիլ օւ
 տուղինտէ մէմնուն օլուպ՝ իսմինի միւշէրէնի հտէլէր •
 Մէլայիք տէր քի նէ սիւալ հտէրսին պէնիմ իսմիսի՝
 օ քի հիքմէթլի տիր ¹ • Վէ անտէ պիր դաշ վար ի
 տի • հաղըր էթտիկի դաամը՝ մէլայիքին հմրի իւզրէ
 անըն իւսթիւնտէ ալլահա գուրպան սունտուղի հալ
 տէ • հիքմէթուլահ հէման դաշտէն ալէվ զուհուր
 հտիւպ՝ կէօյէ տօղրու չըգար • մէլայիք տախի՝ ա
 նըն իլէ էիւքսէլիւպ կէօրիւնմէզ օլտու •
 Մանուէ վէ հհլի պու միւճիւղաթըր կէօրիւնճէ խէվի
 լէրինտէն նաշի էիւզ իւսթիւ եհրէ տիւշէրէր • պա
 խուսուս՝ մանուէ տէր քի հօլէճէկիզ • զիրա ալլահը
 կէօրտիւք ² • Վէ լաքին հհլի անէ ումուտ վէրէրէք

¹ Զիհարցանէս զանուանէ իմմէ • և նա է սքանչելի • Դադ • 13 • 189

² Մահու մեւանիցիմէ՝ զի զնն տեսաք • Դադ • 13 • 22 •

Դատ միւսթերի՛հ օլսուհ տէյուհ՝ ճէլապ էտէր , քի ալլահ
իւ պիղի էօլտիւրէ՛ճէք օլսա խտի , գուրպանը դապոււլ է
տիւապ պու խապէրլէրի պիղէ պէյան էթմէղ խտի :

Ատէ Պատէհոհ սամիսոն թօղուպ պիւրիւտիւքտէ , ալլահ
տի անի օրհնէլ էտիւաղ՝ օ տէրէ՛ճէ գոււլվէթ ինայէթ օ ,
լուր անէ՝ քի էմսուլ սապգաթ էթմէմիլ ¹ :

Գլ . խտի , օ էճիլտէն կիտէր թամսաթա տէնիլէն մահա ,
ԺԴ . լէ , վէ անտէ պիր փուլթիէրէսթ գըզը կէօրիւպ՝ իս
թէր քի՝ անի քէնտիւնէ զէվճէ ալա : Լաքին փուլթիէ
րէսթլէրտէն գըզ ալմագ իսրայէլ միլէթինէ եասագ
օլմաղ իլէ , փէտէրի՝ վէ վալիտէսի ըլպա օլմաղլէր ,
զիրա պու իլին հագ դարաթլնտէն օլտուղլնի պիլմէղ
խտիլէր ² : Վէ սամիսոն մուլթազ մէզքիւրէ գըզը ա
լաճագ օլուպ՝ փէտէրի վէ վալիտէսի իլէ տիւլիւն սեօհ
պէթի իլիւն թամսաթայա կիտէր իքէն՝ պաղլէր ալա
սընէ սափտը , վէ անտէ հէման պիր ասլան եափրու
սու չաղըրարագ անէ գարչը չըգտըղի հալտէ , հագ
դարաթլնտէն գոււլվէթ քէսպ էտիւպ՝ ասլանը աղզըն
տէն դուլթուպ՝ քէչի ուլաղը կիպի երուլթուր , զիրա է
լինտէ սիլահ էօգ խտի ³ : Լաքին փէտէրիւն վէ վալի
տէսինէ պէյան էթմէղ ասլանը էօլտիւրտիւկինի , վէ
կիտիւպ շուուլթ իւղրէ մասլահաթա գարար վէր
տիքտէն սօնընա՝ ալլոնթ էտէրլէր քէնտի եէրլէրինէ :
Պատէհոհ՝ տիւլիւն էթմէկէ կիթտիքլէրինտէ , սամի
սոն ասլանը էօլտիւրտիւկի մահալէ վարուպ՝ կէօրիւր
քի առըլէր պալ եափմըլ անըն աղզընտէ : Օ՝ պալտէն ա
լուպ՝ եէյէրէք կիտէր փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ տա

1 Ժնաւ կինն որդի. և կոչեաց զանուն նր սամիսոն... և օրհնեաց
զնա տէր , և սկսաւ հոգի տեառն շրջիլ ընդ նաւ. Դատ. 13. 24.

2 Հայր նր և մայր նր ոչ գիտացին թիւ 'ի տէ է. Դատ. 14. 4.

3 Յաջողեցաւ 'ի վր նորա հոգի նն. և ճեղքեաց զնա իբրեւ զու
մի այծեաց . և ոչ ինչ գոյր 'ի ձեռին նորա , Դատ. 14. 6

խի վերիւր լաքին սեօյլեմէզ քի ուր յենդետէն ալոր ,
 Վէ թամնաթայա վարուպ՝ առեթի պէլտէ իւղրէ՝ եէ
 աի կիւն տիւյիւն հտերլեր : Անճագ՝ անըն հարեքէ
 թինէ նադարէն , էհայի խեփի էթմէկ իլէ՝ օթուզ ա
 տեմ եանընէ րէշիք գօրլեր : Սամփսոն՝ ասլանըն աղ
 զընտաքի պաղն իւղերինէ պիլմէճէ սեօյլէիւպ՝ անլէ
 րէ տեր քի , եէյիճիտէն եէմէք չըգտը , գուվլէթի
 տէն դաթը¹ : Վէ գալլի գարար հտեր քի եկէր եէ
 տի կիւնէ տէկին մէզքիւր պիլմէճէի թապլը հտեր
 լեր իսէ , քէնտի անլերէ օթուզ թագըմ հսփապ վէ
 րէ , եկէր հտեմէզլեր իսէ , անլը քէնտինէ օթուզ
 թագըմ հսփապ վէրէլեր : Իւչ կիւն պէյնինտէ պիլմէ
 ճէնին մէշհումինի պուլամազ օլտուգլըրինտէ , անըն
 զէվճէսինէ իպրամ հտերլեր քի մութլագ անտէն հօլ
 րէնիւպ՝ քէնտիլըրինէ խապեր վէրէ , եկէր վէրմէզ ի
 սէ , անի վէ անըն փետերինին եվինի եագաճագ օլուր
 լեր : Օ՝ տախի կեօնալեան ֆէնտ իլէ ուղիմ սիթէմ վէ
 միւրայի ճէվապ հտերէք վէ աղլայարագ , տեօրթ
 կիւն օ տերէճէ իպրամ իլէ թաճիլ հտեր սամփսո
 նու , թա՝ քի սեօյլետիւր պիլմէ ճէնին մէշհումինի ,
 Վագաա՝ պու խուսուստէ սամփսոն հէր նէ գաւար
 տիգաթ պիլրէ՝ քիմսէյէ պէյան էթմէսին տէյու անէ
 թէնպիհ էթտի իսէտէ , մէզպուրէ մատտէյի սիկլայ
 ընճէ՝ հէման անիտէ խապեր վերիւր էհայիյէ ,
 Անլը տախի՝ պալտէն գաթը , վէ ասլանտէն գուվ
 վէթի նէ վար տէյու՝ սամփսոնէ ճէվապ էթտիլըրէ
 ըլնտէ , անլար քի զէվճէսի խապեր վէրտի , լաքին
 գալլ էթմիշ օլմալ իլէ , պախուսուս՝ ալլահտան գուվ
 վէթ քէսպ էթմէկ իլէ² , կիտեր ասկաշօն տէնիլէն
 մահալին էհալխսինտէն (քի անլը տախի փութփէ

¹ Եւ ասէ ցոոսա (սամփսոն) . Ի կէրէէ ԵԼ կերակուր , և Ի
 հօրէ ԵԼ քալցը . Դապա . 14 . 14 .

² Եւ յաշուլեցու Ի վերայ Նի հոգի են . Դապա . 14 . 19 .

ըեսթ իտիւն) ' օթուղ ատեմ էօլտիւրիւայ՝ անլէրին
էսվապլէրինի վէրիւր :

Ֆէհմէլէ՝ սամիսոն ասլանը ալթ էթտի , լարին միւ-
րայի տիշ էհլէյէ ալթ օլուայ՝ փէտէրինտէն վէ վալիտէ
սինտէն կիղլէտիկի էսրարը՝ անէ պէյան էթտի :

Անճագ պու պապտէ տախթ կիզլի հիքմէթ անկանըր .
զերա չիւնքի փուլթիէրէսթլէրին թէքտիլիյէթինէ
թային օլմուշ իտի , պու մասլահաթ վէսիլէ օլտու ա
նէ՝ քի անլէրտէն ինթիգամ ալա :

Սիւալ 38 .

Նիճէ ինթիգամ ալտը սամիսոն փուլթիէրէսթլէրտէն .

Ճ . Պալատէ զիբը օլտուղի մէնլալ իւզրէ , զէվճէ
սի անըն էսրարըրը փուլթիէրէսթլէրէ խապէր վլէրմէկ
իւլէ , հըրսանուպ փէտէրինին էվլինէ կիթտիքտէ , գայ-
նաթասը անըն զէվճէսինի՝ տիւյիւնտէ անէ ընշէք օ-
լան օթուղ ատեմին պիլինէ վէրիւպ էվէրիւր :

ԳԼ . Պատէհու սամիսոն պիւր քէլի ուլաղը հէտիլէ ալուպ՝

ԺԵ . կէլիւր քի էհլինին էանընէ վարա , վէ անըն պաշգա ա
տէմէ վարուպ էվլէնտիկինի տույունճէ , ղայէթ կիւ-
ճէնիւր : Վագաա , գայըն փէտէրի՝ քիւլիւք գըզընը ա
նէ վէրմէլի օլտու իսէտէ՝ ըիզա օլմայուպ տէր քի ,
պունտան պէօյլէ սիգէ քէմլիք էտէր իսէմ՝ , թագսի-
րաթ պէնիմ տէկիլ տիր ' :

Վէ չիւնքի՝ փուլթիէրէսթլէրտէն հօճ՝ ալմագ իսթէր
իտի , օ՝ էճիլտէն՝ իւշ էիւզ թիլքի դուլթուպ՝ գույ-
րուգլէրինտէն իքիսինի պիւրի պիլինէ պաղլար . վէ է
քի դուլթուղուն օրթասընտէ պիւր թագրիւպ մաշալա
պաղլայուպ՝ էագտըղլնտէ , պըրագըր անլէրի փուլթ
փէրէսթլէրին էքիսլէրինէ : Օլ պապտէ թիւքիւլէր ա

1 Անէ սամիսոն . անպարտ էմ էս միանգամայն յայազգէաթ .
էթէ արարէն էս ընդ դոսա չարուի . Դոդո . 15 . 3 :

Թէշտէն խեղճ հտիււ պաշտօնադրութիւնստ օլտու, լէր խեղճ պիւրի պիւրիստէն պրըրամայուպ վարտըգլէրի եէր դուծուշուր : Վագըթ տախի հարման զէմանի օլտուղիստէն՝ օ տէրէճէ աթէշ եայրլոր՝ Թա քի էդա րաշտէ օլտն ճիւմլէ էքլինլէր եանտըգտէն մատէ , պաղլէր վէ զէյթինլիքլէր տախի եանմաղ իլէ զայէթ չօգ հասարաթ օլտու :

Պու քէտէրէ սէպէպ՝ սամփսոնուն գայնաթասը օլտուղի աշիքեար օլմաղ իլէ , փութփէրէսթլէր անըն էվլինի՝ գըղընը՝ վէ քէնտինի աթէշէ եագարլէր , քի սամփսոն անլէրին Թէքտիրլիյէթինի իշիտիւպ՝ հօվքէսի Թէսքին օլա : Լաքին մէզպուր պիւր կեօնէ Թէսքին օլմայուպ՝ անլէրտէն զայէթ չօգ ատէմ Թէլէֆի էթտիք տէն սօնկրա , վարուպ սաքին օլուր ետեմ մաղարասը տէնիլէն մահալտէ :

Ֆիլհագիգա՝ օ էսնատէ իսրայէլ ճէմաէթի փութփէրէսթլէրին Թահլի հիւքմիւնտէ օլմաղ իլէ , քիման ճէսարէթ հտէմէզ իտի անլէրէ գարջը տուրմաղէ , ֆէգաթ եալընը սամփսոն կեօյա քէնտի հհլինի տխէրինէ վէրտիքլէրինէ պէտէլ հօճալմագ գաստի իլէ , անլէրէ ալիմ քէտէր էթտի իսէտէ , մէզպուրլէրին գալլինէ օ տէրէճէ գօրգու տիւշտիւ , Թա քի ա, նըն մէզքիւր մաղարատէ օլտուղինի պիւրիւպ՝ իւզէրիլնէ վարմաղէ ճէսարէթ հտէմէտիքլէրինտէն , քիւլ լիյէթի ճէմիլիյէթ պիւրլէ՝ իսրայէլին դօփրաղինէ կէալիւպ մաթլուպ հտէրլէր , քի սամփսոնու պաղտայ ուպ քէնտիլէրինէ Թէսլիմ հտէլէր : Իմտի իսրայէլ ճէմաէթի անլէրտէն խեղճ էթմէկ իլէ , իւջ պիւր ա, տէմ իրսալ հտէրլէր սամփսոնուն օլտուղի մահալտէ՝ քի պաղտայուպ Թէսլիմ հտէլէր անի տիւշմանէ :

Նազար դըլ պուրատէ իսրայէլին սէֆիլ հալմանէ , սամփսոն միլէթինին խէտսը զայրէթինտէ , վէ միլէթի հէր վէճէ իլէ անի հըրզ էթմէկէ պօրճուլ իքէն ,

տիւշմանէ թէսլիմ էթմէք իսթերլեր : Պէլի սամիսոն՝
պի իզն ալլահ անէրտէն խէվի էթմէզ , լաքին քէն
տի սէպէպինէ՝ միլէթինէ քէսէր օլմասըն տէյու՝ ըի
զա օլուր պաղլանմաղէ , Ֆէգաթ նէմն վէրտիլիլ ան
լէրէ քի՝ էօլտիւրմէսինլեր քէնտինի : Աէ իւջ գաթ իւ
իլէ անի պաղլայուպ՝ կեօթիւրիւրլեր տիւշմանըն օրտու
սուսուն գարջըսընտէ պըրագըրլեր , վէ քէնտիլլերի ու
զագտէն սէյիրճի օլուրլեր :

Միւլահազա էյլէ քի աճապ նէ՝ կէջէյ իտի անտէ
սամիսոնուն Ֆիլքրինտէն , զիրա տիւշման լայէթ չօգ
լուգ , վէ փիւր սիլահ , քէնտի եալընդ՝ պոխուսուս
քի էլլերի պաղլ , միլէթի տախի սէյիրճի օլուպ
պիլ քիմնէտէն իմուստ եօգ : Անճագ՝ զանն էթմէ քի
մէրտանէ սամիսոն տիւշմանտէն գօրգուպ դաթի ու
մուտ օլտու , իլլա քի ալլահըն գուտրէթինէ ումուտ
էտիւպ՝ պի խէվի տուրուր իտի : Իմոի տիւշման անի
պաղլ կեթրիւնճէ , շազ օլուպ ճիւմէսի պիրտէն նի
տա էտիւրէք իւզէրինէ էիւրիւիւշ էթտիլլէրինտէ ,
սամիսոն՝ ալլահտէն գուլվիլէթ քէսպ էտիւպ՝ տէրհաբ
գօլթրինի սուրտըլի հալտէ , հիքմէթի խիւտա պա
զուլէրինտէ սլան պաղ՝ աթէշէ տիւշմիւշ քէթէն միսա
լի էրիյիւպ՝ սեօքիւլտիւ՝ : Ֆիլհագիգա՝ պաղուլլերին
տէքի պաղ սեօքիւլտիւ , լաքին էլինտէ սիլահ եօգ ի
տի քի տիւշմանէ գարջը տուրուպ ճէնէ էտէ :

Ֆիսամա ալլահըն գուտրէթի ինսոնէ միւմբիւնսիւզ օ
լան նէրտէ պէյան օլմաղ իլէ , անտէ պիլ մէրքէպ չէ
նէսի քէմիկի պուրու , վէ անըն իլէ տիւշմանտէն պին
ատէմ էօլտիւրիւպ՝ գուսուրու գաջտըգուտէ , կեօյա
պիլ իշ կէսրմէմիշ հիսապը աթար քէմիկի էլինտէն :
Սամիսոն պու միսիլլիւ աղիմ ճէնէ իւղրէ օլուպ՝ եօ
րուլմատը իսէտէ լայէթ սուսատը : Աէ պու միսիլլիւ

Ք իւ յաջողէցաւ ՚ի վը նը հոգի տեառն . . . և հալէջան կա
պանքն ՚ի բազկույ նը . Դոպա . 15 . 14 :

ֆէթուհաթ՝ ալլահըն ինայէթի օլտուղլինի թագրեր
պիրլէ՝ սուսուզուգտէն էօլիւպ՝ տիւշման էլինէ տիւ
շէճէկիմ տէյուս նիտա էտինճէ , հիքմէթուլահ՝ մէզ
քիւր չէնէ քէմլէլնտէն սու չըգուպ իլէր . վէ օ եէ
րին իսմինի չէնէ փուսարը չաղըրըր՝ . քի ալլահըն ան
տէ քէնտինէ էթտիլի ինայէթ ունուտուլմայուպ ,
անըն գուտրէթի ազիմէլէրի պէյան օլտուն :

Պատէհու՝ փղշուացի փութփէրէսթլերին մէմլէքէթի ԳԷ .
գաղա տէնիլէն մահալէ վարուպ՝ պիր տիշ էհլինին է ԺԶ .
վինտէ գոնագ էթտիքտէ , հհալի անըն կէտիկինի
տուլուպ՝ գալէ գափուսունտէ կէճէ պէքլէրլէր՝ քի
տիշարը չըգտըղի հալտէ էօտիւրէլէր : Վէ սամիսոն
էարը կէճէ վագթի անտէն կիթմէլի օլուպ՝ մատտէի
անկլալլիճէ , տէրհալ գալէ գափուսունու , էջլէլի՝
վէ սիւրկիւսիւ իլէ եէրինտէն գօիարուպ ումուզունէ
ալմաղ իլէ , տաղա կէսթիւրիւպ պըրագըր անտէ 2 :
Ֆէհմ էլլէ , սամիսոն պիլիւր իտի քի՝ փութփէրէսթ
լէր քէնտինէ տիւշման տըր , լաքին մախսուս անլէրին
մէմլէքէթինէ կիտէր՝ քի վէսիլէ պուլտուն անլէրին
թէքտիր էթմէկէ , պախուսուս՝ պէյան օլտուն իսրայ
էլին ալլահընըն գուտրէթի , քի օ միսիլլէ գուվլէթ
քէրէմ էլլէտի :

Պատէհու՝ ովրեկ տէնիլէն մէմլէքէթէ վարուպ (քի օ
մահալ տասիսի փութփէրէսթլերին իտի) անտէ դալի
լա նամպիր նիսայէ մուհապպէթ վէրտիքտէ , փութ
փէրէսթլերին պիւլիւքլէրի մէզպուրէյէ ագճէ վատ
էտէրլէր , քի սամիսոնտէ օլան գուվլէթին սէպէպիլ

1 Եւ եբաց տէր զԴան ծնօտին . և ել 'ի նմանէ ջուր . և է
արբ . . . վասն այնորիկ կոլեաց զանուն նորա աղբիւր անուա
նեալ ծնօտի . Դադա . 15 . 19 .

2 Թափեաց գրուսն քաղաքին հանդերձ սեմօքն . և եբարձ
ըն հանդերձ նգօքն . և եդ 'ի վերայ ուսոց իւրոց . և եհան
ըն 'ի գլուխ լեքինն . Դադա . 16 . 3 :

նի , վէ նէ սուրեթ իլէ գուվլէթտէն տիւշէճէկ ինի
պիր Թագրիւ ֆէնտ իլէ անկլայոււ պէնտիլէրինէ խա
պէր վէրէ : Զիրա մէզպուրուն օ տէրէճէ ազիմ գուվ
վէթ սահիպի օլմասը , հէր հալ պիր կիղլի էսրառէ
միւհթաճ օլտուղինտէն , էվլէլա անըն էսրարընը
տուլմագ Խաթըրէր քի՝ պատէհու իգթիլա էտէն
հէր նէ իսէ , սնէ տիգաթ էտէլէր , մասաճ քի
պաշգա սուրեթ իլէ անըն ալթ օլմայաճաղի ճիւմլէյէ
աշիքէար կէօրիւնիւր իտի :

Իմտի գալլա՝ տախի հիլլէքէար վէ գամաի օլմաղ ի,
լէ , փութփէրէսթլէրին մաթլուպի ի գրէ՝ սամփսոնէ
սիւալ էտիւպ գուվլէթիլին նէ վէճհ իլէ Թէսքին օ
լաճաղինի տիլէտիկինտէ , ճէվապ էտէր քի էէտի ճէ
տիտ քիրիշ իլէ պաղլանըր իսէմ՝ , գուվլէթիմ կիտէր :
(Վէ չիւքի էվտէ ատէմ կիղլէնմիշ իտի՝ քի անըն էս
րարինէ վուգուֆ օլտուգտէ գուլթաէր :) գալլա՝
քիրիշ կէթիտիւպ պաղլէր անի . վէ ճէվապընը Թէճ
րիւպէ էթմէք իշիւն , սէնի դուլթմաղէ կէլտիլէր տէ
տիքտէ , սամփսոն տէրհալ քիրիշլէրի իւստիւպիւ էմ
սալի էտիւպ՝ գօփարըր : Ֆէհմ էլլէ , մէզպուրէ՝ էվ
վէլա Թէքլիշիլիզ կիւպի՝ ըլճա սուրեթի իլէ սիւալ էս
տէր իքէն , սամփսոնուն ճէվապը խիլաֆ չըգընճէ ,
պէնի ալտաթտէն տէյու՝ սիթէմ էթմէկէ պաղլատըղի
հալտէ , տէր քի՝ ճէտիտ էէտի իփ իլէ պաղլանըր ի,
սէմ , գուվլէթիմ կիտէր : Անըն Թարիֆի իւզրէ Թէք
րար պաղլայոււպ՝ սէնի դուլթմաղէ կէլտիլէր տէյինճէ ,
էէնէ իիլլէրի գօփարտը : Իմտի մէզպուրէ՝ նէճէ պիր
ալտաստուպ խիլաֆ սէյլէրսին տէյու՝ Թէքրար իպրամ
էթտիքտէ , տէր քի՝ էէտի փէրջէմիմի պէզ սալաղը
նա էօրիւպ՝ տիլարա միլար իսէն՝ գուվլէթիմ Թէս
քին օլուր , դիրա Թըրաշ օլմագ անէ ետսագ օլմաղ ի
լէ , սալը շայէթ չօգ օլուպ՝ էէտի հիսսէ Թագսիմ
էթմիշ իտի փէրջէմինի : Օլ պապտէ խայլին գալլա անի

ուշուռուպ՝ Թարիֆի իւզրէ փերչէմինի տիվարա մըթ-
լար , վէ սէնին իւզերինէ կէլտիւէր տէյու խապեր վէ-
րինճէ , ույանուպ գովարըր մըխարըր : Ֆէհմ էլլէ
այուրաւտէ ֆէսաւտէ պայիս ֆիթնէ մէջքիւրէնին հա-
րէքէթինի , զիրա՝ հիլլէքէար՝ վէ միւրայի օլմասը իւ-
լէ , իւջ տէֆա տըր քի պէնի ալոտտըրսըն տէյերէք ,
օ կէճէ տիւրլիւ սիթէմճէվապլէր իլէ էօլիւմ մէրթէ
պէսինէ գատար՝ Ղալէթ Թաճիզ վէ ռահաթսըղ էտէր
անի : Օ՝ տախի նաչար գալուպ՝ պախուսուս քի խաթ-
րընը գըրհագ իսթէմէյիւպ , վալիտէ ռահմիւտէն ալլա
հա նիյէթլի , վէ թըրաշ օլմագ քէնտինէ եասագ օ-
լուպ , էկէր քի թըրաշ օլուր իսէ՝ գուվլէթի իւզէ-
րինտէն գալգաճաղինի պէյան էտէր անէ :

Խիյանէթ գալիլա , պու տէֆա անըն ճէվապլընն սաշ
հիհ օլտուղինի պիլիւպ՝ փութփերէսթլէրին պիլիւք-
լէրինէ խապեր էտէր , վէ վատ էթտիքլէրի ագճէլի
ալուպ՝ անի ույութտուգտէն սօնկրա , պերպէր կէ-
թիրտիւպ սալլէրինի թըրաշ էթտիրինճէ , հագ դարաշ
յընտէն սամփանէ վէրիլէն գուվլէթ ըէֆ օլուր ան-
տէն ¹ : Օլ պապտէ Ղատտար գալիլա՝ կէօյա սատա-
գաթքէարըր քիմնէ կիպի՝ փութփերէսթլէր կէլտիւէր
տէյու էէնէ խապեր վէրտիքտէ , սամփան քէնտի
գուվլէթինին ըէֆ օլտուղինի պիլլէյերէք՝ էվլէլքի
հարէքէթ իւզրէ օլտու իսէտէ՝ պիր կէսնէ գատըր
օլմատըղի հալտէ , անիտէ դութուպ կէօղլէրինի օյար-
լէր : վէ գազա տէնիլէն մահալէ կէօթիւքիւպ՝ տէր-
զինճիլ տէկլիւմէն չէվիրտիլլէր հապլստէ ² :

1 Մէկնէցու ՚ի նմանէ Գորութի նորա . Դապա . 16 . 19 :

2 Չարթէաւ ՚ի քիւլ իւլմէ . և ասէ . էլից՝ և արաբից որպէս
միշտն . և Թաթափէցից . և նա մի գիտէր թէ տէր մէկնէցու ՚ի
նմանէ , և կալան վնա պաշտօնքն . և բրէցին զայս նր . և ի-
ջուպին զնա ՚ի գազա . և կապէցին զնա երկսթի կապանօք . և
աչայր ՚ի տան բանտին . Դապա . 16 . 20 :

Նազար գլխ մէջ պուրուն հալինէ , օ՛քի քօք տէֆաւ տիւշմանը թէքտիր էթտի , լաքին պու տէֆաւ քէնտի թէքտիր օլտու , անճագ տէկիլ քի տիւշմանըն գոււլ վէթի ին , իլա քի՝ հիլէքեար նիսայէ հարարընը պէլ ան էթմէսի ին : Պու պապոտէ սամիսոն աղիմ՝ նէտայ մէթ իւզըն օլտու իսէտէ , գաթի ումուտ օլմայուպ՝ կիւն պէ կիւն սաշը ուզանտըգտէ , պի իւն ալահ գոււլվէթի տախի թարագգա պուլուր իտի : Պատէհու փութփէրէսթէրին պիւլիւքէրի դագօն փութուն էվինտէ գուրպան քէսերէք եէյիւպ իչիւպ շաղ օլտուգտէ , սամիսոնու տախի կէթիրիւպ՝ վէ պիր ուշագ անըն էլինտէն դութարագ օյնատուպ անի մէզագ էթտիքէրինտէն մատէ , տիւշմանընըն պու հալտէ կեօրտիւք տէյու՝ Ճիւմէսի մէսրուրիյէթ պիր , լէ փութտէն մէնսուն օլուրէր : Օլ պապոտէ սամիսոն՝ ուշաղէ սիւալ էտիւպ՝ էվին իքի թէմէլ տիրէկի , նի էլ ին ֆերգ էտեր՝ քի անլէրէ տայանէ . վէ ալա լահա նիյաղ պիրլէ , ես գուտրէթքեանի սահիպ ալա լահ , պու տէֆաւ տախի գոււլվէթ ինայէթ էլլէ գուլունէ քի կեօղէրիմին հայիթինի ալուպ՝ փութփէրէսթէր ին էօլէլիմ տէյիւպ՝ սաղ էլ ին պիր տիրէկի սարսըպ , վէ տէրագէպ սօլ էլ ին օ՛ պիր տիրէկի սարսըպ հալտէ , հիքմէթի պարի տիրէքէր գըրըլուպ՝ էվ երգըլը՝ , վէ անտէ էր վէ նիսման իւջ պին ա , տէմ հէլաք օլուր : Վագաա՝ անլէր ին քէնտի տախի էօլտիւ իսէտէ , սաղ իքէն պիր տէֆատէ օ՛ գատար աոտէմ էօլտիւրմիւշ տէկիլ իտի , անլէրի քի՝ վէֆաւ

Եւ աղաղակեաց սամիսոն աւ տէր՝ և ասէ . տէր տէր զօրութեանց , յիշեալ զիս . և զօրացո՞ զիս՝ զայս ևս մի նուագ՝ ան . և խնդրեցից զլրէժխնդրութի իմ փոխանակ երկոցունց ալաք և մոց յայլազգեաց աստի . . . մեռցի անձն իմ ընդ պալատիսս . և շարժեաց զարութի . և անկաւ տունն ՚ի վերայ ամհախարաբացն . և ՚ի վր ամ ժողովոյն որ ՚ի նմա . Դատ . 16 . 28 .

Թխտե հօլտիւրտիւ : Պատեհու գարնտաշէրի անըն
թէնինի սլուպ՝ աղիմ շէրեֆ իւն տէնին հտերլեր փէ
տերինին մեզարինտե :

Պու պապտե զանն էթմէ քի սամինտն գաթի ումուտ
պիրլէ հօլմէք իսթէտի , իլա քի՝ հաւ դարաֆընտէն
խորայէլին խէլասընէ թային օլմուշ օլմաղ իւն , սան սա
աթընտե տախի շայրէթտե գուսուր էթմէյիւպ՝ գուտ
ընէթեանի ալահա ումուտ վէ նիյաղ հտերէք իսրայ
էլին տիւշմանըտէն էսճ ալմագ տիւեր : Վէ ալահ՝ ա
նըն նիյաղընը գապուլ հտիւպ՝ քէլ հվիւլ գուվիւթ
էհասան էթտի անէ , իմտի մալիւմ քի հմրի հագ իւզ
ընէ հօլտիւ սամինտն : պաթուսուս քի չօդ սէպէպ իւ
լէ մեսիհէ հօրինէկ օրոու :

Սամինտն իկիրմի սէնէ հաքիմլէք էթտի խէտե , տէ
կիւլ քի եաընըզ՝ իլա հեղի քահանայասպետ իւն , զի
րա հեղի տայլմա սելովտա տապանակըն խըզմէթինէ
մէշղուլ օլուպ՝ տիւշմանէ գարըն ճէնէ իւզըն օլամա
աղղինտէն , եաընըզ սամինտն՝ իսրայէլին խէլասը շայ
րէթինտե օլուր իտի : Վէ ս տերէճէ թէքտիր էթտի
փութփերէսթէրի , թա քի անըն վէֆաթինտէն սօնէ
րա տախի , խէվիի գապլէրինտէն չըգմաղ օլուպ՝ պիր
վագըթ իսրայէլէ զուլմ էթմէտիւեր , անճագ իսրայէլ
էնէն սնլէրին թահգի հիւքմիւնտե իտի , սամուէլ
փէյլամպերին հիւքիւմտարըգ վագթինէ տէկին :

Սիւալ 39 :

Սամուէլ փէյլամպեր հանլը՝ ճինատէն՝ վէ քիին օղու իտի :

Ճ. 1 Լինին ճինսինտէն՝ եղկանա նամ քիմէսնէնին :
Մէզքիւր եղկանա՝ արիմաթեմ տէնիլէն շէ հիրտե սա
քին օլուպ՝ իքի զէվէսի վար իտի , պիրլինին իամի ան
նա , օ պիրինին փենանա , լոքին փենանա էվլատ սա
հիպի , աննա պի վէլէտ օլմաղ իւն , տայլմա գասա

Գլ.
Ա.

Վեթ իւզրէ օլուր : Եղկանա՝ վազըթ վազըթ զէվճէ
 Էրի ին սելովա կիտէր իտի գուերպան էթմէկէ • պիր
 տէֆա տախի կիտիւպ՝ եզ գատիմ ատէթէրի իւզրէ
 զէվճէլէրինէ գուերպան Թագսիմ էթտիկինտէ , փենայ
 նանըն էվատէրինէ հիսսէ չըդարուպ՝ աննայէ ֆէգաթ
 պիր հիսսէ վէրտի • պու պապտէ աննա զայէթ տիւ
 շիքէսթ (սրտակոտոր) իւզրէ աղայուպ եէմէք եէ
 մէզ : Եղկանա անի Թէսէլա էթմէք իսթէյլուպ՝ նի
 շիւն աղլարսըն , տէկիլ մի քի պէն սանա օն էվատտէն
 էյի իմ տէմէկ ին՝ զաամ էթտի իսէտէ , տաղի տէ
 րուն պիրլէ ալահըն ինայէթինէ ումուտ էտէրէք ,
 կիտիւպ խորանըն գափուստունտէ կէօզ Էաշք՝ վէ շէ
 տիտ աշգ ին նիյազա տուրուր • վէ նիյէթ էտէր քի՝
 էէէր ալահ քէնտինէ երքէք էվատ քէրէմ էտէր ի
 սն • անի ալահա հէտիյէ վերէ՝ քի էօլիւմ վագթինէ
 տէկին անըն խըզմէթինէ Թային օլարագ իշրէթ էԷ
 մէսին • վէ պաշը Թըրաշ օլմասըն :

Կերշի ալահ՝ անըն նիյազընը գապու էթտի • լաքին
 շիւնքի սէս չըգարմայարագ՝ գալպինտէն տուա էտէր
 իտի • պախուսուս քի՝ պու հալ իւզրէ անտէ վաֆիր
 վագթ տուրմաղ ին , հէղի քահանայ անի սէրնօշ
 զանն էթտիքտէն մատէ , ուշաղի տախի Թաղիր է
 տէր՝ քի սէրխօշուղի Թէրք էտիւպ անտէն կիտէ :
 Իմտի աննա՝ իշրէթ պիլմէզ վէ քեսթիւ ֆէյլլտէ օլ
 մայուպ՝ ալահա նիյազ իւզրէ օլտուղինի պէյան էթ
 տիքտէ • հէղի ճէվապ էտէր քի՝ կիթ սէլամէթ իա
 լէ , ալահ Թէքմիլ էթսին ճիւմէ տիլէկինի ² :

Օլ պապտէ աննա մէմուռնիյէթ պիրլէ կիտիւպ՝ զայ
 քի գասալէթ էթմէզ :

Պատէհո՝ արիմաթէմէ վարտըգլէրինտէ , համլէ գա

1 ՈՅ տու էմ ես քիզ քան զոսան որդի . 1 Թ=4 . 1 . 8 .

2 Ես նմա պատասխանի հէղի՝ և ասէ . Էթ ի Խալաղուր . և
 ան ին տաջէ քիզ զամ խնգրուածս քո . 1 Թ=4 . 1 . 17 .

ընդհանուր էրքէք էվլատ Թօղլարտուղլնտէ՝ խմինի սամու
էլ չաղքութիւն : Վէ անի պիւլիւտիւլայ սիւտտէն քէստի
կինտէ՝ գուրպան վէ հետիյէ իլէ եղկանա վէ աննա
սելովա վարուպ՝ փէթկէշէրինի ալլահա սուստուգտէն
մատէ , նիյէթ էթտիկի իւզրէ Թէսլիմ էտէր աննա
սամուէլի՝ հեղի քահանայայ , քի էսմիլ օլտուգճէ
խորանըն խըզմէթինտէ օլա , վէ տախի տուայէ տու
րուպ մէմուս օլուր ալլահտան : Վէ հեղի անլէրի
օրհնէլ էտիւլայ տուա էտէր , քի ալլահա էստիւնճ
վէրտիքլէրի էվլատէ մուգապէլէ : սայլը էվլատ վէ
րէ , նիճէ քի իւջ էրքէք վէ իւջ գըզ էվլատ տախի
Թօղլար աննատան : Ֆէհմ էյլէ , աննա էվլատ իսթէ
տի՝ քի միլէթի պէյնիտէ միւշէրրէշ օլա , լաքին անի
ալլահա հետիյէ վէրմէսի իլէ , տէկիլէրի եալընըզ միւ
լէթինտէն , իլա քի ալլահտան տախի շէրէշ պուլ
տուգտէն մատէ՝ պիւր էվլատէ պէտէլ ալթըլ էվլատ
ինայէթ օլտու անէ :

ԳԼ
Բ :

Իմտի սամուէլ խորանըն վէ հեղի քահանայայպետին
խըզմէթինտէ՝ քէմալի մէրթէպէ իգաւթ իւզրէ կիւն
պէ կիւն պիւլիւտիւլքուտէ , հէր վէհճ իլէ ալլահա վէ
ինսանա մագպուլ օլուպ՝ ճիւմէլէյէ անըն շիազիլէթի ա
շիքէար օլտու : Լնճագ հեղի զայէթ իսթիւտար օլուպ՝
անըն էվլատլէրի ունի վէ փէնէհէս , քի անլէր տախի
քահանայ վէ խորանըն խըզմէթինտէ խտիլէր , նոմուսէ
մուղայիլը վէ ճիւմանի սէֆայէ մէշղուլ , պախուսուա
պի ատէպ Ֆէյիլտէ օլմալէրի իլէ , ճէմանէթէ քէօ
թիւ էմսալ օլուր խտիլէր : Պէլի՝ հեղի անլէրին նա
շէրի հարէքէթլէրինի իշիտիւլայ՝ նասիյհէթ վէրտիլ
սէտէ , իսլահի նէֆա օլմայուպ՝ ֆէնալըգտէ Թաղագ
գա պուլուրլէր :

1 Հաստատեցաւ սիրտ իմ 'ի տէր . 1 Թուգ . 2 :

2 Լնուլն ծնաւ Էօթն . Է բազմածինն նուազեաց 'ի ծնըն
դոց . 1 Թուգ . 2 . 6 :

Ֆիլհարգա մեղպուրէր՝ տապանակն խղճմէթինե
նասեզա՝ վէ թէքտիրէ միւսթահագ , լաբին հեղե
թէքտիր եթմէշ իտի անլերի : Վէ ալլահ քէնտի մէր
համէթինե մէպնի՝ մէլայիք եէտի իլէ անէ իթապ է,
տիւպ՝ պէյան էտէր , քի անըն սինսիլէսինտէն քահա
նալըք րէֆ օլուպ՝ ալլահըն ըիզասը իւզրէ սատապաթ,
քեար սլանէ վէրիլէ , ոփնի վէ փենէհէս տախի՝ իբիսի
պիր կիւնտէ էօլէ : Զիրա հեղի՝ էվլատէրինն քեօ,
թիւ հարեքեթլերինի պիլիւպ միւսահատէ եթմէսի
իլէ , ալլահըն խաթըրնտէն զիյատէ անլերին խաթըր
նէ ըիւյէթ եթմիշ օլտու : Վագասա պու իթապըն իւ
զէրինէ՝ լազըմ իտի քի՝ ոփնի վէ փենէհէս թեօպէ
տէյիւպ՝ քեօթիւ ամէլտէն կէրի տուրալէր , լաբին
անլերտէ ալլահըն գօրգուսու՝ վէ ինսանըն հիճապը
օլմատըղինտէն՝ թեօպէյէ կէլմէտիլէր , օ էճիլտէն
պիր միւտտէթ փէյլամպէր իրսալ եթմէշ ալլահ իս
րայէլ ճէմաէթինէ՝ :

Հագիգաթ՝ ազիմ ինայէթ իտի հեղիյէ՝ վէ անըն էվ
լատէրինէ՝ քի ալլահ մէլայիք եէտի իլէ անլերի ա
կեահ՝ եթմէք միւրատ էլլէտի , լաբին մեղպուրէր
պու ինայէթի թանըմատըղլերինտէն , սամուէլին էլ
իլէ ակեահ՝ եթմէք միւրատ էտէր , քի իսլահի նէֆս
օլուպ թէքտիրտէն խէլաս օլալէր : Պէլի՝ սամուէլ օ
վագըթ տահա չաճուգ , հեղի փիր իթիւար , վէ
էվլատէրի քահանայ , անճագ՝ նաշերի հարեքեթ
տէ օլմալերի իլէ , չաճուգ եէտի իլէ իթապէ միւս
թահագ օլտուէր՝ : Զիրա հեղի քէնտի եէրինտէ ,
վէ սամուէլ տապանակն օլտուղի մահալտէ կէճէ ույ
գուտէ իբէն , սամուէլ սամուէլ տէյուլ՝ ալլահ չաղը

1 Եւ բան տեառն պատուական էր յաւուրսն յայնսօէ . և ոչ
քոյր տեսիլ որ գուշակէր . 1 Թագ . 3 ,

2 Ըստ աւածին , ծերոց անկարգութիւն՝ զմանքակ աշայ գոտտ
տոր կացուցանէ .

ըըր անի : Օ՛ տախի՝ քէնտինի չաղըրան հեղի տիր
զանն հտէրէք՝ անըն եանընէ վարուպ , պէնի նիջիւն
չաղըրտըն տէտիքտէ , ճէվապ հտէր քի , սէնի չա
ղըրմատըմ՝ կիթ ույու : կէլիւպ ույգույա վարտըգ
տէ , թէքրար՝ սամուէլ սամուէլ տէյու սէս զուհուը
հտինճէ , եհնէ կիտէր՝ քի նիջիւն չաղըրտըն :
Մէզպուը տախի՝ սէնի չաղըրմատըմ կիթ ույու տէ
տիկինտէ , կիտէր ույուը : Վէ թէքրար՝ սամուէլ սա
մուէլ տէյու սէս կէլինճէ , եհնէ կիտիւպ տէր քի
նիջիւն չաղըրտըն , պու տէֆա հեղի ֆէհմ հտէր՝ քի
ալլահ տըր անի չաղըրան , օ հալիտէն թէնպիհ հտէր՝
քի պիր տահա չաղըրըր իսէ , ճէվապ հտէ քի՝
սեօյլէ եա՛ սահիպ՝ քի իշիթսին գուլուն : Սամուէլ
թէքրար ույգույա վարուպ քէլ էվլէլ սէս կէլտիք
տէ , հեղինին թէնպիհի իւզըն , սեօյլէ եա՛ սահիպ քի
իշիթսին գուլուն տէլինճէ ¹ , ալլահ նիճէ քի մուգատ
տէմ մէլայիք եհտի իլէ հեղին պէյան էթտի , քէզա
սամուէլէ տախի պէյան հտէր , անըն էվլատէրինի օ
տէրէճէ շէտիտ զազէպ իլէ թէքրտիր հտէճէկինի , թա՛
քի՝ իշիտէնէր խէվի պիրլէ հէյպէթտէ գալալէր ² :
Սապահ օլտուգտէ , սամուէլ նազլ էթմէկէ խէվի
էթտի իսէտէ , հեղինին իսրամ էթմէսի իլէ , կիլլէ
մէյիւպ նազլ հտէր իշիթտիկինի , Վէ հեղի էմրի հադ
գա իդաաթ պիրլէ , նէ քի քէնտի ինտինտէ էյի տիր՝
ալլահ անի էյլէսին տէյու ճէվապ հտէր ³ , լաքին եէ
նէ թէքրտիր էթմէզ էվլատէրինի , անլըր տախի իս
լահ օլմայուպ կիւն պէ կիւն զիյատէ քեթթիւլուկէ

1 խօսեալ տէր , զի լուիցէ ժառայ քո . 1 Թ. 4 . 3 . 10 .

2 Եւ ասէ տէր ցաւմուէլ . ահա ես առնեմ զբանս իմ 'ի մէջ
Էսրայէլի . որպէս զի ամենայնի՝ որ լսեցէ զնոսա՝ հնչեսցեն Էլ
կոքեան ահանջի իւր . 1 Թ. 4 . 3 . 11 .

3 Եւ ասէ հեղին տէր որ ինչ բարի է առաջի իւր՝ ինքն աղաա
ցէ . 1 Թ. 4 . 3 . 18 .

գատեմ պատար իտիւն ¹ : Անճագ սամուէլ՝ ալահըն
լուծֆուէն լայիգ օլուպ՝ անըն ֆազիլէթի վէ իսմի
ղայէթ միւշէրրէֆ օլուր իտի ճիւմէն իսրայէլ միւլէթի
նին պէյնինտէ : Զիրա ալահ անըն իլէ պերապէր օլ
մուշ իլէ , հէր քէլսմը իճրա օլարագ՝ սատագաթ իւզ
րէ ալահըն փէղաւմպէրի օլտուղի աշիքէար օլտու ² :
Նազար էլլէ պուրատէ իսրայէլ ճէմաէթինն սէֆիլ
ու փէրուշան հալի քէֆիլէթինն , զիրա հեղի քահա
նանըն էվլատէրինն թաքսիրաթը սէպէպինն , պալա
տէ զեքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ վէրիլէճէք զազէպին
ԳԼ . իճրասը խուսուսինտէ , փուծփէրէսթլէր ճէմիլէթ իլ
Դ . լէ իսրայէլն իւզէրինն կէլտիքլէրինտէ , անէր տախի
ապէր իրսալ հտիւպ՝ ճէնկ իւզրէ օլտուլէր իսէտէ ,
իսրայէլն դարաթը պօղուլուպ՝ տեօրթ պին ատեմլէրի
գըրըլըր : Ահ ճէմաէթին ինթիեարլէրի տապանակը
սէլովտան ալուպ օրտուլյա կեօթիւրիւրէր՝ քի անըն
գուլվէթի իլէ տիւշմանը ֆէթհ հտէլէր , հեղինին
էվլատլէրի ովնի վէ փենէհէս տախի պերապէր կի
տէրլէր : Տապանակ՝ օրտուլյա տախիլ օլտուգուա , իս
րայէլ եէք տիլ իւճէ սէտա հտիւպ զայէթ մէսրուր
օլտու : Անլէրին սէտասընը՝ վէ տապանակըն օրտուլյա
կէլտիլինի փուծփէրէսթլէր իշիտիւպ՝ էվլէլա խէվի
էթտիլէր իսէտէ , սսնկրա պլրի պիրինն զայրէթ վէ
րիւպ՝ թէքրար ճէնկ էթտիքլէրինտէ , իսրայէլտէն օ
թուղ պին ատեմ գըրըլուպ՝ վէ հեղինին էվլատլէրի
ովնի վէ փենէհէս էօլիւպ գուսուրու ֆիրար էթտիք
տէն մատէ : տապանակը տախի ալուպ հսիր հտէր
լէր : Օլ պապտէ՝ ֆիրար հտէնլէրին պիրի՝ եագասը
նը երութարուգ , վէ պուշնա դօփրագ սէրփիւրէք՝ սէ

1 Եւ հեղի ծերացեալ էր յոյժ . և որդիք նորա երթալին եր
թալով և չար էր ճանապարհ նոցա . 1 Թագ . 3 . 21 :

2 Եւ զիտաց ամ իլէլ ի դանայ մինչև ցեբրսաբէէ . Թէ հա
ւատարիմ է սամուէլ ի մարգարէս ան . 1 Թագ . 3 . 20 :

լուսն կէջիւայ իսրայելին պօղուլտուղինի խապեր վերս
տիկի հալտե , ճիւմէ հհալե աղիմ եսս վէ գասա
վէթ իւզրե նիտա հտեր : Հեղի տախի՝ Թօգսան սէ
քիզ եաղնտա կեօղէրի ալիլ՝ գափու հօնիւնտե քիւր
սիւտե օթուրմուշ օլմաղ իլէ , շամաթա սէսինի ա
լուայ՝ նէ տիր պու ֆիզան տէյու՝ սիւալ էթտիքտե ,
օրտուտան գաչուայ կէլէն ատէմ՝ անտե հաղըր օլուայ՝
իսրայելին փերուշան հալ իւզրե գաչտըղինի , ուինի
վէ փենեհհսին հօլտիւկինի պէյան հտեր : Հեղի ճէ
վապ էթմէյիւայ տիյնէր իտի , Թան քի մասլահաթըն
նիհայէթի ներէտե գարար գըլտըղինի անկայա :
Վէ նէ վազըթ իշիթտի քի՝ տապանակ տախի հսիր
օլմուշ , հհման քիւրսիւտէն կէրի դարաֆա տիւշեր ,
վէ պէլինին քէմիկի գըրըլուայ տէրագէպ հօլուր¹ :
Փենեհհսին հհլի քի համիլէ իտի , մէզքիւր գարա
խապերի իշիտինճէ՝ աղըրսը դուլթուայ երքէք էվատ
տօղուրտու իսէտե , օ տախի անիտե հօլուայ , մագսու
մին իսմինի վայ քարօթ չաղըրըրէր , քի իսրայելին շէ
րէֆի ռէֆ օլտու տէմէք տիր² :
Փէհմ էյլէ , մուգաւորտէմէրտե տապանակ իլէ աղիմ՝
միւճիւզաթ օլուայ՝ տիւշման ֆէթհ օլուր իտի , նէ
հիքմէթ քի՝ պու տէֆա տիւշման ֆէթհ օլմատը
ղինտէն մատե , տապանակ տախի՝ տիւշման էլի
նէ կէջիւայ հսիր օլտու : Թաաաիւայ էթմէ , զիրա
պու պապտե՝ ըուհանի խըզմէթտե գուսուր հտէնլէ
րին գապահաթընըն զիյատե աղըր օլմասը տույուլուր :
Վագասս՝ էկէր մոլսէս վէ յեսու կիպի աղիղ քիմնէլէ
րին էլի իլէ տապանակ օրտույա կիտե իտի , քէլ էվ
վէլ միւճիւզաթ օլուայ՝ տիւշմանըն Թէքտիր օլաաղի
տէրքեար իտի , լաքին ուինի վէ փենեհհս , անլեր քի

1 Եւ եզե իբրե միշեպ զտապանակն այ , անկաւ հեղի յաթուղն
յէտս աւ դրան . և բեկաւ ողն նի՝ և մեւաւ . 1 Թոգ . 4 . 18 :

2 Եւ ասեն , բարձեալ էն վատք իսրայելի , 1 Թոգ . 4 . 22 :

տապանակըն խրղմէթինտէ խոիւնր օ ինայէթէ նասէ՝
զա օլմալէրի իլէ , միւճիւզաթ գուվլէթինի ալլահ
մէն էթտի անլէրին վագթինտէ : Պատուսուս ճէմա
էթ տալի անլէրին քեօթիւ Ֆէյիլլէրինի պիլտի իսէ
տէ , օ անէ գատար պիր քիմսէ ալլահն շէրէֆինի
վէ իզզէթինի սագլայուս՝ անլէրէ տավաճըլդ էթմէ
տիքտէն մատէ , քէնտիլէրի տալի հքսէրի նոմասա մու
ղայիր հարէքէթէ սիւլիւք էթմէլէրի իջիւն , տիւշմա
նէ ալթ օլտուլէր :

Իպրէթ ալ օ էսքի նոմաստա ըուհանի խրղմէթտէ պու
ղունանլէր՝ ալլահն էմրինէ մուղայիր հարէքէթէ մէյլ
էթմէլէրի իլէ , թէքտիր օլտուլէր իսէ , աճապ նէ գա
տար զիյատէ թէքտիրէ միւսթահագ օլսալէր կէրէք
էէնի նոմաստա անլէր կիպի կիւնահ իլլէյէնլէր :
Պու պապտէ տէմէ քի՝ ալլահ նիջիւն էվվէլա թէք
տիր էթմէտի ոփնի վէ փէնէհէսի՝ քի անլէրին սէ
պէպինէ տապանակ տիւշման էլնէ տիւշմէյէ իտի :
Պէլի ալլահն կիզլի շէրիյաթընէ ագըլ հրմէզ ,
անճագ պու խուսուստէ անլէրի տէրագէս թէքտիր
էթմէզ քի , քէնտի սապըլ՝ մէրհամէթի՝ տտալէթի
վէ գուտրէթի պէյան օլուս՝ անլէրի թէքտիր էթ
տիկինտէ , հեր քէս խէվֆ պիրլէ իսլահի նէֆա օլա :
Նիճէ քի մէզպուրլէրին թեօպէ տէմէյիւս՝ թէքտիր օլ
մալէրի ճիւմէյէ ազիմ իպրէթ օլտուղնտէն մատէ ,
անլէրին սէպէպինէ տապանակըն էսիր օլտուղնի իշի
տէնլէր՝ զայէթ հէյպէթտէ գալըր խոիլէր : Գէզա
փուլթիւրէթլէր՝ տապանակը ալտըդ տէյու քիպիւ
լէնիւս՝ վէ քէնտի փուլթիւրինէ ումուտ էթմէկ ի
լէ , էմսալի իշիտիլմէմիշ զադէս իլէ թէքտիր օլտու
լէր , քի ալլահն գուտրէթինի թանըլուս պիր տա
հա խըայէլէ զուլմ էթմէյէլէր :

Իպրէթ ալլանլէր պուրատէ էվլատլէրինի ջոճուգըլդ
տէ թէրպիյէ էթմէյէնլէր : Ղերա ջօգ տէֆա անլէրին

խաթըրընէ ըիայէթէն՝ ալահը կիւճէնտիրմէկ իլէ, տէ
կիւ.քի եաընըզ քէնտիրէրինին, իլա քի էվլատըրի-
նին տտիսի թէն վէ ճան իլէ թէքտիր օլմալէրինէ պա-
տի օլուրէր : Ֆիւհադիգա՝ դատլիաթտէն տիր ինսա-
նէ էվլատընը սէվմէք, լարին պու մուհապպէթին նէ՝
ըէտէ գարար գըլտըղընի պազըսը ֆէրգ էտէմէյիւպ՝
տիւշմանտէն զլյատէ քէտէր էտէր էվլատընէ :

Զիրա տիւշման հէր նէ գատար զատուար օլա՝ ֆէ-
գաթ թէն իլէ էօլտիւրիւր, անճագ՝ էվլատընը թէր,
պիյէսիզ պիւյիւտիւպ՝ կիւնահտէն հընզ էթմէյէն,
ճան իլէ էօլտիւրիւր : Էվլատընը սէվէր իսէն, ալա-
հըն դօրգուսուստէ պիւյիւթ անի, վէ կիւնահտէն
հընզ էտիւպ՝ օգուճագ եազմագ վէ ֆազիլէթ թա-
րիքլէրինտէ թէրպիյէ էյլէ, վիրա էկէր եաընըզ ճիւ-
մանի խուսուսլէրէ տիգաթ էտէր իսէն՝ հայվան տէ-
րէճէսինէ ինէրսին, մատամ քի հայվանլէր տախի
քէնտի եալրուլէրինի պէսլէյիւպ՝ քէտէրտէն հընզ
էտէրէր : Պախուսուս՝ էկէր տիլէր իսէն քի էվլա-
տըն էյի օլուրն, էվվէլա սէն էյի օլ, վէ քեօթիւ էմ
սալ օլմա էվլատընէ, զիրա օ քի աթատէն քեօթիւ
կէօրիւր, կիւն պէ կիւն ֆէնալըգտէ թարագգա պու-
լուր :

Սիւալ 40 .

Տաշանակըն սէպէպինէ նէ՝ դարչ զազէպ իլէ թէքտիր օլտու-
լէր վութվէրէսլէր :

Ծ. (Էտիտ սանճըլը գուպարճըգ եարասըլէ, զերա ԳԼ.
իւզէրլէրինտէ օ տէրէճէ եարա զուհուր էթտի, թա Ե.
քի սանճըսընա թահամիւլ էտէմէյիւպ՝ զայէթ չօգ-
ատէմ էօլտիւր, Պախուսուս՝ անլէրէ զլյատէ ըէզա-
լէթ օլա տէյու, պաշգա էէրլէրինտէ օլմայուպ՝ ֆէ-

1 Եւ էյլէ չընէ մէծ մահու ի քաշալին, 2 Թագ. 5. 6 :

գաթ օթուրագլերինտե (քերաստանս) զուհուր է տէր ' : Վէ տախի անլերին էյալէթինտե պի հիսապ ֆարէ (մուկն) փէյտա օլուպ' նէպատաթլերի եեմէկ իլէ , հէր նէ գատար Թարլա' ցաղ վէ պահճէ վար իսէ , ճիւմլէսի խարապ օլտու : Պուռտան գաթի նա զար , չիւնքի տապանակը սլտըգլերինտէ կեսթիւրիւպ ազովոոս տէնիլէն շհհիրտէ' դագօն փութուռն եանը նա գօտուլէր • կեօյա անըն գուվլէթի վէ եարտըրը իլ լէ ֆէթուհաթ էթմիլլէր կիպի : Վէ լաքին փութուռն գուվլէթսիզ վէ քիմնէյէ եարտըմ' էտէմէզ օլտուղն զահիրէ չըգմագ իչիւն • պի իզն ալլահ' օ կէճէ դա գօն եիւզ իւթիւ տապանակըն էսնիւնտէ եէր իւզէրինէ տիւշէր : Սապահ օլուռնճա' փութխանէ շհիլլէրի (քուրմ) Թէքրար եերինտէ տուրտուրուլէր : Էրթէսի կէճէ' եէնէ եէր իւզէրի տապանակըն էօս նիւնտէ տիւշիւպ' վէ հէր պիւր փարջասը պիւր դարա ֆա տաղըլուպ' իքի պիլէկի տախի գաթու էշիկլինէ տիւշմիւշ օլմաղ իլէ , շհիլլէր անի կեօրտիւքտէ' դա գօնէ իքրամէն' եասագ էտէրլէր , քի իչէրի կիրէն լէր էշիկլին իւզէրինէ պասմոյալէր :

Նազար էյլէ մէզպուրլէրին համագաթըղինէ • զիրա դագօնուն իզգէթինի սագլամագ արղուսի իլէ պու միսիլլէ Թէնպիհ էթտիլէր իսէտէ , տահա զիյատէ անըն րէզպլէթինի վէ տապանակըն գուվլէթինի ալէ մէ պէյան էթմէկէ սէպէպ օլտուլէր • մատամ քի ի շիտէն սիւալ էթտիքտէ , տապանակըն հուզուրինտէ դագօնուն փարջալանտըղինի հէրհալ տուլաճագ իտի' Վագաա պու էլլամէթ ազիմ Թէքտիլիյէթ վէ զալ էթ զիւլ իտի անլէրէ , լաքին մէզպուրլէր անտէն իպլէթ ալմուտըգլերինտէն մատէ , իւզէրլէրինտէ փէյտա օլան եարալէրին տախի տապանակըն սէպէպիւ

• Էհար յետս զԹշնտիս իւր • Նախատինս յաւիտենից արար ԸՄ Նոսա • 11աղ • 77 •

նէ զազէպ օլտուղնի ֆէհմէզլէր : Զիրա չիւն
 քի մէզքիւր եարա՝ սայրի էյալէթտէ զուհուր էթ-
 մէյիւպ՝ եալնորդ ազովտոս վէ անն նահեսարնտէ զու-
 հուր էթտի , քէզա՝ ֆարէ տախի պաշգա եէրտէ օւ-
 մայուպ՝ եալնորդ ազովտոս դօիրաղնտէ փէյուա օլմաղ
 իլէ , շիւփհէյէ վարուպ՝ մէշվէրէթ էտէրլէր , քի թէհ-
 ըիպէ իչիւն տապանակը սայիր եէրէ իրսալ էտէլէր :
 քի էկէր կիթտիկի եէրտէ տախի եարա՝ վէ ֆարէ զու-
 հուր էտէր իսէ , զազէպ օլտուղնի անկայալէր :
 Օլ պասպտէ գէթ տէնիլէն շէհիրին սեօշ սահիպլէրի՝
 ճէսարէթ պիրլէ տապանակը ալուպ կէթիւրտիւքլէ-
 ըլնտէ , հիքմէթուլահ անիտէ եարա վէ ֆարէ զու-
 հուր էտէրէք՝ պիւլիւք քիւչիւք ճիւմէսի եարալան-
 տըդտան մատէ , պիր կէօնէ օթուրամայուպ մինասի-
 պէթլի իսքէմլի եափարլէր՝ քի օթուրմաղէ գատորը օ-
 լալէր : Պուստան դաթինազար՝ տապանակը նիչիւն կէ-
 թիրտինիզ տէյուլ՝ էհալի անլէրէ տաւաճը օլմաղ իլէ :
 ազլիմնիզա հասըլ օլուր շէհիրտէ : Ֆիլհագիգա՝ տա-
 պանակը կէթիրտիքլէրինէ չօգ նէտամէթ չէքտլէր :
 անճագ զազէպին տախի հագ գարափրնտան օլտուղի
 նէ ինանմայուպ՝ թէքրար թէճրիպէ իչիւն ասկաղոն
 տէնիլէն շէհիրէ իրսալ էտէրլէր : Աէ լաքին ասկաղոն
 էհալիսի՝ անի կէթիւրտիւքլէրի եէրլէրտէ՝ զազէպ
 զուհուր էթտիկիլնի պիլմէկ իլէ , պիզի գըրմաղա՝ մը
 իրսալ էթտինիզ տէյուլ՝ դէթ էհալիսինէ տաւաճը օ-
 լուրլէր : Զիրա պու սէպէպ իլէ անլէրտէն զայէթ
 չօգ աոտէմ էօլտիւքտէն մատէ , հայաթտէ օլանլէրին
 տախի ճիւմէսիտէ եարալանուպ՝ նիտալէրի կէօյէ չը-
 գար իտի՝ : Փէհմէյլէ , մէզպուրլէր՝ իսրայէլին ալ-
 լահընա հէր նէ գատար իթիգաթ էթմէզլէր իսէտէ ,
 զուհուր էտէն զազէպին հայլնէ նազարէն , պէլքի

Ա կենդանիքն , որք ոչ էին մեռեալ՝ հօրան յերաստանս իւր
 եանց և ել աղաղակ քաղաքին յերկինս , և թող , ց , 12 »

ԳԼ .

Զ .

տապանակըն սեպեպինէ տիր պու զազէպ տէյու՝ մա,
պէյնէրինտէ կերէկի կիպի շիւպհէ արիզ օլմաղ իլէ ,
անէրին պիւյիւքէրի մէճպուրիյէթլէրինտէն ճէմօ ,
լուպ՝ անի քէնտի եերինէ կեօստէրմէկէ գարար վէր ,
տիւէր . լաքին նէ՝ վէճհ իլէ իրսալ էտէլէր տէյու՝
փութխանէ շէխլէրինէ սիւալ էտիւպ՝ անէրին թեր ,
թիյպի իւզրէ , վիւճուտլէրինտէ զուհուր էտէն զա ,
զէպին՝ վէ ֆարէ բէսմինտէ պէշէր գըթա ալթուսն
սուրէթ եափուսյ՝ հէտիյէ վէրիւլէր տապանակա :
Զիրա չիւնքի ազուլտոս՝ գազա՝ ասկաղոն՝ գէթ՝ վէ
ակկարոն նամ պէշ մէմէքէթ՝ քէնտիլէրինին զապ ,
թընտէ խոի , անէրին պէկլէրինին սայլսընա կեօրէ
հէտիյէ թէրթիյալ էտէրլէր . քի փարաւօն կիպի
թէքտիր օլմայալէր : Բէզա մէզքիւր շէհիրլէրին նահ ,
եասընտէ օլան գարիյէ վէ ջիշթիք սաքինլէրի տա ,
խի՝ անէր կիպի հէտիյէ վէրիւլէր , Վաքաա՝ չէքտիք ,
լէրի զազէպ՝ տապանակըն սեպեպինէ օլտուղինի ֆէհմ
էտէրէք պու միսիլլիւ թէրթիյալ էթտիլէր իսէտէ .
թէքրար թէճրիպէ արզուսինտէ օլմաղ իլէ , պիր եէ ,
նի արապա եափուսյ՝ պոյունտուրուգ ալթընէ տախիլ
օլմաղն՝ իլք թօղան իքի կէնճ ինէկ գօշարլէր . անէ ,
րին եափուլէրինի էվտէ մէգս էտէրէք տապանակը
վէ հէտիյէլէրի արապայա գօյուսյ՝ շէհիրտէն տիշա ,
րը պըրագըրլէր քէնտի հալինէ : Մէզքիւր պէկլէր
տախի կէրուտէն տիգաթ էտէրլէր քի , էկէր ինէկ
լէր՝ էօնլէրինտէ եէտէն օլմայարադ . խարայլին գօֆ ,
րաղի բեթսամիւս տէնիլէն շէհիրլին էօլունէ տօղրու ,
սաղա սօլա սափմայուպ՝ դապիաթլէրի իւզրէ կիտէր
լէր իսէ , անկլոյալէր քի՝ քէնտիլէրինէ օլան զազէպ
տապանակըն սեպեպինէ տիր : Վէ էկէր պաշգա եօլա
կիտիւպ՝ եախօտ եափուլէրինին սեպեպինէ կէրի տեօն
մէք արզուսինտէ օլուպ , վէ պոյունտուրուգտէն խօշ
լանմայուպ՝ տօղրու կիթմէզլէր իսէ , պէյան օլտուն քի

հէվանըն ֆէսատընտէն դապիւթ իւզըն զուհուրաթ տըր չէքտիքընի իսքէնճէ :

Նազար գըլ պուրատէ ալլահըն գուտրէթինէ , զերա ինէկէնր՝ քի տահա գօշուլմամը իտիլըն , թէրպիյէ օլմուէ կիպի՝ էպէտի սաղա վէ սօլա սափմայարագ , քէնտի հալընի իլէ պիր իզ իւզըն կիտէրէք , բեթսա միւսէ վարուպ՝ անտէ յովսեա նամ քիմէսնէնին թար լասընէ տախիլ օլտուգընինտէ տուրտուլըն :

Վագըթ տախի օրագ զէմանի օլմաղ իլէ , էհալտէն թարլատէ պուլունանլէր տապանակըն կէտիկինի կէօր տիւքընինտէ , ղայէթ շազ օլարագ գարըն կիտիւպ՝ անտէ պիր պիւյիւք դաշ նիշան տիքտիքտէն մատէ , առապայը գըրուպ՝ օտուենու իլէ ինէկէնրի գուրպան էտէրընր՝ քի անլէրի սայիր խըզմէթէ գուլլանմայալըն : Անտէ ղէտացիլէր տախի պուլունուպ՝ տապանակը վէ հէտիյէնրի գօրընր դաշըն իւզէրինէ : Պալատէ մէզ քիւր պէկէնր՝ քի բեթսամիւսէ գատար կէտիլըն , տապանակ ղէտացիլէրին զապթընէ կէշտիկի հալտէ , իւզէրէրինտէքի եարալըն անիտէ տէֆ օլմաղ իլէ , օ պնէ տէկին չէքտիքընի իսքէնճէ տապանակըն սէպէպիլնէ՝ ալլահտան մախսուս ղազէպ օլտուղինի պիլիւպ , տեօնէրընր ասկաղօնա :

Ֆէհմ հյլէ փուլթիէրէսթընին սէֆիլ հալինի , ղաշ զէպ զուհուր էթտիքտէ՝ իսրայէլին ալլահընըն գուուրէթինի ֆէհմ էթմէյիւպ ետտի այ տիւրիւ թէճրի պէլըն սիւլիւք էթմէկ իլէ (զերա տապանակ անլէրին զապթընտէ ետտի այ գալտը) մէմէքէթընի խարապ օլուպ հատտէն զիյատէ ինսան էօլտիւ , պախուսուս քի հայաթտէ օլանլէրին տախի ահ ու ֆիղանլէրի առիւմանէ սէր չէքմէկ իլէ , հասէպիլ իգթիզա ալլահըն գուտրէթինի թանդարագ տապանակը ալ տըգէրինէ փիւլման օլուրընր , Պունտան գաթի նաշար , ազիմ ճէնէկ իլէ անի ալուպ էսիր էթտիք տէյ :

ու՝ մոռագատտեմնէ գատար քի շաղ օլտուլէր , հիբ
մէթուլահ սօնկրա օ գատար միւքէտտէր օլուպ տա
հա զիյատէ զազէպ զուհուր էթմէսին տէյու՝ խէվի
լէրինտէն նաշի՝ ըիզա պիրլէ հէտիլյէ վէրհէք իրսալ
էթտիլէր անի քէնտի մահալինէ : Փիլվագի փութփէ,
րէսթէր տապանակը խորայէլին էյուլէթինէ իրսալ էթ
մէլ իլէ , զազէպտէն խէլսա օլտուլէր , վէ բէթսամիւս
էհալիսին՝ անըն կէլտիկինէ ազիմ շաղըգ էթտի իսէա
տէ , լայիղի վէհհ իւզրի իզգէթինի սագլամատըգլէ
րի իշին , անէր տալի էշէտտի զազէպ իլէ թէթտիլ
օլտուլէր : Զիրա՝ տապանակը էօրթիւսիւզ կէօրմէյէ
լէր տէյու թէնպիհ վար իքէն : Թու . 4 . 20 . մէզա
պուրէր՝ ճէմիլէթ իլէ թէնպիհէ գարը պի խէվի ա
նի էօրթիւսիւզ կէօրտիւքլէրինտէն մատէ , տէրուսին
տէ հըիղ օլան շէյլէր՝ աճէպ անտէ մէվալտ մը
էախօտ տէկիլ մի տէյու՝ աշուպ պագմալը օլտուգլէ
րինտէ , հէման տէրհալ զազէպ զուհուր էտիւպ՝ էլ
լի պին էէթմիշ ատէմ էօլտիւ անէրտէն ¹ :

Պու զազէպին իւզէրինէ տապանակըն խըզմէթինտէ օլ
մաղէ խէվի էտիւպ ² , անի սայիր եհրէ իրսալ էթ
մէք իսթէրլէր , օ էճիլտէն՝ կարիաթարիմ տէնիլէն
մէմէքէթին էհալիսինէ խապէր էտէրլէր քի , կէլիւպ
տապանակը կէօթիւրէլէր : Պէլի օ վագըթ խորան սե
լովտա օլմաղ իլէ , իգթիզա էտէր իտի քի՝ տապա
նակ սելովա կիտէ , լաքին մէզպուրլէր անի կէօթիւր
մէկէ ճէսարէթ էտէմէտիլէրինտէն մատէ , մէզքիւր
կարիաթարիմ քէնտիլէրինէ սելովտան տահա էագըն
օլմաղ իլէ , խէվիլէրինտէն նաշի՝ տէրհալ անըն էհա
լիսինէ խապէր էտէրլէր՝ քի կէլիւպ տապանակը աւ
սընլէր : Վագաա՝ բէթսամիւս էհալիսինէ զուհուր է

1 Զի տէսին զտապանակն տէաւն , և էհաթ 'ի նոցանէ յիսու
հազար և էօթանասուն արա . 1 Թագ . 6 . 18 .

2 Ո՛ր կարասցէ շըլիլ առլի նն այ՝ սէյա այսորէն . 1 Թագ . 6 . 20 :

տէն զազէպ ճիւմէյն պէյան խոի , անճագ՝ Թագսի յարտ
 րաթ տախի անլէրին օլտուղի զահիրէ չըգմաղ իլէ , կա
 րիաթարիմ էհալիսի խէվի էթմէտի տապանակը կէօ
 թիւրմէկէ , լաքին տէկիլ քի ճիւմճիւր վէ սէրպէստ
 լիք իլէ , իլա քի հիւսնիւ Թէրթիյա իւզրոն , ազիմ
 իզզէթ վէ իքրամ պիրլէ ալուպ կէօթիւրիւրէր կարի
 աթարիմտէ ամինադաբ նամ քիմէսնէսին էվինէ , վէ
 մախսուս եէր վէ քահանայ Թախսիս էտիւպ՝ տապա
 նակ գալուր անտէ իկիրմի սէնէ :

ՍԷԼԱԼ 41 .

Հէղի էօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ օլտու իսրայէլէ հաքիմ .

Ճ . Սամուէլ : Զիրա՝ անըն ֆագիլէթի ճիւմէյն իս
 րայէլին ինտինտէ աշիքեար օլմաղ իլէ , պիլ իթթի
 ֆագ անի հաքիմ էտէրլէր , Վէ մէզպուր հէր վէճհ
 իլէ ալլահըն էմրինի ճէմաէթէ Թալիմ էթմէտէ պիր
 ան գուսուր էթմէզ : Պախուսուս քի տայիմա նիյ
 ազէ մէշղուլ օլմասը իլէ , ճէմաէթ անտէն իպրէթ ա
 լարագ , նամաս մուղայիր հարէքէթլէրի Թէրք պիր
 լէ՝ քէմալի մէրթէպէ իսլահի նէֆս օլուպ՝ անըն վագ
 Թինտէ ալլահըն էմրինէ գարըը հարէքէթ էթմէզլէր :
 Նազար գըլ սամուէլին իթիգալթընէ , զիրա հաքիմ
 օլտու իսէ , տապանակ տիւշման էլինտէ էսիր խոի .
 լաքին անըն խէլասը իչիւն ասքեր ճէմ էտիւպ՝ տիւշ
 մանըն իւզէրինէ վարմաղէ հարէքէթ էթմէզ , ֆէս
 գաթ նիյազէ՝ վէ ճէմաէթին իսլահինէ տիգաթ է
 տէր : Զիրա պիլիր քի՝ իսրայէլին կիւնահը սէպէտի
 նէ էսիր օլտու տապանակ , իմտի էկէր իսրայէլ Թէօ
 պէ տէլիւպ իդաաթ իւզրոն օլուր իսէ , ալլահ գա
 տըր տըր պիլա ճէնէ խէլաս էթմէկէ : Վագաա իսրայ
 էլ քէօթիւլ ֆէյլինի Թէրք էթտիքտէ , ալլահ տախի

Ա Եւ հայեցան ամ տրան իլի գլին ին . II Թագ . 7 . 2 v

ազիմ միւշիւզաթ իլէ խէլաս էթտի անի , նիճէ քի պալատէ զիքը օլտու :

Պատէհու մասեփաթ տէնիլէն մահալէ ճէմ հտէր ճիւմէ խրայէլի քի թէքրտը ալահըն հմրինի թէն ալիհ հտիւպ՝ ճիւմէսինտէն թագրիր ալա . քի պիր տահա նօմօսա մուշայիր իշտէ պուլունմայալէր . վէ է կէր էէնէ ալահը կիւճէնտիրիլէր խսէ , թէքտիր օլաճագլէրինի աշիքետը հօրնէկ իլէ տախի անլէրէ պէյ , ան էթմէք իլիւն , սու չըգարտուպ էէրէ տեօքէր ալահըն հուզուրինտէ : Զիրա նիճէ քի էէրէ տեօքիւլէն սու զայ օլուր , քէզա ճէմաէթ տախի ալահա գարջը հարէքէթ հտէր խսէ , տեօքիւլէն սու կիպի զայ վէ թէլէթ օլուր : Ֆիլհագիգա՝ ճէմաէթ պու հօրնէկտէն ազիմ իպրէթ ալուպ , ճիւմէսի էէք տիլ թէօպէ տէյէրէք՝ խէգա էթտիլէրինի իգրար պիրլէ , օ կիւն օրուճ դուլթարլէր :

Վէ լաբին փուլփէրէսթլէր իշտիւպ՝ ճէնէ թէրթիպի իլիւն ճէմ օլտուլէր տէյու՝ քիւլլիյէթլի ճէմիյէթ իլէ իւզէրլէրինէ կէլլէլի օլտուլէր : Վէ խրայէլ անլէրին հարէքէթինի տույտուգտէ , խէվթ պիրլէ սամուէլէ տէրլէր քի՝ տուատէն կէրի տուրմայուպ ալահա նիյա ազ էյլէ , քի խէլաս էթտին պիզի տիւլմանտէն :

Օլ պապտէ սամուէլ գուրպան քէսիւպ տուա էտէր իքէն՝ տիւլման ափանսըզ կէլտիքտէ , հիքմէթ ուլահ՝ հէման անիտէ ազիմ կէօյ կիւուիւլթիւսիւ , վէ տուման իլէ հէյպէթլի՝ վէ շէտիտ դօրգուլու սէ տալէր զուհուր էթմէկ իլէ , տիւլմանըն ապէրի պիւրի պիրինէ կէչիւպ՝ շաշըրտըլէր քէնտիլէրինի , վէ տէրհալ գաջմաղէ էիւզ դուլթտուգտէ , խրայէլ

1 Եւ հանին ջուր՝ և եհեղ յերկիր առաջի նն . և պահեցին յաւուր յայնմիկ՝ և տսեն՝ մեզօք առաջի նն . 1 Թագ . 7 . 6 .
2 Եւ տսեն որդիքն խրայէլի ցառաւէլ . մի՛ դադարէր ՚ի գոշէ . 179 քն մեր առ նը ած քո . 1 Թագ . 7 . 8 :

էնքսէլերինն տիւշիւպ՝ ղայելթ չօգ ատէմ հէլաք Է տերլեր 1 : Վէ չիւնքի պու ֆէթուհաթ մախսուս ալ ըսհըն եարտըմը իլէ իճրա օլտու , անըն քերէմի ունու տուլմասըն տէյու՝ սամուէլ պիր դաշ նիշան տիքիւպ՝ աքենեղեր (վէմ օգնականի) չաղըրըր օ եերին իսմի , նի , քի օ մահալէ գատար ալահըն իսրայելէ եարտըմ , եթտիկի պատիլ զէման պէյան օլտու :

Ֆիհհագիգա՝ պու անէ տէկին զեքը օլանլերտէն պէյ , ան տըր քի , փուլթփերէսթլեր՝ կերէք իսրայելին գըլ ըճը՝ վէ կերէք ալահըն ղազէպի իլէ գըրըլուպ ինգը , ըազ պուլտուգտէ , պիր վագըթ ըսհաթ տուրուպ՝ թէքըար գուվլէթ քէսպ հտինճէ , եհնէ իսրայելէ քէտէր վերիլեր իտի : Լաքին պու տէֆա ինայելթի պարի՝ սամուէլին տուասը իլէ՝ օ տերէճէ թէլէֆ օլուպ խէվֆ հտերլեր քի՝ սամուէլին զէմանինտէ պիր տահա իսրայելին իւզէրինէ կէլմէկէ ճէսարէթ հտէ , մէտիքլերինտէն մատէ , մուգատտէմլերտէ իսրայելին հյալէթինտէն ճէպրէն զապթ եթտիքլերի եերլերի տախի եհնէ թէսլիմ հտիւպ՝ խելաս օլտու իսրայել տիւշմանըն հէնտէն :

Իպրէթ ալ սամուէլին ֆազիլէթինտէն , վագաա տիւշման ինգըրազ պուլուպ իսրայել տախի քէօթիւ ֆէյլին տէն կերի տուրտու իսէտէ , մէզպուր եհնէ ճէմահյ թէ նասիյհէթ վերմէք ղայրէթինտէ օլուր իտի տայիլ մա : Զիրա վէդանի ասլիյեսի օլան արիմաթեմտէ սա , քին օլուպ՝ անտէ սեղան եափար՝ քի մաֆիճէ ալահա տուա վէ իպատէթ հտէ : Վէ լաքին օլմայա քի՝ ճէ մահէթ եհնէ կիւնահա տիւշիւպ՝ ալահըն թէքըար կիւ , ճէնտիլերլեր տէյու , սէնէ պէ սէնէ՝ մախսուս անլէրին հալինի անկլամագ՝ վէ ալահըն էմրինի տէֆաթէն վազ վէ իֆատէ եթմէք իչիւն՝ շէհր պէ շէհր կէ :

1 Որոտայ նը մեծաւ բարբառով յաւուր յայնմիկ 'ի վր այլազ Գեացի . և շիթեցան՝ և անիան ռուշի իլի : 1 Թոգ . 7 . 80 :

զիււայ , Թեքրուր կէտի իտի արիմաթէմէ :
 Գլ . Պատէհու իխթիեարլանուայ՝ քէնտի իքի էվլատընը
 Ը . քի պիրինին իսմի յովել վէ օ պիրինին աքիա իտի ,
 հաքիմ նասսպ էտէր Ճէմաէթին իւզէրինէ :
 Լաքին մէզպուրէր դամաի խամլերինտէն նաշի՝ աւու
 լէթ իւզրէ շէրիյաթ կեօրմէզ իտիէր : Վէ Ճէմաէթ
 անլէրին հարէքէթինտէն խօշլանմայուայ՝ պիլ իթթիւ
 փագ արիմաթէմէ կէտիւայ՝ սամուէլէ տէրլէր քի , սէն
 իխթիեար օլտուէն , էվլատլէրին սէնին Թարիգին իւզ
 րէ կիթմէղլէր , իւզէրիմիգէ՝ սայիր միլէթլէր կիւ
 պի փատիլչաս նասսպ էթ՝ քի պիգի իտարէ էթսին՝ :
 Ճէմաէթին պու միսիլլիւ մաթլուպի սամուէլին ինտին
 տէ քեօթիւ սայրլոր՝ 2 , զիրա ալլահ՝ իսրայիլէ փատիլ
 շաս նասսպ էթմէյիւայ՝ մախսուս քէնտի անլէրի իտարէ
 էտէր իքէն , (Եւ . 29 . 46 :) իսթէրլէր քի՝ սայիր
 միլէթլէր կիպի ինսանըն Թահլի հիւքմիտէ օլալէր :
 Վէ Լաքին շինքի պու խուսուստէ Ճիւմէսի եէք տիլ
 օլմուշ իտի , օ էՃիլտէն անլէրէ ըէտտի Ճէվապ էթ
 մէյիւայ՝ մասլահաթը ալլահըն ըէյինէ իհալէ պիրլէ՝
 նիյազ էթտիքտէ՝ ալլահ տէր քի՝ գապուլ էթ Ճէմա
 էթին մաթլուպիւնի , անլէր պու անէ գատուր նիՃէ քի
 պանա էթտիլէր , քէզա սանա տախի էօյլէ էտէրլէր ,
 զիրա տէկիլ քի սէնի ըէտտ էթտիլլէր՝ իլլա պէնի , քի
 անլէրէ փատիլչահըգ էթմէյիմ՝ 3 :
 Ալլահըն պու միսիլլիւ Ճէվապլէրի Ճիւմէ իսրայիլ
 Ճէմաէթինէ Թազիր օլտու իսէտէ , սամուէլէ տախի

1 Եւ ասեն ցնա՝ զու տաղիի ծերացար . և որդիք քո ոչ ԳԸ
 նան զճանապարհ քո . և արդ՝ կացի՝ ի վր մեր Թագաւոր Դա
 տիւլ զմէզ որդէս և այլ ազգք . 1 Թագ . 8 . 5 .

2 Չար Թուեցաւ բանն յաշս սամուէլի . 1 Թագ . 8 . 6 .

3 Եւ ասէ տէր ցսամուէլ . լիւր ձայնի ժողովրդեանդ . . . զի
 ոչ եթէ շփեզ անարգեցին , այլ զիս մերժեցին շէթագաւորէն՝
 վերայ նոցա . 1 Թագ . 8 . 7 .

աղիմ թէսէլա օլտու • զերոս անէր նիճէ քի ալաճըն
էյլիկինի թանըմայուպ փութա թափընտըլէր • քէզա
սամուէլն էյլիկինի ունուտուպ փատիչաճ իսթէրլէր •
անճագ փատիչաճա մախսուս օլան թէքէալիֆի ֆի
քիր էթմէզլէր • Օ՛ հճիլտէն ալաճըն էմրի իւզըն
սամուէլ անէրի ակեաճ էթմէք իչըն ճէվապ հտէր
քի՛ փատիչաճ սիզլն էվլատըրիսիզլ ճէպրի ալուպ
քէնտի խըզմէթինէ թային հտէր • միւլքիւնիւզիւ
զապթ հտէր • վարիյէթինիզտէն վէ մահսուլնիզտէն
էօլւր ալըր • սաներա շէքէպէթ էթտիկինիզտէ՝ ալ
լաճ տիյնէմէզ սիզլ • լաքին մէզպուրլէր պլը կեօնէ
խքէաթ օլմազլէր •

Պէլի օ՛ անէ տէկին փատիչաճլէրի եօգ իտի • լաքին
ինայէթի պարի՛ հեր վէճճ իլէ ճիւմլէ միլլէթլէրտէն
զիյատէ մեօթէպէր վէ շէրէֆլի իտիլէր • ֆէգաթ կիւ
նաճէ միւպթէլա օլտուգլէրինտէ՝ ալաճ կիւճէնիւպ
փութփէրէսթլէրի մուսալլաթ հտէր իտի անէրին իւ
զէրինէ քի՛ քեօթիւ ֆէյլտէն կէրի տուրուպ թեօպէ
տէյէլէր • վէ թեօպէյէ կէլիւպ նիյազ էթտիքլէրի
հալտէ • խէլաս հտէր իտի • նիճէ քի պու անէ տէ
կին զիքր օլանէրտէն պէյան տըր • իմտի պու սու
րէթտէ փատիչաճ իսթէմէք լազըմ տէկիլ իտի • իլա
քի՛ տայիմա ալաճըն ըիզասընտէ պուլունմագ • վէ
լաքին անէր քէնտի թագսիրաթլէրինի տիւշիւնմէյ
իւպ փատիչաճ իսթէտիլէր • քի անըն գուվվէթի իլէ
տիւշմանտէն խէլաս օլալէր ¹ • Պատէհու ալաճըն պէ
ան էթմէսի իլէ • սաւուղ նամ քիմէսնէի փատիչաճ
նասպ հտէր սամուէլ ճիւմլէ իսրայէլ ճէմաէթինին
իւզէրինէ •

1 Ոչ կամեցաւ ժողովուրդն լսել սամուէլի • և ասոն ցնա • • •
եղիցուք և մէք իբրև զայլ ազգս • և դատեսցէ զմեզ թագաւոր
ըն մեր • և ելցէ աւաջի մեր • և դատերազմեացի զգաւերաւ
մըն մեր • Ա Թ. Գ. • 8 • 19 •

Թագ

որո
հե

Սաւուշ՝ իսրայէլին հանկը ճինսինստէն՝ քիմին օղլու՝ վէ նէ՛ հիյո
էթտէ ատէմ իտի .

ԳԷ .

Թ .

Ծ . Բենիամինին ճինսինստէն՝ կիս նամինստէ պիր ճէ
սուր ըհնչպերին էվլտոր . պօյլու պօսլու՝ վէ կեօստէ
ըիշլի էյի պիր քիմնէ . քի իսրայէլ ճէմաեթինտէ ա
նըն կիպի ատէմ եօգ իտի . փէտէրլին մէրքէպլէրի
գայպ օլուպ՝ պիր խըղմէթքեար իլէ կիտէր մէրքէպ
արամաղէ . վէ իւչ կիւն չօգ եհր կէզիւպ պուլամաղ .
Պատէհհու՝ սամուէլին օլտուղի մահալէ կէլտիքտէ .
կէրի տեօնմէք իսթէր՝ քի փէտէրի էնաիշէյէ տիւչար
օլմասըն . Լաքին խըղմէթքեարը տէր քի պուրատէ
պիր փէյղամպէր վար՝ քի անըն ճէվապը լա շիւպհէ
իճրա օլուր . անէ սիւալ էտէլիմ .

Պու ճէվապէ սաւուղ ըազի օլմաղ իլէ . փէյղամպէր
նէրէտէ տիր տէյու սիւալ էտէր իքէն . սամուէլ
ըասթ կէլիւպ՝ անէ տաիսի սիւալ էթտիկինտէ . ճէ
վապ էտէր քի՝ արատըղին փէյղամպէր պէն իմ . պու
կիւն էյլէն եանըմտէ . եարըն իրսալ էտէրիմ սէնի .
մէրքէպլէր իչիւն գասապէթ էթմէ՝ պուլունտու
լէր . սէնին տիր իսրայէլին սալթանաթը վէ շէրէիի .
Զիրա անըն փատիշահ օլաճաղինի ալահ պէյան էթ
տի սամուէլէ . Լաքին սաւուղ քիւչիւք ճինստէն օլմաղ
իլէ . քէնտինի փատիշահլըղէ լայիգ կեօրմէյիւպ՝ նի
չիւն պանա պու միսիլիւ ճէվապ էտէրլին տէտի ի
սէտէ . սամուէլ անի էվլնէ կեօթիւրիւպ՝ ո՛ կէճէ ա
ղիմ իըրամ էտէր . Աէ սապահ օլունճա խըղմէթքեա
րը իլէրի կէօնտէրիւպ՝ իքիսի եաղնըղ գալտըգտէ . սա

ԳԷ .

Թ .

Սաւուշ

ուղուն պաշնա եաղ տեօքիւպ (օծէլ)՝ պուա էտէր
անի . վէ տէր քի՝ իշտէ ալահ սէնի փատիշահ էթ
տի քէնտի ճէմաեթինէ . քի անլէրի խէլաս էտէսին
տիւշմանտէն .

Ֆէհմ էլլէ , սաւուղ փէտերինին մէրքէպլէրինի աւ
 ըար իքէն՝ փատիշահ օլոու , անճադ զանն օլունմա
 սըն .քի՝ ըասթ կէլէ զուհուրսթ տըր պու իշ , իլլա
 քի ալլահըն մախսուս միւրատը ալիյէսի իւզրէ օլտու
 ղինէ տէլալէթ , սամուէլ անէ տէր .քի՝ պու կիւն
 կիթտիկինտէ՝ հուպէլին թիւրպէսինին հզրաճընտէ
 իքի ատէմ պուլասըն , վէ անլէր ղայէթ աճէլէ գօշա
 ըագ սանա տէյէլէր .քի՝ մէրքէպլէր պուլունտու :
 Անտէն տախի կիտիւպ դեքովրա մէշէսի տէնիլէն մա
 հալէ վասըլ օլտուգտէ , իւջ ատէմ պուլասըն , քի ան
 լէրին պիրի՝ իւջ քէչի ուլաղը , պիրի՝ իւջ գապ էք
 մէք , վէ պիրի՝ պիր թուլում շէրապ էիւքէնմիշ օ
 լուպ խաթըր սիւալ էտէրէք՝ սանա իքի էքմէք վէ
 ըէլէր : Վէ շէհիրէ կիրտիկինտէ , էօնլէրինտէ չալլը
 օլարագ փէյլամպէրլէրէ ըասթ կէլիւպ՝ սէն տախի
 պիլ լութֆու պարի անլէր իլէ փէյլամպէրլէք էթսէն
 կէրէք : Պու ալէմէթլէր զուհուր էթտիկինտէ , գուտ
 ըթթինէ կէօրէ իճրա էթ , զիրա ալլահ սէնին իլէ
 տիր : Պատէհու գաղգաղայա կիտիւպ՝ անտէ էէտի
 կիւն էլլէն , թա քի պէն կէլիւպ՝ ալլահա գուրպան
 էտէյիմ , վէ նէ էտէճէք իսէն՝ սանա պէյան էտէյիմ :
 Ֆիլլագի՝ սամուէլին պէյան էթտիկի մէնվուլ իւզրէ՝
 մէքբիւր էլամէթլէր զուհուր էտիւպ , լութֆու պա
 ըի տախի ինայէթ օլոու սաւուղա քի ¹ , քէնտինին
 փատիշահ օլտուղինի ֆէհմ էտիւպ՝ ումուր ու փատի
 շահլըք թէրթիյալլէրինի միւլահագա էտէ :
 Վէ չիւնքի ընչպէր իտի , անըն փէյլամպէրլէք էթտի
 կինտէ հէր քէս թաաճիւպտէ գալուպ՝ մէկէր սաւուղ
 փէյլամպէր մի տիր տէյու՝ պիրի պիրինէ սեօլէյէրէք ,
 պէյն իլ նուս մէշհուր մէսէլ օլտու պու ճէվապ ² :

¹ Խաղաց ի վրն հոգի նյ . և մարգարէացաւ : Թագ . 10 . 10 .

² Վասն այնորիկ էյլէ յաւաքա . թէ և սաւուղ ի մարգարէս :

1 Թագ . 10 . 12 .

Լաքին սաւուղ քէնտինին փատիշահ օլտուղինի էպէտին քիմնէյէ իզհար էթմէզ . Թա՛ քի սամուէլ կէլիւպ՝ իգթիզա էտէնի պէյան էտէ :

Ֆիլհագիգա՝ ալահըն էմրի իւզրէ սաւուղու փատիշահ էթտի սամուէլ , լաքին պու մուսլահաթ ֆէգաթ իքիսինին մապէյնիտէ կիզլի օլմաղ իլէ , սամուէլ միւրատ էտէր՝ քի անըն փատիշահըլէ լայիգ օլտուղինի ճէմաէթին հուզուրինտէ տախի սապիթ էտէ . քի ճիւմլէսի իգաաթ էտէ : () էճիլտէն մասեփաթ տէնիլէն մահալէ ճէմ էտէր ճիւմլէ իսրայէլի , վէ սն ի քի ճինսին իսմինէ գուրա պըրադմաղ իլէ , սաւուղուն իւզէրինտէ գարար գըլար փատիշահըգ :

Վէ մէզպուր անտէ կիզլէնմիշ օլուպ՝ ալահըն պէյան էթմէսի իլէ սամուէլ անի պուլուպ՝ ճէմաէթին հուզուրինէ կէթիրտիկինտէ , ճիւմլէսինտէն եիւքսէք վէ հէյպէթլի կէօրիւնիւր : Օլ պապտէ ճէմաէթ անի Թանըյուպ՝ եէք տիլ իգաաթ իւզրէ՝ սաղ օլտուն փատիշահ (կէցցէ աըքայ) տէրէր :

Սամուէլ անտէ Թէքրար փատիշահըն աոտէթինի ճէմաէթէ պէյան էտիւպ՝ գալէմէ ալըր՝ քի սսնկրա փատիշահ զուլմ էտէր տէյու Թէշէքքի էթմէյէլէր . նի՛ ճէ քի մուգատտէմ պէյան էթմիշ իտի : Պատէհու՝ սամուէլին իզնի իլէ կիտէր հէր քէս քէնտի եէրլինէ . սաւուղ տախի կիտէր գաբաա տէնիլէն մէմլէքէթտէ փէտէրինին էվինէ , Վէ պազըքէսթիւ քիմնէլէր , պու քիմ տիր քի պիզի խէլաս էտէ տէյիւպ՝ հէտիյէ տախի կէթիրմէտիլէր իսէտէ , սաւուղ անլէրին ճէվապլէրինի իլիթմէզ օլուպ՝ . քէլ էվլէլ ընէպէրլիկինէ մէշղուլ օլտու . Թա՛ քի հիւքմիւ շահանէ իճրասընէ միսասիպէթլի վագըթ զուհուր էտէ :

Ա Եւ որդիքն ժանտք ասէին՝ Թէ ո՛հ սա . որ փրկիցէ զմեզ . և անարգեցին զնա՝ և ոչ բերին նմա պատարագս . Իսկ նա էր Էբու խուլ . Ա Թագ . 10 . 27 :

հիշէ . քի պիր այտան սօնկոա ամենլու փութփերեսթ ԳԼ
 ւերին փատիշահը նաոս՝ գաղաադ տենիլէն դարափտէ ԺԱ
 յաբիս նամ մէմէքէթի գուշատըր . վէ հհալի անե
 գաղը տուրմալէ գաուըր օլամայուպ տերէր քի ,
 գալլ էթ պիզիմ իլէ քի սանա գուլուգ . հտէլիմ՝
 Նաաս Զէվապ հտէր՝ քի հկէր սաղ կեօղէրինիզի չը
 գարըրսանըզ , սիզին իլէ գալլ հտէրիմ՝ Ընէր տախի
 եհտի կիւն մեօհլէթ իսթերէր՝ քի իսրայէլին էյալէթ
 լերինէ աոտմ իրսալ հտիւպ՝ հկէր քենտիլերինի խէ
 լաս հտէճհք քիմսէ օլմազ իսէ՝ Թհալիմ օլալէր :
 Փիլհագիգա՝ պու Թէքլիֆ Թահամիւլտէն խարիփ ,
 լաբին մէզքիւր նոսաս՝ անլերին նաչար հալինի պիլմէկ
 իլէ՝ պու միսիլիւ նաչերի Զէվապ հտէր՝ քի իսրայէլ
 Զէմաէթինէ զիյատէ ըհզալէթ օլա : Վէ եհտի կիւնէ
 գաուար իմոստ պուլամայաճագլէրի աշիքեսար օլմազ ի
 լէ ըուխսէթ վերիր : Իմտի յաբիս հհալիսի՝ սաւու
 շուն փատիշահ օլուուղինի պիլերէք , անէ աոտմ
 իրսալ հտէրլէր՝ քի տիւշմանտէն խէլաս հտէ քենտի
 լերինի : Լաբին ջիւսքի սաւուղ քէլ էլվէլ ըհնչպէրլէ
 կինէ մէշղուլ օլմուշ իտի , օ վագըթ տախի Թարլա
 տէ պուլունմաղ իլէ , մէզքիւր գաուր խապերի գա
 բաա հհալիսի տույուպ՝ աղիմ ֆիղան պիրլէ աղլար
 լէր : Վէ սաւուղ Թարլատէն կէլտիքտէ մասլահհաթը
 անկալուպ՝ ղայէթ հօվքէյէ չըդմաղ իլէ , պախուսուպ
 քի ալահտան գուվվէթ քէսպ էթմէկ իլէ ¹ , իբի հօ
 քիւղ ալուպ փարալար . վէ անլերին հէր պիր փարչա
 սընը իսրայէլին մէմէքէթլերինէ իրսալ հտիւպ տեր
 քի , քիմ քի սաւուղուն՝ վէ սամուէլին արտը սըրա
 Զէնկէ կէլմէզ իսէ , անըն հօքիւզլերինի պէօյլէ էթ
 սինլէր : Ալլահ տախի Զէմաէթին գաւպինէ գօրգու
 պըրագմաղ իլէ ² , Զիւմլէսի եհք տիլ պիրի պիրինէ

¹ Եւ խաղաց հոգի նն ի վերայ սաւուղայ . 1 Թագ . 11 . 6 .

² Եւ անկաւ ահ նն ի վր նմ ժողովրդեանն իլէ . 1 Թագ . 11 . 7 .

զայրեթ վերերէք՝ տլթը կիւն պէյնիստէ՝ տլթը եիւզ
 եթթմիլ պին ատէմ ճէմ՝ օլուր : Օլ պապտէ սաւուղ՝
 յաբիս եհալիսինէ խապէր հտէր՝ քի եարըն խէլաս օ
 լուրսուսուղ : Մէզպուրէր պու խապէրի ալընձա , շաղ
 օլտուլէր իսէտէ , տիւշման՝ խորայէլն ճէմ օլտուղլնի
 ֆէհմէ թմէսին տէյուլ , կէօյա իմտատ պուլամայուպ
 գաթի ումուտ օլմուշ կիպլի՝ նաասա խապէր վէրիւ
 լէր , քի եարըն թէսլիմ օլուրուղ սիզէ , նիճէ քի իս
 թէրսէնիզ հօյլէ հտին : Նաաս պու ճէվապ իլէ միւս
 թէրիհ օլուպ՝ թէտարիքսիզ վէ պի խէվի իւզրէ իս
 քէն , սաւուղ ափանսըղ անըն օրտուսուսու պաստը
 ղի հալտէ , իսրայէլ օ տէրէճէ գըրար տիւշմանը քի
 գալանլէրին տախի իքիսի պիր եէրտէ գալմայուպ՝ հէր
 պիրի պիր դարաֆէ անձագ տէ ֆիրար հտէր :
 Թէհմէլէ , պալատէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝
 սաւուղ քէնտինի փատիշահլըղէ լայիգ կէօրմէտի , պա
 խուսուս պազը քեթիւ քիմէսնէլէր անըն հագգընտէ
 պու քիմ տիր քի պիպի խէլաս հտէ տէյուլ անէ իթի
 պար եթմէտիլէր իսէտէ , ինայէթի պարի՝ անըն ելի
 իլէ պու միսլիլիւ ազիմ ֆէթուհաթ իճրա օլտուգտէ ,
 ճէմաեթին պէյնիստէ իսմի ղայէթ միւշէրրէֆ օլմաղ
 իլէ , անըն փատիշահ օլտուղլնի իսթէմէյէնլէրի հօլ
 տիւրէճէք օլտուլէր , լաքին սաւուղ անլէրին թագսի
 ռաթընը աֆ հտիւպ քէնտի սէպէպինէ իսթէմէզ քի
 իսրայէլտէն պիր քիմսէ հօլէ : Վագաա պու պապտէ
 տախի՝ մէզպուրուն մէրհամէթի զահիրէ չըգմաղ ի
 լէ , ճիւմլէսի խօշտանուպ մէմսուն օլուր անտէն :
 Պատէհու սամուէլ ճիւմլէ իսրայէլ ճէմաեթի իլէ
 գաղգաղա նամ մահալէ վարուպ՝ անտէ թէքրար
 ճիւմլէսինին հուզուրլնտէ սաւուղուն պաշընա եաղ
 տեօքէրէք փատիշահ հտէր անի . վէ գուրպան քէ
 սիւպ ղայէթ մէսրուրլիլէթ պիրլէ շաղ օլուրլէր :
 Նազար գըլ պուրատէ սամուէլին ֆագիլէթինէ , չիւն

քի օ՝ անէ տէկին ճիւղէն խորայեղին իւզերինէ հիւքմ
 էտիւպ՝ անլերի խտարէ հտէր իտի օ սաւուղ քի փա
 տիշահ օլտու , միլէթին խտարէսի փատիշահա մալա
 սուս օլմուղ իլէ՝ տիւեր քի վարուպ վեդանընտէ ի ԳԼ օ
 գամէթ հտէ : Լաքին ճէմսէթ տահա անտէ մէվ ԺԲ օ
 ճուտ իքէն , քէնտինի թէղքիյէ էթմէք միւրատ է
 տիւպ , ալահը վէ փատիշահը շահիտ դութարադ
 տէր քի՝ էկէր պիր քիմնէտէն շէյ ալուպ գուլմ էթ
 տիմ իսէ , սեօյլէյին քի հտա հտէյիմ : Աէ ճէմսէթ
 անըն քիմնէյէ գուլմ էթմէտիկինի թագրիր հտիւպ
 հէր վէճ՝ իլէ սաուսգաթքեար օլտուղի շահիրէ չոք
 տըգտէ , թէքրար պասթի գաոտմ պիրլէ ալահը
 շահիտ դութուպ՝ փէտէրլէրինին զէմանինտէն պէրու
 ալահըն անլերէ էթտիկի էլիկի վէ անլերին հմրէ
 գարըը հարէքէթէ մէյլ էթտիքլէրի իլին թէքտիր
 օլտուգլէրինի՝ թարիթի հտիւպ տէր քի , էկէր սիգ՝
 վէ փատիշահընը՝ ալահա գուլուգ հտէրսէնիլ , ալ
 Լահ սիգի թէքտիր էթմէզ , վէ էկէր անըն հմրինէ
 մուշայիր տուրուրսանը՝ թէքտիր օլուրսունուլ :
 Աէ լիսան իլէ սեօյլէտիկինի՝ միւճիւղաթ իլէ տախի
 թաստիք էթմէք իսթէյիւպ նիյազէ տուրուր , քի
 կեօյ կիւռիւթիւսիւ վէ եաղմուր զուհուր հտէ , քի
 ճէմսէթ իէհմ էթսին քէնտիլէրինին թագսիրաթը
 նը : Ֆիլհագիգա վագըթ տախի օրադ զէմանի իտի ,
 քի օ՝ էյամտէ երուսաղէմ էյալէթինէ եաղմուր կէլ
 մէզ օ անճագ սամուէլ տուալէ տուրունճէ , պի իգն
 ալահ՝ հէման անիտէ աղիմ կեօյ կիւռիւթիւսիւ վէ
 շիտտէթլի եաղմուր զուհուր էթմէկ իլէ , ճիւղէ
 սի խէլի հտիւպ խէգա իլէտիկլէրինի իգրար պիրլէ ,
 տուալէ տուր քի էօլմէյէլիմ տէյու նիյազ հտէրլէր ,
 Սամուէլ անլերին թիսպէյէ կէլտիկինի կեօրիւնճէ ,

1 Եւ կարգաց սամուէլ առ տէր . և ետ տէր ճայնս և անճրեւս
 յաւուր յայնմիկ . I Թ. 4 . 12 . 18 .

խելիք եթմէյին տէյու թէսէլա էտիւպ՝ թէքար
թէնպիհ էտէր քի սատագաթ իւզրէ ալահա գուլ
լուգ էտէլէր՝ քի էօլմէյէլէր :

ԳԷ. Պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ՝ սաւուղուն փատիւ

ԺԳ. շահ օլտուղի վագըթտէն օ անէ տէկին՝ պիր սէնէ
կէչմիշ օլմաղ իլէ , ազիզ քիթապտէ եազար՝ քի սա
ւուղ փատիշահ օլտուգտէ պիր սէնէլիք իտի :

Պատէհու՝ սաւուղ ճէմաէթէ իզին վէրիւպ հէր քէս
էէրինէ կիթտիքտէ , քէնտի իքի պին ատէմիլէ ինէր
մաքմաս տէնիլէն մահալէ , վէ պին ատէմտախի օղ
լու յովլաթանըն մայլինէթինէ թալին էտէր :

ԱՃապ՝ գաբաա նամ մէմէքէթին գարիպինտէ պիր
գուլէ օ անէ գաւտար տիւշմանըն էլինտէ օլմաղ իլէ ,
խորայէլէ զայէթ մազարաթ իտի , օ էճիլտէն յովլա
թան ախանսըզ անի պասուպ զապթ էտէր , վէ ան
տէ պուլունան ասքէրի գըրար , Վագաա՝ պու խու
սուստէ ճիւմէ իսրայէլ շաղ օլտու իսէտէ , տիւշմա
նըն տախի րահաթ տուրմայաճաղի աշիքեսար օլմաղ ի
լէ , յովլաթան մէզքիւր գուլէյի հընթ էթմէք իչիւն՝
պին ատէմիլէ գաբաատա գալըր , Սաւուղ տախի
էանընտէ օլան իքի պին ատէմիլէ գաղգաղայա կի
տիւպ՝ սամուէլէ վէ ճէմաէթէ խապէր էտէր քի
անտէ ճէմօլուպ՝ ալահա գուրպան էթտիքտէն սօնէ
րա տիւշմանըն իւզէրինէ վարալէր , զերա օ վագըթ
տապանակ գաղգաղատա իտի :

Լաքին՝ տիւշման սթուղ պին ճէնկ սրապասը՝ ալթը
պին աթը՝ վէ տէնիպին գումու կիպի զայէթ քիււ
լիլէթլի ասքէր իլէ կէլիւպ՝ մաքմաս տէնիլէն մահալ
տէ օրտու գուրտուղինտէ , ճէմաէթ խելիլէրինտէն
նաշի՝ սաւուղուն Եանընէ կիտէմէյիւպ՝ մազարալէրէ՝
դաշ գօվուգէրինէ՝ վէ սուսուղ գուլուլէրէ կիրիւպ
հընթ օլուրէր : Պունտան գաթի նազար՝ սաւուղուն

Յ Աղլէ տաբուր սաւուղ ՚ի թագաւորէլ իւրում . Յ ԹԳ. 835

եանընտէ օլանլէր տախի շիրտը եթմէկէ պաշտօնընչա , կէրէք գօրգուսունտէն , վէ կէրէք սապըրսըզլըշին տէն՝ սամուէլին կէլմէսինէ պէքլէմէյիւպ , վէ տահա եէտինճի կիւն թէքմիլ օլմազտէն գուրպան էթտի : վէ լաքին՝ չիւնքի սամուէլ մուգատտէմանէ թէնպիճ էթմիշ իտի քի՝ գաղգաղայա վարուպ՝ անտէ եէտի կիւն պէքլէյէ , թա քի քէնտի կէլիւպ գուրպան է տէ (նիճէ քի պալատէ զիքը օլտու) , օ էճիլտէն սամուէլ կէլմէզտէն էվլէլ գուրպան էթմէք ազիմ գապահաթ իտի : Նիճէ քի գուրպան թէքմիլ օլտու՝ զի հալտէ , սամուէլ տախի կէլիւպ նիչիւն ալահըն էմրինէ մուղայիր իշ էթտին տէյու իթապ էտէր :

Օլ պապտէ սաւուղ քէնտինի թէմիզէ չըգարմագ իսթէյիւպ՝ ճէմանէթ տաղըլտը՝ սէն կէլմէտին՝ վէ տիւշման իւզէրիմէ կէլիր տէյու՝ պէհանէ էթտի իսէ տէ մագպուլա կէլմէտի : Պախուսուս՝ պու ճէվապ իւն քէնտինի գապահաթսըզ պէլէմիշ օլուպ թագ սիրաթընը արթըրտը . մատամ քի էմրէ մուղայիր օլ տուղինի սամուէլ քէնտինէ պէյան էթմիշ իքէն , գապահաթը եօգ կիպի տիւրիւ պէհանէ էտէր :

Ֆէհմ էլլէ սապըրսըզ վէ թագսիրաթընը թանըյուպ թեօպէ տէմէյէնին հալինի , զերա սաւուղուն պու միսիլիւ հարեքէթինէ մէպնի՝ փատիշահըգ անտէն ըէֆ պիրլէ՝ ալահըն ըիզասընտէ օլան քիմէնէյէ վէ ըիլէ տէյու սիճիլ էտիւպ՝ տէրհալ ավտէթ էտէր սամուէլ քէնտի վէդանընէ :

Սիւալ 43 .

Սամուէլին իթապընէ գարշը զայրի պիք ճէվապ էթտի մի սա

ւուղ :

Ճ. Եթմէտի , իլա քի զայրէթ իւզըն օլուպ էէնէ կէտէր գաբաայա՝ քի օղու յոմլաթան իլէ տիւշմանէ :

գարոյն տուրա՝ անձագ ասքերի տաղը ընչ օրուպ՝ ետ
 նընտէ ալթը եիւզ ատէմի գալտը իսէտէ , անլէրէ տա
 խի սիւհ՝ պուլունմաղ , զիրա՝ օ՝ էսնալէրտէ տիւշման
 զալպ օլմաղ իլէ՝ սիւհ՝ ետփմասընլէր տէյուլ ըուխ
 սէթ վէրմէզլէր իտի խորայէլին էյալէթ ինտէ տէմիր
 ճիլիք էթմէկէ , թա՝ քի ընչպէրիք ալէթինէ վա
 ընճէ տիւշմանէ ետփորըմաղէ միւհթաճ օլմաղ իտի
 խորայէլ : Օ՝ էճիլտէն ճէմանէթ գըլճ վէ մըզորագ
 պուլունմայուպ՝ ֆէգաթ սաւուղա վէ յովլաթանա
 պուլունուլ : Վէ ճէմանէթ ճէնկէ կիթմէլի օլտուգ
 տէ , օգ՝ սափան՝ դաշ՝ սօփա՝ վէ ընչպէր ալէթի ի
 լէ մէճպուր օրուր իտի ճէնկ էթմէկէ : Վագաա պու
 խուսուստէ՝ ճէմանէթին զայէթ նաչար հալտէ օլտու
 ղինի յովլաթան պիլտի իսէտէ , օ՝ վագըթ տիւշման
 խորայէլին դօփրալինտէ եայըլուպ՝ էգրաշը խարապ
 էթմէտէ օլմաղ իլէ , ալահըն գուտրէթինէ ումնտ
 էտէրէք , չօղլուգ վէ ազըգ իլէ հըֆը օլմագ՝ ալա
 Գ. հըն ինտինտէ լա վէրգ տիր տէյուլ թագրիր էտիւպ
 Ժ. Թէրքէշլինի թաշը յանէ տէր քի՝ տիւշմանըն սէմթինէ
 վարալըմ՝ , էկէր պլզի կէօրիւպ կէրի տուրուն տէր
 լէր իսէ՝ կիթմէյէլըմ՝ , էկէր կէլին տէրլէր իսէ կիտէ
 լըմ՝ : Պու միսիլիլ թամ իթիգաթ իլէ փէտէրին
 տէն կիզլի՝ եիւզ իւսթիւ փուսուտան կիտէրէք պիր
 տար պօզաղ մահալտէն կէջմէլի օլտուգլէրինտէ , ան
 տէ օլանլէր կէլին տէյիւնճէ , հէման մէյտանէ չըգուպ
 տէրհալ՝ օգ՝ վէ գաշ իլէ իկիրմի ատէմ հէլուք է
 տէրլէր անտէ , Տիւշման անի կէօրտիւքտէ , խորայէլ
 պլզի պաստը տէյուլ զայէթ խէվթ իւզրէ պիրի պիրի
 նէ կէջրէք շամաթա էթմէկ իլէ , պախուսուս ալ

2 Եւ ասէ յօնաթան՝ ցպատանին ցկապարճակիրն իւր . Ե՛կ անց
 ցուք ՚ե կէրճա անթովատիցն աշուցիկ . Թէրէս արասցէ ինչ
 մէջ տէր . չի ո՛չ ինչ է խտիր տէառն ապրէցուցանէլ բապճօք
 կամ սակաւուք . 1 Թ. 4 . 14 . 6 .

լահ անլերին գալլկինէ գօրգու պըրագմաղ իլէ ¹ ա
 զիմ վէլվէն զուհուր էտէր մապէյնլէրինտէ :
 Վէ չիւնքի սաւուղ գաբաւատէ օթուրուպ' եգրաֆէ
 կեօզճիւ Թային էթմիշ իտի , տիւշմանըն կիւռիւթիւ
 սիւնիւ կեօրիւպ անէ խապէր վէրիւրէր , օ տախի քիմ'
 տիր պիզտէն կիտէն տէյու ապքերինի Թէճհսսիւս է
 տիւպ' յովնաթան վէ անըն Թէրքէշտարի պուրունմա
 տըղի հալտէ , աքիա նամ քահանանըն եէտի իլէ աււ
 լահա սիւալ էթմէք իսթէր , (զիրա օ վագըթ տա
 պանակ ճէմաէթ իլէ պէրապէր իտի) : Մէզպուր տա
 հա պու ճէվապը սեօյլէր իքէն' տիւշմանըն օրտուսուս
 տա շամաթա վէ կիւռիւթիւ զայէթ չօշալընճա ,
 հէման քէնտի տախի եանընտէ օլան ապքէր իլէ ճէնը
 եերինէ վարտըգտէ , տիւշման քէնտինի շալըրուպ' պի
 ըի պիրինի գըրմաղա պաշար , մէզպուրլէր փէրուշան
 հալ իւզըն իքէն' մուգատտէմ գաջուպ սագլանան ,
 վէ եգրաֆտէ օլան իսրայիշ ճէմաէթի տախի տէրհալ
 կէլուպ սաւուղուն եանընտէ օն պին ասէմ ճէմ օլուր :
 Օլ պապտէ ճիւմէսի եէք տիւ տիւշմանըն իւզերինէ
 եիւրիւիւշ էթտիքլերինտէ , սաւուղ ֆէթուհաթ աը
 զուսի իլէ' ապքերին աճ օրտուղինի միւլահաղա էթ
 մէյէրէք , լանէթ պիրլէ Թէնպիհ էտէր քի' օ կիւն
 ագշամա գատար էքմէք եէմէյիւպ' ճէնը իւզըն օլա
 լէր' քի տիւշմանտէն էօճ ալա ,
 Վագաա պու Թէնպիհին իւզերինէ տէկիլ քի էքմէք ,
 իլա քի' կէջտիքլէրի եերտէ տախի զայէթ չօգ կեօ
 մէճ պալը կեօրիւպ' (անլէրի քի արըլար գօվան հի
 սապը աղաճ գօվուգլէրինտէ եափմըշ իտիլէր) էպէ
 տի պիր քիմնէ ալուպ եէմէզ , ֆէգաթ' զայէթ աճ
 օլմալէրի իլէ Թէչէքքի սուրէթի իլէ (քթմաշելով)

1 Եւ եղև խոսվում իւն յանդին . . . և ապականիչն զարհու
 րեցան' և ոչ կամէին աշխատիլ . և գղրգեցաւ երկիրն : և եւ
 շև աջ 'ի տեառնէ . 1 Թուգ . 14 . 25 :

կէջէր իտիւր անտէն : Անճագ յովնաթան Թէնպիհի
իշխմիւն զմայուպ մըզըսողըն ու ճու ինչ պալտան ալուպ
էէյինճէ , եօրկուսընդի տէֆ օլուպ կեօզիւնիւ աշտը
իսէտէ , ասքէրտէն պիրի՝ սաւուղուն Թէնպիհիսի ա,
նէ խապէր վէրտիքտէ , փէտէրինին պու միսիլլիւ Թէն
պիհիստէն խօշանմազ , վէ տէր քի՝ պէն պիր ազ պալ
էէյիւպ կեօզիւմիւ քի աշտըմ , էկէր ասքէր պու կիւն
էթտիկի Թալանտան եէսէ իտի , զայէթ չօգ տիւշման
գըրար իտի : Վէ օ կիւն ճէմաէթ զայէթ եօրուլուպ
ազշամ օլտուգտէ՝ աճըղա Թաճամիւլ էտէմէյէրէք ,
Թալան էթտիքէրի հայլանաթտէն էօլտիւրիւպ՝ գա
նը ինչ եէր իտիւր : Լաքին գանը ինչ էթ եէմէք՝ ալ
լահըն էմըինէ մուղայիր օլնազ ինչ , սաւուղ ճէմաէ
թին կիւնահէ տիւշտիւկիւնիւ տույունճա՝ պիր պիւլ
իւք գաշ կէթիրտիր , վէ էմը էտէր քի անըն իւզէ
րինտէ պոշազլայուպ՝ Թէքմիլ գանը ագտըգտան սօնէ,
րա եէյէլէր : Վէ օ գաշը ալահա սեղան եամար , քի
օ անէ տէկին սեղան եամար շ տէկիլ իտի :

Ֆիհրադիգա օ կիւն զայէթ չօգ տիւշման հէլտք էթ
տիւր , լաքին՝ սաւուղ անէ գանաաթ էթմէյիւպ , ճէ
մաէթէ տէր քի պու կէճէ կիտէլիմ տիւշմանըն արտը
սըրտ , սապահա գատար ճիւմէսինի գըրուպ Թալան
էտէլիմ : ճէմաէթ՝ մասլահաթը անըն ըէյինէ իհալէ
էթտի իսէտէ , քահանայ ճէվապ էտէր քի՝ ալահա
սիւալ էտէլիմ , վէ սիւալ էթտիքտէ , ալահ ճէվապ
վէրմէզ : Խաթի սաւուղ՝ աճապ քիմին կիւնահը իշիւն
ալահ կիւնէյիւպ ճէվապ վէրմէտի տէյու , օ տէրէ
ճէ Թէքիտ պիրլէ մէրամ էտէր կիւնահ իշէյէնի պուլ
մաղէ , Թա քի՝ քէնտինի վէ յովնաթանը տախի ճէ
մաէթին սըրասընէ տախիլ էտէրէք , գուրա պըրա
գուպ նիյազ էտէր քի , էկէր քէնտինտէ եախօտ յով
նաթանտէ իսէ գապահաթ , պէյան էտէ , էկէր ճէ
մաէթտէ իսէ , աֆ էտէ , Վէ Թէքըրար գուրա պըրա

տղգլերինստէ՝ Ճէմահթին գապահաթը օլմատըղի մտ
լիւմ օլմաղ իլէ . սաւուղ տէր քի՝ պէնիմ՝ իլէ յովնա
թանէ գուրա պըրագըն . գապահաթ քիմտէ իսէ հօլ
սիւն օ՝ ատէմ : Վագաա՝ Ճէմահթ պու իշէ ըիզա օլ
մատը . զերա անլէրի աղիմ թէհլիքէյէ պըրագմագ ի
տի . լաքին սաւուղուն իպրամ էթմէսի իլէ՝ թէքըր
գուրա պըրագուպ . թաքսիրաթ յովնաթանըն իւզէ
րինտէ գարար գըլտըղինտէ . հօլլամէ պօրճու օլտու .
վէ սաւուղ՝ նէ՝ էթտին տէյու սիւալ էթտիքտէ . Ճէ
վապ հտէր քի՝ Ճիւզի պալ եհմէկ իլէ . շիմտի հօլ
Ճէ՛կ միիմ՝ : Պէլի սաւուղ՝ յովնաթանըն հօլլիւֆիւ
նիւ իսթէմէղ . լաքին գապահաթ անըն իւզէրինտէ
սապիթ օլմաղ իլէ եհմին հտիւպ սիճիլ հտէր քի հօլ
սիւն : Պու տէֆա տախի Ճէմահթ ըիզա օլմապուպ՝ ա
նըն իլիւն ալլահա նիյաղ էթմէկ իլէ՝ հօլլիւմտէն իս
լաս օլտու յովնաթան :

Փէհմէյէ . սաւուղ՝ վէ յովնաթան ֆէթուհաթ զա
րէթինտէ օլուպ՝ ասքէրէ ումուտ հտէրէք . պիրի տէր
քի՝ հքմէք եհմէսին ասքէր՝ քի պիրան էվվէլ տիւշմա
նը գըրսըն . օ՝ պիրի տէր քի եհսին . քի գուվվէթ
քէսպ հտիւպ՝ տիւշմանը գըրսըն . լաքին ֆէթուհա
թըն իճրասը՝ հալընըղ ալլահըն ըէյինէ մէնուտ մասլա
հաթտէն օլմաղ իլէ . պու խուսուստէ իքիսիտէ գու
սուր էթտի : Զիրա նիճէ քի սաւուղուն հապգընտէ
էանըտը տէյու հազար ազիզ քիթապ՝ . քէզա յով
նաթանըն գապահաթը՝ գուրա իլէ պէյան օլտու .
Լաքին տէկիլ քի՝ եհմէք սէպէպինէ . զերա թէնպի
հի տուլմագտան էվվէլ եէյիւպ՝ թէնպիհ օլտուղինի

1 Ասէ սաւուղ յովնաթան . պատմեալ ինձ զինչ արարեք . և
պատմեաց նմա յովնաթան՝ և ասէ . Ճաշակելոյ Ճաշակեցի . . .

Գտիլա մի մեղր . և ահա մեռանքիմ էս : 2 Թագ . 14 . 43

3 Եւ սաւուղ անգիտացաւ յանգիտութիւն սաւուղ յովնիկ .

4 . Թագ . 14 . 24 :

իշխողին՝ զայն էհմէտի , իւրաքի՛ փէտերինն էմրի՛նէ գարը ճէվապ հտիւպ՝ անի ապքերին պէյնինտէ լի սանէ կէթիրմիշ օլմաղ իլէ : Պախուսուս՝ չիւնքի ապքէր սաւուղուն պու թէնպիհինտէն խօշմանաւոր , գապիւքի յովնաթանըն ճէվապինտէն տախի ըուխսէթ պուլարագ՝ օ կիւն ագչամ օլտուգտա նամասա մուս զայնր գանը էթ եհմէկէ ճէսարէթ էթմիշ օլալեր : Իպրէթ սլ՝ սաւուղ մասլահաթը հգրափը իլէ միւլահազա էթմէյերէք , լանէթ պիրլէ հմր էթմէսի իլէ , օղլու յովնաթանը էօլիւմ տէրէճէսի թէհլիքէյէ տիւլ շիւրտիւ , վէ տիւլմանը տիւլ քէսէ գըրմագ իսթէր իքէն գաչըրուր , զիրա ալահտան ճէվապ ալմայընս ճէ , տիւլմանըն իւզերինէ վարմաղէ ճէսարէթ հտէս մէյիւպ՝ կիտէր քէստի եերինէ :

ԳԷ . Պատէհու սամուէլ՝ ալահըն հմրի իլէ սաւուղա տէր ԺԵ . քի՛ կիթ ամաղէկի վուր , անլերտէն ինսան վէ հայս վան սաղ պըրագմայուպ՝ ճիւմլէ մալ վէ մէսքէանէլ ըինի տախի թէլէֆ էթ : Զիրա իսրայէլ մըսըրտան ջըգուպ երուսաղէմ էյալէթինէ կէլիլ իքէն , չեօլտէ սլ մաղէկին ճինսի պի զայնր հագգըն ճէնկէ ջըգմըշ օլմաղ իլէ , ալահ սիճիլ էթտի անլերի տիւլ քէսէ հէլւլաք էթմէկէ , (նիճէքի զեքը օլտու իւշիւնճիւ տէհլ ըին հլի եհտի սիւալինտէ) : Ֆիլհագիգա օ վագըթ տէն սաւուղուն գէմանինէ կէլինճէ՝ տեօրթ եիւղ սէն մըգտարի կէչմիլ իտի , վէ ալահ օ գատար միւտ տէթ սապը հտիւպ՝ անլերի թէքտիլը էթմէտի իսէստէ , մէզպուրէր տախի՝ պիր կեօնէ իսլահ օլմայուպ , կիւն պէ կիւն ֆէհալագտա թարագգա պուլարագ , կիւնահ էօլչիւլէրի տօլտուղի հալտէ , միւրատ հտէր քի մուգատտէմ օլան սիճիլ սաւուղուն եհտի իլէ իճրա օլուպ հագ եերինի պուլա :

Վէ լաքին կիւնէլ տէնիլէն ճինս , քի անլեր իսրայէլէ հալա վէ մէհհամէթ էթմիշ իտիլեր չեօլտէ , ամաղէ

կէ սընորտոշ օլմալէրի իլէ պիր դարաֆա սափուշալէր տէյու , կիզլի խապէր վէրեր սաւուղ անլէրէ , քի ա մաղէկի վուրտուղինտէ քէնտիլէրինէ քէտէր օլմասըն , մէզպուրլէր մասլահաթը տույունա , քիմսէյէ սըր վէրմէյիւպ սափուշուրլէր : Նազար էյլէ ալահըն ա տալէթինէ , զիրա իսրայէլէ քէմլէք հտէնլէր հէլաք օլուպ՝ էյլէք հտէնլէր քէտէրտէն խէլաս օլուրլէր : Իմտի սաւուղ տեօրթ եիւզ օթուզ պին ատէմ՝ Զէմ հտիւպ , ափանսըզ ամաղէկին դօփրաղինէ վարուպ էր վէ նիսվան՝ պիւյիւք քիւշիւք ճիւմլէսինի գըրտը իսէտէ , ամաղէկին փատիշահըն , քի անըն իսմինէ ագագ տէնիլըր իտի : սաղ դուլթուպ էօլտիւրմէզ : Գէզա անլէրին հայվանաթլէրինին զայիֆ՝ վէ իշէ եալ րամագ օլանլէրինի գըրուպ էյիլէրինի գըրմազ , եշ եալէրին տախի քէօթիւլէրինի թէլէֆ հտիւպ էյիլէրինի սագլար : Վէ լաքին՝ չիւնքի անլէրին ճիւմլէսինի գըրուպ՝ թէլէֆ էյիլէյէ տէյու ալահ հմը էթմիշ ի տի : սաւուղ մէզքիւր ագագ փատիշահը էօլտիւրմէ տիկինտէ ապիմ թագսիրաթ սահիպի օլտու :

Պունտան գաթի նազար , կեօյա քէնտի գուվլէթի իլէ ֆէթուհաթ էթմիշ կիպի քիպիրլէնէրէք՝ յուդանըն դօփրաղինտէ օլան կարմէլոս նամ տաղէ կէլտիքտէ՝ քէնտի իսմինէ նիշան տիքիւպ՝՝ կիտէր գաղգաղայա : Մէզպուրուն պու միսիլիւ հարէքէթի էմրէ մու զայիր օլմաղ իլէ՝ ալահ կիւճէնիւպ սամուէլէ պէյ ան հտէր անի փատիշահըգտան րէտտ հտէճէկլինի : Վէ սամուէլ գասալէթ իւզըն օ՝ կէճէ սապահա տէ կին ալահա նիյազ հտիւպ՝ սաւուղու թեօպէյէ տալ վէթ էթմէք ումուտու իլէ , էրքէն գաղգաղայա վալըր՝ քի անտէ սաւուղ թալան էթտիկի հայվանլէրտէն գուրպան հտէր իտի : Պախուսուս քի սամուէլ տահսա Զէվապ էթմէգտէն , կեօյա խըզմէթտէ գուսուր էթ

1 Են սաւուղ 'ի կարմէլոս' և կանգնեաց իւր ձեռն. 1800. 15. 12.

Վէ՛րիչ հիսապը , քիպիրանէ սուրեթ իլէ տէր քի՛ ալ-
լահ նէ քի հմր էթտի իսէ թէքմիլ էթտիմ՝
Սամուէլ՝ հայվանլէրին սէսինի իշիտիւպ՝ պու նէ սէս
տիր տէտիկինտէ , ճէվապ էտէր քի՛ ճէմաէթ կէթիր
տի անլէրի քի գուրպան էտէլէր : Պու ճէվապ իլէ
սաւուղ՝ քէնտինի գապահաթսրզ պէլլէմիշ օլտու ի
սէտէ , սնըն թագսիրաթը աշլքեար օլմաղ իլէ , սա-
մուէլ տէր քի՛ սէն քիւջիւք ճինստէն իքէն՝ ալլահ
սէնի փատիշահ էտիւպ խըզմէթէ թայլին էթտի , նի-
ջիւն հմրինի տիյնէմէտին • վէ թալան էտիւպ քեօ-
թիւլիւք էթտին : Մեզպուր թեօպէ տէմէյիւպ՝ ալ-
լահըն հմրինի թէքմիլ էթտիմ , վէ հայվանլէրի ճէ-
մաէթ կէթիրտի գուրպան էթմէկէ տէյու թէքրար
էօզը էտինճէ՝ սամուէլ ճէվապ էտէր քի՛ ալլահըն
նուֆուսուսու տիյնէյիւպ իգաաթ էթմէք՝ գուրպան
էթմէքտէն զիյուտէ մագպուլ տըր • սէն քի ալլահըն
քէլամընը ըհտտ էթտին , ալլահ ըհտտ էթտին սէնի
փատիշահըդտէն՝ : Պու ճէվապըն իւզէրինէ զարու-
րի թեօպէ տէտի իսէտէ , նէնէ քէնտինի թէմիդէ չը-
գարմագ արզուսի իլէ , ճէմաէթտէն գօրգտում տէյ-
ու պէհանէ էթտիրտէն մատէ՝ միւրայի սուրեթ իլէ
աֆ տիլէյէրէք , իսթէր քի սամուէլ իլէ կիտիւպ՝
ալլահու սէճտէ գըլա : Ղէ սամուէլ անըն իլէ կիթմէք
իսթէմէյիւպ՝ կէրի տեօնմէլի օլտուգտէ , քերաքէսի
նին փէշինէ էլ ուզատուպ կիթմէսին տէյու՝ չէքիւպ
երութընճէ , սամուէլ տէր քի՛ ալլահ պու կիւն սէ-
նին փատիշահըլլինի երութուպ , սէնտէն էյիսինէ վէ-
րէ • մէզպուր թէքրար թեօպէ տէյիւպ՝ տիլէր քի՛
սամուէլ քէնտի իլէ կիտէ : Լաքին տէկիլ քի էթտի-
կինտէն փիւշման օլուպ՝ ալլահըն խաթըր իջիւն թեօ-

■ Լու է ունկնդրուի քան զզոհ ընտիր • և հնազանդութի քան
զճարպ խոյոց . . . արհամարհեցեր զքան տն • արհամարհեցե
զպէզ տը՝ Նիկիւ թագաւոր ՚ի վր իլի • ■ Թագ • 85 • 32 •

պէ տեսի , իլա քի սամուէլ ճեմաեթին հուղուրին ,
տե քէնտինէ շէրէֆ վէրէ՝ քի իթիպարինէ նոգսան
կէլմէսին : Նազար գլլ սաւուղուն տէֆիլ հալինէ , զի
րա ալահըն նազարընտէն տիւշմէկ իլէ , փատիշահը
զի սայրիյէ վէրիէ տէյու սիճիլ օլմուշ իքէն , ինսան
լէրին ինտինտէ շէրէֆ՝ վէ իթիպար պուրմաղէ ար
զու հտէր , իշտէ պեօյէ տիր քիպիր ատէմին հալի .
Իպրէթ սիլ , ներէտէ քի հմրի հագգա մուղայիր հա
րէքէթ օլուր , հերհալ անտէ տէվլէթ զայ օլուր ,
պիլի պու տէֆա սամուէլ կիտէր անըն իլէ . անճագ
տէկիլ քի անէ շէրէֆ օլտուն տէյու , իլա քի՝ ամու
ղէկին փատիշահը ագագը հօլտիւրիւպ ալահըն հմրի
իճրա օլտուն , զիրա անի հուղուրինէ կէթիրտիւպ
հօլտիւրտիւքաէն սօնկրա , հեման ավտէթ էթտի վէ
գանընէ , սաւուղ տաթի կիթտի քէնտի մահալի գա
բապա , վէ սամուէլ վէֆաթինէ տէկին պիր տահա
սաւուղու կեօրմէտի :

Իպրէթ ալսընլէր պուրատէ ալահըն հմրինէ մու
ղայիր հարէքէթ հտէնլէր , զիրա սաւուղ հմրէ գալ
ըն ճեսարէթ էթմէսի իլէ , փատիշահըղի սապիթ
գալմայուպ՝ քէնտի ճինսինի տաթի մահրում էթտի
փատիշահըգ տէվլէթինաէն , նիճէ քի պուրտան պեօյ
լէ պէյան օլուր :

Ախալ 44 .

Պատէհու սաւուղուն հալի նիճէ օլտու :

Յ. Իպրէթ տէֆիլ օլտու : Զիրա՝ քէնտի ագալը Գլ .
պէկէնմիլ , քիպիր վէ ինատճը , տօղրու գալու իլէ Ժ.Զ .
Թեօպէ տէմէտիկինտէն՝ ալահ անի ըհտտ էթտի :
Պէլի սամուէլ անըն իլլուն եաս դութուպ նիյազ
էթտի իսէտէ , ալահ անէ տէր քի՝ նիջէյէտէք սա
ւուղ իլլուն եաս հտէրսին , պէն անի ըհտտ էթտ

տիմ¹ , սենի իրսաւ հտէյիմ բեթլէհէմոտէ , յեսսէյէ ,
 քի անըն հվլատէրինտէն հանկըսընը պէյան հտէր ի
 սէմ , փատիլա հտէսին : Վէ սամուէլ նիճէ կիտէյա
 իմ² սաւուղ տուլար իսէ պէնի էօլտիւրիւր տէտիկին
 տէ , ճէվապ հտէր քի³ պիր տանա ալուպ գուրպան
 սէպէպի իլէ կիթ , վէ յեսսէյի տախի գուրպանէ տաւ
 վէթ էթ : Վագաա⁴ սամուէլ հէր վէճէ իլէ իղաաթ
 տա պի գուտուր , վէ պիլիւր քի սլաւ հատուր տըր
 սաւուղուն շէրրինտէն քէնտինի հըթզ էթմէ կէ , լա
 քին խոսուսի մասլահաթ հագգըտէ⁵ ինսանճա իգ
 թիզա հտէն հէր նէ իսէ , անի տախի հգրափը իլէ
 միւլահազա էթմէք վաճիպէյի գիմմէթ օլտուղի աշիւ
 քէաւր օլմաղ իլէ , սաւուղուն խէվթ էթտիկինի թագ
 ըրէր հտէր , մէզպուրուն գալպի միւսթէրի հ օլտուն
 տէյու ալաւ տախի ինսանէ ճայիզ օլան թէրթիյաի
 պէյան էթտիկի հալտէ , էմր օլտուղն մէնվալ իւղոն
 պի խէվթ կիտէր բեթլէհէմէ : Ֆիսամիս սաւուղ քի
 փատիլա օլտու , անտէն սօնկրա սամուէլ տայիմա է
 վինտէ սաքին օլուպ⁶ ազիմ մասլահաթ զուհուր էթ
 մէտիքճէ⁷ տայիր եէրէ կիթմէզ օլմաղ իլէ , բեթլէհէ
 մին իսթիէտուրիւրի անի կեօրտիւքտէ խէվթ հտէրլէր ,
 քի օլմայա քէտէրլի զուհուրաթ սէպէպինէ կէլիլ օ
 լա , վէ սիւալ հտիւպ⁸ գուրպան իշիւն կէտիկինի
 անկըյընճա միւսթէրի հ օլուրլէր : Վէ գուրպան էթտի
 կինտէ , մէզքիւր յեսսէյի վէ անըն հվլատէրինի տաւ
 իսի տալէթ հտէր :

Պատէհու⁹ յեսսէյին էվինէ կիտիւպ¹⁰ տըրրան պէյան է
 տէր անէ ալահըն էմրինի , վէ յեսսէ պիւլիւք օլտունու
 սամուէլին հուզուրինէ կէթիւրտիկինտէ , անըն չէհէճ

1 Եւ սաէ տէր յսամուէլ . մինչև յերբ սուգ առնուս 'ի վերայ
 սաւուղայ . և եօ անաբգեցի զնա չթագաւորել 'ի վերայ իւր
 քայելի . Ի Թագ . 16 .

2 Եւ ասն խաղաղութի իցէ մուտք քո տէսանաղդ . Ի Թագ . 16 . 4

սինէ վե կեօստերիչինէ պագուպ՝ զոսն հտէր քի , օ
 արք փատիշահըղա շայխտէ , լաքին՝ ալլահ ինսանըն
 գալպինէ նաղար էթմէկ իլէ՝ անի լայիգ կեօրմէյիւպ՝
 տէր քի , անըն կեօստերիչինէ պագուպ ¹ : Պատէհու
 իքինձի՝ իւշիւնձիւ՝ վե սօնկրա եհտի եվլաուընը տախի
 կէթիրտի իսէտէ , սամուէլ տէր քի՝ ալլահ պուկա
 ըն պիրիսի լայիգ կեօրմէտի , զայրի օղլուն եւգ քը :
 Մէզպուրուն պիր օղլու տախի օլմաղ իլէ , քի անըն
 իսմի գաւիթ իտի , ճէվապ հտէր քի՝ պիր քիւշիւք
 տահա վար՝ քի գօյուն կիւտէր : Սամուէլին հմրի իւ
 լէ անի տախի կէթիրտիկինտէ , ալլահ՝ սամուէլէ տէր
 քի՝ գաւգ Եաղլս (օծ) գաւիթի ² : Սամուէլ անըն
 պաշնա եաղ տեօքտիւկի հալտէ , հագ դարափընտէն
 օ տէրէճէ լուծֆ ինայէթ օղլու անէ ³ , թա քի ու
 մուրի փատիշահըղէ իգթիզա հտէն խուսուսկրտէ
 քէմալէթէ վասըլ օղտուգտէն մատէ , փէյլամպերլեք
 հտիւպ՝ պաշլար զէպուր (սաղմոս) սեյյէմէկէ :
 Ֆէհմ էյլէ , գաւիթ՝ փետերիսին գօյունէրլինի կիւ
 տիւպ ճօպանըդ հտէր իքէն՝ թէվազիւ գալպ վէ իւ
 դաաթ իւզրէ օլմաղ իլէ՝ պիլ լուծֆու պարի վիւր
 զիյա օղտու , լաքին սաւուղ հմրէ մուղայիր հարէս
 քէթ իւզրէ օղտուղինտէն՝ ինայէթ օլան լուծֆ իւզէ
 ըինտէն ըէֆ պիրլէ , մէճնունիյէթ իլէթինէ կիրիֆ
 թար օլարագ՝ շէյթան պաշլար անի ըահաթսըզ էթ
 մէկէ ⁴ : Օ՛ հճիրտէն թէվապիւրի տէրլէր քի՝ պիր

1 Զի մարդ հայի յերեսս . և ան հայի ՚ի սիրտս . Ի Թագ . 16 . 7 :

2 Աւաքեաց և Էաօ զնա . և նա էր կարմիր . և աչօք գեղեցիկ . և բարւոք տեսեամբ տեսաւն . և ասէ տէր ցաւմուէլ , արի՛ օծ զգաւիթ , զի դա է բարի . Ի Թագ . 16 . 12 .

3 Եւ խաղաց հոգի տեսաւն ՚ի վերայ դաւթի յօրէ յայնմանէ՝ և աւ յապտ . Ի Թագ . 16 . 13 .

4 Եւ հոգի տեսաւն վերացաւ ՚ի սաւուղայ . և ինդդէր քաւ յաւ չար ՚ի տեսաւնէ . Ի Թագ . 16 . 14 .

ատենմ կենթիւրեւմ , քի սանթուռ չալուպ սէնի ըսա
հաթլանտըրսըն • Սէզպուր տախի ըիզա օլտուգտէ ,
անլէրտէն պիրի՝ դաւիթին հագդընտէ էյի սանթուռ
չալար՝ զէպուր օգուր՝ ալիմ՝ վէ հիւսնէ մալիք պիր
քիմնէ տիր տէյու մէտհ էթտիկինտէ , տէրհալ յեւ
սէյէ խապէր հտէր՝ քի օղու դաւիթի իրսալ հտէ •
օ տախի հէտիյէ իլէ իրսալ էթտի • Սաւուղ անտէն
ղայէթ խօշանարագ քէնտի խշղմէթինէ թային է
տէր • վէ իլէթի զուհուրինտէ դաւիթ սանթուռ
չալուպ՝ խօշափաղ իլէ զէպուր օգուլարագ՝ ըսհաթ
օլուր իտի սաւուղ • Դաւիթ պու մէնլալ իւզըն պիր
փագըթ անըն եանընտէ գալուր իսէտէ , սանկրա պ
ըլլուպ՝ եէնէ մէշղուլ օլուր գօյուն կիւտմէկէ •

ԳԻ • Պատէհու տիւշման քիւլլիյէթի ապէր իլէ իսրայէլին
ԺԵ • Գօփրաղինէ կէլիւպ՝ պիր տաղըն իւզէրինտէ օրտու
գուրար • սաւուղ տախի անէ գարըջ վէ գարիւպ օլան
տաղտէ գուրար օրտուսուհու • վէ ի.քի տաղըն մա
պէյի տէրէ օլմաղ իլէ , գարաֆէյին պիրի պիրինէ
պագար իտի • լաքին մուհարէպէ էթմէյէրէք՝ վա
գըթ փագըթ ճէնկ հարէքէթի կեօստէրիւպ՝ եէնէ օր
տուլէրինէ կէլի իտիլէր • Տիւշմանըն գարաֆընտէն
գողիւթ նամինտէ՝ ալթը արըն պիր գարըջ պօյինտէ
ղայէթ հէյպէթի՝ վէ զուգ կէյինմիշ մէրտանէ պիր
քիմէսնէ , գալգան վէ մըզրաղ իլէ իսրայէլին գարա
ֆընէ տօղու եագըն կէլիւպ՝ քիպիրանէ սուրէթ իլէ
տէր քի , ելլին չըգարսընը ճէնկէ • սիզտէն պիր ա
տէմ կէլին պոնա • եկէր օ պէնի ալթ հտէր իսէ •
պիզ գուլ օլալմ սիղէ • եկէր պէն՝ անի ալթ հտէր
իսէմ , սիզ գուլ օլուն պիզէ • Պու պապտէ մէզպուր
քէնտի գուլվիլէթինէ կիւլէնէրէք օ տէրէճէ քիպիր
լէնիւր • Թա քի՝ իսրայէլ ճէմաէթինին գարաֆընտէն
պիր քիմնէ գարըջ չըգամաղ • վէ եկէր չըգան օլա
տալի՝ լա շիւպհէ անի հօլտիւրմէք ումուտինտէ օլ

մաղ ինչ խորայնէն զիյառտէն զիւր օլտուս տէյուլ՝ Թէք
 րար տէր քի՝ իշտէ պէն պու կիւնս րեզիլ էթտիւմ իւս
 րայէլին օլտուստունու՝ պիր ատէմ վէրին իքիմիզ ճէնն
 հտէլիմ՝ Գու միսիլլիւ ճէվապ ին , իսրայէլէն զիյա
 տէն գօրգու վէրմէք իսթէտի : Ֆիլհագիգա սաւուղ
 վէ ճիւմլէ իսրայէլ ճէմանէթի մէզպուրուն ճէվապլէ
 րինի իշիտինճէ , զայէթ խէվիէ հտէրլէր : զերա անըն
 ինչ ճէնն էթմէկէ քիմնէ ճէսարէթ հտէմէզ :

Օ՛ հճիլտէն՝ գողիւթ գըրդ կիւն սապահ ագշամ
 մէյտանէ չըգուպ պու ճէվապը սեօյլէր : քի իսրայ
 էլ միլլէթինէ զիւր վէ րեզալէթ օլա :

Վէ չիւնքի դաւիթին իւջ գարնտաշը տախի՝ սաւուղ
 ինչ օլտուտա իտիլէր , դաւիթ՝ փէտէրլինին հմի ինչ
 անէրէն նէվալէ կեօթիւրիւպ՝ գարնտաշլէրինի սիւաւ
 հտէր իքէն , գողիւթ եէնէ չըգուպ՝ պալատէն զիքը
 օլտուղի մէնվալ իւզրէն սեօյլէր : Դաւիթ՝ անըն էթ
 տիկի ճէվապլէրի իշիտինճէ , ֆիքրինէ գօր քի անի
 հօլտիւրէն : Օլ պապտէ՝ ճէմանէթ տախի խէվի իւզրէն
 գաջուպ պիրի պիրինէ տէրլէր քի՝ պու ատէմի քիմ
 քի հօլտիւրիւր իսէ , փատիլահ անէ գըզընը վէրիւպ
 քիսիլլէսի ինչ աղիւմ փայէլէ վասլ հտէր : Գու ճէվա
 պը դաւիթ իշիտիւպ՝ անըն սահիհ օլտուղինի պիլտի
 իսէտէ , եզրաթտէ օլանլէրէ տախի տէր քի , պու ա
 տէմի հօլտիւրէնէ՝ փատիլահ նէ՝ ինսմ հտէր , անլէր
 տախի զիքը օլտուղի մէնվալ՝ ինսմ՝ օլաճաղինի սեօյլէր
 իքէն , դաւիթին պիւլիւք գարնտաշը եզրաք կէլիւպ
 անտէ օլան ատէմլէր ինչ անըն սեօհպէթ էթտիլլինի
 իշիտինճէ , գօյուլլէրի չեօլտէ քիմէ՝ պըրագուպ կէւ
 տին պուրույա տէյուլ՝ զայէթ կիւճէնէրէք Թազեր է
 տէր , դաւիթ տախի՝ նէ՝ էթտիւմ , սատէ սեօհպէթ

1 Եւ ասէ այլապէն . ահաւասիկ ես նախատեսի զճախատը
 ինչ յաւուր յայսմիկ . տուք այդ մի . և ես՝ և նա մէնամարտէ
 ցուք երկուքեանս . 2 Թագ . 27 . 80 :

տիր տէրէրէք¹ , սալուշուր անտէն • լաքին մուգատ
տէմ էթտիկի ճէվապը թէրք էթմէյիււյ՝ սայիրէրի
նէ տախի սեպէր :

Պու պապտէ զանն էթմէ՝ քի շէրէֆ՝ եախօտ մալ տը՝
զուսինտէ օլտրադ՝ պու միսիլլիւ ճէվապ էտէր իտի
դաւթ , իլա քի ալլահըն իամի շէրիֆինին՝ վէ միլէ
թինին շայրէթինտէ օլմաղ իլէ , քի փատիշահըն մա
լիւմի օլոււյ՝ անըն հմրի իլէ էօլտիւրէ գողիաթը :

Վագաա՝ տիլտէն տիլէ դաւիթին ճէվապը՝ սաւուղ
իշիտիււյ՝ անի հուզուրինէ կէթիրտիքտէ , դաւիթ
տէր քի՝ էլէմ ջէքմէ , գուլուն կիտիււ պէնէ էթսին
օ՝ փութփէրէսթ իլէ : Լաքին օ՝ վագըթ անճագ իւ
կիրմի եաշ մըգտարինտէ օլմաղ իլէ՝ սաւուղ տէր քի ,
անըն իլէ ճէնէ էթմէ կէ պէլքի գատըր օլտմասըն , զի
րա սէն տաշա ջօճուգսուն • դաւիթ ճէվապ էտէր
քի , գուլուն՝ ասլան վէ այը էօլտիւրիւր • անէրին
պիրի կիպի օլտուն օ՝ փութփէրէսթ տախի • ալլահ քի
պէնի ասլանըն վէ այընըն էլինտէն խէլաս էթտի , ա
նըն էլինտէն տախի խէլաս էթսին² : Ֆիլլադի՝ դաւի
թին սիւրիւսիւնտէն՝ ասլան եախօտ այը՝ գոյուն ալտը
ղինտէ արտըսըրա վարոււ էօլտիւրիւր իտի անի •
Իմտի սաւուղ՝ անըն ճէսարէթինէ նագարէն՝ կիթ ալ
լահ սէնին իլէ օլտուն տէտի իսէտէ , քէտտի զըրգընը
կիյտիւլիււյ՝ գըլճընը տախի վէրիւր անէ : Լաքին՝ դա
ւիթ զըրգ կիլմէ կէ՝ սըլմըլ օլմայուււյ՝ կիտէր իքէն ի
քի տէֆա սիւրջտիկի հալտէ , պուլար իլէ կիտէ

1 Եւ ասէ դաւիթ՝ և արդ զի՛նչ արտի • ո՛չ ապաքէն բանք է
ցէն . 1 Թ=4 • 17 • 29 •

2 Եւ ասէ դաւիթ ցաւուղ • • • զաւիւծ և զարջ սատակէր
Ժաւայ քա . և եղիցի այլազգին անթլփատ իբրև զմի՝ 'ի նոցա
նէն • • • Եւ Եւս՝ որ ապրեցոյց զիս 'ի ձեռաց աւելծուն , և 'ի
ձեռաց արջոյ , նոյն ապրեցունցէ զիս 'ի ձեռաց այլազգայն •
2 Թ=4 • 17 • 34 •

Մէջ տէյու՝ զըրգը վէ գըլըճը պըրադուպ՝ ալըր էլինէ
 չօպան տէյնէկինի . վէ տէրէտէն պէշ էիւվարլակ դաշ
 ալուպ գօր ջանթասընա . սափանը տախի էլինտէ ¹ .
 գողիաթէ եագըն վարտըգտէ . մէզպուր տախի էօմ
 նիւնտէ գալգանընը Թաշլյան պիր ատէմ իլէ իլերի
 կէլիւպ դաւիթէ պագար քի ղայէթ հիւսնէ մալիք
 կէնճուշագ . էլինտէ տէյնէկ՝ վէ սափան , վէ պէլին
 տէ ջանթա . անի ատէմ էէրինէ գօմագ . Պախուսուս
 ղայէթ քիպիր օլմաղ իլէ անըն իլէ ճէնէլ էթմէկի քէն
 տինէ զիւլ սայարագ անտէ օթուրուպ՝ տէր քի , քէլփ
 մի իմպէն՝ քի տէյնէկ վէ դաշ իլէ կէլիրսին իւզէրիւ
 մէ . Ֆիլհագիգա տէյնէկ վէ դաշ իլէ գողիաթէ գար
 չէ ճէնէլ չըգմագ , տնի քէլփ էէրինէ գօմագ իտի .
 խուսուսա քի՝ անէ զիյատէ ըգզալէթ օլա տէյու՝ դա
 լիթ տէր քի , քէլիտէն քէօթիւսին :

Օլ պապտէ մէզպուր ղայէթ հըրսլանուպ՝ քէնտի
 վիւթէրինին իսմի իլէ դաւիթէ լանէթ վէրիւպ տէր
 քի . կէլ սէնին թէնինի դուշէրէ վէ ճանավարլէրէ
 վէրէյիմ . դաւիթ ճէվապ էտէր քի , սէն՝ գըլըճ՝
 գալգան՝ վէ ժըզրաղ իլէ կէլիրսին պէնիմ իւզէրիւմէ .
 պէն՝ գուտրէթբեանի ալահըն իսմի իլէ կէլիրիմ սէ
 նին իւզէրինէ ² . պու կիւն ալահ թէսլիմ էթսին սէ
 նի պէնիմ էլիմէ քի . սէնի էօլտիւրիւպ՝ պաշընը քէ
 սէյիմ . սէնին վէ ասքէրինին ըշլինի գուշէրէ վէ ճա
 նավարլէրէ վէրէյիմ . քի ալէմ պիլսին իսրայէլին ալ
 լահընը գուտրէթինի . Գողիաթ պու ճէվապըն իւ

1 Էաւ զցուպն իւր 'ի ձեռին իւրում . և ընտրեաց իւր հինգ
 քարինս ոլորիս 'ի հէղէղատէն . և եդ զնա 'ի հովուական մա
 խաղին՝ յոր սովոր էր զբարն ժողովել . և զպարսն 'ի ձեռին
 իւրում . 1 Թագ . 17 . 40 .

2 Եւ ասէ դաւիթ յայլազգին . դու գաս 'ի վերայ իմ սրով և
 գեղարդեամբ և ասպարաւ . և ես գամ 'ի վերայ քո անուամբ
 տեսուն զօրութեանց . 1 Թագ . 17 . 45 .

գէրինէ գալուպ՝ դաւիթին գարշաւնս կէտիքտէ ,
 դաւիթ՝ ալահա ումուտ էտէրէք տէրհալ ջանթա
 տան պիր դաշ ալուպ՝ սափան իլէ ամտըլնտէ , հիւ
 մէթուլահ՝ անըն պաշընտաքի թասը տէրուպ՝ անընա
 կիրմէկ իլէ՝ մէղպուր անիտէ եիւղ իւսթիւնէ տիւ
 շէր : Աէ դաւիթ հէման վարուպ՝ անըն գըրճը իլէ
 անըն պաշընք քէստիկի հալտէ , մէղպուրուն ասքէրի
 խէվթ պիրէ անիտէ դաշմաղա պաշլատը իսէտէ , իս
 րայէլ անլէրին փէշինէ տիւշէրէք՝ էլէ կէշէնի գըր
 տըգտէն մատէ , օրտուլէրինի տալսի թալան էթտի :
 Դաւիթ տալսի գողնաթըն պաշընք ալուպ օրտուլու կէւ
 տիկիտէ , իսրայէլին սէրասքէրի աքէննէր՝ անի սա
 աուղուն հուգուրինէ կեօթիւրիւր : Անապ՝ սաւուղ
 դաւիթի թանըլամայուպ՝ աքէննէրէ տէր քի , քիմին
 օղլու տըր պու ուշագ՝ օ տալսի վուգուֆ տէկիլիմ
 տէրինէ , քէնտի սիւալ էտէր : դաւիթ Զէվապ է
 տէր քի՝ Էթլէհէմի յեսսէ գուլունուն :
 Ֆիլհագիդա դաւիթ մուգատտէմ պիր վագըթ սա
 աուղուն եանընտա գաթըլ իտի , նիլէ քի պալտտէ
 զիքը օլտու , լաքին մէղպուր օլ գէմանլէրտէ՝ մէճսու
 նիլէթ իլէթինէ կիրիթթար օլմաղ իլէ , դաւիթին
 շէքիլի ֆիքրինտէ գալմայուպ՝ էպէտի անի կեօրմէմիշ
 կիպի՝ քիմին օղլուսուն տէյու սիւալ էտէր իտի :
 Պատէհու գողնաթըն պաշընք երուսաղէմէ կեօթիւս
 Էիւր դաւիթ , վէ սըրըգ իւգէրինէ գօյուպ՝ տիքէր
 անի , քի տիւշման կեօրիւպ խէվթ էտէ : Սաւուղ տա
 լի՝ դաւիթի քէնտի եանընտա սագլայուպ՝ սըրագմազ
 քի փէտէրինի էլինէ կիտէ : Վէղա սաւուղուն օլ
 լուլլաթան՝ դաւիթէ ղայէթ մուհապպէթ վէքիւպ
 գալլ էտէր քի՝ վիւճուտի կիպի անի սէվէ , օ էթլու
 տէն քէնտի մալիւթէսինի վէ սիւահէրինի հէտիյէ
 վէրիւր անէ , Իսայէթի պարի՝ տիւշման քի ֆէթհ օլ
 տու , սաւուղ տալսի քէնտի եէրինէ կիթմէլի օլուպ

ԳԼ
 ԺԸ

կէջտիբլերի մահալներտէն նիսլան դայիֆէսի սիւրբիւ պէ սիւրիւ գարշը չըգուպ՝ շայեթ շազ օլարագ ջաւ կը իլէ պէյիթ սեօյլէյիւպ՝ սաւուղու վէ դաւիթի մէտհ հտէրլէր • լաքին հէր պէյիթին նիհայէթինտէ տէրլէր քի • սաւուղ պին վուրտու • դաւիթ սն ուին ¹ :

Սուհանի ֆիքիւր իւզըն՝ գողիւթ շէյթանէ • դաւիթ մեսիհ էֆէնտիմիզէ հօրնէկ անկլանըր • Ջիրա՝ նիճէ քի գողիւթ ճիւմէ իսրայէլ ճէմաէթի նի զիյրի տէսթինէ ալուպ հսիր էթմէք արզուսինտէ օլարագ • պիր ատեմ իսթէր իտի քի անըն իլէ ճէնէկ հտէ • վէ քիմսէ անէ գարշը չըգմաղէ գատըր օլա մատըղի հալտէ • ինայէթի պարի եալընըզ դաւիթ ա նի հէլաք էթմէկ իլէ խէլաս էթտի իսրայէլ միլէթի նի • քեզա շէյթան՝ դրախտտէ ագամը կիւնահա տիւ շիւրմէսի իլէ ճիւմէ ինսանլէրի զիյրի տէսթինէ ալուպ՝ հսիր էթմիլ իտի • վէ պիր քիմսէ անի ալթ էթմէկէ գատըր օլամատըղի հալտէ • դաւիթին ճինսին տէն մեսիհ էֆէնտիմիզ քէնտի ինայէթինէ մէպնի՝ ին սանլէրին դարաշընտէն անըն իլէ եալընըզ ճէնէկ եա տիւպ՝ ֆէթհ էթմէկ իլէ • խէլաս էթտի ինսան դաւ պիւթընը շէյթանըն էլինտէն ² :

Սիւալ 45 •

Մէգէիւր ֆէթուհաթ քի դաւիթին եէտի իլէ իճրա օլտու • սաւուղ անէ իլլէթ էթտի մի •

Ճ. Եթմէտի • Ջիրա սաւուղ՝ ուին վուրտու • դաւիթ սն ուին տէյուլ անէ զիյատէ շէրէֆ վէրտիբլերի

1 Ղուսգէին կանայք խաղալիք՝ և ասէին • Էհար սաւուղ Ըզ հազարս՝ և դաւիթ զբիւրս • 1 Թագ • 18 • 7 •

2 Հայէցայ՝ և ոչ ոք էր՝ որ օգնէր • զմուս ածի և ոչ ոք էր՝ որ ՚ի Թիկունս հասանէր • վրկեաց զնա բազուկ իմ • և սըրտը մըտուլի իմ միայն զդէմ կալա • Եսայ • 63 • 5 •

նէ կիւճէնիւպ՝ իզգէթ եթմէտիկինտէն մատէ , անըն
ալիմ՝ վէ ճէսուր օլտուղինէ հասէտ հտիւպ տէր քի
նէ՝ եքսիք տիր անէ , իլա քի վատիշահըգ ¹ :

Նազար գըլ պուրատէ սաւուղուն քեօթիւ յիկլինէ ,
զիրա՝ դուլիթ անըն հմրի իլէ գողիւթըն իւզերլինէ
կիթմէսի իլէ անէ օլան շէրէֆ քէնտինէ ըաճի օլուպ ,
ճիւմէսինտէն զլիստէ անի միւշէրրէֆ եթմէկէ պորճ
լու իքէն , անըն շէրէֆինէ հասէտ հտիւպ կիւճէմէկ
իլէ , քէնտինին էյլիք պիլմէզ՝ ատալէթէ մուղալիթ՝
պախուսուս քի իաճադ օլտուղինի պէյան եթաի ,
մատամ քի հասէտիք՝ քիպիրլէքտէն , վէ քիպիրլէք՝
աճադլըգտան հասըլ օլուր : Վագաա հէր հասէտ՝
քիպիր , վէ հէր քիպիր՝ իաճադ սայըլըր , զիրա
աճադ օլմասա՝ քիպիրլէնմէզ , քիպիր օլմասա՝ հա
սէտիք եթմէզ :

Իպրէթ ալ սաւուղուն սէֆիլ հալինտէն , վէ քիմէյէ
հասէտ եթմէ՝ զիրա մէգպուր հասէտ իւզրէ օլտուգ
տէ , պի իզն ալահ երթհսի կիւն մէճնուն իլէթի
թէքրար զուհուր հտէր ² , վէ դաւիթ՝ եհնէ սատա
գաթ պիրլէ հուզուրինտէ սանթուռ չալար իտի քի
լաճաթ օլա : Լաքին մէգպուրուն էլինտէ խըշտ (գե
շադդ) օլմաղ իլէ , տնըն էօլիւսիւնէ գաստ հտէրէք
աթար խըշտը քի անի տիվարէ մլխալապ էօլտիւրէ ,
դաւիթ սափու շուպ քէտէր օլմայրնաճ , պէլքի իլէթի
նին հիւքմիւնտէն տիր տէյու՝ եհնէ տուրուր դարըն
սընտա : զիրա դաւիթին գալպի փոք օլմաղ իլէ՝ ան
տէն քէմլիք մամիւլ եթմէզ իտի : Անճադ սաւուղուն
ֆիքրի ֆէսատ օլուպ՝ տիգաթ պիրլէ թէքրար աթար

1 Չարեցաւ սաւուղ . . . և ասէ . դաւթի էտուն պրիւրս .
ն. ինձ էտուն զհազարս . և արդ զի՛չ պակաս է նմա՝ բայց ե,
թէ Թագաւորութիւն . 1 Թ. 4 . 18 . 8 ,

2 Եւ ելև ՚ի վաղիւ անդը . և հարաւ այս շաբ Եփ Դէբայ
սաւուղայ . 1 Թ. 4 . 18 . 10 :

խըշտը՝ քի ըստթ կէթիւրիւպ մութլագ Էօլտիւրէ ,
 Պու տէֆա տախի սաւլուշուպ պի քէտէր քալտըղի
 հալտէ , ֆէհմ էտէր քի՝ ալլահ տըր անի հընթ Է,
 տէն , օ Էճիլտէն դաւիթտէն խէվթ Էտիւպ Էանըն,
 տէն ոյլըրըր : Լաքին Էէնէ ֆէսաաւտտէն խալի օլմայուպ
 պին պաշը Էտէր անի , քի ճէնկտէ տիւշման Էլինտէն
 Էօլիւպ՝ քէնտի անէ Էլ ուզաթմըշ օլմասն :¹

Դաւիթ պին պաշը օլունճէ , ինայէթի պարի կիթտի
 կի Էէրտէ ֆէթուհաթ Էտիւպ՝ ճէմաէթին պէյնիտէ
 կիւն պէ կիւն զիյաւտէ միւշէրրէֆ օլմաղ իլէ , սաւուղ
 հիլէսինտէն նաշի մերովք նամ պիյիւք գըզընը անէ
 վէրմէք իսթէր , քի Էմնիլէթ Էտիւպ տայիմա ճէնե
 իւզրէ օլարագ պիր կիւն թէլէֆ օլա² : Ֆիլհագիգա
 դաւիթ թէվազիւ գալպ օլմաղ իլէ , պէն քիմիմ քի՝
 փատիշահէ տամաստ օլայըմ տէտի իսէտէ , սաւուղ
 կիւն թային Էտէր՝ քի գըզընը անէ վէրէ , գաւիթ
 տախի ըրգա օլուր : Լաքին տիւլիւն վագթի կէտիք ,
 տէ , վատինտէ տուրմայուպ սայիր ատէմէ վէրիր օ
 գըզը : Վագուա պու խուսուստա՝ դաւիթին գալպի
 շայէթ գըրըրոր , անճագ՝ սաւուղա տահա զիյաւտէ
 զիւլ օլուպ՝ անըն խիւաֆը վէ զաաաաւըրըղի զահիրէ
 չըշտը : Զիրա՝ գողիաթը Էօլտիւրմէսի իլիւն մու
 գաստտէմ գըզընը անէ վատ Էթմիշ օլուպ , պու տէ
 ֆա թէքրար վատ Էտիւպ՝ ճէվապընը կէրի ալմագ՝
 անըն իսմինէ զիւլ՝ վէ աաալէթէ մուղայիր իտի , վէ
 Լաքին օ քի ալլահտան գօրգմազ , ինսանէ տախի զա
 տըր Էթմէկէ հիճապ Էթմէզ :

Նագար գըլ պուրատէ սաւուղուն ֆէսաստ ֆիքրինէ :

¹ Երկեաւ սաւուղ յերեսաց դաւիթի . զի Թէր Էր Ե նմա . . .
 Է ի բաց արար զնա սաւուղ յիւրմէ . Է կացայց զնա իւր հա
 շարապէա . 1 Թ=4 . 18 . 12 .

² Քանզի աաաց սաւուղ՝ մի՛ Էղիցի ձեռն իմ ի նա . ալ Էղիցի
 ի նա ձեռն ալազգէացն . 1 Թ=4 . 18 . 17 .

ժ քի պիւղիւք գըզընըն սէպէպինէ դաւիթի ալտա
տուպ՝ անըն դաւպինի գըրտը , պու տէֆա մեղքող
նամ քիւլիւք գըզընըն սէպէպինէ , անի աղիմ թէհ
ըբէյէ պըրագմաղէ սիւլիւք էթուի : Զիրա՝ մեղքո
ղուն մուհապպէթի դաւիթտէ օլտուղինի ֆէհմ է
տիւպ տէր քի , քիւլիւք գըզըմը սանա վերէյիմ : Լա
քին՝ դաւիթ անըն հիլէսինի պիլէկ իլէ ճէվապ վէը
մէղ : Սաւուղ քէնտի թէվապիլէրինին էլ իլէ անի
խսքեաթ էթմէք միւրատ էթուի խէտէ , դաւիթ ճէ
վապ էտէր քի , մէկէր գօլայմը տըր փատիշահէ տա
մատ օլմագ , պէն պայաղը ֆագիւր քիւնէյիմ :

Մէզպուրէր դաւիթին ֆիքրինի սաւուղա պէյան էթ
տիքէրինտէ , տէր քի սեօյէյին անէ , քի փատիշահ
փէշկէշ իսթէմէղ : Իլա քի էօճ ալմագ իլին՝ տիւշ
մանտէն էիւղ ատէմ էօլտիւրիւպ՝ անլէրին սիւննէթ
սիղ նիշանլէրինի իսթէր քի էօլտիւրտիկի ատէմլէրին
փութփէրէսթ միլէթինտէն օլտուգլէրի պէյան օլտուն :
Ֆիլհագիգա՝ սաւուղուն պու միսիլիւ ճէվապը՝ զա
հիրտէ տիւշմանտէն էօճ ալմագ արղուսինտէ անկւ
նըր : անճագ մէզպուրուն ֆիքրի՝ դաւիթի տիւշման
էլ իլէ էօլտիւրմէք իտի¹ : Զիրա էթտիկի թէքլիֆ
ճէնկ շոււութինէ՝ վէ էօթէտէն պէրու օլա կէլիշ
ատէթէ մուղայիր վէ թահամիւլտէն խարիճ օլմաղ
իլէ , տիւշմանըն եէք տիւ պիլլէ դաւիթին իւղէրինէ
հիւճմ էտէճէկի տէրքեար իտի : Ֆիսամմա՝ դաւիթ
անի հիճապ ալթընա պըրագմագ արղուսի իլէ , պու
գաւիլէ ըաղի օլուր : Ղէ ալահա ումուտ պիլլէ վա
րուպ՝ տիւշմանտէն էիւղ ատէմ էօլտիւրիւպ՝ մաթ
լուպինի իճրա էթտիքտէ , սաւուղ մէճպուրիլէթինա
տէն գըզընը վէրտի անէ : Ֆիլհագիգա՝ դաւիթ տա
մատ օլտու փատիշահէ , լաքին իքի տէֆա վիւճու

¹ Եւ առէ սաւուղ՝ տաք զնա նմա կնութէ . և եղիցի նմա քի
գաւիլէթի , 1 թագ . 18 . 21 :

տիւնի էօրեւմ տերէճէսի թէհլիքէյէ գօտու , պիրի՝
գողիւթը էօրտիւրտիկինտէ , օ պիրի՝ մէգքիւր նաշէ
րի թէքիլիին իճրասընտէ , նիճէ քի սաւուղ տախի
իքի սէպէսլ իլէ պանս տամառ օլասըն տէյու սեօյէ
տի անէ ¹ .

Սիւալ 46 .

Սաւուղ քի գաւթի քէնտինէ տամառ էթտի , պատէհու եէ
նէ տիւշմանըգ էթտիմի անէ .

Ծ. Եթտի : Զիրա՝ ջիւնքի անէ տիւշման իտի ² ,
պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ տիւշմանըգ
գաստի իլէ անի քէնտինէ տամառ էտէր՝ քի տայիմա
ճէնէ իւզրէ օլարադ փութփիւրէսթլէրին եէտի իլէ
պիր կիւն ճէնկտէ թէլէփ օլա : Լաքին դաւիթ տիւշ-
մանըն իւզրինէ վարտըգտէ , ինայէթի պարի՝ տայիւ-
մա ֆէթուհաթ պուլուպ պի քէտէր գալտըղինտէ ,
պախուսուս անըն ֆաղիլէթի իլմի՝ վէ ումուրու խա-
րիճլիէ խուսուսլէրինտէ զայէթ միւտէպպիյը՝ վէ թէը
թիյոյ սահիպի օլտուղի զահիրէ չըգուպ՝ ճիւմլէ իս-
րայէլ ճէմաէթի անէ հիւսնիւ նազար պիրլէ մուհապ-
պէթ հտիւպ՝ հէր վէճճ իլէ իսմի միւշէրրէփ օլտու-
ղինտէ ³ , սաւուղ գալպինտէքի կիղլի տիւշմանըղի
աշիքէար էտէրէք , յովլաթանա՝ վէ թէվապիլէրինէ ԳԼ .
պէյան էտէր անի էօրտիւրէճէկինի : Ֆիսամա յովլա ԺԹ .
Թան՝ ալլահտան գօրգար , վէ զայէթ սատագաթ-
քէար օլտուղինտէն , փէտէրիմ սէնի էօրտիւրմէք իս-

¹ Եւ ասէ սաւուղ ցգաւթի . Երկրորդաբ փեսայասցիս Դու-
կն ալսօր . 1 . Թագ . 18 . 21 .

² Յուսիս եւս ալիւսիլի իս դսւթի . Եւ Լուս սաւուղ թշնամու-
թէսմէ իս դսւթի զամիւսյն սաւուրս . 1 Թագ . 18 . 29 .

³ Եւ խելամուտ էր գաւթի քան գաւթ ծառայն սաւուղայ . Եւ
գաւթուէյու անուսն նորա յոյժ . 1 Թագ . 18 . 30 .

Թէր • հըֆզ էթ քէնտինի տէյու դաւիթէ խապէր վէրտի իսէտէ • էրթէսի կիւն սաւուղուն պիր խօշ վազթինի պուլուպ • դաւիթին հագգընտա էյի ճէւ վապէր էթմէկ իլէ մէջպուրուն հօվքէսի Թէպին օւ լարագ • հօլտիւրմէմ տէյու • էէմին իլէ գաթի ճէվապ հտէր • Յօվիւթան պու ճէվապէ էմնյէթ հտէրէք • դաւիթէ խապէր վէրիւպ կեօթիւրիւր անի սաւուղուն եանընէ • օ տախի մուհապպէթ պիրլէ գապուլ էթտիկինտէ • էվվէլքի մէնվալիւզրէ գալտը դաւիթ անըն եանընտէ •

Վէ լաքին էհնէ տիւշման զուհուր էթտիկի հալտէ • դաւիթ անլէրին իւզէրինէ վարուպ ինայէթի պարի ֆէթուհաթ էտինճէ • սաւուղ խօշանմայուպ • էհնէ հասէտ էթմէսի իլէ • Թէքուր մէճսուն իլէթի կէւ լիւր իւզէրինէ • Վէ դաւիթ քէլ էվվէլ անըն գալընտը տէ սանթուռ ջալտը իքէն • հօլտիւրմէք գաստի իլէ էհնէ խըշոր աթար • Պու տէֆա տախի սալուշուպ խէլաս օլունճա • կիտէր էվլինէ • Օլ պապտէ • սաւուղ զայէթ հըրպանարագ ապէր Թային էտիւպ • օ կէճէ դաւիթին էվլինի պէքէտիւր քի գաշմասըն • զիրա ֆիքրինէ գօմուշ իտի քի սապահ օլտուգտա մաթլագ հօլտիւրէ • Պէլի դաւիթ էվլէ կիթտիկինտէ տէրհալ էվլի պաստըրուպ անի դութմաղէ գաստըր իտի • ան ճագ ալլահ դաւիթի հըֆզ հտէճէք օլմաղ իլէ • գալտըր վէրիւր քի էրթէսի կիւնիւ դութուպ հօլտիւրէ • Ֆիլհագիգա պու սուրէթ իլէ դաւիթ յիրար հտէա ճէք վագըթ պուլուպ խէլաս օլտու • նիճէ քի անըն զէվճէսի մէղքոշ փէնճիրէտէն գալըրըր անի • վէ գալտըրլի մալիւմ օլմալըն տէյու • ատէմ պոյինտէ գուգլա (պաճուճապատանք) եափուպ • եաթագ իւր զէրինէ գօր • վէ կէօյէ դաւիթ անտէ խասթէ եաթ մըշ կիպի հօրթէր անի • Սապահ օլտուգտէ սաւուղ ատէմ իրսալ հտէր քի դաւիթի կէթլրէլէր • լաքին

խառնա տըր տէտիքէրնտէ , հմը հտէր քի եաթա
 ջը իլէ կէթիրին , վէ եաթագտէ պուլունմայուպ գաջ
 տըղի մալիւմ՝ օլունճա , շալէպ սուրէթի իլէ մէղքո
 շա տէր քի նշիւն պէնի ալոտտուպ տիւշմանըմը գա
 չըրտըն , մէզպուրէ՝ գապահաթը դաւիթին իւղէրինէ
 աթուպ , պըրտագմասամ պէնի հօլտիւրէճէկ խոի տէ
 տիկինտէ , շայրի ճէվապ էթմէղ անէ :
 Վէ չիւնքի՝ սամուէլ արիմաթէմտէ սաքին օլուր խոի ,
 դաւիթ աըն եանընէ վարուպ՝ սաւուղուն հարէքէ
 թինի անէ պէյաոն էթտիքտէ , օ տախի ալուպ անի
 հիտէր նաւաթ հաւամա տէնիլէն եէրէ : Զիրա անտէ
 մէշհուր մէքթէպ օլուպ՝ չօգ թալիպլէր իւմ թահսիւ
 հտէր իտիլէր , աւլէրին տախի պիւլիւկիւ սամուէլ օւ
 մաղ իլէ , դաւիթի օրայա կեօթիւրիւր , քի սաւու
 ղուն շէրրինտէն հըթզ հտէ : Նազար գըլ պուրատէ
 սաւուղուն սէթիլ հալինէ , զիրա դաւիթին նաւաթ
 հաւամատա օլտուղինի տույունճէ , աքէր իրսալ է
 տէր՝ քի անի դութուպ կէթիրէլէր : Մէզպուրէր վա
 բուպ՝ անտէ փէյղամպէր ճէմիյէթինի՝ վէ սամուէլի
 կեօրիւրէր , քի փէյղամպէրէք հտէր խոիլէր , քէն
 տիլէրի տախի ալահըն իւհամ էթմէսի իլէ փէյղամ
 պէրէք հտիւպ՝ վէ նէ սէպէպտէն կէլտիքէրինի ու
 նուտուպ՝ դաւիթէ պիր ճէվապ էթմէյէրէք գալըր
 լէր անտէ : Սաւուղ՝ թէքրար աքէր իրսալ հտէր ,
 լաքին անլէր տախի փէյղամպէրէք հտիւպ՝ անտէ գա
 լընճա , սայրիլէրինի իրսալ հտէր , պունլար տախի էվ
 վէլքիլէր կիպի օլուպ՝ կերի տեանմէտիքէրի հալտէ ,
 շայթթ հըրսլանուպ քէնտի կիթտի իսէտէ , մահաւ
 եէրինէ վարմաղտէն , հիքմէթի պարի՝ եօլ իւղէրին
 տէ անէ տախի իւհամ օլուպ՝ պաշար փէյղամպէրէ
 կէ , թա քի դաւիթին օլտուղի եէրէ տախիւ օլտուգ
 տէ , քէնտինտէն պի խապէր հսվապընը չըգարուպ
 էւրեան տիւղէր գալըր պիւթիւն կիւն վէ պիւթիւն

կէճէ՝ անի կեօրէնէր թաաճիւպ պիրլէ տէրլէր քի՝
մէկէր սաւուղ տախի փէյղամպէր մի տիր (նիճէ քի
գըրգ իքի սիւալտէ զիքը օլտուղի մէնլալ իւզրէ , մու-
գատտեմ տախի ոլու ճէվապը սեօյլէտիլէր) :

Ֆէհմէյլէ սաւուղուն սեֆիլ հալինի , օ՝ քի դաւիթի
պուլուպ՝ մուծլագ անի էօլտիւրմէք արզուսինտէ ի-
քէն , քէնտինի գայպ էտէրէք՝ փէրուշան հալ իւզրէ
տիվանէ հիյէթի քէսպ էթտի :

Պալատէ մէզբիւր փէյղամպէրլէք էտէնլէրին հազգըն
տէ շէօյլէ անկլանըր քի , պուկէր մէքթէպտէ իլիմ
թահսիլ էթմիշ օլուպ՝ հէր պիրի պիրէր կեօնէ պու-
լուշ իլէ ալլահըն իսմինի՝ վէ մէճտ ու սալթանսթը-
նը միւշէրրէֆ էտէր իտիլէր : Պաղէն տախի՝ տլահ-
տան իլհամ օլարագ՝ փէյղամպէր միսալի զայիպտէն
խապէր վէրիւպ՝ սօնկրա զուհուր էտէճէք մատտէլէ-
րի պէյան էթմէկ իլէ , ազիզ քիթապ անլէրի փէյ-
ղամպէր էվլատը (որդիք մարգարէից) իսմի իլէ ա-
նար չօգ էէրտէ : Լաքին դաւիթի դուծմաղա կիտէն-
լէր վէ սաւուղ , իլմէ վուգուֆ օլմայուպ էարընզ աւ-
լահըն իլհամը իլէ անլէր կիպի փէյղամպէրլէք էտիւպ
գուլիթի ունուտմայլէրի , անըն գապահաթսըլ օլտու-
ղլինէ նիչուն իտի : Սաւուղ՝ մէզբիւր փէրուշան հալ
իւզրէ իքէն , դաւիթ անաէն ֆիրար էտէրէք գաթա-

Գլ .

Ի .

այա կէլիւպ յովլաթանա տէր քի , նէ՝ քէտէր էթ-
տիմ փէտէրինէ քի պէնի էօլտիւրմէք իսթեր , օ՝ տա-
խի խէվի էթմէ՝ փէտէրիմ պանա սեօյլէմէտէն իշ էթ-
մէղ տէյու անի թէսէլա էթտի իսէտէ , միւսթէրիհ
օլմայուպ տէր քի , սանա սեօյլէմէտէն էօլտիւրիւր :
Վէ յովլաթան չիւնքի դաւիթէ զայէթ սատըգ իտի ,
անըն սէլամէթի արզուսինտէ օլարագ՝ նէ՝ կեօնէ տի-
լէր իսէն էօյլէ էտէյիմ տէտիքտէ , դաւիթ ճէվապ
էտէր քի , էարըն այ պաջը տըր , սաւուղ իլէ դաա-
մա օթուրմայուպ՝ թարլատա կիզլէնէյիմ իւջ կիւն :

այնքին սիււալ էթտիկինտէ , սեօյլէ քի բւթլէհէմէ
 գուրպան էթմէկէ կիթտի , էկէր էյի տիր տէր իսէ ,
 աէլամէթ օլուր գուլունա , վէ էկէր կիւճէնիււ պօլ
 քէ իլէ ճէվապ էտէր իսէ , պիւ քի՝ քեօթիւլիւք է
 տէճէկ տիր պանա , էկէր գուլունտա թադսիրաթ
 վար իսէ , սէն էօլտիւր , մէտէրինէ կեօթիւրմէ :
 Վագաա՝ դաւիթին էսիւմ տէրէճէսի մուլաթարատէ
 օլտուղինէ յովիւթան ղայէթ միւքէտտէր օլուպ՝ էէ
 մին իլէ թաահուտ էտէր՝ քի փէտէրինին Ֆիքրինի
 անկրայուպ՝ խապէր վէրէ : Օ՝ էճիլտէն դաւիթին
 մաթլուպու իւզրէ շէհիրտէն տիշարը թարապա վա
 րուպ՝ անտէ պիր դաշ պէյան էտէր , քի դաւիթ ա
 նըն ալթընտէ կիզլէնէ , թա՝ քի անէ խապէր վէրէ :
 Պու էսրարը քիմսէ տույմսըն տէյուլ՝ վէրէճէկի
 խապէրի տախի պիր նիշան իլէ պէյան էթմէք իսթէյ
 իւպ գարար վէրիր քի , օ մահալէ պիր չօճուգ իլէ
 կէլիւպ օգ իլէ նիշան աթա : Վէ չօճուգ՝ աթըլսն օգ
 լէրի տէվլիրմէկէ կիթտիկինտէ , էկէր սէնին պու դա
 րաշընտա տըր օգ տէյուլ՝ սեօյլէր իսէ , խէվի էթմէյ
 իւպ կէլսին : Վէ էկէր՝ սէնին էօթէ դարաշընտա տըր
 տէր իսէ , տուրմայուպ կիթսին : Պունտան գաթի նա
 զար , անըն փատիշահ օլաճաղինի Ֆէհմէ էտիւպ ղայ
 էթ խօշանտըղինտէն , տիւէր քի ինայէթ պիրլէ քէն
 տինի Ֆիքիրտէն իսրաճ էթմէսին : Վէ էկէր օ վագ
 թէ տէկին էօլիւր իսէ , էվլատլէրինի ունութմայուպ
 հիւսնիւ նազարընը պիրան անլէրին իւզէրինտէն տի
 րիղ էթմէյէ , վէ տայիմա մուհապպէթ իւզրէ գալա
 լէր տէյուլ էէմին վէրտիրիր : Պու պապտէ մէզպուր
 լէրին ղայէթ սաւադաթ իւզրէ պիրի պիրլէրինէ էմ
 նիյէթ էթմիշ օլտուգլէրի զահիրէ չըգտը , զիրա նի
 ճէ քի դաւիթ յովիւթանա գալպի գուվլէթ էտէ
 րէք՝ քէնտի սէլամէթի խուսուսինտէ անտէն խապէր
 ալմագ իսթէտի , քէզա յովիւթան քէնտինի վէ էվ

լատերիին դաւիթին հիւմմեթինէ իհալէ ետէր :
 Պատէհու դաւիթ կիտէր բեթլէհէմէ , նիճէ քի յով,
 նաթանտէն մաթլուպ էթտի , վէ թային էթտիբլէրի
 վագըթ կէլուպ կիպլէնիւր իտի մէղբիւր դաշըն ալթըն
 տէ , քի յովնաթան քէնտինէ խապէր վերէ :
 Փիամմա՝ պալատէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ սա
 ւուղ քի տիվանէ միսալի իւրեան եաթմը շ իտի , սյու
 լուպ գաբապա կէլիւր , վէ էրթէսի կիւն այ պաշը օլ
 մաղ իլէ , տտէթլէրի իւզրէ անըն իլէ յովնաթան՝ ա
 բէննէր՝ վէ տահա սալիւր պին պաշըլէր դաւամա օթուր
 տուգլէրինտէ , դաւիթին եէրի պօշ գալտը իսէտէ , օ
 կիւն սաւուղ պիւր ճէվապ էթմէզ : Իքինճի կիւն՝ եէ
 նէ դաւամ վագթի օլուպ՝ դաւիթ անտէ պուլունմալըն
 ճա , նիչիւն պու կիւն յեսսէնին օղու սօֆրապա կէլ
 մէտի տէյու , յովնաթանա սիւալ էթտի , օ տախի ճէ
 վապ էտէր քի՝ բեթլէհէմտէ դարնտալէրինին գուր
 պանը օլմաղ իլէ՝ իզին ալուպ կիթտի : Սաւուղ պու
 ճէվապը իշլտինճէ , զայթ էլիւճէնիւպ իթալէյի լի
 սան պիրլէ՝ յեսսէնին օղու սալ օլտուգճա՝ սէնին վա
 տիշահըղլին սապիթ օլմազ , շիմտի ատէմ իրսալ է
 տիւպ դութ անի , զիւրա էլիւմէ միւսթաշապ տըր
 տէյու՝ գաթի ճէվապ էթտի :
 Ֆէհմէլէ , սաւուղ օ տէրէճէ տաու էքպէր օլմուշ
 իտի դաւիթէ քի , անըն խտինի անմաղէ խօշլանմալ
 ուպ՝ յեսսէնին օղու տէր : Վագուա՝ պու միսիլլիւ նա
 շէրի ճէվապլէրտէն՝ յովնաթանըն գալպի զայթ միւն
 քէսիյը օլտու իսէտէ , կէրէք սաւուղու կիւնահտէն
 հըրզ էթմէք , վէ կէրէք դաւիթի խէլաս էթմէք
 զայրէթինտէ օլուպ՝ թէվազիւ սուրէթ իլէ տէր քի ,
 նիչիւն էօլիւն , նէ՝ էթտի : Օլ պապտէ սաւուղ թէք
 բար հըրսանարագ՝ խըշըր գալտըրըր քի անի վուրուպ
 էօլտիւրէ , վէ յովնաթան էօլքէ իլէ տէրհալ սօֆրա
 տէն գալգուպ՝ տիշարը չըգտըգտէն մատէ օ տէրէճէ

գալալի գըրըըր , Թա՛ . քի՛ օ՛ կիւն դոսամ՝ էթմէզ ,
 Ղէ սապահ օլտուգտէ՝ պիր չօճուգ իլէ դաւիթին
 կիզէնտիկի մահալէ վարուպ՝ վէ պալատէ զիր օլ
 տուղի մէնվալ իւզըն օգ աթուպ՝ չօճուգ օգլարը ալ
 մաղա կիթտիկինտէ՝ արտըսըրա իւճէ սէս իլէ չաղը
 ըրը քի՛ օգ սէնին էօթէ եանընտա տըր , Թէզ կըյէ՝
 չափըգ օլ , վէ տուրմայասըն : Դաւիթ քի՛ անտէ հա
 զըր իտի՝ պու ճէվապը իշիտինճէ , աւկլար քի՛ օ՛ մա
 հալտէն տախի . քէնտինէ ֆիրար էթմէք իճապ էտէր ,
 զիրա զահիրէ չըգտը սաւուղուն քէօթիւլիւքտէ սա
 պիթ գալմըշ օլտուղի : Մէզքիւր չօճուգ մասլահաթա
 վուգուլ օլմայարապ՝ յովլաթան անի շէհիրէ իրապ էթ
 տիքտէ , դաւիթ կիզէնտիկի եէրտէն չըգուպ՝ զայէթ
 մէմնունիյէթ պիրլէ իւճ տէֆա Թէմէննա էտէր անէ ,
 վէ աղալարապ պիրի պիրինի պուս էտէրլէր : Ղէ նի
 ճէ քի՛ մուգատտէմ՝ յովլաթան տիլէկ էթմիշ իտի դա
 ւիթտէն՝ քի՛ տայիմա մուհապպէթ իւզըն գալալէր ,
 պու տէֆա Թէքրար անի սապիթ էտիւպ , վէ ալահը
 շահիտ դութուպ , կիթ ալահ սէլամէթ վէրսին տէ
 մէկ իլէ դաւիթ անտէն կիտէր , քի՛ սաւուղուն շէրրին
 տէն հըրիշ օլա , յովլաթան տախի կէլիր գաբապյա :

Սիւալ 47 :

Դաւիթ՝ յովլաթանտան պըրլտըգտէ նէլէյէ կիթտի :

Ծ. **Ե**րմա տէնիլէն մէմլէքէթէ , քի՛ անտէն փութ ԳԼ
 փէրէսթէրին դօփրաղինէ ֆիրար էտէ , զիրա օ՛ վա ԻԱ
 գըթ տապանակ՝ վէ խորան անտէ օլմաղ իլէ՝ էվվէլա
 օրայա կիթմէկէ արզու էտէր՝ քի՛ պքիմէլէք քահա
 նայապետին էլի իլէ՝ ալահ սիւալ էտիւպ անըն էմ
 ըի իւզըն հարաքէթ էտէ : Աքիմէլէք անի սիւահսըզ
 վէ եալընըզ կեօրտիւքտէ , խէվֆ պիրլէ՝ նիլիւն քիմնէ
 եօգ սէնին իլէ տէյու սիւալ էտինճէ , կեօյա փապի

շահըն հմրի իւն կիզը խղճմէթէ Թային օլուպ՝ ատէմ
 ւերինի պաշգա եերոտէ պըրագմըշ կիպի ճէվապ հտէր
 քի սաւուղուն շերրինտէն գաչորղի զահիրէ չըգմասըն :
 Պախուսուս քի՝ կեօյա ղայեթ աճէն չըգմըշ օլմաղ
 իւն՝ էքմէք վէ սիւահ տախի ալմըշ օլմայուպ , պէշ
 էքմէք , վէ սիւահ իսթէր անտէն : Լաքին սեղանըն
 իւզերինէ գօնուլան էքմէքէրոտէն ղայրի՝ օ՝ կիւն էք
 մէք պուլունմաղ անտէ , քի անի տախի եալընըղ քա
 հանաւէր եէր իտի (նիճէ քի տէնիլտի օն պիւր սիւ
 ալտէ) • վէ դաւիթ՝ իւջ կիւնտէն պէրի ուշագլար
 փաք տըր տէտիկինտէ , վէրիւր սեղանըն էքմէկինտէն •
 պուլնտան գաթի նազար , դաւիթ՝ գողիաթը հօտիւր
 տիւկինտէ , անըն գըլըճընը խորանա հէտիյէ էթմիշ
 օլմաղ իւն , անի տախի վէրիւր : Վէ լաքին սաւուղուն
 իմրահօուու՝ դովեկ սիւրեանի նամ քիմէսնէ , օ՝ քի
 դուլթարագլը իտի , օրայա գուրպան էթմէկէ կէլիշ
 օլուպ , աքիմէէքին՝ դաւիթէ էքմէք վէ գըլըճ վէր
 տիկինի կեօրիւր :

Պատէհու դաւիթ անտէն կէլիւր ատէմլերինին օլտու
 ղի եէրէ , վէ ալտըղի էքմէքտէն անյերէ տախի վէա
 րիւպ՝ քէնտի եալընըղ կիտէր փուլփէրէսթ դօփրա
 ղինտէ՝ գէթ տէնիլէն շէհիրին փատիշահը անքուսուն
 եանընա քի պիւր վագըթ անտէ հըրիզ օլա : Անքուս ա
 նէ իթիպար էթտի իսէտէ , թէվապիլերի անի թա
 նըյուպ տէրէր քի՝ պու տէկիլ մի դաւիթ՝ քի անըն
 հագգւլտէ ճէմաէթ տէր իտի քի սաւուղ պին վուր
 տու՝ դաւիթ օն պին : Պու ճէվապը դաւիթ իշիտիւպ ,
 պախուսուս՝ շիւնքի մէգքիւր գողիաթ գէթ շէհրին
 տէն իտի , օլմայա քի անըն սէպէպինէ քէնտինի հօւ
 տիւրէլէր տէյու խէվիէ հտիւպ՝ պաշար տիվանէ մի
 սիւլիւ հարէքէթ իւն եիւզ իւսթիւ կիտէրէք՝ վէ
 սայլալարընը ագըուարագ՝ շէհիրին գափուսունտա օյ
 նամաղէ : քի տիվանէ տիւր տէյու գօվսունլէր քէն

տինի : Վագրաւ անքուս՝ դաւիթի օ հալտէ կեօրիւնս :
 Զէ , մէկէր տիվանէյէ հասրէթ միյիմ , նիջիւն եանը ,
 մա կէթիրտինիզ անի , պիր տահա կիրմէսին իջէրի տէ
 տիրտէ , դաւիթ պի . քէտէր անտէն խէլաս օլուպ , կէ
 լիր բէթլէհէմէ գարիպ՝ ողողումս տէնիլէն մաղարայի :
 Դաւիթին կէլտիկինի փէտէրի՝ վալիտէսի՝ վէ գարընս
 տաշլէրի իշիտիւպ կէլիրլէր անըն եանընա : Վէ տախի
 հալինտէն աճիզ՝ մէտյուն (պարտուկան) , վէ տէրտ
 ու պէլայէ կիրիթթար օլմուշ քիմնէլէր՝ տէօրթ եիւզ
 ատէմ՝ քէնտի ըրզալէրի իլէ կէլիւպ՝ ինթիսապ էտէր ,
 լէր անէ : Պէլի՝ դաւիթին եանընտէ տէօրթ եիւզ ա
 տէմ՝ Զէմ օլուպ՝ անլէրէ պաշ օլտու , լաքին քէնտի
 սէպէպինէ օլմայա քի փէտէրինէ վէ վալիտէսինէ սա
 ւուղ քէտէր էտէ տէյու , ալուպ անլէրի կէօթիւրիւր
 յորդանան չայըն գարշը եագասընա , վէ անտէ մովաբ
 փատիշահը նաասա ըլճա էտէր քի՝ փէտէրի վէ վալի
 տէսի պիր վագըթ անտէ գալսընլէր , թա՝ քի ալլահ
 քէնտինէ ինայէթ էտէ : Ֆիլվագի՝ դաւիթ փուլփէ
 ըհսթ դօփրաղընա կիթտի իսէտէ , գաթի ումուտ օլ
 մայուպ՝ ալլահըն եարտըմընա ումուտ էթմէկ իլէ , գաղ
 փէյղամպէր՝ ալլահըն էմըի իլէ կէլիւպ անէ տէր քի ,
 պուրատա օթուրմա , գալգ կիթ յուդանըն դօփրաղը
 նէ , օ տախի տէրհալ կէլիր յուդանըն էյալէթինտէ
 սարիթ տէնիլէն մէմէքէթէ :

Ֆէհմ էյլէ , սաւուղ՝ դաւիթի աբար քի էօլտիւրէ ,
 վէ դաւիթ՝ անըն շէրրինտէն տիյարը ախէրէ ֆիրար
 էտէր , լաքին դաւիթին ֆաղիլէթի՝ վէ սաւուղուն
 քէօթիւրիւկիւ ալէմէ պէյան օլտուն տէյու , ալլահ
 դաւիթէ էմը էտէր քի սաւուղուն դօփրաղինէ կէլէ :
 Պէլի դաւիթին ֆիքրի՝ սաւուղա քէտէր էթմէք տէ
 կիլ իտի , իլա քէնտինի անտէն հըրղ էթմէք , լա
 քին՝ սաւուղ ֆիսատ ֆիքիր իւզրէ օլտուղլինտէն , ա
 նըն կէլտիկինի իշիտինէ , պէլի ապէր Զէմ էտէրէք

քէնտի իւզերինէ կէլիւ տէյու շիւպհէյէ վարուպ
 թէվապիւէրինէ թաղիւ սուրէթի իլէ գահրէն՝ վէ
 քէննահու օլարագ տէր քի , յեսսէնին օղլու սիզէ
 թարլա՝ պաղ՝ վէ փայէ վէրիւ , զերա սիզ պանա մու
 շայիւր իթթիշագ հտիւպ՝ սիզտէն պէնի քիմնէ աճը
 մազ , յոյլիւթանըն՝ դաւիթ իլէ եէք տիլ օլտուղինի
 խապէր վէրմէզ , քի օ խըզմէթքեարըմը տիւշման էթ
 տի պանա : Մէզպուր պու միսիլիւ ճէվապ հտէր իւ
 քէն , պալատէ մէզքիւր դովէկ սիւրեանի՝ աքիմէլէք
 քահանայապետին դաւիթէ էքմէք՝ վէ գողիւթըն
 գըլլճըն վէրիւպ՝ անըն իշիւն ալահա սիւալ էթտի
 կինի խապէր վէրտիքտէ , տէրհալ ատէմ իրսալ հտէ
 ըէք , աքիմէլէքի՝ վէ անըն իլէ օլան ճիւմէ քահանա
 լէրի կէթիւրտիւր : Վէ հըրա իլէ , նէ տիւր քի սիզ յես
 սէնին օղլու իլէ իթթիշագ հտէրէք անէ էքմէք՝ վէ
 գըլլճ վէրիւպ՝ ալահա սիւալ հտէրսիւնիզ տէյինճէ ,
 աքիմէլէք՝ սաւուղ իլէ դաւիթին մապէյնինտէ օլան
 նիշագտէն պի խապէր օլմաղ իլէ՝ գաթի ճէվապ է
 տիւպ՝ հաշա քի գուլուն փատիշահէ մուղայիւ հարէ
 քէթ հտէ , իլա քի դաւիթի փատիշահէ սատըզ վէ
 տամատ՝ վէ անըն խըզմէթինտէ պիլիւրիմ՝ վէ հպէտի
 մասլահաթա ալեհաճ տէկիլիմ տէյու՝ քէնտինին թագ
 սիրաթը օլմաուղլինի պէյան էթտի իսէտէ , իսքեաթ
 օլմայուպ՝ շաթըլլէրինէ էմր հտէր քի , աքիմէլէքի՝
 վէ անըն իլէ օլան քահանայլէրի հօլտիւրէլէր :
 Նազար գըլլ՝ հասէտիւք՝ քիպիլիլէքտէն հասըլ օլմաղ
 իլէ , օ գատար զիյատէ գափատըր ինսանըն ֆիքրի
 նի , թա՝ քի խալըլ՝ շէրրի տիւշմանը՝ վէ տօստու
 ֆէրդ էթմէկէ գատըր օլմաազ , նիճէ քի սաւուղ
 հասէտ իւղրէ հարէքէթէ միւպթէլ օլմասը իլէ ,
 էմր հտէր քի քահանայլէրի հօլտիւրէլէր : Ապին մէզ
 օլուրէրինէ հպէտի թաղսիրաթը օլմաուղլի աշիւքէտը
 օլուպ շաթըլլէր էլ գալտըրմատըզլէրի հալտէ , մէզ

Քիւր սիւրեանի դամազ դուկէն էմը հտիււյ՝ օ կիւն
իւչ եիւղ պէշ քահանայ Եօլտիւրիւր քի անլերին ճիւղ

լէսիտէ խորանըն խըզմէթինէ Թային խտիւր :
Պունտան գաթի նազար՝ օ տէրէճէ հըրսլանուպ Էթ
տիկինի պիւմէզ խտի քի , քահանայի գըրմաղ իլէ
թէսէլա օլմայուպ , անլերին մէմլէքէթի նոմբա տէնի
լէն մահալին տախի Էհալիսինի Էր վէ նիսվան , պիւյ
իւք քիւչիւք , սիւտ Էմէն չօճուղէ վարընճա , վէ ան
լերին ճիւմլէ հայվանաթլերինի՝ տիւ քէսէ գըլճտան
կէչիւրտի , Ֆէգաւթ՝ աքիմէլէքին օղու աբիւաթար խէ
լաս օլուպ՝ կիտէր դաւիթէ նագլ հտէր սաւուղուն
Էթտիկի զատտարըղի , վէ դաւիթ անի Թէսէլա Է
տիււպ՝ սագլար Էանընտէ , Ֆիլհագիգա պու պապ
տէ՝ դաւիթին եիւրէկի զայէթ աճրտը քահանայերին՝
վէ նոմբա Էհալիսինին իւզերինէ , վէ պիւտի քի մէզ
քիւր դուկէ սիւրեանինին խապէր վերմէսինտէն իճապ
Էթտի պու քէտէր :

Պատէհու՝ դաւիթ տույար քի վութփէրէսթլեր կէի ԳԼ
լա տէնիլէն մէմլէքէթին իւզերինէ կէիւպ՝ Էհալի Լ ԻԳ :
լէ ճէնկ իւզրէ տիրէր , միւրատ հտէր քի՝ վարուպ
անլերի խէլաս հտէ : Լուքին օ մահալ տիւլմանէ սի
նօրտաշ օլմաղ իլէ , ապքերի խէվի Էթտիքտէ , մէզ
քիւր աբիւաթար քահանանըն Էլի իլէ ալահա սիւալ
հտիւպ , անըն Էմրի իւզրէ տէրհալ վարուպ չօգ ա
տէմ գըրտը տիւլմանտէն , վէ գալանը գաչտը խէ
տէ՝ անլերին հայվանաթլերին տախի զապթ հտէրէք
մէմլէքէթի գուրթարուպ անտէ սաքին օլուր :

Իպրէթ սլ դաւիթին Ֆազիլէթինտէն , սաւուղ
անի Եօլտիւրմէք արղուսինտէ , լաքին դաւիթ միւլէթ
զայրէթի իլէ՝ սաւուղուն մէմլէքէթինի տիւլմանտէն
խէլաս Էթտի : Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ պօրճ իտի
սաւուղա քի տիւլմանըղի Թէրք պիւրլէ՝ դաւիթտէն
մէմնուն օլա , մատամ քի վիւճուալինի Թէհլէքէյէ

գոյուպ տիւշմանըն իւզերինէ վարտը • անճագ մէջ-
պուր հասէտինտէն նաշի , նիճէ քի մուգատտեմ՝
քէզա պու տէֆա տախի դաւիթին էյլիկինի Թանըյա
ամազ օլտու :

ՍԻԼՏԼ 48 •

Դաւիթին ներէտէ օլտուղինի սաւուղ տույուպ՝ անըն վէշինէ
տիւշտիլ միւ :

Ճ• իւշտիւ : Զիրա՝ անըն կէիլատա Թէմէքքիւն
էթտիկինի իշիթտիքտէ , էմը հտէր ասքերինէ՝ քի
մէմէքէթի գուշատուպ անի դուլթալէր : Դաւիթ
մասլահաթը տույուպ՝ պախուսուս քի աբիաթարըն
էլի իլէ ալահա սիւալ էտիւպ՝ սաւուղուն մէմէքէ
թի գուշատաճաղինի , վէ էհալի տախի խէվինտէն
նաշի քէնտինի անէ Թէսլիմ էտէճէկինի պիլտիքտէ ,
քէնտի սէպէպինէ քիմնէյէ քէտէր օլմասըն տէյու՝
անտէն գալգուպ կիտէր ախէր մահալէ : Ֆիլվագի՝
դաւիթին կէիլատան կիթտիկինի սաւուղ իշտիւպ ա-
նըն իւզերինէ վարմատը իսէտէ , էէնէ ըահաթ տուր,
մայուպ՝ անի էլէ կէչիրմէք արզուսինտէ օլուր իտի :
Պատէհու դաւիթ քէնտի ատէմլէրի իլէ զիփ տէնիլէն
մէմէքէթին չէօլիւնէ կէիւպ՝ անտէ գարանըգ տաղ
(մուսյլ լեաուն) նամ մահալտէ մաղարէ տէրուսինտէ
սաքին օլուր : Զիրա օ սէմթ օրման վէ զայէթ աղաճ՝
ըգ օլուպ՝ պախուսուս անտէ մաղուրալէր չօգ պուլուն,
մաղ իլէ՝ իգթիգայի հաճէթտէ անէրտէ հըլզ օլա :
Վէ չիւնքի (նիճէ քի դըրգ ալթը սիւալտէ զիքր օլ-
տու) , յովնաթան տայիմա մուհապպէթ իւզրէ գաւ-
մաղէ դաւիթ իլէ գալլ էթմիշ իտի , անըն մէզքիւր
մաղարատէ օլտուղինի տույուգտէ , սաւուղտէն կիզ-
լի եանընէ վարուպ՝ մուգատտեմ էթտիքլէրի գալլի
Թէքրաը սապիթ էտէրէք՝ խէվի էթմէ , փէտէրիմ՝

տէնի պուլամաղ • վէ սէն փատիշահ օլուպ , պէն՝ սա
նա իքինճի օլալըմ տէյու 1՝ ումուտ վերիւպ կիտեր :
Յովնաթանըն պու միսիլլիւ հարեքէթի՝ սաւուղուն
ըէյինէ մուղայիր իսէտէ , ալահըն հմրինէ մուփաֆըգ
օլմաղ իլէ՝ խէվիէ Եթմէյիւպ կիտեր դաւիթին եանը
նա : Զիրա՝ սաւուղուն քեօթիւ ֆէյլինէ՝ վէ դաւի
թին ֆազիլէթինէ նազարէն՝ անկար քի փատիշահըգ
սաւուղտան ըէֆ օլուպ՝ դաւիթէ վէրիլէ կէրէք :
Նազար գըլ պուրատէ յովնաթանըն սատագաթընէ ,
սաւուղ՝ ստալէթէ մուղայիր օլարագ դաւիթէ նէ
գատար քի վիյատէ հասէտ պիրլէ տիւշման օլտու ,
յովնաթան ատալէթ իւզըն՝ դաւիթէ օ գատար զեյ
ատէ մուհապպէթ վէրտի : Սաւուղ՝ դաւիթի հօլ
տիւրմէք իսթէր քի՝ փատիշահ օլմասըն , յովնաթան
անէ տէսթիկիր օլուր քի փատիշահ օլտուն : Դաւիթին
փէտերի պայաղը պիր քիմէսնէ օլուպ , յովնաթան փա
տիշահ Եվլատը իքէն , փատիշահըղի դաւիթէ մինա
սիպ կեօրիւպ՝ քէնտի անըն զիյրի տէսթինտէ օլմաղ՝
արզու էտէր : Ֆիլհագիգա՝ յովնաթան վէֆաթ Ե
տիւպ՝ դաւիթին փատիշահ օլտուղինի կեօրմէտի իսէ
տէ , անըն մուհապպէթի դաւիթին գալպինտէն պիր
ան իխրաճ օլմատը 2 :

Իմտի պալատէ մէգբիւր զիփ շէհիրին Եհալիսի՝ դաւի
թին քէնտիլէրինէ գարիպ մահալտէ կիզէնտիկինի պիլ
մէկ իլէ՝ օլմայա քի սաւուղ տույուպ (գըրգ եհտի
սիւալտէ զեքր օլտուղի մէնվալ իւզըն) նոմբա Եհա
լիսինէ Եթտիկի կիպի՝ քէնտիլէրինէ տալի էտէ տէ

1 Եւ ատէ ցնա (յովնաթան)՝ մի երկնիւր զի ոչ գոցէ զքեզ
ձեան սաւուղայ հօր իմոյ • և դու թագաւորեսցես 'ի վր ինի •
և ես եղէց քո երկորդ • 1 Թագ . 23 . 17 :

2 Յաւ է ինձ 'ի վերայ քո եղբայր իմ յովնաթան • գեղեցեալ
ցար ինձ յոյժ • զարմանալի եղև սէր քո ինձ քան զսէր կա
նանց • 2 Թագ . 1 . 26 :

ու , դաւիթին օլտուղի եհրի սաւուղա խապէր վերի
լէր • պախուսուս՝ Թաահուտ հտերլէր . քի սաւուղ կէ
լիւ իսէ , քէնտիլէրի տախի անլն իլէ օլուպ՝ դաւիթի
դութալէր : Ֆիլհադիգա՝ սաւուղ պու խապէրտէն
շայէթ խօջանմաղ իլէ , տիգաթ պիրլէ Թէճհասիւս
հտիւպ՝ պանա Թէքրար խապէր վերին տէտի իսէտէ •
հէման . քէնտի տախի աքէր իլէ վարմալ օլտուգտէ •
դաւիթ տույուպ ինէր մաոն չեօլիւնիւն գայասը տէնի
լէն մահալէ : Օլ պապտէ՝ սաւուղ անլն վիշլիւն տիւ
չէրէք հըրափըր գուշատուպ՝ հէման դութմագ տէ
րէճհէսլնէ եագլալընճա , հիքմէթուլահ՝ անիտէ սա
ւուղա խապէր կէլիւ քի՝ սէնին դօփրաղիւն տիւշման
կէլիւպ՝ մէմլէքէթի խարապ էթմէք իւզըն տիր • էյ
լէնմէ Թէզ եէթիլ : Մէզպուր պու խապէրի իշիտին
ճէ՝ դաւիթի Թէրք հտիւպ տէրհալ կէրի տէսնէր •
քի տիւշմանը իխրաճ հտէ քէնտի էյալէթինտէն •
Ինայէթի խիւտա պու սուրէթ իլէ դաւիթ խէլաս օլ
տու սաւուղուն շէրրինտէն :

Ֆէհմ էյլէ պուրատա ալահըն կիզլի շէրիյաթընը •
զիրա պու տէֆա դաւիթ օ տէրէճէ նաչար հալէ
տիւշտիւ քի՝ ինսանճա միւլահազա օլունտուգտա
խէլաս սուրէթի էպէտի կեօրիւնմէզ իտի • անճագ
ալահ քէնտի գուտրէթինի ինսանէ միւմքինսիզ օլան
եհրտէ պէյան էթմէկ իլէ , սաւուղ քէտէրլի խապէր
ալարագ դաւիթտէն այրըլուպ անիտէ կէրի տէսնտիւ •
Օ՝ էճիլտէն մէզքիւր մահալ այրըլմըշ եախօտ այրըւ
ճը գայա անըլուր՝ • զիրա սաւուղ անտէ դաւիթի գու
շատմըշ իքէն՝ այրըլուպ կիթտի • լաքին տէկիլ քի քէն
տի դապիաթը իլէ , իլա քի ալահ դաւիթի անլն է
լինտէն հըֆը հտէճէք օլմաղ իլէ • նիճէ քի պու խու
սուստէ՝ դաւիթ մէմսուլիլէթ պիրլէ ալահըն քէնտի

■ Վառն այնորիկ կոչեցաւ տէպին այն վէմ բաժանեալ :

■ Թ. 4 • 23 • 28 •

նէ էթտիկի ինայէթի Թագրիւր հտէր ¹ :

Պատէհու դաւիթ կիտիւս սաքին օլուր գաղղա տէ ^{ԳԼ}
նիլէն մահալին չեօլիւնտէ՝ պիր մաղարատէ : ^{ԻԴ}

Իմտի՝ սաւուղ տիւշմանը քէնտի դօփրաղինտէն իխա
րաճ էթտի իսէտէ , դաւիթին պի քէտէր խէլաս օլ
տուղի քէնտինէ զայէթ տաղի տէրուն օլուս , անըն
գաղղա չեօլիւնտէ օլտուղինի իշիտինճէ , իւջ պին ա
տէմ իլէ օ դարաֆա վարըր քի՝ անի մուլթաք հօլ
տիւրէ : Վէ լաքին օ էյալէթլէրտէ տախի եալլըն գայա
տաղ՝ վէ մաղարալէր չօգ օլմաղ իլէ , աճապ նէրէտէ
կիզլէնմիլ տիր տէյոււ արար իքէն , դաւիթին կիզլէն
տիկի մաղարայէ կիւրիւր քի անտէ բահաթլանա ,
Լաքին անըն գափուսու քիւջիւք , իչէրիսի զայէթ
կէնիլ , պախուսուս գարանլըգ օլուս՝ քէնտի այտըն
ըգտան իչէրի կիւրինճէ , ֆէրգ էտէմէզ անտէ ատէմ
օլտուղինի , անճապ՝ դաւիթ վէ անըն ապքէրի իչէրտէ
գարանլըգ էէրտէ օլմաղ իլէ՝ սաւուղուն գափուստէն
իչէրի եալընըզ կիրտիկինի կեօրիւս Թանըրէր :

Սէղպուր անտէ էյլէնմէլի օլտու գտէ , դաւիթին ապ
քէրի անի հօլտիւրմէք իսթէտի իսէտէ , դաւիթ ըա
զի օլմաղ քի անէ էլ գալտըրալէր , ֆէգաթ քէնտի
սատագաթը զահիր օլտուն տէյոււ՝ պիր Թագրիւս վա
րուս անըն մալու Թէսինին փիշինի քէսէր , անճաղ պու
իշ տախի սաւուղա զիւլ օլմաղ իլէ , փիւշման օլուր
քէստիկինէ ² , զիրա՝ տէկիլ քի անէ քէտէր էթմէք
իսթէր իտի , իլլա քի անըն շէրրինտէն հըրզ օլմագ :
Պատէհու՝ սաւուղ մաղարատան չըգուս կիթմէլի օ
լունճա , դաւիթ տախի ալլահա ումուտ էտէրէք ա
նըն արորըսըրա չըգուս իւճէ սէս իլէ , էա պէնիմ սա

¹ Ի վիմի բարձր արարէր զիս . և այժմ բարձր արա զգլուէս
իմի վերայ Թշնամեաց իմոց . Սաղ . 26 :

² Եւ եղև յետ այնորիկ՝ զլլացոյց զդաւիթ սերտն իւր , զի է
հաս զտտուն լօղկի նորա . 1 Թա4 . 24 + 6 :

Հիւսկ փատիշահըմ տէյոււ չաղըրտը • սաւուղ իշիտիւպ
կէրի պագտըղի հալտէ • հէման եիւզ իւսթիւ եհրէ
գափանարագ թէմէննա էտիւպ տէր .քի ,նիչիւն էլ
սեօզիւ իլէ պէնի տիւշման պէլէրսին , պու կիւն ալ
ըսհ պանա թէսլիմ էթտի սէնի • իշոտէ էթէկիւնին
փորչասը .քի անի .քէստիմ • լաքին փատիշահ օլման
իլէ էօլտիւրմէտիմ սէնի • պիլ .քի սանա .քեթիւլիւք
վէ խէդա էթմէտիմ • անճագ • սէն էօլտիւրմէք իս
թէրսին պէնի • Պախուսուս .քի , սաւուղուն տէրէ
ճէսինէ նազարէն • քէնտինի կէօյա էօլմիւշ .քէլի վէ
փորէ փայէսինտէ գուտրէթսիզ պէլէյիւպ մասլահա
թը ալլահըն ըէյինէ իհալէ էտէր • .քի ալլահ կէօր
սիւն մապէյնէրինտէ օլան շէրիյաթը ¹ :

Փիւհագիգա դաւիթին ճէվապլէրինին հէր պիլիլ շիտ
տէթլի օգ միսալի սաւուղուն գալպինէ թէհսիլր էթ
մէկ իլէ • ճէվապ էտէր .քի , եա պէնիմ օլլոււմ դա
ւիթ • պու սէս սէնին մի տիլը ² • Պէլի • սաւուղ օ անէ
տէկին դաւիթէ հէր նէ գաւտար .քէմիլք էթտի իսէ
տէ , պու տէֆաւ սոլըն էյլիկի վէ սաւադաթը զայէթ
ջահիրէ չըդմըլ օլմալ իլէ , իւճէ սէս իլէ աղալուպ ,
սէն • պէնտէն սալիհ սին • զերա պէն • սանա .քէմիլք
էթտիմ • սէն • պանա էյլիք էթտին • օ .քի տիւշմանը
նէ տար կիւնտէ էյլիք էտէր , մուգապէլէսինի ալլահ
տան ալըր տէյոււ թագրիլր էտէր ³ • Պուսուսն գաթի
նազար , քէնտի Ֆէյլինէ • վէ դաւիթին ֆազլիլէթինէ

1 Եւ ասէ դաւիթ ցաւուղ . . . Էյլիցի նը դաւաւոր և իր
ւարոր ընդիւ և ընդ .քէզ • 1 Թագ • 24 • 10 •

2 Լիս սաւուղ • այդ քո ձայն իցէ որդեակ իմ դաւիթ • և ամ
բարձ սաւուղ զձայն իւր և ելաց • 1 Թագ • 24 • 17 •

3 Եւ ասէ սաւուղ ցլաւիթ • դու արդար ես քուն զիս • զի
դու հատուցեր ինձ բարիս • և ես հատուցի քեզ շարիս . . .
Քի որպէս գտանէ որ զթշնամիս իւր ՚ի նեղութե • և արձալիցէ
զիս • . . . և որ հատուցէ նմա բարիս • 1 Թագ • 24 • 18 •

նազարէն , անոն փատիշահ օլաճաղինի ֆէհմէթմէլէ
իլէ , եհմին վերտիրիր քի փատիշահ օլտուղինստէ ,
քէնտի եվլատլերինի գըրմասըն , դաւիթ տախի աւ
նըն մաթլուպի իւզըն եհմին էտէր :

Ֆէհմէթ էյլէ , սաւուղ՝ դաւիթի նէֆսանիյէթափ պէլլէ
լէյիւպ՝ եհմին վերտիրիր անէ , պէլլի՝ դաւիթ նէֆսա
նիյէթտէն խալի օլմաղ իլէ՝ նիճէ քի սաւուղա քէ
տէր էթմէտի , քէզա անըն եվլատլերինէ տախի քէ
տէր էթմէյէճէկի աշիքեսըր իտի , անճագ միւսթերիհ
օլտուն տէյուլ , եհմին էտէր քի տիւշմանըղի թէրք էտէ :
Իպրէթ ալ , դաւիթ ալէթի հարպ իլէ ճէնկ էտիւպ՝
սաւուղու ալթ էթմէտի իսէտէ , քէմլիկէ պէտէլ էյ
լիք էթմէսի իլէ՝ օ տէրէճէ ֆէթուհաթ էթմիշ օլ
տու , թա քի սաւուղ մէճպուրիլլէթինտէն անէ հագ
վէրիւպ աղլատը , Պախուսուս քի՝ իւջ պին ատէմ իլէ
տաղլէրէ տիւշիւպ՝ անի էօլտիրմէք արղուսինտէ իւ
քէն , պուտուղինտէ թէրք էտիւպ՝ նէտամէթ պիր
լէ տեօնիւպ կիթտի քէնտի եերինէ : Դաւիթ տախի
անտէն կիտիւպ մասարաւ տէնիլէն մահալտէ սուրն օլ
տու , զիրա սաւուղուն ֆէլլինի պիլմէկ իլէ՝ անտէն
հըրզ օլմագ իսթէր իտի : ()՝ էսնատէ պալատէ մէզ
քիւր սամուէլ փէյղամպէր վէֆաթ էտիւպ՝ տէֆն է
տէրլէր անի արիմաթեմտէ , վէ ճիւմլէ իսրայէլ ճէ
մաթթի ատէթլերի իւզըն անըն իջիւն եաս դութար :
Պատէհու դաւիթ կէլիր մաօն չէսիւ տէնիլէն եերէ ,
վէ անտէ նաբաղ նամինտէ մալտար պիր ատէմ
վար իտի , քի մէզպուրուն իւջ պին գօյուսու վէ պին
քէլիսի օլուպ՝ յուդանըն դօիրուղինտէ էօլիւ տէնիլլի
նէ (մեուեալ Ժով) գարիպ կարմելոս նամ տաղտէ ա
նըն չօպանլերի օթլատըր իտիլէր : Մէզքիւր տաղ՝ դաւիթ
թին օլտուղի մահալտէ տախի գարիպ օլմաղ իլէ՝ անըն սիւ
րիւլերինի տիւշմանտէն հըրզ էտէր իտի : Դաւիթ ի
շիտիր քի նաբաղ քէնտի գօյունլերինի գըրփաբ : վէ

ԳԼ .

ԻԵ .

ատենթ օլորուղի իւզորէ՝ գօյուն գըրոխաճադ վազըթ եէյիւպ իշիւպ մէսրուրիյէթ կիւնլերի օլմաղ իլէ, օն ատեմ իրսալ էտիւպ մուհասպպէթ իւզորէ հալ խաւ թըր յիւալ էտերէք տեր քի, չիւնքի շաղըդ կիւնլ ւերի տիր՝ տօսթլուղէ պինաէն նէ քի միւրատ էտեր իսէ՝ քէնտի գուլլերինէ վէ օղլու դաւիթէ վերէ, Մէզպուրլէր վարուպ թէվապիւ սուրէթ վէ հալմա՝ ճէվապլեր իլէ՝ դաւիթին թէնպիհի իւզորէ նաբաղա սեօյէյիւպ՝ վէ անըն սիւրիւլերինի պի քէտեր հըթղ էթտիքլերինի տախի պէյան էթտիլէր իսէտէ, նաւ բաղ ինսանիյէթլքտէն պի խապեր, նատան՝ վէ զապ էթ քեօթիւ պիր քիմսէ օլմաղ իլէ՝ ճէվապ էտեր քի, դաւիթ քիմ, յեսսէնին օղլու քիմ՝ պու վաւ գըթտէ աղալլերինտէն գաչկըն խըզմէթքեարլէր չօղալըլ, մէկէր պէնիմ ատեմլերիմէ հազորլատըղմ՝ էքմէկի՝ շէրապը վէ էթի՝ պլլմէտիկիմ ատեմլէրէ՝ մի վերէճէկիմ, Մէզքիւր օն ատեմ՝ նաբաղըն պու միւ սիլլիւ միւնասիպէթսիղ ճէվապըր իշիթտիքտէ, կիւ ճէնիւպ զայրի պիր ճէվապ էթմէյերէք կէլրլէր դաւիթէ նագլ էտերլէր:

Ֆիլվագի՝ դաւիթ քիմսէյէ քէտեր էթմէք իսթէ մէղ, վէ քէմլիկէ պէտէլ էյլէք էտեր, լարին նաբաղըն ճէվապլերինէ թահամմիւլ էտէմէյիւպ՝ տերհալ տեօրթ եիւղ ատեմ իլէ կիտեր քի անի վէ անըն ճիւմլէ քիւլթէթինի՝ քէլիինէ վարընճա գըլըճտէն կէչիւրէ, Անճագ՝ նաբաղ հէր նէ գատար քեօթիւ իսէ, անըն էհլիւ արիգէս օ գատար էյի՝ ալիմ միւտէպպիյր՝ վէ խանէտան խաթուն օլմաղ իլէ՝ մէզպուրուն նաշէրի հարէքէթլինի խըզմէթքեարլլերտէն պիրի անէ նագլ էթտիլքտէ, հէման տերագէպ նաբաղտէն կիզլի էթի եիւղ էքմէք՝ պէշ գօյուն փիլմիշ շէրապ՝ վէ տախի սայիր էէյէճէք՝ մէրքէպէ եիւլէտէրէք դաւիթի իւսալ էտիւպ՝ քէնտի տախի անըն արտընըճա մէրքէպ

իլէ կիտէր : Եօլտա դաւիթէ ըստթ կէտիքտէ՝ հայա
վանտէն խնիւպ՝ հէման եէր իւզերի թէմէննա պիլըն
խաքի փայինէ տիւշերէք , վէ շայեթ դալպի միւնքէ
սիյր օլտադ՝ թէվաղիւ սուրէթ իլէ նիյաղ Էտիւպ
տէր .քի , խալայըղինէ կիւշ էյլէ Էֆէնտիւմ . Թագսի
ըսթ պէնիւմ տիր , .քի իրսալ Էթտիկին ատէմէրին
կէտիկինտէ՝ անտէ պուլունմատըմ : Նաբաղ իշիւն
կիւճէնմէ , զիրա օ՝ զայեթ ֆէնա վէ քէնտիինի պիււ
մէզ , անըն սէպէպինէ դան Էթմէյէսին տէյու՝ ալլա
իրսալ Էթտի խալայըղինի , գապուլ Էթ հէտիյէմի ,
տիւշմանըն նաբաղ կիպի օլտուն , վէ ալլա՝ սէնի տիւշ
ման շէրրինտէն հըրզ Էտիւպ՝ սանա .քիմնէ քէտէր
Էթմէսին , վէ սէնտէ քէօթիւլիւք պուլունմատըն ,
պախուստս՝ անըն փատիշա՝ օլաճաղինի պէյան Էտէ
րէք՝ տիլէր .քի , քէնտիինի տախի ֆիքիրտէն իխրաճ
Էթմէսին : Դաւիթ՝ պու միսիլիւ ճէվապիլերի իշիտին
ճէ՝ տէկիլ .քի եալըրզ Էօլքէսի թէպքին օլտու , իւ
լա .քի նաբաղ կիպի քէօթիւ ստէմին սէպէպինէ Էօլ
քէյէ չըգտըղինէ տախի խօշանմայուպ մէմուռն օլուր
ալլաճտան .քի՝ քէնտիինի վէպալտէն հըրզ Էթտի :
Վէ մէզքիւրէնին կէթիրտիկի հէտիյէի գապուլ Էթ
տիքտէն մատէ , անի մէտհ Էտէրէք կիթ սէլամէթ
իլէ տէյիւպ՝ զայեթ ֆէրահիյէթ պիլըն ալտէթ Է
տէր քէնտի եէրինէ , մատամ .քի՝ ալլիւմ խէղա վէ
թէհլըքտէն խէլաս օլտու : Աբիգեա տախի տեօ
նիւպ Էվէ կիթտիկինտէ , օ՝ կէճէ նաբաղա պիր ճէ
վապ Էթմէզ , զիրա մէզպուր՝ փատիշա՝ տալէթի
կիպի ազիւմ զիյաթէթ Էտիւպ՝ զայեթ սէրխօշ իտի :
Սապա՝ օլուպ ալըլըղինտէ , մասլահաթը նագլ Է
տինճէ , խէվֆինտէն նաշի՝ եիւրէկի դաշ կիպի օլուպ
օն կիւնտէն սօնկրա Էօլտիւ : Դաւիթ՝ անըն Էօլտիւս
կինի իշիթտիքտէ , մէմուռն օլուր ալլաճտան , .քի
հագգանիյէթ պիլըն՝ իճրա Էթտի շէրիյաթը :

Պատէհո՛ւ շուռուծ իւզըն՝ աբիգէայա՛ ստեմ իրաւ
հտէրէք՝ անի քէնտինէ՛ զէվճէ՛ եթտի՛ :

Սիւալ 49 .

Սաւուղ թէքրար տիւշմանլըգ եթտի՛ մի դաւիթէ՛ .

Ծ. **Ի**թտի՛ : Ֆիւհագիդա՛ պալատէ՛ զիքր օլտուղի
մէնվալ իւզըն՝ սաւուղ քէնտի քեօթիւլիւկինի՛ վէ
դաւիթին սալիհ օլտուղինի՛ աշիքեար իգրար եթտի ի
սէտէ՛ , եէնէ իսլահի նէֆս օլմայուպ , վէ օ՛ անէ տէ
կին մէրամընը իճրա եթմէկէ գատըր օլմատըղինտէն
ճանը սըդըլուպ , կէօյա էօճ՝ ալմագ գաստի իլէ՛ անըն
զէվճէսի մեղքողը սայիր ատէմէ վէրտի : Վագաւս պու
մասլահաթ սաւուղա՛ վէ անըն գըզընա զայեթ զիւլ
վէ ըհդալեթ իտի : Լաքին մէզպուր՝ տիւշմանլըղինի
իճրա եթմէք իչիւն՝ ըհզալեթի գապուլ էտէր :
Դաւիթ տախի թէքրար կէլըր զիփ տէնիլէն մէմէքէ
թին չեօլիւնտէ՛ եքեղատ նամ մահալին պայըրընտէ
94. սաքին օլուր : Վէ Լաքին զիփ շէհիրին էհալիսի , նի
12. ճէ քի մուգատտեմ՝ , քէզա պու տէֆա սաւուղտան
խէվֆ հտիւպ՝ խապէր վէրիրէր անէ դաւիթին կէլ
տիկինի : Օ՛ տախի տէրհալ իւչ պին ատեմ իլէ գալ
գուպ՝ դաւիթին օլտուղի եէրէ գարիպ պիր մահալ
տէ գուրար օրտուսունու : Դաւիթ տուլուպ՝ կիզը
վարըր սաւուղուն չատըրընըն եէրինի պէլէր : վէ օ՛
կէճէ պիր ստեմ իլէ օրտույէ վարուպ՝ պիր թագ
րիպ անըն չատըրընա եագլաշըր : քի մէզպուր ույգու
տէ , պաշը ուճունտա մըպրաղը եէրէ սափը , վէ սու
տէսթիսի օլուպ , սէրասքէրի աբեննէր՝ վէ անըն աս
քէրի տախի էգրաֆընտէ ույուր իտիլէր : Օլ պապ
տէ դաւիթին ըհֆիկի իսթէր քի հեման անտէ սա
ւուղու էօլտիւրէ , Լաքին դաւիթ տէր քի վուրմա՛
զիրա ալահըն՝ փատիշահ նասպ էթտիկինէ՛ քիմ գա

տըրտըր ել ուզատուպ՝ մաղթիրեթ պուլմաղէ , իլա
քի՝ ալաճ Թերպիյէ եթսին անի , էճէլի իլէ՝ եախստ
ճէնկտէ հօլսիւն , հաշա քի՝ պէն փատիշաճէ ել ու
զատայըմ՝ Պատէհու՝ սաւուղուն պաշը ուճունտէն
մըղրաղը՝ վէ սու տէսթիսինի ալուպ կիտերլէր :
Վագաւա պու խուսուստէ՝ չօգ ճէսարեթ իտի դաւի
թին եթտիկի , զիրա իւջ պին ատէմին մապէյնինէ
կիրիւպ՝ սաւուղուն չատըրընտէ քէնտի ըէթիկի իլէ
վաթիր միւճատէլէ եթմէք ազիմ Թէհլէքէ իտի , լա
քին զանն եթմէ քի պու Թէհլէքէյի տիւշլունմէտի ,
իլա քի՝ ալաճըն գուտրեթինէ վէ տապլեթինէ ու
մուտ եթմէկ իլէ պի իւէվի կիտեր , անճագ տէկիւլ քի
խասմինէ քէտեր եթմէք արղուսինտէ օլորագ , իլա
քի՝ քէնտի սատագաւթընը անէ ոյէյան եթմէք իւ
ջիւն : Նիճէ քի ինայեթի պարի՝ օ գատար ճէմիյեթ
տէն պիր քիմնէ ույանուպ անըն կէլուպ կիթտիկինի
տուլյամազ , զիրա անըն ֆագիլէթի՝ վէ սաւուղուն
քեթթիւլիւկի ալէմէ պէյան օլսուն տէյու՝ հագ դա
րալընտէն ճիւմէսինին իւղերինէ աղըր ույգու վէ
ուլուշուգ-լուգ զուհուր եթտի՝ :

Պունտան գաթի նագար՝ օրտուտէն տիշարը չըզըն
ճէ , պիր ելէքսէք եէրտէ տուրուպ՝ ասքէրէ սէս է
տէր քի՝ ույանսընլոր , վէ տախի աբեննէրին իսմինի
վերիւպ՝ նիլիւն ճէվապ վերմէզսին տէտլէքտէ , աբեն
նէր ույանուպ քէնտինի չաղըրան քիմտիր տէյու սիւ
ալ ետինճէ , զաւիթ անէ թաղիր պիրլէ տէր քի , սէ
նին կիպի մէրտանէ քիմվար իսրայէլ ճէմաեթինտէ ,
նիլիւն փատիշաճընը հըրիլ եթմէզսին , զիրա պիրի
կիրտի ասքէրին իլինէ , քի փատիշաճ հօլտիւրէ , էլի
տէկիլ տիր եթտիկին , ալաճա մաղիւմ տիր քի ,
սիլ հօլիւմէ միւսթաճագսընը , իշտէ պէնիմ եանըմ
տա ալըր մըղրագ , վէ սու տէսթիսի՝ քի անլէր փա

1 Բանդի Թմրութիւն 'ի տէ անկաւ 'ի վընց . 1 Թագ , 26 . 12 :

տիշահըն պաշը ուճունտէ խոխլէր :
 Դաւիթ պու ճէվապլերի էտէր իքէն՝ սաւուղ տախի
 ույանուպ պագար քի , մըղրագ՝ վէ սու տէսթիսի
 եօգ , վէ դաւիթին սէսինի լշիտիւպ տէր քի , եւ
 պէնիմ օղլում դաւիթ , պու սէս՝ սէնին մի տիր :
 Նազար գըլ սաւուղուն հիլլէսինէ , օրոու գալորը ,
 մըչ դաւիթին իւղէրինէ՝ անի էօլտիւրմէք իսթէր ,
 քէնտի ֆուրսատը անըն էլինէ կէչիւպ՝ քէտէր էթ
 մէլինճէ , էվլատ փայէսինէ գօր անի : Դաւիթ տա
 խի՝ սէնին գուլունում տէտիքտէն մատէ , դայէթ
 տաղի տէրուն վէ թէվաղիւ գալպ իլէ թէքըար ճէ
 վապ էտէր քի , եւ պէնիմ սահիպիմ՝ նէ տիր քի
 գուլունուն փէլինէ տիւլիւսին , նէ խէզա էթտիմ ,
 էկէր սէնի ալլահ իրսալ էթմիչ իսէ պէնիմ իւղէրի
 մէ , գուրպանըն օլայըմ՝ վէ էկէր ինսան թահրէքի
 իսէ , լանէթ անլերէ , քի պէնի իսրայէլին դօփրաղին
 տէն մահրում էտիւպ՝ փութփէրէսթլէր լշինէ կիթ
 տէրլէր : Անճագ պիլ քի՝ պէնիմ գանըմըն էէրէ տէօ
 քիւլտիւկինէ ալլահ ըրդա տէկիլ տիր , սէն իսրայէլ
 փատիշահը՝ պէնիմ ալէլիմտէ օլման իլէ , եղութըճը
 գուշուն էլինտէն գարկա կիպի տաղլէրէ գաջարըմ :
 Սաւուղ՝ պու միսիլիւ ճէվապլերի իշիթտիքտէ , դա
 ւիթէ հէր նէ գատար տիւլման իսէտէ , հագ անըն
 էէտինտէ օլուուլինի պիլիւպ՝ վէ անէ գարըն զայրի
 պիլ ճէվապ պուլամայուպ՝ մէչպուրիյէթինտէն թեօպէ
 տէր : Պախուսուս քի թագսիրաթընը իգրար պիլլէ ,
 կէլ օղլում սանա քեօթիւլէք էթմէմ տէյու՝ դաթի
 ճէվապ էտէր ¹ : Լաքին դաւիթ՝ էմիլիյէթինի անտէն
 գաթ էթմիչ օլմաղ իլէ՝ տէր քի , կէլին պիլ տտէմ ,

■ Եւ ասէ սաւուղ . մէլայ . դարձիւր օրդէակ իմ դաւիթ . զի
 ոչ է՛ն արարից քեզ չար՝ փոխանակ զի պատուական է անձն իմ
 առաջի աչաց քոց . և ես յայամ աւուր ժամանակի զրախնէիւ
 և յանցաւոր եմ յոյժ . Ա թիգ . 26 . 21 :

փատիշահըն մըղրաղըն՝ վէ սու տէսթիսինի ալըն ,
ալլահ հէրքէսին ֆէյլինէ կէօրէ վէրսին , պէն նիճէ
քի սանա էթտիմ , ալլահ տախի պանա էօյլէ է-
տիւպ՝ խէլոս էթսին պէնի սըգլէթտէն : Օլ պապտէ
սաւուղ անէ տուա էթտի իսէտէ ' , դաւիթ հէման
անտէն սալուղուր կիտէր : սաւուղ տախի անըն փէշն
նէ տիւշլէյիւպ՝ կիտէր քէնտի եհըինէ :

Սիւալ 50 .

Պալատէ զէր օլտուղի մէնվալ իւզրէ սաւուղ քի Թեօդէ տէ-
տի : պատէհու դաւիթ եհնէ անըն դօփրաղինտէ սաքին օլ-
տու մը :

Ճ. () Եւատը , զիրա Թէճրիպէ օլանը Թէքրաբ ԳԼ
Թէճրիպէ էթմէք շէրի օլմատըղինտէն , միւրատ է- ԻԷ
տէր քի փութփէրէսթ դօփրաղինէ վարուպ՝ սաւու-
ղուն շէրըինտէն հըրօ օլա : Վագաա՝ գըրգ եհտի
սիւալտէ զէր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , անըն տէօրթ
եիւզ ատէմի վար իտի : լսքին սօնկրա ղայէթ մէր-
տանէ ճէնկճի վէ սալան միսալի ճէսուր իքի եիւզ ա-
տէմ տախի կէլիւպ՝ եանընտէ ալթը եիւզ ատէմի օլ-
տու (նիճէ քի պէյան տըր : 1 Մնոյ . 12 :) Անադ-
սաւուղուն հալինէ նազարէն , իսրայէլին էյալէթինտէ
տուրտուգճէ , մուխաթարատէն խալի օլմայաճաղի
ղահիր օլմաղ իլէ , մէգքիւր ալթը եիւզ ատէմի՝ ան-
լէրին հշլի էյալէրինի՝ վէ քէնտի ճիւմլէ քիւլէթի-
նի ալուպ կիտէր գէթ տէնրլէն մէմլէքէթէ փութփէ-
րէսթ փատիշահը անքուսուն եանընէ . նիճէ քի մու-
գատտէմ տախի անըն եանընէ կիլմիշ իտի : Զիրա
անքուս իլէ սաւուղուն պէյնինտէ տայիմա խուսու-

1 Եւ ասէ սաւուղ ցիւալէթ . օրհնեալ ես դու իրգեալի իմ
դաւիթ . և առնելով արասցես . և զօրանալով զօրասցիս :
1 Թագ . 26 . 25 :

մէծ օլմաղ իլէ : սաւուղ գատըր տէկիլ իտի անտէ
 դաւիթէ քէտէր էթմէկէ : Ֆիլհագիգա դաւիթ քի
 անքուսուն Եանընէ ֆիրար էթտի , սաւուղ տախի ա
 նի արամաղ օլտու : Անքուս պու տէֆա դաւիթտէն
 զայնթ խօշանուպ՝ քէնտի օթուրտուղի շէհիրտէ իգ
 զէթ պիրլէ անէ եէր Թախսիա էթտիքտէ , դաւիթ
 էօղը Էտէր քի փատիշահըն օլտուղի շէհիրտէ օթուր
 մագ միսասիպ օլմայուպ՝ պաշգա մահալ վէրէ : քի ան
 տէ այրըճա քէնտի Թագըմը իլէ սաքին օլա : Օ՛ տա
 խի դաւիթ տայիմա քէնտի զիրի տէսթինտէ գալա
 բագ՝ իսրայէլին ղօփրաղինէ կէչմէսին տէյու : սիկի
 լակ տէնիլէն մէմլէքէթի պէր վէճհի մալիբեանէ վէ
 ըրի անէ : քի պու եէր զաթը իսրայէլին օլուպ՝ փութ
 փէրէսթլէր զապթ էթմիշ իտի անի , լաքին եէնէ իս
 րայէլ ճէմաէթի սաքին օլուր իտի անտէ :
 Դաւիթ նէ գատար քի սիկիլակտէ իտի՝ տայիմա իս
 րայէլ միլլէթինին ղայրէթինտէ օլմաղ իլէ : Վագըթ
 վագըթ վարուպ՝ չեօլ վէ շէհիրտէրտէն տիշարը եէր ,
 լէրտէ պուտուղի փութփէրէսթլէրի գըրուպ Թա
 լան Էտէր : Պէլի անքուսուն հիւքմիւնտէն խարիճ՝
 սայիր աշրէթին դարաշրնէ կիտէր իտի : լաքին մէզ
 պուր տախի փութփէրէսթ օլմաղ իլէ , պու կիւն
 հանկը սէմթէ կիթտինիզ տէյու սիւալ էթտիկինտէ :
 մէճհուլ ճէվապ իլէ՝ իսրայէլին գըպլէ դարաշրնէ
 կիթտիք տէյու խապէր վէրի քի կիւճէնմէսին :
 Պագաա կիթտիկի եէրլէր իսրայէլին գըպլէ դարաշր
 օլմաղ իլէ անքուս ֆիհհմ էթմէզ՝ քի դաւիթ փութ
 փէրէսթլէրի գըրար : զիրա հէր վէճհ իլէ Էմիլիէթի
 վար իտի անէ : Նիճէ քի ճիւմլէ փութփէրէսթ աշ
 ԻԸ . ըթլէրի եէք տիլ՝ իսրայէլին իւզէրինէ ճէնկէ գալ
 ԻԹ . գուպ՝ ամիկ տէնիլէն եէրտէ օլտու գուրտուգէրին
 Լ . տէ : իսթէր քի դաւիթի տախի քէնտի իլէ ճէնկէ կէթ
 Թիւրէ : Դաւիթ պու խուսուստէ ըրգա սուրէթի

ԳԿ .

կեսօստերտի իսէտէ , գալպինտէն ազիմէնտիշէյէ տիւ
ջար օլտու , զիրա կիթմէսէ , մէզպուրուն ֆիքրի
թաղլիթ օլուպ' հմնիյէթինի գալտըրաճաղի , կիթսէ'
միլէթինէ տիւշմանլըդ էթմիշ օլաճաղի աշիքեար օլ
մաղ իլէ , իքի գըլըճ արասընտէ գալտը : Վէ նիհայ
էթ մասլահաթը ալահըն ինայէթինէ իհալէ էտիւպ'
անքուս իլէ փութփէրէսթլերին ճէմ օլտուգլերի մա
հալէ վարտըգտէ , սայիր աշրէթին պիւյիւքլերի անի
կէօրիւնճէ , պու քիմ տիր տէյու անքուսա սիւալ է
տերլեր : Մէզպուր տախի' անըն քիմ օլտուղինի' վէ
պիր վազըթտէն պերու քէնտի եանընտէ օլուպ' ան
տէն քէտերլի իշ կէսրմէտիկինի պէյան էտէր , լաքին
անլէր խօջանմայուպ' տերլեր քի , կերի ջէվիր' քի պիւ
զիմ իլէ ճէնկէ կէլմէսին : Ջիրա' սաւուղա խօշ քիլի
օլմագ իջիւն' քէնտիլերինէ տիւշմանլըգ էտէր տէյու
շիւփհէյէ վարըրլեր : Պսիուսուս անտէն խեվի էթ
մէկ իլէ տերլեր քի , պու օ դաւիթ տէկիլ մի տիր ,
քի անըն հագգընտէ տէտիլեր քի' սաւուղ պին
վուրտու , դաւիթ օն պին :

Ֆիլհագիգա' անքուս դաւիթտէն խիյանէթլիք մա
մուլ էթմէզ , լաքին անըն սէպէպինէ պաշգալերի ի
լէ մուղայիր օլմագ տախի իսթէմէյիւպ , հալմա ճէ
վապլեր իլէ տէր քի , սէն' սալիհ վէ պոնա մագպուլ
սուն , անճագ անլեր քի սէնին կէլտիկինի իսթէմէզ
լեր , կիթ եերինէ սէլամէթ իլէ , Դաւիթ պու ճէ
վապը իշտիւնճէ , գալպինտէն շայթ խօլանտը իսէ
տէ , մէզպուր' պաշգալ ֆիքրիէ գահիպ օլմաճըն տէյ
ու' կերի տեօմէք իսթէմէզ : Անքուս թէքրար ճէ
վապ էտէր քի' պէնիմ ինտիմտէ սէն' ալահըն մէլայ ,
իքի կիպի սին , լաքին յիւնքի կէլմէսին տէտիլեր , ալ
ատէմլերինի երքէն կիթ , օլ պապտէ դաւիթ' ալահ
տան մէմսուն օլարագ , ազիմ շուղըդ պիրլէ տեօմէք
կերի , ֆիամմա' պու շաղըդ չօգ սիւրմէյուպ' գա

յաւելեթէ թէպտիլ օլտու . զիրա իւջիւնճիւ կիւն սիկի,
լակէ կէլտիքտէ՝ կեօրիւր քի տիւշման կէլուպ անի
Թալան էթտիքտէն մատէ , եագուպ խարապ էթմիշ ,
վէ ճիւմէ անտէ պուլունանլէրի էսիր էտիւպ կեօ
Թիւրմիւշ , Պու խուսուստէ դաւիթ՝ վէ անըն աա
քէրի օ տէրէճէ միւքէտտէր օլուպ աղասըլէր , Թա
քի վիւճուտէրինտէ Թագաթ գալմազ : Պէլի՝ դա
ւիթ ճիւմէսինտէն զիյատէ քէտէր էթտի իսէտէ ,
ասքէրին տախի ճանը զայէթ եանմըշ օլմուղ իլէ՝ նիշ
ջիւն մէմէքէթին հըրզընա տիգաթ էթմէտի տէյու
անի Թաշլամագ իսթէրլէր : Անճագ մէզպուր՝ նիճէ
քի տայիմա , քէզա պու տէրա իթիգաթընա խէլալ
կէթիրմէյէրէք , աբիաթար քահանանըն էլի իլէ տլ
լահա սիւալ էտիւպ՝ , անըն էմրի իլէ տիւշմանըն վէ
շինէ տիւշմէլի օլտու :

Վէ ջիւնքի ալթը եիւզ ատէմի վար իտի , իքի եիւզ ա
տէմ պըրագըր քի միւհիւմաթլէրի հըրզ էտէլէր ,
պախուսուս քի անլէր զայէթ եօրղուն , վէ կիտէճէք
Թագաթլէրի տախի օլմաուղլինտէն՝ տեօրթ եիւզ ա
տէմ իլէ կիտիւպ՝ դօնագ էթտիրլէրի եէրտէ մըսըլը
պիր ատէմ պուլուրլէր քի մէզպուր իւջ կիւնտէն պէ
ղու աճսուսուզ՝ էօլիւմ հիյէթի իլէ տիւշիւպ գալմըշ
իտի : Մէրհամէթէն եէյէճէք վէ սու վէրիւպ՝ քիմսին
տէյու դաւիթ սիւալ էթտիկինտէ Թագըրի էտէր սի
կիւնը եագուպ Թալան էթտիքլէրինի , զիրա՝ ամա
շէնլի պիւր քիմսէնին քեօլէսի սլուպ՝ աղասը իլէ
պէրապէր կէլմիշ իտի , վէ զայէթ եօուուլուպ եիւ
ըիւյէճէք հալի գալմաուղլինտէն՝ աղասը պըրագմըշ
իտի անի եօլտա : Դաւիթ անէ տէր քի՝ կեօստէր պի
զէ ջափըլ էտէնլէրին եէրլինի , օ տախի՝ եէմին էթ քի
պէնի էսլտիւրմէյէսին , վէ աղամա վէրմէյէսին տէ
տիքտէ , եէմին էտէր : Օ՝ աբաղդ մանասէնին ճիւն

սինտէն տեօրթ մէրտանէ վէ ճէսուր պեօլիւք պաղը՝
 քի անէր սաւուղուն եանընտէն ալրըլմըչ իտիւնը .
 քէնտի բէֆիգլէրի իլէ կէլրլէր . 1 Մհայ . 12 . 20 .
 Դաւիթ անլէրի տախի ալուպ չափըլ էտէնլէրին ու
 տուղի եհրէ վարտըգլէրինտէ , կէօրիւրլէր քի ճիւմ
 լէսի պի խէվթ գայիլըսըզ՝ վէ տաղընըգ օթուրմուչ՝
 եհիւպ իջիւպ շաղըգ իւղրէ տիրլէր , հէման տերապ
 գէպ վուրուրլէր անլէրի . վէ սապահտան ագչամա՝
 վէ էրթէսի կիւնէ գատար ճէնկ իւզրէ օլարագ , ան
 լէրտէն անճագ քի տեօրթ եիւզ ատէմ տէվէլէրէ պի
 նիւպ գաջոր իսէտէ , գուսուրինի գըրուպ հէր նէ
 քի սիկիլակտան թալան վէ էսիր էթմիշլէր իսէ , պի
 նօրսան ճիւմլէսինի խէլաս էթտիքլէրինտէն մատէ .
 սայիր մէմէքէթլէրտէն էթտիքլէրի թալան տախի ան
 լէրին եանընտէ մէվճուտ օլմաղ իլէ՝ անլէրիտէ ալր
 դաւիթ . վէ հայլանաթ սիւրիւլէրինի էօնիւնէ գա
 թուպ կէրի տեօնտիւկինտէ , պու թալան դաւիթին
 տիր տէյու՝ ճէմաէթ ազիմ շաղըգ պիրլէ միւշէրրէթ
 էտէր անի ¹ :

Պալատէ մէղքիւր իքի եիւզ ատէմ՝ քի միւհիւմաթը
 պէքլէր իտիւնը , ապէրտէն պաղը քեօթիւ քիմսէլէր՝
 էթտիքլէրի թալանտէն անլէրէ հիսսէ չըգարմագ իս
 թէմէզլէր , լաքին անլէրին տախի թալանէ հիսսէտար
 օլմալէրի շէրան իճապ էթմէկ իլէ , դաւիթ անլէրէ
 հիսսէ վէրտիրիւպ՝ իսրայէլ ճէմաէթինին պէյնինտէ
 պու շոււուլթ տայլիմա սապիթ գալտը . Օլ պապտէ
 դաւիթ ազիմ մէսրուրիյէթ պիրլէ սիկիլակէ կէլտիք
 տէ , էթտիկի թալանտէն քէնտի միւհիպլէրինէ՝ ան
 լէր քի սայիր մէմէքէթլէրտէ սաքին օլուր իտիւնը .
 լայըղի վէճհ իւզրէ՝ տուա վէ մուհապպէթ նիշանի

¹ Էառ դաւիթ զամենայն հօտա՝ և զանդէայս . և տանէր ա
 ռաջի աւարին . և աւարին անուան կօշէր . Թի այս աւար դաւ
 Թի է . 1 Թադ . 30 . 20 .

օլարագ՝ հետիյէ իրսալէտէր , քի անլէր տախի շաղ
ու մէսրուր օլալէր :

Սիւալ 51 .

Դաւիթ՝ քի սիկիւաչտէ ազիմ շէրէֆ քէսայ էտիւայ շաղ օլտու ,
սաւուղ • վազլթ նէ՛ հալտէ խտի :

Ծ. 1. այնթ սեֆիլ ու փերուշան հալտէ :

Ֆէհմ էյլէ ալլահըն ատալէթինի , սաւուղ՝ դաւիթի
էօլտիւրմէք իսթէր , վէ դաւիթ անըն շէրրինտէն ֆիլ
րար էտէր , լաքին կիթտիկի եէրտէ ինայէթի պարի
շաղ ու մէսրուր իւզրէ , սաւուղ Թահդի շահանէտէ
ճիւմէ խորայէլէ հիւքմ էտէր իքէն՝ ազիմ էնտիշէյէ
վէ գասաւլէթէ կիրիֆթար օլարագ պի հուզուր ,
Թաաճիւպ էթմէ , զիրա քէմալի մէրթէպէ ալլահըն
իդաաթընտէ օլան՝ նէրէտէ օլա շէրէֆ պուլուպ շաղ
օլուր , իդաաթտէ գուսուր էտէն՝ փատիլահ տախի
օլա՝ գասաւլէթտէն վէ քէտէրտէն խալի օլմաղ ,
Զիրա (նիճէ քի էլլի սիւալտէ զիքր օլտու) փութ
փէրէսթէր՝ իսրայէլին իւզէրինէ ճէնկէ կէլիւպ՝ ափէկ
նամ մահալտէ օրտու գուրմուշ խիլէր , անտէն գաւ
գուպ կէլիլէր սոլման տէնիլէն եէրէ ,
Սաւուղուն օրտուսու տախի այէնդուր տէնիլէն եէր
տէ իքէն , գէղբուէ նամ տաղէ օրտույու գայլորտը
խէտէ , տիւշմանըն չօգլուղինէ նազարէն խէվի է
տիւպ , պիր կէսնէ ֆիքրի րահաթ օլմաղ , պախու
սուս աքբէրին տախի չօգլէրի սնտէն պրըլուպ՝ դաւի
թին եանընա կիթմէկ իլէ , ղայէթ ինգրաղ պուլտու ,
Պոււտան գաթի նազար՝ (գըրէ եէտի սիւալտէ պէյ)
ան օլտուղի մէնվալ իւզրէ) մուգաստէմ քահանալէ
րի գըրմշ օլմաղ իլէ , եանընտա քահանայ պուլուն
մաղ քի անըն եէտի իլէ ալլահա սիւալ էտէ , վէ հէր
վէճէ իլէ նաչար գալուպ՝ քէնտի սիւալ էթտիքտէ :

ալլահ ճեվապ վերմէտիկինտէն մատէ , փէյղամպէթ
 եհտի , ետխօտ էլամէթ իլէ , վէ ըուլտտէ տաթի պիր
 շէյ պէյտն էթմէզ : Ղադաա՝ պու պապտէ սաւուղ
 պիլտի քի ալլահ քէնտինէ կիւճէնիշ օլտուղինտէն
 ճեվապ վերմէտի , Թեօպէ տէյիւպ կիւնահընէ մաղ
 ֆիրէթ տիլէյէճէք եհրինէ , տահա զիյաոտէ ֆէնա
 պուլտու : Զիրա սիհիրպաղըդ ալլահըն էմրինէ մու
 ղայիր օլմաղ իլէ , մուգատտէմ քէնտի Էօլտիւրմիւշ
 իտի սիհիրպաղէրի , պու տէֆա ալլահտէն ճեվապ
 ալմայընճէ , անէրտէն իմուաու ումարուգ պիւլիւճիւ
 գարը աւար , վէ Թէճէսսիւս էտիւպ՝ եհրինի խապէր
 ալտըղինտէ , Թէպտիլ ի ճամէ՝ ի.քի խըղմէթքեար իլէ
 կէճէ վագթի մէզպուրէնին էվինէ կիտէր , քի անըն
 էլի իլէ սամուէլի կէթիրտիւպ քէնտի սէլամէթի խու
 սուսինտէ անէ սիւալ էտէ , զիրա սամուէլ վէֆաթ
 էթմիշ իտի : Ֆիլվագի՝ մէզպուրէ անըն քիմ օլտուղի
 նի Թանըմայուպ՝ վատիշահտէն խէվի էտէրիմ տէտի
 իսէտէ , եէմին էտիւպ տէր քի՝ գօրգմա , պու խու
 սուստէ սանա քէտէր օլմաղ : Գարը պիւլիւճիւլիւք
 հիլլէսինէ պաշլատըղի հալտէ , հի.քմէթուլտհ՝ սա
 մուէլ կէօրիւնիւպ նիճէ քի հայաթինտէ ալլահըն էմ
 րի իւզրէ վատիշահըգ անտէն ալընուպ՝ սայիրէ վէրիւ
 լէ տէյու սիճիլ էթմիշ իտի , պու տէֆա Թէքրար ա
 նի Թէքիտ էթտիւքտէն մատէ , էրթէսի կիւն , քէն
 տի՝ վէ էվլատլէրիճէնկտէ Էօլիւպ խրայէլին օրտուսու
 նուն տախի տիւշմանըն էլինէ կէջէճէկինի պէյառն է
 տէր , քի կեօզ եառը վէ տօղրու գալիլ իլէ Թեօպէ
 տէյէ , Լաթին՝ մէզպուր եէնէ էթտիկինտէն փիւշման
 օլմաղ , իլա քի Էօլէճէկինի իշիտինճէ , խէվիինտէն
 նաջի պյուգ իւթիւ տուրաճագ հալի գալմայուպ տիւ
 շէր : Վէ ջիւքի իլէրիաի կիւնտէն պերու դաամ էթ
 վիշ տէկիլ իտի , օ էճիւտէն պիւլիւճիւ գարը եէմէք
 հազըրլայուպ խըղմէթքեարլէրինին տախի իպրամ էթ

Մէսի իլէ , դաամ հտիւս կիտեր օրտույա :
 Պու պաստէ ազիդ քիթապըն նագլինէ նազարէն , պա
 զըսը տէր քի շէյթան գուվլէթի իլէ կեօրիւնմէտի
 սամուէլ , զիրա չիւնքի շէյթան հիյլէքեար՝ վէ նէ
 տիւրլիւ շէքիլ իլէ խթէսէ կեօրիւնիւր , օլմայա քի
 խիւաթի ինհա շէքիլ վէ ճէվապ իլէ՝ մուգատտէմ սա
 մուէլին սեօյլէտիկինէ մուղայիր ճէվապ էտէ տէյու ,
 պիւյիւճիւր գարը տահա սիհիրպազ թէրթիյալինի իճ
 րա էթմէզտէն , ալլահըն էմրի իլէ կեօրիւնտիւ , մա
 տամ քի շէյթան գատըր տէկիլ տիր էօրիւշ աստէմին
 րուհինի օլտուզի եէրտէն չըգարմաղէ , եախօտ միւս ,
 թէքպէլտէ զուհուր էտէճէք մասլահաթլէրի՝ անէր
 քի ինսանըն րէյինէ մէնուտ մէվատտէն տիր՝ պէյան
 էթմէկէ : Աէ պազըսը տախի մուղայիրլինի սուպիթ
 էթմէք խթէր , իմտի պու խուսուստէ շէրհ քիւ
 թապլէրինէ նագար օլունա :

Փէհմ էլլէ , սաւուղ մուգատտէմ ալլահըն էմրինէ
 գարըն հարէքէթ էթտիկինէ պէտէլ , փատիլահըգ
 անտէն րէթ օլաճագ իտի , անճագ պու տէֆա շէյ
 թանէ ումուտ էտէրէք պիւյիւճիւյէ կիթմէսի իլէ՝
 զազէպի թարագգա պուլտու , զիրա՝ քէնտի վէ էյլ
 լատլէրի ճէնկտէ էօրիւպ՝ անըն սէպէպլինէ խըպէլին
 օրտուսու տախի թէլէֆ օլա տէյու սիճիլ օլտու :

Իպրէթ ալընլէր պիւյիւճիւյէ՝ վէ պազըճըլա կի
 տիւպ՝ անլէրտէն իմտատ արայանլէր : Չիրա ալլահը
 թէրք էտիւպ , շէյթանէ թափընմագ տըր : Շէյթան՝
 ինսանէ տիւշման վէ եալանճը , տիւշմանտէն տօսթ ,
 լուգ՝ եալանճըտան սահիհ ճէվապ ումուգ՝ զայիթ
 համագաթլըգ տըր , Պագէն պիւյիւճիւլէրին խապէր
 վէրտիկի իւզրէ մասլահաթ իճրա օլա տախի , անլէ
 րին ճէվապընէ ամէլ էտիւպ ինտմագ ինգա տըր :
 Չիրա տէկիլ քի անլէրլին գուվլէթի վէ մարիթէթի
 իլէ իճրա օլուր , իլլա քի՝ մասլահաթըն հալինէ նա :

լերինին եարտըմը իլէ ֆեթուհատ էթմիչլէր կիպլ' սա
 ւուղուն պաշընը քէսիւպ դագոն փութուն , վէ սիւա
 հընլ աստարով փութուն էվինէ գօտուգտէն մատէ ,
 թէնլերինի տախի բեթսան տէնիլէն մէմլէքէթին սէս
 տէնինտէն ասարլէր , քի իսրայէլէ ընգալէթ օլա ,
 Վէ չիւնքի' սաւուղ մուգատտէմ յարիս նամ մէմլէ
 քէթի' ամոն փատիշահը նասարն էլինտէն խէլաս էթ
 միչ իտի , (նիճէ քի զեքր օլտու գըրգ իքի սիւաւ
 տէ ,) անէ պէտէլ' էհալտէն ճէսուր քիմսէլէր կէ
 ճէ փագթի վարուպ' սաւուղուն վէ անըն էվատլերիս
 նին թէնինի պէտէնտէն ալուպ կէթիլիլէր , վէ տէֆն
 էտիւպ' եէտի կիւն եաս դութարլէր :

Նազար էյլէ' քի նէ գատար ազիմ թէհլէքէ տիր ին
 սանէ տիւնեա պիւլիւքիւկի , սաւուղ ընչպէր ի
 քէն , թէվազիւ գալպ իլէ' քէնտինի փատիշահըէ
 լայիգ կնօրմէտի , վէ լաքին փատիշահ օլուպ գուլ
 վէթ քէսպ էթտիկինտէ , քիպիլիք վէ զուրուրլիէթ
 փէյտա էտէրէք' ալահըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ
 էթմէսի իլէ , քէնտի էչէտտի դազէպ իլէ թէլէֆ օլ
 տուգտէն մատէ , էվատլերինին վէ չօգլերինին տախի
 թէլէֆինէ պատի օլտու :

Ֆէհմ էյլէ պուրատէ ալահըն ատալէթինի , ճէմու
 էթ փատիշահ իսթէտի սամուէլտէն' քի անըն եէտի
 իլէ սիւլմանտէն հըրիլ օլալէր (նիճէ քի գըրգ պիլ
 սիւսլտէ զիքր օլտու) , ալահ էիւլէնիւպ' սաւուղուն
 փատիշահ նասպ էթտի' , լաքին մէզպուր իգտալթ
 տէն չըգլնճէ , անըն սէպէպիլնէ քէնտիլէրի տախի
 թէքտիր օլտու , մատամ քի ալահըն գուտրէթինէ
 ումուտ էթմէյիւպ' ինսանէ ումուտ էթտիլէր :

Ֆիլհագիգաս' սաւուղ իքի սէնէ փատիշահըգ էթտի

■ Ո՛ր է թագաւորն քո . . . զորմէ ատացերն . թէ տուն ինձ
 թագաւոր և իշխան : և ետու քեզ թագաւոր բարկութ իմով :
 և կարճեցի սրտմտութ իմով . ՍԷԷ . 13 . 10 :

տէյու. եաղար : 1 Թ. 4 . 13 : Լաբին , Գործ . 13 . 21 ,
գըրգ սէնէ եաղըլ օլմաղ իլէ , պու խուսուստէ շէրճ
քիթապլէրինէ նաղար օլունա :

Սիւտլ 52 .

Սաւուղուն էօլտիւկինի դաւիթ իշիտինա՛ն՝ խոշանուպ շաղ օլ
տուն մը :

Ծ . () Լմատը , պախուսուս քի շայեթ գոսավէթ է ԳԼ .
տիւպ աղլատը : Զիրա չիւնքի պալատէ զիբը օլտուղի Ա .
մէնվալ իւզըն դաւիթ սիկիլակը Թալան էտէնլէրին իւ
զէրինէ վարտըղի կիւն , սաւուղ ճէնկտէ էօլտիւ , վէ
ամաղէկին ճինսինտէն պիր ստէմ՝ անըն Թաճընը՝ վէ
պազուսինտէ օլտն պիլէզիկինի (քի անի զիյնէթ իշիւն
փատիշահլէր Թաշըր իտիլէր)՝ պիր Թագըլպ ալըր ,
վէ կէօյա դաւիթ՝ սաւուղուն էօլտիւկինտէն խօշաւ
նուպ քէնտինէ չօք ինամ էտէր տէյու , իքինճի կիւն
սիկիլակէ կէիւպ՝ սաւուղուն վէ յովլաթանըն ճէնկ
տէ էօլտիւ կինի խապէր վէրտի : Վէ լաբին հիւլէսին ,
տէն նաշի՝ աղիմ գոսավէթէ կիրիթթար օլմուշ կիւլի
էսվապընը երաթուպ՝ պաշնա գօփրագ սէրփէր , քի
խիլտիը զահիրէ չըգմասըն , Դաւիթ՝ անըն նէրէտէն
կէլտիկինի , վէ սաւուղուն նէ դարզ էօլտիւկինի սիւ
տլ էթտիկինտէ , ճէվապ էտէր քի , գիւլուէ տաղին
տէ բասթ կէլտիմ՝ քի սաւուղ մըղրաղընըն իւզէրինէ
տիւշիւշ , վէ տիւշման տախի անըն էդրաշընը գուշ
շատմըլ օլուպ՝ գուլունու կէօրիւնճէ էօլտիւր պէնի
տէտի , վէ շայրի եաշայաճագ հալի օլմատըղինտէն՝
անի էօլտիւրիւպ՝ Թաճընը վէ պիլէզիկինի ալուպ կէ
թիրտիմ սէն էթէնտիմէ :

Փէհմ էյլէ . սաւուղ քէնտի քէնտինի էօլտիւրտիւ ,
նիճէ քի պալատէ զիբը օլտու , լաբին մէգքիւր ա
մաղէկլի՝ դաւիթէ խօշ քիլի օլմագ ալգուսի իլէ՝ անի

պէն հօտիււրտիւմ տէյու թագրիր հտինճէ , շէրան
հօլիւմէ պօրճուլ օլմաղ իլէ , դաւիթ տէր . քի՛ նիճէ
գօրգմատըն փատիլաճէ էլ ուզաթմաղա , գանըն սէ՛
նին պօրնունէ . զիրա աղղըն իլէ իգրար էթտին փատի
շաճը հօտիււրտիկինի . վէ մէղպուր՝ ճէվապէ գատըր
օլամայուպ՝ անիտէ հէլաք էթտիրիր անի :

Իպրէթ ալ՝ պու սէշիլ ամաղէկլի՝ դաւիթի ալուա
տուպ , անտէն ագջէ ալմագ , եախօտ անըն փատի
շաճ օլտուղինտէ՝ փայէ վէ շէրէշ . քէսպ էթմէք աը
ղուսինտէ ի.քէն , համրիւնիւ թէլէշի էթմէկէ սէպէպ
օլտու . իշտէ պեօլէ տիր միւրայի վէ եալանճը ա
տէմլէրին հալի : Ֆիլհագիգա՝ մէղպուր հէր նէ գա
տար խիլտի սեօլէտի իսէտէ , սաւուղուն վէ յովիա
թանըն ճէնկտէ հօտիւկի սահիճ օլմաղ իլէ , գա
ւիթ վէ անըն իլէ օլանլէրին ճիւմլէսի աղիւ՝ գասա
վէթ իւզրէ աղայուպ՝ վէ էսվապլէրինի երութուպ .
օ կիւն աղշումա տէկին օրուճ դութարագ եաս հտէր
լէր . պոււտան գաթի նազար՝ տէսթան միսալի թա
րիխ սեօլէյէրէք մէտճ հտէր սաւուղու վէ յովնաթա
նը դաւիթ . նիճէ . քի պէյան տըր աղիղ քիթապտէ :
Ֆէհմ էլլէ պոււրատէ դաւիթին փաղիլէթինի . խաս
մինին հօտիւկինի լշիթտիքտէ , եաս ու մաթէմ իւզ
րէ աղայուպ օրուճ դութուգտէն մատէ , իսմինի
ղայէթ միւշէրրէշի հտէրէք մէտճ հտէր անի :

Սէնին խասմին տախի միւքէտտէր օլտուգտէ , եախօտ
հօտիւքտէ , չաղ օլմա՝ քի անըն կիպի եանըլուպ խէ
դաքեար օլմայաւսըն . զիրա տիւերինն քէտէր հտէն ,
քէնտինն քէտէր էթմիշ օլուր՝ , լաքին քէնտի . քէն
տինն քէտէր էթմէք դապիաթէ մուղայիր օլմաղ ի
լէ , ինսան եանըլմատըգճա , իէդա հտէմէղ :
Իմտի կէէր եանըլուպ խէդա էթտին խէ , տօղրու
գալուպ իլէ տէրհալ թեօպէլէ կէլ՝ քի թէքտիր օլմայա

2 Էստ տուածին . շաք՝ խորհողին է շար :

սըն • պախուսուս սանա քէմլիք էտէնին գապահաթըն Թագ
նը անի էլլէ քի • սէնին գապահաթըն տախի անի օլ-
սուն • մատամ քի խասմինին Թագսիրաթընը անֆ էթ
մէյէն • քէնտի կիւնահընէ մաղթիրէթ պուլամաղ ։

Վէ չիւնքի դաւիթ • սաւուղուն շէրրինտէն հընդ օլ
մագ իջիւն մէգքիւր սիկիլակտէ սսքին օլուր իտի • ա-
նըն էօլտիւկինի պիլիւպ իսրայէլին էյալէթինէ կէլմէք
արզուսինտէ օլտու իսէտէ • քէնտի ըյլի իլէ հարէ •
քէթ էթմիշ օլմասըն տէյու • քահանայ ետտի իլէ ալ-
լահա սիւալ էտիւպ անըն էյիլ իւղուն քէբրօնէ կէլ-
տիքտէ • յուգանըն ճինսինին պիւլիւքէրի պիւլ էթթի
ֆագ փատիլահ էտէրլէր անի ։

Պէլի (գըրգ տեօրթ սիւալտէ զիքր օլտուղի մէնվալ
իւղուն) անըն ճիւմէ իսրայէլ ճէմաէթինին իւղէրինէ
փատիլահ օլաճաղինէ տէլալէթ • սամուէլ մուգատ
տէմ բէթլէ հէմտէ սըրրան պաշընէ եաղ տեօքմիւշ ի-
տի • պու տէ իա քէբրօնտէ աշիքեար փստիլահ ս-
լուր • անճագ տէկիլ քի ճիւմէ իսրայէլին • իլա քի
եաղընդ յուգանըն ճինսինին իւղէրինէ ։

Վէ նիճէ քի էլլի պիր սիւալտէ պէյսն տըր • յաբիա է-
հալիսի քի սաւուղու վէ անըն էվլատէրինի տէֆն
էթմիշ իտիլէր • դաւիթէ նագլ էթտիքէրինտէ • զայ-
էթ խօյլանմաղ իլէ անլէրին պիւլիւկինէ ատէմ իրսու
էտիւպ • մէմսուն օլարագ տուա էտէր • վէ տախի
յուգանըն ճինսինին իւղէրինէ քէնտինին փատիլահ օլ-
տուղինի պիլտիրիւպ • սաւուղա էթտիքէրի էլլիկէ պէ-
տէլ անլէրէ էլլիք էտէ ճէկինի վատ էտէր ։

Ֆիլահագիւթա իսրայէլ ճէմաէթի հէր վէճէ իլէ դա-
էթտէն մէմսուն օլմաղ իլէ անըն փատիլահ օլտուղի-
նէ ճիւմէսինին ըիլա օլաճաղի մալիւմ իտի • լաքին
սաւուղուն սէրասքէրի ալէննէր • չիւնքի դաւիթէ

Որ զբէթինգրիւ կաթի • ի տեւունէ գտցէ գրեթէնդուրի •
է մէլէ նորա պահելով պահեստի • Սիւր • 28 •

Թ-Գ
ԷԼԵ

ՅԵ

ԲԵՆ-Ս

ԵԷ

մուղայիր իտի • վէ իսրայէլին ասքէրի տախի անըն
հիւքմիւնտէ • պոխուսուս քի սաւուղուն վէտէրինին
գարնտաղը եմլատը օլմաղ իլէ • ագբապաղգ զայրէ-
թինտէ օլարագ • սաւուղուն օղլու յեբուսթէյի ալուպ
կեօթիւրիւր յորդանան չայլն գարչը եագասընտէ դա
ղաադ էյալէթինտէ օրտույա • վէ անտէ պուլունտն
ճէմաէթին իւզէրինէ փատիշաս հասապ էթտիքտէն մա
տէ • կիւն պէ կիւն սոյիր մահալլէրտէ օլան ճէմաէթ
թի տախի կեօնապէօն հիլլէ վէ միւրայի սուրէթ իլէ
ճէլպ էտէրէք • իսրայէլին օն պիր ճինսինի անըն թահ
դի հիւքմիւնտէ տախիլ էթտիրտի •
Ֆէհմ էյլէ • նիճէ քի մուգատտէմ սամուէլ ալահըն
էմիի իւզրէ սաւուղա զադէպ օլարագ • պէյան էթմիշ
իտի քի անտէն փատիշահըգ ալլնուպ իսրայէլ իքի
պէօլլունէ • (1 Թ-Գ • 15 • 28 •) վադաա պու սուրէթ
իլէ թէքմիլ օլտու անըն ճէվապը • զիրա դաւիթ յու
դա փատիշահը • վէ յեբուսթէ իսրայէլ փատիշահը օլ
մաղ իլէ • ճէմաէթ իքի պեղիւք օլտու • լաքին պիր
միլլէթտէ իքի փատիշահ օլունճա • անըն քէտէրտէն
խալի օլմայաճաղի մալիւմ • նիճէ քի մէղքիւր աբէն
նէր • գաբաւօն նամ մահալլէ կիտէր • դաւիթին սե
րապէրի յովաբ տախի խըզմէթէ կիթմէլի օլմաղ իլէ •
գաբաւօնուն չէշմէսինտէ պիրի պիրինէ րասթ կէլիւպ
գարչը պէ գարչը օթուրուրէր • Վէ տի շմանլը սու
րէթի կեստէրմէյիւպ • հալ խաթըր սիւալ էթտիք
տէն սօնէրա • աբէնէրին ֆիքրի ֆիսատ օլմաղ իլէ
իքի դարաֆըն ատէմէրինտէն գալգուպ ճէնկ թալի
մի էթմիլլէր տէյու յովաբա սէշլէտիկինտէ • օ տախի
րիղա օլունճա • օն իքիչէր ատէմ մէյտանէ չըգուպ
ճէնկ թալիմի էտէրլէր • քի ճէնկճիլիք խուսուսինտէ
օլան քէմալէթլէրի պէյան օլա • լաքին պիրի պիրինէ
էմիյէթլէրի օլմատըղլնտէն • հէր պիրի պիր էլի իլէ
րէֆիկինին փէրչէմինտէն դութուպ • վէ օ պիր էլի իլէ

ԳԵՐԸՋԸ պեօյրինէ սօգմաղ իլէ , հէման անիտէ մէզ¹ պուրլէր տիւշիւս Էօլիւրլէր , քի օ Էէրլին իսմի՝ ֆէնտ մահալի չաղըրլուր¹ : Զիւրա անտէ կէօյա քի Էէք տիւ կէրէ (մին ցիւսն) ֆէնտ Էթմէք արզուսի իլէ , ի կիրմի տեօրթ ատէմ հօլտիւ : Պուլստան գաթի նա , զար , դարաթէյինին տիւշմանլըղի զահիրէ չըգուպ ճէնկ իւզրէ օլտուգլէրինտէ , աբէննէրին դարաթիւ ալթ օլուպ ֆիրար Էտէր , քէնտի տալի գաջմագ իւզրէ օլտուգտէ , յովաբըն գարնտաշը ասայէլ Էաշը ճահիլ վէ դայէթ այաղնէ չէվէք , մէրտլիք զայրէթի իլէ՝ անըն փէշինէ տիւշէր , քի Էօլտիւրիւպ սիլա , հընը ալա : Աբէննէր , յովաբըն խաթըրնէ ըիայէթէն , անի Էօլտիւրմէք իսթէմէյիւպ տէր քի , ապէրտէն պաշգա ատէմ դուլթ , անըն սիլահընը ալ , ֆիլհագիլ գա ուզագ տուր պէնտէն՝ քի սէնի Էօլտիւրմէյիմ տէյուլ տէյալթէն սեօյլէտի իսէտէ , մէզպուր կէրի տեօն մէզ : Իմտի աբէննէր նաչար գալուպ՝ մըզրաղ իլէ վուր տուգտէ՝ հէման անիտէ ասայէլ Էօլտիւ , Վէ քէնտի ֆիրար Էտէրէք՝ վարուպ ապէրի իլէ պիր Թէփէ իւղէրինտէ տուրուր : Վէ յովաբ քի անլէրին փէշինէ տիւշէրէք՝ պուրտուղինի գըրար իտի , մաղրուպ վագաթի մէղքիւր Թէփէյէ Էագլաշմաղը օլտուգտէ , աբէննէր չաղըրուպ տէր քի , ճիւմլէսինի գըրաճագ մըսըն , պիլմէզ միսին քի նիհայէթի ֆէնայէ վարըր , քիֆայէթ Էթմէլ մի , նիջէյէտէք Թէնպիհ Էթմէզ սին ճէմանէթէ՝ քի էլ չէքսիլէր գարնտաշլէրինտէն² : Յովաբ՝ անըն պուլ միսիլլիւ ճէվապլէրլինի լշիտինճէ՝

¹ Եւ կոչեցաւ անուն սէղուոյն սյնորիկ վիճակ դաւաճանաց որ է յի գաբաւօն . 2 Թագ . 2 . 16 .

² Կոչեաց աբէննէր զյովաբ և ասէ . մի՛ Թէ իսպառ ուտիցե տուր . կամ Թէ ոչ գիտիցես զի դաւանուի լինի վախճանս՝ մինչև ցէրք ոչ առիգես Ժողովուրդէանս դաւանալ ՚ի հետոց Էլքսըց Էրեանց . 2 Թագ . 2 . 26 .

էօվբէսի Թէպքին պիրլէ , եէմին էտիւպ տէր քի' է
կէր սէն սեօյլէմիշ օլմասան իտի , սապահ եէնէ հեր
քէս քէնտի գարնտաշլէրինն էնքսէսինէ տիւշէր իւ
տի : Վագաա յովաբ տախի իսթէմէզ իտի քի' ասքէր
պիրի պիրինի գըրա , մատամ քի' պիր միլէթ իտիլէր ,
լաքին աբեննէրին հարեքէթինէ զայթ ճըրսլանմաղ
իլէ , ըուխսէթ վէրտի ապքէրինէ քի' գըրսըլէր ան
լէրի : Մէզպուր ալթ օլուպ թէվազիւ սուրէթ կէօս
տէրինճէ , յովաբ տէրհալ իշարէթ պօսուս սու ճաւ
աըրմաղ իլէ , դարաֆէյին պիրի պիրինտէն ալըըլուպ
հերքէս եէրինէ կիթտի իսէտէ , օ' կիւն մէզքիւր ա
սայէլտէն մատէ , յովաբըն ապքէրինտէն օն թօգուզ ա
տէմ , աբեննէրին ապքէրինտէն իւջ եիւզ ալթմըշ ա
տէմ էօլտիւ , ասայէլի տախի գալաըրուպ տէֆն է
տէրլէր բեթլէհէմտէ՝ փէտէրինն մէզարինտէ :

Սիւալ 53 .

Դաւթ վէ յեբուսթէ , օրտու գալաըրուպ Պիրի պիրի իլէ
ճէնկ էթտիլէր մի :

ԳԼ . Ծ . Եթմէտիլէր , Լաքին պալատէ զիքը օլտուզի
Գ . մէնվալ իւզըն՝ մապէյնլէրինտէ տայիմա նիֆագ վէ
տիւշմանըգ էքսիք օլմատը : Պախուսուս դարաֆէյին
քէնտինէ մէթանէթ վէրմէտէ օլմաղ իլէ , հեր պար
ճէնկ Թէտարիքի իւզըն իտիլէր : Անճագ դաւիթին
դարաֆը կիւն պէ կիւն գուվվէթ քէսպ էտիւպ ,
յեբուսթէնին դարաֆը ինգըազ պուլուր իտի :
Պուստան գաթի նազար , ումուրի փատիշահըղէ յէ
բուսթէնին գուլորէթի հըմէտիկինտէն , հեր վէճհ իւ
լէ ճէմաէթին իտարէսի աբեննէրին էլինտէ օլմաղ իւ

Ա Եւ էր պատերազմ աստիկ ի մէջ տանն սաւուղայ՝ և ի մէջ
տանն դաւթի . և տունն դաւթի երթայր և զօրանայր , և
տունն սաւուղայ երթայր և տկարանայր . 2 ԹԻԳ . 3 :

Լե՛ օ տերեճէ սերպսթլենիւր , Թա՛ քի՛ սաւուղուն
 ուեսփա նամ օտալըլի իլէ պի փերվա նաշերի հու-
 գուգ փէյտա հտեր : Աէ յեբուսթէ՛ նիլիւն պէօլէ
 նահեմվար հարեքեթ հտերսին տէյու՛ անէ Թազիր
 էթտիկինտէ , զայեթ կիւճէնիւպ՝ պէն քէլփ պաշը
 մըյըմ , սէնին փետերինին օճաղինէ մէրհամէթ է-
 տիւպ՝ դաւիթէ Թէսլիմ օլմատըմ , սէն պիր տիշէհլէ
 իշիւն պէնտէն էօճ ալմագ իստերսին տէյու՛ անի գա-
 պահաթըլ էթտիքտէն մատէ , կեօյա քէնտի էյլիկինի
 Թանըմագ օլտուղինտէն՝ եէմին հտեր քի՛ անըն փատի-
 շահլըլինի գալտըրուպ՝ ճիւմլէ իսրայէլի դաւիթին
 հիւքմիւնէ տախիլ հտէ : Մէզպուրուն պու միսիլիւ-
 ճէվապլերի շէտիտ օգ միսալի յեբուսթէնին գալպինի
 եարալատը իսէտէ , իսէվֆինտէն նաշի ճէվապէ գա-
 տըր օլմատը : Աբեննէր՝ օ անէ տէկին յեբուսթէյէ
 հէր նէ մըգտար քի էյլիք էթմիշ իտի , պու պապտէ
 ճիւմլէսինի Թէլէֆ էթտի , մատամ քի էթտիկի էյլի ,
 կի քիպիրանէ սուրէթ իլէ միննէթ հտերէք՝ անըն եիւ-
 ջիւնէ վուրտու : Պախուսուս քի գապահաթը աշիւ-
 քեար իքէն , կեօյա էպէտի Թագսիրաթը եօգ կիպի՛
 պի իսէվֆ վէ պի փերվա գարշըլըգ վէրտիկինտէ՛ ա-
 տալէթէ մուղայիր , վէ անըն փատիշահլըլինի գալ-
 տըրմաղէ եէմին էթտիկինտէ՛ զայեթ հագիգաթսըզ
 օլտուղի զահիրէ ջըգտը : զիրա սատըգ տօսթ օ տուր
 քի՛ միւհիպի քէնտինի կիւճէնտիրսէ տախի անըն քէ-
 տերինէ պատի օլմագ :

Վագաա աբեննէրին հարեքէթինտէն աշիքեար կեօ-
 ռիւնիւր քի՛ քէնտի մէրամընը իճրա էթմէք արդուս
 սինտէ օլմաղ իլէ՛ յեբուսթէյի փատիշահ էթտի , քի
 իսիմ անըն օլուպ՝ հիւքմ քէնտինին օլտուն , յեբուս-
 Թէ տախի տերեճէտէն խարիճ անէ ըուխսէթ վէրա
 վէկ իլէ , իըզմէթեար պաշատը աղասընըն իւզէրի-
 նէ հիւքմ էթմէկէ :

Իպրէթ ալ յեբուսթէնին հայինտէն : խրղմէթքեարըն
 հէր նէ դատար սատըգ վէ իշկիւզար իսէտէ , հաս
 տէն պիրուէն ըուխսէթ վէրմէ , քի տէրէճէսինի գայլ
 հտէրէք ֆէսատէ պատի օլմասըն : պախուսուս տույ
 մասըն քի աղասը քէնտինէ միւհթաճ տըր , զիրա ա
 ղա՝ հէր վէճ՝ իւէ խրղմէթքեարընէ մէճպուրիյէթ
 կէսթէրիւր իսէ , ղայէթ կիւճ օլուր անըն իտարէսի :
 Գէզա ջօգ հիւքիւմտար քիմէսնէլէր քէնտի խրղմէթ
 լէրինէ թային էթտիքլէրի թէվապիլէրինէ զիյատէ
 սէրպէսթլիք վէրմէկ իլէ , անլէրին նա հէմլար հարու
 քէթէ մէյլէ , էթմէլէրինէ սէպէպ օլարագ՝ քէնտիլէրի
 տախի լիսանէ կէլիլէր , մատամ քի օ միսիլլիւ քէօ
 թիւ ստէմ՝ ալլահըն դօրգուսուէնու միւլահաղա էթ
 մէյիւպ՝ քէնտի պիւլիւկի նոտէն խէվի հտէր , անտէն
 տախի ֆուրսագ պուլուուի հալտէ՝ կիւն պէ կիւն օ
 տէրէճէ ֆէնույէ գատէմ պատար , թա քի իլասաթ
 տէն ջըգուպ՝ զէճրէն աղասընէ տիւշման օլուր ,
 քի թէքտիրտէն խէլաս օլտուէն : Նիճէ քի ալէննէր
 յեբուսթէյէ կիւճէնիւպ՝ ասիլիկէ էիւղ դութտու
 ղինտէ , տիւշմանըգ գատտը իլէ անէ զէճրէն օլարագ՝
 հէման դաւիթէ խապէր հտէր քի , քէնտի իլէ գալլ
 էթսին՝ քի ճիւմէ իսրայէլի անըն հիւքմիւնէ տախիլ
 հտէ , դուլիթ տախի լիլգա օլուր անըն իլէ գալլ էթ
 մէկէ : լաքին շու շարթ իլէ քի հէկէր քէնտի էհլի
 միւլքողու՝ անի քի սաւուղ քաշգա ատէմէ վէրմիւ
 իտի (նիճէ քի զլիր օլտու գըրգ թօգուգ սիւալտէ)
 ալուպ պէրապէր կէթիլիլ իսէ , Պու պապտէ աբէն
 նէր իլէ մէշվէրէթ իւզրէ օլտուղի զահիրէ ջըգմասը
 տէյու , յեբուսթէյէ տախի խապէր հտէր քի միւլքող
 քէնտինէ իրսալ հտէ : Վագաա՝ յեբուսթէ պու խա
 պէրտէն խօշանմաթ իսէտէ , խէվիինտէն նաշի տէր
 ագէպ աբէննէրի կէօստէրիւպ՝ ալըր անի օլտուղ
 եհրտէն , վէ իրսալ հտէր դաւիթէ :

Պատէհու աբեններ՝ նիճէ քի թառհուտ է թտի՝ ճիւմ
 Լ՝ իտրայել շէմաէթինն իսթիեարլէրի իլէ կիզլի սեօյ
 Լէշիւպ՝ անէր տախի դաւիթին թահգի հըւքմիւնէ տա
 խիշ՝ օլմաղէ ըիզա սուրէթի կեօստերտիքլէրինտէ , իւ
 կըրմի ատէմ իլէ քեբրօնէ կիտիւպ ճէմաէթին զիք
 ըինի դաւիթէ պէյան էտէր : Օ՝ տախի դայէթ շաղ
 լըգ պիրլէ անէրէ զիյաթէթ էթտիքտէն սսնկրա : ա
 ւեններ կիտէր քի դաւիթին ճէվապընը ճէմաէթէ
 տույ էտիւպ՝ մասըհաթը իճրա էտէ : Վէ լաքին օ
 վագըթ յուգանըն զօվրաղինէ չափըլճը կիրմիշ օլուպ
 յովար անլէրին իւղէրինէ կիթմիշ լտի : օ արալըգ
 չօգ թալան իլէ տեօնէր քեբրօնէ : վէ աբեններին
 կէլիւպ դաւիթ իլէ կիզլի սեօհպէթ էթտիկինի տույ
 տուգտէ : դաւիթէ տէր քի , նիշիւն սէլամէթ պը
 րագտըն աբենների : պիլէշ միսին անըն քեօթիւլիւ
 կինի : սէնի ալտաթմաղէ վէ չաշուտուղէ կէլտի :
 Դաւիթ անէ գարշըլըգ ճէվապ վէրմէզ , զիրա պիւր
 իտի քի՝ աբեններտէն էօճ ալմագ իսթէր՝ գարնտալը
 ասայելի էօլտիւրտիկի իշիւն : Վէ յովար տիշտըլը լըգ
 տըլինտէ , դաւիթտէն կիզլի տերհալ ապէմ իրսալ է
 տիւպ : աբենների էօլտան կէրի չէվիտիր : վէ մէղ
 պուր քէնտինի իսթէյէն դաւիթ տիր տէյու՝ սաթ
 տէրուն պիրլէ տեսնիւպ կէլինճէ , յովար անի պիր
 գարաֆա ալուպ՝ կնօյա իգթիզալը ճէվապ էտէճէք
 քիպի՝ էանընա էագլաշտըլի հալտէ : պեօյրիւնէ դը
 լըճ իլէ վուրոնպ էօլտիւրտիւ : Լ՝ բեններին էօլտիւկի
 նի դաւիթ իշիտինճէ , պէն՝ վէ պէնիմ ճինսիմ անըն
 գանընէ էպէտի պօրճու օլմայուպ , յովար վէ անըն
 սինսիլէսի պօրճու օլտուն : անէրտէն ճէնապէթ իլէ
 թի՝ ույուզ տիլէնճի , գըլլաշտան՝ վէ աճըգտան էօլէն
 քօսիք օլմասըն տէյու պէթտուա էտէր : Պուստան դա
 թի նաղար , էօլէճէկի զէման վասիյէթ էտէր օղու
 սողօմնէ քի՝ յովարը էօլտիւքէ : նիճէ քի պէյան

տըր . 3 Թ . 9 . 2 . 5 . Պու պապտե տեմէ քի , դաւիթ
 նիլին յովաբը եօլտիւրմէյիւպ սողմօնէ իհալէ եթ
 տի . պելն մէզպուր գաթլէ վաճիպ իտի . զիրա ճէնկ
 տէ եօլէն ատէմին գանը իլինն՝ պարը չըգ վագթինտէ
 ֆէնտ իլէ եօճ ալտը . լաքին վագթի հալէ նագարէն .
 օլմայա քի պու սէպէպտէն ճէմաեթ իլէ քէնտի պէյ
 նինտէ նիֆագ գուհուր էտիւպ՝ սօնու ֆէնայէ վարա
 աէյու քէնտի եօլտիւրմէտի իսէտէ . աբեններին եօլ
 տիւկինէ գալլի զայեթ միւնքէսիյր օլմաղ իլէ՝ եաս
 դութուպ՝ եսլապընը եռութար . յովաբա վէ անըն իս
 լէ օլան ճէմաեթէ եմր էտէր քի . անէր տալի հսս
 վապլերին եռութուպ՝ չուլ կիլինէրէք եաս դութա
 լէր . վէ ճիւմէսի եօլիւնին արտընրա կիտիւպ՝ քեբ
 րօնտէ տէֆն եթտիքլէրինտէ . աբեններին իւզերինէ
 տէսթան սեօլէյիւպ աղլար . պախուսուս քի՝ ագշա
 մա տահա վագթը չօգ օլուպ՝ ճէմաեթ եէմէք կէ
 թիրտիկինտէ . կիւն պաթմայընճա՝ պիր շէյ եէմէմ
 տէյու եէմին էտէր . ֆիլհագիգա՝ օ՝ կիւն դաւթին
 օրուճ դութմասը իլէ . աբեններին եօլմէսինէ անըն
 իլհագ օլմատըղի զահիրէ չըգուպ . ճիւմէսի խօշան
 տը . զիրա օ՝ անէ տէկին հէրքէս զանն էտէր իտի
 քի՝ դաւթին եմրի վէ Թահրիքի իւզրէ յովաբ եօլ
 տիւրտիւ աբենների :

94 . Գեհմ էյլէ պուրատա յեբուսթէնին սէֆիլ հալինի .
 Դ . օ՝ քի մուգատտեմ ինգրազ պուլմագ իւզրէ իտի . ա
 բեններ եօլիւնճէ՝ հէր վէճճ իլէ գաթի ումուտ օլա
 րագ շաշուպ գալտը . մատամ քի աբեններ իտի ուս
 մուրի փատիշահըղի իտարէ էտէն . Պախուսուս՝ շիւն
 քի ճէմաեթին իթիւարլէրի՝ դաւթին Թահգի հիւբ
 միւնէ տախիլ օլմագ արգուսի իլէ աբեններ սեօղ վէր
 միշ իտիլէր . (նիճէ քի պալատէ զիքր օլտու .) մէզպուր
 եօլիւպ՝ պիր վագթը մասլահաթ կէրի գալլորգտէ .
 յեբուսթէնին իթիպարլը պիօլիք պաշլէրինտէն՝ եքի

գարնտաշ բաանա վէ ուերաբ նամ քեթիւ քիմէսէ,
 լէր անի Եօտիւրմէք իսթէրլէր քի՝ դաւիթէ խօշ քի,
 շի կեօրիւնիւպ՝ ագչէ վէ փայե քէսպ Էտէլէր :
 Զիրա սաւուղուն ճինսինտէն յեքուսթէտէն ղայրի քիմ
 սէ եօգ իտի՝ քի անըն փատիշահլըղինէ վարիս օլա :
 Պէլի՝ մեմիիբոսթէ նամինտէ յովլաթանըն պիր օղլու
 վար իտի : լաքին սաւուղուն Եօտիւկի վագըթ պէշ
 եաշնտէ օլուպ՝ սիւտ անասը անի տիւշմանտէն գաչը
 ըր իքէն՝ տիւշիւպ Թօփալ օլմաղ իլէ : փատիշահլըղէ
 մինասիպ տէկիլ իտի : Մեքքիւր պեօլիւք պաշըլէր՝
 պիր կիւն Էօյլէն վագթի սարայա վարըրլէր՝ քի յե
 բուսթէ օտասընտէ ուլուր իտի : օտա գափուսուն
 տաքի պէքճի տաթի ուլգուլա տալմըշ օլմաղ իլէ :
 Հէման վարուպ եաթտըղի եէրտէ քէսէրլէր անըն պա
 շընը : Վէ աղիմ շաղըգ պիրլէ քեբրօնէ կիտիւպ՝ դա
 Վիթէ տէրլէր քի , իշտէ սէնին տիւշմանըն՝ սաւուղուն
 օղլու յեքուսթէնին պաշը : օ՝ քի սէնի Եօտիւրմէք իս
 Թէր իտի : Դաւիթ մասլահաթը անկլայընճա , եէմին
 իլէ ճէվապ Էտէր քի , սաւուղուն Եօտիւկինի նագլ
 Էտէն զանն Էտէր իտի քի՝ պանա միւժտէ վէրիր : լա
 քին միւժտէլիք վէրէճէք եէրինէ՝ անի Եօտիւրտիւմ :
 Իմտի սիզ տաթի ֆէնա քիմսէլէր՝ գապահաթսըզ ատէ
 մի եաթաղինտէ Եօտիւրտիւնիւզ , անըն գանընը սիզ
 տէն իսթէյիմ տէյէրէք , մէզպուրլէրի գաթլ Էթտիք
 տէն մատէ : ալէմէ իպրէթ օլսուն տէյու՝ անլէրին Էլէ
 ըրինի վէ այագլէրինի քէսիւպ՝ շէհրին իչինտէ ասար
 լէր : վէ յեքուսթէնին պաշընը աբեններին մէզարընտէ
 տէֆն Էտէրլէր :

Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ դաւիթ տէկիլ քի եաքնըզ
 քէնտինի ճէմաէթին լիսանընտէն հըֆգ Էթտի , իլա
 ճէմաէթի տաթի խէդատէն խէլաս Էթտի : զիրա յե
 բուսթէնին պու դարզ Եօտիւկինի իշիտէն , հերհալ
 Դաւիթին Թահրիքի տիր տէյու՝ անի զէմմ Էտէճէք ի

տի : անճադ օ ղատտարլերի անիտե հեւար էտինձե ,
անըն , պու իշտեն խապերի օլմատորղի զահիրե չըդուպ
ճիւմլե իսրայէլ ճեմաեթինին գաւաղի միւսթերիհ օւ
տու : Պէլի՝ դաւիթ իսթէր իտի քի ճիւմլե իսրայէլ
հիւքմէտե , քի ասուտե հալ իւզրե իտարե օլաւեր ,
լաթին տեկիլ քի ղատտարլըդ պիրլե , իլա գի ալա
հըն միւրատը ալիյեսի իլե :

Սիւալ 54 .

Յեքուսթե գաջ սէնե վատիշահլըդ էթտի :

Ճ . Ետի սէնե : Զիրա ելլի իքի սիւալտե պէյան
օլաւալի մէնվալ իւզրե , էվիվլա՝ գաղաադ դարաթըն
տէքի ճեմաեթ իյաաթ էտէր անե , վէ սալկու պի
րի պիրինէ էմսալ օլարադ , անճագտա պէշ սէնէյե
տեկին՝ օն պիր ճինս անըն հիւքմիւնէ տախիլ օլտու ,
պատեհաւ իքի սէնէ տահա վատիշահլըդ էթմեսի ի
լե , աղիղ քիթապ եաղար քի , իլի սէնէ վատիշահ
լըդ էթտի , 2 Թադ . 2 . 10 :

ԳԼ . Վէ չիւքիլ ճիւմլե իսրայէլ ճեմաեթին գաւաղին թաշ
Ե . Ղի հիւքմիւնէ տախիլ օլմագ աղգուսիտե իտի , յե
1 ՄԵՆ՝ Եսուսթէ էօլիւնձե օն պիր ճիւսին սեօշ սահիպլէլի
ԺԱ . պիլ իսթիթադ քիւլլիլէթլի ճեմիլլեթ վէ ասթեր իլե
միշէ կեւրլէր քեքըսիւէ քի սաւաղըն վատիշահլըղինի դա
ԺԱ : Էթին իւզրինէ թէյլճիհ պիրլե , իքի հիսսե օլա
ճեմաեթ պիր վատիշահլըն հիւքմիւնէ տախիլ օլարադ
մապէյնէրինտե օլա նիթագ գալգսըն , քի ճիւմլէթ
պիր վիւճաւտ կիպի Լէք տիլ օլուպ , տաշմանէ գաթ
ըլ տաւրմաղէ դատըր օլալէր , Վադաա մեղպուրլէր
տէրէճէ աշք վէ մուհապսթ իլէ հարէքթէ էտէր
լէր քի , հէր ճինս գատըր օլա պիլտիկի դատար՝ ճե
սաւր վէ մէրտանէ ասթեր իլէ կէիւպ ճիւմլէսինին եհ
քիւնի իւշ եիւշ գըրգ պիր պին նէթերէ դատար պա

ինչ օլտուր : 'նի՛ճէ՛ քի պէյսան տըր . 1 Մհայ . 12 . 23 ,
Օլ պատպտէ դուռի՛թ զայի՛թ շաղ օլտուպ՝ գալլ էտեր
անէր իլէ , քի տապիմա իդաաթտէ օլալէր . քէնտի
տախի ալլուհըն էմրի իւղըն փատիշահըդ էտիւպ՝ առ
լերի տիւշմանտէն խէլաս էթմէկէ զայրէթ էտէ ,
Պու գալլէ ճիւմէսի ընդա օլտուդտէ , աղիմ մէճտ
ու սալթանսաթ իլէ՝ փատիշահ էտերլէր անի ճիւմէ
խորայէլին իւղէրինէ : Օ՛ քի եէտի սէնէտէն պէրու
եառնըշլ յուգանըն ճինսինէ հիւքմ էթմէկ իլէ՝ յուգա
փատիշահը շաղըըըր իտի , պու տէֆա՝ ճիւմէ իս
րայէլ անըն հիւքմիւնէ տախիլ օլմաղ իլէ , իսրայէլ
փատիշահը շաղըըտա : Պալատէ մէղքիւր ճէմիլէթ՝
իւջ կիւն քեբընտէ գալլուպ՝ կերէք յուգանըն ճինսի
վէ կերէք սալիւր ճինսէր իդթիլա էտէն մաթիւլէ
թի (ուտիլք) կէթիլմէկ իլէ , աղիմ շաղըդ պիլլէ
եէլիւպ իլիւպ՝ զայրէթ մէսըուր օլտուլէր :

Վէ չիւնքի երուս սղէմտէ սիսն տաղինտէ պիլ մէթին
գալլէ էդ դատիմ յերուսլու տէնիլէն փութիւերէսթլէ
րին զապթընտէ օլմաղ իլէ , երուստղէմտէ սաքին օւ
լան ճէմաէթէ աղիմ մաղարաթ իտի , դուռի՛թ ճիւմէ
լէ իսրայէլէ փատիշահ օլունճա՝ երուստղէմէ՝ կէլիւպ
փութիւերէսթլէրէ խապէր էտէր քի , գալլէյի թէսա
լիմ էտէլէր , լաքին անլէր գալլէնին զայրէթ մէթին օլ
տուղինէ ումուտ էտէրէք , քեօրլար վէ թօփալար
գարըը տուրուպ՝ դուռի՛թ ալուրայա կիլմէսին տէտիլէր
տէյու՝ խապէր վէրիլլէր ¹ : Պու ճէվապ իլէ դաւ իթի
մէղադա ալմըշ օլտուլէր , կեոյա տէմէք իսթէրլէր
քի , պիլ գալլէ թէսիմ էթմէլիլ , ճէնչ էթմէլի տա
խի օլտան , գալլէտէ պուլունան քեօր վէ թօփալ քիմ
սէլէր քիթայիլէթ էտէր սանա գարըը տուրմաղէ :

¹ Եւ աստցաւ դաւթի՝ թէ ոչ մտցես դու այսր . քանզի ընդ
դէմ դարձան կոյրք և կաղք՝ և տուն . մի՛ մտցէ այսր դե
մէ . 2 թուգ . 5 . 6 .

Ֆիլվագի մեղապուրէն օ տերէճէ քիպիրէնիւնէր , Թա
 քի ճէնկեալէր օլանէր պի խէվֆ վէ գայկըսըզ օս
 լուպ՝ նէ գատար ալի՝ եախօտ եէք չէշիմ՝ վէ Թօփալ
 վար իսէ անտէ , գալէ պէտէնինին իւզէրինէ չըգաա
 ըըրլէր , քի դաւիթին ապքերի անէ եագլաշմալը օլա
 տուգտէ , եօգարտան դաշ պըրագուպ գալըրալէր ,
 զիրա սուրէթի ախէր իլէ անի ֆէթհ էթմէք գապիլա
 սիզ կեօրիւնիւպ՝ ֆէգաթ պէտէնէ չըգմաղա միւհ
 Թաճ իտի : Օ՝ էճիլտէն դաւիթ քէնտի ապքերինէ
 վատ էտէր քի , էվվէլա քիմ քի պէտէնէ չըգուպ՝
 անլէրի վուրուր իսէ , անէ փայէ վերիւպ սերապքեր
 էտէ : Օլ պապտէ յովաք՝ վէ անէ պագարագ սայիր
 լէրի տախի հէման պէտէնին իւզէրինէ չըգմաղ իլէ ,
 տիւշմանը գըրուպ գալէյի զապթ էտէրլէր :
 Ինայէթի պարի՝ տիւշման ֆէթհ օլտուգտէ , սիօն տաշ
 ղընըն էգրաֆընէ հիսար չէքիւպ էվ եափար դաւիթ ,
 վէ անտէ Թէմէքքիւն էթմէկ իլէ՝ դաւիթին մէմէքէ
 Թի (քաղաք դաւթի) չաղըրլտը օ մահալ : Ղէ ալլահ՝
 անըն իլէ պերապեր օլուպ՝ կիւն պէ կիւն զիյատէ
 գուվլէթ քէսպ էտէրէք իսմի ղայէթ շէրէֆ պուլ
 տուգտէ՝ , տիւրոս նամ մէմէքէթին փատիշահը քիյ
 րամ մուհապպէթ վէ տօսթլուգ արզուսի իլէ ատէմ
 իրաալ էտէր անէ , պունտան գաթի նազար , մեղպու
 ըուն էյալէթինտէ պինայէ միւթալիք նըղգ (նիւթ)
 ղայէթ չօգ պուլունմաղ իլէ , դաւիթին պինա եափա
 տըղինի իշիտինճէ՝ իգթիզա էտէն նըղգը տախի վատ
 էտէր : Պու խուսուստէ դաւիթ տախի մէմսունիյէթ
 պիրլէ ղայէթ խօշանուպ ըիզա օլտուղինտէ , քիւլա
 լիյէթի քէրէստէ՝ դաշ տիւլլէր՝ վէ դաշը իրսալէա
 տիւպ՝ անլէր իլէ եափար դաւիթ քէնտի էվլիսի :
 Ֆիսամմա՝ սիօն տաղընը զապթ էտիւպ՝ երուսաղէմէ

Երթալուզ էրթայր դաւիթ , և մեծանայր . և չը ամենախաբ
 էր ընդ նմա . 2 Թող . 5 . 10 .

առաջին մեթանեթ վերմեք իւզրե օլտուղի հալտե .
տիւշման ք իւլլիլիթլի ասքեր իլե անըն իւզերինե
հիւճմ պիրլե քեսքին իլիտէր եպլասը¹ տենիլեն մա
հալտե ճեմ օլտուրէր : Օլ պապտե դաւիթ ալլահըն
եմրի իլե անլերի պասուպ օ տերեճե գըրար , Թա
քի փութլերինի տախի պըրագուպ գաշտըգլերինտե
եմր էտեր քի փութլերի եագուպ զայ էտելէր :
Պու ճենկտե դաւիթ² Թէշնե (Ժարաւի) օլտուպ բեթ
լէհէմին գափուսու էօնիւնտէքի գուլունուն աուլունա
արզու էթմէկ իլե³ , անըն ասքերինտեն իւջ մերտա
նե քիմնե⁴ քէնտի վիւճուտլերինի էօլլեմ տերեճեսի
Թէհլիքէյե գօյսրագ , էլլերինտե գըրըճ տիւշմանըն
մապէյինտեն կէչիւպ վարըրլէր մեզքիւր գուլուտան
սու կէթիրիլէր : Լաքին⁵ չիւնքի տիւշման բեթլէհէմ
տե իտի , մեզպուրլերին կէթիրտիքլերի սու⁶ անլերին
գանը փահասը օլտուղինտեն , դաւիթ անի իջմէյիւպ
ալլահա հէտիյէ սուսսրագ եերէ սերփեր⁷ :
Տիւշման Թէքրար ճեմ օլտուպ կէտիքտե⁸ դաւիթ են
նե ալլահա սիւալ էտեր զիրա տայիմա անըն եարտը
մընա ումուտ էտեր իտի : Վե չիւնքի օ մահալտե ար
մուտ աղաճլերի վե օրմանլըգ վար իտի , ալլահ պու
տեֆա ճեվապ էտեր քի տիւշմանե գարը կիթմե .
իլլա կերի տեօն օրմանըն էնքսե դարաֆընե⁹ , վե ըիւզ
կեար զուհուր էթմէտեն¹⁰ արմուտ աղաճլերինին տալ
լերինին սէսինի իշիտիր իսեն¹¹ օ զեման կիթ տիւշմա
նըն իւզերինե , զիրա ալլահ օ վագիթ սենին էօնիւն

¹ Եւ ալլադգիքն և կին և հասին . և խօսեցան 'ի հովիտս տիտե
նայն . 2 Թագ . 5 . 10 .

² Յանկացու դաւիթ³ և ասէ 'ի տըրուցանէր ինչ շուր 'ի ջրհա
լոյն բեթլէհէմի . որ առ դրանն է . 1 Մեայ . 11 . 37 .

³ Եւ նուիրեաց զայն տեառն . և ասէ⁴ քաւիլ լիցի ինչ քո
տանէլ զբանդ զայդ . եթէ զարեան արանդ պիտոյիկ ազգից
1 Մեայ . 11 . 18 .

տէն կիտէր անկերի ճէնկտէ դըրմաղէ :

Փիւհագիգա՝ հէր նէ սուրէթ իլէ օլտա , տլլաճ գալ
տըր իտի քի տիւշմանը թէքտիւր հտէ , վէ լաքին սրու
պապտէ դաւիթէ ճէնկ ուսուլի թալիմ հտէր՝ քի ին
սան տալիս քէնտինէ պօրճ օլտա միւլաճաղալը թէրք
էթմէյիււպ՝ հանկը դարափտէն ասան եօլ իլէ գապիլ
իսէ տիւշմանը ֆէթհ էթմէք՝ անէ տիգաթ հտէ :
Պախուսուս քի շէթուհաթըն իճրասը եաընը տլլա ,
հըն րէյինէ մէնուտ օլտուղի պէյան օլա : Վագաւն էմը
օլտուղի մէնվալ իւզրէ դաւիթ տիւշմանըն իւզէրինէ
վարուպ՝ գաբաւօնտան գաղէշա տէնիլէն մահալէ վա
րընձա՝ գըրար անկերի : Պուստան գաթի նազար՝ ալ
լաճ տիւշմանըն գալպինէ գօրգու պըրագմաղ իլէ՝ ,
դաւիթին իսի հէր եհրտէ շէրէյի պուրու :

Վէ շիւնքի , օ՛ անէ տէկին տապանակ կարիաթարիմ
տէնիլէն շէհրտէ ամինագաբըն էվլնտէ իտի , (նիճէ
քի զիբը օլտու գըրգ սիւալտէ .) դաւիթ անի երու
սաղէմէ կէթիրիււպ՝ քէնտի էվլնտէ հըյիգ էթմէք
միւրատ էթմէկ իլէ , պին պաշը եիւզ պաշը վէ ճիւմ
ըն սեօշ երէրի իլէ մէյիլէրէթ հտիւպ , անկը տախի
րիգա օլտուգլէրի հալտէ , ճիւմէ խրաշէլ ճէմաէթի
նէ տախի խապէր հտէրէք , եէթմիլ պին ատէմ իլէ
վարը ոլէք ամինագաբըն էվլնտէն տապանակը ալուպ
պիւր ճէտիտ արապա իւզէրինէ գօրլէր , Գահանալէր
տապանակըն էօնիւնտէն , դաւիթ վէ ճէմաէթ տախի
ազիմ շաղլուք իւզրէ վէ տիւրիւ չալկըլէր իլէ զէ
պուր օգուլուպ շէնիք հտէրէք վէ օյնայարագ կիւ
տէր իտիլէր : Փիսամնա՝ ամինագաբըն հարմանընէ կէ
լինձէ , անըն օղու ողա՝ քի արապանըն եանընտան կի
տէր իսի , թօտուլէր արապալը պիւր դարափա էյմէլի
օլտու գտէ , տապանակ տիւշմէսին տէյուլ էլինի ուղա

■ Իււ եղև անուն դաւիթ յիւմ երէրի . և տէր ետ զերկիւղն նոյ
բա ի վերայ ամ աղգալ . և Մնայ . 14 . 17 :

տուույ անի դուժուենձէ , հիբմէթուլահ հեման անի
տէ տիւշիււ պէօլսի , զիրա սերպէսթլի ին տապա
նակա ել ուզատու պիւթուտու զինէ ալլահ կիւճէնտի :
Ֆիլհապիդա՝ պու զապէպին իւզէրինէ ճեմակթ զայ
նթ խէվի պիրլէ հէյպէթտէ գալտը իսէտէ , դաւիթ
տախի օ տէրէձէ խէվի էտէր քի , անի քէնտի էվի
նէ կեօթիւրմէ կէ ճէսարէթ էտէմէյիււ , երուսաղէ
մէ գալիւ պեղդար նամ քիմէսնէնին էվինէ իրաւ
էտէր , վէ անտէ իւջ ոյ գալտը տապանակ , Լաքին
հիբմէթ պու քի՝ մէղքիւր ողա անի դուժմասը ին
էօլտիւ , վէ սրեղդար՝ էվինէ ալմասը ին ինայէթէ
լայիգ օլուպ՝ մահսուլի զայնթ պէրէքէթլի օլարագ
տէվէթի արթտը՝ : Խօշաւ միւլահազա էթսինէր
պուրատէ ըուհանի խըղմէթն թայլի օլանէր , զիրա
գուսուր էտէնէ տէրհալ զազէպ վէրիււպ՝ ալահըն
իզգէթինի սուգլայանէ օրհնութիւն քէրէմ օլոու :
Տապանակըն սէպէպինէ մէղքիւր աբեղդարաւ օլան քէ
րէմի դաւիթ իշիտինձէ , անի քէնտի էվինէ կէթիւրմէք
իսթէյիււ քէլ էվիլէ ճիւսնէ իսրայէլէ խապէր էտէր ,
քահանալէր՝ վէ ճէմակթ պիւ իթթիթագ աղիմ՝ վիյ
նէթ վէ շապլագ պիրլէ՝ տապանակը աբեղդարըն է
վինտէն գալտըրմասը օլտուգտէ , դաւիթ քահանալէ
րէ էմր էտէր քի , մովսէսին թէնպիհի իւզըն անի օ
մուզէրինէ ալուպ կեօթիւրէլէր , քի մէղքիւր ողայա
օլան զապէպ՝ պաշգասընա տախի զուհուր էթմէյէ :
Վէ քէնտի զայնթ մէսրուր օլմալ ին՝ էսվապընն ին
զէրինէ վէմպէզար կիսմէկ կիլիւպ՝ սանթուռ չալա
րագ՝ վէ զէպուր սգույուպ՝ օյնայարագ կիտէր իտի
անըն էօսիւնտէն , քէզա քահանալէր սըրա պէ սը
րա , վէ ճիւսնէ իսրայէլ չալիլ վէ զայնթ շէնթ ին՝
կէթիւրիւրէր տապանակը սիօն տաղընտէ դաւիթին է

1 Եւ օրհնեաց տէր զաբեղգաբ և զամենայն քան ի նորա :
2 Թագ . 6 . 11 :

Վրէնէ , քի անըն իշխւն մախսուս պինա եափմըչ իտի ,
 Վէ տախի գուրպան քեօիւպ՝ ալահըն իսկինէ ճէմանէ ,
 Թէ տուա եթտիքտէն սօնկրա , էր վէ նիսվան՝ հէր
 պիր ատէմէ պիր էքմէք , պիր փարչա քիւլպաստը՝
 վէ պեօրէկ վէրիւպ՝ ճիւմէ իսրայէլ շաղ ու մէսրուր
 օլտու , պատէհու հէրքէս կիթտի քէնտի եէրինէ ,
 Վէ անտէ ղէտաղիլէրի Թային էտէր դաւիթ՝ քի տա
 պանակըն էօնիւնտէ ղէպուր օգուլուպ՝ տուայա մէշչ
 ղուլ օլալէր տայիմա , վէ ալահտան մէմնուն օլուպ՝
 անըն պիւլիւքիւկինի՝ վէ իսրայէլէ եթտիկի քէրէմի
 վէ ինայէթի իթիրաֆ էտէրէք , անըն միւպարէք իւ
 մի շէրիթինի միւշէրրէֆ էտէլէր , Վէ տախի մովսէ
 սին Թէնպիհ եթտիկի մէնվալ իւզըն սապահ ագչամ
 մօթատ օլան գուրպանը ալահա սուկալէր , նիճէ
 քի պէյան տըր . 1 Մն . 16 .

Փէհմ էյլէ . 6 քի ֆազիլէթ իշլէմէզ , ֆազիլէթ իշ
 լէյնէ հէրհալ պէհանէ պուլուր , նիճէ քի դաւի
 Թին ղէվճէսի մեղքող՝ տապանակըն էօնիւնտէ ջաւ
 կը իլէ օյնայարագ դաւիթին կիթտիկինի փէնճիրէտէն
 քեօրիւպ՝ ֆիքրինտէն անի մէզագ եթտի , Պատէհու
 դաւիթ էվէ կէլինճէ , կեօյա փատիշահա եագըշմաղ
 հարէքէթ եթմիշ կիպի , պու կիւն ճարիլէրինին վէ
 իըզմէթքեարլէրինին էօնիւնտէ նէ գատար զիյատէ
 միւշէրրէֆ օլմուլ իտին տէյու՝ աշիքեար ղէֆքլէնտի
 քինտէ , դաւիթ ճէվապ էտէր քի՝ ալահըն էօնիւնտէ
 օյնայըմ , միւպարէք օլտուն անըն իսմի , քի սէնին փէտէ
 ղինտէն զիյատէ պէնի իսրայէլէ փատիշահ եթտի . սէ
 նին ինտինտէ մագպուլ տէկիլ իսէմ տախի , ալահըն
 հուզուրինտէ տահա զիյատէ օյնայուպ շաղ օլու
 րում , ֆիլվագի՝ դաւիթին ճէվապլէրի մեղքողա ղայ
 եթ աղըր սայըլտը իսէտէ , ալահ տախի անէ կիւ
 ճէնտիկինտէն էվատ վէրմէյիւպ՝ պիւա վէլէտ էօլտի
 մէզպուրէ ,

Տոպանակ նէ՛ գառաթ վագըթ գալտը դաւիթին էլլինտէ ։

Ճ. Սողոմոնուն էլի իլէ եթուօաղէմտէ տաճարըն եւս
 փըլմասընէ գառաթ ։ Ֆիլիճագիգա՝ դաւիթ միւրաս
 էթտի տապանակ իջիւն ժախսուս տաճար եափմաղէ ։
 զիրա օ անէ տէկին տապանակա եէր թախսիս օլմայ
 ուս՝ ճէմաէթ իսթէտիկի մահալէ չատըր իլէ կեօ ԳԼ ։
 Թիւրիւր խտի անի ։ Պու խուսուստէ դաւիթ քէնտի է ։
 Վիբրինի նաթան փէյղամպէրէ տուլ էթտիքտէ ։ մէգ 15
 պուր ըիզա օլտու իսէտէ ։ ալլահ օ կէճէ նաթանա փէ ։
 տէր քի՝ կիթ պէնիմ գուլում՝ դաւիթէ սեօյլէ ։ պա
 նա էվ եափմասըն ։ Ջիրա չիւնքի դաւիթ տայիմա ճէնկ
 իւղըն օլարագ՝ չօգ գան տեօքմիւշ իտի ։ օ էճիլտէն
 անըն եէտի իլէ տաճարըն եափըլմասընէ ըազի օլմա
 տը ։ Վէ լաքին անըն պու միսիլիւ խըզմէթէ արզու
 քէշ օլտուղի մագպուլա կէչմէկ իլէ ։ վատ էտէր քի
 անի տիւլմանտէն հընգ պիրլէ՝ ղայէթ միւշէրրէն ։
 պախուսուս անըն վէ էվլատէրլինին փատիշահըղինի
 քէնտի հուզուրինտէ էպէտի գարար էտէ ։
 Նաթան՝ կէլիւպ ալլահըն էմրինի դաւիթէ թապէր
 վէրտիքտէ ։ ղայէթ մէսըուրիյէթ իւզըն տապանակըն
 էօնիւնէ վարուպ՝ շէտիտ աշգ իլէ ալլահտան մէֆտուն
 օլարագ ։ Թագրիր էտէր անըն ինայէթինի՝ վէ գուտ
 ըէթինի ։ պախուսուս թէվազիւ գալպ իլէ նիյազ է
 տէր ։ քի տայիմա քէրէմինի տիրիղ էթմէսին քէնտի
 յին վէ էվլատըն իւզէրինտէն ։ նիճէ քի պէյան տըր
 ազիզ քիթապտէ ։

Վէ չիւնքի՝ ալլահըն իարայիլէ վատ էթտիկի դօիբուգ
 տէն՝ պագը մէմլէքէթլէրի տիւլման քէնտի զապթընէ
 կէչիւմիշ իտի ։ դաւիթ անլէրի ալմագ իսթէյիւպ ։

1 էտա գաւթ զգաուցելսն ՚ի մեռայ այլազգեայն ։ 2 Թագ. 8 ։

ԳԼ • մովաբբը տենիլէն տիւշմանըն իւզերինէ վարուպ անլէ-
 Ը • ըի վուրտուգտէ , էսիր օլանլերին նըսփընը էօլտիւրէ-
 ՍԿ • ճէք , վէ նըսփընը սաղ պըրադաճագ. օլմաղ իլէ , եա-
 ԺԸ • Թըրըր անլերի եէր իւզերինէ , էօլլւմէ՝ եախստ եա-
 շամաղէ հանկըսը լայիգ տիր տէյու գուրա պըրա-
 գուպ , վէ Թարլա էօլլէր հիսապը իփ իլէ էօլլուպ
 էօլլւմէ միւսթահագ օլանլերի էշէտտի իսքէնճէ իլէ
 էօլտիւրիւր , եաշամաղէ միւսթահագ օլանլերի էօլ-
 տիւրմէյիւպ՝ խարաճկիւզար գուլ էտէր , վէ անլերի
 եաթըրտըրլի եէր իքիշէր իփ պօյի կէլըր՝ 1 . Զիրա աբ-
 րահամա վառ օլան եէրլերի , լեսու ալլահըն էմրի իւզ-
 րէ իսրայիլին օն իքի ճինսինին իսմինէ գուրա պըրա-
 գուպ՝ Թագսիմ էթմէլ իլէ , օ մահալլէր իսրայիլին
 միւլլէիւ սլմուշ իտի . Յէ . 18 . տիւշման ճէպրէն ան-
 լերի զապթ էթմիշ օլմաղ իլէ , դուլթ օ մահալլէրի
 ալտըղլիտէ՝ տիւշմանը իփ իլէ էօլլուպ էօլտիւրտիւ :
 Զիրա ալլահըն իսրայիլէ էօլլու իլէ վէրսիկի եէրի ,
 անլեր պի զայրի հագլն զապթ էթմիշ իտիլէր :
 Գէզա ալլահըն վատի իւզրէ մուրատ չալը (տիւրդիւ-
 տաղը դարաթընտէն) իսրայիլ դօփրաղինէ սինօր օլմաղ
 իլէ , Յէ . 1 . 4 : դուլթ օ մահալլէ տէկին կլթմէլի
 օլտուգտէ , սուբ տէնիլէն էյալէթին փատիշահը՝ աղ-
 րադարը վուրուպ գըրար , վէ անըն մէմէքէթէրլի
 տէն չօգ պագըր ալըր . քի սողօմօն տաճարը եափ-
 աղլիտէ , անլերտէն եափտը պագըր հալուզլերի
 տիրէկլերի՝ վէ սայիր լէվաղիմէթէրի : Վէ շամ էյալ-
 լէթինտէ օլան սիւրէանի փատիշահը՝ աղրադարըն իմ
 տատընէ կէլիշ օլտուղլիտէն , անի տախի գըրուպ
 միւրեանիլերի վէրկի ալթըն տախիլ էթտիքտէն մա-
 տէ , շամա գարչը պիր սէհրաթ եափուպ՝ անտէ
 ապէր սագլար , քի օլմալա տիւշման՝ իսրայիլին դօլի-

1 Եւ էղն էրիւ պարանն սպանանելոյ . և երկու պաքանք
 Զարեշուշանելոյ . 2 Թագ . 8 . 2 9

րաղինէ կ'իրիւպ հասարակ էտէ :

Դաւիթին հարաքէթինէ նազարէն՝ խորայէլն էյալէ ,
Թինէ սինօրտաշ օլան սայիր միլէթէրլն փատիշահէ-
րի ղայէթ խէվէ իւզրէ օլտուէր : Ղիրա ինայէթի
պարի՝ քիմին իլէ ճէնկ էտէր իսէ : Չէթուհաթ պու-
լուր իտի : Եմաթ նամ էյալէթ տախի խորայէլէ սինօր,
տաշ օլմաղ իլէ : անըն փատիշահ թուլու՝ խէվիինտէն
նաշի դաւիթ իլէ տօսթ օլմագ իսթէյիւպ : քէնտի օղ-
լու իլէ չօգ ւալթուն՝ կ'իւմիւշ վէ պարդըր թագընէր
հէտիյէ իրսալ էտէրէք : մէմսուն օղուր մէզքիւր ադ-
րազարը դըրտողի իլինն : զիրա ադրազար՝ թուլույա
տիւշման իտի : վէ դաւիթ անըն հէտիյէսինի գապուլ
էտիւպ՝ մուհապպէթ իւզրէ օլտուէր :

Նազար էյլէ պուրատէ դաւիթին սատագ.աթինէ : Ղի-
րա զլոր օլտուղի մէնալ տիւշման իլէ ճէնկ էտէրէք
ղայէթ մէշղուլիյէթ իւզրէ օլտու իսէտէ : քէնտի սա-
տըգ՝ միւհիւպի յովլաթանը տախի Չիբրինտէն իխրաճ
էթմէյիւպ՝ սաւուղուն էթպայիլէրինտէն սիբա նամ
քիմէսնէյէ սիւալ էտէր : քի սաւուղուն դարաշըն-
տէն քիմնէ գալընշ վար իսէ : յովլաթանըն խաթրը ի-
լինն անէ ինայէթ վէ իզզէթ էտէ : Վէ ջիւնրի յովլա-
թանըն՝ մեմփիւթսթէ նամինտէ՝ իքի այաղը թօփալ
պիր օղլու վար իտի (նիճէ քի էլլի իւշ սիւալտէ զլոր
օլտու) : անըն խապէրինի սլորգտէ՝ հուղուրինէ կէ-
թիրիւպ թէսէլա էթտիքտէն սօնկրա : սաւուղուն
փիւլքիւ օլան թարլաէրի : վէ տախի հէր նէսի քի
վար իսէ՝ անէ ինամ էտիւպ թէնպիհ էտէր՝ քի տայ-
իմա քէնտի սօրաւտընտէ դամ էտէ : Լաքին մէզպու-
րուն միքա նամինտէ պիր քիւշիւք էվատը օլմաղ իլէ :
էէրէք չօճուղուն՝ վէ կէրէք թարլալէրին իտարէսինէ
մէզքիւր սիբայը թային էտէր : քի մեմփիւթսթէ տայ-
իմա էրուսաղէմտէ գալուպ րահաթ էտէ :

Ֆէհմ էլլէ : նիճէ քի յովլաթան՝ դաւիթին տար կ'իւ-

ԳԼ
Թ

նիւնտէ անի թէսէլլա էթտի , քեզու դաւիթ՝ անըն
 մուհապպէթինի ֆիքրինտէն իւրաքանչէր թմէյիւ պ' օղլու
 նու էվլատ փայտսինտէ իզզէթ պիրէ տայիմա էանըն
 տէ սագլար , Զիրա ֆաշիլէթլին վէ սատադաթքեար
 օլմաշ իլէ , սրգլէթ վագթինտէ քէնտինէ տօսթլուգ
 էտէնլէրի ունու թմայուպ' անլէրէ էյլէք էտէր իտի :
 'Նիճէ քի ամեն փատիշահ ճաշա՝ անըն փէտէրինի վէ
 վիսլիտէսինի՝ սաւուղուն շէրրինտէն հըլզ էթմէք ի
 չիւն : պիր վագթթ էանընտէ սագլայուպ' տօսթլուգ
 էթմիշ օլմաշ իլէ (նիճէ քի գըրգ էէտի սիւալտէ
 ԳԼ . պէյան տըր) , նաաա էօլիւպ' օղլու ունոն՝ փատիշահ
 Ժ . օլտուգտէ , դաւիթ մախսուս քէնտի իթիպարը թէ
 ՍՄ . վապիլէրինի իրսալ էտէր , քի անի թէսէլլա էտիւպ'
 ԺԹ . փատիշահ օլտուղինի տախի թէպրիք էտէ , լաքին ա
 նըն ըրիշալէրի՝ դաւիթին դարաֆընտէն կէլինլէրի կեօ
 ըրիւնճէ , չուղուտլուա կէլտիլէր տէյու իշկիլէ վար
 մաշ իլէ , անլէրին սագալլէրինի թըրաշ էտիւպ , էս
 վապիլէրինի տախի էարը պէլտէն աշաղայէ գաոուր քէ
 սէրլէր : Մէզայուրլէր պու միսիլլէ ընզալէթ իլէ տեօ
 նիւպ երիքովա կէլտիքլէրինտէ , դաւիթ իշիտիւպ' ան
 լէրէ խապէր էտէր , քի սագալլէրի պիթինճէ երիքով
 տէ օթուրուպ' պատէհու կէլինլէր երուսաղէմէ ,
 Գիւսմա՝ պու դարգ մասլահաթըն նիհայէթի ճէնկ
 տէ գարաբ գըլաճաղի աշիքեար օլմաշ իլէ , ամանլու
 լէր տէրհալ պալատէ մէզքիւր սիւրեանի փատիշահը
 ադրաղարա՝ վէ սայրլէրինէ քիւլլէյէթլի ագչէ վատ
 էտիւպ , ճէսիմասքէր ճէմ էտէրլէր : Դաւիթ՝ անլէ
 ըրին հարէքէթինի իշիտինճէ , քէնտի սերասքէրի յու
 վարը ջօգ ասքէր իլէ անլէրէ գարշը իրսալ էտիւպ՝
 դարաֆէյին ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , յովարըն ասքէրի
 շալիպէ օլմաշ իլէ սիւրեանիլէր գաշարլէր :
 Մնէրին գաշտըղինի ամանլուլէր կեօրիւնճէ , ֆիրար է
 տիւպ շէհրէ կիւրիլէր քի իսրայէլին գըլքընտէն

հընդ օլաւեր : Աէ չիւնօի տիւշման գըրըլուպ զիրար
էթտի , օ հախտէն յովաք տախի ալտէթ հտիւպ կէ
լիր երուսաղէմէ :

Աէ լարին մէգքիւր աղրաղար , աւնի քի մուգատտեմ
դաւիթ թէքտիր հտիւպ՝ վէրկի ալթընէ տախիլ էթ
միշ իտի , պու տէֆա տախի ալթ օլտու իսէտէ , եէ
նէ րահաթ տուրմայուպ՝ սալիր սիւրեանիլէրի ճէմէ
տէր քի իսրայէլին իւզէրինէ կէլէ , Դաւիթ մասլահա
թը տուլունճա՝ ճիւմէ իսրայէլի ճէմ հտիւպ՝ վէ քէն
տի սիլ նէֆա յորդանան չալըր կէչիւպ՝ ճէնկ էթտիք
տէ , ինայէթի խիւտա՝ անլէրի գըրուպ ճէմի միւհիւ
մաթէրինի ալըր : Վագաա՝ պու տէֆա սիւրեանիլէր
օ տէրէճէ թէքտիր օլտուլէր քի , պիր տահա տմն
լուլէրին եարտըմնա կէլմէկէ խէվի էթտիքլէրինտէն
մատէ , քէնտիլէրի տախի դաւթէ թէսլիմ օլուպ
տայիմա իդաաթ իւզրէ օլմաղէ դահահութ հտէրլէր :

Սիւալ 56 :

Դաւիթ միւտտէթի վասիշահլըղնտէ՝ քէտէր կէօրիւպ գաաա
վէթ իւզրէ օլտումու :

Ճ • Օլտու • Դիւվազի՝ տիւշմանլէրինին իւզէրինէ
հէր նէ մըգտար զալիւպ օլտու իսէտէ , տիւնեատէ ին
սանէ տայիմա պիքէտէր գալմագ միւմքինսիղ օլմաղ
իլէ , պիր տէֆա քէնտի տախի նէֆսինէ ալթ օլուպ
կիւնահա տիւշմէսի իլէ , չօգ վագըթ կէօղ եալը իլէ
աղալուպ գասապէթ էթտիքտէն մատէ , իքի էվա
տընն նալէրի հարէքէթի սէպէպլինէ՝ աղիմ քէտէրէ
կիրիթթար օլտու , Զիրա (նիճէ քի պալատէ զիքը
օլտու) , յովաք՝ սիւրեանիլէրի Դէթհ էթտիքտէ՝ ա
մնլուլէր տէրունի շէհիրէ զիրար էթմէկ իլէ , քէ
մալի մէրթէպէ թէքտիր օլմատըլէր , Օ՝ հախտէն եր , ԳԼ •
Թէսի սէնէ թէքըսը անլէրին իւզէրինէ յովաք իլէ աա ԺԱ •

թէր իրսալ հտէր : քի իսրայէլէ էթտիքէրի ընդալէ,
 Թէ կեօրէ՝ հշէտտի զազէպ իլէ Թէքտիր հտէ անլէ,
 ըի : քի պիր տահա իսրայէլէ գարշը տուրմայալէր :
 Վէ քէնտի երուսաղէմտէ գալուպ պիր կիւն ուլգու,
 տուն գալգտըղինտէ՝ սարայրնըն սութուփունտէ (տա,
 նիք) կէզէր իտի : Ֆիամմա՝ ուրիա նամ քիմէսնէնին
 գէվճէսի բերսաբէ տախի՝ օ վագըթ քէնտի էվինին
 սութուփու իւզէրինտէ եայգանմաշ իլէ՝ դաւիթ անի
 կեօրիւնճէ , հէման կէթիրտիւպ՝ անըն իլէ կիւնահ
 իշէր , զիրա ուրիա՝ յովաբ իյէ ճէնկէ կիթմիշ իտի :
 Վէ բերսաբէ համիլէ գալտըղինի դաւիթէ խապէր վէ
 ըինճէ , տէրագէպ յովաբա ատէմ իրսալ հտիւպ՝ ու
 քիայը երուսաղէմէ կէթիրտիր , քի էվինէ կիտիւպ
 էհլի իլէ եաթա՝ քի մասլահաթ զահիրէ չըգմայա :
 Ուրիա կէլտիքտէ , դաւիթ անի կէօյա ճէնկտէն խա
 պէր ալմագ սէպէպի իլէ կէթիրտիւպ կիպի , օրտու
 նուն հալինի սիւալ էթտիքտէն սօնկրա , կիթ էվինէ
 րահաթլան տէյիւպ՝ արտըրըրա հէտիյէ տախի իրսալ
 հտէր : Լաքին ուրիա՝ սափտէրուն վէ միլլէթինէ սա
 տըգ օլմաշ իլէ , իքի կէճէ երուսաղէմտէ գալուպ
 էվինէ կիթմէզ , Պէլի դաւիթ՝ տէփաթէն էվինէ կիթ
 տէտի իսէտէ , եէմին հտիւպ՝ տապանակ վէ իսրայէլ
 տիշարտէ չատըր ալթընտէ սաքին օլուր իքէն , նիճէ
 էվիմէ կիտիւպ՝ րահաթ հտէյիմ տէյու՝ էհլինին եա
 նընա կիթմէտիկի հալտէ , դաւիթ նաջար գալուպ
 քեաղըտ եազար յովաբա քի՝ անի ճէնկին շիտտէթլի
 մահալինէ Թային էթմէկ իլէ հօլէ , եազտըղը քեաղը
 տը տախի ուրիանըն էլի իլէ իրսալ հտէր :
 Խայրէթ ուլ , վէ տայիմա իհթիրազ էյլէ քի շահվէթ
 արգուսի գալպինէ տիւշիւպ՝ կիւնահըն իւք տէրէճէ,
 սինէ գատէմ պասմայաշըն , զիրա քեօթիւ տակ զին
 ճիւ Թիսալի պիրի պիրինէ մարպութ օլմաշ իլէ , ինսա
 նըն պիր կիւնահտէն օ պիր կիւնահէ տիւշվէսինէ սէ

պէս օլուր : ֆիւհագիգա՝ ուրիայը հօլտիւրմէք դաւի
Թին ֆիբրինտէն կէջմիշ տէկիլ իտի • անճագ՝ անըն ըն
զընէ կէջինճէ , հօլիւմիւնէ տախի գաստ հտէր՝ քի լը
սանէ կէլմէսին , Վագաա հմր օլտուղի իւզրոն՝ յովաբ
մասլահաթը իճրա եթմէկ իլէ՝ ուրիա հօլտիւ :

Վէ լաքին անըն իլէ տահա չօգ սաքէր հօլիւր • զիրա
ուրիա մութլագ ճէնկտէ հօլտիւն տէյու՝ պու տէֆա
ԹէրԹիպսիզ հարէքէթ հթտի յովաբ : Վէ սաքէրտէն
չօգ առէմ Թէլէֆ օլտուղինի դաւիթ տուլուպ՝ յովա
բա կիւճէնմէլի օլտու իսէտէ , անլէր իլէ ուրիանըն
տախի հօլտիւկինի իշիտինճէ , հօլքէսի Թէպքին օլուր :
Բերսաբէ՝ ուրիանըն հօլտիկինէ եաս դութուպ՝ գասա
վէթ կիւնլէրի կէջտիքտէն սօնկրա , դաւիթ անի քէն
տինէ զէվճէ հտէր • վէ կիւնահ իլէ հասըլ օլան հիւ
լատ տախի Թօղար :

Նազար էյլէ ալահըն ինսյէթինէ • զիրա՝ դաւիթ պու
թուսուստէ էշէտտի դաղէպէ միւսթահագ օլտու իսէ
տէ , ալահ մէրհամէթքեանի օլմուղ իլէ նաթան փէյ
շամպէրի իրսալ հտէր անէ՝ քի Թագսիրաթընը Թա
նըյուպ Թեսպէ տէյէ : Վէ նաթան կէլուպ Թէմսիլ է
լէ տէր քի , պիր շէհիրտէ իքի առէմ վար իտի • պի
րի տէվէթլի պիրի ֆագիր • տէվէթլինին զայթ չօգ
գօյուս վէ ինէկ սիւրիւլէրի օլուպ՝ ֆագիրին ֆէդաթ
պիր քիւլիւք գուզուսու վար իտի • քի անի գըզը կիւ
պի սէվիւպ՝ անըն իլէ իտարէ օլուր իքէն , տէվէթլին
միսաֆիր կէլոկիլնտէ , քէնտի սիւրիւլէրինի հսիր
կէյիւպ՝ ֆագիրին գուզուսունու ալուպ միսաֆիրէ իք
րամ էթտի • Դաւիթ պու Թէմսիլին քէնտի իւզէրինէ
օլտուղինի ֆէհմ էթմէյիւպ՝ հէման Թահվրէ կէլը •
Վէ եէմին հտէրէք , քիմ քի անի էթմիշ իսէ հօլիւմէ
միւսթահագ տըր , եէտի դաթ Թէճրիմ օլտուն • զի
րա ֆագիրի հսիրկէմէտի տէյու սիճիլ էթտի :

Նաթան՝ պու Թագրիրի ալուգտէ , ճէվապ էտէր

ԳԼ •
ԺԲ •

քի , սէն սին օ առէմ : ալլահ՝ սէնի փառիշահ է
տիւնս՝ սաւուղուն էլնտէն խելոս էթտի . անըն տէվ
էթինի վէ իսրայէլի սանա վէրտի , էկէր անէր ազ
խսէ , պիր օ գաւառ տահա վէրիր , նիչիւն ալլահն
էմրինի ընտտ էթտին . վէ ուրիւյը՝ ամնաւուլէրին դը
լըճը իլէ էօլտիւրիւս՝ անըն էհլնի ալորն :

Նաթան՝ պու միսիլիւ ճէվապլէր իլէ՝ դաւիթին գա
պահաթը օլտուղինի պէյսն էթտիքտէն մատէ , թագ
սիրաթընա պէտէլ՝ անէ վէրիլէճէք զաղէպի տախի իս
մի ընսմի իլէ խապէր վէրիւս տէր քի , սէնին օճաղն
տէն գըլըճ էպէտի ուզագ օլմասըն . քեօթիւլիւկի սէ
նին էվլնտէն վէրէյիմ՝ սանա , սէն քի կիզլի էթտին .
պէն սանա աշիքեար էտէյիմ՝ : ֆէհմ էյլէ , զուհուր
էտէճէք զաղէպին իսմինի վէ դարղըն պէյան էտէր
քի . իճրա օլտուղինտէ ըասթ կէլէ զուհուրաթ զանն
օլունմասըն . իլլա քի ալլահտան մախսուս զապէս օլ
տուղի աշիքեար օլուս՝ հերքէս անտէն իպրէթ ալա
րագ՝ քեօթիւ իլէ սիւլիւք էթմէսին :

Նաղար գըլ պուրատէ դաւիթին հալնէ . զիրա նա
թանըն ճէվապլէրինին հէր պիրլի՝ շէտիտ օգ միսալի
անըն գալպինէ թէհսիր էթմէկ իլէ՝ եիւրէկի գանէ
պուլանըր , պախուսուս ալլահտան գօրգար՝ մահ
աւս՝ վէ հագգը գապուլ էտէր օլմաղ իլէ՝ քէնտի
գապահաթընը տույտուգտէ , հիճապինտէն նաշի
նութգու դութուլուս՝ ճէվապէ գաւորը օլմասը :
Դաւիթ ալիշան պիր փառիշահ , զալէթ ալիմ , վէ
հէր վէճ՝ իլէ հաղըր ճէվապ , նէ՝ հիքմէթ քի՝ պու
տէրա ճէվապ էտէմէզ օլտու : Թաաաիւս էթմէ :

1 Եւ արդ՝ մի հեւապի սուր ՚ի տանէ քուլմէ մինչև ցյաւի
տեան . . . Ես յարուցից ՚ի վերայ քո չալիս ՚ի տանէ քուլմ
մէ . . . դու արարեւր զայդ ՚ի Ժաթուկ . և Ես արարից զբանգ
զայդ յանդիման ամենայն իսրայէլի . և աւաջի արեգախանս այլ
բորիկ . 2 Թագ . 12 . 10 :

զիրա քիչինն գաղափար թէնտինն լալ (համը) է տէր : Դաւիթին չէշմի կիւզէլ իտի տէրու քիթապտէ մէտհ օլունուր , լաքին ետպանձը տիշ էհլինէ պիր նա հէմվարէ նապար էթմէսի իլէ , կիւնահ տուժանը նիւ զուլ էտիւպ , զայէթ շիրքին օլտու : Տիւշման գատըր օլամատը անըն թէնինէ օգ վուրուպ եարալամաղա , անճագ՝ քէնտի կեօզլերի պիր քէմ նազար իլէ՝ անըն ըուհինի զէհլըլի օգ իլէ ետրալատը :

Դաւիթ՝ չօգ տէֆա տիւշմանըն մալինի թալան էտէր իտի , պու տէֆա քէնտի կեօզլերի՝ անըն ֆազիլէթիննի թալան էթտի : Դաւիթ՝ տայլիմա զէպուր սեօյլէլէրէք՝ ալլահըն մէճտինտէ օլուր իքէն , նէ՝ հիքմէթ քի՝ անըն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էթտի :

Դաւիթ՝ սանթուռ չալարագ սաւուղուն իլլէթիննի թէսքին էտէր իտի , անճագ՝ պի զայրի հագգըն ուրիա ճէնկտէ էօլտիւն տէյու սիճիլ եազմաղ իլէ , ճան էօլիւմիւ կիւնահ իլլէթինէ օլրատը :

Դաւիթ՝ տայլիմա աուալէթ շէրիյաթը իւզրէ հիւքմէտէր իտի , նէ՝ ճիհէթտէն՝ դատտարլուք պիրլէ էմրէտէր քի ուրիա էօլէ : Դաւիթ ճիւմէյէ ֆազիլէթ էօրնէկի օլուր իքէն , նէ՝ աճայլպ՝ քի ալէմէ քէսթիւ էմաւ օլաճագ իշ էթտի : Դաւիթ՝ քէնտի տիւշմանը սաւուղուն փուրսաղընը պուլուպ՝ անի էօլտիւրմէ ու կինտէն մատէ , մալիւթէսինն տալի փէշինի քէստի կինէ փիւշման օլտու , նէ՝ սէպէպ իլէ պու տէֆա քէնտինէ տօսթ վէ սատըգ օլան ուրլանը գանընա կիրտի : Դաւիթին գըլըճը՝ ալլահըն ետրտընը իլէ տայլիմա տիւշմանըն իւզէրինտէ իտի , նէ՝ վէճհ իլէ սիճիլ օլտու քի՝ ալլահըն զազէպ գըլըճը՝ անըն էվլինտէն էպէտի ուզագ սլմասըն , թաաաճիւպ էթմէ , ինսանըն հալի պու տիւնեատէ պեյլէ տիր , զիրա նէ գատտըր քի ճան թէնտէ տիր , վէ թէն ճան իլէ զլնտէ (կիւն շանի) տիր , ինսան թէհլէթտէն խալի օլամաղ :

Ելլամոտի եւ ատեմ՝ հէր քիմ իսէն՝ խօշա միւլահա
զա էյլէ հէր տէմ՝ կիւլէնմէ փաղիլէթինէ՝ իլմինէ՝
վէ պիւրիւքիւկիւնէ՝ իլլա խէվի էյլէ քի տիւշմէյէսին
շէյթանըն տուզաղինէ՝ Ալլահըն գօրգուսուսու իլլ
րաճ էթմէ գալլինտէն՝ քի հըրզ էթմին սէնի հէր
պէլատէն՝ Հըրզ էյլէ կեօղիւնիւ՝ պագմա էլին ըլ
զընա՝ դաւիթ՝ պիր տէֆա եապանձը տիշ էհլինէ
պագմաղ իլէ շէհվէթ նարի գալլինէ տիւշիւպ՝ միւտ
տէթի էօմրիւնտէ ահ ու ֆիղան պիրլէ տալիմա ալլա
հա նիյաղ էտիւպ ¹ , կեօղ եաշը տէգբէր իտի՝ քի ա
նի սէսնտիւրէ ² : Սէն տախի եանըրուպ՝ խէդա էթտին
խէ՝ ալլահըն իղղէթինի սագլլայարագ սօղրու գալլ
իլէ տէրհալ թեօպէ տէյիւպ՝ ֆիղան իլէ աղլա՝ քի
մաղփիրէթ պուլասըն՝ :

Ֆիլհագիգա՝ ալլահ քէնտի պի նիհայէթ մէրհամէ
թինէ մէպնի՝ կիւնահքեարը թեօպէյէ տալէթ է
տէր՝ լաքին ինսանէ տախի պօրճ տըր՝ քի քէնտի
կիւնահըրը թանըյուպ՝ թեօպէ տէյէ՝ քի մաղփիրէ
թէ լայիգ օլա՝ Նիճէ քի դաւիթ՝ նաթանըն ճէվապ
լէրինի իշիտինճէ՝ հէման անիտէ շէտիտ նէտամէթ
պիրլէ էթտիկինտէն փիւշման օլուպ՝ թեօպէ տէտի ³ ,
Նազար գըլ պուրատէ քի ալլահա նէ գատար ղիյա
տէ մագպուլ տըր թօղրու գալլ վէ թամ իթիգաթ
իլէ թեօպէ տէյիւպ՝ կիւնահտէն փիւշման օլմագ՝ զի
շա դաւիթին իսանընտէն թեօպէ սէսի շըգուպ՝ նաթա
նըն կիւշինէ վասըլ օլըճագ՝ տէրագէպ ալլահըն իւ
համ էթմէսի իլէ ճէվապ էտէր քի՝ ալլահ աֆ էթ
տի սէնին կիւնահընը՝ (ղազէպ իլէ) էօլմէյէսին ⁴ :

¹ Ողորմէ ա ինճ ած ըստ մեծի ողորմութե քոււմ . Սու . 50 .

² Արտասուք իմովք զանկողինս իմ թացի . Սու . 6 .

³ Ասէ դաւիթ ցնաթան . մէղոյ տուն . 2 Թագ . 12 . 13 .

⁴ Եւ ասէ նաթան ցաւիթ . և տէր անցոյց զբն զմեղա քա
և մի մեղեի . 2 Թագ . 12 . 13 .

Պէ՛լի դաւիթ թեօպէ տէյլապ կիւնահընէ մաղթիրէթ
պու՛ւմասը իլէ , ախրէթին պի նիհայէթ զազէպլնտէն
խէլաս օլտու . լաքին ինսան՝ թագսիրաթընա պէտէլ
պու տիւնեատէ ճէղա չէքմէկէ պօրճու օլմաղ իլէ .
պախուսուս՝ ուրիա էօլտիւքտէն սօնկրու տէրհալ ա
նըն զէվճէսինի ալտըդտա , մասլահաթ դաւիթին թէր
թիյպի իւզրէ օլտուղի զահիրէ չըգուպ՝ իխթիլալէ
պայիս ազիմ՝ պիր մէվատ օլմաղ իլէ՝ կիւնահ իլէ հա
սըլ օլան չօճուղին էօլէճէկինի խապէր վէրիր նաթան .
քի դապիաթ իւզրէ զուհուրաթ զանն օլունմասըն ա
նըն էօլմէսի . իլլա քի դաւիթին կիւնահընա պէտէլ
մախսուսիյէ զազէպ օլտուղի պէյանի իլէ՝ իշիտէնլէր
ալահըն խամին վէ ատալէթինի մէտհ էտիւպ՝ անըն
չէրիյաթընտէն խէվի պիրլէ՝ քեօթիւ ֆէյիլտէն կէրի
տուրալէր : Զիրա՝ դաւիթին պու հարէքէթի սէպէ
պլնէ փութփէրէսթլէր՝ ալահըն ատալէթինէ գար
ը , կէօյա քի հագգանիյէթ իւզրէ շէրիյաթ էթմէզ
տէյու ճէվապ էտէրէք՝ անըն միւպարէք իսմի շէրիթի
նի լիսանէ ալըշ օլտուլէր : օ՝ էճիլտէն նաթան տէր
քի՝ պու հարէքէթին իլէ ալահըն տիւճմանլէրլնի
թահրիք էթտին՝ :

Պու պապտէ խօջա միւլահաղա էթմինլէր ըուհանի
վէ ճիսմանի հիւթիւմտարլէր , քի նէ՝ գատար պիւյ
իւք կիւնահ տըր ալէմէ խէլալ վէրմէք :

Էտնա վէ փէօփալէ ատէմին գապահաթը աղըր օլ
սա տախի՝ քիմնէ անըն ֆէյիլնէ տիգաթ էտիւպ՝ իխ
թիլալէ վարմաղ . հիւքմ սահիպի օլան ճիւղի թագ
սիրաթ էթսէ , ալէմէ չօգ խէլալ վէրիր . զիրա ճէ
մաթ տայիմա քէնտի պիւլիւկինէ տէնլղէմէք արղու
օինտէ օլմաղ իլէ , անտէ ճիւղի գուսուրաթ կէօրսէ :

2 Բայց քանզի զայրացուցանելով զայրացուցեր զթշամիս տուն
Բանին ալնուիկ . որդին քո՝ ոց ծնանկըց է քեզ՝ մահու մեռ
թի . 2 Թագ . 12 . 14 .

Հերհալ անի լիսանէ ալուպ զէմմէտէր • Ետխօտ անէ մէյլ հտէր • պախուստւս քի տահա զիյաւտէ ֆէնայե գատեմ պասար • Հերքէս եալընդ քէնտի Թագսի, րաթը սէպէպինէ Թէքտիր օլուր • հիւքմ սահիպէրի զիյրի տէսթէրինտէ օլանէրէ քեթիւ եմսալ օլմալէ, րի իլէ անէրին Թագսիրաթը սէպէպինէ տախի Թէք տիր օլսալէր կէրէք • Իտի պու սուրէ Թտէ՝ վէ հէր վէճճ իլէ պօրճու տըրլէր քի նահէմվար հարէքէթլէրի Թէքք Էտիւպ՝ Ճիւմէյէ ֆազիլէթ Էօրնէկի օլալէր • զիրա դարղը Ետէր իլէ Թէքտիրիլէթտէն խէլաս օլմագ անէրէ միւմքին տէկիլ • Նիճճ քի դաւիթ՝ պիր տէֆա իխթիլալէ պատի հարէքէթտէ պուլունտու ի սէտէ • պատէհու տօղրու գալպ իլէ Թեօպէ տէյիւպ • վէ տալիմա կեօղ եաշը տեօքիւպ՝ վէֆաթընէ տէկին պիրան գուսուր Էթմէյէրէք Ճիւմէյէ ֆազիլէթ Էօրնէկի օլտու •

Ֆիլհագլիգա՝ դաւիթին եանըլուպ խէղա Էթմէսի՝ վէ Թեօպէ տէյիւպ մաղֆիրէթ պուլմասը՝ Ճիւմէ ինսանլէրէ աղիմ իպրէթ տիր • Զիրա ֆազիլէթլի ատեմ՝ անըն եանըլտըղինի վիւլահագա Էտիւպ՝ խէվի հտէր՝ քի եանըլմասըն • քէգա եանըլուպ խէղա հտէն՝ անըն մաղֆիրէթ պուլտուղինի ֆիքը Էթմէկ իլէ սլահըն ի նայեթինտէն գաթի ումուտ օլմալարագ Թեօպէ տէյիւպ մաղֆիրէթլէ լայիգ օլուր • Վէ լաքին օլմալա քի՝ մաղֆիրէթ ումուտի իլէ կիւնահ իլէյէսին • զիրա սլալահըն մէրհամէթի դայէթ չոգ տըր՝ Թեօպէ տէյէնին Թագսիրաթըն հէրհալ տֆ Էտէր տէյէրէք խէղա հտէն • անըն մէրհամէթինի կիւնահ ալէթի Էթմիշ սոյըլըր • Ե ԷՃիլտէն մաղֆիրէթէ նասէղա օլուր • Դէլի տըլահըն մէրհամէթինէ Էօլիւ վէ դարտըր օլմաղ • Լուօին աստալէթինէ տախի Էօլիւ վէ գարտըր օլմալը զինտէն՝ Էտրնըղ մէրհամէթինէ ումուտ Էտիւպ՝ պիլ և Էպա աւաթին • որ յուսով մեղանչէ • անյոյս կորչէ •

Երեք քեթիւիւնէ մէջ հտէն , հերհալ ատալեթին
տէն թէքտիր օլուր : Նաբին հալ պու քի չօղերի աշ
նըն մէրհամէթինի զիւր հտիւպ՝ ատալեթինի տիւ
շիւն մէտիւքերինտէն թէքտիր օլուրէր , Պաթուսուս
քի մէլուսն շէյթան տախի՝ ալահ մէրհամէթին տիր
խէվի թէմէ տէյու ագլը երմէյէն քիմէսնէյէ զիթ
վերիւր՝ քի կիւնահա տիւշիւրէ , պատէհու ատալեթ
լի տիր՝ աֆ էթմէզ տէյու գօրգու վէրիւր , քի ալահ
հըն ինայէթինտէն գաթի ումուտ հտերէք քէնտի կի
պի ճէհէննէմլիք հտէ , Իմտի եկէր թէքտիր օլմագ
իւթէմէզ իսէն , էվլէլա ալահըն ատալեթինի միւլա
հազա հտերէք էէվի էյլէ քի խեղա էթմէյէսին , վէ
եկէր էանըլուպ կիւնահա տիւշէր իսէն , մէրհամէ
թինի միւլահազա պիրլէ թեօպէյէ կէլ քի դաւիթ
կիպի մաղֆիրէթ պուլասլն :

Պատէհու մէզքիւր չօճուգ խասղէ օլտուղինտէ՝ դա
ւիթ անըն իշիւն օրուճ դութուպ՝ գասալէթ պիրլէ
եկէր իւզէրինէ գափանարագ՝ ալահ նիյազ հտէր :
Խըզմէթքեարլէրի անի գալտըրմագ իւթէտիքլէրին
տէ՝ գալգմազ , վէ դաամ՝ տախի էթմէզ :

Եէտինճի կիւն չօճուգ էօտիւքտէ , մէզպուրէր անէ
խապէր վերմէկէ խէվի էթտիլէր իսէտէ , անլէրին
հարէքէթինտէն չօճուղին էօլտիւկինի տույունճա՝ գալ
գուպ էայգանըր , վէ էսվապընր տէկիշիւպ տապան
կըն էօնիւնէ վարըր մէ մուսնիյէթ պիրլէ ալահա սէճ
տէ գըլար , վէ կէիւպ դաամ հտէր : Դաւիթին պու
հարէքէթինէ խըզմէթքեարլէր թաաճիւպ հտիւպ՝ մէ
պէպինի սիւալ էթտիլէրինտէ , ճէվապ հտէր քի՝ չօ
ճուգ ոաղ իքէն աղլէր իտիմ , քի ալահ ինայէթ է
տիւպ էօլմէսին , լաքին էօլտիւքտէն սօնկրա նիշիւն
եաա դութայլմ , մէկէր գաաըր մըլմ անի կէրի չէ
վերմէկէ , օ պանա տեօմէզ , պէն անէ կիտէճէկիմ
Դաւիթ՝ պու ճէվապ իւթ ալահըն րէյինէ բիզա օլուպ :

քենտի Թէսէլլա օլտուգտէն մատէ՝ բերսաբէյի տա-
խի Թէսէլլա հտէր :

Պատէհու բերսաբէ համիլէ գալուպ՝ հրքէք էվլատ
Թողուրտուգտէ՝ անըն իսմինի սողոմնն չաղըրըր դա-
ւիթ : Վէ ալլահ՝ սողոմնու սէվիւպ , նաթանըն էլի
իլէ (յեգէղի) չաղըրըր սոնըն իսմինի՝ քի ալլահա սէվ-
կիւլիւ տէմէք տիր :

ՍԻՆՈՒՆ 57 .

Դաւիթին սերօսքերի յովաբ՝ քի ամօնուէրին իւզերինէ կիթ-
միշ իտի : նէ գատար վագիթ գալտը անտէ :

Ճ . Պիլը սէնէ մըգտարի : Զիրա (էլլի ալթը սիւ-
արոտ զիբը օլտուղի մէնվալ իւզրէ) յովաբ՝ ամօն էյ-
ալէթինի խարապ էտիւպ՝ վապթ էթտիկինտէ , անըն
փատիշահը ճիւմէ ասքերի իլէ ռաբաթ տէնիլէն մէմ-
լէքէթէ կիրիւպ հընթ օլտու . վէ օ մահալ զայէթ մէ-
լին՝ անտէ ասքեր՝ վէ սու չօգ օլուպ՝ հըրաֆը տա-
խի խէնտէկ վէ սու իլէ գուշատըմը օլմաղ իլէ , զայ-
էթ կիւճիտի անըն ֆէթհ օլմասը . նիճէ քի անի սու-
շէհրի իսմի իլէ անար քիթապ : օ էճիլտէն օ գա-
տար միւտտէթ գալտը անտէ : Վէ կիւն պէ կիւն մէմ-
լէքէթին հիսարինէ եագլաշուպ՝ ֆէթհ էտէճէք մէր-
քէզի մուհասէրէ էտինճէ , դաւիթէ խապէր էտէր
քի պիւ նէֆս քէնտի կէլէ օրտույա , քի մէմլէքէթ
ալընտըգտէ՝ իսիմ վէ շէրէֆ անըն օլա : Օլ պապտէ
դաւիթ՝ քիւլլիէթի ասքեր իլէ վարուպ անի ֆէթհ
էտէր . վէ անըն փատիշահընըն թաճընը՝ օ քի ալթուր
վէ զիգըմէթ միւճէվհէր իլէ տօնանմը շ իտի ալըր :
Վէ տախի զայէթ չօգ թալան էթտիքտէն մատէ :

Առաքեալ յովաբ զհրեշտակս առ դաւիթ և ասէ . պատե-
րազմեցայ ընդ ռաբաթայ . և հասի յառնուլ զքաղաքս Զոց 2
2 Թոգ . 22 . 27 :

տիւնը թուղւա ետփորդէրն մահալտէ ետը իւղէ
րինէ ետթըրուպ , տէմիր թէքէրէքլի տիւլէն՝ հար
ման չէվլիրիր կիպի անլէրին իւղէրէրինտէ կէզտիրիր ,
լաքին տիւլէնին հզրաթընտէ՝ վէ ալթընտէ տէմիր
չէնկէլ , քէսկին քէսէր , վէ տէստէրէ միսիլլիւ տիւր
լիւ խնէնձէ ալթըրի օլուպ՝ ղայէթ շէտիտ սիյասէթ
իւէ հէլլաք հտէր անլէրի , պու տիւրլիւ հտէր իտի
ճիւմէ ամոնլուէրին մէմէքէթըրինտէ , պատհհու
աղիմ շաղլըգ պիրլէ կէլիր երուսաղէմէ :

Անճագ՝ ղանն էթմէ քի պու պասպտէ ղատտարլըգ
էթտի , վագատտ ատէթտէն խարիճ իտի մէգքիւր ղա
ղէպ , լաքին անլէր քի պի ղայրի հագգըն՝ ղոււիթին
ատէմլէրինէ ատէթտէն խարիճ ընզալէթ էթտիքէ
րինտէն մատէ , սիւրեանիլէրի տաթի անըն իւղէրինէ
հիւճմ էթտիրմիշ օլմալէրի իւէ , իճապ էթտի անլէրի
հշէտտի ղաղէպ իւէ հէլլաք էթմէք , քի սայիրլէրի
իպրէթ ալուպ՝ նաշէրի հարէքէթ էթմէյէր :

Վագատ՝ ղոււիթ տիւնընըն թէքտիր էթմէկ իւէ շաղ
օլտու , վէ լաքին ճիւմանի շաղլըգ ինսանէ պագի օւ
մատըղլնտէն , իւք օղլու ամնուէն փըսգը փէսատ հա
րէքէթի սէպէպինէ . աղիմ գասալէթէ կիրիթթար
օլարագ աղլտոր : Զիրա մէգքիւր ամոն՝ ալիսողո՝ ԳԼ
մուէն գըլ գարնտալնէ (քի անըն իսմի թամար՝ վէ ԺԳ ,
ղայէթ հիւսիւնտար իտի) նահէմլարէ փիքիր իւղէ
մուհապպէթ էթտի խնտէ , պու միսիլլիւ քէօթիւ
վէ մէքրուհ իշին՝ ինսանէ եագըլմաղ վէ ղայէթ ա
ղըր օլտուղի աշիքեար օլմաղ իւէ , մէրապինի իճրա
էթմէկէ ճէսարէթ հտէմէտիկինտէն , կիւն պէ կիւն
վիւճուտի ղայիթէնմէկէ եիւզ գուլթար :

Մէգպուրուէն պու հալինի՝ ղաւիթին գարնտալնըն օղ
լու յնաղաք նամ փէրզանէ քիմէսնէ , քի անըն ընթի
կի իտի , սիւալ հտիւպ մասլահաթը անկլատըգտէ ,
փէսատէ պայիս օլարագ տէր քի , խասգէ օլ , փէտէ

րին կէլտիքտէ , տիւն քի Թամարը իրսալ էտէ քի եկե
մէք փիշիրիւպ եհտիրսին սանա , ֆիլհագիգա զիքը
օլտուղի մէնվալ իւզրէ՝ կէյա խասդէ օլմուշ կիպի
եաթտըղինտէ , գաւիթ իշիտիւպ եանընէ կէլինճէ ,
Թամարը իրսալ էթ տէյու նիյազ էտէր . օ տախի
Թամարա խապէր էտէր քի ամոնուն էվինէ կիտէ , վէ
անէ եեմէք փիշիրիւպ եհտիրէ . Մեզպուրնէ կէլիւպ՝
վէ անըն մաթուլպի իւզրէ հուզուրինտէ դասամ փիշի,
րիւպ սունտուղինտէ եեմէզ , վէ եանընտէ օլան ատէմ
լէրի տիշարը չըգարտդատէն սօնկրա Թամարա տէր քի
ստայա կեթօթիւր եեմէկի , քի սենին էլինտէն եէլիմ .
օ տախի կեթօթիւրիւպ եհտիրէճէք օլտուղի հալտէ .
պի էտէպ ամօն քէնտի ֆէսպո ֆէլլինի իճրա էթմէք
արզուսինտէ օլտու , լաքին Թամար՝ չիւնքի ըրզ էհլե
վէ պիքիր իտի , պու միսիլլիւ քեթօթիւ իշ էթմէ տէյ
ու՝ ղայէթ չօգ նիյազ էթտի իսէտէ , պիր կեօնէ իս
լահ օլմայուպ՝ քեթօթիւ ֆէլլինի գահրէն վէ ճէպրէն
իճրա էթտիքտէն սօնկրա , մուհապպէթի տիւշմանը
ղէ Թէպտիլ էտէրէք , ըեզալէթ պիրլէ տէրհալ էվին
տէն իխրաճ էտէր անի , մատամ քի պու միսիլլիւ մու
հապպէթին սօնու տիւշմանըգտէ գարար գըլար .
Փէհմէլլէ՝ մէզպուր մուգատտէմ նաշէրի աշգ իւզ
րն օլմաղ իլէ , գապահաթընէ գատար քի աղըր ի
տի , արզուսինէ վասըլ օլուպ էվինտէն անի իխրաճ
էթտիկինտէ , քեթօթիւլիւկի օ գատար զիյատէ Թա
րադգա պուլտու , նիճէ քի մահաուպ Թամարըն տա
խի՝ պիքիրլիկի Թէլէֆ օլտուղի քէնտինէ հէր նէ մք
տար կիւճ կէլտի իսէտէ , ամօնուն էվինտէն ըեզալէթ
պիրլէ իխրաճ օլմասը տահա զիյատէ կիւճ վէ աղըր
կէլտիկինտէն՝ ահ ու ֆիղան իւզրէ պաշընա քիււսէր
փէր , պիքիրլիկինէ նիշան օլան իւզէրինտէքի չիւնքը
հսվապը երութար , վէ իքի էլինի պաշընա գօյուպ է
լիւմ տէրէճէսի գարապէթ պիրլէ միւքէտտէր օլարագ

վէ աղլախարադ կիտէր աբիսողոմուն էմինէ , մէզպուր
մասլահաթը տույտուգտէ , Թէնպիհ էտէր քի քլում
սէյէ սեօյլէմէսին : Ֆիհրադիգա՝ աբիսողոմ պու խու
սուստէ՝ ամնա շայէթ կիւճէնտի իսէտէ , դաւիթ՝
հէր հալ անի Թէքտիր էտէր տէյուլ՝ պիր ճէվապ էթ
մէզ , Պէլի դաւիթ՝ ամնուն էթտիկի քեօթիւլիկի
իշիտիւպ՝ հովքէյէ կէլտի , լաքին խաթրը գըրըմասըն
տէյուլ՝ անէ Թագիր տախի էթմէտի , զիրա իւք էվա
տը օլտուղի իջիւն չօգ սէվէր իտի անի : Վէ իւչ սէնէ
մապէյն կէջիւպ՝ դաւիթ միւսահատէ էտինճէ , աբի
սողոմ՝ հըրսլանուպ միւսախէթլի վագըթ արար քի
ամնուն էօլտիւրէ ,

Պատէհու գօյունլէրինի գըրփմաղէ կիտէճէք օլուպ՝
դաւիթի տալլէթ էտէր քի զիյաֆէթ էտէ , մէզպուր
էթմէք իսթէմէտիկինտէ , ճէվապ էտէր քի սէն կէլ
մէզ իսէն , պարէ պիրատէրիմ ամն կէլին :

Դաւիթ անէ տախի ըագի օլմազ , լաքին Թէքրար իպ
րամ էտինճէ , ամնուն վէ օ պիր էվատլէրինի տախի
իրսալ էտէր , աբիսողոմ անլէրէ փատիշահ տալլէթի
էիպի ազիմ զիյաֆէթ էթտի իսէտէ , մուգատտէմ
քէնտի Թէվապիլէրինէ Թէնպիհ էթմիշ օլմազ իլէ ,
ամն մէճիստէ շազ օլմագ իւզըն իբէն վուրուն տէյ
ու էմր էտինճէ , անի վուրուպ էօլտիւրտիւքլէրինտէ ,
օ պիր գաքնտաշլէրի հեման գաթըրլէրինէ պինիւպ
գաշարլէր : Դաւիթ՝ պու միսիլիւ ուգուպէթի տույ
ունէ , էվատլէրինին հէփիսի էօլտիւ տէյուլ՝ հովա
պըն երութուպ՝ եհր իւզէրինէ տիւշէր , քեզա աըն
Թէվապիլէրի էվապիլէրինի երութարլէր : Լաքին պա
լտէ մէզքիւր յօնադաբ՝ մուգատտէմ մասլահաթէ
տէնահ օլմազ իլէ , եալընը ամն տըր էօլէն տէյու
սեօյլէր իբէն , դաւիթին օ պիր էվատլէրի կէլիւպ իւ
ճէ սէս իլէ աղլատըլէրինտէ , դաւիթ վէ ճիւմէ Թէ
վապիլէրի շայէթ չօգ աղլարլէր , Վէ աբիսողոմ ֆի

րօսը հտէր յորդանան չայլն գարշը եագասընտէ՝ վալի տէսինին փէտէրի գեսուր էյալէթինին փատիշահը Թողմէնմին եանընէ :

Ֆիհրադիգա աբիսողոմուն՝ ամօնա ղայէթ կիւճէնմիշ օլտուղի մալիւմ իտի : լաբին իւջ սէնէ՝ զարթընտէ զին հար տիւշմանլըգ սուրէթի իզհար էթմէտիկինտէն , պէլքի հօվքէսի Թէպին օլտու տէյու՝ դաւիթ հմնիյ , էթ հտիւսյ ամօնու անըն տալէթինէ իրսալ էթտի : ամօն տալի պու ֆիքիրէ զահիւյ օլուսյ՝ իհթիրազ էթմէյէրէք պի խէվթ կիթտի : Ֆիտմմա աբիսողոմուն հօվքէսի ս գատար միւտտէթ պէյնինտէ Թէպին օլ մատղլնտէն մատէ , Թամարը տայլմա քէնտի էվլին տէ ահ ու ֆիղան իւզրէ կեօրմէկ իլէ , կիւն պէ կիւն զիյատէ Թարագգա պուլուր իտի : Պախուսուս ամօն ուն էթտիկի քեօթիւլիւք աշիքեսար իքէն , դաւիթ անէ իթապ էթմէզ , ամօն տալի էպէտի փիւշմանլըգ սուրէթի պէյան էթմէյիւսյ գապահաթսրզ կիպի սէր պէսթ կէզէր : Վագաա էկէր դաւիթ՝ ամօնու ազ մէ չօգ Թէքտիր էթմիշ օլսա իտի , գասիլ քի անըն հօ լիւմիւնէ գատտ էթմէզ իտի աբիսողոմ : Զիրա ախէրին քէտէրինէ պատի օլարագ՝ ղազէպէ միւսթահագ օլանը շէրի միւճիւպինճէ Թէքտիր էթմէզ իսէ ղաա պիթ , միւքէտտէր օլան ֆուրսադ պուլտուղի հալ տէ , նաշէրի հարէքէթ իլէ ինթիգամ ալըր անտէն : Պու պուպտէ ղայէթ տիգաթ պիրլէ նազար գըլ ալ լահըն ատալէթինէ , զիրա պու սուրէթ իլէ՝ տէկիլ քի եաղընըզ ղատտար ամօն պէլասընը պուլտու , իլա քի (էլլի ալթը սիւալտէ զէքր օլտուղի մէնլալ իւգրէ) գըլճ դաւիթին էվլինտէն չըգուսյ՝ անըն օլտու ու հօլտիւրմէսի իլէ , նաթանըն սիճիլ իճլա օլուսյ դաւիթ ահ ու ֆիղան պիրլէ աղլատը , լաբին զանն էթմէ քի՝ պու գատար աղլամաղ իլէ Թէքթիլ օլտու սիճիլ սլան ղազէպ , իլա քի պիր կիւն աբիսողոմուն

տախի աղլստա կերէք :

Իպրէթ աւ ամօնուն սէփիլ հսլինտէն , նէփսինէ ույ
մա , շէհլէթ նարի գալպինէ տիւշէր իսէ , սէպէպին
տէն փիրար էյլէ քի եանմայասըն : Պախուսուս քի աւ
լահըն գօրգուսունու՝ վէ ինսանըն հիճապընը ֆիքրին
տէն իխրաւ Էթմէ : Ֆըսգը ֆէսատ տըղուսի Էվլէլա
խօշ կէլիր իսէտէ , սօնկրաքի զուհուր Էտէճէք ըէզա
լէթի վէ քէտէրի միւլահազա էյլէ , մատամ քի ճիւ
մանի սէփա զայէթ թէզ կէչիւպ՝ զազէպի վէ նէտա
մէթի պի նիհայէթ սիւրէր : Ֆէսատէ պատի Էօկիւտ
վէրէն օլտուգտէ , զինհար տիյնէմէ , օ միսիլլիւ ա
տէմ Էկէր տօսթ իսէ անի տիւշման պէլէ , ալիմ իսէ
ահմագ պէլէ , զիրա սատըգ տօսթ վէ սահիհ ալիմ
օ տըր քի՝ տօսթունու խէգատէն հըթզ Էթմէ կէ զայ
րէթ Էտէր : Նիճէ քի պալատէ մէզքիւր յանագաբ ,
ամօնուն տօսթու վէ ալիմ իտի՝ , լաքին անի կիւնահ
տէն Էսիրկէմէյիւպ՝ ֆէսատէ պատի հարէքէթէ թահ
րիք Էթմէսի իլէ , տիւշմանըգ վէ ահմագըգ Էթմիշ
օլտու , կէօյա աթէշէ եաղ տեօքտիւ :
Ագգաա՝ ամօն չօգ վագըթ քեօթիւ ֆիքիր իւզրէ օւ
տու իսէտէ , տիւրլիւ միւլահազա սէպէպի իլէ իճրա
սընէ ճէսարէթ Էտէմէզ իտի , մէղպուրուն թահրի
քիստէն ֆէնտ վէ հիլլէ սուրէթի թալիմէտիւպ՝ ֆիք
րինէ գօտուղի քեօթիւլիւկիւ իճրա Էթտիքտէ , քիշի
րէֆիկինտէն ազար տէյու՝ պէյնիլնաս սեօյլէնէն վա
գըի սեօհպէթ , անտէ գարար գըլտը , ֆիլհագիգա՝
յանագաբ ալիմ օլմաղ իլէ , գատըր իտի սատագաթ
պիրլէ նասիյհէթ վէրէրէք քեօթիւ ֆէյիլտէն ամօնու
մէն Էթմէկէ , լաքին գալպինտէ ալլահըն գօրգուսու
օլմայուպ՝ ֆէսատէ պատի Էօկիւտ վէրմէկ իլէ , անըն
Էօլիւմիւնէ սէպէպ օլտու : Պու միսիլլիւ ալիմ՝ տէ

Եւ էր ընկեր ամօնայ և անուն նորա յանագաբ : : : այլ է
մատուն յոյժ . 2 Թա4 . 13 . 3 .

կիւլ քի ետընըզ քէնտինէ , իլա քի տսութունէ տախի
քէտէր վերիւր , իլիմտարըզ ֆազիլէթ իլէ ըէֆիգ օւ
մազ իսէ , ազիմ թէհլիքէ տիր ինսանէ : Ալիմ օ տըր
քի՝ ալահըն գօրգուսունու պիրան գալպինտէն իլա
ըաճ էթմէյիւպ ճիւմլէյէ ֆազիլէթ էօրնէկի օլա :
Իլմինի ետընըզ ճիսմանի խուսուսլէրէ սարֆ էտիւպ
ըուհանի թարիգլէրտէն կէրի տուրան քիթապ եիւք
լէնմիշ գաթըրա պէնկզէր :

ՍԻՆՈՒՆ :

Պալտտէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւրէ՝ աբիսողում քի գէսուրա
ֆիրար էթաթ , նէ՝ գատար վագիթ գալտը անսէ :

Ծ. Իւչ սէնէ , թա քի դաւիթին էօվքէսի թէսքին
օլտու : Ֆիհհագիգա՝ պու պապտէ դաւիթ հէր նէ
գատար զիյատէ թահվիլէ կէլիւպ՝ աբիսողումա կիւ
ճէնտի իսէտէ , օլմայա քի ամնու աղլար իքէն , անի
տախի աղլայէ տէյու : Թէքտիրիյէթինէ հարէքէթ
էթմէզ , վէ իւչ սէնէտէն սօնկրա էօվքէսինին թէսքին
Գւ. օլտուղինի յովաբ տույունճէ , պիր թագրիւպ սաբիսո
ԺԴ. զումու երուսաղէմէ կէթիրմէք իսթէր , քի անէ խօշ
քիշի օլա : Լաքին դաւիթէ ըիճա էթմէկէ քէնտի ճէ
սարէթ էտէմէյիւպ՝ պիր ալիմ տիշ հհլի իրսալ էտէր
քի անըն եէտի իլէ իզին ալա , վէ նէ սուրէթ իլէ դա
ւիթի իսքեաթ էտէճէկինի տախի անէ թալիմ էթմէկ
իլէ , մէզպուրէ եաս էսվապը կիյինիւպ՝ գասալէթլի
կիպի աղլայտարագ դաւիթին հուզուրինէ վարտըգտէ :
Եէրէ գափանուպ՝ խէլաս էթ պէնի տէյու ֆիղան իլէ
տէր քի , իքի օղլում վար իտի , թարլատէ նիգա է
տէրէք պիրի էօլտիւրտիւ օ պիրինի : շիմտի միլէթիմ
տէր քի , վէր անի՝ քի գարնտալընէ պէտէլ էօլտիւ
րէլիմ , Դաւիթ՝ անըն ֆիղանընէ նազարէն՝ կիթ էվէ
Ա Ըստ տառերն . գիտուն մօլէ , է գրասա գրաբար :

նէ՝ պէն թէնպի՛հ հտէրիմ՝ տէտի իսէտէ , հվլատըմը
 հօլտիւրմէսինլէր տէյու տէֆաթէն ըի՛ճա հթտիքտէ ,
 հվլատընն գըլընա խեղա կէլմէզ տէյու՝ դաւիթ եէ
 վին հտէր : Մեզպուրէ՛ պու ճէվապը ալտըգտէ , ալն
 քեար հտէր աբիսողոմ իլին ըի՛ճայէ կէլտիկինի :
 Օլ պապտէ դաւիթ՝ յովաբ մը իրսալ հթտի սէնի տէյ
 ու սիւալ հտէրէք , անըն թէրթիյայի իլէ կէլտիկինի
 տույունճէ , չաղըրուպ անէ տէր քի ըի՛ճանը գապուը
 հթտիմ՝ կիթ կէթիւր աբիսողոմու . օ տախի թէմէն
 նա հտիւպ զայիթ մէմնուն օլուր : Վէ գեսուրա կի
 տիւպ աբիսողոմու կէթիւրտիկինտէ , դաւիթ անի հու
 զուրինէ չըգարմայուպ՝ հմր հտէր քի հվինտէ օթուը
 սուն : Պէլի աբիսողոմուն կէլտիկինէ դաւիթ ըիզա օլ
 տու , լաքին՝ թագսիրաթընէ պէտէլ պիր միւտտէթ
 տախի թէրպիյէ օլուն տէյու եիւզիւնիւ կեստտէր
 մէզ անէ : Վէ աբիսողոմ կեսյա մահպուստէ մէք օլ
 մուշ հիսաղը երուսաղէմոտէ իքի սէնէ օթուըուպ՝ դա
 վիթին եիւզիւնիւ կեսօրմէտի :
 Պատէհու տիշարը չըգուպ՝ սէրպէստ կէզմէք իսթէ
 տիկինտէ , յովաբը չաղըրուր , քի անըն եէտի իլէ դա
 վիթտէն իզին ալա , լաքին մէզպուր կիթմէզ , վէ թէք
 րար խապէր հտիւպ՝ եէնէ կիթմէյինճէ , խըզմէթքեար
 լէրինէ թէնպի՛հ հտիւպ , անըն արփա թարլասընը եադ
 տըրըր , քի պէլքի պու վէսիլէ իլէ կէլէ : Վագաա պու
 տէֆա յովաբ աբիսողոմուն եաննէ կիտիւպ՝ նիլին
 խըզմէթքեարլէրին պէնիմ թարլամը եագտըլէր տէտի
 իսէտէ , թարլանըն եանտըլինտէն կեսյա հպէտի խա
 պէրի եօգ կիպի տէր քի սէնի փատիլահա իրսալ հթ
 մէք սէպէպի իլէ չաղըրտըմ՝ քի նիլին կէլտիմ գեսուը
 տէն , փատիլահըն եիւզիւնիւ կեսօրմէտիքտէն սօնկրա
 սնտէ օլամ տահա էյի իտի , գապահաթըմ վար իսէ
 հօլտիւր պէրի : Վէ յովաբ՝ դաւիթէ խապէր վէրտիք
 տէ , անըն տախի աբիսողոմա մուհապպէթի օլմաղ ի

լէ , հեման չաղըրըր անի , վէ մեղայուր կեւիւպ Թէ վազիւ սուրէթ իլէ Թէմէննա էթտիկինտէ , դաւիթ ա նըն գապահածընը աթ հտիւպ՝ պուս հտէր անի :

ՍԻԼՈՒ 59 .

Աբխողոմ՝ Թագսիրաթընէ մաղփրէթ պուլուպ՝ երուսաղէմ , ահ սէրպէստ կեզտիկինաէ , իդաւթ իւզրէ գալաւմը :

Ծ. Պալմատը , ֆիհհագիդաւ աբխողոմ շայէթ հիւ սիւնտար , պաշնտան պաղինէ տէկին նէտիրսիզ , իս լայէլ ճէմաէթինտէ անէ մանէնտ ետգըջըդը քիմնէ եօգ խտի , փերէքմի սըրմա Թէլի հիսապլը ալթուն գըլ , մէթինտէ , լաքին ղայէթ քիպիր , տէրունի չիրքին , գալսի ֆէսատ , ֆիքրի հիլլէ , ըյնի քեօթիւ վէ իդաւ Թսըզ օլտուղինտէն մատէ , քէնտի հիւսնիւնէ նազա , ըն՝ օ տէրէճէ ղուրուրիյէթ քէսպ հտէր , Թա քի փէ տէրինի Թալթի շահանէտէն իւրաճ պիրլէ փատիշահ Գւ . օլմագ իսթէր , օ հճիլտէն փատիշահէ լայիգ սալթա , ԺԵ . նաթ Թէտարիքինտէ օլարագ գօջուլէր եափուպ՝ Թէ վապիլէր փէյտա հտէր : Պախուսուս՝ դաւիթին եանը , նէ շէրիյաթէ կեւէնլէրէ գարը չըգուպ , նէրէտէն՝ վէ նիչիւն կէտիքիլէրինի սիւալ հտիւպ տէր քի՝ հագ սէ , նին հլինտէ տիր , լաքին փատիշահըն դարաթընտէն սէ , նին տաւանը տիյնէյէճէք ատէմ եօգ՝ քի ատալէթ իւզրէ շէրիյաթ կեօրէ : Պու միսիլլիւ ճէվապլէր իլէ ան , լէրին գալսինի ճէլպ հտէրէք՝ քիմ շէրիյաթճը հտէր պէնի՝ քի ճիւմէսինին տաւասընը հագանիյէթ պիրլէ կեօրէ խտիմ տէյու աճըր անլէրի : Վէ տախի եանընէ պիր ատէմ եագլաշմալը օլտուգտէ , փէտէր միսալթ գուճագլայուպ՝ մուհապպէթ իւզրէ պուս հտէր : Տեօրթ սէնէ զարթընտէ միւրայի շէքիլ դաթը տիլ վէ կիւլէր եիւզ իլէ ճիւմէսինի քէնտինէ պէնտ էթտիք տէն սօնլըտ , դաւիթէ տէր քի՝ հիտէլիմ քեքըօնտէ

գուրպան հտէյիմ՝ զիրա գեսուրտէ իբէն նիյեթ էթ,
տիմ քի , եկէր ալլահ պէնի երուսաղէմէ կէթիրտիր
իսէ , քեբրօնտէ ալլահ սէճտէ գըլայրմ , Դաւիթ
անըն ճէվապընէ իթիմատ հտէրէք իզին վէրիւր , մէզ
պուր պու թուսէթի ալտրգտէ , քէնտի թէվապիլէ
րինտէն մատէ իքի եիւզ ատէմ տախի տավէթ հտէր ,
քի անլէր մասլահատէն պի խապէր օլարագ՝ սաթ
տէրուն գալպ իլէ կիտէր իտիլէր : Պու միսիլիւ սաւ
թանաթ իլէ քեբրօնէ վարուպ գուրպան հտէր :
Լաքին թեկուա տէնիլէն մէվէքէթտէն դաւիթին տայի ,
ըհսլնտէ մէշվէրէթէ տախիլ աքիտոփէլ նամինտէ
ղայէթ ալիմ միւտէպպիլը՝ ումուրտիտէ ֆերդանէ վէ
հէր վէճհ իլէ իշ անկար պիր ատէմ , օ քի մուգատ
տէմ դաւիթէ սատրգ իտի : Լաքին էլլի ալթը սիւաւ
տէ զլքը օլան ուրիանըն ղէվճէսի բերսաբէնին սէպէ
պիլնէ դաւիթէ տիւշման օլուպ ինթիգամ ալմագ աբ
զուսինտէ իտի , զիրա բերսաբէ՝ եղիաբ նամ քիմէս
նէնին գըզը , վէ եղիաբ տախի աքիտոփէլին օլու ի
տի : (նիճէ քի պէյան տըր , 2 Թ . 4 , 23 , 34 :
Օ՝ էճիլտէն աբիսողոմ անի տախի կէթիրտիր քէնտի
եանընէ , քի անըն իլէ մէշվէրէթ հտէ : Վէ ճիւմէ իս
րայէլին ճիւսլնէ ատէմ իրսալ էտիւպ թէնպիհ հտէր
քի , պօուու սէսինի իշիտինճէ՝ աբիսողոմ փատիշահ
օլտու տէյու պիրի պիրինէ խապէր վէրէլէր :
Վագասս պու վէճհ իւզրէ հէր մահալէ ատէմ իրսա
հտէրէք՝ պօուու չալտրթմաղ իլէ , հէման ազ վագըթ
մապէյինտէ՝ անըն փատիշահ օլտուղի պէյան օլուպ
ղայէթ չօգ ճէմանէթ պիրիքիր քեբրօնտէ ,
Ֆէհմ էլլէ պուրատէ դաւիթին ֆազիլէթինէ , զիրա
աբիսողոմուն հարաքէթինի վէ ճէմանէթին գալպի ա
նէ մէյիլլի օլտուղինի տույտուգտէ , էթպայիլէրինէ
տէր քի , գաջալըմ աբիսողոմուն եիւզիւնտէն , քի
օլմայա ափանսըլ կէվիւպ պիզէ քեթթիլլիւք հտէ)

վէ մէմէքեթի վուրա՝, Պու պապտէ դաւիթ քէն՝
տինք ալահըն ընյինէ իհալէ եթտիքտէն մատէ , ե
ըուսաղէմի վէ անըն հհալիսինի տախի քէտէրտէն
հըքզ եթմիշ օլտու , զիրա երուսաղէմտէ գալաա ի
տի , աբխողոմուսն կէլտիկինտէ ճէնկ իւզրէ օլուպ
ճէմաէթ հէր հալ պիրի պիրինի գըրաճագ իտի , օ
հհիլտէն եվինի պէքէմէկէ տախի ապէր թային եթ
մէյիւպ , ֆէգաթ քէնտի օտալըգլէրինտէն օն նիսա
պէքճի պըրուգուպ՝ ճէմի քիւլթէթինի վէ եանլնտէ
օլան ապէրինի ալուպ ֆիրար հտէր : Օ՝ հանատէ գեթ
մէմէքեթինտէն եթթի նամ քիմէսնէ՝ քի անըն ալթը
եիւզ տտէմի օլուպ՝ միսաֆիրէթէն երուսաղէմտէ սա
քին օլուր իտի , դաւիթ քի երուսաղէմտէն չըդտը ,
օ տախի ապէրինի ալուպ՝ պէրապէր կլթտիկինտէ ,
դաւիթ անէ տէր քի՝ սէն նիշիւն կէլրախն պիզիմ ի
լէ , պէն նէրէյէ կիտէճէկիմի պիլմէմ , տեօն փատի
չահ իլէ սաքին օլ շէհիրտէ , սէն միսաֆիր տտէմ
սին , պէնիմ սէպէպիմէ տէտիրկին օլմա , Վէ լաքին
մէզպուր սաթագաթքէար օլմազ իլէ , եէմին հտիւպ
էօլմէտէ վէ եաշամատէ սէն եֆէնտիմ նէրէտէ իսէն ,
գուրուն տախի անտէ օլտուն տէյիւպ սյրըմնազ անտէն :
Պախուսուս քի երուսաղէմ հհալիսի իւճէ սէս իլէ աղ
լաթըգտէն մատէ , սաղովկ քահանայ վէ աբխաթար
վէ ճիւմէ ղևաացիլէր՝ տապանակը ալուպ երուսաղէմ
տէն չըգարէր , քի դաւիթ իլէ կիտէլէր :
Ֆիւմմա դաւիթ շէրիյաթը ալահըն ընյինէ իհալէ հ
տիւպ , անըն միւրատը ալիյէսինէ ըիզայլմ տէյիւպ
առաղովկ քահանայա տէր քի , կէրի չէվիր տապանա

II Անէ գաւիթ ցմմ ծառայս իւր . . . աբիք և փախիցուք . շի
նչ դոյ մեզ փրկութիւն յերեսաց աբխողոմայ . վաւթացարուք
դաւալ . զի մի աբագիցէ՝ և հասանիցի մեզ . և աբխանիցէ լե
վերայ մեր շարիս . և հաբկանիցէ զքաղաքս որով ասանքի :
2 Թոտ . 15 . 14 .

կը , եկեր ալլահըն ինայեթի օլուր իսէ , պէնի կէթիր ,
տիւպ կեօսթէրիր անի պանա ' . ֆեգաթ թէնայիհ է
տէր . քի . սիզ օթուրուն շէհիրտէ . նէ . քի զուհուր
էտէր իսէ պանա տույ էտին : Վէ . քէնտի երուսաղէ
մին գարիպինտէ կեդրոն տէրէսի նամ մահալտէն կէ
չիւպ ' զէթին տաղը (ձիթէնեաց լեառն) օ . քի երու
սաղէմին գարշտընտէ տիր , անտէն եօգարը չըգար ի
տի . լարին տէկիլ . քի փատիշահ սալթանաթը իլէ , իւ
լա . քի . եայան եիւրիւյիւպ աղայարագ . պաշնա հօր
թիւ ալիլ , այաղը չըպլագ ' ահ ու ֆիղսն պիրլէ :
Վէ ճէմաթ տնի պու միսիլիւ փերուշան հալտէ կեօ
րիւնճէ , անէր տախի պաշէրինի հօրթիւպ ' աղայա
րագ վէ եայան տաղա չըգար իտիլէ ' : Պախուսուս
պալատէ մէգքիւր արիտոփէլ . քի արիտողմուն եանը
նէ կիտիւպ ' անըն իլէ իթթիֆագ եթմիշ իտի . օ . ա ,
րալըգ դոււթէ խապէր վէրտիքէրինտէ , թէքրար
աղիմ գասալթէ կիրիֆթար օլուր . զիրա մէզպուր
շայեթ ֆերզանէ օլմաղ իլէ , արիտողմա տիւրիւ ֆէ
տատէ պայիս հիլէ թարիքէրի էսլրէտէճէկի աշի
քեար իտի . օ . էճիլտէն ալլահա նիյաղ էտէր ' քի տա
ղատըն անըն մէշվէրէթինի ' : Պատէհու տաղըն պա
շնա վարտըգտէ (. քի օ մահալէ իպրսնիճէ հուպօ

1 Եւ ասէ արքայ ցառգովկ . դարձի զտաղանակդ 27 . . . Եւ
Թէ գտից շնորհս ասալի տեառն ' դարձուացէ զիս և ցուցցէ ինձ
զդո . . . ապա թէ այսպէս ասածցէ ցիս . Թէ շնմ հաճեալ
ընդ քեզ ' և ահաւասիկ կամ . արասցէ ինձ որպէս հաճոյ իցէ
ասալի աշաց նորա . 2 Թագ . 15 . 25 .

2 Եւ դաւիթ ելանէր ընդ զուր 'ի վերն ձթէնեացն . ելանէր
և լայր . և զգլուխ իւր ծածկեալ . և ինքն երթայր բոկ . և
նմ ժողովուրդն ընդ շմա ձորձ զգլխով . այր իւրապանչիւր եւ
ափէին և լային . 2 Թագ . 15 . 30 .

3 Եւ ասէ դաւիթ . ցրեալ զսորհուրդն պիտոփէլայ տէր Եճ
իւ . 2 Թագ . 15 . 31 .

տէնիլը , եանի՝ տաղըն (Թէփէսի) երուսաղէմէ տող-
րու նազարէ տէրէք՝ ալլահա սէճտէ դըլուպ , անըն
խայէթինէ Թէսլիմ օլուր ¹ , պու մահալ օ՝ եէր տիր
քի՝ եֆէնտիմիզ յիսուս անտէն սէմալաթէ յիւրիւճ
էթտի՝ (յերկինս համբարձաւ) :

Քուսի նամինտէ պիր քիմէսնէ տախի , օ՝ քի դաւի-
թին Թէվապիսի վէ շայէթ սատրգը իտի , անըն ֆի-
րար էթտիկինտէ երուսաղէմտէ պուլունմատը իսէտէ ,
սօնկրա կէլիւպ՝ մասլահաթը տույտուգտէ , էսվապը-
նը երութուպ՝ պաշնա դօփրագ սէրփէրէք՝ արտըսըրա
կիտէր քի անտէն այրըլմայէ : Ֆիսամմա մէզպուր տա-
խի արիֆ՝ ումուրու խարիճիյէ՝ վէ Թէտպիյը սահիպի
օլմաղ իլէ , դաւիթ անի չաշուտ հիսապը երուսաղէ-
մէ իրսալ էտէր՝ քի վաքուպ աբիսողումս սեօլէյէ քի՝
գարնտաշէրին վէ փէտէրին կիթտիլէր , նիճէ քի փէ-
տէրինէ գուլլուգ էտէր իտիմ , քէզա սանա տախի
էտէրիմ : Աէ պու մէնվալ իւզրէ սատագաթ սուրէ-
թի կէօստէրիւպ՝ գալա անըն եանընտէ , քի պիր
Թագրիւպ աբիտոփէլին Թէրթիյախի մէն էտէ :

Պախուսուս քի՝ աբիսողումուն հարէքէթինի պալատէ
մէզքիւր սադոմկ քահանայա՝ մէ աբիսթարա նագլ
էտէ , քի անէր տախի քէնտինէ խապէր վէրէլէր :
Իմտի մէզքիւր քուսի՝ դաւիթտէն այրըլուպ երուսա-
ղէմէ կէլտիքտէ՝ աբիսողում տախի ճէսիմ ասքէր վէ
ազիմ սալթանաթ իլէ կէլիր երուսաղէմէ :

Աէ յովլաթանըն օղլու մեմիիբոսթէ օ՝ քի (էլլի պէշ
սիւալտէ զիքը օլտուզի մէնվալ իւզրէ) դաւիթին
հիւսնիւ նազարընտէ երուսաղէմտէ Թէմէրքիւն եթ-
միշ իտի , անըն իլէ կիթմէք արզուսինտէ օլտու իսէ-
տէ , այաղը սագաթ օլմաղ իլէ , մէրքէպի հազըրուս
տէյու քէնտի խըզլէթքեսարը սիբայէ էմր էտէր քի
դոււլթին արտըսըրա կիտէ : Լաքին մէզքիւր սիբա :

Ա ԵՏԱՍ ԴԱՒԻԹ ԴԵ ԴԱՌՎԱ ՈՒՔ ԵՎԹԱՆ ԵՐԿԻՐ ԵՅ. 2 ԹԱԳ. 15. 32:

դաւիթէ խօշ քիչն օլայլմ տէյու՝ մէրքէպի աղաւթնա
կեօթիւրմէյիւպ քէնտի պինէր • վէ իքի մէրքէպ եիւ
քիւ տախի նաւալէ վէ շէրապ ալուպ դաւիթէ կեօ
թիւրիւր • վէ դաւիթ՝ զէյթին տաղինտէն աշաղը իւ ԳԼ •
նէր իքէն անի կեօրիւպ սիւալ էթտիքտէ • ճէվապ է ԺԶ •
տէր քի • մէրքէպէրի էֆէնտիմէ պինմէկէ վէ նաւա
լէյի ուշադար իչիւն կէթիւրտիմ • Մեմփիւթոսթէի տա
խի սիւալ էտիւպ՝ նէրէտէ տիր տէյինճէ • տէր քի •
երուսաղէմտէ օթուրուպ՝ ումար քի պու կիւն պէլ
քի վետէրինին փատիշահլըղինի քէնտինէ չէվիւրէլէր •
Ֆիւհադիգա պու ճէվապ խիւաթ վէ իֆտիւրա իտի •
անի քի միւզէվիւր սիւա քէնտի աղաւթնըն հաբգընտա
սեօյլէտի • նիճէ քի պէյան տըր • 2 ԹԿ • 19 • 27 •
Զիրա մեմփիւթոսթէ հէր վէճհ իլէ դաւիթտէն խօշ
նուտ • վէ անըն իլէ երուսաղէմտէն չըգմաղա արգու
քէշ օլտու • լաքին խիյանէթ խըզմէթքեարըն հիլլէսի
իլէ կէրի գալտը • Անճագ՝ վագթի հալէ նազարէն •
միւզէվիւր սիւաւնըն իֆտիւրասը մինասիպէթլի վէ ույար
ալմաղ իլէ • դաւիթ թէճէսսիւս էթմէյէրէք անըն խի
լաֆընէ ինանուպ՝ էմր էտէր քի • մեմփիւթոսթէնին նէ
սի վար իսէ • սէնին օլտուն • օ տախի մէմնուն օլուպ
թէմէննա էտէր •

Պատէհու դաւիթ՝ տաղտէն աշաղը՝ բաւուրիմ տէնի
լէն մահալէ կէլտիքտէ • սաւուղուն ագրապալէրին
տէն սեմէի նաւինտէ պիւր ատէմ չըգուպ՝ դաւիթին
վէ անըն ատէմլէրինին իւզէրինէ դաշ աթտըգտէն մա
տէ • դաւիթէ լանէթ վէրէրէք տէր քի • չըգ կէթ
գանլը վէ քեօթիւ ատէմ • սաւուղուն օճաղընն գա
նընը սէնին իւզէրինէ չէվիւրտի ալլահ • վէ սէնին փա
տիշահլըղինի աբիսողոմա վէրիւպ • էթտիկին քեօթիւ
լիւկիւ կեստէրտի սանա • Մէգպուրուն պու միսիլիւ
նահէմլարէ ճէվապլէրինի յովաբըն գարնաաղը աբես
սա իչիտինճէ • բլմ տիր • էօլմիւշ քէլփ քի փատի

չափէ լանել թէ տէր տէյու՝ անի էօլտիւրմէք իսթէտի
 իսէտէ , դաւիթ՝ անըն սեօյլէտիկի թաճամմիւտէն իւ
 ըիճ՝ Զէվապլէրի՝ քէնտի կիւնաճընէ պէտէլ իսթիղֆար
 պիլիւպ՝ սապր էտէր : Վէ անի էօլտիւրմէկէ ըիզա օւ
 մայուպ տէր քի , օղլում պէնի էօլտիւրմէք իսթէր ,
 տաճա նէ՞ գաւար զիյատէ սեմէի , պըրագըն քի լւ
 նէթ էթսին . զիրա ալլաճ սեօյլէթտի անի ¹ , օլաքի
 չէքտիկիմ հզիյէթի ալլաճ կեօրիւպ՝ ինայէթ էտէ .
 Վէ սեմէի պագար քի՝ քէնտինէ պիլ Զէվապ էտէն
 եօգ՝ ճըրսընը եէնէմէյիւպ , դաւիթէ եագլաշարագ
 դաշ աթտըգտէն մատէ , պաշար դօիրագ տախի սերի
 մէկէ անլէրին իւզէրինէ , վէ լաքին դաւիթ եէնէ թա
 ճամմիւլ էտիւպ Զէվապ էթմէզ , Վէ անտէն կիտիւպ
 յորդանան ջայըն գարիպի չեօլտէ գոնագ էտէր , քի
 երուսաղէմտէն խապէր ալա :

Ահաւ 60 :

Աբխազոմ երուստղէմէ կէտիկիւտէ՝ էհալի անէ մուշայիլ հա
 բէքէթ էթտիմի :

Ձ. Եթմէտի . զիրա Զէմաէթէ քէտէր օլմաորն
 տէյու դաւիթ ֆիրար էտինձէ , էհալի տախի Զէվապ
 էթմէզ . պախուսուսա՝ աբխազոմ էհալիյէ տիւշման տէ
 կիւ իտի , իլա քի փէտէրինէ . Վէ պալատէ մէզքիւր
 քուսի՝ անի քի դաւիթ չաշուտ միսալի երուսաղէմէ
 իրսալ էթտի . աբխազոմուն հուզուրինէ կէլիւպ .
 սաղ օլուսն փատիշաճըմ տէյու՝ թէմէնա էթտիք
 տէ , աբխազոմ՝ մէզագ սուրէթի իլէ , պոն մու տըր
 սէնին սաատագաթըն , նիլիւն տօսթուն իլէ կիթմէտին
 տէյինձէ , Զէվապ էտէր քի , ալլաճ՝ վէ Զիւմէ իս

¹ Եւ ասէ արքայ . . . Թոյլ տուք նմա . Թող անիծցէ այնք .
 զի որ ասաց նմա տէրծանել զդաւիթ . և ո՞վ ասասցէ թէ Ընդէ
 աբարէք այդպէս , 2 Թագ . 16 . 10 :

բայեւքիսի սէջտի իսէ , անըն իլէ օլուրում : նիճէ քի
փէտէրինէ գուլուգ էթտիմ , քէզա սանա տախի է
տէրիմ : Մէղպուրուն հագգընտէ աբիսողում իշքիւն
վարտը իսէտէ , անըն ճէվապէրինէ նազարէն էմնլէթ
հտիւպ սագլար Եանընտէ :

Ֆիհհագիգա՝ աբիսողում քէնտի ֆէսատ ֆիքքինէ ուլ
ուպ՝ փատիլահ օլտում տէյու ճէմի իսրայէլի Թահրիք
պիրէ քէնտինէ պէնտ հտէրէք՝ դաւիթին փայի Թախ
թընը զապթ էթտի , լաքին՝ դաւիթ հայաթտէ օլ
տուգաւ , քէնտի փատիլահըն մէթանէթ պուլմայա
ճաղի աշիքէար օլուպ՝ տիւրլու շիւփհէյէ վարտըղին
տէ , աբիտոփէլէ իհալէ հտէր քի , իգթիղայի մասլա
հաթ նէ իսէ , մէշլէրէթ հտիւպ՝ անէ կէօրէ հարէ
քէթ հտէլէր : Օ՝ տախի ճէվապ հտէր քի , փէտէրի
նին էվտէ պըրագտըղի օտալըգլէր իլէ Եաթ , քի անէ
օլան րէզալէթի վէ պիր տահա անըն իլէ պարը շուգ՝
Էիւզ Էիւպէ պագաճագ ումուտ օլմատըղինի ճէմանէթ
իշիտիւպ՝ սանա պէնտ օլմաղա ճէսարէթ հտէ :
Վէ աբիսողում չիւնքի ալլահըն դօրդուսունու՝ վէ ին
սանըն հիճապըր Թէրք էթմլշիտի , ֆէսատէ պայիս
մէղպուրուն ճէվապը իւզրէ , դաւիթին էվինին սու
թուֆունտէ չատըր դուրտուրուպ ճէմանէթէ գաը
ը մէզքիւր օտալըգլէրին ըրղընա կէջէր :

Վագաա՝ աբիտոփէլին էզ գատիմ մասլահաթճա պուլ
լուշու վէ Թէրթիյայի՝ դաւիթին վէ աբիսողումուն ին
տինտէ փէյղամպէր ճէվապը կիպի մագպուլ իտի՝ ,
անճագ դաւիթէ խասիմ՝ օլմասը իլէ՝ պու տէֆա շէյ
Թան կիպի տիւշլանիւպ , օ՝ տէրէճէ նաշէրի ճէվապ
էթտի , Թա քի վէրտիկի հօկիւտ՝ աբիսողումուն քի
պիրիկինին վէ ասիլիկինին իւզէրինէ մէքրուհ իշ տա

« Եւ խորհուրդ աբիտոփէլայ՝ զոր խորհէր յաւուրն առաջինս .
որպէս թէ հարցանլցէ որ բան յայ . այնպէս էր ամ խորհուրդն
աբիտոփէլայ առ դաւիթի՝ և առ աբիսողումայ . 2 Թուգ . 26 . 23 »

խի զամմէթմէկ իլէ , անըն զայեթ ֆէնա պուլմասը-
նէ սէպէպ օլտու , պախուսուս .քի ճիւմէ իսրայէլ ճէ-
մաէթինէ խէլալ վէրտի : Զիւրա պու միսիլիւ պի նա-
մուս հարեքէթ ինսանըղէ մուշայիր օլտուղինտէն , ա-
նի իշիտէն հերհուլ իբրահ հտէր իտի :

ԳԼ • Պուռտան գաթի նազար աբիսողումս տէր .քի , օն իբի

ԺԵ • պին սէջմէ ասքէր իլէ՝ պու կէճէ ափանսըղ կիտէյիմ՝
դաւիթին իւզէրինէ , .քի օ զայեթ եօրղուս վէ գաթի
ուսմուտ տըր , ասքէրինի գաշըրուպ՝ եալընըղ քէնտինի
էօլտիւրէյիմ , վէ աբուս (հարս) .քէնտի երինէ կէլ-
տիկի հիսապ , ճիւմէ ասքէրի կէթիրիւպ՝ սանա պէնտ
հտէյիմ : Վաբաա պու սուրէթ իլէ դաւիթին էլէ կէ-
ջիւպ էօլէճէկի աշիքեար իտի , լաբին ուլահ անի հընջ
հտէճէք օլմաղ իլէ , աբիսողում տէր .քի , քուսիյի ջա-
ղըրըն , անի տախի տիյնէյէլիմ : Վէ քուսի կէլիւպ՝ մաս-
լահաթը անկլատըգտէ , դաւիթին վէ անըն աոտէմէրի-
նին զայեթ ճէսուր՝ ճէնկճի՝ վէ պի խէվի օլտուղինի
պէյան էթտիքտէն մատէ , ազ աոտէմ իլէ անէրին իւ-
զէրինէ վարուպ վէ գըրըղուպ՝ լիսանէ կէլմէսի լալիգ-
տէկիլ տիր , իլա .քի ճիւմէ իսրայէլի ճէմ հտէրէք ,
տէնիզին գուսմու կիպի ասքէր իլէ՝ սէն տախի պէրա-
պէր , նէրէտէ իսէ եէթիշէլիմ անէ , վէ եկէր պիր շէ-
հիրէ կիրսէ , անի տախի դաշ դաշ իւսթիւնտէ պը-
րագմայարագ .ճիւմէսինի տիւքէսէ գըրալմ տէյու-
ֆէթուհաթ սուրէթի կէօսթէրտիկինտէ , աբիսողում
վէ մէճիստէ պուլունանէրին ճիւմէսի տէր .քի , քու-
սինին տէտիկի աբիտոփէլին թէրթիյպինտէն էյի տիր ,
Փիլհագիդա դաւիթին նիյազընը ալլահ գապուլ է-
տիւպ , քուսինին էլի իլէ աբիտոփէլին մէշվէրէթինի
տաղըթտը : Վէ լաբին մէզպուրուն ֆէսատ իւզրէ օլ-
տուղինի պիլէրէք , քուսի շիւփհէյէ վարըր , քի օլ-
մայա թէքրար աբիսողումուն ֆիքրի ճէվրիլիւպ դաւի-
թին իւզէրինէ կիտէ , օ էճիլտէն սագիվէ վէ աբիս-

Թար քահանայո մասլահաթը պէյան էտեր , քի դա
 ւիթ օլտուղի եհրտէն գալգուպ տերհալ յորդանանըն
 գարը դարափընէ կէջսին տէյուլ անէ ատէմ իրսալ է,
 տէլեր . նիճէ քի էլլի թօգուզ սիւալտէ գեքը օլտու
 ղի մէնվալ իւզըն՝ դաւիթ անլերէ թէնպիհ էթմիշ օ
 լուպ՝ երուսաղէմտէն խապէր ալմուգ արզուսինտէ ի
 տի : Վէ պու խուսուստէ աբխաթարըն օղլու յովնա
 թան՝ վէ սադոկըն օղլու աքիմաս , երուսաղէմին գա
 ղիպինտէ գասարձըլարըն պէզ աղարտտըգէրի՝ ուով
 գէլ չէյմէսի տէնիլէն մահալտէ պէքլեր իտիլեր , զի
 րա դաւիթին դարափընէ քիմսէ կիթմէսին տէյուլ , ա
 բխոզոմ պէքճի թային էթմիշ իտի , օ՝ էճիլտէն սա
 դովկ վէ աբխաթար խէվիլերինտէն նալլ՝ թէպտիլ ի
 ճամէ (Ժպտեալ) պիր խալայըգ իլէ , մասլահաթը
 անլերէ տուլ էթմէկ իլէ , մէզպուրլեր տերհալ դա
 ւիթէ խապէր վէրմէկէ կիթտիլեր իսէտէ , պիր ու
 շագ կեօրիւպ աբխոզոմա խապէր վերտի . օ՝ տախի
 արտարընըրա ատէմ իրսալ էտեր . լաքին անլեր ուշա
 ղըն կեօրտիւկիւնտէն իշքիլէ վարմաղ իլէ , զէթին տա
 ղըն գարիպինտէ բաւուրիմ տէնիլէն եհրէ կէլիւպ դա
 ւիթին տօսթու պիր ատէմին էվինէ կիթիլեր , վէ ան
 տէ պիր սուսուզ գույու օլուպ ինէրլեր անըն իլինէ .
 էվ սահիպինին զէվճէսի տախի գույույու գափայուպ
 իւզէրինտէ եէմիշ գուրուտուր , Աբխոզոմուն ատէմ
 լերի կէլիւպ՝ անլերի սիւալ էթտիքտէ , գարը տէր քի
 կէչտիլեր սույուլն օ՝ պիր գարափընէ , մէզպուրլեր պու
 ճէվապէ իթիմատ էտերէք՝ կիտիւպ արուրլեր անլերի .
 վէ պուլամայուպ կէրի տեօնէրլեր , Պատէհու յովնա
 թան՝ վէ աքիմաս գույուտուն չըգուպ՝ կիտէրլեր մաս
 լահաթը նաղէ էտերլեր դաւիթէ . օ՝ տախի անիտէ
 ճէմի ատէմլէրի իլէ՝ սապահա տէկլն յորդանան չայըն
 գարըն եագասընէ կէջիւպ՝ կէլիր օրուր (բանակս)
 թապիր օլունան՝ մանայեմ տէնիլէն մէմէքէթէ , (պու

օ եհր տիր քի : իւշիւնճիւ տէհրին իկիրմի պէշ սիււ
ալինտէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ) յակոր նահա
պետ անտէ մէլայիբ օրտուսու կեօրիւպ՝ օ մահալի օր
տու (բանակ) չաղըրտը • Ժ.ն. 32 • 2 • Վէ անտէ
վէսբի՝ մաքիբ՝ վէ բերգէլի նամ քիմէսնէլէր՝ դաւիթին
սատրգ տօսթու օլմաղ իլէ , անըն փերուշան հալ իւզ
րէ երուսաղէմտէն գաչուպ՝ կէլտիկինի իշիթտիքէրին
տէ , անէ վէ անըն ատէմէրինէ եաթագ՝ սէթճատէ՝
աշխանա թագըլ՝ վէ քիւլլիյէթլի եէյէհէք կէթի
րիրէր : մատամ քի ճիւմէսիտէ տէրէճէտէն խարիճ
աճ՝ սուսուզ վէ եօրղուն իտիլէր :

Նազար գըլ պուրատէ աքիտովէլին սէփիլ հալինէ :
զիրա պալատէ զիբր օլտուղի մէնվալ իւզրէ , աբիսո
ղոմու թահրիբ էտէրէք դաւիթին ընզալէթինէ պա
տի օլտուղինէ հեր նէ գատար զիյատէ խօշանտը իսէ
տէ , օ կիւն անի էօլտիւրմէկէ գատըր օլամատըլինէ
օ գատար զիյատէ քէտէրլէնիւպ՝ ազլու գատավէթէ
կիրիթթար օլուր : զիրա անկար քի նիհայէթ աբիսո
ղոմ թէլէթ օլուպ , դաւիթ եհնէ երուսաղէմտէ թաթ
թընա օթուրաճագ տըր : օ էճիլտէն զայէթ խէվթ
պիրլէ գաթի ումուտ օլարագ՝ էվինէ կիտիւպ վասիյ ,
էթ էտէր էհլի էյալինէ , վէ քէնտի քէնտինի սուպ է
տիւպ հէլագ օլուր : Իշտէ պու միսիլիւ քեօթիւ հալ
տէ գարար գըլտը մէզպուրուն նիհայէթի :

Վագաս նիճէ քի շէլթան նէփսանիյէթինէ մէպնի
ֆիթնէքեարըգ էտիւպ՝ ինսանը կիւնահէ տիւշիւրմէկ
իլէ՝ քէնտի քեօթիւլիկինի զահիր էտէրէք զազէպի
նի ալթըրըր : քէզա զարէզ վէ նէփսանիյէթ գատի
իլէ , ախէրինի ֆէսատ իւզրէ թահրիբ էտէնին քե
թիւլիկի պէյան օլուպ՝ զազէպի թարագգա պուլուր :
Իպրէթ ալ աքիտովէլին սէրէնճամիստէն , իւլինէ քի
պիրէնմէ , գալպիտէ զարէզ սագլամա , պախուսուս
քի ալահըն գօրգուսուսու զինհար քիբրինտէն իւ

բռնէ թմէ . քի եանորմայաւն : Ֆիւհագիգա մէզպուր
 Զիսմանի խուսուսէրտէ զայն թ ֆերզանէ վէ ալիմ ի
 տի , վէ մասլահաթա պուլուշու պի նազիր , անճագ
 րիզայի հագ իւզրէ հարէքէթ էթմէյիւպ . քիպիրէնէ
 րէք նէֆսանիյէթ էթմէսի իլէ , օ տէրէ՛՛՛՛ ֆէնա պուլ
 տու , թա քի դապիաթէ զրոտ քէնաի քէնտիւնի հէլաք
 էտիւպ տէրունի Զիհանտէ րէզիլ ու պէթնամ օլտու .
 Զիրա նէֆսանիյէթ կիւճէնմէքտէն հասըլ օլտու , կիւ
 Զէնմէք տախի ինսանըն ֆիքրիւնի գափաթմաղ իլէ ,
 նէֆսանիյէթ իւզրէ օլան ատէմ քէնտի ֆայիտէսիւնի
 վէ զիյանըն ֆէրգ էտէմէզ օլտապ հէրհալ եանըր .
 Գու միսիլիւ քիմէսնէ հէր նէ գաւաւր չօդ պիլսէ վէ
 հիւքմ սահիպի օլտա , եէնէ ահմագ նաչար վէ ա
 Զիզ սայըլըր : Ֆիլլադի գալպիւնտէ զարէզ սագլոյա
 րագ խասմիւնտէն էօճ ալմագ հըրսընը ալթ էտէմէյէն
 տտէմէ մալսուս օլմաղ իլէ ինթիգամ արզուսիւնտէ
 օլան քէնտի նաչար վէ աճիզ հալիսի պէյան էտէր .
 Անճագ օ քի սահիհ ալիմ տիր , տիւնէանըն հալի քէ
 ֆիյէթինէ նաղարէն , պիլըր քի ինսանըն հէր միւրա
 տը հասըլ օլմալուպ րէյինէ մուղայիր հարէքէթ էտէն
 պուլունուր . օ էճիտէն միւքէտտէր օլտա տախի կիւ
 Զէնմէյէրէք գալպիւնի ֆէրահ վէ րահաթ դութուպ
 տայիմա ալլահըն րէյինէ միւնթապիր պիրլէ նաչար հա
 լէ կիրիթիթար օլմաուղլինտէն մատէ , քէմլիք էտէնի
 տախի ալթ էտէր . զիրա միւքէտտէր օլան կիւճէն
 մէզ իսէ , անէ քէտէր էտէն հէրհալ նատիմ օլտու .
 Ալիմ վէ մէրտ օլմագ տիլէր իսէն , սանա քէմլիք է
 տէնէ՝ էլիք էլէ . զիրա խասմիւնի էլլիք իլէ ալթ էթ
 մէք կիպի ալիմ մէրտլիք վէ ֆէթուհաթ օլմազ² .
 Ֆիւհագիգա գապահաթըլը թէքտիր էթմէք աւա

¹ Ըստ առածին . իմաստունն ՚ի վեր է քան զանիրաւութիւն .

² Այլ յաղթիր ՚ի չօրէն . այլ յալթիւն բարեւուն՝ չօրին
 Զուլ , 12 . 21 .

լինթ տիր, լաքին պու խղզմեթ զապիթէ, պախուսուս
քի ալւահա մախսուս օլմաղ իլէ, խասմինտէն ինթիւ
գամ ալան հերհալ թեօհմեթլի օլուր :

Սիւալ 61 :

Աբխոզում՝ դաւթին իւղէրինէ ճէնկէ կեթոնմի :

Ծ. Այլթտի : Զիրա մեզքիւր քուսինին թերթ իյալի
իւղրէ՝ ճիւմէ իսրայէլ ճէմահթինէ խապէր հտէրէք՝
քիւլլիյէթլի ասքէր իլէ յորդանան չոյլը կէչէր, քի
ԳԼ. դաւիթի դութուպ հօլտիւրէ : Վէ չիւնքի անըն եանըն
ԺԵ. տէ տախի ասքէր ճէմ օլմուչ իտի, անլէրին իւղէրինէ
պին պաշը, վէ եիւղ պաշը թայլն հտիւպ՝ ճէնկէ կեթ
մէլի օլտուգտէ, դաւիթ իսթէր քի՝ քէնտի տախի
ճէնկէ կիտէ, լաքին յովաբ՝ վէ սայիր պին պաշըլէր ըի
զա օլմայուպ, տէրէր քի : պիղ եկէր գաջմալը՝ եա
խօտ գըրըլմալը օլսագ, պիղի պիւ իշ եերինէ սայմայ
ուպ սէնի արարլէր, իմտի սէնին շէհիրտէ գալտըղին
էյի տիր, վէ սն պին ատէմտէն ղիյատէ եարտըմտըր
պիղէ : Պու պապտէ դաւիթ տախի իսքեաթ օլուպ՝ ան
լէր իլէ կիթմէտի իստէ, օլմայա քի ճէնկտէ աբխո
ղոմու հօլտիւրէլէր տէյու, շէհիրին գալիուսունտէ
տուրուպ՝ ասքէր պեօլիւք պեօլիւք կէչտիկինտէ, ա
շիքեար թէնպիհ հտէր յովաբա, վէ սայիր պին պա
շըլէրէ, քի աբխողոմու հսիրկէյէլէր, պու թէնպիւ
հի ճիւմէ ասքէր տախի իշտիր :

Նաղար էյլէ պուրատէ աթա մուհապպէթինէ, օղ
լու՝ ճէսիմ ասքէր իլէ փէտէրինին իւղէրինէ կէլիւ
քի անի հօլտիւրէ, փէտէրի՝ թէնպիհ հտէր քի օղ
լունու հսիրկէյիւպ հօլտիւրմէյէլէր :

Վէ դարալիէյին պիրի պիրինէ ջաթըլուպ մուհարէպէ

Ձ Պատուէր ետ արքայ . . . և ասէ . ինայեսլէք 'ի պատանայ
կըն իմ արէսաղամ . 2 թագ . 18 . 5 :

իւզրէ օշտուգտէ՝ աբխտղոմուն ասքերի ալթ օշուպ՝
իկիրմի պին աստեմ գըրըլըր սնէրտէն , պախուսուս
ճէնկ էթտիքլերի եհը՝ ղայէթ աղաճըգ վէ թիքէնլի
սըգ օրմանըգ օլմաշ իլէ՝ հերքես . քէնտի սէլամէ ,
թի աղղուսինտէ օլարագ՝ օրմանըն իլինտէ հեր պիրի
պիր դարափա տաղըլուպ՝ գաջաճագ եօլ տախի պու ,
լամատըգլերինտէն , գըլըճ իլէ էօլէնլերտէն՝ չօգ օ
լըր օրմանըգտան էօլէնլեր :

Ֆէհմ էլլէ աբխտղոմուն սէվիլ հալինի . զիրա մէղ
պուր պու միսիլլիւ փերիշան հալի կեօրիւնճէ , եա
նընտէ տախի աքէրտէն քիմնէ գալմատըլի հալտէ ,
փէտէրինի էօլտիւրմէք գաստը իլէ ճէնկէ չըգտըլինի
ուսուլթուգտան մատէ , քէնտի սէլամէթինի աղայ
ուպ պուլմաշ : Պուստուն գաթի նաշար՝ սարփ վէ
օրմանըն ղայէթ պերզահ էերինէ ըասթ կէլիւպ , դա
ւիթին ասքերի տախի էդրափըր գուշատմալը օշուն
ճա , անտէն սափուշուպ խէլաս օշայմ տէյու՝ պինտի
կի գաթըրը քէսքին իւզէնկի իլէ սիւրտիւկինտէ ,
փերչէմի մէշէ աղաճլերինին պիրի պիրինէ չաթըշմըշ
տալէրինէ տօշալըր : Վէ չիւնքի փերչէմի ղայէթ չօգ
վէ ուզուն իտի . գուրթարամապ անի աղաճլերին տալ
լերինտէն , գաթըր տախի տուրմալուպ՝ ալթընտան չը
գընճա , կէօյ իլէ զէմինին մապէյինտէ փերչէմինտէն
ասըլուպ գալտը ¹ : Ֆիլհագիդա մէզպուրուն հարէ
քէթինէ կէօրէ ղաղէպ վերիլտի . մատամ քի ալթա
սընէ տիւշմանըգ էտէնի տէկիլ քի եալընըգ ասիւման .
իլա քի զէմին տախի դապուլ էթմէղ , Վէ անի ասըլ
տըլի եհրտէ պիր աստեմ կեօրիւպ՝ յովաբա նագլ է
տէր . օ տախի նիլին վուրմատըն՝ քի սանա էլլէ զօ

1 Եւ արեւողօմ էր հեծեալ ի ջուրը իւրում . և եմուտ ջուրին
ընդ թու կաղնեաւ մեծաւ և պատեցաւ գլուխ նորա ընդ կող
նեան . և կախեցաւ հնդ երկինս և լէ երկինս . և ջուրին հանց
ի եհրայ նորա . 2 ԹԻԳ . 28 . 9 .

լաթա վէ պիր գըլըճ վերէյլտիմ տէտիկինտէ , ճէ-
վապ էտէր քի , պին զօլաթա վերսէն տախի վիատի-
շահըն օղլունա էլ ուղաթմաղ խտիմ , զիրա փատիշահ
տուլուպ՝ պէնի թէքտիր էթսէ՝ սէն ուղագտան պա-
գար խտին . մատամ քի աբխողոմու էսիրկէյին տէյ-
ու թէնպիհ էթտիկինի ճիւմէմիղ իշիթտիք :
Պու ճէվապէ յովաբըն ճանը սըգըլուպ՝ կիտէլիմ օ-
ղայա քի սէնին էօնիւնտէ անի էօլտիւրէյիմ տէյիւպ :
Վարըր աբխողոմուն իւրէկինէ իւջ օգ՝ վուրուր ասըւ-
տըղը էէրտէ : Պէլի իւջ օգ՝ անի էօլիւմ տէրէճէսինէ
Վասըլ էթտի խտտէ , նէֆէսի տահա իւզէրինտէ իքէն ,
յովաբըն ասքէրինտէն օն տտէմ վուրուպ էօլտիւրիւր-
լէր անի : Օլ պապտէ յովաբ , հէման իշարէթ պօռու-
սունու չալտըրուպ՝ ասքէրինի քէնտի եանընէ ճէմ է-
տէր՝ քի պիրի պիրինի գըրմասընլէր : Վէ աբխողոմուն
թէնինի ալուպ՝ ղայէթ տէրին պիր տէրէ իշինէ ա-
թար . վէ անլէր քի աբխողոմուն դարաթը խտլէր՝
գաչուպ կիտէրլէր քէնտի եէրլէրինէ :
Իպրէթ ալ աթասընա գարը տուրանըն հալի քէֆիէ-
թինտէն . սըխողոմ՝ էկէր թէվաղիւ գալպ օլարագ-
փէտէրինէ իղասթ էթսէ իտի՝ միւտտէթի էօմրիւնի
հէր վէճհ իլէ սէֆայը խաթըր իւզըն՝ կէջիրէճէկի
տէրքէար իտի . անճագ քիպիրլէնիւպ իղասթտէն
չըգմաղ իլէ , էօմրիւ թէլէֆ օլտուգտէն մատէ , թէ-
նի տախի մէզարէ լայիգ օլմատը , պախուսուս քի օ գա-
տար ատէմին թէլէֆ օլմասընէ պատի օլտու :
Պէլի մէզպուրուն իւջ էրքէք օղլու վար իտի , նիճէ
քի եազար : 2 Թ-4 . 14 . 27 : Լաքին անլէր մուգատ-
տէմ էօլմիւշ օլմաղ իլէ՝ իսմի ունուտուլմասըն տէյու ,
սաղլըղինտէ գուլէ միսալի պիր դաշ տիքմիշ իտի եա-
րուսաղէմին գարիպի կեղրոն տէրէսի նամ մահալտէ
քէնտի իսմինէ , քի հալէն մէզքիւր գուլէ պէյան
տըր :

Աբխազներն հօլտիւկինի դաւիթ իշխանէ՝ Նէ՛հալէ կիւնք
Թաբ օլտու .

Յ. 1 Կայէթ ահ ու ֆիղան պիրլէ աղայուու եաս
էյլէտի . Զիրա ջիւնքի ճէնկէ կլիթմէյիւայ շէհիրտէ
գալմըշ իտի . պմայա քի աբխաղոմա քէտէր զուհուր
էտէ տէյուլ՝ աղիմ էնտիշէ իւզրէ իքէն՝ օրոտուտէն իքի
ատէմ պիրի պիրլինին տրտըսըրա աճէլէ կէլիւայ ֆէթուլ
հաթ օլտու տէյուլ միւթտէ վէրտիրլէրինտէ . պաշգա
շէյ սիւալ էթմէղ . իլա քի՝ սաղ մը տըր օղլում տէյուլ
աբխաղոմու սիւալ էտէր . վէ անըն հօլտիւկինի իշխ
անէ՛հէ . օ տէրէ՛հէ աղիմ գասաւլէթ իւզրէ միւքէտ
տէր օլուր . Թա քի պէյիթ սեօյլէր կիպի . պէնիմ օղ
լում աբխաղոմ . աբխաղոմ օղլում . սէնին եէրինէ պէն
հօլէյիտիմ տէյուլ . տէֆաթէն պու ճէվապը իւճէ սէս
իլէ հօքիւր հօքիւր աղայարագ Թէքրարըր . վէ օ
տայա կիրիւպ եիւզիւնիւ քիմսէյէ կիօստէրմէշ .
Պէլի աբխաղոմու հօլմէսի հէր վէճհ իլէ խայլըր օլ
տու . զիրա մատամ քի իդաթսըղ . էկէր սաղ գալ
օա իտի՝ հէրհալ ֆէսաստտէն խուլի օլմայաճաղի տէր
քեար իտի . անճագ ջիւնքի Թեօպէ տէյէճէք վադըթ
պուլամայուայ՝ սէթիլ հալ իւզրէ հօլտիւ . օ էճիլտէն
ղայէթ տաղի տէրուն պիրլէ աղար անի . Լաքին ա
քէր պու ֆիքիրի ֆէհմ էտէմէտիքլէրինտէն . դաւիթ Գ.
Թին պու միսիլիւ աղիմ եաս իլէ աղատըղինի իշխտին ԺԹ :

2 Եւ ասէ արքայ . Էթէ ողջին իցէ մանկանն իմյ աբխաղոմ
մայ . 2 Թագ . 18 . 29 .

2 Եւ խոփեցաւ արքայ . Է Ել ի վերնատուն դբուն . Է ելոց՝
Է սյապէս ասէր ի Լալիւրում . որդեակ իմ աբխաղոմ . աբխ
աղոմ որդեակ իմ . որտայր զմահ իմ վախատակ քու . Էս վախա
նակ քո աբխաղոմ որդեակ իմ . որդեակ իմ աբխաղոմ . 2
Թագ . 18 . 33 .

Ճէ , անկէր տախի գասաւէթէ կիրիթթար օլտրագ ,
կէյա ճէնկտէ պօղուլուպ գաւմըշ հիսասլի , շէհիրէ
կիրմէնէ շէքինիլէր :

Պագասա պու պապտէ գասպահաթ յովաբըն իտի . զի
ըա դաւիթին թէնպիհինի տիլնէմէյէրէք աբիսողոմոն
հօլտիւրտիւ : Ընճագ՝ աւքէրին միւքէտտէր օլտուղինի
կէօրտիւքտէ դաւիթէ տէր քի , հիճապ ալթընա պը
ըագ.տըն աքէրի , անկէր քի սէնին սէլամէթին իջիւն
վիւճուտէրինի թէհլիքէյէ գօտուլէր , սէն՝ խասմինի
սէվիւպ՝ սատըղ թէվապիլէրինի վէ գուլէրինի ըհտտ
հտէրսին , աբիսողոմ սաղ օլտա իտի , պիղ հօլմիւշ ի
տիք , գաղգ փէրասիյէթ պիրլէ սէօյլէ աքէր իլէ , զի
ըա եեմին էթմիլէր տիր քի՝ հկէր պու կիւն տիշարը
ջըգմաղ իսէն , պիր քիմնէ գաւմաղ պու կէճէ սէնին
եանընտէ , պիլ քի պու անէ տէկին շէքտիկին քէտէր
լէրտէն զիյատէ սանա քէթիւ օլուր : Ֆիլհագիգա՝
մէղպուրուն պու միսիլիւ ճէվապլէրի զայէթ աղըր ի
տի , լաքին վագթի հալէ նազարէն՝ դաւիթ անէ պիր
ճէվապ էթմէյէրէք՝ ջըգուպ շէհիրին գաւիուսունտէ
օթուրուր , վէ աքէր անըն գապիույա ինտիկինի պիւ
լիւպ , շէհիրէ կիրտիքլէրինտէ կիւլէր էիւղ իլէ ճիւմ
լէսինէ թաւթիթի հտէրէք մէմսուն օլուր , անկէր տախի
խօշանուպ շաղ օլուրլէր :

Նաղար էյլէ պուրատէ աթա մուհապպէթինէ , իդոյ
աթսըղ էվատ՝ փէտէրինին իւզէրինէ ճէսիմ աքէր ի
լէ օրտու գալտըրուպ անըն հօլիւմիւնէ գաստ հտէր ,
փէտէրի անըն հօլտիւկինի իշիտինճէ , իւրէկի զայէթ
աճըյուպ՝ ահ ու փիղան պիրլէ աղար , Պէլի աբիսոյ
ղոմուն հարէքէթի աթասընա մուղայիր օլմաղ իլէ հօ
լիւմէ միւսթահագ իտի , նիճէ քի փէտէրինէ վէ վա
լտէսինէ իդաաթ էթմէյէն էվատը՝ թաշայուպ հօլ
տիւրէլէր , քի սոյիրլէրի խէվի էթսինլէր տէյու եա
ջալ . 3 Օրն . 21 . 21 : Լաքին պէլքի պիր կիւն թէօ

պէ տէրիւոյ իսլահ օլա տէյուլ՝ դաւիթ անըն հօլտիւկի նի իսթէմէզ :

Ապրէթ ալսընէր դաւիթտէն՝ հվլատէրինէ կիւ, ճէնիւոյ պէթտուա հտէնէր . հվլատըն քեօթիւ հա, րէքէթէ մէյլ հտէր խէ , պէթտուա հթմէ , իլն: նիյ ազ էյլէ ալահա քի էյիէ թհպտիլ էթսին , զիրա՝ պէթտուա հթմէն իլէ , տահա զիյատէ զիէնա պու, լուպ՝ եհնէ սէնին գալպին աճըր , քէզա՝ աբիսողոմ տէն իպրէթ ալսընէր աթալէրինէ իգաաթ էթմէյէնս լէր , զիրա մէզպուր իգաաթսըզ օլմասը իլէ՝ հնապի սապգաթ էթմէմիշ սէֆիլ հալ իւզըն հօլիւպ՝ տիւն, եատէ քեօթիւ իսիմ պըրագտը :

Սիւալ 63 .

Աբիսողոմ հօլտիւքտէ , դաւիթ տէրհալ երուսաղէմէ *Կէլիւ* Թաիթընտէ օթուրտու մը .

Ճ . Թուրմատը , Զիրա չիւնքի ճէմահթ անըն էյլիկինի ունուտուպ՝ աբիսողոմու փատիշահ էթտի, լէր , օ հճիլտէն աճէլէ էթմէյիւպ՝ նիւր վագըթ էյ, լէնիր յորդանան չալըն գաւըը եագասընտէ , քի ահէ, րին ֆիքրինի անկայա :

Ֆիլհագիգա՝ պու պապտէ ճէմահթ հէր նէ գատար իգաաթտէն չըդուպ՝ սաի օլտու իսէտէ , աբիսողոմ հօլիւնճէ՝ եհնէ դաւիթ իգաաթ էթմէք իսթէրլէր , Պախուսուս քի՝ դաւիթ ահլէրի տիւշմանտէն խէլաս էթմիշ օլմազ իլէ՝ անըն էյլիկի հէնիշ ֆիքրլէրինէ կէ, լիր . վէ հաչկընտէ օլտուղինէ ինսաֆ հտէրէք՝ պիրի պիրինէ տերլէր քի , պիզ աբիսողոմու փատիշահ էթ, տիք , լաբին օ ճէնկտէ հօլտիւ , նիջէյէտէք սուս օ, լուպ փատիշահը եերինէ կէթիրմէզսինիզ :

Պու ֆիքիր իւզըն իսրայէլին օն պիր ճինսի եէք տիը իգաաթտէ օլտուգլէրինի դաւիթէ խապէր հտէրլէր :

լաբին յուզանըն ճինսի խապեր էթմէզ : Պէլի դաւիթ յուզանըն ճինսինտէն օլմաղ իլէ՝ անէր ճիւմլէօինտէն զիյատէ մէյլիլ իտիլէր անէ . վէ լաբին . քէնտիլէրի տախի աբիսողոմա Թապի օլտուգլէրի իջիւն , դապա հաթլէրինին աղըր օլտուղինի աիլիւպ՝ հիւսապ էտէրլէր . վէ դաւիթ՝ անլէրին տու հալինի պիլմէկ իլէ . սաղուլլ վէ աբիաթար . քահանանըն էլ իլէ մուհապպէթ իւզըն անլէրէ խապեր հտէր՝ քի սայիր ճինսլէրտէն կէրի դարմայալէր . քէզա դաւիթին գըզ դարնտաշը օղլու ամեսայի , օ՝ քի աբիսողոմա սէրասքեր օլմուշ իտի . դաւիթտէն խէվի էթմէկ իլէ , անէ տախի փայէ վատ էտիւպ՝ Թալթիք հտէր . քի խէվի էթմէյիւպ կէլսին . Օլ պաուտէ՝ յուզանըն ճինսի՝ զույէթ խօշլանուպ , երու սաղէմէ կէլ տէյու տէրհալ ատէմ իրաւ էթտիքտէն մատէ , քէնտիլէրի տախի զայէթ չօգլուգ իլէ սայիր ճինսլէրտէն էվիլէ՝ դաղգաղա նամ մահալէ վարուպ՝ յորդանան չայըն . քէնարընտէ պէքլէրլէր . դաւիթ չայըն . քէնարընէ կէլտիքտէ , սեմէի՝ քի անէ լանէթ վէրտի , (նիճէ քի էլլի Թօգուզ սիւալտէ զիքր օլտու) փիւշման օլուպ , դաւիթի իքրամէն պին ատէմ իլէ , վէ մեմիիբոստէնին իրզմէթինէ Թային օլան մէգբիւր սիբա տախի՝ օն պէշ օղլու վէ իկիրմի իրզմէթբեարը իլէ կէլիւպ՝ յուզանըն ճինսի իլէ պէրապեր ազլմ իզզէթ պիրլէ դաւիթի կէջիրլիլէր չայըն պերի դարաիքնէ : Անտէ մէզպուր սեմէի՝ դաւիթին խաքի փայինէ տիւշիւպ՝ դապահաթընը իգըար հտէրէք աշ տիլէր . վէ յովաբըն դարնտաշը աբեսսա մէկէր սեմէի էլմէյէ՝ ճէք մի , քի փատիշահէ լանէթ վէրտի տէտիկինտէ , դաւիթ ըիզա օլմայուպ տէր քի , մէկէր պէն պիլմէշ միյիմ , պու կիւն քիմսէ Եօլմէսին , զիրա պու կիւն փատիշահ օլտում իսրայիլէ տէյիւպ , Եէմին հտէր . քի սեմէի Եօլմէսին .

Վէ դաւիթին սաաղգ աօսթու բերզէլի (օ՝ քի ալթ

մըշ սիւստոն գիբը օլտու) զայնթ տէվէթի օլմաղ է,
 Լէ , դաւիթ նէ գատար վագըթ գալտը իսէ . յորդանա
 նըն գարըն Եագասընտէ , անըն՝ վէ ճիւմէ Թէվապիւ
 Լէրինին դաամընը . քէնտի կեօրտիւկինտէն մատէ՝ կեօն,
 տէրի տախի կէմիշ օլմաղ իլէ , դաւիթ իսթէր քի
 անի երուսաղէմէ կեօթիւրիւպ՝ իղզէթ պլրլէ Եանըն
 տէ սագլայա . լաբին մէզպուր սէքսէն Եաշընտէ զայն
 Էթ իխթիւեար՝ կիթմէք իսթէմէյիւպ , օղլունու իրսալ
 Էտէճէք օլտու , քի անըն իսմինէ քամաամ տէնիլը ի
 տի : Պու պապտէ դաւիթ տախի խօշլանուպ՝ մուհապ
 պէթ պիրլէ բերզէլի պուս Էտիւպ՝ տուա Էտէր ա
 նէ , վէ անըն Եէրինէ մէզբիւր . քամաամը տայիմա սագ
 Լար Եանընտէ :
 Վէ լաբին չիւնքի՝ ճիւմէ իսրայէլին կէլիւպ ճէմ օլմա
 սընէ պէքլէմէյէրէք , յուդանըն ճինսի իլէ չայը կէ
 չիւպ՝ գաղգաղա տէնիլէն Եէրտէ գօնագ Էթմիշ իտի ,
 պատէհու՝ պեօլիւք պեօլիւք ճիւմէ իսրայէլ տախի կէ
 լիւպ՝ չայը կէչմիշ օլտուղինի կեօրիւնճէ , կիւճէնիւ
 Լէր , քի նիլիւն քէնտիլէրինի պէքլէմէյիւպ՝ Եալընըզ
 յուդանըն ճինսի իլէ կէչտի : Ֆիլհագիգա՝ պու պապ
 տէ Թագսիրաթ իսրայէլին իտի . զիրա վագթիւնտէ
 կէլմէտիլէր . լաբին անէր Ֆեսատէ պայիա քիմնէլէր
 օլմաղ իլէ , տալլաշը սուրէթ իլէ դաւիթ տէրլէր քի ,
 նիլիւն յուդանըն ատէմլէրի վատիշահ չալուպ յորդա
 նանտէն կէչիրտիլէր : Պու ճէվապ իլէ դաւիթն պէհա
 նէ պուլմագ իսթէտիլէր , անճագ՝ հագսըզ օլմալէրի
 իլէ դաւիթ անլէրէ ճէվապ վէրմէտի իսէտէ , յուդա
 նըն ճինսի տէր քի , վատիշահ պէնիմ ճինսիմ տիր ,
 սիզ նէ՝ կիւճէնիւրսինիզ . վատիշահըն նէսինի եէտիք :
 հէտիյէ՝ մի վէրտի պիզէ , Եալսուտ պիզի մահվ մը Էթ
 տի : Իսրայէլ տախի պէն օն գաթ զիյատէիմ սէնտէն ,
 նիլիւն իասիմանէ ճէվապ Էտէրսինիզ , պիզէ ճայիզ
 Էտի Էվիլլա վատիշահ կէթիլմէք տէյու իտաա Է

տէր : Վէ պիւռ սուրեթ իլէ դարափէյին միւճատէլէյի
արթըրուպ , յուղանըն ճինսի քէլամընտէ զուլուպ օւ
94. տուղի հալտէ , իսրայէլտէն սաբէէ նամինտէ պիր քեօ
Ի : Թիւ քլմսէ հէման պօսու չալուպ , դաւիթտէ պիղիմ
հիսսէմիզ եօգ տուր , իսրայէլ հէքքէս քէնտի եէրինէ
տէյու՝ նիտա հտէրէք պիր դարափէ սալուշունճա ,
ճիւմէ իսրայէլ տալի անըն արտաշըրու կիտէր :

Օլ պապտէ դաւիթ եալմըղ յուղանըն ճինսի իլէ գաւ
մաղ իլէ շայէթ տիլ շիքէսթ օլտու , Ձիլա՝ ճիւմէ
իսրայէլ իգտաթ հթտի տէյու շաղ օլտադ՝ աղիմ
մէճա իլէ երուսաղէմէ կիրմէք իւզրէ իքէն , ապիլիք
թէքթար Թէճալտ օլուպ՝ փէգաթ յուղանըն ճինսի
իլէ կէրիւր երուսաղէմէ , Պուրտան գաթի նաղար , է
վինէ կիրիւպ օտալմէրի կեօրտիւքտէ (սնլէրի քի
գալտըղինտէ հվտէ պէքճի պըրագմըշ օլմուղ իլէ՝ ա
քիսողմ անլէրին ըւզընա կէչտի , նիճէ քի զիքը օւ
տու ալթմըշ սիւալտէ) աղիմ գաապէթէ կիրիթթար
օլուր , վէ պիր տահա եանլէրինէ վարմայարագ՝ պաշ
գա հվտէ անլէրի պէսլէտի իսէտէ , մէզպուրէլէր էօ
լիւնճէլէ տէկէն տուլ գալտըլէր :

Պալտտէ մէղքիւր մէմիլիբոսթէ , բի դաւիթին գալտը
շի կիւնտէն պէրի Թըրնագլէրինի քէսմէլիւպ՝ սագա
լըն Թարամայուպ՝ վէ հսվապըն տալի եայգամայուպ՝
տալիմու եաս վէ գաապէթ իւզրէ իտի , դաւիթ կէ
լիւնէ Էտա գըլըլի իլէ անըն հաղալըրինէ չըգտըղինտէ ,
նիլիւն կէրիւտի պէգիլմիլէ տէլիսճէ , իտըղէթէքըն
սիւալտէ քէստիլէ հթտիլի (էլի Թօգուղ
սիւալտէ վիքը օլտուղի մէնիւլ իւզրէ) նագլ հտէ
րէք , պէգիլմիլիսէլիլին օճաղիլին տտէմէրի՝ գաթի
վաճիւպ տիր տէլիւպ՝ դաւիթտէն հէր վէճէ իլէ մէմ
նուն օլուր : Վագաա՝ դաւիթ մասլահաթը անլիտա
իսէտէ , օ կիւն Թաճիքի մասլահաթէ հտէքճի վա
գըթ օլմալըղինտէ՝ անըն միւլթիլի քի իտըղէթէքա

որ սիրայի վերմիշ խտի , նրաշնորհ եկնէ վերիւր անէ :
Մեմիլիբոսթէ Զէվապ հտէր քի , Զիւմէսինի ալսըն ,
մատամ քի սէն էֆէնտիմ սէլամէթ կէլտին , վէ դա
ւիթ քէլ էվվէլ իզզէթ պիրլէ սագւար անի եանընտէ :

Սիւալ 64 •

Պալատէ մեղքիւր սաբէէ , օ քի դաւիթէ իդաաթ էթմէյիւալ
խալայէլի Թահրէք էթտի , սօսկրա նի՛ճէ օլտու •

Ճ • Սէֆիլ հալ ինէ գաթլ օլտու : Զիրա օլմայա քի
պիր մէթին շէհլրէ կիրիւպ՝ ասքէր Զէմ էթմէկ ինէ
Թէքրար սրգընթը օլա տէյու , դաւիթ՝ ամեօսայի նամ
պեօլիւք պաշըսընէ հմր հտէր քի , իւջ կիւնէ գատար
յուգահըն Զինսինէ խապէր հտիւպ կէլէ , քի ասքէրի
ալուպ սաբէէնին իզզէրինէ կիտէ : Լաքին մէլպուր
իւջ կիւն Թէքմիլ օլուպ կէլմէյինձէ , ասքէրի շահանէ
իւն (քերեթին ոփէլէթին) վէ տախի սայիր մէրտանէ
ասքէր ինէ՝ յովաբըն գարնտաշը աբէնայի Թային էս
տէր , յովաբ տախի անըն ինէ կիտէր : Պատէհու ամե
սայի ասքէր Զէմ հտիւպ կիթտի իսէտէ , Եօլտա յովա
բա ըսսթ կէլտիքտէ , կէյա քի մուհապպէթ իզզրէ
օլուպ՝ սսլ մըսըն գարնտաշ տէյու անըն սագւալընտէն
դութար յովաբ քի պուս հտէ , վէ ամեօսայի անտէն
տիւշմանըգ մամիւլ էթմէտիկինտէն՝ պի խէվի եագլա
շըր անէ , զիրա պիրի պիրի ինէ ագրապա խտիլէր :
Վէ լաքին յովաբ հսվապընըն ալթընտէ գըլըճ կիղէմիշ
օլմաղ ինէ , հըզ ինէ գըլըճը անըն պէօլիւնէ վուրտուգ
տէ՝ անիտէ հօլտիւ ամեօսայի : Ֆէհմ էյլէ պուրատէ
յովաբըն ֆէսատ շէյլինէ , զիրա՝ էգ գատիմ՝ անըն ի
նէ տիւշմանըղի Եօգ իսէտէ , դաւիթ անէ փայէ վատ
էթմիշ օլմաղ ինէ (իիճէ քի ալթմըշ իւջ սիւալտէ զիր
օլտու) պէլքի անի սէրասքէր հտէր տէյու՝ հասէ
տինտէն նաչի պու դատտարըղէ էթտի : Վէ յովաբըն

'ատենէրինտէն պիտի անտէ տուրուայ' ասքերէ տէր
 'քի , քիմ' քի յովաբը վէ դաւիթի սէվէր իսէ , կիթ
 սին յովաբըն վէ աբեսսանըն արտըսըրա , լաքին ամե-սայ
 ինին հօրիւսիւ՝ գանա պուլունմըչ եօլ իւզէրինտէ գաւ
 մաղ իլէ , կէլէն ասքեր անի կեօրիւայ՝ իլէրի կէջմէտի
 կի հալտէ , հօլիւսիւ եօլտան տիշարը թարլայա եիւ
 վարլայուայ՝ հօրթէր քի կեօրիւսմէյէ , պատէհու կէ
 լէն ասքեր կէջիւայ կիտէր իտի յովաբըն արտըսըրա :
 Վէ չիւնքի պալատէ մէզքիւր սաբէէ՝ աբէլ տէնիլէն
 մէմէքէթէ կիթմիլ իտի , յովաբ անի գուշատուայ՝
 հգրաֆընէ դօփրագ եղմաղ իլէ , հիսար միսալի մէ
 թէրիզ եափար , վէ պէտէնի երգուայ՝ խարապ էթմէ
 կէ պաշլայլըճէ՝ շէհիրտէն պիր ալիմ տիլէ հիլի պէտէ
 նին իւզէրինէ չըդար , վէ ասքերէ սէս հտիւայ տէր
 'քի , սեօյլէյին յովաբա քի պուրայա կէլսին :
 Յովաբ կիթտիկինտէ , մէզպուրէ շէհիրին իւզէրինէ
 թէմսիլ սեօյլէյիւայ յովաբը իսքեաթ էթմէք իսթէր ,
 'քի պէտէնէ քէտէր էթմէսին : Վէ սեօյլէտիկի թէմ
 սիլին մէֆհուսի շէօյլէ անկանըր քի , ղէմանի էվայիւ
 տէ նագլ օլունուր՝ քի աբէլ վէ դան նամ մէմէքէթ
 լէրին էհալիսի պէյիլնտէ նիզա հասրլ օլտուգտէ , էվ
 վէլա սիւալ հտիւայ՝ իդաաթտէ գուսուր հտէնի թէք
 տիր հտէր իտիլէր , լաքին սէնին մէրամըն նէ իսէ , է
 հալիյէ պէյան էթմէտէն մէմէքէթի խարապ հտէր
 սին : Պախուսուս՝ աբէլ շէհիրնտէ ալիմ չօդ օլմաղ ի
 լէ՝ միւշքիւլ մասլահաթ՝ եախօտ նիզա վագի օլտու
 ղինտէ , հէրքէս անէ միւրաճաաթ հտիւայ , անլէրի
 միւսիւհիւն հտէրէք միւշկիւլէրինի հալ հտէր իտի ,
 Պու միսիլիւ ճէվապլէրի շէհիրին լիսանընտէն սեօյլէյ
 երէք , տէր քի՝ պէն իմ իսրայէլի միւսիւհիւն հտէն ,
 վէ անէ մէթանէթ վէրէն , սէն իսրայէլին մէմէքէթի
 նի երգմագ իսթէրսին : Յովաբ պու միսիլիւ ճէվապ
 լէրի իշիտիւայ հաշա քի պէն մէմէքէթի խարապ է

տէյւմ, իլն սաբենքի դաւիթէ գաղղը տուրտու՝ աշ
նի վերին պանաքի՝ կիտէյիմ տէտիքտէ, մէղպուրէ
ճէվապ էտէր՝ քի շիմտի անըն պաղը պէտէնտէն աթը
լըր սանա : Վէ ինիւպ ճէմանթէ մէրամ անլլաթտըգ
տէ, անլըր տախի սաբենէնին օլաղընը քէսիւպ՝ աթար
լըր պէտէնտէն աշաղը : Օլ պապտէյ յովաբ՝ իշարէթ
պօռուստնու ճալմաղ իլէ, սսքէր շէհրտէն էլ ճէ
քիւպ՝ ճերքէս քէնտի եհրինէ կիթտիկինտէ, շէսստէ
պայիս սաբենէնին պաղընը ալուպ կէթ իրիը դաւիթէ :

ՍԻԼԼ 65 :

Տօհա նէ՞ դուհուրաթ օլտու դաւիթին վազթ ինտէ :

Ծ. Լաքին պաշգաւ եհրտէ օլմայուպ՝ ետընըգ իսրայէլին
էյալէթինտէ օլմաղ իլէ, դաւիթ անին սէպէպինի աշ
լահա սիւալ էթտիկինտէ, ճէվապ էտէր՝ քի՝ սաւու
ղուն գալուստնուլէրի գըրտըղի իլին տըր օ՝ քէտէր¹ :
Զիրա՝ անլէրէ գըլըճ օլմայա տէյու՝ յեսու եհմին էթ
միշ օլմաղ իլէ : (նիճէ քի իկիւմի թօգուղ սիւալտէ
պէյան տըր) օաւուղ պի դայրի հադդըն անլէրի գըր
տըղինտէ պօրնիւ օլտու : Ընճադ հիքմէթ պու քի :
սուուղղուն կիւնուհընէ պէտէլ օլտու դազէպ՝ դաւիթին
վազթինտէ դուհուր էթտի : մօտամ քի վազթ կէշ
մէկ իլէ հադ իթթալ օլմաղ :

Խօշճա միւլահազա էլլէ պուղատէ ալահըն ատալէ
թինի : պէլի դաբաւսն էհալիսի փութփէրէսթ իտի :
տըրին անլէրին սէպէպինէ իսրայէլ թէքտիր օլտու : զի
րա ճիւմլէյի եարատան վէ ճիւմլէնին սահլայի ալահ

¹ Եւ եղև որդ յաւուրս դաւթի զերիս ամն . . . և խնդրեաց
դաւթ յերեսաց տեառն . և ասէ տէր, վասն սաւուղայ՝ և վա
սն արեանց տան նորա է մօտադ պիդ . զի կոտորեաց զգաբա
շունացիսն : 2 թագ . 21 :

քէնտիսի օլմաղ ինէ , հեր քիմ վէ հեր հանլը միւնթ
 օլուր իսէ , հեր հալ առաւելթ իւզըն շերիյաթ իճրա
 օլուր , քի իշիտէնլեր խէվֆ հոիււլ , առաւելթ մու
 շայիր հարէքէթ էթմէսինլեր : Նիճէ քի ոլու խու
 սուստէ իւշ սէնէ դըթըգ օլուլ իսրայէլ ճէմաթի
 ջող սըգլէթ չէքտի իսէտէ առաւելթ իճրասընէ՝ դա
 բաւօնլուլերին տախի խաթընը թայիւլ վէ խօշ էթմէք
 միւգթագլէյի շերի օլմաղ ինէ , նէ վէճճ ինէ խաթըն
 լերի խօշ օլուր տէյու՝ դաւիթ անլըն սիւալ էթտիք
 տէ , ճէվալ էսէրլեր քի՝ սաւուղտա պիզլմ կիւմիւշ
 վէ ալթուն ալաճաղմըգ եօգ տըր , վէ իսրայէլտէն ա
 տէմ հօլտիւրմէք իսթէմէյիլ , իլա՝ պիղի քիմ գըրտը
 իսէ , անի էօլտիւրէլմ , քի անըն սինսիէսինտէն իս
 բայէլտէ քիմնէ գալմասըն : Պու ճէվալ ինէ սաւու
 ղուն սինսիէսինտէն քիմ վար իսէ , ճիւմէսինի էօլ
 տիւրմէք արզուսինտէ օլտուլեր իսէտէ , նիհայէթ՝
 եէտի առէմէ րաղի օլուրլեր , դաւիթ տախի թաա
 հուտ էտէր՝ քի անլըն մաթլուպինի իճրա էտէ :
 Լուքին յովնաթանըն խաթըն իշիւն՝ անըն օղլու մէմֆի
 բոսթէյի վէրմէյիւլ , սաւուղուն իքի օղլունու՝ (քի
 անլըն ուսփա օտարգտէն թօղմուշ իտիլեր) վէ դը
 ղընտան թօղան պէշ թօլունունու՝ ալահըն էմրի իւզըն
 թէսլմ էտէր գաբաւօնլուլերէ՝ քի առաւելթ իճրա օ
 լուլ դաղէպ տէֆ օլա : Անլըն տախի սաւուղուն փայի
 թաթի օլան գաբաաաաա տաղ իւզերինտէ կիւնէչէ
 գարըն չարմըղա կերիւլ էսլտիւրիւրլեր :
 Վէ չիւնքի վաբըթ արփանըն իւթ հարման ղէմանի ի
 տի , մէղպուրլերին թէնի՝ պիր գաջ կիւն չարմըգ իւ
 ղէրինտէ գալուլ՝ դօգտու իսէտէ , մէգքիւրէ ուս
 փա ղայէթ հագիգաթը վէ սատըգ օլմաղ ինէ , անլը
 ռէ գուշար վէ ճանապարար տօգանմայալեր տէյու՝
 կէճէ վէ կիւնտիւղ պէքլէյիւլ՝ այրըլմաղ անտէն , թա
 քի եաշմուր տամար անլըն իւզերինէ : Վէ դաւիթ

ուհւսիանըն էթտիկի սատագաթը իշխոնաճէ , քէնտի տախի յաբիս տէնիլէն շէհլրէ վարուպ՝ սաւուղուս վէ յոմնաթանըն քէմլքլէրինի՝ քի անլէրի յաբիս էհալիսի տէֆն էթմիշ խտի , (նիճէ քի էլլի պիր սիւալտէ զլքը օլտու) անտէն չըգարուպ կէթիրիր գաբաայա , վէ սալպ օլանլէրին թէնլէրինի տախի ալուպ՝ տէֆն էտէր սաւուղուս փէտէրինին մէգարընըն գուրպինտէ :

Ֆիհհագիգա՝ ալլահըն էմրի իւզրէ հագ իճրա օլտուգէ տէ , էաղմուր կէլիւպ ¹ , գըթլըգ տէֆ օլտու :

Լաքին՝ իւջ սէնէ պիրի պիր արտըսըրա գըթլըգ սէպէ՝ պինէ իսրայել ինգըաղ պուլտու տէյու՝ տիւշման ֆուր սաղ պուլուպ՝ իսրայէլին իւզէրինէ կէլտի : Վէ դաւիթ պիլնէֆա՝ անլէրէ գարըն ճէնկէ կլիթտիքտէ , տիւշմա նըն դարաֆընտէն պիր մէրտանէ քիմնէ իւզէրինէ կէլիւպ՝ անի վուրաճագ օլտու : օլ պապտէ՝ յովաբըն գարնտաշը արէսսա տէրագէպ էէթիշիւպ էօլտիւր տիւ տիւշմանը : Վագաա՝ պու տէֆա դաւիթ ազիմ՝ թէհլիքէյէ կիրիւպ՝ ալլահ անի խէլաս էթտի իսէտէ , պին պաշըլէրի էէմին էտէրէք անէ տէրլէր քի՝ պիր տահա սէն ճէնկէ կէլմէ , քի իսրայէլին գանտիլինի սէօստիւրմէյէսին , օ էճիլտէն դաւիթ դայրի ճէնկէ կիթմէյիւպ՝ տիւշման զուհուր էթտիկի հալտէ , աւ քէրինի իրասլ էտէր իտի անլէրէ գարըն :

Վէ թէքըար իւջ տէֆա տախի տիւշման հիւճմ է՝ տէր իսրայէլին իւզէրինէ , վէ սօն ճէնկտէ՝ տիւշմանըն ապքէրինտէն պիր մէրտանէ ատէմ՝ վար իտի՝ քի անըն էլլէրինին վէ այագլէրինին փարմագլէրի ալթըշար թապէ իտի : Լաքին պի իղն ալլահ դաւիթին ապքէրի անլէրի տախի գըրուպ ֆէթհ էթտիքտէ , տիւշման զայ , էթ ինգըաղ պուլուպ՝ քէմալի մէրթէպէ դաւիթին թահգի իդաաթընէ տախիլ օլուրլէր : Պու միսիլլիւ ֆէթուհաթ ալլահըն ինայէթի օլտուղի աշիբէար օլ

ԳԼ . մաղ լիւն , դուռիւթ ալահատան մէջնաւն օլաւադ , անըն
 ԻԲ . իսմի շէրիֆինն մէտհ էտէր : Ահ տախի ալահըն պի
 ԻԳ . նիհայեթ քէրէմինի մէրհամէթինի , իսրայէլէ վէ քէն
 տինէ էթտիկի էլլիկի վէ եարտըմը իթիրաֆ պիրլէ ,
 քէպուր միսալի պէյիթ սեօյէր , նիճէ քի պէյան տըր
 մահալինտէ :

ՍԻԼԼ 66 :

Պատէհու դաւիթին վապթինտէ տիւշման Թէքթար իսրայէլէ
 գարշը հարէքէթ էթտիֆի :

Ճ . Եթմէտի : Ֆիլլադի տիւշման Թէքթար օլուպ :
 իսրայէլէ քէտէր վէրէճէք հալի դալմատըլինտէն ,
 դաւիթ վէ ճէմանէթ տախի ինայէթի պարի հէր վէճճ
 իլէ ըահաթ վէ ասուտէ հալ իւզըն օլտուէր :

ԳԼ . Ահ ըսքին ալահ՝ ճէմանէթին նաշէրի հարէքէթի թէ
 ԻԴ . պէպինէ կիւճէնիւպ՝ անլէրի Թէքթար էտէճէք օլմաղ
 ԵՄ . իլէ , դաւիթ միւրատ էտէր՝ քի ճիւմէ իսրայէլ ճէմա
 ԻԱ . էթինտէ իկիրմի եաշնտէն եօգարը հարպէ զարպէ
 գատըր օլանլէրի տէֆթէրէ ալուպ՝ անլէրին սալըսընը
 անկէյա : Ահ յովաբը ճաղըրուպ՝ կիթ սայ ճէմանէթի
 տէյու եմը էթտիքտէ , մէզպուր խօշանմայուպ՝ ալ
 լահ՝ ճէմանէթի եիւզ գաթ տահալ զիյատէ արթըրսըն ,
 նիլիւն պու եմրի էտէրսըն տէտի իսէտէ , դաւիթ իս
 քէաթ օլմաղ , վէ զայէթ իպրամ՝ պիրլէ իրսու էտէր
 տնի՝ վէ սայիր պին պաշըլէրի՝ քի մասլահաթը իճրա
 էտէլէր : Ահ մէզպուրէր շէհիւր պէ շէհիւր կէզէրէք
 եմը օլտուղի իւզըն ճէմանէթի գալէմէ ալուպ , թօ
 գուղ այ իկիրմի կիւն Թէքթիլինտէ , ավտէթ էտէր շ
 լէր երուսաղէմէ : Ահ յովաբ՝ դաւիթէ հիսապ վէրտի ,

Ա Ե-յաւել սրտմտութի տէաուն բոլըրդիլ՝ ի վերայ իսրայէլի
 Ե ԳՐԳՆԵՍԵՅ ԳԳԴԱԻԹ՝ ի նոսա՝ Ե ասէ . Երթ՝ Թուէն զիսրայէլ Ե
 ՇՅՈՒԷՄ . 2 Թագ . 24 .

կինոտէ , իսրայէլին դուրաւորութեն տէֆտէրէ տախիլ օշ
լանէրին եհքիւնի , սեքիւզ եիւզ պին . վէ յուզանըն
ճինսինտէն օլանէրին եհքիւնի , պէշ եիւզ պին նէֆէ
րէ պալիղ օլուր : Անճագ՝ տէկիլ քի ճիւմէն ճէմանէթ
պու գատար իտի , իլլա քի ճէնկէ գատար օլանէր ֆէ
գաթ գալէսէ ալըսոր : Ղէ տախիլ՝ դէկինին վէ բենիա
մինին ճինսինի գալէմէ ալմաղ , զիրա օսանուպ՝ պա
խուսուս քի ալլա՝ կիւճէնիւպ՝ ճէմանէթի գըրմաղա
պաշլայընճէ՝ խէվֆինտէն նաշի թէքմիլ կազմայուպ՝¹
կէլըր երուսաղէմէ :

Փէհմէյէ ինսանըն հալինի , զիրա պիր ֆիքերտէ գալ
մայուպ՝ տայիմա թէպտիլ ու թաղիր օլմագ իւզրէ
տիր , նիճէ քի դաւիթ՝ ճէմանէթի սայտըրմաղէ հէր
նէ գատար զիյատէ իպրամ՝ եթտի իսէ : Թէֆտէրի
կեօրտիւկինտէ , օ գատար զիյատէ փիւշման օլուր :
Ղէ տէրհալ թեօպէ տէյիւպ՝ դայէթ պօշ պուլուն
տոււմ , աֆ էյէ գուլունուն գապահաթըր տէյոււ
ալլահա նիյաղ հտէր² : Ապրին ինսան թագսիրաթը
նէ պէտէլ ճէզա չէքմէկէ պօրճիւլ օլմալ իլէ , ալլա
հըն էմրի իլէ գաղ փէյղամպէր կէլիւպ՝ իւջ տիւրիւ
ղաղէպ իսմի պէյսան հտէրէք տէր քի , իւջ սէնէ գըթ
ըգ օլտուն սէնին դօփրաղինտէ , եաթօտ իւջ այ տիւշ
ման սէնին իւզէրինէ կէլիւպ՝ սէն գաջասըն , եաթօտ
իւջ կիւն էօլէթ օլտուն սէնին էյալէթինտէ , անլէրին
հանըրսթըր սէչէր իսէն՝ սեօյլէ քի , պէնի իրսալ էտէ
նէ ճէվտայ կէթթիւրէյիմ : Դաւիթ՝ պու քէլամէրի ի
շլտինճէ , հէր գարաֆտէն չօգ քէտէր տիր պսնա տէ

1 Զոփաբ . . . սիւաւ թուեւ զժողովուրդն . և ոչ կատարեաց :

2 Մնաց . 27 . 24 :

2 Եւ էհար զգաւթի սիբան իւր յիտ թուելոյ զժողովուրդն .
և ասէ դաւիթ ցտէր . մեղայ յոյժ . զոր արարի . և արդ ան
Յի՛ զանօրէնուի՛ ի՛ ծառայէ քումմէ . զի ընդունայնայնայ յոյժ :

2 Թագ . 24 . 10 :

տի խտտե՛ 1, ալլահըն պի նիհայեթ մէրհամէթինէ սըղընարագ՝ ալլահա թէսլիմ՝ օլայլմ՝, քի անըն ինայեթ թի զայեթ չօգ տըր, վէ ինսան էլինէ տիւշմէյիմ տէյ, իւպ իւջ կիւն էօլէթէ ըիզա օլտու 2, վագըթ տա, խի օրագ էսնասը օլուպ, խորայեթին ճիւմէ էյալէթին տէ՝ օ կիւն սապահտան գուշուղա գատար՝ եթթմիշ պին ատէմ էօլտիւ :

Նագար գըլ ալլահըն ինայեթինէ, մէլայիք քի ճէմա էթի գըրար խտի, երուսաղէմին իւղէրինէ կէլիւպ՝ ան տէ պուլունանլէրի տախի գըրմաղէ պաշայընճէ, էմը հտէր քի, օլու գատար քի իյայեթ էտէթ՝ չէք էլինի 3 : Սէլայիք տուրուր երուսաղէմտէ՝ ունա տէնիլէն քիմէս, նէնին հարմանընըն իւղէրինտէ (քի պու ատէմ զա, թըյեբուսլու փութփէրէսթլէրտէն խտի, լաքին ալլա հըր թանլուպ՝ մոլսէսին նոմօսուու գապուլ էտէր, վէ երուսաղէմտէ սաքին օլմաղ իլէ, սիսն տաղընըն ալ շաղըսընտէ միւլք էտինիւպ՝ թարլասընտա հարման սալ լուրուր խտի) : Վէ չիւնքի դաւիթ սիօն տաղընտէ սալ քին օլուր խտի, մէղքիւր ունանըն թարլասընըն դալ լուիլընէ տօղրու պագուպ մէլայիքի կէօրտիւկիւ հալ տէ, քի էլինտէ գըլըճ ճէմաէթի գըրար, անիտէ ալլա հըն էմրինէ միւնթաղիր օլուպ՝ պէն խէդա էթտիմ, պէն ճէմաէթին չօպանը կիւնահ իշլէտիմ, գօլունլէր նէ՞ եսփոքլէր, զաղէպ՝ պէնիմ վէ պէնիմ էվլիմին իւղէրինէ օլտուն տէյու, զայեթ տաղի տէրուն պիրլէ՝ թագսիրաթ քէնտինին օլտուղլինի իգըար էթտիք :

1 Եւ ասէ գաւիթ քգադ, վաանգ է ինձ յամենայն կողմանց յոյժ . 2 Թագ . 24 . 14 :

2 Բայց արգ անկեայց ՚ի ձեռս տեառն, զի բազում են գթաւ թիւնք նի յոյժ . և մի անկեայց ՚ի ձեռս մարդոյ . և ընտրեաց իւր Դաւիթ զմահն . 2 Թագ . 24 . 14 :

3 Եւ ասէ (տէր) ցհրէշտիւն, որ աշականէր զժողովուրդնէ՛ շատ է : Եւ քա մմիկեալ զձեռն քո . 2 Թագ . 24 . 14 :

տէ ¹ , ալլահըն էմրի ինէ հէման գաղ փէյղամպէր կէ լիւս տէր .քի , ոռնանըն հարմանընտէ սլլահա սեղան եափ : Գաւթիթ էմր օլտուղն իւզրէ վարուսլ՝ օ մահա լի սաթըն ալմագ իսթէյինճէ : ոռնա թէմէննա գըւ լուսլ՝ ճիւմէսի հէտիյէ օլտուն տէտի իսէտէ , ալլահա գուրպան էտէճէկիմ փէշկէշ իսթէմէմ տէյիւսլ , ագէն ինէ սաթըն ալըր օ թարլալը վէ էօքիւզէրի : վէ անտէ սեղան եափուսլ զայէթ շէտիտ նիյաղ էտէրէք՝ գուրպան էտէր : Մէզպուրուն նիյաղընըն գապուլ օլ տուղինէ նիյան վէ տէլաթէ՝ հիքմէթուլահ՝ հէման կէօյտէն աթէշ ինիւսլ գուրպանը եագուղլինտէ ² , պի իզն ալլահ՝ անիտէ տէփ օլտու զաղէսլ :

Պէլի օ վազըթ խորան վէ գուրպան սեղանը , անի .քի մոմէս շէօլտէ եափտը , գաբաւօն տէնիլէն էէրտէ պիր էիւքսէք տաղ իւզէրինտէ իտի , լաքին՝ դաւթ մէլայ .քի կէօրիւնճէ՝ .քի էլինտէ չըպլագ գըլճ՝ էրուսաղէ մին իւզէրինէ ուղաթմըշ , խէվթինտէն նաչի գաբաւօնա կիթմէյիւսլ ³ , մէզքիւր հարմանտէ գուրպան է տէր : Վէ տաթի ալլահտան քէնտինէ իլհամ օլնաղ ին տէր .քի , պու տըր ալլահըն էվի : վէ պու սեղան՝ իս , րայէլին գուրպան էէրի ⁴ : Փիլհագիգա սողօմօն .քի փատիլահ օլտու , գաւթիին էմրի իւզրէ մէզքիւր մահալտէ ալլահըն իսմինէ էվ (տաճար) եափուսլ , ճիւմէ իսրայէլ անտէ գուրպան էտէր իտի :

Նապար գըլ ալլահըն ինայէթինէ , զիրա զաղէպէ միւսլ , թահագ օլանը .քէնտի միւրատը ալինէսի իւզրէ թէք .

1 Եւ ասէ դաւթ ցոր . . . Ես մեղայ . Ես հովիւս յանցեայ . և դորա ոշխարքէ զի՛արարին . Եղիցի ձեռն քօյիս՝ և ՚ի տուն հօր իմոյ . 2 Թագ . 24 . 17 :

2 Գոշեաց աււ նը . և լուսաւ հրով յերկնից նմա . 1 Մհոց . 21 . 26 :

3 Տագնապեցաւ յերեսաց սրոյ հրեշտակին տն . 1 Մհոց . 21 . 30 :

4 Եւ ասէ դաւթիթ . այս է տուն տն նոյ . և այս սեղան ոչ ջաշեղաց իսրայէլի . 1 Մհոց . 22 :

տիր հտե կեմիշ իբէն , դաւիթ զաղէպէ միւսթաճադ-
օլտուդտէ , փէյղամսկէր եհտի իլէ սիւալ հտէր՝ քի իւչ
տիւրլիւ զաղէպտէն հանկըսնէ ըաղի օլուր իսէ՝ անի
վէրէ : Ֆիլհագիգա պու պապտէ ալլահ քէնտի ինայ,
եթինի անէ պէյան եթտի իսէտէ , դաւիթին տախի
իթիգաւթը մէրհամէթի վէ միլլէթինին շերէֆի զայ,
ընթինտէ օլտուղի զահրէրէ չըգաղ : Ջիրա՝ ֆըգարէյէ
մէրհամէթ եթմէսի իլէ , դըթըգ իսթէմէղ , մատամ
քի գըթըգ վագթի գուտրէթի հրէն հէր նէ սուրէթ
իլէ օլտա էտարէ օլուպ՝ ֆագիւրէրին զայթ նաչար հա
լէ կիրիֆթար օլաճագլէրի աշլքէար իտի : Քէզա միլլէ
թինն զիւլ կեմէսին տէյուլ՝ տիւլմանըն էլինտէն գաչմից
ղէ տսիսի ըաղի օլմաղ : քի իսրայէլին իւզէրինն տիւլ
ման զաղիպ օլտու տէնիլմէսին , օ հալտէն հօլէթէ ըի
զա օլուր : քի ալլահըն մէրհամէթինն ումուտ եթմիշ
օլտուղի պէյան օլտուն , նիճէ քի մէղպուրուն իթիգա
թընէ նազարէն ալլահ ինայթ հտիւպ՝ հօլէթ իւչ էլին
սիւրէճէր իբէն , իւչ սաաթէ թէպտիլ օլտու :

Այօճա միւրահագա եթսինկէր պուրատէ՝ կերէք
ճէմանթ վէ կերէք հիւքմ սահիպլերի , զիրա պալա
տէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզըն՝ ճէմանթին թադսի
րաթընէ մէպնի՝ հիւքիւմտարըր չօգ տէֆա կեօնա ,
կեօն հարէքէթ մէյլ հտիւպ՝ անլէրին պիլրի տէսթին
տէ օլանլէր թէքտիր օլտուգլէրինտէ , տէմէսինկէր քի
զապըթան զուլմ հտէր , վէ անլէրին սէպէպինն տիր
էնքտիկիմիզ ուգուպէթ , իլլա քի իսլահի նէֆա օլտուն
լէր , զիրա փատիլահլէրին գալլի՝ ալլահըն էլինտէ օլ
մաղ իլէ , քէնտի միւրաթը ալլէպսի իւզըն հարէքէթ
եթտիրիր անլէրէ , պախուսուս՝ չօգ տէֆա նասէղա վէ
միւրայի քիմէսնէյէ ըուխսէթ վէրլէր քի՝ հիւքմ սահի
պի օլուպ՝ անըն եհտի իլէ թէրպիյէ հտէ ճէմանթի՝ :

Թադուրէլլահմէ զայր կիլֆաուր՝ վուսն խրատուութեան
ժողովրդեան . ՅօԲ . 34 . 30 .

Գեղա հիւքմ սահիպի օլան տախի՝ Զհմանթին Թէք
տիր օլտուղինի կեօրիւնճէ՝ տէմէսին քի քէնտի գա
պահաթլէրի սէպէպինէ Թէքտիր օլուրլէր , իլլա քի
պէնիմ Թադսիրաթլմէ պէտէլ տիր զուհուր հտէն զա
դէպ տէյու՝ Թեօպէ տէյերէք ալլահա նիյազ էտէ .
նիճէ քի դաւիթ՝ Զհմանթին Թէքտիր օլտուղինի կեօր
տիւքտէ , տէրհալ Թեօպէ տէյիւպ՝ նիյազ էյլէմէսի
լիէ՝ էօլէթ տէֆ օլտու :

Սիւալ 67 .

Սողոմոն վատիշահ օլտու իսէ՝ դաւիթ սմլ մը խտի . :

Ծ . Սաղ խտի . վէ քէնտի ըիզասը իլէ վատիշահ ԳԼ .
էթտի անի : Զիրա դաւիթ իլթիեսարլանուպ՝ անի Ա,
եաթաղնտէ հեր նէ գատար էօրթտիւլէր իսէտէ ,
վիւճուտի ըսքնաղ օլտուղինտէն , Թէվապլէրի տէր
լէր քի , պիր պիքիր գըղ պուլալմ , քի անըն խըղ
մէթինտէ օլարագ՝ էանընտէ էաթուպ ըսթսըն անի :
Ղէ արայուպ՝ սովնամ տէնիլէն մէմլէքէթտէն , աբլ
աակ նամինտէ զայէթ հիւսիւնտար պիր գըղ պուլուպ
կէթիրիրլէր : Ֆիլհագիգա դաւիթ զայէթ գուլվէթ
տէն տիւշմիւշ օլմաղ իլէ , անի պիլէճէք հալի օլմատը
իսէտէ , մէղպուրէ տայիմա անըն խըպմէթինտէ օլ
մաղ իլէ՝ անէ դէվճէ անըլտը :

Ֆիւամմա՝ դաւիթին իւջիւնճիւ օղլու ադօնիա՝ փէտէ
ըինի պու հալտէ կեօրիւնճէ , քէնտի տախի օ պիր
գարնտալէրինտէն պիւյիւք օլմաղ իլէ , վատիշահըգ
սալթանաթը Թէտարիքինտէ օլուր . քի փէտէրի էօլ
տիւքտէն սօնկրա վատիշահ օլա : Դաւիթ՝ անըն պու
միսիլիւ հարէքէթինի պիլիւպ պիր Զէվապ էթմէտի
կինտէն , մէղպուր տահա զիյատէ սերպէսթլէնէրէք
վատիշահըգ սըրասը պէնիմ տիր տէյու՝ աշիքեար Թէ
վաթուր պիրլէ , յովաբը վէ աբիւթաթ քահանայը

Թագ
իւն

Քէնտինէ պէնտ էթտիքտէն մատէ , պիր կիւն երուս
սաղէմին գարիպինտէ գուրպան էթմէք վէսիլէսի իլէ
ազիմ սալթանաթ իւզրէ զիյաֆէթ հտիւպ , գարըն
տաշլէրինի յուզանըն ճինսինին պիւլիւրլէրինի վէ դա
ւիթին թէվապիլէրինի տալէթ հտէր , լաքին սաղուկ
քահանայլը նաթան փէյլամպերի՝ դաւիթին սոյիր ճէ
սուր պին պաշլէրինի՝ քի անլըր քէնտինէ մէյլիլ տէ
կիլ իտիլէր , վէ սողոմօնու տալէթ էթմէդ :

Վագաա՝ մեզպուրլէրին ճիւմլէսի ազիմ ֆերահիլէթ
պիրլէ եէյիւպ իշիւպ , սաղ օլսուն ադօնիա փատիլահ
տէյէրէք՝ շաղ ու մէսրուր իւզրէ օլտուլէր :

Վէ լաքին՝ չիւնքի ալահ մուգատտէմ պէյան էթմիլ ի
տի դաւիթէ քի՝ քէնտինտէն սօնկրա , սողոմօն փատի
լահ օլա : 1 Մհայ . 22 . 9 : Պախուսուս դաւիթ տախի
անըն վալտէսի բերսաբէյէ եէմին իլէ վատ էթմիլ ի
տի՝ քի սողոմօնու փատիլահ հտէ , օ էճիլտէն նաթան
ճէլիւպ՝ բերսաբէյէ տէր քի , կիթ նագլէյլէ դաւիթէ
ադօնիանըն հարէքէթինի , պէն տախի կէլիւպ սէնին
ճէվապիլէրինի թաստիգ հտէրիմ : Մեզպուրլէ վարուպ
դաւիթէ մասլահաթը պէյան էթտիքտէ , նաթան տա
խի տէրհալ կէլիւպ՝ ադօնիանըն թէրթիյալինի էդրաֆը
իլէ անկլատընճէ , անիտէ եէմին իլէ հմր հտէր սաղուկ
քահանայու , նաթանա , վէ բանեա պին պաշլսընէ ,
քի սողոմօնու քէնտի գաթըրընէ պինտիրէլէր , վէ
կեթիւրիւպ՝ երուսաղէմին գարիպինտէ գեհոն տէնի
լէն մահալտէ ըուսում միւլճիւպինճէ , փատիլահ հտէ
լէր : Փիլհագիդա նիճէ քի դաւիթ հմր էթտի , մէզ
պուրլէր մասլահաթը իճրա հտիւպ՝ պուու չալնտըգ
տէ , ճիւմլէ ճէմաէթ տախի՝ սաղ օլսուն սողոմօն փա
տիլահ տէյէրէք , զայէթ ազիմ շէնլիք վէ սալթանաթ
իլէ սողոմօն կէլիւպ՝ փէտէրի դաւիթին քիւրսիւթինտէ
մէճու ու շահանէ իւզրէ օթուրուր :

Փիւսմա՝ պալատէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ , ԳԵ

Սուր
Ին

նիա վէ անէ մէլ էտէնէր , ղայեթ մէսըուրիյեթ պիւր
 լէ եէյիւպ իչիւպ՝ հէնիզ դաամտէն գալգմալը օլտուգ-
 լէրի հալտէ , պօւու՝ վէ ճէմանէթին սէսինի իշիտիւպ ,
 պախուսուս . քի յովաթ տիւրլիւ իշքիլէ զահիպ օլարագ՝
 պու նէ՝ սէս տիր տէյու՝ անկլամագ արղուսինտէ իքէն ,
 աքիաթարըն օղու յովաթան օրայտ վարքը , դաւի-
 թին՝ սողօմնու փատիչահ էտիւպ՝ անէ թէմէննա էթ
 տիկինի , ճիւմլէսինին շաղ օլարագ տուա էթտիքլէրի-
 նի , վէ աղլիմ սալթանաթ պիւրէ անըն . քիւրաիւյէ օ
 թուրտուղինի սըրասը իլէ պէյան էթտիքտէ , տախիլ
 ի մէճլիս օլանէր ղայեթ խէվի իւզրէ տաղըլուպ կի-
 տէրլէր . քէնտի եէրլէրինէ : Աքսնիա աախի խէվիստէն
 նաշի վարուպ՝ սեղանըն . քեօլէսինի դութար՝ քի ալա-
 հըն իսմինէ եափըան սեղանա սըղընմըջ օլմաղ իլէ , էօ
 լիւմտէն խէլաս օլա : Օլ պապտէ՝ սողօմնա խապէր
 վէրիւպ տէրլէր . քի , սղսնիա սեղանա դաջուպ տէր
 . քի , փատիչահ պու կիւն եէմին էթսին պէնի էօլ-
 տիւրմէյէճէկինէ , սողօմն ճէվապ էտէր . քի , էկէր
 սատագաթ պիւրէ րուհաթ օլուր խէ՝ գըլընա խէղա-
 կէլմէզ , վէ էկէր Ֆէսատէ պոյիս օլուպ . քեթիլիւլիւք
 էտէր խէ՝ էօլիւր . վէ ատէմ՝ իրսալ էտիւպ՝ ինտիրիթ
 անի սեղանտէն , վէ աղօնիա կէլիւպ թէմէննա էթ-
 տիքտէ , սողօմն տէր . քի կիթ էվլինէ :

Իպրէթ ալ տիւնեսանըն հալի . քէֆիյէթինտէն , աղօնիա
 . քէնտի Ֆիքրի իւզրէ փատիչահըգ արղուսինտէ , ա-
 նըն իլէ իթթիֆագ էտէնէր տախի շէրէֆ վէ փայէ
 ումուտինտէ՝ ճիւղի վագըթ շաղ ու մէսըուր օլտու-
 լէր իսէտէ , մէզպուրէրլէրին շաղըղլի տէրհալ աղլիմ
 գասալթէթէ թէպտիլ օլտու . մատամ . քի ալահըն միւ-
 րատը ալիյէսի եօղ իքէն՝ քիմնէ գատոր օլամագ մէրա-
 մը իւզրէ տիլէտիկինէ վասըլ օլմաղէ :

Վէ նիճէ . քի էլլի պէշ սիւալտէ դիքը օլտու , դաւիթ
 տաճար եալմագ միւրատ էթտի խէտէ , տալիմա

Ճէնէ իւզրէ օլուայ՝ ջօգ դան տեօքմիւշ օլմաղ իլէ , նս
 Թան փէյղամպէրին եհտի իլէ ալլահ անէ խապէր էթ
 տի , քի տաճարը սէն եափմա , իլլա սէնին էվլատըն :
 Ֆիլհադ-ի-գա պու ճէվապ սողօմօնուն հագգընտէ ի-
 տի , զիրա սողօմօն լուղէթի՝ սէլամէթիք մանասը օլ-
 մաղ իլէ , ալլահ միւրատ հտէր քի՝ անըն կիւնիւնտէ
 իսրայէլ ճէմաէթի՝ տիւշմանըն շէրթիստէն ազատ՝ վէ
 հէր վէճհ իլէ ասուտէյի հալ իւզրէ օլուայ , սողօմօն
 եափսըն տաճարը , վէ անըն փատիշահլըղի հպէտի գալ
 րար օլսուն , 2 Թադա . 7 . 13 :

Մ. Գէլի տաճարըն ինչասը սողօմօնա իհալէ օլտու , լարին
 Ի. անէ իգթիզա հտէն դաշ՝ քէրէստէ՝ տէվր՝ պագըր ,
 Գ. պախուսուտ ալթուն՝ կիւմիւշ , վէ ճիւմէ լէվադիսէթի
 Ի. զայէթ զիյատէսի իլէ դուիթ հաղըրայուայ՝ մէվճուտ
 էթմիլ օլմաղ իլէ , սողօմօնու ջաղըրուայ՝ ալլահըն էմ
 րինի պէյան հտէրէք Թէնպիհ հտէր՝ քի տաճարը եա
 փա : Ճէմաէթին պիւյիւքէրինէ տախի Թէնպիհ է-
 տէր , քի եափը խուսուսինտէ ունէ եարտըմ հտէրէր՝
 քի տապանաէր՝ ալլահըն իամինէ եափըլան տաճարա
 կէօթիւրիւայ՝ անտէ գալսըն : Վէ ալլահա նիյադ է-
 տէր՝ քի սողօմօնա լութօ վէ իլմ ինայէթ հտիւպ
 տայիմա անըն իլէ օլա : Պախուսուտ սողօմօնա Թէն-
 պիհ հտէր քի՝ ալլահըն էմրինի սագըլուպ վէ մալ-
 սէսին եհտի իլէ իսրայէլ վէրտիկի նօմօսու իճրա է-
 տիւպ՝ քիմնտէն խէվի էթմէյէ :

Պուռտան գաթի նազար , մոլսէսին Թէնպիհի իւզրէ՝
 տաճարա իգթիզա հտէն խըզմէթճիլէրի՝ իսիմէրի ի-
 լէ պէյան հտէր , քի պինա Թէքմիլ օլտուզինտէ , հէր
 պիրի քէնտի խըզմէթինէ Թային օլա : Վէ տախի իսրայ
 էլին օն իքի ճինսինին իամինէ՝ օն իքի միւրալայ նասպ է-
 տէր , քի անէրին հէր պիրինին զիյրի տէսթիւնտէ ի-
 կիրմի տեօրտէր պին ատէմ՝ օլարադ , օն իքի ճինսին
 դօփրաղինէ Թագսիմ օլուպ , իգթիղայի հաճէթտէ

հազար օլալեր : Վէ այսոս պիտի քենտի ապերի իլէ Երուսաղէմէ կէլէ , վէ այ թէքմիլինտէ՝ եկնէ մահալինէ կիտիւպ՝ անըն եերինէ սալըիսի կէլէ : Գեղա մալի միրի օլան միւլքերին՝ վէ հայլանաթլերին հասըլաթը իւզէրինէ տախի՝ պաշգա պաշգա մամուրլէր վէ քեաթիպլէր թային հտէր , քի միրինին իրատը թէլէֆ օլ մայուպ ճիւմլէսի տէֆթէրէ ալընա :

Պատէհու՝ ճիւմլէ հհլի շերիյաթը՝ միրալայլերի՝ պին պաշլերի՝ վէ մամուրլէրի ճհմ հտէր , վէ պալատէ զլքը օլտուլի մէնվալ իւզրէ ալահըն Էմրինի պէյան հտիւպ տէր քի , ալահ ճիւմլէ միլէթլէրուէն՝ իսրայիլ , Էլի , իսրայէլտէն՝ յուզանըն ճինսինի , յուզանըն ճինսին տէն՝ պէնլիմ փէտէրիմին Էվլինի , անըն Էվլատէրինտէն՝ պէնի , վէ պէնլիմ Էվլատէրինտէն՝ սողօմօնու սէջիւպ Էմը Էթտի քի տաճարը Էափսըն : վէ Էլէր թէնպիհիլ մի սագլար իսէ , անըն փատիշահլըլինի պիւր գարար Է տէրլիմ : Գաւթ զլքը օլան մատուէլերի պէյան Էթտիլք տէն մատէ , թէնպիհ տախի հտէր՝ քի ալահըն Էմրինի տիգաթ պիլլէ սագլայալէր , քի Էվլատտէն Էվլատտ տայիմա Էրուսաղէմ Էյալէթլերինէ վարիս օլալեր :

Պատէհու՝ սողօմօնա թէքըար թէնպիհ հտէր՝ քի տօղբուրու գալպ վէ թէքմիլ Պիքիւր իլէ ալահա գուլուգ Է տէ : Զիլա ալահ ճիւմլէսինին գալպինի թէֆտիշ Է տիւպ՝ Պիքլիի թանըր , Էլէր սէն՝ ալահը տիլէր ի սէն , պուրուրսուն , վէ Էլէր թէրք հտէր իսէն : Եւ տալի սէնի բէտտ հտէր : Պալբուսու քի , տաճարըն՝ վէ անըն տէրուհինտէ Էափըլաճագ մահալլերին , սեղան լէլին վէ անըրէ իլթիղա հտէն ճիւ միէ Էվլաղլիմթլերին բէսիմլէրինի ալահըն իլհամը իւզրէ մուգատտ տէմ Էաղլմը օլմաղ իլէ , վէրիւր սողօմօնա՝ քի անէ կէօրէ Էափսըն : Վէ տաճարըն նըգգըրը քի անէրի մէվճուտ Էթմիլ իտի , անլէրտէն մատէ քենտի պէն Էնինտէն տախի շայթթ չօգ ալթուն՝ վէ կիւմիւշ հէ

տիյէ հտէր տաճարա : Գէզա՝ հազըրը մէջինս օլսնէր տախի՝ քէնտի ըրդաւերի իւն քիւլլիյէթլի հէտիյէ վէրիւյ՝ շաղ օլտուէր իսէտէ , դաւիթ Ճիւմէսինտէն զիյաւտէ շաղ ու մէսրուր օլարագ՝ զայէթ շէտիտ աշգիւն ալլահտան մէմնուն օլոււյ , անըն միււպարէք իսմի շէրիթինի՝ գուտրէթինի՝ պի նիհայէթ քէրէմինի , վէ իսրայէլէ եթտիկի էյլէկի իգրար հտիււյ շիւքը հտէր : Վէ թէքըար ալլահա նիյաղ հտէր քի , սողոմօնաւ լուծի վէ գուտրէթ քէրէմ հտէ քի՝ գատըր օլտուն տաճարը եալմաղէ : Գէզա Ճէմսէթէ տէր քի , ալլահտան մէմնուն օլոււյ տուա հտին . անէր տախի տուա հտիււյ սէճտէ գըլարէր ալլահա :

Օլ պապտէ՝ դաւիթ գուրպան հտիււյ վէ դաւամ հազըրայոււյ՝ Ճիւմէսի եէյիււյ իջիււյ շաղ օլուրէր : Վէ սողոմօնուն պաշընա եաղ տեօքիււյ՝ թէքըար լիա տիլահ հտէրէր անի , վէ Ճիւմէ իսրայէլ իգաւթ է տէր անէ : (նիճէ քի պէյան տըր և մնացորդաց քի , Թապընըն իկիրմի իքի ֆասլընտէն՝ իկիրմի Թօգուղ ֆասլըն նիհայէթինէ տէկին) :

ԳԼ . Պատէհու դաւիթին հօլէճէք կիւնէրի եագլաշորդա
Բ . տէ , թէքըար սողոմօնա թէնպիհ հտէր քի՝ զայէթ տիգաթ պիրլէ ալլահըն հմընի իճրա հտէ , քի ալլահ քէնտի ինայէթինի անտէն տիրիղ եթմէյէ : Զիրա՝ նիճէ քի դաւիթ սատագաւթ իւզրէ ալլահըն հմընի իճրա հտէր իտի , տիլէր քի սողոմօն տախի ի գաւթ իւզրէ օլտուն , քի իսրայէլին վատիլահլըղի քէնտի Ճինսինտէն ըէթ օլմասըն :

Վէ չիւնքի (էլլի իւչ սիււաւտէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ) դաւիթին սերասքէրի յովաբ՝ զատատըրլոգ պիրլէ աբեննէրի , (վէ ալթմըշ տեօրթ սիււաւտէ պէհան օլտուղի իւզրէ) ամեսայիյի հօտիւրտիկինտէ : Վագթի հալէ նազարէն՝ դաւիթ անի հօտիւրմէտի . քէզա աբիսողմուն էլնտէն գաշտըղի կիւն՝ սեմէյի քի անէ

լանէթ վէրտի , անոն տախի շերիյաթը օ անէ տէկին իճ
րա օլմատըղինտէն , պու տէֆա սողմօնա իհայէ հտէր
քի՝ քէնտի իլմինէ կէօրէ միւլահաղա հտիւպ անլէրի
էօլտիւրէ : Պու պապտէ զանն էթմէ քի ինթիգամ
ալմագ գաստի իլէ պու թէնպիհի էթտի , իլլա իճ
րայի առալէթ արղուսի իլէ , քի հէրքէս անլէրին
թէքտիլիյէթինտէն իպրէթ ալուպ՝ քեօթիւ հարէ
քէթտէն կէրի տուրա : Ֆէհմ էլլէ , դաւիթ նիճէ
քի քեօթիւ ֆէյիտէ օլանլէրին թէքտիլիյէթի խու
սուսինտէ , քէզա սատագաթքեար վէ էյի առտմին
հագգընտէ տախի թէնպիհ հտէր , քի անէ էլլէք էթ
սին : Ջիրա (ալթմըշ իւջ սիւալտէ զիքր օլտուղի մէն
վալ իւզրէ) դաւիթին սատըգ տօթուլ բերղէլինին օղ
լու քամամ երուսաղէմտէ իտի , սողմօնա տէր քի՝
անէ իզղէթ հտիւպ քէնտի իլէ դաամ հտէնլէրտէն
ֆէրդէ էթմէյէ : Դաւիթ՝ ճիւմլէ վսսիյէթլէրինի թէք
միլ հտիւպ՝ եէթմիշ եաշընտէ վէֆաթ հտէր , վէ տէֆն
օլունուր երուսաղէմտէ սիօն տաղընտէ : Ջիրա օթուզ
եաշընտէ փատիշահ օլտու , գըրդ սէնէ տախի փատի
շահըք էթտի , եհտի սէնէ քեքրօնտէ եաղնըզ յուդա
նըն ճինսինէ , օթուզ իւջ սէնէ երուսաղէմտէ ճիւմ
լէ իսրայէլ ճէմաէթինին իւզէրինէ :
'Նաղար էլլէ մէղպուրուն ֆազլիէթինէ , զիրու սօն սա
աթինէ տէկին , ալլահըն միւլաարէք իսմի շերիֆինին
ղայրէթինտէ օլմաղ իլէ , զայէթ տիգաթ պիրլէ տէ
ֆաթէն թէնպիհ հտէր սողմօնա քի տայլմա ալլահըն
իդաաթընտէ օլուպ՝ հմրինի պի գուսուր իճրա հտէ :

Սիւալ 68 .

Դաւիթին վէֆաթինտէն սօնկրա , սողմօն նիճէ օլտու :

Ճ. Լապէթի պարի հիւն պէ կիւն զիյատէ գուլ
վէթ քէսպ հտէրէք հէր վէճհ իլէ զայէթ միւշէրրէֆ

օլտու : Լաբին՝ ալթմըշ եհտի սիււալտե զիքը օլան սուլ
 նամըլ աբիսակ գըզը , (օ . բի դաւիթին խըզմէթինե
 թային օլուպ՝ պիքիր վէ տուլ գաւըշ իտի) պալատե
 մեզքիւր աղօնիա՝ քէնտինե զէվճէ եթմէք արպուսի
 իլէ , սողօմօնուս վալտեսի բերսաբէյէ ըիճա հտիւպ
 տէր .բի , սանա մալում տիր .բի փատիշահըդ պէնիմ
 օլուպ՝ ճիւմէ իսրայէլ պանա փատիշահ նազարի իլէ
 պագար իտի : Լաբին տլահ .բի փատիշահըդի գարըն
 տաշմա վէրտի , ալէբիմ .բի սեյլէյեսին անէ , աբի
 սակը պանա վէրսին : Բերսաբէ՝ մեզպուրուս մաթու
 պի իւզրէ՝ ըիճայէ կիթտիկնտե , սողօմօն ալաղա
 գալգուպ անէ գարը չըգար , վէ սաղ դարալընտե
 քիւրսիւտե օթուրտուր , բերսաբէ տէր .բի՝ սէնտէն
 պիր քիւլէք ալէք հտէրիմ , եիւզ չէվիրմէ պէն
 տէն : օ տախի տիլէ վալտեմ տէտի իստե , մասլա
 հաթը անկալընճա , նիլէն աբիսակը իսթհրսին՝ իլա
 քի փատիշահըդըմ իսթէ , զիրա աղօնիա՝ պէնիմ
 պիւլիք գարնտաշըմ , աբիաթար քահանայ՝ վէ յու
 վաբ սէրասքէր՝ անըն տօսթու տըր տէյիւպ՝ եհմին է
 տէր .բի աղօնիա քէնտինե մուղայիր սեյլէտի պու ճէ
 վապը , վէ ատեմ իրսալ հտիւպ հօլտիւրիւր անի :
 Ֆէհմ էյլէ ալահըն շէրիյաթընը , զիրա էլլի ալթը
 սիւալտե զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ , նիճէ քի նա
 թան սիճիլ եթուի , դաւիթին էվինտէն գըլըճ ուզուդ
 օլմայուպ՝ անըն իւլ օղլուսու հօլտիւրտիւ , էվլէլա ա
 մօնու : սօնկրա աբիսողոմու , պու տէրա տախի աղօ
 նիայը .բի ատալէթ իճրա օլուպ հէրքես խէվի եթսին :
 Պու պապտէ տէմէ .բի սողօմօն՝ վալտեսինին ըիճասը
 նը գապուլ էթմէտիկնտէն մատէ՝ զատտարըդ հտիւպ
 գարնտաշընը տախի հօլտիւրտիւ , զիրա աղօնիանը
 Ֆիքրի Ֆէսատ իւզրէ օլմաղ իլէ՝ աբիսակը ալմագ իս
 թէր , քի անըն վէսիլէսի իլէ ճէմաէթի թահրիք է
 տիւպ՝ սողօմօնու փատիշահըդտէն իխրաճ հտէ : Լա

քին սողումն ալահըն հմրի իւզրէ փատիշահ օլմաղ ի
 լէ , շէրան իճապ էթտի անի հօլտիւրմէք :
 Աբիաթար քահանայ տախի աղօնիայա միւլիւն օլ
 տուղինտէն գաթլէ միւսթահագ օլտու իսէտէ , տա
 պանակըն խըղմէթինտէ պուլունուպ , վէ դաւթին
 սըգլէթ վագթինտէ անըն իլէ հզիյէթ շէքմիշ օլմաղ
 իլէ անի հօլտիւրմէզ , իլա քի քահանալըգտէն իւ
 բաճ հտիւպ սիւբկիւն հտէր անաթոլթ տէնիլէն մա
 հալտէ շիթթիկիլնէ , վէ անըն եէրինէ քահանայա
 պետ հտէր պալատէ մէզքիւր սաղոմէ քահանայը :
 Յովաբ տախի աղօնիանըն հօլտիւլինի իշիտինճէ խէվ
 փինտէն նաշի խորանա գաչուպ սեղանըն քեօլէլէրին
 տէ զինէթ իջիւն օլան պապալէրի դութար , քի սե
 ղանա սըղմիւր օլմաղ իլէ խէլաս օլա : Սողոմոն տույա
 ուպ բանեա պին պալըյը իրսալ հտէր քի անի հօլ
 տիւրէ , մէզպուր կիտիւպ չէդ անտէն տէտիքտէ ,
 յովաբ տէր քի չըգմամ , իլա քի պուրատէ հօլու
 ղիւմ , սողոմոն պու ճէվապը տույտուգտէ , անըն
 թագրիլի իւզրէ հօլտիւրիւր անի խորանտէ , վէ անըն
 եէրինէ սերասքէր նասպ հտէր մէզքիւր բանեալը :
 Իպրէթ ալ , նիճէ քի յովաբ պի ղայրի հագգըն ա
 բենների վէ ամեւոյլինի գըլըճ իլէ հօլտիւրտիւ , քէն
 տի տախի գըլըճ իլէ հօլտիւ , քի հագ եէրինի պու
 լա : Պէլի յովաբ մէրտանէ սերասքէր վէ ճէնկ խու
 տուսինտէ հէր վէճհ իլէ միւտէպպիյը , լաքին ֆէյլի
 քեօթիւ օլմաղ իլէ խորանա գաչտը իսէտէ , խէլաս
 պուլմատը , ղիրա քեօթիւ ատէմ հէր նէ վագթթ վէ
 հէր նէրէտէ օլա պուլուր պէլաւընը :
 Գէզա պալատէ մէզքիւր սեմէյինին թէքտիլինի տա
 խի դուլիթ թէնպիհ էթմիշ օլմաղ իլէ , սողոմոն անի
 չաղըրուպ երուսաղէմտէ էվ եաի օթուր , վէ էպէ
 տի երուսաղէմտէն տիշարը չըգմա տէտիքտէն մատէ ,
 նէ վագթթ չըդար իսէն , հօլիւրսիւն տէյու եէմին է

տէր , սեմէի տախի՝ նիճէ հմը հեթտին իսէ , հոյլէ օլս
սուեն տէյուլ եհմին հտիւպ , սաքին օլուր երուսաղէմ
տէ : Գիւսմմա՝ իւչ սէնէտէն սօնկրա իքի խըզմէթքեա
րը գաչար , անէրին գէթ մէմէթէթինտէ օլտուգլէրի
նի տույուպ՝ կիտէր կէթիրիդ : Սողոմօն՝ անըն երուսա
ղէմտէն տիշարը չըգտըղենի իշիտինճէ՝ չաղըրուպ տէր
քի , ալահըն իսմինէ եհմին վերտիրտիմ սանա՝ քի ե
րուսաղէմտէն տիշարը չըգմայասըն . վէ սէն թաա
հուտ հեթտին , նիցիւն եհմինի սադլամայուպ չըգտըն .
փէտէրիմէ հեթտիկին քեօթիւլիւկին պէտէլինի՝ ալահ
սանա վերտի տէյուպ՝ անի տախի հօլտիւրիւր :
Ֆիլհագիգա դաւիթին թէնպիհի իւզրէ՝ յովաբը վէ
սեմէիյի հօլտիւրմէկէ պօրճլու իտի սողոմօն . լաքին
սապը հտիւպ՝ մինասիպէթլի վագըթ պուլտուղինտէ՝
հօլտիւրտիւ անէրի :

ՍԷԼԼ 69 .

Շիւմէ իթրայէլ ճէմէթի սողոմօնուն իդաթընտէ գալտըմը :

Ծ. Ղաւոր : Զիրա ալահ՝ անէ զայեթ չօգ վէ
հատտէն պիրուն իւմ , ագըլ , ղիհն , ֆիրասեթ՝ վէ
գալպ կէնիշիկի քէրէմ հտիւպ , ումուրի փատիշահ
լըգտէ հէր վէճհ իլէ քէմալի մերթհպէ միւտէպպիւր ,
հիւսնիւ թէրթիյպ վէ ազիմ միւլահաղա պիրլէ հա
րէքէթ հեթմէսի իլէ , ճէմաեթ անտէն մէմսուն վէ
խօշնուտ իտի : Ինպէթի պարի՝ մէզպուրուն փատի

ԳԼ . շահլըղի մէթանէթ պուլուպ՝ զայեթ իգպալ իւզրէ
Գ . օլտու իսէտէ , երուսաղէմ իլէ մըսըրըն մապէյսինտէ
2Մ . պուլունան միլլէթլը իսրայէլէ քէտէր հեթմէյէլէթ
Ա . տէյուլ մըսըր փատիշահը փարաւօնուն գըզընը ռուգ
ղէվճէ հտէր քէնտինէ :

Ղէ չիւնքի՝ տաճար եափըլմաղտէն էվլէլ խորան վէ
գուրպան սեղանը գաբաւօնտէքի էիւքսէք տաղըն իւ

զերինոյն օլմաղ իլէ, ճէմանեթ անտէ օլլահա պու-
 խուր սուսուկ գուրպան հտէր խտի, սողոմօն տախի
 գուրպան եթմէք արգուսի իլէ, պին պաշը՝ եիւզ պա-
 շը՝ հաքիմ, վէ իսրայէլին պիւլիւքերի իլէ գաբաւսնու
 կիտիւկ՝ օ՝ սեղանըն իւզերինտէ պին ատէտ գուրպան
 սունար օլլահա : Վէ օ՝ կէճէ օլլահ անէ կէօրիւսիւկ
 տէր քի, նէ տիլէկ հտէրսին՝ քի վէրէյիմ սանա, սո-
 ղոմօն եվլէրա օլլահտան մէմսուն օլուկ՝ դաւիթէ եթ-
 տիկի ինայէթի, վէ անըն եերինէ քէնտինի փատիշահ
 եթտիկինի թագրիւր եթտիքտէն սօնկրա, տահա քէն
 տինին եաշը քիւլիւք օլուկ ճէմանեթին իտարէսինէ
 գուտրեթի երմէզ օլտուղինի պէյան հտէրէք, իւմ՝
 ֆիրասեթ՝ վէ ագըլ տիլէր, քի գատըր օլտուն խոյրի
 վէ շերրի ֆերգ հտիւկ՝ ատալէթ իւզրէ ճէմանեթին
 շերիյաթընք կէօրմէկէ : Մէզպուրուն պու միսիլիւ-
 մաթլուպինտէն օլլահ խօշանուկ՝ ճէվապ հտէր քի,
 չիւքի հօմիւր՝ մա՛լ պիւլիւքիւք՝ վէ տիւլմանտէն հօճ,
 ալմագ իսթէմէյիւկ՝ հագգանիյէթ պիրլէ շերիյաթ
 կէօրմէք իչիւն, իւմ ագըլ ֆիրասեթ իսթէտին, իշ-
 թէ մաթլուպին իւզրէ իւմ վէ ագըլ վէրտիմ սանա .
 քի պու անէ գատար սէնին կիպի քիման օլմամը, վէ
 սէնտէն սօնկրա տախի օլմասըն : Տէվլէթ՝ վէ պիւլիւք
 լիւք քի իսթէմէտին, անլերի տախի վէրտիմ, քի սո-
 նա մանէնտ քիման օլմատը սէնին զէմանինտէ օլան փա-
 տիշահլէրտէ : Վէ եկէր հմրիմ իւզրէ կիտէր իսէն նի
 ճէ քի փէտերին դաւիթ կիթտի, ուզուն հօմիւր տա-
 խի վէրիւրիմ սանա :

Օլլահըն պու միսիլիւք քէլամլերինի սողոմօն բուէասըն
 տէ իշլիթտի իսէտէ, ինայէթի պարի՝ ույանըզ վագ-
 թինտէ իշիտիւր կիպի պէլէր, վէ ճէվապ օլուկ վէ-
 րիւր : Վէ ույանուկ գալգտըգտէ՝ օլլահտան մէմսուն
 օլարագ կէլիւր երուսաղէմէ, վէ տապանալըն հօմիւր

1 Եւ արք՝ զիմաստուի և զհանձար տացես ինձ, 2 Միող. Է. 202

նէ վարուպ՝ սէճտէ գըլար , վէ թէքրար մէնուն օշ
լուպ՝ գուրպան էթտիքտէն մատէ , ճիւմէն թէվապիւ
լէրինէ տախի ազիմ զիյաֆէթ էտիւպ շաղ օլուրէր :
Օ՛ վագըթ , ըռզը քէսիր իբի նիսվան , անըն հուզու
րինէ մուրաշայէ չըգուպ՝ պիւրի տէր քի , պիզ իբի
միզ պիւր էվտէ խիթ , պէն էվատ թօղուրտում , իւջ
կիւնտէն սօնկրա պու տախի թօղուրտում , էվտէ իբի
միզտէն զայրի քիմսէ օլմայուպ՝ պունուն օղլու կէճէ
էօլտիւ , զիրա չօճուղին իւզէրինէ եաթտը , պէն ույ
գուտէ իբէն՝ օղլումու ալուպ քէնտի եաթաղինտէ ույ
ուտուր , վէ քէնտի էօլմիւշ օղլունու պէնիմ գօյնումէ
գօր , սապտհ օլուպ օղլումա սիւտ վէրմէ կէ գալգտը
զիմտէ , պագտըմ քի էօլմիւշ , վէ պէնիմ օղլում տէ
կիւ : Օ՛ պիւրի տէր քի՝ էօլէ տէկիւ , իլա քի սէնին
օղլուն տըր էօլէն , պէնիմ օղլում սաղ տըր :
Ֆիւվագի պու պապտէ թահգիգը մաուլահաթէ շա
հիտ՝ եախօտ եէմին իգթիզա էտէր խտի , լաբին՝ շա
հիտ օլմատըղինտէն մատէ , անէրին եէմինինէ տախի
իթիպար օղլումայաճաղի աչիքէար օլմաղ իյէ , սողօմն
էմը էտէր քի՝ գըլք կէթիբին , վէ սաղ չօճուղի իբի
պէօլուպ նըաթըր պիւրինէ , վէ նըաթըր օ՛ պիւրինէ վէ
րին : Օ՛ քի չօճուղին վալիտէսի խտի՝ պու ճէվապը ի
շիտինճէ , էիւրէկի աճըյուպ՝ տէր քի , վէրին չօճու
ղի անէ , էօլտիւրմէյին : Օ՛ պիւրի տէր քի , քէսին քի՝
նէ պանա օլտուն վէ նէ անէ : Օլ պապտէ սողօմն էմը
էտէր քի՝ վէրին չօճուղի անէ , օ՛ քի էօլմէսին տէտի ,
զիրա օ՛ տըր չօճուղին վալիտէսի : Պու շէրիյաթը ճէմա
էթ իշիթտիքտէ , զայէթ հէյպէթտէ գալուպ խէվի
էտէրէր սողօմօնտէն , զերա անկլարէր քի պու միսիւ
վի իլմ ալահըն քէրէմի տիր :

ԳԼ . Պատէ հու սողօմն իգթիզայի վէճհ իւզրէ՝ տայրէյի
Դ . հիւմայիւն խըղլէթինէ վէ սայիր հէր պիւր մաւահա
թէ պաշգա պաշգա մամուրէք թային էտիւպ , հէր

Քէս քէնտինէ ըաճի օլան խըղմէթտէ գոլսուր էթ,
մէյէրէք՝ ճէմանէթ ըահաթ վէ ասան թարիգ իւղրէ
թտարէ օլուպ , ճիւմլէ իսրայէլ պաղլէրտէ՝ վէ պահ
ճէլէրտէ եէյիւպ իշիւպ՝ սէֆույի խաթըր պիրլէ շաղ
օլուրէր : Զիրա սողմօնուն իսմի զայէթ շէրէֆլի օլ
մաղ իլէ , իսրայէլ էյալէթի էդրաֆլէրինտէ՝ վէ մու
րատ չայընտէն մըսըրէ վարընճէ՝ պուլունան միլլէթ
լէրին փատիշահլէրի , քիմի խէվիլնտէն նաշի՝ քիմի ա
նըն իլլինէ վէ խաթըրնէ ըիպլէթէն՝ իդաաթ իւղրէ
օլարապ՝ անէ քիւլլիլէթլի հէտիյէ վէ ազէ վէրմէլէ
րի իլէ , իսրայէլ ճէմանէթինտէն չօգ շէյ մաթլուպ էթ
մէյիւպ , անլէրէ սըղընթը վէրմէղ իտի : Զիրա ինայ
էթի պարի օ աէրէճէ տէվլէթ քէսպ էտէր քի , սաւ
թանաթէ տայիր միւհիւմաթը՝ վէ հայվանաթը զայ
էթ չօգ օլտուգտէն մատէ , ալթուսի՝ վէ կիւմիւլէլ
պայաղը դաշ հիսապը ճէմ էտէր երուսաղէմտէ .
3 Թափ . 10 . 27 : Վէ տախի սն իքի միրիլիվա թային է
տէր , քի այոտա պիրլի՝ իգթիգա էտէն մաքիւլէթի վէ
մէշրուպաթը (ուտէլիք և ըմպէլիք) թէրթիյպ էտիւպ
իրսալ էտէլէր երուսաղէմէ : Ֆիւհադէգա սողմօն ու
մուրի փատիշահլըլի զայէթ հիւսնիւ թէրթիյպ իւղ
րէ իտարէ էթտիքտէն մատէ , ճիւմլէ ինսանլէրէ ֆայի
տէլի փէնտնամէ , վէ տախի սայիր ալմանէ քիթապ
լէր եաղմաղ իլէ , անըն իլմի ալէմէ տշիքէար օլուպ
ճիւմլէ միլլէթլէրտէն վէ փատիշահլըգլէրտէն կէլիլ ի
տիլէր անըն իլլինի տիլնէմէ կէ :

Վէ (նիճէ քի ալթըշ եէտի սիւսլտէ զէքը օլտու .)
դաւիթին թէնպիհի իւղրէ տաճարը եափմաղէ միւ
րատ էտիւպ , անըն հաղըր էթտիլի նըղգտէն մատէ ,
քէնտի տախի նըղգ թէտարիքինտէ օլարապ՝ տիւրզիւ
տաղընըն (լիբանան) փատիշահը քիրամ օ քի դաւի
թին տօսթու իտի , (նիճէ քի էլլի տիօրթ սիւսլտէ
պէյան տըր) անէ խապէր էտէր քի իգթիգա էտէր

Գ
Ե

քերէստեյի իրսալ էտէ : Մէզպուր պու խապերի իշխ տինճէ , ղայեթ շաղ օլուպ՝ անըն մաթլուպինի իճրա էթմէկէ Թաահուտ էտէր : Սողոմօն տախի Ճիւմէ խորայեւոն օթուզ պին ատէմ՝ ալուպ՝ իւջ Թագսիմ : Էտէր անէրի , քի նեօպետ իլէ օն պին ատէմ պիր այ իշխիլուպ , իքի այ էվէրինտէ տուրալէր , քի տայիմա օն պին նեֆէր քէնտի խըզմէթինտէ պուլունսուն :

2Մ^հ Գէ տախի սէքսէն պին դաշճը , քերէստէ վէ դաշ Թա շըմաղէ եէթմիշ պին համալ , վէ իւջ պին ալթը եիւզ մամուր՝ անէրին իւզէրինէ Թային էտէր , քի պուսնէր ղարիպ քիմէսնէր օլուպ՝ անէրի քիրամ վատիշահէ իրսալ էտէր , քի անըն ատէմէրի իլէ տաճարըն նըզ գընը Թէտարիք էտէլէր , վէ անէրէ իգթիզա էտէն մաքիւլէթի սողոմօն իրսալ էտէր խտի : Պու վէճճ՝ իւզ րէ՝ իւջ սէնէ դաշ վէ քերէստէ հազըր օլտուգտէ , ճիւմ վէ նըզգը մէզբիւր քիրամ՝ տէնիզ գըյըսքնէ ինտիրիւպ՝ սալ իլէ եաֆայա իրսալ էտէր , քի անտէն երուսաղէ մէ կէթիլտէ սողոմօն :

Սիւտ 70 :

Սողոմօն նէ՞ վաղըթ պաշար առաքը եափմաղէ :

ԳԼ . Ծ . Ղաւթի Էօլտիւքտէն սօնկրա , քէնտի փատիւ
 2 . շահըղինին տեօրտիւնճիւ սէնէսինին իքինճի այընտէ :
 Է . Վէ չիւնքի դաւիթին Թէնպիհի իւզրէ մէզբիւր ոունա
 21Մ^հ նըն հարմանընըն եէրինտէ եափըլաճագ խտի տաճար ,
 Գ . (նիճէ քի ալթմըշ ալթը սիւսալտէ զիքը օլտու) լա
 Դ . քին օ եէր քիւչիւք օլմաղ իլէ , անըն եղրատիլնտէքի
 զէմինէրի տախի ալուպ՝ ղայեթ կէնիշ օլուր տաճա
 րըն եէրի : Վէ հէր տիւրլիւ նըզգ միւպալիղէ իլէ հա
 ղըր օլտուգտէ , մէզբիւր քիրամ փատիշահըն րէյի ի
 լէ Էհլէ սանաաթ՝ վէ պինա խուսուսինտէ մարիթէթլի
 դաշճը տիւլկեր՝ վէ ամէլէ տախի ղայեթ քիւլլէյիթ

ըն մէջ ճուտ օլմաղ ինէ՝ պինայե միւպաշիրէթ հտէր : Չէ (ալթմըշ եհտի սիւալտէ զեքը օլտուղը մէնվալ իւզըն) տաճարըն վէ անըն տէրունինտէ եափըլաճագ մահալէրին , վէ ճիւմէ լէվազիմէթլերինին ըհամինի՝ դաւիթ ալահըն իշամը ինէ եազուպ՝ սողոմանա վէրա միշ օլտուղինտէն , անըն մէյմար պաշըսը ալահ , վէ գալփասը սողոման իտի : օ հալլտէն տաճարըն պինաս սը վէ զիյնէթի ղայէթ հիքմէթլի վէ հէյպէթլի եաս փըլտը , քի տէրունի ճիհանտէ հմնալի օլմայարուգ աչի կեօրէնլըր վէ իշիտէնլըր թաաճիւպ հտէր իտիլըր օ նիճէ . քի ազիղ քիթապ պէյան հտէր :

Վէ լաբին հիքմէթ պու քի , հօյլէ ազիմ պինանըն՝ քի անտէ հիսապսըզ ամէլէ իշլէր իտի , թհմէլի պըրաս գըլտըղի վագըլթտէն՝ խիթամընէ տէկին , հպէտի չէ . քիճ սէսի վէ շամաթա իշիտիլմէզ : Զիրա անըն դաշընը՝ քերէստէսինի վէ ճիւմէ լէվազիմէթինի՝ հէնտէսէ վէ թհըթիյպ ինէ՝ տիւրղիւ տաղինտէ՝ եաթօտ աչիւր եհրտէ՝ ըհամինէ կեօրէ հիսապը եօնուպ՝ հազըր հտէրլըր , քի անլըրտէ ղայրի չէքիճ վէ քէսէր խըղմէթի գալմայուպ , հէման սըրասը ինէ հէր պիրի քէնտի եհրինէ գօնուլա , քէզա հնքսէր եհրլըրի տալիի վիտալը օլուպ՝ չէքիճէ միւհթաճ իշ գալմազ անտէ : Վագաա՝ պու միսիլլիւ տիգաթ , ալահըն միւս պարէք իսմի շէրիֆինէ իզզէթ անկլանըր , մատամ . քի անըն մէճտի իշլան եափըլըր իտի : օ հալլտէն ատէս թա պինալըրտէն փէրգ օլտուն տէյու , անտէ իշլէյէն ինսանլըր հիւսնիւ վէճհ իւզըն հարէքէթ էթտիքլէրինտէն մատէ , ըուհի օլմայան մաթլուգլըրին տալիս սէսինի չըգարթմազլըր :

Նազար էյլէ ալահըն ինայէթինէ , պէլի սողոմօն օ վագըլթ ալահըն իգաաթընտէ օլուպ՝ ղայէթ մուհապապէթ ինէ տաճարըն ինշասընէ տիգաթ հտէր իտի , լա քին մատամ . քի ինսան տըր , վէ հէր վէճհ ինէ իգ-

պալ իւզրէ իտի , օլմայու քի եանըլուտ' հմրէ մուղայ ,
 իր հարեքէթէ մէյլ հտէ տէյուլ տաճար տահա թէք ,
 միլ օլմագսըզըն' ալլահ անէ տէր քի , տաճարը քի եա
 փարսըն' եկէր սէն տայիմս հմրիմ իւզրէ կիտիւպ թէն
 պիհիմի թէքմիլ սագէր իսէն , փետերին դաւիթէ
 սեյլէտիքէրիմի սասիթ հտիւպ' թէրք եթմէմ տա
 ճարը , վէ իսրայէլ ճէմաէթինի , ֆիհագիգա' սլու
 հըն պու միսիլլիւ ճէվապէրի ազիմ ինայէթ իտի , զի
 րա տաճարըն եափըլմասը' ալլահս հէր նէ գատար
 մագպուլ իսէտէ' եկէր սողոմօն հմրէ մուղայիւ հա
 րէքէթէ մէյլ հտէր իսէ , տաճարը վէ իսրայէլ ճէմա
 էթինի տախի ըհտտ հտէճէկինի տույ հտէր , քի տայ
 իմա իդաւթ իւզրէ գալու : Վագասս նիճէ քի սօնկրա
 մէգպուրէր ալլահըն հմրինէ գարշը իշ եթտիքէրին
 տէ , ալլահ տախի տաճարը վէ իսրայէլ ըհտտ եթտի :
 Վէ տաճար եափըլուպ թէքմիլ օլտուղինտէ , անըն ճիւմ
 լէ թագըմընը , վէ դաւիթին հետիյէ եթտիկի ալթու
 եի' վէ կիւմիւշիւ կեօթիւրիւպ տաճարըն խազինէսինէ
 գօր սողոմօն :

- ԳԼ . Պատէհուլ' ճէմ' հտէր իսրայէլին ճիւմէ իխթիեարլէ
 Ը . րինի' վէ պիւլիւքէրինի , վէ դայէթ ազիմ սալթու
 ՅԱԿՈՒՆԻՍԻՍ . նաթ' տիւրլիւ սագ վէ չալիւ իլէ զէպուր օգույարագ'
 Ե . շէնլէք վէ շագըգ պիւրլէ' քահանայէր սիօնտէն տապա
 Չ . նակը չըգարուպ' սողոմօն վէ ճէմի իսրայէլ ճէմաէթի'
 ԵՆ . հօնէրինտէն հիսապսըգ գուրպանլէր քէսէրէք , կեօ
 թիւրիւրլէր անի տաճարտէ' մախսուս անըն իշիւն թախ
 սիւս օլան սրբութիւն սրբութեանց տէնիլէն մահալէ ա
 զիմ իբրում վէ իզգէթ պիւրլէ գօրլէր : Խորան վէ անըն
 թագըմը քի' օ' անէ տէկին գաբաւօնտա իտի (նիճէ
 քի պալատէ զիքր օլտու) , անլէրի տախի կէթիւրիւ
 լէր տաճարա : Վէ քահանայէր քանօն' օանթուա վէ
 սայիր սագ չալարագ' իւճէ սէս իլէ զէպուր օգույարագ'
 վէ ալլահտան մէմսուս օլուպ' անըն պի նիհայէթ մէք

համեմատելի՝ վե հյլեկինի ճիւղմէսի պիրտեն իգրաւր էթ
տի բլեբինտե , հիքսեթ ուլլա՛հ պուլութ զուհուր է
տիւպ՝ քահանայեր տուրամալ օլուրլէր , զիւրա ալլա
հըն մէճոփինին նիշանի պուլութ իլէ տօլար տաճար ,
Պու միսիլիւ ելամեթ զուհուր էթտիքտե , ֆիլհագի ,
գա՛ ճիւղմէսի շաղ օլոու իսէտե , սողօմօն անլերտեն
զիյաւտե շաղ ու մէսրուր օլարագ՝ սեղանըն հօնլանտե
տուրուպ՝ վե ալլահտան մէմնուս օլուպ , ճիւղմէսինե
տուա էթտիքտեն սօնկրա , դաւիթին տաճար եափմա ,
զէ արզուքէշ օլոուղինի , վե անըն եափմասընե ալլահ
րեգա օլմայուպ՝ սենին օղուսն եափսըն տէտիկինի , վե
տաճար եափլուպ՝ ալլահըն քէլամը Թէքմիլ օլոուղե
իլին՝ անըն մէճոփ զուհուր էթտի տէյուլ՝ պէյան է
տէր ճէմահեթէ :

Պուհտան գաթի նազար , չիւնքի տաճարըն ավլուսուն ,
տե՛ պիր պագըր քիւրսի եափմըշ իտի , քի անըն ու
զուսլուղի վե հննիլիկի պէշէր տըրն , վե եիւքսէքիլի
իւշ աղըն իտի , անըն իւզերինե չըգար , վե տիղ իւս
թիւնե կէլիւպ էլէրինի կեօյե գալտըրարագ , ալլա
հըն պիրլեկինի ինայեթինի դաւիթէ վե քէնսալնէ էթ
տիլի քէրէմի , վե վատինտե սաւորգ օլոուղինի իգրաւր
էտէր : Վե տալի Թէքմիլ իթիգաթ վե շէտիտ աշգ ի
լէ ալլահտան մէմնուս օլուպ՝ նիյաղ էտէր քի վաւտ էթ
տիլի մէնվալ իւզրե դաւիթին ճինսինտեն քէնսալ ինայ
էթինի տիրիլ էթմէյիւպ՝ գապուլ էթսին տուասըն ,
Վե քիմ.քի սահիհ իթիգաթ իլէ տաճարտա տուա վե
նիյաղ էտէր իսէ , անըն տիլեկինի տալի Թէքմիլ էթ
սին , պատեհու՝ սյուղէ գալգուպ ճէմահեթ տալի
անտե տուա էտէր , Պաթուսուս քի ալլահըն իսրայե
լէ էթտիկի ինայեթի Թէքրար պէյան էտիւպ՝ տայիմա
անըն իգտաթնտե ոլտըագ՝ Թէնպիհինի սագլույլէր
տէյուլ՝ տիգաթ պիրլէ ճիւղմէսինե զայրեթ վերտիկի
հալտե , հիքմէթի պարի՝ հէման անիտե կեօյտեն ա

Թեչ ինիւպ՝ եագար գուրպանէրի : Վէ Թեքրար աւ
լահըն մէջտի իլէ՝ օ տերէճէ տօյսր տաճար : Թա քի՝
քահանաւէր իջերի կիրեմէզ օլուրէր : Ճէմաեթ պու
հլամէթի կեսրտիւքտէ : տաճարըն մէյտանընտէ ելւզ
իւսթիւ ետէր գափանուպ՝ ալահա սէճտէ գըլարագ
տուա հտէր իտիւէր : Օլ պապտէ ճիւմէսի գուրպան
քէստի իսհտէ : սողօմօն տախի իկիրմի իքի պին Թօ
սուն , վէ ելւզ իկիրմի պին գօյուն քէսիւպ՝ գուրպան
հտէր : Վէ քահանաւէր քէնտի խըզմէթլընէ միւպա
շիրէթ պիրլէ : Վէտաղլէր տախի չալկը իլէ ղէպուր օ
գուլարագ՝ ալահը մէտհ հտիւպ՝ անըն մէրհամէթի
նին պի նիհայէթ օլտուղինի իթիրաֆի հտէրէր :
Ֆիւամմա , գուրպան սեղանը օ գատար քիւլլիյէթլի
գուրպանը ալմազ օլտուղինտէն , սողօմօն տաճարըն
մէյտանըն Թէմիզլէտիւպ , անտէ հյրէթի սեղանէր
եափար , քի անէրին իւզէրինտէ տախի գուրպան
սունուլա :

Պու միսլիլիւ ըուհանի շաղլըք իլէ՝ օն տեօրթ կիւն
ճիւմէ ճէմաեթ եէյիւպ իջիւպ ղայէթ մէսրուր օ
լուր : Զիրա ետի կիւն շէնլիք էթտիլէր տաճարըն
եափըրդըն իլիւն (նաւակատիք) , վէ ետի կիւն
տախի գամըշ պոյրամը իլիւն , զիրա վագըթ գամըշ
պոյրամը կիւնէրի իտի : Վէ տէկլլ քի եալընդ իս
րայէլ ճէմաեթի , իլա քի՝ շամ գարաֆը սիւրեանի
էյալէթինտէն՝ մլըր չալըն տէկլին պուլունան մէմէ
քէթլըրտէ սաքին օլանէր՝ տաճարըն եափըրդընի ի
շիտիւպ՝ պի հիսապ ճէմիյէթ պիրիքմիշ իտի երուսա
ղէմտէ : Ֆիլհագիգա՝ մէզպուրէր տաճարը վէ անըն
զիյէթինի կեօրտիւքլըրինտէ ղայէթ Թաաճիւպ պիր
լէ հայրէթտէ գալուպ , ալահըն՝ դաւիթէ վէ իսրայ
էլ ճէմաեթինէ էթտիկի ինայէթէ շաղ օլարագ՝ ալ
տէթ հտէրէր քէնտի ետըլըրինէ :

Գալստէնէ զտրֆընտէ Թէքմիլ օլտու առաջորն ետփըսը :

Ճ . Եւտի սէնէ ¹ : Պէլի եահոտիւնէր՝ գըրգ ալթը սէնէտէ ետփըսը տէյու ճէվապ էթտիլէր քնա ² , վէ լաբին պու ճէվապ տէկիլ քի տաճարն իլը ետփըսը ի չիւն անկրտնըր , իլա քի խըրայէլ ճէմանթի պաղտա , տէ էսիր կիթտիլինտէ , երուսողէմ՝ վէ տաճար քի խարապ օլտու , էսիրլիքտէն խէլաս օլտու գէլլինտէ , երուսողէմին հիսարընը վէ տաճարը Թէքուար ետփմաղէ պաղտաթըլէր խտտէ , տիւշման զուհուր էտիւպ՝ չօդ վագըթ մէն օլտու ետփը , նիճէ քի պէյան տըր . 2 Ելս . 4 . 23 : Պու վէսիլէ իլէ պաղանուպ Թէքմիլ օլմասընէ տէկին՝ գըրգ ալթը սէնէ վագըթ կէչտի : Սողոման՝ տաճարը ետփուպ Թէքմիլ էթտիլքտէն սանկ , ԳԼ . րա , սայիր չօգ պինա տախի ետփտը : Զիրա պինայէ Թ . ղայէթ միւշթագ օլմաղ իլէ՝ երուսողէմին էգըրաթընէ 2 Միս հիսար չէքէր , վէ սիօն տաղլինտէ՝ դաւիթին սարայը Ը . վար իքէն , տաճարա եագըն պաղգա սարայ ետփտը քէնտինէ , քէզա՝ գէվճէսի փարաւօնուն գըզընէ այրը էվ ետփար : Վէ տախի սէկեահաթ իլին՝ երուսողէմին գարիպլինտէ եայլա հիսապը էվ պահճէ վէ աղաճըք ետփուպ՝ տնըն իսմինի լիբանան , վէ աղաճըք ղին իսմինի լիբանան օրմանը չաղըրըր : Վէ երուսողէմ իլէ սիօն տաղընըն մապէյնինտէ պիր պիւլիւք վէ տէրին խէնտէկ վար իտի , անի տախի տօլտուրուպ տիւղէտիր : Պուեստան գաթի նաղար՝ խըրայէլ էյալէթի սիւնօրլէրլինտէ օլան չօդ չէհիլլէրէ հիսար չէքիւպ՝ գուլէ ետփար քի տիւշման զուհուր էթտիլի հալտէ գարը տուրալէր : Ֆիշհագիգա մէզպուր՝ նէ ետփտը խտէ :

¹ Եւ շինեաց զնա զեօթն ամ . 3 Թագ . 6 . 38 :

² Ասեն քնա հրէայքն զբաւապուն և զվէց ամ շինեցաւ տաճարըս այս . 36 . 2 . 20 :

ալլահ ըստթ կէթիրիր իտի . 2 Մհոյ . 7 . 11 :
 Վէ լաքին օլմայա քի էանըլուպ էմրէ մուղայիր հարէ,
 քէթէ մէյլ էտէ տէյու , ալլահ՝ անէ գաբաւօտի
 *9 կէօրիւնտիւկի կիպի (նիճէ քի ալթմըշ սիւաւտէ զիբր
 օլտու) , թէքրար կէօրիւնիւպ տէր քի էթտիկին
 նիյաղը գապուլ էթտիմ . անճագ փէտէրին դաւիթ
 կիպի տօղրու գալպ իլէ սատագաթ իւզրէ թէնպիհի
 մի սագլար իսէն , սէնին փատիլաշնըղնի պիր գարար
 էտէրիմ . էէէր սէն՝ վէ սէնին էվլատէրին էմրիմէ մու
 ղայիր օլուպ՝ փութէրէ գուլլուգ էտէրսէնիզ , խարայ
 էլ ճէմանթինի վէ տաճարը ըէտտ պիրէ՝ խարայ է
 տէրիմ . քի ալէմ տույուպ տէյէլէր քի՝ պունէր ալլա
 հըն էմրինէ գարշը տուրմաղ իլէ՝ ալլահ անլէլի թէք
 տիր էթտի . Վազաա՝ պու քէլամէր սողօմնա ազիմ
 ինայէթ իտի . քի իգպալինէ վէ շէրէֆինէ նազարէն՝
 ճիւմանի սէֆայէ մէշղուլ օլմաղ իլէ՝ ալլահըն գօրդու
 սունու ֆիքիւտէն իթրաճ էթմէսին : Զիրա մէզպու
 ըուն խազինէսի դայէթ չօգ . շէրէֆինտէ էմնալի եօգ .
 միւրատ էթտիկի իճրա օլուր , սայիր միլէթէրին վա
 տիլաշնէրի՝ քիմի խէվֆինտէն նալի՝ անէ գուլլուգ է
 տիւպ վէրկի վէրիր . վէ քիմի խաթրընէ ըիտյէթէն
 աւրն մաթլուպինի իճրա էթմէկ իլէ՝ տսթլուգ է
 տէր իտի :

Նիճէ քի մէզքիւր քիրամ փատիլա՝ պաւտէ զիբր
 օլտուլի մէնվալ իւզրէ , եափը խուսուսինտէ սողօմնա
 ղայէթ չօգ էլիք էթտիկինտէն մատէ , քիւլլիլիթլի
 ալթուլն՝ վէ տալի էմաթ սօբա տէնիլէն էյալէթի վէր
 տի անէ : Վէլի սողօմնա տալի աւնէ իկիրմի ատէտ մէմ
 լէքէթ վէրտի իսէտէ , քիրամ օ մահալէրի կէզիւպ
 կէօրտիւկիւնտէ , քէնտի քէնտինէ՝ պու մէմլէթլէր
 նէտիր՝ քի պանա վէրտին պիրատէր տէյիւպ՝ անլէրին
 իսմինի սինօր չաղրըր : Զիրա օ մահալէր մէնֆոյ
 էթսիզ օլուպ , Ֆէգաթ սինօր պէյան էտէր իտլէր :

Վէ պու ճիւմէ իլէ՝ սողօմօնուն խաթրը գըրըմօտք տէյու՝ զայրի պիր ճէվապ էթմէզ, Գէզա մըսըր փա տիշաճը փարաւօն՝ գըլմիէ ճէճէզ տէյի՝ քանանլըլը տէն զապթ էթտիկի եհըլըրի վերիւր անէ :

Սողօմօն քէնտի հիւքմիւնէ սինօրտաշ օլան տէնիզէ տախի հիւքմէթմէք իսթէր, Լաքին երուսաղէմ էյալ էթինտէ կէմիճի պուլունմատըղինտէն, վէ մէզքիւր քիրամըն էյալէթի տէնիզ եալըր օլմաղ իլէ, անտէն կէմի գալփասը վէ դայիֆէսի ալուպ՝ քէնտի ատէմէր իլէ գըրմըզը տէնիզէ իրսալ էտէրէք՝ անտէ քէնտի նէ իլիման թախսիս էտիւպ՝ կէմի եափտըրըր, վէ օ դարափտէ սօլիեր տէնիլէն եհրտէն զայթ չօգ ալ թուն կէթիրտիր, Գէզա փարաշամ գըլըսընտէ տախի իլիման վէ կէմի եափտըր, քի օ կէմիլէր իլէ սէնէ պէ սէնէ քիւլլիյէթի մէպլաղ կէլիւ իտի անէ :

Պախուսուս՝ իտի օ տէրէճէ շէրէֆ պուլմուշ իտի, քի ուզագ մահալէրտէ օլան փատիշահլըր՝ անըն իլէ տօւթլուգ վէ իւլֆէթ էթմէկի քէնտիլէրինէ շէրէֆ սայուպ, հատիտէ վէ քիւլլիյէթի հէտիյէ իրսալ է տէր իտիլէր : Նիճէ քի եհմէն սէմթի՝ գըպլէ դարա Վրնտէ՝ սօբա տէնիլէն մահալին հիւքիւմտարը խաթուն՝ (զլիսդի հարաւոյ, Մար. 12. 42 :) ալիմ վէ իլմէ միւլթադ օլուպ, սողօմօնուն իլմի հիւքմէթ վէ սայիր իլմիսուսուլէրինտէ քէմալէթի օլտուղինի զայա էթ միւլպալիլէ իլէ իշիտիւպ, ճէսիմ աքէր իլէ պիլ նէփս երուսաղէմէ կէլիւ, քի տնի թէճիպէ էտէ, Վէ չօգ քիւնլիւք՝ թաթը գօգուլու պուլտըր ալթուն՝ վէ միւլճէվհէր տախի հէտիյէ կէթիրիլ, Վէ իլմէ տայիր հէր նէ քի սիւալ էթտի իսէ, սողօմօն ճիւմէսի նին ճէվապըր տէրհալ հագիգաթը իւզըրէ պի գուսուր թարիֆ էթտիքտէ, մէգքիւրէ անըն իլմիէ զայա էթ թաաճիւպ էտէր իտի, Պաւտան գաթի նաղար, անըն սարայլըր վէ սայիր եափտըղի պինալէրի, տա

ԳԼ
Ժ
2 Մ
Թ

խոստուս քի տաճարը՝ անկերին ղկնեթինի վէ թագըմ
 ւերինի վէ անկերոտ օլան մալկեթի վէ տախի ալահա
 սուսուղի գուրպանկերին՝ զաամ վէ սօրիասընըն թեթ
 թիւլինի , վէ խըղմեթինոտ օլանկերին հիւսնիւ հարե
 քեթկերինի կեօրտիւքոտ , հէյպեթոտ գալուպ շա
 շար : Զիրա անըն իլեմտարըղի հագղընոտ՝ իշիթոի
 կինե կեօրե մամիւլ էթմէյիւպ՝ ինանմագ իսթեմէղի
 քէն , կեօրտիւկի անտէն զայեթ զիյատե օլմաղ իւէ ,
 նըսիը տեկիլ տիր՝ քի անի իշիթոիմ տէյու թագրիր
 հտիւպ , մուրլու վերի անըն հարեմինե , վէ հուղու
 րինոտ խըղմեթ հտէնկերե , քի տայիմա անըն իլմնի ի
 շիտիրեր , Ֆիհհագիգա պու միսիլլե իլմ վէ միւտեպ
 պիյո հարեքեթ , ալահըն մախսու քերեմի վէ ինայե
 թի օլտուղի պէյանի իւէ , մեղպուրե ալահը մէտհ է
 տեր , քի իսրայելի սէվտիկի իշիւն՝ սողօմօնու վատիլ
 շահ էթոի անկերին իւղերինե , քի առալեթ իւղրե շե
 րիյաթ կեօրե : Սողօմօն տախի անե աղիմ իղղէթ վէ
 իրրամ էթոիքոտէն մատե , միւրատը իւղրե անըն մաթ
 լուպ էթոիկինի վերիւպ՝ ալտեթ հտէր մեղրիւրե քէն
 տի եերինե :

Ֆէհմ էյլէ , սողօմօն՝ մալ վէ պիւյիւքիւք իսթեմէյ
 իւպ ֆեգաթ իլմ իսթհտի իսեոտ , ալահ անե հատ
 տէն պիրուս իլմ վերտիքոտէն մատե , օ տերեճէ մալ վէ
 պիւյիւքիւք տախի վերտի , քի օ անե տեկին էմնալի
 գուհուր էթմիլ տեկիլ իտի , Զիրա հէր թագըմը ալ
 թուն օլուպ՝ անըն կիւնիւնտե կիւմիլ պիր շէյ եերինե
 սողըմաղ իտի ¹ , վէ հգրաթի հյալէթկերոտ օլան ճիւմ
 լէ վատիլշահերտէն զիյատե իլմ վէ տեվէթ իլէ միւ
 շէրրէթ օլմաղ իւէ ² , անկերին իւղերինե հիւքմ հտեր

1 Քանդի ոչ էր համարեալ արծաթ՝ յաւուրս սողօմօնի՝ Թէ Խէ
 Խէ . 3 Թագ . 10 . 21 :

2 Եւ մեծացաւ սողօմօն քան զնմ թագաւորս երկրի մեծութիւն
 Եւ իմաստութեամբ , 3 Թագ . 10 . 23 :

խոի , նիճէ , քի պէյան տըր աղիղ քիթապտէ ,

Սիւալ 72 .

Սողոման տայիմա ալահն իգաաթընտէ դաւաճմը .

Ճ . Պաշմատը , զիրա նիճէ , քի մըսըր փատիշահը , Գլ .
փարաւօնուն գըղըրդ ալուպ քէնտինէ զէվճէ էթտի , ԺԱ .
քէզա տայիր փութ փէրէսթ լէրտէն տախի զէվճէ ա-
լուպ՝ անէրէ զայեթ մուհապպէթ վերմիշ օլմաղ իլէ՝
մէզպուրէլէր անըն իլթէարըգ վագթինտէ՝ օ տէրէ-
ճէ գալպինի ճէրպ էտիւպ՝ թահրիք էտէրլէր , թա-
քի՝ անէրին խաթըրնէ բիայեթէն փութխան էլէր էա-
փուպ՝ փութա սէճտէ գըլմաղ իլէ , ալահն իգաա-
թընտէն չըգար , Պէլի՝ փութա խման կէթիրմէտի , վէ-
լաքին՝ զէվճէլէրինին գալպի գըրըմասըն տէյու՝ փու-
թա սէճտէ գըլմասը իլէ , զայեթ պիւլիւք խէգա էթ-
միշ օլտու , Աէ ալահ անէ կիւճէնիւպ տէր քի , սէն
զէվճէլէրինէ ույուպ պէնիմ էմրիմի սագըմատըղին ի-
չիւն , սէնին փատիշահըղլինի ալուպ խըղմէթքեարընէ
վէրէյիմ՝ Ֆիշագիգա ալահ՝ սողոմանուն փատիշահ-
ըղլինի տայրխանէ վերմէք միւրատ էթտի իսէտէ , փէ-
տէրի դաւիթին խաթըր իչիւն անըն կիւնիւնտէ ալմայ-
ուպ , օղլունուն վագթինտէ ալաճագ օլտու ,
Աէ եէնէ դաւիթին խաթըր իչիւն՝ վէ երուսաղէմ շէհ-
րինի սէչիւպ քէնտի իսմինէ թախսիս էթմիշ օլմաղ իլէ ,
օղլութիւն փատիշահըղլինի ալմայուպ , պիր հիսսէսինի
անըն էվլատընէ վերմէ կէ միւրատ էտէր ¹ ,
Նագար էլէ ալահն աուպէթինէ , սողոման նէ գա-
տար քի ալահն իգաաթընտէ խոի , փութփէրէսթ-
լէր հէր վէճ՝ իլէ անէ իգաաթ էտէր իտիլէր , մէզ-

¹ Սախայն զնմ թագաւորութիւն ոչ տաից . գաւաղան մի տաց որ-
դւոյ քուլ վասն դաւթի ծառայի իմոյ . և վասն էնմի քաղաքի
շոր ընտրեցի . 3 թագ . 11 . 13 .

պուր իղաաթտէն չըդնէ՝ , փութփերէսթէր ւոռ
 ին անըն հմրինէ գարշը հարէքէթ էթմէկէ եիւղ
 դութարլեր : 'Նիճէ քի եդոմնու տենիլէն փութփէ
 ըհսթէրին փատիշահը աղեր՝ շայնթ մուշայիր օլտու
 սողմնա : Զիրա մուգատտէմ դաւիթ՝ եդոմ էյալէ
 թինի վուրտուղնտէ , անտէ դուլէ եափուպ՝ ասքեր
 գօմուշ իտի , քի էհալն տայիմա իղաաթ իւղրէ գա
 լա , նիճէ քի պէյսան տըր : 2 թու . 8 . 14 : վէ . 1 Մը
 18 . 13 : լաքին անլեր պիր Թադրիպ դաւիթին
 ասքերինի գըրտըլէր : Պէյուլաք՝ դաւիթին հմրի իլէ
 կիտիւպ՝ հօլիւէրի տէֆն էթտիքտէն սօնկրա , ալթը
 այ անտէ օթուրուպ՝ անլերին երքէրլէրինի գըրտըգ
 տէ , մէգքիւր աղեր՝ քի եդոմ փատիշահընըն օղու ի
 տի , տահա քիւլէւք չօճուգ օլուպ՝ փէտէրինին խըզ
 մէթքեարը իլէ գաշար մըսըր փատիշահընըն եանընէ :
 Մէզպուր՝ անէ մայիլէթ Թային էթտիքտէն մատն՝
 էվ վէ դէմին տախի վէրի , քի ըահաթ կէչինէ :
 Պուստան գաթի նազար , աղեր պիւլիւտիւքտէ պալ
 տըղընը վերիւպ՝ տամատ էտէր անի քէնտինէ :

Ֆիհհադիգա՝ աղեր հէր վէճ՝ իլէ մըսըրտա ասուտէյի
 հալ իւղրէ ըահաթ օլտու իսէտէ , դաւիթին վէյո
 վաքըն հօլտիւկինի իշիտինճէ՝ իզին պուպ կէլըր վէ
 դանը ասիլյէսի եդոմտա փատիշահ օլուր . վէ սողմն
 ա զարուրի վէրկի վէրիւղ՝ չօգ վադըթ անըն իղաա
 թընտէ գալտը : Ֆիամմա՝ սողմն ալահը կիւճհնտի
 ըիւպ՝ շէրէֆինէ նօգսանիլէթ կէլինճէ , աղեր ասի
 օլուպ՝ գալպիստէքի տիւշմանըղի զահիր էտէր :

Բէզու շամ փատիշահը ռազոն տախի՝ սողմնա վէր
 կի վէրիւպ՝ անըն իղաաթընտէ իքէն , ասի օլտու . վէ
 մէգքիւր աղեր իլէ եէք տիլ օլուպ՝ շայնթ չօգ տիւշ
 մանըգ էթտիլէր անէ : Պախուսուս , սին իլէ երու
 տաղէմին մապէյնիստէքի խէնտէկի տօլտուրտուղնտէ
 (նիճէ քի եէթմիշ պիր սիւալտէ զիքը օլտու) , եփ

րէմիսն ճինսինտէն յերօքովամ նամինտէ զայնթ ճէսուր
 պիր քիմէսնէի տմէլէնին իւղէրինէ մամուր Թային Եթ
 միշ իտի , ամէլէ դաշ՝ վէ դօփրագ Թաշլուլու ճամաւ
 լուգ Եթմէկ իլէ՝ չօգ զահմէթ չէքէր իտիլէր , մէղ
 պուրլէր յերօքովամն ճինսինտէն օլմաղ իլէ՝ անլէ
 բին չէքտիկի եզիյեթի կեօրիւպ՝ խօշլանմատը իսէտէ ,
 սապը հտիւպ խըզմէթինի հտա հտէր : Պիր կիւն երու
 սաղէմտէն տիշարը չըգտըղինտէ , աքիս փէյղամպէր
 անէ ըասթ կէլիւպ՝ եօլտան տիշարը օվայա տօղրու սս
 փրտըր անի , վէ իքիսի եալընըղ օլտուղի հալտէ , ա
 քիա՝ քի եհնի հսվապ կիյմիշ իտի՝ երուծուպ օն իքի
 փարչա հտէր : օն փարչասընը յերօքովամա վէրիւպ
 տէր քի , սողմօն՝ փուլթլէրէ սէճտէ գըլտըղի իջիւն՝
 ալլահ անէ կիւճէնմէկ իլէ , անըն փատիշահըղինի ա
 լուպ , օն հիսսէսինի սանա վէրտի , վէ իքի հիսսէսի
 նի սողմօնուն օղլունա , քի դաւիթին շալգը սէօնմէյ ,
 իւպ՝ երուսաղէմտէ փատիշահըղ հտէ : Չէ տախի տէր
 քի՝ եկէր սէն ալլահըն Թէնպիհինի սագլար իսէն , Եթ
 ճէ քի դաւիթ սագլատը , ալլահ սէնին իլէ օլուպ՝ փա
 տիշահըղն սապիթ գալըր : Յերօքովամ պու միսիլիւ
 ճէվապլէրի իշիտիւպ , փատիշահըղ Թէրթիլպի իւղէ
 օլտուգտէ , սողմօն անըն հարէքէթինտէն խօշլանմայ
 ուպ , հօլտիւրմէք իսթհտի : Օլ պապտէ յերօքովամ
 իսթվի պիրլէ մըսըր փատիշահըղն եանընէ ֆիրար կ
 տիւպ՝ սողմօն հօլէնէ տէկին գալտը անտէ :
 Գիհհմ էյլէ , օ՛ անէ գատար սողմօնուն ըէյինէ մու
 զայիր հարէքէթ հտէն օլմատըղինտէն , մէգքիւր ա
 սիլէրին պաշ գալտըրմասը՝ անէ զայնթ կիւճ կէլտի
 իսէտէ , գատըր օլամաղ անլէրի Թէքտիր Եթմէկէ :
 Զիրա ալլահ կիւճէնմիշ օլմաղ իլէ , անըն տիւշմանը
 նէ ըուքսէթ վէրիր՝ քի անլէրին եհտի իլէ միւքէտտէր
 օլուպ՝ ալլահա ումուտ հտէրէք՝ անըն գօրգուսու
 նու վէ Թէնպիհլէրինի ֆիքրինտէն իխրաճ Եթմէյլէ :

Պախուսուսն՝ նիճէ քի ինքն ալեմէ աշիքեար օլմաղ իւ
լէ , ճիւմլէսի անի կեօրմէկէ վէ անըն քելամլէրինի
իշիթմէկէ արզու հտէր իտի , քեզա Թագսիրաթընը
իշիտիւպ խէվի էտէլէր , քի ալլահը կիւճէնտիրիւպ
Թէքտիր օլմայալէր : Ֆիլհագէգա հոմօսա մուշայիր
հարեքթեթ էթտիկինէ սողօմօն փիւշման օլտու իսէ-
տէ (նիճէ քի ինթիեալըդ վագթինտէ եագտըզը՝
Ժողովօղ Թապիր օլունան քիթապտէն ինչմ օլու-
նուր) , անըն նագլի տիւնեալտէ ճիւմլէ ինսսնիւրէ
ղայթեթ Թաաճիւպ պիրլէ հէյպեթտէ գալաճագ ա-
ղիմ մէվստ օլտու , քի ինսսն հայաթտէ օլտուդ ճէ ,
հէր վէճհ իլէ տալիմա խէվի իւզըն օլա , քի եալըն-
մայա , վէ քեթիւլ նիսա փեսաթինէ մէյլ Էթմէլէ :
Սողօմօն ճիւմլէ իսրայէլին իւզէլինէ երուսաղէմտէ
գըրգ սէնէ փատիշահյուգ էտիւպ՝ ալթմըշ եաշընէ
վարմագտէն վէֆաթ էթտի , վէ սիսնաէ տէֆն օ-
լունտու :

Սիւալ 73 :

Սողօմօն էօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ վատիշահ օլտու Երուսաղէմ
տէ :

Զ . Ինչն օղու ողբովամ : Լաբին տէկիլ քի ճիւմլէ
ԳԼ . իսրայէլ ճէմաէթինէ , իլւա՝ եալընըղ լուզունըն վէ բե,
ԺԲ . նիամինին ճինսինէ : Զիրա սողօմօն էօլտիւքտէ՝ իսրայ,
ԶՄնա էլ ճէմաէթի՝ եփրեմիւն ճինսինին դօվաղինտէ սիկիմ
Փ . տէնիլէն մահալտէ ճէմ օլուրլէր : քի ուօրօլամը փա,
ալիշահ էտէլէր : Անճագ՝ պալատէ մէջ բիւր յերօթօ-
վամ , քի սողօմօնտան խէվի էտիւպ՝ մըսըրա փիրաթ
էթմիշ իտի , անըն էօլտիւկինի իշիտիւպ մըսըրտան
էթմիշ օլմաղ իլէ՝ անի տախի ճէփիյէթէ չաղըրըրլէր :
Ողբովամ տախի օ մահալէ կիտէր : քի ճիւմլէ իսրայէ-
մա հուզուրինտէ փեաէրինին էէրինէ վատիշահ օլա :

Լաքին՝ ճէմակեթին պիւղիւքերի անէ տերէր քի, փէ տերին պիղիմ իւզերիմիզէ աղըր սալեան պըրադաը, անէ հաթիիլէթ, քի սանա գուլուգ էտէլիմ:

Վէ մէզպուր, իւշ կիւնտէն սանկրա կէլին սիզէ ճէ վապ վէրորիմ տէիլապ՝ փէտերիսին վադեթինտէ օլան իթթիհարէր իւէ մէշլէրէթ էթտիքտէ, տերէր քի, շիմտիլէք գապուլ էթ ճէմակեթին մաթլուպինի քի տալ իմա սանա գուլ օլալէր: Գործովամ իթթիհարէրին ճէ վապինի կէրի պըրադուպ, քենտի ըհիիգէրի օլան ճա հիլէրէ տախի սու մատտէի սիւալ էտինճէ, տերէր քի՝ պեօլէ ճէվապ էլլէ անլէրէ, քի պենիմ սըրչա փարմաղըմ փէտերիմին պէլինտէն գալլն տըր, փէտէ ըլիմ սիզէ աղըր սալեան պըրադաը իսէ, պէն տահա զիյատէ աղըրլատաղըմ, ս սիզի պալաղը չըպըգ իւէ տեօլիւպ թէրպիյէ էթտի, պէն թիքէնլի չըպշդ իւէ թէրպիյէ էտէլիմ, իւշիւնճիւ կիւն ճէմակեթ կէլտիք տէ, ճահիլլէրին թահրիքի իւզրէ սերթլիլ իւէ ճէվապ վէրոր: Վէ Լաքին մէզպուրէրին գալպի զաթը Էտանըշ օլուպ՝ պու միսիլիւ սգաի վէ սերթ ճէվապը իշիտին ճէ, կիզլիտէ օլան ասիլիկի տէրհալ զահիլ էտիւպ, դաւիթ իւէ պիզիմ հիսսէմիզ Էօք տըր, սեն դաւիթ թին էվինէ փատիշահ օլ տէյու ըհտտի ճէվապ էտէրէք, իսրայիլ կիթ Էհրինէ տէտիքլէրինտէ, հէրքէս տնտէն տաղըլուպ կիտէր:

Վապաա ուրբովամ սերթ ճէվապ վէրտիկինէ փիւշման օլտու իսէտէ, մոսլահաթ ուսուլու փէրտէսինտէն չը գուպ դարզը տիսեր օլաճաղի աշիքէսր օլմաղ իւէ, մա լի միրի թահսիլինէ թային օլան ագունիւրամ տէնիլէն ա տէմի իրսալ էտէր ճէմակեթէ, քի սեօզ անկատուպ իսքնուիմ էտէ: Լաքին անէր քի պիղ տէֆաա տախիկէ

¹ Եւ խօսեցոյն ընդ նմա մանկտիքն անսլակիցք իւր . . . և ա սեն . . . այսպէս խօսեսցիս ընդ նոսա . ձկոյթ իմացուաը և քան զիջ հօր իմոյ . 3 Թագ . 12 . 10 .

Թագ

յոսէայ

Երևալ դու թողունք , մէջաբոլակ կեօրիւնս Զէման դաշտ
լայուպ էօրիւրիւրէր , զիրաւ ռոբովամբն Զէվապընէ
դայէթ կիւճէնիւպ՝ դաւիթին ճինսինի ըհտտ էթտիւ
լէր : Ռոբովամ անի տույտուղի հալտէ , տէրէճէտէն
խարիճ խէվի պիրլէ անիտէ ֆիրար էտէր երուսաղէ
մէ , քի քէնտինէ տախի քէտէր էթմէյէլէր :

Ֆէհմ էլլէ , սողման հէր նէ գատար զիյատէ ալիմ
վէ Զէմանէթին իտարէսի խուսուսինտէ միւտէպպիյը
իսէ . օղլու օ գատար զիյատէ էպլէհ՝ նաւոան վէ իւ
տարէսիլ զպուլունտու : Զիրա Զահիլլէրին սեօզիւնէ
ռայուպ՝ զուլմ էթմէք արդուսինտէ օլոռլինի պէյան
էթմէկ իլէ , Զէմանէթին օն հիսսէսի իդաւթտէն
չըգտը , վէ անիտէ պալատէ մէջքիւր յերօբովամբն չա
ղըրուպ՝ օն ճինսին իւզէրինէ փատիշահ էտէրլէր ա
նի : Վէ ռոբովամ՝ եալլընդ յուղանըն վէ բենիամինին

Ռոբով

մա

ճինսի իլէ գալուպ՝ երուսաղէմտէ փատիշահ օղլուր
անիւրին իւզէրինէ , զիրա բենիամինին դօփրաղի՝ յու
ղանըն էյալէթինէ սինօրտաշ , պախուսուս քի երուսա
ղէմին պիր գարաֆը յուղանըն՝ օ պիր դարաֆը բենիա
մինին սինօրու օլմաղ իլէ՝ անըն ճինսի տախի ռոբովա
մա իդաւթ էթտի : Պուրատէ թէքմիլ օլտու՝ եէթ
միշ իքի սիւալտէ զիքը օլան աքիա փէյլմնէրին Զէ
վապը . անի քի յերօբովամա սեօլէտի ¹ :

Փիւհադիգա՝ ռոբովամ իքի ճինսէ հիւքմէտէր իտի .
լաքին յուղանըն ճինսի դայէթ չօգլուգ վէ հէր վէճհ
իլէ գուվլէթէ մալիք օլմաղ իլէ , յուղաւ փատիշահ
իսմի իլէ անըլտը , նիճէ քի անտէն սանկրա տախի ե
րուսաղէմտէ օթուրան փատիշահլէրին ճիւմլէսի՝ յու
ղա փատիշահ տէնիլտիլէր : Գէզա յերօբովամ՝ իսրայի
էլ փատիշահ տէնիլիւպ՝ պատէհու օն ճինսէ փատի

¹ Ո՛չ լուաւ արքայ Ժողովրդեանն . զի էր խոտորուան ՚ի տէ
նէ հաստատեցէ՝ զոր խօսեցաւ ՚ի ձեռն աքիայ սիւսնացոյ . վն
յերօբովամայ որվւոյ նաբատայ . 3 Թագ . 12 . 15 .

շահ օլանէրին ճիւմէսի՝ իսրայէլ փատիշահը իսմի իւ
լէ անըւորէր : Վէ պու վէճ՝ իւզրէ՝ յուդա փատիշա
հընըն հիւքմիւնտէ սաքին օլանէր՝ յուդա ճէմաէթի ,
իսրայէլ փատիշահընըն հիւքմիւնտէ սաքին օլանէր՝ իս
րայէլ ճէմաէթի ջաղըւլտըլէր :

Ֆէհհմ էլլէ իսրայէլ միլէթինին սէֆիլ հալինի . զիրա
պիր միլէթին իւզերինէ իբի փատիշահ հիւքմէթմէ
իլէ , ճէմաէթ տախի իքի հիսսէ օլարուգ , տայիմա մա
պէնլէրինտէ նիֆագ վէ տիւշմանլըգ էքսիք օլմատը :
Նիճէ քի յուդա փատիշահը ռոքոփամ երուսաղէմտէ 20^{րդ}
եիւղ սէքսէն պին ապէր ճէմէտէր՝ քի յերօքոփամըն ԺԱ .
իւզերինէ վարուպ , իսրայէլի քէնտի Թահգի հիւք
միւնէ տախիլ էտէ , Վէ լաքին՝ ջիւնքի սողօմանուն փա
տիշահըլի իքի հիսսէ օլսուն տէյու ալլահ էմր էթմիշ
իտի (նիճէ քի եթմիշ իքի սիւալտէ զիքր օլտու) ,
օ հճիլտէն սամեա փէյլամպէրէ տէր քի , կիթ սեօյ
լէ ռոքոփամա վէ անըն ըիճալլէրինէ , քի՝ քէնտի գա
ընտաշէրի իսրայէլին իւզերինէ ճէնկէ կիթմէսինէր ,
զիրա պէնիմ ըէյիմ իլէ տիր օլան իշ : Ռոքոփամ՝ ալլա
հըն էմրինի տույունճէ՝ իզասաթ էտիւպ իսրայէլին իւ
զերինէ ճէնկէ կիթմէշ , Վազաա՝ մէզպուր Ֆէգաթ
իքի ճինսէ հիւքմէտէր իտի , լաքին ալլահըն էմրինէ
իզասաթ էթմէսի իլէ , անըն փատիշահըլի կիւն պէ
կիւն շէրէֆ պուլուր : Վէ իսրայէլ փատիշահը յերօքո
փամ , քէնտի փայի Թահգի օլան սիկիմ տէնիլէն մէմ
լէքէթի եափուր իսէտէ , յուդա փատիշահընտէն իսէվի
իւզրէ օլմաղ իլէ՝ յորդանան ջայըն գաւրըն եագասընտէ՝
փանուէլ տէնիլէն գալէյի տախի եափուպ՝ անէ զիյատէ
մէթանէթ վէրիւր . քի վագթի հաճէթտէ քէնտինէ
սըղընաճագ էէր օլա :

Նազար էլլէ պուրատէ յերօքոփամըն քեթիւ Ֆէյլի
նէ , ջիւնքի երուսաղէմտէ տաճար եափըլուպ՝ տապա
նակ տաճարա գօնուլտուգտէն սօնկըա , սայիր էէրտէ

գուրպան էթմէկէ իջին օլմայուպ : ալլահըն թէնպիհի
իւզըն Զիւմէ իսրայել Զէմաթ իւնէնտէ իւն տէնիւ
երուսաղէմէ կիտիւպ՝ տաճարոտա ալլահա սէքտէ գըւ
մաղէ պօրճու իտի : վէ լաքին Զէմաթ երուսաղէմէ
կիտինա՝ պէլքի յուգա փատիշահըն մէյլ էտէր տէյ
ու : իսթէմէշ քի իսրայէլտէն քիմսէ երուսաղէմէ կի
տէ : Անապ պիլիք քի Զէմաթ պու խուսուստէ
ջալլթ օլմայուպ : հէր հալ զիյաղէթ վէ գուրպան
սէպէպի իւն երուսաղէմէ կիթմէք իսթէր : օն Զիւ
տէն ալթուստէն իքի տիշի տանա եափուպ : պիքինի
դան տէնիլէն : օն պիքինի՝ բէթէլ տէնիլէն մէմէքէթէ
գօր : գիլա դան՝ սննն հիւքմէթտիկի եէրին պիւր ու
ճուստէ : բէթէլ օն պիւր ուճուստէ իտի : Ան Զէմաթ
թէ թէնպիհի էտէր՝ քի ալլահա սէքտէ գըլմաք իշիւն
երուսաղէմէ կիթմէլէք : իլա քի՝ մէղքիւր տանալ
ըն սէքտէ գըլուպ սնէքէ գուրպան էտէլէր : զիլա
պու ալլահէր տըր՝ քի սիդի միսրութէն չըգարտը տէյ
իւպ : ալլահը ինքեար էթտիկիստէն մատէ : Զէմաթ
թի տալի փութիքէթ էթմէք իսթէր :

Պաւստան գաթի նազար : ջիւնի մոլսէսին թէնպիհի
իւզըն՝ քահանայէր վէ զատուցիլէր Զիւմէ իսրայէլին
էյալէթինէ թագսիմ օլմուշ իտիլէր : սնէքին Զիւմէ
սիլի տալի՝ քէնտի դօփրաղինտէն իթրաք էտէր : քի
ալլահըն էմրինի Զէմաթէ թալիմ էթմէսիլէր :

Օլ պոպտէ մէրգուլէր զայէթ նազար հալէ կիրիշ
թար օլարաք՝ վէդանլէրինի վէ միւլլէրինի թէրք պիւր
լէ երուսաղէմէ կէլուպ՝ յուգա փատիշահըն զօփրա
ղինտէ սաքին օլուրլէր : Պախուսու ալթուս տանալ
ըն օլտուղի եգրա՝ սեղան վէ փութիքէթէթիւն ա
տէթի իւզըն իւլքսէք եէրլէրտէ աղաճըգ եափուպ
քահանայաղըն վէ զատուցիլէրին եէրինէ պաշգա ա
տէմէր թալին էտէր՝ քի Զէմաթ գուրպան էթտի
լէնտէ քահանայալէ էտէլէր : Ան տալի յուգանըն Զին

սի եղուսաղէմոնէ նէ վագըթ պայրամէտէր խն , քն
տի տախի օ վագըթ պայրամէտէր , քի ճէմաէթ պայ
րամսէպէպինէ երուսաղէմէ կիթմէսին :

Վագաա՝ զիբր օլտուղի մէնվալ իւղրէ իճրա ետիւպ՝
« կիւն ազիմ ճէմվյէթ իլէ բեթէլ տէնիլէն եէրոնէ
եափտըղի սեղանըն իւղերինտէ գուրպան ետէր իքէն ,

ալլահըն եմրի իլէ յուգանընէյալէթլնտէն պիր փէյլամ ԳԼ .

պէր կէլիւպ՝ ճէմաէթէ գարըլ ալիքեսար վէ պի խէվի ԺԳ .

տէր քի , սեղան սեղան , իլտէ դուլթին ճինսինտէն

յօսիա նամինտէ եվլատ Թաղուպ , սնին իւղերինտէ

փութ շէլէլէրինի դուրպան ետէրէք , անլէրին քէմիք ,

լէրինի եագսա կէրէք՝ (Ֆիլհագիգա՝ պատիլ ճէման

յօսիա փատիլահ՝ օ սեղանըն իւղերինտէ եագուլ փութ

շէլէլէրինի քէմիքլէրինի , նիճէ քի եագար , 4 ԹԳ .

23 . 15 .) Վէ պու սիճիլին իճրասընէ տէլալէթ՝ սե

ղան շագ օլուպ , իւղերինտէքի դուրպան տեգըլու

սիւն տէյու՝ Թէքրար սեօլէտիկի հալտէ , յերօքովամ

քի անտէ հագըր իտի , սեղանտէն ելինի ուգատարագ՝

փէյլամպերի դուլթուն տէյինճէ , հիքմէթուլուհ , հե

ման ելի դուրուլուպ՝ գատըր օլամաղ քէնտինէ շէքմէ

կէ , վէ անիտէ սեղան տախի սյըրըուպ , իւղերինտէքի

դուրպան տեօթիւլի . 2 ,

Վագար գըլ յերօքովամըն ինատընէ , զիրա դուհուր ե

տէն Թէքրարիլէթին ալլահտան մախսուս քէնտինէ դա

ղէպ օլտուղինի պիլտի իսէտէ , քեթիւ ֆէյլինտէն կէ

1 Եւ ասէ . սեղան , սեղան . այսպէս ասէ տէր . ահա որքի
ժնցի տան դուլթի . յօսիա անուն նորա . և զոհէսցէ ՚ի վերայ
քո գորմն բարձանցէ՝ որք զոհեն ՚ի պր . քո . և ոսկեբա մարգ
կան պրեսցէ ՚ի վերայ քո . 3 ԹԳ . 13 . 2 .

2 Եւ ելի իբրև լուաւ արքայ յերօքովամ . . . տսէ . կալա
րուք զքա . և ցօսուցաւ ճէւն նորա՝ զոր ձգեաց ՚ի նա . և ոչ
կարաց դարձուցանել ցնո առ ինքն , և սեղանն պատառեցաւ
և հեղաւ պարարտութիւնն . 3 ԹԳ . 13 . 4 .

րի տուրմատը . Գեղաթ փէյղամպերէ ըիճա ետեր՝ քի
ալլահա տուա ետիւպ էլինէ շիֆալըգ վերսին :
Օ՝ տախի նիյազ էթտիկինտէ , հեման տերհալ էլէ շի
ֆա պուտու : Ֆիլվագի , յերօքովամ մերհամէթէ նա,
սեղա՝ վէ շէտիտ զաղէպէ միւսթահադ իտի , լաքին
ալլահ քենտի գուտրէթինի վէ մերհամէթինի անէ
պէյան էթմէք իշին , էլինէ շիֆալըգ վերտի՝ քի էս
լահի նէֆս օլա :

Սիւալ 74 .

Մեղքիւր յերօքովամ պատէհու Թեօպէյէ կէլտի՝ Թ .

Ճ. **Կէլմէտի** : Չիրա օ՝ տէրէճէ ֆեստտէ գատէմ
պասմըշ իտի քի , ալլահն ինայէթինի վէ գուտրէթի
նի Թանըմաղ օլուպ՝ մէմնուն տախի օլմաղ . Գեղաթ
իսթէր քի պալատէ մէղքիւր փէյղամպերի էվինէ
կեթիւրիւպ՝ էքմէք եէտիրէ , վէ հէտիյէ վերէ :
Լաքին՝ անտէ էքմէք եէմէսին , սու իշմէսին , վէ կլթ
տիկի եօլտան կէրի տեօնմէսին տէյու՝ մուգատտեմ ալ
լահ փէյղամպերէ Թէնպիհ էթմիշ օլմաղ իլէ , ճէվապ
ետեր քի էվինին նըսթընը վերսին՝ սէնին իլէ եէմէք
եէմէմ . վէ սու իշմէմ : Յերօքովամ պու ճէվապէ
կիւճէնտի իսէտէ , խէվիինտէն նաշի՝ պիր ճէվապ
էթմէղ անէ . փէյղամպեր տախի տեօնիւպ կիտեր քեն
տի եօլունէ , ֆիամմա՝ բեթէլ տենիլէն մէմէքէթտէ
պիր իսթիւսար ասէմ վաթ իտի՝ (քի աղիղ քիթապ
աքի փէյղամպեր իսի իլէ անար) սնըն էվլատլէրի՝
յերօքովամըն փուլա գուրպան էթտիկի եէրտէ պուշ
լունմաղ իլէ . պալատէ մէղքիւր միւսթիւպթիւրի կեթ
րիւպ՝ վէ փէյղամպերին էթտիկի ճէվապլէրի իշտիւպ
էվէ կէլտիքլէրինտէ փէտէրլէրինէ նազլ ետերլէր :
Օ՝ տախի փէյղամպերին հանկը եօլտան կիթտիկինի
տնիլայուպ՝ կիտէր անի եօլտա պիր աղաճն ալթընտէ

պուլուր , վէ կիտէլիմ եվէ դառմ էթ տէտիկինտե :
 փէյղամպեր՝ ալլահըն թէնպիհինի անէ պէյան հտիւպ ,
 գաւորը տէկիլիմ պու դարաֆտէ էքմէք եեմէկէ , վէ
 սու իշմէկէ տէտի իսէտէ , իթթիեար ճէվապ հտէք
 .քի՝ պէն տէ սէնին կիպի փէյղամպերիմ , ալլահըն մէ
 լայիլի սեօյլէտէ պանա , .քի սէնի եվէ կեթիւրիւպ՝
 էքմէք եէտիրէլիմ :

Պիհնագիգա՝ պու ճէվապ իթիաֆ իտի , զերա անըն ի
 լէ մէլայիք սեօյլէմէտիկինտէն մատէ , քէնտի տաթի
 աահիհ փէյղամպեր օլմայուպ յերօքուլամին փութու
 նէ թափընան եալանճը փէյղամպերէրտէն իտի , լա
 .քին ալլահըն փէյղամպերի անըն ճէվապլէրինէ տի
 գաթ սիրիէ թէճհասիւս եթմէյերէք ինանմաղ իլէ ,
 էվլինէ կիտիւպ դառմ էտէր , վէ սու իլէր : Վէ աա
 հա սօֆա իւզէրինտէ իքէն , ալլահըն իլհամ էթմէ
 տի իլէ մէզլիւր իթթիեար տէր .քի , սէն ալլահըն հմ
 րինէ մուղայիր պուրատէ եեմէք եէյիւպ՝ սու իշտիկին
 իլիւն , թէնին կիլմէսին սէնին փէտէրինին մէզարընէ :
 Վագաա մէզպուրուն էվլէլէքի ճէվապլէրի իթիաֆ ի
 տի , լաքին պու ճէվապը սահիհ օլուու , զերա փէյ
 դամպեր՝ ալլահըն հմրինէ դարըն օ մահալտէ եեմէք
 եեմէսի իլէ՝ ալլահ կիւճէնիւպ անըն թէքտիր օլաճա
 զինի պէյան էթտի : Զիդա՝ նասէզա օլուն .քիմէսնէյէ
 տախի պապը տէֆա ալլահ , քէնտի հմրինի իլհամ է
 տիւպ՝ փէյղամպերիլք լութփու վէրի (նիճէ .քի իւ
 կիրմի իւջ սիւալտէ պէյան տըր) : Վէ դաամտէն
 սօսէրա՝ փէյղամպեր մէրքէպլինէ պինիւպ կիթտիկին
 տէ , եօլուա պիր ասլան դարըն չըդուպ՝ հօլտիւրիւր
 սնի , վէ հօլիւսիւ եօլ իւզէրինէ տիլէւպ դաւըր ,
 մէրքէպ տախի գաջմայուպ՝ տուրօւր հօլիւսիւն եա
 նընտէ , լաքին հիքմէթ պու .քի՝ ասլան տախի սնտէն
 պըլմայուպ , հօլիւյէ եաթօտ մէրքէպէ տօգանմայու
 րադ՝ պէքճի միսալի պէքէր իտի անտէ , թա .քի եօլ

Ճուլէր անի կեօրիւպ՝ կիտերէր շէհրտէ նազլ էտէր ,
 ւէր : Վէ մէզքիւր ինթիեար իշիթտիկինտէ , տէր .քի՝
 ալլահըն փէյլամպէրի տիր ասլանըն էօլտիւրտիկի : Վէ
 կիտիւպ անըն թէնինի կէթիրտիքտէն մատէ , քէնտի
 իշիւն եամտորդի մէզարէ տէֆն էտիւպ՝ վաճ գտրնտաշ
 տէյու աղլարէր անի : պախուսուս էվլատիւրինէ թէն
 պիհ էտէր .քի՝ քէնտի էօլտիւկինտէ՝ անըն եանընտէ
 տէֆն էտէր թէնինի : Զիրա պալատէ զիբր օլտու
 ղի մէնվալ իւզրէ դաւիթին ճինսինտէնպատիլ զէման
 յօսիա նամինտէ վատիշահ զուհուր էտիւպ : յերօբո
 վամըն վու թուսուս շէխէրինին քէմիքէրինի՝ օ սեղա
 նըն իւզէրինտէ եագաճաղինի անկլամաղ իլէ , անըն
 մէզարընտէ տէֆն օլունմագ իսթէր .քի՝ քէնտի .քէ
 միքէրի տախի եանմասըն : Ֆիւհագիգա մէզքիւր իշ
 թիեար՝ օլան միւլիւզաթէրի իշիթմէկ իլէ , պախու
 սուս փէյլամպէրին թէքտիրիյէթի տէրհալ իճրա օլ
 մաղ իլէ , ինանըր .քի յերօբովամ՝ վէ անըն ֆէսատը
 նէ մէյլ էտէնլէր հէր հալ թէքտիր օլալէր կէրէք :
 լաքին եէնէ իսլահի նէֆա օլմազ , նիճէ .քի յերօբո
 վամ տախի թեօպէ տէմէտիկի իշիւն՝ էվլատընտէ
 թէքտիր օլտու , լաքին եէնէ ֆէսատ ֆէյլինտէն կէ
 քի տուրմատը :

ԿԼ . Զիրա՝ օ էսնտտէ մէզպուրուս իլք օղու աբիա խաս
 ԺԴ . Թէ օլուպ ինսանտէն իմտատ պուլաճագ հալի գալ
 մատը իսէտէ , ալլահ տախի նիլազ էթմէզ , մա
 տամ .քի անի ինքեար էթմիշ իտի : Պունտան գաթի
 նազար , քէնտի հիւքմ էթտիկի եէրտէ ալլահ մագ ,
 պուլ .քիմնէ վէ փէյլամպէր պուլունմաղ .քի՝ անլէրին
 տուասը իլէ էվլատը շիֆա պուլա , զիրա անլէրի քէն
 տի դօփրաղինտէն ինրաճ էթմիշ իտի : Պախուսուս՝ ալ
 լահ տէյու թափընտորդի ալթուն տանալէյուտէն՝ զինհար
 ֆայիտէ օլմայաճաղի աշիքեար կեօրիւսմէկ իլէ , նա
 լար գալուպ պալատէ մէզքիւր աբիա փէյլամպէր՝

քի յուզա փատիշահընդն դօժերաղլի սելովտա սաքին օլուր իտի , անէ ատեմ իրսալ էթմէք իսթէր , քի օղլու իշին սիւալ հտէ : Չէ լաքին պլլըր քի աքիա քէն տինէ կիւճէնմիշ տիր , զիրա անըն փատիշահ օլաճաղի նի խապէր վերտիկինտէ , թէնպիհ տախի էթտի՝ քի ալլահըն հմրինի սագլայա (նիճէ քի զիքր օլտու էէթմիշ ի.քի սիւալտէ) , օ՛հ ճիլտէն՝ պէլքի քէտէրէ միւթալիք ճէվապ հտէր տէյու՝ պաշգա ատեմ իրսալ էթմէկէ խէվի հտիւպ , հքմէք պալ՝ վէ գուրու իւզիւմ ճիւզի հէտիյէ ին՝ փագիր գըլըղինտէ քէն տի պէվճէսինի իրսալ հտէր , քի փատիշահ հհլի օլտուղի զահիրէ չըդմասըն : Պու միսիլլիւ հարէքէթ ին՝ մէզպուր քէնտի թագսիրաթընը արթըրտը , զիրա գապահաթը օլտուղինի պիլլուպ՝ թեօպէ տէմէտիկին տէն մատէ , հիյլէպազըդ ին՝ փէյլամպէրի տախի ալ տաթմագ արզուսինտէ օլտու , լաքին ալլահ աուպէթ քէնտի , անըն հիյլէսինի աշիքեար հտէր՝ քի փէհմ է տիւպ իսլահի նէփա օլա :

Չիրա օ՛ վագըթ աքիա ղայէթ իսթիեար՝ վէ ալլ , եանընէ կէլէնի թանըլաճագ հալի եօգ իտի , անճագ յերօքովամընէ հհլի գաւիուտան իւէրի կիրտիկի հալտէ , անըն քիմ օլտուղինի՝ նէ սէպէպ ին՝ կէլտիկինի՝ վէ նէ դարզ ճէվապ վերմէք լաղըմ իսէ անէ , ալլահ աքիայա պէյան էթմէկ ին՝ , մէզպուրէ տահա պիր ճէվապ էթմէզտէն , կէլյերօքովամընէ հհլի , պու նէ տիր քի թէպտիլ օլմուշտուն , ալլահ պանա հմր էթտի՝ քի ղապէպ ին՝ ճէվապ վէրէյիմ սանա տէյիւպ , ալլահըն յերօքովամա էթտիկի էյիկի , վէ անըն՝ հմրէ մուղայիր հարէքէթտէ օլտուղինի , պախուսուս քի՝ անըն կիւնահընէ պէտէլ զուհուր հտէճէք ղապէպի՝ իսմի րէսմի ին՝ պիր պիր պէյան պիրէ , յերօքովամըն ճիւսինին լէշէրինի շէհիրտէ քէլփէր վէ թարլատէ՝ գուշէր եէսինէր տէյու գաթի ճէվապ

հատեր ¹ : Պրւնտան գաթի նազար , օղլու իշիւն տաթե
տէր քի գալգ կիթ հվինէ , շէհիրէ կիրտիկինտէ .
օղլուն հօլսիւն , վէ խորայէլ աղլայուպ տէֆն էթսին
լէր տնի , գիրա յերօքովամըն Ճինսինտէն՝ եալընդ օ
կիրսին մէղարէ : Մեղքիւրէ պու միսիլլիւ հշէտտի
ղաղհպէ տայիր Ճէվապլէրի իշիթտիքտէ , նութգու
դութուլուպ պիր կեօնէ Ճէվապլէ գատըր օլմատը ,
ղինտէն մատէ , գալգուպ մահալինէ քի վարտը՝ հ
վինէ կիրտիկինտէ , աքիանըն սիճիլ էթտիկի իւզըն՝
օղլու տնիտէ հօլտիւ : Ֆիլհագիգա յերօքովամ օղլու
նուն հօլտիկինի կեօթիւպ՝ զուհուր հտէճէք զաղհ
պի տաթի հշինտէն իշիթտի իսէտէ , եէնէ թեօպէ
տէմէտի : Ֆէհմ հլլէ , մէղքիւր աբիա՝ ժուլթա թա
վինմըշ օլմայուպ , ֆեգաթ փէտէրինէ զաղհպ օլտուն
տէյու հօլմէսի իլէ , ազիզ քիթապ տնի մէտհ հատէր ,
վէ շէրէֆ իլէ տէֆն օլունուր , լաքին անտէն մատէ
յերօքովամըն Ճինսինտէն քիմ.քի վար իսէ , գըլըճիլ
լէ հօլիւպ՝ անլէրին թէնլէրինի քէլվլէր վէ գուշէք
եէտիլէր :

Սիւտը 75 .

Խորայէլ փտտիշահ յերօքովամ՝ քի ալլահըն իգաթլնտէն շոգ
թը , յուգա վատիշահ աղբովամ՝ տայիմա իգաթ իւզըն գալ
տըմը :

Ճ. Պալմատը . ֆիլհագիգա իւջ սէնէ՝ հմրէ մու
ղայիր հարէքէթ էթմէտի իսէտէ , բուհանալէր վէ
ղլսապլէր՝ անլէրի քի յերօքովամ.քէնտի էյալէթիւ
տէն իթրուճ էթտի (նիճէ քի եէթմիշ իւջ սիւալտէ
զիքը օլտու) , անըն հիւքմիւնէ տաթիլ օլմաղ իլէ :

1 Զգիտկանս յերօքովամա ՚ի քաղաքի , կեքիցն շունք . և
զմեւեալս յանդի , կերիցն թուշունք երկնից . քի տէք խօտէ
300 . 3 թուգ . 14 . 11 .

խուսուսաքի եղբայրս Կոնստանտին Խուրմիսիւնսթէր վէ իսրայէլ փատիշահը քէնտի դօժրաղինէ կիրիւպ քէտէր վերմէկէ գատըր օլմասընէր տէյուլ , սինօր պաշէրինաւ օլան , վէ տաթի սայիր չօգ մէմէքէթլէրի մամուրլատուպ , ասքէր սիւահ վէ զախրէ ին անլէրէ զայթթ մէթանէթ վերմէկ իլէ , կիւն պէ կիւն զիյատէ գուվլէթ մալիք օլտուգտէ , ալլահըն թէն պիհինի թէրք պիրլէ նամօսա գարչը հարէքթթ սիւլ լիւք հտէր , ճէմանէթ տաթի անէ պագուպ ճիւմլէսի փէսատէ գատէմ պաստը ¹ :

Նազար էյլէ ռոքովման սէթիլ հալինէ . զիրա ալլա ըմբ հըն իգաթընտէն չըգընճէ , մըսըր փատիշահը սուսա կիւմ զայթթ քիւլլէթլի ասքէր ին անըն իւզէրինէ կէլիւպ , մամուր գալլէրինի զալթթ էթտիքտէն մատէ , երուսաղէմի տաթի ալմալը օլտուգտէ , ռոքովման վէ ճէմանէթին պիւլիւքլէրի անէ գարչը տուրա մաղէ գուտրէթլէրի երմէզ օլտու իստէ , իգթիլ զայի մասլահաթը տիւշիւնմէք իչիւն ճէմ օլուրլէր երուսաղէմաւէ . Վէ ալլահըն էմրի իլէ սամուս փէյղամ պէր կէլիւպ անլէրէ տէր քի , սիզ տլահը պըրագտըրլէ , ալլահ տաթի օիզի պըրագտըր ² :

Մէզպուրլէր պու ճէվապը իշիտինճէ խէդա էթտիքլէրինի թանքլուպ վէ հիճապ հտէրէք տէրլէր քի՝ ա տալլէթքեանի տիր ալլահ ³ : Զիրա մէզքիւր սուսա կիւմ էզ գոտիմ ռոքովմա տիւշման օլուպ , անի թէքտիր էթմէք արզուսինտէ իտիր , լաքին ալլահ

1 Եւ եղև իբրև պատրաստեցաւ թագաւորունն ռոքովմայ . և յորժամ զօրոցաւ՝ և թող զպատուիրանսն տեսան . և ամենայն իսրայէլ ընդ նմա 2 Մհայ . 12 :

2 Սառաւ մարգարէ եկն . . և ասէ յն . արագէս ասէ տէր . դուք թողիք զի . և ես թողի զձեզ ի ձեռս թուալիմա . 2 Մհայ . 12 . 5 :

3 Եւ ամալեյին իշխանքն իսրայէլի՝ և արքայն , և ասնն արդար է տէր . 2 Մհայ . 12 . 6 :

Ֆուրսադ վերմէզ իտի անէ : Ֆիամմա ուրբովամ՝ էմբ
րէ մուղայլը հարեքեթէ մէյլ էթտիքտէ , ալա՜հ կիւ
ճէնիւս տիւշմանը մուսալլաթ էտէր անըն իւզէրինէ
քի թէրպիյէ օլա : Իմտի ուրբովամ՝ վէ ճէմմէթըն
պիւշիւքէրի էթտիքէրինտէն ութանուպ , ալա՜հըն
տտալէթինի թադըրի էտինճէ , ալա՜հ մէրհամէթ
քէանի օլմաղ ինէ՝ անլէրի խէլաս էթմէք միւրատ է
տիւս՝ մէզքիւր սամէաս փէյղամպէրէ տէր քի , չիւն
քի ութանուպ հիճապ էթտիլէր , անլէրի խարապ էթ
մէյիւս՝ ճիւզի եարսըմ էտէյիմ՝ քի ալա՜հա վէ տիւ
նեա փատիշահընէ գուլուգ էթմէնին Ֆերգինի թա
նըսընլէր ¹ 2

Ֆիլհագիգա՝ սուսանլիմ ղայէթ ղալիպ , վէ մութլագ
երուսաղէմի խարապ էթմէք արզուսինտէ իտի , լա
քին ալա՜հ անըն Ֆիքրինի չէվլիւս , Ֆուրսադ վէր
մէզ քի մէրամը իւզրէ քէտէր էտէ , իլա քի ուրբ
վամ իսլահի նէֆս օլտուն տէյու՝ անըն թահգի իդաա
թընէ տախիլ էտէր : Զիրա ճէնկ էթմէյիւս պարըշ
ալլէր իսէտէ , տաճարտէ վէ ուրբովամըն սարայընտէ
օլան խաղինէյի , ալթուն գալգանլէրի , վէ ալթուն սի
լահլէրի՝ անլէրի քի սողոմնն եափմըշ իտի , ճիւմլէսինի
ալըր , Ֆէգաթ ղապթ էթտիկի գալլէրի կէրի վէ
րիւս՝ կիտէր մըսըրէ : Օլ պապտէ ուրբովամ նաջար
գալուս՝ ալթուն սիլահլէրին եէրինէ , պաղըր սիլահ
եափուր : Ֆէհմ էյլէ , դալիթին՝ վէ սողոմննուն տա
ճարա գտուգէրի խաղինէ՝ ուրբովամըն կիւնսհը սէ
պէպինէ կէջտի տիւշման էլինէ , մէզպուր քի ըիզասը
իլէ ալա՜հա իդաաթ էթմէտի , պիլա ըիզա տիւշմանէ
իդաաթ էտիւս , ալթուն սիլահլէրի պագըրէ թէպ

1 Եղև բան տեառն սու սամեաս՝ և ասէ . պատկառեցան . 62
ապականեցից զբոսա . տաց զբոսա իբրև սահաւ մի 'ի վրկու
թիւն . . . և ծանիցեն զծառայութիւնն իմ . և զծառայութի
թագաւորութեան երկրիս . 2 Մատթ . 22 . 7 .

տիլ էթմէկէ մէջպուր օլտու : Ռոքովլամ գըրգ պիր
եաշընտէ խտի վատիշաս օլտուղինտէ , օն ետտի սէնէ
երուսաղէմտէ վատիշասըգ հտիւպ՝ վէֆաթ հտէր .
վէ տէֆն օլունուր փետէրինին եանընտէ :

Այօջա միւլահաղա էյլէ պուրատէ՝ ալլահա
գուլուգ էթմէկ իլէ ինսանէ գուլուգ էթմէնին փեր,
գինի . զիրա ալլահ էպէտի պիր շէյէ միւհթա՝ օլմա,
տըղինտէն , պու տիւնեատէ քէնտի գուլունէ իգթի
ղա հտէնի մէջճանէն ինամ էթտիքտէն մատէ , ալթ
րէթտէ տախի պի նիհայէթ մէջտինէ լայիգ հտիւպ՝
միւշէրրէֆ հտէր : Լաքին ինսան զայիֆ դապիւթ՝ քէն
տի գուլունէ ախրէթտէ եարտըմ հտէմէզ օլտուղի ա
շիքեար իսէտէ , տիւնեատէ տախի չօգ շէյէ միւհ
թա՝ օլմաղ իլէ , իգթիղա հտէնի՝ քէնտի գուլուն
տէն մաթլուպ հտէր . օ էջիլտէն ինսանէ գուլ օլան
հերհալ սըգընթըտէն խալի օլմաղ : ‘Նիճէ քի վատի
շասըն’ զլյորի տէստլէրինտէ պուլունանլէրտէն ագէ՝
եախօտ խըզմէթ մաթլուպ հտէրլէր : Եյիմալի՝ իքի ճիլ
հանտէ տախի ինայէթէ լայիգ օլուպ րահաթ գալմագ
խսթէր իսէն , սատագաթ պիրլէ ալլահա գուլուգ էյ
լէ . նիճէ քի եսայի փէյղամպէր ալլահըն իդաաթընտէ
օլանլէրին՝ կէրէք տիւնեատէ՝ կէրէք ախրէթտէ՝ շաղ
ու մէսըուր օլաճագլէրինի , վէ իդաաթ էթմէյէնլէ
րին՝ ղայէթ սէֆիլ հալ իւզրէ ահ ու ֆիղան պիրլէ
ֆիրեատ հտէճէքլէրինի պէյան հտէր ¹ :

1 Այսպէս ասէ տէր . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , կերե
ցեն՝ և դուք քաղիջիք . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , աքե
ցեն՝ և դուք ծառաւիջիք . ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ , ու
րտի լիցին՝ և դուք ամաշեւիջիք : ահաւասիկ որք ծառայէնն ինձ ,
ցնժացեն ուրախութեամբ . սրտից՝ և դուք աղաղակեւիջիք առ
ցաւս սրտից ձերոց . և առ բեկման ոգւոց ձերոց ողբասջիք .
Եսայ . 65 . 13 :

Ուղեովանման ասելով՝ քիմ օլտու երուսաղէմոյ յուրա փառի,
շահը .

ԱԲԵՍ Զ. **[** Ենն օղու աբիաս . Քէ լաբին իտրայէլ փառի,
ԳԼ . շահը յերօքովամ՝ յուրա փառիշահնն տայիմա տիւշ
ԺԵ . ման օլմաղ իլէ , սէբիզ եիւղ պին ասեմ ճեմ էթմիշ
ԶՄ . օլուպ՝ աբիաս տախի տեօրթ եիւղ պին ասեմ իլէ՝ ա
ԺԳ . նէ գարշը վարուպ , ճէնէ էթմէլի օլտուգլէրի հաւ
տէ , սոմսրօն նամ տաղըն իւղէրինտէ ասքէրինի ճեմ՝
էտէր աբիաս . վէ իտրայէլ՝ անն աշաղլսքնտէ օլմաղ
իլէ՝ տաղտան սեօյէնիլէն ճէվապ իշիտիլը իտի :
ԱՆՃԱԳ՝ տաշա մուհաբէպէ օլմաղտէն , աբիաս անէ-
րի ճէվապ իլէ իսքնաթ էթմէք իսթէր՝ քի պիրի պիր
լէրինի գըրմասքնէր . Օ՝ էճիլտէն տաղըն պսալնտէ տու
բուպ՝ անիլին ալաշա գարշը հարէքէթտէ օլտուգլէ
րինի , փառիշահը գաւիթին ճինանտէ պերգարոր
գալմասքնէ ալաշըն գալլ էթտիկինի , վէ յուրանն
ճինսի՝ տաճարտէ տայիմա նոմօսու իճրա էթտիկի ի
շիւն , ալաշ անն իլէ օլուպ՝ անէ գարշը տուրանը հէր
հալ թէքտիր էտէր տէյու՝ պիր պիր պէյան էտէր :
Պագաա մէզպուր՝ պու միսիլիւ ճէվապլէր իլէ յերօ-
քովամա՝ վէ իտրայէլէ նասիյհէթ վէրմէք արղուսին
տէ օլտու՝ քի գաղաշաթլէրինի փիր էտիւպ ալաշ
տան խէվի էտէլէր , լաբին յերօքովամ՝ չիւնքի ալաշ
հըն գօրգուսուսու գալլնտէն իսրաճ էթմիշ իտի ,
պիսթուսուս՝ ասքէրինէ կիւլէնմէկ իլէ , աբիաս տա-
շա նասիյհէթ իւղոյէ իքէն , պիր Թագրիպ փուսուս
տէ պէօլիկ պէօլիկ ասքէր կիզլէտիւպ՝ աբիասը վէ
անն ասքէրինի գուշաուրլէր . Սէզպուրլէր՝ տիւշմա-
նը էղրափլէրինտէ կեօրիւնճէ , ղայէթ խէվի էթտի-
լէր իսէտէ , ճիւմէսի պիրտէն ալաշա ումուտ է-
տիւպ նիյազ էթտիլէրինտէ , վէ քաշանալէր տախի

Թագ ԿՅՈՒՈՒ Զարդգէրի հալտէ, հիքմէթի պարի յերօքոյ
 շուքոյ վամնն ասքերինին գալայինէ ուլահտան ԳՕՐԳՈՒ տիււ
 շիււյ՝ Զաշարըրէր քէնտիւէրինի ¹ • վէ նէ հալէ օղրա
 տըգլէրինի պիւմէյիււյ՝ Գաջմաղէ պաշայընճէ, յուգա
 նըն ասքերի տախի ճէսարեթի կէլիււյ՝ օ տէրէճէ զըւ
 րար անլէրի, Թա.քի օ կիւն պէշ ելիւղ պին աստէմ Թէլէֆ
 օլուր իսրոյյէտէն : Պու ֆէթուհաթըն իւղէրինէ աբի
 աս ԳՈՒՎՎէթ քէսպ հտիււյ՝ չօգ մէմլէքէթ զապթ Է
 տէր յերօքովամնն զօփրաղինտէն • զիրա մէզպուր Ղալ
 էթ ինգրաղ պուլտու : Պէլն աբիաս ուլահըն Եարուը
 մը իլէ ֆէթուհաթ էթտի • լաքին փետէրի ուրբուվա
 մըն ֆէսատ ֆէյլինտէն կէրի տուրմալուււյ, Գալպի ալ
 լահ իլէ տօղրու տէկիլ իտի : Ան իւջ սէնէ վըգտուրի
 փատիլահալըգ հտիււյ Էօլիւր • վէ տէֆն օլունուր Եւ
 րուսաղէմտէ :

Միւսալ 77 •

Աբխաստէն սեհլրա՝ քին՝ օլտու Երուսաղէմտէ յուգա վատէ
 շահը •

Այս Ծ. **Մ**ըն օղլու ասա : Վէ վէտէրինին քեթիւ ֆէյ ԶՄԵ
 լինէ մէյլ էթմիլիււյ հէր վէճհ իլէ ալահըն իղասա ԺԻ •
 Թընտէ օլտու : Զիրա ուրբովամնն՝ վէ աբիասըն վագ
 Թինտէ, ճէմաէթ Եիւքսէք տաղլէրին իւղէրինտէ
 փուլթ՝ սեղան՝ օրման կիպի աղաճըգ՝ վէ Էլ Եափոււյ
 նօմնսա մուղայիր օ մահալլէրտէ փուլթլէրէ գուրպան՝
 վէ պուլտուր սուհար իտիլէր, անլէրին ճիւմէսինի Գալ
 տըրուոյ՝ տէֆ հտէր : Պախուսուս՝ քէնտի վալիտէսի
 փուլթա Թափընոււյ ֆըսգը ֆէսատ իւղը՝ օլտուղի ի
 չիււն՝ անի սուլթան փայէսինտէն իխրաճ հտիււյ՝ վէ

¹ Էւ գոչեցին առ տէր • Եւ քահանայքն հարին զիողան • • • Եւ
 տէր Եհօր գլխորբովամ, Եւ զխրայէլ առաջի աբիայ՝ Ե յու
 Դսայի • 2 Միւոյ • 13 • 14 •

փութութեամբ տախի երգուպ՝ երուսաղէմին գաղղալի
կեդրոն տեղեկներուն աթոռ ինչ եագար . քի դօժրա
ղինի սէլ կեօթիւրիւպ՝ Եսէրի դաւմայա :

Պէլն՝ քենտի հիւքմիւնտէ նէ գատար փութ վար իսէ
գալտըրտը . լաքին ճէմաէթ պաղը եիւքսէք տաղ իւ
զէրինտէ սեղան եափուպ՝ անէրտէ ալլահա գուրպան
սունար իտի . անճագ տաճարտէն զայրի մահալտէ
գուրպան սունուլմասըն տէրու՝ Թէնպիհ օլմաղ ինչ .
ճէմաէթին պու միսիլիւ հարէքէթի նօմսա մուղայ
իր իտի : Ֆիլլագի ասա՝ մէզբիւր սեղաների գալտըր
մատը իսէտէ , քէմալի մէրթէպէ հէր խուսուտէ
գալպի տօղրու օլմաղ ինչ՝ ինայէթի պարի օն սէնէ
տիւշմանտէն քէտէր զուհուր Էթմէյիւպ՝ ասուտէ
հալ իւղը օլտուգտէ , չօդ մէմէքէթէրէ վէ գալէ
լէրէ մէթանէթ վէրիր . քի տիւշման գատըր օլմասըն
քէնտի դօժրաղինէ քէտէր վէրմէկէ : Վէ տախի իւ
Էիւղ պին ասքէրի յուգանըն՝ վէ իքի Էիւղ ալթմըշ
պին՝ բենիաւմինին դօժրաղինտէ մէվճուտ վար իտի :

Դարէթ ալ , զիրա մէզպուր՝ քեօթիւ հարէքէ
թէ մէյլ Էթմէյիւպ՝ ալլահըն ըիղասընտէ օլմաղ ինչ ա
նըն ճէմաէթի տախի իդաւթ իւղը օլուպ հէր վէճ
ինչ րահաթ օրոու . մատամ քի ճէմաէթ եքսէրի քէն
տի պիւլիւկիւնիւն ֆէյլինէ ույմաղէ արզու Էտէր .
Իմտի հիւքմ սահիպէրի՝ Էկէր ճէմաէթի քէտէրտէն
հըֆը Էթմէք իսթէրլէր իսէ , քէնտիլէրի քեօթիւ
հարէքէթէ մէյլ Էթմէյիւպ՝ ֆագիլէթ իշէյէլէր :

Սիւալ 78 .

Յագար փատիշահը վէ անըն ճէմաէթի՝ քեօթիւ ֆէյլէ մէյլ Էթ-
մէյիւպ՝ պի քէտէր գալտըրէր իսէ , իւրայէլ փատիշահը՝ վէ անըն
ճէմաէթի նիւն օլտու .

Ճ . 1 . Դարէթ սէֆիլ ու փերուշան , Զիրա (Էթ-
միւ իւլ սիւալտէ պէյան օլտուղի մէնլալ իւղը) մէզ

քիւր յերօքովամ ալահը ինքեար էթմէկ իլէ , անըն թագ
 ճէմաէթի տախի քէտէրտէն խալի օլմատը : Նիճէ քի Ին
 մէզպուր էօլուպ' օլուռ նաբատ' փատիշահ օլտու իսէ
 տէ , անըն քէօթիւ ֆէյլլինէ մէյլ էթտիկի իլիւն , ան
 ճագ քի իքի սէնէ մըգտարի փատիշահըգ հալուպ' սէ
 ֆիլ հալ իւզդէ էօլտիւ : Զիրա գաբաթոն տէնիլէն
 մահալի տիւշման զապթ էթմիշ օլուպ' ճիւմէ խարա
 էլ իլէ անըն իւզէրինէ վարըր' քի տիւշմանըն էլինտէն
 խէլաս հտէ : Վէ օ մահալտէ' բաաս նամինտէ պիր
 քիմսէ ֆէնտ իլէ անի էօլտիւրիւպ' քէնտի փատիշահ
 օլտուգտէ , յերօքովամըն ճինսինտէն պիր ատէմ պը
 րագմայուպ' ճիւմէսինի գըրորգտէն մատէ . հայ
 վանէրինի տախի գըրադ : Պուրատէ թէքսիլ օլտու
 աքիա փէյղամպէրին ճէվապը , անի քի մուգատտէմ
 ալահըն էմրի իլէ պէյան էթմիշ իտի (նիճէ քի զէքը
 օլտու էէթմիշ տէօրթ սիւալտէ) :

Վադատ' պու պապտէ բաաս' յերօքովամըն ճինսինի
 գըրուպ' իճըպլի ատալէթ էթտի . անճագ' քէնտի
 տախի անըն ֆէսատրնտէ օլուպ , պախուսուս անտէն
 տահա զիյատէ քէօթիւ օլմաղ իլէ , ալահըն էմրի
 իւզդէ' յէու փէյղամպէր անըն էթտիկի քէօթիւլիւ
 կիւ , վէ նէ դարզ զապէպ իլէ թէքտիր օլաճաղինի
 պէյան հտէր անէ , քի փիւշման օլուպ թէօպէ տէյէ .
 լաքին մէզպուր պիր կեննէ իպահի նէֆս օլմոզ ,

Պուռնոտն գաթի նագար' տայիմա յուգու փատիշահը
 ասա իլէ տիւշման օլուպ' անէ քէտէր վէրմէք իւզդէ
 իտի . լաքին խայէթի պարի' ասա անըն շէրրինտէն
 խէլաս օլտու : Նիճէ քի բաասըն թահրիքի իլէ Ե
 թէօպիա տէնիլէն մահալին փատիշահը զարէհ' պիր
 միլիօն ասքեր վէ իւշ էիւզ ճէնէ արապասը իլէ ասա
 նըն իւզէրինէ կէրտիքտէ , ասա տախի անէ գարջը վա
 րուպ ճէնէ իւզդէ օլուր : Ֆիամմա' տիւշմանըն ասքէ
 րի զայէթ չօգ օլմաղ իլէ : ասա շէտիտ նիյաղ իւգ

րէ , եւս ստհիպ ալլահ՝ ստնա ումուտ հտէրէք՝ սէնին
խմին իլէ կէլտիք՝ գուվիէթ վէր պիղէ տէյուէ՝ անըն
գուտրէթինէ թէսլիմ օլտուղլիստէ՝ , ալլահտան տիւշ
մանըն գալպինէ գօրգու տիւշմէկ իլէ քէնտիլէրլինի շա
շըրուպ՝ հէման գաջմաղէ եիւղ գուլթարլէր :

Պէ ասանըն ասքէրի էնքսէլէրինէ տիւշիւպ՝ հանկը շէ
հիրէ վէ հանկը քէօվէ գաջտըլէր իսէ՝ անէրի տախի
զապթ հտիւպ՝ օ տէրէճէ գըրար տիւշմանը , թա քի
անէրտէն պիր քիմէսնէ խէլաս օլմաղ , վէ դայէթ չօգ
մուլ վէ հօյլանաթ ալուպ՝ կէլիլէր երուսաղէմէ ա
ղիմ չաղլըգ պիրլէ :

Լնճադ պու միսիլիւ ազլիմ փէթուհաթ տէկիւլ քի ին
սան գուվիէթի իլէ , իլա քի մաթսուս ալլահըն եար
տընը իլէ իճրա օլտուղլի ճիւմլէյէ աշիքետը օլմաղ ի

215 եւս չիւն , աղարիաս փէյլամպէր՝ ասա փատիշահէ վէ ճէ
ԺԵ . մաէթէ գալըշը չըգուպ տէր քի , ալլահըն իգաաթըն
տէ օլմանը իլէ տիւշման թէքտիր օլտու , էկէր ալլա
հը իսթէրսէնիղ , պուլուրսուհուղ , էկէր պըրագըր
սանըղ , օ տաշի սիզի պըրագըր՝ , նիճէ քի իսրայ
էլ ճէմաէթի ալլահը թէրք էթմէսի իլէ՝ կեօնաէնսն
ուգուպէթլէրէ օղրայուպ՝ թէքտիր օլուրլէր , վէ տա
լի թէնպիհ հտէր՝ քի տայիմա սատագաթ իւզրէ ալ
լահըն ըիգասընտէ օլմաղէ դայլէթ հտէլէր , զիրա սէ
վապլէրի դայ օլմաղ :

Պէլի՝ ուսա մուգատտէմ՝ քէնտի գափրաղլիստէ օլան
փութլէրի գալտըրմը իտի , մէզքիւր փէյլամպէրին
պու միսիլիւ ճէվապլէրինի իշիթտիքտէ , թէրրար
տիգալթ պիրլէ թէճէսսիւս հտիւպ՝ վէ տախի եէնի

1 Գոչեաց աստ աւ տէր նծ իւր . և ասէ . . . ջօրայո՛ւ զմէջ
տէր նծ մէր . վասն զի ՚ի քէզ յուսացար . և անուամբ քով
եկաք . 2 Մհայ . 14 . 11 :

2 Եւ աղարիաս . . . ասէ . . . արդ եթէ ինգրէք զնա , գոյցի
մէջ . և եթէ թողուք զնա՝ թողլէ զձեզ . 2 Մհայ . 15 . 2 :

զապօթ եթտիկի եւրէրտէ նէ գատար լիութ վէ նօ
 մօսս մուղայիւր շէյ վար խնէ՝ ճիւմէսինի գալորըըր :
 Վէ թալան եթտիկի հայլանաթլէրտէն եհտի երեզ
 թօսուն , վէ եհտի պին դօյուն քէսիւպ՝ ալլահա
 դուրպան կտէր տաճարտէ : Պունտան գաթի նա
 զար , ասա վէ ճէմսեթ պիլ իթթիֆադ գալլէ ե
 տիւպ՝ աղիմ շէնիք իլէ պօուու ճալարադ եհմին ե
 տերլէր քի , թէքմիլ գալպ վէ պիւթիւն վիւճուտ ի
 լէ՝ ալլահըն եմրինէ իգաաթ ետէլէր , վէ քիմ քի եթ
 մէզ խնէ եօյսին , Պաթուսուս , իսրայէլտէն չօդ քիմ
 սէլէր մէզքիւր ֆէթուհաթը կեօրտիւքսէ , ալլահըն
 ասա լիառիշահ իլէ պէրապէր օլտուղին զէհմ ե
 տէրէք՝ երուսաղէմէ կէլիւպ՝ անըն հիւքմիւնէ տա
 խիլ օլուրլէր , Իպրէթ ալ պուրաառն սասադաթ պիր
 լէ ալլահա գուլուգ եթմէնին ֆայիտէսինի , զիւրա ա
 սա քի թօլրու գալպ իլէ ընգայի հադ իւզրէ հարէս
 քէթ եթտի , ինայէթի պարի պիր միւտտէթ տիւշ
 ման գուհուր եթմէլիւպ՝ ասուտէ հալիւզրէ օլտու :
 Պատէհու իսրայէլ վիստիշահը մէզքիւր բաաս՝ տիւշ 247
 մանլըգ գոստի իլէ ասանըն դօվրաղինտէ հուամա տէ ԺԶ
 նիլէն մահալտէ պաշէր գալէ եափմաղէ , քի երուսա
 ղէմէ կիտիւպ կէլէնլէրի մէն ետէ : Զիւրա ս մահալ
 երուսաղէմէ գարիւպ վէ եօլ իւզէրինտէ օլմաղ իլէ ,
 անի զապօթ եթմէք իսթէր՝ քի երուսաղէմին զաթի
 ըհսինի քէսիւպ՝ դուշուտմադ տէրէճէսինէ կէթի
 ըն , Ֆիլհադիգա՝ բաասըն պու հարէքէթի թահաթ
 միւլտէն խարիճ պիր մուսլոհաթ օլտուզի տէրքէար ի
 տի , անճագ սաս՝ անի մէն եթմէկէ ճէսարէթ ետէ
 մէլիւպ , տաճարըն՝ վէ մալը միրինին խաղինէսինտէն
 ալթուն վէ կիւմիւշ ալուպ , շամտա աղբրին սղու տէ
 նիլէն սիւրեանի լիատիւհաճընէ իրսալ ետէր , քի անըն
 էլ իլէ բաասըն շէրթինտէն խէլաս օլա : Զիւրա բաաս
 եալմըղ քէնտի գուվիլթի իլէ ասոյա քէտէր վէրմէ

կէ գատըր օլամայուպ՝ մէզքիւր սիւրեանի փատիշա
հընէ ումուտ էտէրէք , պու միսիլլիւ հարեքէթէ
սիւլիւք էթտի : Օ՛ հճիլտէն ասա տախի անէ ուպու
տիյէթ վէրիւր , քի քէնտինէ ճէլպ էտէ :

Նազար գըլ՝ բասս՝ վէ ասա , իքիսի պիր միլլէթ վէ
պիր գաընտաշ իքէն , ճիսմանի պիւլիւքիւք վէ մէն
ֆայէթ արզուսի իլէ՝ պիրի պիրինէ օ տէրէճէ ատու
էքպէր օլտուլէր , թա՛քի ինթիգամ ալմագ իլլան շամ
փատիշահընէ՝ օ քի փութփէրէսթ իտի , ուպուտիյէթ
վէրիւպ անըն եարտըմընէ ումուտ էտէրլէր , վէ մէզ
պուր՝ անլէրին իքիսինէ տախի սատըգ տօսթ օլմատը
ղինտէն , քիմտէն չօգ մէնֆայէթ կէօրիւր իսէ , անէ
եաբուրմ էտէր : Նիճէ քի ասանըն վէրտիկի մէպլաղ
ղայէթ զլյատտէ օլմաղ իլէ , բասսըն իւզէրինէ ասքէր
իրսալ էտիւպ՝ անըն մէմէքէթլէրինի վուրուր ,

Բասս մասլահաթը անկլայընճէ , պալատէ զիքր օլան
գալէնին պինասընը թէրք պիրլէ , կիտէր քէնտի եէ
րինէ : Օլ պապտէ ասա՝ ատէմ իրսալ էտիւպ երգտը
ըըր անըն եափտըղինի , վէ օ մահալտէ ճէմ էթտիկի
նըղգը թալըտուպ , անլէր իլէ եափար գաբաա վէ մա
սափայ տէնիլէն մահալլէրի :

Ֆիլհագիգա՝ շամ փատիշահընըն եարտըմը իլէ՝ ասա
քէտէրտէն խէլաս օլուպ շաղ օլտու իսէտէ , անանիա
փէյղամպէր ալահըն էմրի իլէ կէլիւպ անէ տէր քի ,
սէն սիւրեանի փատիշահընէ ումուտ էտիւպ՝ տլահա
ումուտ էթմէտին , եթէօպալլէր՝ քի զայէթ չօգ
լուգ իլէ կէմիլ իտիլէր , ալահըն եարտըմը իլէ անլէրի
ֆէթհ էթտին , զիրա ալահ ճիւմլէյէ նազար է
տիւպ՝ քիմ քի թէքմիլ գալպ իլէ քէնտինէ կիւլէ
նիր իսէ՝ անէ եարտըմ էտէր , եկէր սէն ալահա ու
մուտ էտէ իտին , իսրայէլին ասքէրի սէնին էլինտէն
խէլաս օլմաղ իտի , իմտի պու պապտէ եարտըն ,
օ հճիլտէն պուստան սօնկրա սիզէ տայիմա ճէնկ օլ

Թուգ սուռն ¹ : Աստ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշիտինճէ Թեօ
 պէ տէյիւպ փիւշման օլաճագ ետերինէ , հըրսլանուպ
 փէյղամպէրի հափշտէ գօր . վէ ճէմաէթ պու խու
 սուստէ անի լիսանէ ալմաղ իլէ՝ անլէրի տաքի Թէք
 տիր էտէր :

Վագ.այս ² օ անէ տէկին մէզպուրուն նաշէրի իշ էթտի
 կի եօգ իտի , անճագ մատամ .քի ինսան՝ պու տէֆա
 եանըլտը . վէ եանըլտըղինէ պէտէլ իւչ սէնէ մըգտա
 րի այագլէրինէ իլէթ զուհուր էտիւպ զայէթ խաս
 Թէ օլտու իսէտէ , ալսահա նիյազ էթմէյիւպ՝ հէքլմ
 լէրտէն իմտատ ումար : Վէ գըրգ պլր սէնէ երուսա
 ղէմտէ փատիշահըգ էտիւպ էօտիւքտէ , ազլմ սաւ
 Թանաթ իլէ տէֆն էտէրլէր անի սիօնտէ՝ քէնտի եափ
 տըրտըղի մէզարտէ :

Սիւու 79 .

Աստ էօլաիւքտէն աօնէր՝ քի օլտու երուսաղէմտէ յուգւ փա՝
 տիշահը .

Յիւս. 28. ¹ Երն օղլու յօսափաւտ : Վէ նիճէ .քի փէտէրի շիւս
 մուգատտէմ ալսահըն իդաաթընտէ իտի , քէզա յօ Ժէ .
 սափաւտ տախի քէմալի մէրթէպէ ըիզայի հագ իւզրէ
 հարէքէթ էթմէկ իլէ , իսրայէլ փատիշահընըն իւզէ
 ըինէ զալիւպ օլուպ , մամուլլէր Թային էտէր եփրեմին
 էյալէթիստէ օլան մէմլէքէթլէրէ , անլէրի .քի փէտէ
 ըի վապթ էթմիշ իտի : Վէ տախի հիւքմ էթտիկի ետը
 լէրտէ նօմօսա մուղայիր օլան շէյլէրին ճիւմլէսինի գաւ
 աըրտըգտէն մատէ , յուգանըն մէմլէքէթլէրինէ զա
 պլթ՝ քահանայ՝ վէ ղւտաքիլէր իրսալ էտիւպ՝ նօմօ
 սու Թալիմ էթտիրմէկ իլէ , ճէմաէթ խօշլանուպ հէ
 տիյէ վէրիլլէր անէ : Նազար էյլէ ալսահըն ինայէթի

¹ Եւ արգ տգիտացար յայդմիկ . յայսմէտէ ելիցի ձեզ պա
 տէրապմ . 2 Միւս . 16 . 9 .

նէ . զիրա մեզպուր՝ իգաաթ իւզրէ օլմաղ ինէ . հո-
 րաթոն օլան փատիշաշներին գալպինէն ալաւհտան գօղ-
 քու զուհուր հտիւպ՝ անքն ինէ ճհնէ կեթմէտիքիքին
 տէն մատէ՝ , ալթուէն՝ կիւմիւշ վէ սայիր փշշէշ տա-
 խի վէրիւրէր իտի անէ . քէզա աղապէր՝ սէնէվն եհ-
 տի պին եհտի եիւզ գօջ . վէ եհտի պին եհտի եիւզ
 Թօսուէն հէտիյէ կեթիւրիւրէր : Վէ կիւն պէ կիւն զիյա-
 տէ շէրէֆ ոլուլուպ՝ չօգ մէմէքեթէրի մամուր հ-
 տէր , վէ չօգ պինա եափար , պախուսուս , պիր մի-
 լիստան Թէճապուզ՝ մէրտանէ վէ զայթ Թէսուր աս-
 քէր հազըր հտիւպ՝ սագլար քէնտի Թահգի հիւք-
 միւնտէ : Իպրէթ ալ , յօսափօտ՝ քի տայիմա ճհմաէ
 Թին իսլահի նէֆա օլմասընէ տիգաթ պիրլէ նօմս զայ-
 րէթինտէ օլուր իտի : ազիմ շէրէֆ քէսպ հտիւպ , ա-
 նըն ճհմաէթի տախի քէտէրտէն ազաւ գալար :

Անճագ իսրայէլին փատիշաշների ալաւհըն հմրինէ մա-
 զայիր հարեքեթէ սէւլիւք եթմէւրի ինէ՝ քէնտիւրի
 սէֆիլ օլուպ Թէքոթի օլտուգէրինտէն մատէ , անէ-
 րին սէպէպինէ իսրայէլ ճհմաէթի տախի քէտէրտէն
 խալի օլմատը : Զիրա պուլատէ մէքըւր բաւա՝ իկիւ-
 մի տեօրթ սէնէ փատիշաշըդ հտիւպ հօլուլքտէն
 սնկրա , օղու ելա՝ փատիշահ օլտու . լաքին վիտէն իւ-
 րինն քեթթիւ ֆէյլինէ մէյլ հտէր , վէ իքի սէնէ փա-
 տիշահըդ հտիւպ՝ պիր կիւն քէնտի փայլթաթը օ-
 լան Թէրսա տէնիլէն մահալտէ վէքիթարճըն հվին-
 տէ եէմէք իջմէք իւզրէ սէֆա մէճիսինտէ իքէն , Թէ
 վառիսի՝ զամբի նամ քիմէսնէ՝ անի հօլուլքիւպ փա-
 տիշահ օլտուգտէ , տէրհալ բաւատըն վէ ելանըն սինսի-
 լէսինի , վէ անէրին ազրապա վէ տօթլէրինի գը-
 րուպ՝ պիր քիմնէ սաղ պըղաղմաղ անէրտէն :

■ Եւ եղեն արհաւիրք ՚ի տեառնէ ՚ի վերայ Թագաւորոց երկ-
 րին . որք էին շուրջ զյուդայիւ . և ոչ պատերազմէին ի յօսա-
 վառայ . 2 Մատթ . 17 . 10 :

Թագ
Էն

Ֆիլհարգիդա (Էնթմիշ սեբիդ սիւալոնէ զիւր օլտուղի մէնսլալ իւզրէ ,) յէու փէյղամպէր՝ քի բաասըն ճին, սինին հէլաք օլմասը իջիւն մուգատտէմ սիճիլ Էնթմիշ խոի , ւ սիճիլ իճրա օլտու զամբըրինին էլի իլէ :

Ֆիլամմա մէզդուր տախի բաասըն շիյլինտէ սլմաղ իլէ , Էնտի կիւնտէն սօնկրա՝ աթէշոն Էանուպ հէլաք օլուր : Զիրո՝ օ վադըթ խըրայէլին օրտուսու դաբա, թոն տէնիլէն մասալոն տիւշմանէ գարըն ճէնկէ կիթ միշ խոի , օրտուտէ օլան ապքէր մասալհաթը տույա տուգտէ , զամբըրինին փատիշահ օլտուղինի գապուլ Էնթմէյիւպ , քէնտի քէնտիլէրինն ամրի նամ սէրաս, քէրի օրտուտէ փատիշահ էտէրլէր : Մէզքիւր ամրի տախի փատիշահ օլուշնէ , տէրադէպ օրտույու գալ տըրուպ կէլըր զամբըրինին իւզէրինէ , վէ մէմէքէթի գուշատմալը օլտաւգտէ , սէֆիլ զամբըրի հէր վէճէ իլէ գաթի ումուտ սլարադ՝ սարայը դութուշտուրուպ Էագար , վէ քէնտի տախի Թագըմը իլէ անտէ Էանուպ ֆէյլինէ կէօրէ պուլու պէլասընը :

Ան

Պագուս մէզքիւր ամրի փատիշահ սլուտ , լաքին ճէ մաէթին ինթիսարէրինին խապէրի օլմայարադ , օրտուտէ Էալընդ ապքէրին թէրթիյաի իլէ օլտուղի իւշիւն , ճէմաէթ անի գապուլ Էնթմէյիւպ թամսի նո մինտէ պէր քիմսէի փատիշահ էտէրլէր : Պու սուրէթ իլէ իքի փատիշահ հիւքմ Էնթմէկէ պաշաստըլի հալտէ , ճէմաէթին մասլէյինտէ տախի դարաֆիլըրէր զուհուրի իլէ , պէրի պիլինէ մուշայիր հարէքէթէ մէյլ Էնթմէր իսէտէ , ամրինին դարաֆը զալիպ օլուր , վէ պու նիֆադ տէօրթ սէնէ սիւրիւպ թամսի Էօլտիւ : Պատէհու ճիւմէ խըրայէլ ամրիի գապուլ էտիւպ , նաշարը իդաաթ էտէրլէր անէ քի քէտէր տէն խէլաս օլալէր : Արի՝ ալթը սէնէ թէրսա տէնիլէն մէմէքէթաւ օթուրտուգտէն սօնկրա , սօմորոն տէնիլէն տաղը՝ ունըն սահիպի սամբըր նամ քիմէսնէ

Թամն

տէն սաթուն ալըր • վէ անտէ մէմէքէթ եախուլայ վէ Թափ
խալին սաաիրոն (սամարիա) չաղըրուլ պատէհու օ ին
մահալտէ իգամէթ էթտի • նիճէ քի սօնկրա ճիւղէ
խորայէլ փատիշահէրի տալիմա անտէ Թէմէքքիւն էթ
տիւնը : Մէզպուր օն իքի սէնէ փատիշահլըգ հտիւլ
էօլտիւքտէ • տէֆն օլունտու սամարիատէ :

Սիւալ 80 .

Մէզբիւր ամի քի էօլտիւ անըն եէրինէ քիմ փատիշահ օլտու
խորայէլէ :

Ե. Օղլու աքաաբ • Վէ նիճէ քի ամրի յերօբուլա Ա
մըն քեօթիւ ֆէյլինտէ իտի • քեզա աքաաբ տալի ա
նըն ֆէսատընէ սիւլիւք էթտիքտէն մատէ • տահա զիյ
ատէ ֆէնայէ գատէմ պաստը : Զիրա սայտա փատի
շահը յրօաղըն գըզը յեզուքէլ քէնտինէ զէվճէ ալ
տը • լաքին յեզուքէլ քահաղ տէնիլէն փութա Թափըն
մաղ իլէ • աքաաբ տալի անըն խաթըր իչիւն սամարի
ատէ փութիւնէն՝ սեղան՝ վէ օլմանլըգ եափուլ անէ
սէճտէ գըլար իտի :

Ֆիլհագիգա պու միսիլիւ ֆէսատէ պոյիս • իսրայէ
լին իլք փատիշահը մէզբիւր յերօբուլամ օլուլ պատէ
հու կէլէն փատիշահլէր տալի՝ անըն ֆէյլինէ մէյլ է
տէրէք ճիւղէսի Թէքտիր օլտուլէր իսէտէ • աքաաբ
անլէրին Թէքտիրիյէթինտէն իպրէթ օլմայուլ տահա
պէթէր քեօթիւ օլմաղ իլէ • անլէրտէն զիյատէ Թէք
տիրէ միւսթահագ իտի • Միշագ ալտահ անի տէրհալ
Թէքտիր էթմէյիւլ • Թափտըղի փութուն քէնտինէ
պիր կէսնէ ֆայիտէ էթմէյէճէկինի պէյան էթմէք
միւրատ էտէր՝ քի Թեօպէյէ կէլիւլ իսլահի նէֆս օ
լա • օ էճիլտէն եզիւս փէյղամպէր ալտահըն էմրի իւշ
Թէ • իլէ կէլիւլ իթապ սուրէթի իլէ անէ տէր քի • պու
սէնէլէրտէ չիյ վէ եաղմուր օլմասըն • իլա քի՝ պէնիմ

Ճեվապըմ իլէ :

Ֆէհմէյլէ • աքաաբ՝ եհրի վէ կեօյիւ եաղատան մէվ
լայլթ թէրք հտիւպ վութա թափնտըղինէ պէտէլ , ե
ղիա եաղմուրու մէն հտէր՝ քի գըլթըգ օլտուն :

Պունտան, դաթի նաղար , քէնտի նէ զէմնն իսթէր ի
սէ , օ՝ վագըթ եաղմուր կէլսին տէյու՝ սիճիլ հտէր • քի

գապիաթ իւղրէ զուհուրաթ էթմէսին աքաաբ , իլլա՝ զանն

քէնտի կիւնահընէ պէտէլ ալլահտան զազէպ օլտուղի
նի ֆէհմէտիւպ՝ թեօպէ տէյէ : եղիա պու ճեվապ

լէրի սեօյլէտիքտէն սօնկրա՝ ալլահըն էմրի իւղրէ վա
րուպ յորգանանըն գարչքսընտէ քոււաթ նամ մահալին

տէրէսինտէ հըրգ օլուր , քի անտէն սէլ ագաւր իտի •
վէ ալլահըն էմրի իլէ սապահ ագչամ գաւղալէր էք

մէք վէ էթ նաթագա կէթիրիրլէր իտի անէ :

Եղիա պիր վագըթ անտէ պու մէնլալ իւղրէ կէլինտի
իսէտէ , եաղմուր կէլթէտիկինտէն ճիւմլէ իսրայիլին

գօփըաղինտէ գըլթըգ կիւն պէ կիւն թարագգաւ պու
լարագ՝ ճէմաէթ զայէթ սըգլէթ է կիրիթթար օլմուշ

իտի : Ֆիլամմա ալլահ՝ ճէմաէթէ ինայէթ էթմէք միւ
րատ էթմէսի իլէ , պախուսուս սարեփթա նամ մէմլէ

քէթտէ պիր ֆագիր տուլ նիսայէ մախսուս ինայէթ
հտէճէք օլմաղ իլէ , տէրէնին սույու քէսիլիւպ՝ եղիա

սուսուղ գալտըգտէ , իրսալ հտէր անի սարեփթայէ
մէգըլէրէնին էվինէ քի՝ քէնտինի պէսլէսին :

Վագաա՝ հէր նէ սուրէթ իլէ վէ հանկը մահալտէ օլ
սու՝ ալլահ գաւորը իտի եղիպը պէսլէմէ կէ , լաքին

պու պապտէ քէնտի ազլիմ մէրհամէթ ինի անէ պէյան
էթմէք միւրատ հտէր • քի ճէմաէթ խեզա հտիւպ

թէքտիրէ միւսթահագ օլտուղինտէ՝ շէտիտ զուգէպ
իլէ թէքտիր էթմէսին անլէրի • օ՝ էճիլտէն զայէթ

Իլա ասէ եղլա • • • ցաքաաբ • • • կենդանի է տէր ան զօրու
թեանց • • • Եթէ Եղիցի յամս յոյսոսիկ ցօլ կամ անձրէ • •
բայց Եթէ բանիւ բերանոյ իմոյ • 3 Թագ • 17 •

Ֆապիր՝ վէ նսջար դաւընչ տուլ գարընըն էվինէ իր
սալ էտէր անի , քի ճէմաէթին շէքտիկի սըգլէթի
կեօրիւպ մէրհամէթ հտէ անէրէ :

Էթը օլտուղի իւզրէ եղիա՝ սարեփթայա կիթտիքտէ ,
զիքը օլան ֆապիր նիսա՝ շէհիր գափուսուենտէ օտուեն
տէվլիրմէկէ չըգլընչ օլմաղ իլէ՝ անտէն սու իսթէր ,
օ տախի սու կէթիրիկէ կիտինճէ , արտաքըրա չա
ղըրքը՝ քի պիր լօգմա էքմէք տախի կէթիրէ :

Սէգլուրէն եէմին հտիւպ տէր քի էքմէք հօշ տըր ,
իլա պիր ալուճ ուն , վէ պիր աղ եաղ վար , իշտէ
պիր իքի չաղ տէվլիրտիմ՝ քի էքմէք եափայլմ , վէ
չաճուգլարմ իլէ եէյիւպ հօլէլիմ : Ֆիլլիպի՝ անըն է
վինտէ պաշգա եէյէճէք օլմայուպ , իլա ճիւզի ուն
վէ եաղ վար խտի , քի օ կիւն էքմէք եափուպ եէ
տիքտէն սօնկըա՝ զայրի պիր քիմսէտէն տախի նափա
գա պուլաճագ ումուտի օլմաաղղինտէն , աճըգտէն
հօլէճէք իտլէր : Էղիա՝ պու ճէվապը իշտինճէ տէր
քի , զայրէթ հյլէ եվլէլա պրսու էքմէք եափ , սօնկ
րա սանա՝ վէ եվլատլէրինէ , զիրա ալուհ պէօլլէ տէր՝
քի ուն վէ եաղ էքսիլմէսին , թո՛քի եաղմուր կէլ
սին : Սէգլուրէն՝ եղիանըն ճէվապընէ իթիգաթ
էթմէկ իլէ՝ անի էվինէ կեօթիւրիւպ , եվլէլա տնէ
էքմէք եափողղինտէ , եաղմուրուն կէլմէսինէ տէկին
հիքմէթի պարի՝ ուն վէ եաղ էքսիլլէյիւպ ըասաթ
կէլինիր , եղիա տախի՝ պիր վաղըթ գաղըր անտէ :

Պատէհու ոնըն օղու , օ քի տուհա քիւջիւք չաճուգ
խտի , խասթէ օղուպ հօլտիւքտէ , եղիայա տէր քի ,
սէն ազիղ ատէմսին , օ սէպէպ իլէ օղում հօրտիւ ,
Ջիրա զանն հտէր քի , քէնտի կիւնսհքետը՝ վէ
ղիա ազիղ օլմաղ իլէ , անըն ազիղլիկինէ նասէգա՝ օւ
տուղի իջիւն՝ ալուհտան զաղէպ տիր օղուսուն հօլմէ
սի , իմաի եղիա՝ չաճուղու ոլուպ քէնտի սաքին օւ
տուղի օտայա կեօթիւրիւր , վէ ալուհա նիյաղ է

տերեր տիրելտիւպ թէսլիմ հտէր վալիտէսինն :
 Խաղթի ալ զիքը օլան տոււ գարնընն փաղիլէթինտէն :
 պէլի ալա՜ն անէ ինայէթ հտէճէք օլմաղ իլէ՛ եղիայը
 սարեփիթայէ իրսալ էթտի : վէ լաքին մէզպուրէ տա
 խի իթիփաթընտէ պի գուսուր օլուպ՝ էվվէլա եղիայա
 էքմէք եափմասը իլէ՛ ասուտէ հալ իւզրէ կէչլինտիք
 տէն մատէ , օղլու տախի էօլտիւկլինտէ , եղիանըն տու
 ասը իլէ տիրելտի :

Նազար էլլէ աքսաբըն քեօթիւ Ֆէյլինն : զիրա անըն
 կիւնասը սեպէպլինէ եաղմուր քի մէն օլտու : թագսի
 րաթընը թանըլուպ թեօպէ տէյէճէք եերինն՝ եղիայը
 արար քի էօլտիւրէ : Պէ ներէտէ քի տրայուպ պու
 լամաութ իսէ , պէլքի անի խէլաս էթմէք իլինն սագ
 լատուէր տէյու՝ ջօք քէտէր վէ սըդլէթ վէրիը իտի Գլ
 օ մահալէրէ : Պսնուսուս զէվճէսի յեզաբէլ տախի , ԺԼ :
 ալա՜նն փէյլամպէրլէրինի՝ անլէր քի իսրայէլին դօի
 րաղինտէ պուլուստուէր՝ էօլտիւրիւր : Ֆէգաթ ալ
 դիւս նամ քիմէսնէ , անլէրտէն եիւզ ատէմ , էլլիսի
 նի պիր մաղարատէ : վէ էլլիսինի պաշգա մաղարա
 տէ սողլայուպ պէսլէր : պէլի մէզքիւր արգիւս՝ ա
 քսաբըն թէվապիսի իտի , լաքին փութա սէճօն գըլ
 մայուպ ալա՜նն իզտաթընտէ օլմաղ իլէ , փէյլամ
 պէրլէրի հըքզ էթտի յեզաբէլին շերրինտէն :
 Վէ իւջ սէնն վաղըթ կէչլիւպ՝ հպէտի ջիլ վէ եաղմուր
 կէլմէտիկլինտէ , գըթըրպ կիւն պէ կիւն շիտոնէթլին
 մէկ իլէ : Ճիւմլէ իսրայէլ ճէմաէթի աճ սուսուզ գալ
 տը խտտէ , աքսաբ փըգարէսին սէթիլ հալինի տիւ
 շիւնէլիւպ՝ քէնտի աթէրինի վէ գաթըրլէրինի տիւ
 շիւնիւր : զիրա անլէրէ տախի ջայըր պուլուսմաղ ի
 տի : Վէ պաշգա քիմսէյէ հմիլյէթի օլմատըղինտէն՝
 մէզքիւր արգիւս իլէ գըրա չըգար քի պէլքի տէրէ
 քէնարլէրինտէ , եալսօտ փուսար պաշլէրինտէ ջայըր
 պուլուսա , անճագ իքիսի պիր եերտէ կլիմէլիւպ

պաշտօն պաշտօն դարաշու կիտերիւն : Ան հիշէ . քի պաշտօն գիւր օլտու , ալա՛հ մէրհամէթքեանի՝ ճէմմէթ ինայէթ հտիւպ՝ եաղմուր վերմէք միւրատ էթմէկ իլէ , եղիւայ տէր . քի կիթ կեօրիւն աքաւաբա : Օ՛ տախի կիտեր իքէն , ափանսըղ աքդիուսուն գարշըսնէ չըգար . մէզպուր անի կեօրիւպ տէրհալ եիւզ իւսթիւ գափանարագ էթմէնա էթտիկի հալ տէ , եղիա տէր . քի , կիթ աքաւաբ խապէր վէր պէնիմ կէլտիկիմի , լաքին մէզպուր կիթմէք իսթէմէզ , զիրա խապէր վերմէկէ կիթտիկինտէ , պէլքի ալա՛հ եղիայը անտէն պաշտօն եէրէ գալտըրուպ՝ սօնկրա աքնի պուլամաղ իսէ , սքաաք քէնտինի էօլտիւրիւր տէյ՝ ու խէվի հտէր : Օլ պապտէ եղիա եէմին հտիւպ , պու կիւն անէ կեօրիւնէ ճէկիմ տէլինճէ , կիտեր խապէր վէրիլ : Ան աքաաք՝ չիւնքի եղիայը արար իտի , կէլտիկինի տուլունճէ՝ տէրհալ անէ գարշը չըգար իւսէտէ , հիւսնիւ վէճ՛ իւզրէ ճէվապ էթմէյիւպ՝ զաղէպ սուրէթի իլէ տէր քի , սէն սին իսրայէլի խարապ ետէն , եղիա անտէն խէվի էթմէյերէք ճէվապ հտէր քի , պէն տէկիլիմ , իլա սէն՝ վէ սէնին փէտէրինին էյ վի տիր , քի ալա՛հըրղը թէրք հտիւպ՝ բահաղըն արաւըսըրա կիթտինիզ : Պունտան գաթի նազար՝ հիւքմ՝ թարիքի իլէ հմր հտէր , քի ճիւմէ իսրայէլի՝ վէ բա՛հաղըն տեօրթ եիւզ էլլի փէյղամպերինի , վէ օրման լէրին տեօրթ եիւզ փէյղամպերինի՝ (քի անլէրի յեզաբէլ պէսէր իտի ,) ճէմ էթ կարմէլոս տաղընէ . վէ անտէն կիտեր մէզքիւր տաղէ :

Պու կարմէլոս նամ տաղ , գըրգ սէքիզ սիւալտէ զիքը օլան կարմէլոստան զայրի տիր , վէ էքսէրի եղիա՝ վէ անըն չըրաղի եղիսէ՝ պու մահալտէ սաքին օլուր իտիլէր , պախուսուս քի՝ անտէ կեօնալեօն միւ՛ճիւզաթ էթմէլէրի իլէ , զայէթ շէրէթ պուլտու օ՛ տաղըն իսյմի , հիշէ . քի ազիզ քիթապտէ պէյան տըլ :

Աբաբաբ՝ եղևանըն ճեվապլեբինէ կիւսէնմէ տի մի :

Ճ . **Այլաճէնտի** : Վէ խեվլիինտէն նաշի անէ պիր ճէվապ էթմէտի խստէ , ճիւմլէ խորայէլ ճէմաէթինի վէ բահաղ փութուն եալանճը փէյղամպերլէրինի , (անլէրէ քի , յեզաբէլ թասսահուպ հտէր խտի) կարմելոս տաղընէ ճէմ էթմէք՝ անէ ղայէթ աղըր կէլմէկ իլէ , տէրհալ եղևանըն հմրինի իճրա էթմէզ . վէ պու ճէհէթտէն գըթլըգ ալթը այ ղլլատէ սիւրտիւ :

Զիրա իւլլուսճիւ սէնհնին խիթամընտէ եաղմուր կէլլէճէք իբէն , ալթը այ տահա կէլմէտի . նիճէ քի պէյան տըր , Դ . 4 . 25 : Վէ լաբին եղևանըն ճէվապը թէքմիլ օլմատըգճէ՝ եաղմուրուն կէլմէյէճէկի աշի , քեար օլմաղ իլէ , հասէպիլ իգթիգա ճէմ հտէր աբաբաբ՝ իսրայէլ վէ եալանճը փէյղամպերլէրի մէզքիւր տաղէ : Եղևա՝ անտէ ճէմաէթի եանընէ չաղըրուպ տէր քի՝ նիլէյէտէք իբի դարաֆա մէյլ հտէրսի , նիզ . հիւքմ վէ գուտրէթ սահիպլի քիմ իսէ , անէ թափընըն , լաբին ճէմաէթ անէ ճէվապ վէրմէզ . օղիրա՝ չօգ քիմէսնէլէր փութուն գապուլ էթմէզ խտի , լէր , անճագ՝ աբաբաբտէն խեվլի հտիւպ՝ ճէվապ վէրմէտիքլէրի հալտէ , եղևա անլէրի աշիքեար միւսիւսաղաթ իլէ իսքեաթ էթմէք խթէր , քի ալլահըն գուտրէթինի թանըյուպ՝ փութտէն կէրի տուրալէր :

Վէ չիւնքի անտէ ալլահըն փէյղամպերլէրինտէն , եղևա տէն ղայրի քիմսէ օլմայուպ՝ եալանճը փէյղամպերլէրտէն սէքիզ եիւզ էլլի ատէմ վար խտի , օ հճիլտէն ճէմաէթէ տէր քի իբի հօքիւզ վէրին , հանկըսընը

Ի Եւ մերձէցոյց Լիւիս զամ Ժողովուրդն . և ասէ ցնոսա Եղևա . մինչև ցերեկ կաղայք ցերիուս հետս . Եթէ յոք է ած , երթայք զհետ նորա . և եթէ բահաղն իցէ , երթայք զհետ նորա . և ոչ ետ Ժողովուրդն նմա պատասխանի . 3 Թագ . 18 . 21 :

իսթերէր իսէ՝ անէր քէսիււ պօտունէրին իւղերինէ
 աթէշտիւ գօյսունէր , վէ օ պիրինի պէն քէսիււ պօ
 թէշտիւ գօյսայլմօ օտունէրին իւղերինէ , անէր օգու
 սունէր քէնտի տլաշէրինին իամինի , վէ պէն օգու
 այլմօ պէնիմ ալաշունին իամինի , հանկըսը կէօյտէն աթէշ
 պէյան հտէր իսէ , օ տըր ալաշ , ճէմանէթ պու
 գաւլէն ըիզա օլտուգտէ , եղիւմ բաշաղըն փէյլաւմ
 պէրէրինէ տէր քի , սիղ ճօգլուգսունուղ եվլէլա
 սիղ հտին : Պաքաւմ մէզպուրէր զերր օլտուղի մէն
 վալ իւղին իճրա հտիււ պէն բաշաղըն իամինի չաղը
 րարագ , իշիթ պիզէ բաշաղ իշիթ պիզէ տէյու՝ սա
 պաշտան հօյլէնէ գատար սեղանըն հըրաշընտէ տօլա
 շոււ պիր հլամէթ՝ եախօտ ճէվաւ ցունուր եթմէյ
 ինճէ , եղիւմ անէրի մէզպուգ հտիււ տէր քի , իւճէ
 սէս իլէ օգույուն , զերտ ալաշ տըր՝ պէլէի կէզմէ
 կէ վէ սէկէհաթէ կլիթմիշ տիւ , հախօտ ույդուտէ
 իսէ ույանըն : Ֆիլհագիգա եղիւմըն ճէվաուլէրի ան
 լէրէ ղալէթ կիւճ կէլիւ պաշա զիյատէ եկըսէք
 սէս իլէ օգուտուգտէն մատէ , քէնտիլէրինին տտէթ
 լէրի իւղին վիւճուտլէրինի մըղրաղ իլէ եղլթաղագ՝
 վէ գանլէրինի ագըտարագ՝ հէր պիրի պիր կէօնէ խի
 յաթը ինչա ճէվաւ իլէ փէյլամպէրիք հտէր իտիլէր ,
 Ֆէհմօ հլէ պուրատէ մէրգումլէրին համագաթլըլի
 նի , զերա կիւն ագլամա գատէմ պոսմալը օլոււ բա
 հաղ փաթտէն կպէտի գուլվէթ ցունուր եթմէտի ի
 օտէ , անէր եկնէ սեղանըն հըրաշընտէ աղիմ նիտա ե
 տէրէք , հօլիւմ հիլէթինէ վասըլ օլտուգտէն մատէ ,
 ճէմանէթին իտիլտտէ տաթի ընդիլ ու պէթ նամ օլտու
 լէր , զերա ալաշ տէյու թափընաղլէրի փութտէն
 զինհար գուլվէթ նիշանը պէյան օլմատը :
 Օլ պապտէ եղիւմ անլէրի կէրի տուրտուրոււ պէն ճէմ
 եթի եանընէ չաղըրըր , վէ ալաշըն սեղանը օ քի
 մուգատտէմ երգըրիշ իտի , իսրայէլէն օն կէլ ճիւ

սինին իսմինէ օն իբի Թաշ ալուպ՝ ետփար անի ¹ . վէ
 Էդրասիւնէ խէնտէն գաղտըրըր քի սու տօլտուրո .
 օտուկերի վէ դուրպանը սեղանա գօյուպ՝ իւլ տէֆա
 իւղերինէ տեօրտէր տէսթի սու տեօքտիւրմէն իլէ .
 գուրպանըն վէ օտուկերին իւղերինտէն սու սէլ կիպը
 ագուպ , խէնտէք սու իլէ տօլտուղի հալտէ , շէտիտ նիլ
 ազ պիրլէ տլւսհա տոուս էտինճէ , հիքմէ Թուլւահ հէ
 ման անիտէ կէօյտէն աթէշ դուհուր էտիւպ , գուր
 պանը վէ օտուկերի ետգուպ քիւլ էթտիքտէն մատէ ,
 խէնտէք քի սու իլէ տօլտուշ իտի գուրուտուպ՝ վէ
 դօվրաղինի ետգուպ՝ էպէտի նէմլիք նիշանի գալմապ
 անտէ : Ճէմսէթ տու միւճիւղաթք կէօրիւնճէ , երեզ
 իւղերինէ տիւշիւպ , հադիգաթ օ տըր սահիպ սլւահ
 տէյու՝ տէֆաթէն Թուգրիր էտէրլէր ² :

Նազար գըլ բահաղ վուԹուն վէյղամպերլէրինին
 սէֆիլ հալինէ . զիրա եղիա Ճէմսէթէ հմր էտիւպ՝
 դուԹտուրուր ճիւմէսինի քի քիմսէ անէլտէն խէլաս
 օլմասըն . վէ կարմէրօ տաղըն գարիպինտէ՝ կիսօն տէ
 րէսի նամ մահալէ ինտիրիւպ՝ գըրար անլէրի :

Մէզքիւր եաշանճը փէյղամպերլէր հէլաք օլուպ , ալ
 տալէթ իճլա օլտուգտէ՝ աքաաբա տէր քի , կիթ
 դատմ էլլէ . զիրա եաղմուր հարէքէթի տիր :

Աքաաբ չատորընէ եէմէք եէմէկէ կիտինճէ , եղիա
 տաղըն Թէփէսինէ չըգար . վէ իքի տիզլինին արասընա
 եիւղիւնիւ գօյուպ , եէր իւղերինէ տիւշերէք ալւահ
 նիյազ էտէր : Վէ ուշտղինէ Թէնպիհ էտէր քի , տէնիլ
 զին եօլունէ տօղրու պագսըն քի պուլուԹ կէօրիւնլիւր

1 Եւ ասէ եղիա ցօղոլուրդն՝ մատերուք աւիօ . և մատեան
 ան Ժողովուրդն աւ նա . և ողջացոյց զսեղան տեառն , զկը
 ծանեալ . 3 ԹԻԳ . 18 . 30 :

2 Եւ իբրեւ էտես ան Ժողովուրդն , անկան ՚ի վերայ Երեւոյ
 Էրեւոնց՝ և առնն . սրբարեւ տէր՝ նա է ան . տէր նա է ան .
 3 ԹԻԳ . 18 . 39 :

միւ : ուշագ պագուպ՝ պիր շէյ եօգ տըր տէտիքտէ :
 եհտի տէֆա տեւն պագ տէյու Թէնպիհ հտիւպ՝ քէն
 տի եհնէ նիյազ հտէր ալլահ : Պատէհու՝ ինսան է
 լի կիպի՝ պիր փարէ պուլուԹ կէօյտէ զուհուր հտին
 ճէ՝¹ , ուշագ իլէ աքաաբա խապէր հտէր .քի՝ գօշու
 նու գօշ կիԹ , օլա քի եաղմուր եհԹիլէ սանա :

Վէ աքաաբ գօշույա պիսիւպ կիԹմէկէ պօշլայլնճէ ,
 հիքմէԹուլլահ՝ պուլուԹ կէօյ եիւզիւնիւ գաւիլայուպ՝
 ըիւզիւն տախի զուհուր եԹմէկ իլէ շայէԹ աղիմ
 եաղմուր կէլտի : Աքաաբ՝ եաղմուրու կեօրտիւքտէ ,
 յեղրայէլ տէնիլէն մահայէ վարընճէ՝ աղայարագ կիլ
 տէր իտի : Վէ եղիա տախի եիւրիւյէրէք կիԹտի իօէ
 տէ , ալլահտան գուվիլէԹ քէսպ եԹմէկ իլէ՝² , աքա
 աբտան իլէրի վարըր յեղրայէլ :

Ֆէհմ էյլէ , պալատէ զիքր օլտուղի մէնվալ իւզրէ ,
 ալլահ իսրայէլէ մէրհամէԹ հտիւպ եաղմուր վէրէ
 ճէք օլտու , լաքին նիճէ քի եղիա մէն եԹտի եաղ
 մուրու , քէզա անըն նիյազը իլէ վէրիւր , քի քէնտի
 սաաորդ գուլունուն շէրէֆի պէյան օլուպ՝ հէրքէս ա
 նըն իղղէԹինի Թանըմաղ իլէ՝ Թէնպիհինէ իղաաթ է
 տէ , վէ անըն կիպի սաաաաաթ պիրլէ ալլահա գուլ
 լուգ հտէ՝ քի զազէպտէն ազաաա օլա :

Սիւալ 83 ,

Եղիանըն Թուսըր իլէ եաղմուրուն կէլտիկէ աշէքեաթ օլտուգտէ
 աքաաբ անէ իղաաթ պիրլէ եղղէԹ հԹտի՛ մի :

Ճ. ԵԹմէտի , Պէլի մէզքիւր միւճիւզաԹըն՝ վէ
 եաղմուրուն իւզէրինէ հօվքէսի Թէսքին օլուպ՝ եղի
 ալա քէտէր վէրմէտի իսէտէ , իղղէԹ տախի եԹ

1 Եւ եղև յետ եօթներորդում նուագին . և տհա ամդ մի փոք
 ըիկ իւրև զթաթ աուն՝ հանէր ջուր . 3 Թադ . 18 . 44 :

2 Եւ ձեռն առն եղև ՚ի վերայ եղիայի . 3 Թադ . 18 . 46 :

մէջ : Պախուսուս՝ պալատէ մէջքիւր եալանձը փէյս Գ. շառնպէրէրի գըրտըղինի՝ զէվճէսի յեղաբէլէ նագլէ ԺԹ. տինճէ : մէզպուրէ կիւճէնիւպ եղիայը հօտիւրէճէք օլուր : վէ լաբէն ճէմանէթտէն խէվէ Եթմէկ իլէ՝ օ կիւն հօտիւրմէյիւպ, եալընքի կիւն պու վագըթ սէնի հօտիւրմէյիմ տէյու խապէր Եթտիկինտէ, եղիա խէվէ հտիւպ կիտէր յուդա հյալէթինտէ՝ բերսաբէէ տէնիլէն մահալէ : վէ ուշաղինի ուստէ պըրագուպ, քէնտի եալընը պիր կիւնիւք եօլ չեօլէ կիտէրէք՝ պէր աղաճըն ալթընտէ օթուրտու : Վէ չիւնքի շայթ եօլըրմուշ իտի, պախուսուս ճէմանէթին քեօթիւ հալէքէթինէ Թահամիւլ հտէմէտիկինտէն քէնտի հօլիւմիւնէ իրթիքեապ հտէրէք, եա՛ սահիպ, ալ ճանըսը : Ղիրա փիտէրլէրլմտէն հյի տէկիլիմ տէյիւպ գահլընտէն ույգուլէ վարսը : վէ մէլայիք անի ույանտըրուպ, գահլէ Էքմէք եէ՛ տէտիկինտէ, ույանուպ պալգար քի պաշը ուճունտէ պիր չափտար Էքմէկի, վէ տէսթի իլէ սու վօր : Էքմէկի եէյիւպ՝ սույու իչտի իսէտէ, եէնէ ույուր : Մէլայիք Թէքըար ույանտըրուպ տէր քի՛ գահլէ եէ՛ : Ղիրա չօգ տըր կիտէճէկին եօլ, օ տախի գալգուպ մէլայիքին հմրի իւզրէ եէր : վէ օ Էքմէկին գուվլէթի իլէ գըրգ կիւն գըրգ կէճէ կիտիւպ՝ վասըլ օլուր քորեբ նամ տաղէ, վէ անտէ մաղարայէ կիրիւպ սաքին օլտու : Պատէհու՝ ալլահ տան սէս կէլիւպ՝ նիչիւն օթուրուրտուն պուրատէ տէտիքտէ, ճէվապ հտէր քի, ալլահը՛ իղլէթինի սագլատըմ : զիրա իսրայէլ սէնի Թէրք հտիւպ սեղանքերինի երգտըլէր, փէյղամպէրլէրինի գըրտըլէր, եալընը պէն գալտըմ, վէ պէնի տախի հօտիւրմէք իսթէրլէր՝ :

■ Եւ ասէ՛ Էղիա : Նախանձեցայ զնախանձ տեսուն ամենախտի : զի Թուրին զսեզ որդիքն իսրայէլի : զսեղանա քո կործանեցին : Է զմարգարէս քո կոտորեցին սրօվ : Էս միտն մնացեալ եմ : Է ինչընէն զանձն իմ առնուլ զնա : 3 Թագ : 19 - 10 :

Վէ չիւնքի եղիապ ուր ճիւղապ իւն իսրայելին քեօթիւ
 շէյլինի՝ վէ անլերին ելնտեն զայնթ միւքետտէր վէ
 գասաւթթ իւղրէ օլտուղինի իղհար եթտի , թէօնլա
 օլտուն տէյու ալլահ անէ տէր քի , եարըն տաղէ չըգ ,
 քի ալլահ անտեն կէչէճէք տիր : Եղիա տաղէ չըգտը
 զնտեն , հիքմէթուլահ՝ անրտեն զայնթ շէտիտ ըիւղ
 կիտար , պատենհու զէլէլէ , վէ աթէշ ելամէթի զու
 հուր էտէր : անլերտեն սօնկըա՝ միլայիմ հաճա սէսի
 կէտիքտեն , եղիա անկար քի ալլահ օ սէս իւն պերա
 պէր տիր , օ հճիլտեն հիճապ էտիւպ իւղէքինտէքի
 մէշլն քերպքէսի իւն եիւղիւնիւ էօրթէր , վէ կէլը
 մէգքիւր մաղարայէ ¹ :

Փէհմէյլէ , շիտտէթի ըիւղկէար՝ զէլէլէ վէ աթէշ
 զուհուր էթտի իսէ , եղիա եիւղիւնիւ էօրթմէտի .
 զիրա անլերտեն ալլահ եօգ իտի , լաքին՝ միլայիմ հա
 վա սէսի զուհուր էտինճէ , ալլահ օ սէս իւն պերու
 ոյէր օլմաղ իւն , եղիա եիւղիւնիւ էօրթտիւ :

Պու միսիլիւ ելամէթէրտեն անկլանըր քի , ալլահ
 պու պապուտ քէնտի գուտրէթինի վէ մէրհամէթիւ
 նի եղիայէ պէյան էթմէք միւրատ էյլէտի :

Զիրա շէտիտ ըիւղկէար՝ զէլէլէ վէ աթէշ՝ անըն
 գուտրէթինի , միլայիմ սէս՝ մէրհամէթինի տույ է
 տէր , մատամ քի՝ գատըր աըր կիւնահ.քէարը տէ
 քագէպ շէտիտ զաղէպ իւն թէքտիր էթմէկէ . նիճէ
 քի ըիւղկէար՝ զէլէլէ վէ աթէշ՝ զուհուր էթտիքէ
 ըի եէրի անիտեն խարապ էտէրլէր , Լաքին մէրհամէթ

1 Եւ ասէ . ելլեն դու վաղիւ՝ և կուցես ՚ի լերին անդ առաջի
 տետուն . և տհա ձր անցցէ . և հողմ մեծ յուժղին՝ որ զերինս
 քահիլցէ՝ և զլէմն խորտակիցէ առաջի տուն՝ և ոչ ՚ի հողմն ձր .
 և յետ հողմոյն շարժուան՝ և ոչ ՚ի շարժմանն ձր , և յետ շարժ
 մանն հուր՝ և ոչ ՚ի հուրն տէր . և յետ հողմն ձայն մեղմոյ օ
 դոյ , և եղև իբրև լուաւ եղիա , ծածկեաց զերեսս իւր մաշ
 կեկան . 3 Թագ . 19 . 11 :

քեանի օլմաղ իլէ սապր հտէր քի , կիւնահքեար թեօ
պէյէ կէլէ . վէ թեօպէ տեմէտիկի հալտէ՝ թեքտիր
հտէր իսէտէ , անտէ տաթի հերհալ պիր մերհամէթ
նիշանը պուլունուր , ղերա պու տիւնեատէ հագ. դա
րափընտէն կէլէն ղազէպ՝ մերհամէթտէն խալի տեկիլ
տիր : Գիւհագիգա՝ մեղքիւր հլամէթլէր եղիպէ ա
ղիմ իպրէթ իտի . քի ճեմանէթ գապահաթ եթտի
կիւնտէ , ղայէթ հօլքէ վէ հըրս իլէ անլերէ ղազէպ
վերմէյիւպ՝ միլայիմ՝ վէ հալիմ՝ թերթիպ իւզըն հա
րէքէթ հտէ :

Վէ լաքին պու ճիւմէ իլէ՝ եղիա ղսնն եթմէսին քի
փուլթա թափընանլէր ղազէպտէն խէլաս օլուրլէր , իւ
լա քի՝ վագթիւտէ թեքտիր օլաճագլէրինի՝ վէ քիմին
էլի իլէ թեքտիր օլաճագլէր իսէ անլերին տաթի իսիմ
լէրինի պէյան հտէճէք օլմաղ իլէ , թեքրար սէս կէ
լիր քի , նիջիւն պուրատէ օթուրուրօսուն , վէ եղիա՝
ճեմանէթին հագ.դընտէ քէլ հվիլէ թեչէքքի հտինճէ ,
ալլահ տէր քի՝ կիթ շամչեօլիւնիւն հօլունէ , ազայէ
լի՝ սիւրեանիլէրէ , յեուլու՝ իսրայէլէ փատիշահ էյլէ ,
վէ եղիսէի՝ սանա պէտէլ փէյղամպէր էյլէ :

Զիրտ փուլթա թափընանլէրի՝ հվիլէա ազայէլ նամ
քիմէսնէ գըրաճագ իտի , սօնկրա յեու , վէ սօնկրա
եղիսէ , նիճէ քի ղիքը օլուր . Կ թա Կ Ծ : Գ : վէ 10 :
Փասլընտէ : Վէ տախի՝ շիւնքի պալատէ ղիքը օլտուղի
մէնվալ իւզրէ ճեմանէթին հագ.գընտէ թեչէքքի պիր
լէ , սէնին փէյղամպէրլէրինի գըրուրլէր , եալընոզ պէն
գալտըմ տէտի , ղսնն եթմէսին քի՝ քէնտի եալընոզ
գալընշ տըր , իլա եհտի պին ատէմ տահա վար տըր իւ
ղայէլտէն՝ քի անլեր տաթի փուլթա սէճտէ գըրաթը
լէր տէյու՝ ալլահ պէյան հտէր անէ , քի թէսէլա օ
լա : Պատէհհու էմը օլտուղի իւզրէ կիտիւպ պուլուր
եղիսէյի քի , օն իքի հօքիւղ իլէ չիթի սիւրէր իտի ,
վէ կիտիկի մէշին հսվապը աթար եղիսէնին իւզէրի

նէ : Օլ պապտէ եղիսէ՝ համան հօբիւղէրի պըրա
գուպ կիտէր անըն արտըսըրա • զիրա եղիանըն փէյղամ
պէր օլտուղինի պիլմէկ իլէ , տույար .քի՝ ալլահ անըն
հըլ իլէ .քէնտինի չաղըրըր , քի՝ չիթթալինի թէրք է
տիւպ՝ եղիանըն խըզմէթինտէ օլա : Ղէ անտէն իղին ա
լուպ՝ կիտէր փէտէրի վէ վալիտէսի իլէ վէտալաշըր •
վէ կէլըր իքի հօբիւղ .քէսիւպ փիշիւրի • ագըրապալէ
րինէ վէ տօսթլէրինէ եհմէք եհտիրտիքտէն սօսկըա՝
եղիայա թէվապի օլուպ՝ ղայրի պըրլմաղ անտէն :
Փիլհագիգա պալատէ մէղքիւր ազայէլ՝ վէ յեուլու՝
եղիա .քէնտի փատիշահ էթմէտի իսէտէ • անըն թէն
պիհի իւզըն սօսկըա եղիսէ փատիշահ էթտի անլէրի •
նիճէ .քի պէյան տըր , 4 Թագ . 8 . 13 : վէ . 9 . 3 :

ՍԷԼԵՑ 3 .

Պալատէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզըն ետղմուր կէլտիկինտէ , ա
քաաշ իւլահի նէֆա օլտու մը .

Ծ. () լմատը : Պէլն՝ սքաաբ ղազէպէ միւսթահագ
իտի , լաքին ալլահ քէնտի պինիհայէթ մէրհամէթինէ
մէպին՝ թէքըար անէ ինայէթ հտիւպ եարտըմէտէր •
քի ալլահըն գուտընթինի թանըյուպ՝ թեօպէ տէյէ :
Կն . Նիճէ .քի օ հանատէ՝ աղէրին օղլու տէմէկ իլէ մա
ի . րուք՝ սիւրեանի փատիշահը , քի չամտա օթուրուր
իտի , հգըրադտէ օլան էյալէթլէրին փատիշահլէրինի
ճէմհտէրէք՝ ղայէթ .քիւլլիյէթլի սաքէր իլէ սքաա
բըն իւզըրինէ կէլուպ սամարիայը գուշաուրը :
վէ սքաաբա խապէր հտէր .քի , սէնին կիւմիւշիւն՝
ալթուռուն՝ զէվճէլէրին՝ վէ էվաուլէրին պէնիմտիւր •
վագաա՝ պու ճէվապ թահամիւլտէն խարթի իտի •
լաքին՝ չիւնքի իսրայէլին էյալէթլինտէ իւջ պուջուգ
սէնէ գըթըգ օլմուշ իտի , (Նիճէ .քի սէքսէն սիւաւ
տէ պէյան տըր) պու ճիհէթտէն սքաաբըն ղտիւր

րէ՛ վէ աքբէր խուսուսինտէ թէտորիքսիղ օլմասը է-
լէ , պու միսիլլիւ ճէսարէթ էթտի : Վէ աքսաբ քէնյ
տի նաջար հալինի միւլահագա հտէրէք , պէլքի ու-
պուտիյէթ իլէ կէրի տեօնէր ումուտինտէ օլուպ՝ նի-
ճէ քի սեյլէտին , պէն՝ վէ պէնիմ մալիմ սէնին տիր
տէյուլ՝ թէվազիւ սուրէթ իլէ ճէվապ էթտիք ,
տէ , մէղպուր տահա զիյատէ սէրպէստլէնիւպ՝ պիրա
ճէնկ սոմարիպը թալան էթմէք աղդուսի իլէ՝ թէք
րար խապէր հտէր՝ քի եարըն ատեմ՝ իրսուլ հտէ-
րիմ , սէնին՝ վէ թէվապիլէրինին էվէրինտէ նէ քի
պէկէնիւրէր իսէ ալընլէր : Վէ աքսաբ՝ ճիւմլէ ինյ
թիեարլէրի չաղըրուպ՝ մասլահաթը պէյան էտլնճէ ,
տէրլէր քի գապուլ էթմէ անըն տէտիկլինի :

Փիլհագիգա՝ մէղպուրլէրէ տաթի մալիւմ իտի տիւշ-
մանըն զալիպ օլտուղի , ֆիամմա՝ ճէնկ էթմէքսիղին
տիւշմանէ թէսլիմ օլմագ զայիթ զիւլ՝ վէ իթիպարէ
նօգսանիյէթ կէլէճէք պիր մէվատ օլմաղ իլէ , թաա
հուտ էթմէ անըն թէքլիֆինի տէտիլէր : Անճագ՝ ա-
քսաբ եէնէ թէվազիլլէր էտիւպ , էվլէքի տէտիկիմ
մէնվալ իւզրէ խաթըրնը խօշ հտէրիմ , լաքին մէմլէքէ
թի թալան էթտիրմէմ տէյուլ գաթի ճէվապ էթտիք
տէ , ազերին օղուլ քէնտի փութուսուն իսմինէ եէմին
էտիւպ՝ խապէր հտէր քի , սամարիանըն ճիւմլէ դօլ-
րաղի քերփիլջ վէ՝ մէթէրիղ օլա , եալընը պէնլիմ
եայան տաքէրիմ՝ անտէն պիրէր ափուճ դօփրագ սլա-
լէր , անլէրէ քիֆայէթ էթմէղ , Պու ճէվապ իլէ ա-
քսաբա գօրգու վէրմէք իսթէտի իսէտէ , աքսաբ
տէր քի , ֆէթուհաթ էթմէղտէն պու գատար քի-
պիրլէնմէք զիյատէ տիր : Վէ մէպուր քի՝ եանընտէ
օլան փատիլահլէր իլէ օ վագըթ իշրէթէ մէշղուլ օլ-
մուշ իտի , պու ճէվապը տուլլուգուտէ , տէրհալ ճէ
հիրին էդրաֆընէ մէթէրիղ եափտըրմաղէ պաշլար :
Աքսաբ՝ անըն հարէքէթինի կէօրիւպ՝ մէնինէ գա-

տըր օլա մատը ինտէն զայեթ խէվթ իւզըն իբէն , ալ
լա հըն հմրի իլէ պիր փէյղամպեր կէլիւպ անէ տէր բի
խէվթ եթմէ . օ ապքերին չօգլուղինի քի կեօրիւրսին
ալա հ պու կիւն անլերի սանա թէսլիմ հտէր , քի ա
նըն ճիւմէյէ հիւքմ եթտիկինի պիլէսին :

Ֆէհմէյլէ , աքաաք՝ ալա հա նիյաղ եթմէտի . լաքին
ալա հ քէնտի գուտրեթինի անէ պէյան եթմէք իչիւն
մախսուս փէյղամպեր իրսալ հտէր՝ քի թանքսն ալա
հըն աղիմ գուտրեթինի վէ ինայեթինի :

Պախուսուս չիւնքի տիւշման՝ քէնտի ապքերինին չօգ
լուղինէ նազարէն՝ փութունէ եեմին հտիւպ՝ տնըն
գուվվէթի իլէ ֆիթուհաթ հտերիմ տէյու ումուտ
եթտի , աքաաքըն եետի իլէ անի թէքսիր եթմէք
միւրատ հտէր քի՝ անկուսըն իսրայէլին ալա հընըն
գուտրեթինի : Ան աքաաք՝ նէ վէճ՝ իլէ հտրեքեթ
հտեճէկինի փէյղամպերէ սիւալ հտիւպ՝ վէ իօրայէլին
հյալէթլերինին պիւյիւքերի՝ քի անլեր սոմարիատե
թտիլեր , անլերին թէվապիլերինտէն իբի եիւզ օթուզ
ատէմ՝ վէ ճէմաեթտէն՝ եետի պին մէրոտանէ քիմէ
նէ այլըուպ՝ հոյլէն վադթի շէհիրտէն տիշարը չըգաթ
լէր : Սիւքեանիլեր անլերի կեօրիւնճէ՝ ագերին օղուս
նէ խապեր վէրիրլեր , մէղպուր՝ եէնէ չաաթընտէ
իշրեթ իւզըն սերխօ պուլունմաղ իլէ հմր հտէր քի ,
հկեր տօսթլուգ՝ վէ հկեր տիւշմանը սէպէպի իլէ
չըգմը շէր իսէտէ , սաղ գութուպ կէթիրին :

Ան դարուքէյին պիրի պիրինէ գարը կէլիւպ , իսրայէլ
անլերի վուրմաղէ ոլաշտընճէ , աքաաք տախի եետի
պին ատէմ իլէ տփանսըզ հիւքմ եթմէկ իլէ , հիւք
մէթուլա հ սիւքեանիլեր ոլօգուլուպ գաշմաղէ եիւզ
դութարլեր : Օլ պապտէ իսրայէլ էնքսէլերինէ տիւ
շէրէք օ տերէճէ գըրար անլերի , թա քի ագերին օղ
լու անճագտէ իւջ ատէմ իլէ գաշուպ խէլաւ օլտու :
Ան իսրայէլ՝ անըն օրտուսուսու զապթ հտիւպ՝ հեր

նէ . քի վար իսէ Ճիւղէսինի Թալան հտէրէք՝ շայեթ ազիմ շաղըգ իլէ տեսէր շէհրէ :

Պալատէ մէզքիւր փէյղամպեր , օ . քի մուգատտեմ ալ քաաբա ֆէթուհաթ վատ եթտի , եհնէ կէլիւպ ալ նէ տէր քի . Ճհսարէթլի օլ , վէ պիլ քի , ազերին օղլու կէլէճէք սէնէ Թէքրար կէլըր սէնին իւղէրինէ : Ֆիւհադֆա սիւրեանիլէր հէր նէ գատար չօգ Թէլէֆ օլուպ՝ փատիշահլէրի տաթի բեզայէթ տիրէ ֆիւրար եթտի իսէտէ , շամա վարուդէրինտէ Թէքրար Ճհսիմ ազքէր Ճհմ ետիւպ՝ երթեսի օհնէ աքաաբքն իւղէրինէ եհնէ կէլէլէ օլտուլէր . քի անտէն ինթիգամ ալալէր . Վէ լաքին չիւնքի մուգատտեմ Ճհնէ եթտի օլէրի մահալ տաղ իտի , պու տէֆա գարար վէրիւրէր քի , օվատէ Ճհնէ հտէլէր : Ագերին օլլուլ նէ տաթի տէրլէր քի , իսրայելին ալահճ՝ տաղէրին ալահճ տըր . օվալէրին ալահճ տեկիլ տիր . եկէր օվատէ Ճհնէ հտէրիսէք՝ ֆէթհ ետէրիզ անլէրի :

Պու Ճհվապ իլէ ալահճն Ճիւլէյէ գաաքը՝ Ճիւլէյէ սահիպ՝ վէ հէր եերաէ հաղըր օլտուղինի ինքեար եթմիլ օլուպ , անքն գուտրեթի ազիմէլէրինէ գարըք քիւֆր եթտիլէր . զերա ալահճաթ օլանք ինքեար եթմէք՝ վէ օլմայանը իգրար եթմէք՝ բիւֆր տըր ¹ :

Սէնէ Թէքմիլինտէ , զիքր օլտուզի մէնվալ իւզրէ ալ գերին օղլու կէլիւպ՝ օվատէ գուրաթ օրտուսուհու : Աքաաբ տաթի անէ գարըք օրտու գուրտու իսէտէ , եհտի կիւն Ճհնէ հաբէքեթի կեօստերմէյիւպ՝ գարըք պէ գարըք տուրուրէր : ՍէքիզինՃի կիւն պալատէ զիքր օլան փէյղամպեր՝ ալահճն հսրի իլէ կէլիւպ ալ քաաբա տէր քի , չիւնքի սիւրեանիլէր տեալիլէր քի իսրայելին ալահճ տաղէրին ալահճ տըր , օվալէրին ալահճ տեկիլ տիր , օ հՃիլտէն ալահճ՝ սէնին ելինէ

¹ Ըստ նոյն աղբյուրի՝ զոր ունի նախ օրումը , և զոր չունի՝ խոստովանել , և հայհույութիւն :

Թէսլիմ հտէր անլերի , քի պիւսինլեր ալահըն ճիւմ
 լէյէ սահիպ՝ ճիւմլէյէ գատըր՝ վէ անըն հիւքմիւ հէր
 եհրտէ օլտուղինի : Օլ պապտէ պքաաբ տիւշմանըն
 իւզերինէ վարտըգտէ , հիքմէթի պարի՝ օ կիւն եիւզ
 պին եայօն ասքէր գըրար անլերտէն , վէ պագի գա
 լանը գաջուպ՝ ամէկ նամ շէհրին հիսարընըն ալթընտէ
 պեօլիւկ պեօլիւկ հըքզ օլտուլէր իսէտէ , հէման հի
 սար իւզերլըրինէ երգըլուպ՝ իկիրմի եհտի պին ատէմ
 տախի անտէ հէլաք օլուր : Աղերին օղլու պու միսիւ
 լիւ փերուշան հալի կեօրմէկ իլէ , շէհրիէ գաջուպ՝
 հվտէ կիզլէնտի իսէտէ , իէվֆինտէն նաշի օտատէն
 օտայէ կիրիւպ սագլանըր : Թէվապիլէրի տէրլէր քի ,
 իսրայէլին փատիշահլէրի ժէրհամէթի տիր , չուլ կիյ
 ինիւպ՝ պոյնումուզէ իփ թագարագ կիտէլիմ : օլա քի
 աֆ հտէ , զերա սուրէթի ախէր իլէ խէլաս օլաճագ
 լէրի միւմքինսիզ իտի : Պագաա պու թէրթիյա իւզրէ
 կէլիւպ ըրճա եթտիքլէրինտէ , աքաաբ տէր քի՝ աղէ
 ըրն օղլու տահա սաղ իսէ , պէնիմ գարնտաշլմ տըր :
 Մէգպուրլէր պու ճէվապը իշիտինճէ , օտղ տըր , վէ
 պուրատէ տըր տէտիքլէրինտէ , սնիտէ կէթիրտիւպ
 ալըր քէնտի գօջուսունէ : Օլ պապտէ աղերին օղլու
 քի էօլիւմտէն խէլաս օլտու՝ ղայէթ շագ սլմաղ իլէ ,
 վատ հտէր իսրայէլին մէմլէ քէթլէրինի պքաաբա թէս
 լիմ էթմէկէ , անլերի քի փէտէրի մուգատտէմ զապթ
 էթմիշ իտի : Վէ տախի իսրայէլին թիւճճարլէրի շամ
 տէ օհրպէսթ թիւճճարլըգ հտէլէր , նիճէ քի սիւր ,
 եանիլէր սամարիատէ հտէր իտիլէր : Պալպուսուս քի
 պիր տահա իսրայէլիլէ ճէնկէ էթմէյէ տէյուլ՝ Թաա
 հուտ հտէր :

Ֆիլհագիգա մէգպուր՝ ջիւնքի ղայէթ նաշար գալըշ
 իտի , քէնտի սէլամէթի իշիւն զիքր օլանլէրի վատ էթ
 տի , աքաաբ տախի աղիմ ֆէթուհաթ հտիւպ տիւշ
 մանընը քի օ միսիլիւ փերուշան հալտէ կեօրտիւ , քի

պիրենիւս՝ կէրէք քէնտի շէրէֆի՝ վէ կէրէք մէնֆայ
էթի իջիւն անի էօլտիւրմէյիւս՝ սէլամէթ պըրագտը :
Վէ լաքին ադերին օղլու մուգատտեմ ալլահըն գուտ
րէթինէ գարը քիւշը էթտիկինտէ , էօլլամէ միւսս
թահագ օլմաշ իլէ , անի սաղ պըրագմագ՝ ալլահըն
շէրէֆինէ վէ ատալէթինէ մուղայիր իտի :

Ֆիամմա սըաաբ՝ ալլահըն շէրէֆինի վէ ատալէթինի
ֆիքը էթմէյիւս , ֆէգաթ քէնտի շէրէֆինի՝ վէ մէն
ֆայէթինի տիւշիւնտիւ , օ էճիլտէն ալլահ կիւճէնիւս
ադերին օղլունուն ետրինէ՝ անի էօլտիւրէճէք օլտու ի
սէտէ , էփլէլտ փէյլամպէր իրսալ էտիւս՝ թէմնիլ ի
լէ գապահաթընը պէյան էտէր , քի հէրքէս անտէն
իպրէթ ալլուս՝ ալլահըն էմրինէ մուղայիր իշ էթմէյէ :
Նիճէ քի փէյլամպէրլէրտէն պիրի՝ ալլահըն իլհամը ի
լէ քէնտի ըֆիկինէ տէր քի՝ վուր պէնի եարալա ,
մէզպուր վուրմագ իսթէմէտիկի հալտէ , ճէվապ է
տէր քի ալլահըն էմրինի տիյնէմէտիկին իջիւն՝ պէն
տէն այրըլտըղինտէ ասլան էօլտիւրսիւն սէնի :

Ֆիլհագիգա՝ անտէն այրըլուս կիթտիկինտէ՝ ասլան
րասթ կէլիւս էօլտիւրտիւ անի , Պատէհհու պոշգա
ատէմ պուլուս՝ անէ տախի վուր պէնի տէտիքոտ ,
մէզպուր անըն էիւզիւնէ վուրուս եարալոր , վէ փէյ
լամպէր էիւզիւնիլ էօրթիւս՝ եօլ իւղէրինտէ տու
րուր : Աքաաբ քի՝ տիւշման ֆէթհ օլտու տէյու՝ ա
ղլմ շաղլը պիրլէ ճէնկտէն տեսիւս սամարիայէ կի
տէր իտի , օ մահալտէն կէջմէլ օլտուգտէ , փէյլամ
պէր նիտա իլէ անէ տէր քի , գուլուն ասքէր իլէ ճէն
կէ կիթտիմ՝ պիրիսի պանա պիր աոտէմ կէթիրիւս
տէտի քի հըշը էթ պու աոտէմ , էկէր գաջար իտէ ,
անէ պէտէլ սէնի՝ եաթօտ անըն տիյէթինի ալըրը ,
գուլուն էթէ էօնա պագար իքէն , օ աոտէմ գաջուս
գայպ օլտու : Աքաաբ ճէվապ էտէր քի , իլտէ սէն
գապահաթընը իգըթըր էտիւս գամաղլստըն սէնի , զի

րա պէլլի քի հօլտիւրտիւն անի : Օլ պոպոտէ փէյղամ
պէր եիւզիւնտէքի հօրթիւյիւ . դաւտըրուպ տէր քի
աղերին օղուլ . քի հօլիւմէ միւսթահադ իտի , սէն ա
նի հօլտիւրմէտին , տնըն եհրինէ սէն հօլէսին , վէ ա
նըն ճէմաեթինին եհրինէ՝ սէնին ճէմաեթին հօլիւն :
Ա. քաաբ . պու միսիլլիւ ճէվապլէրի իշիտինճէ՝ գաւպի
ղայեթ միւնքէսիյր օլուպ , աղլիմ գասաւէթ իւզրոն կի
տէր սամարիայէ , զերա անըն փէյղամպէր օլտուղինի
պիլիւպ . քէնտի իւզէրինէ սիճիլ օլան ղաղէսին հէր
հալ իճրա օլաճաղինի անկլատը : Ֆէհմ հլլէ , աքա
աբ քէնտի նուֆուսուսու ալլահըն հմրէնտէն իլէրի
դութմաղ իլէ՝ ղաղէսի միւսթահադ օլտու :

Սիւսլ 84 .

Ա. քաաբ . քէնտի եւզէրինէ սիճիլ օլան ղաղէսի իշիտիքտէ՝
թէօպէ տէտի^Ը մի :

Ծ. **Տ**էմէտի : Պախուսուս քի տիւշմանը ֆէթհ է
աիւպ ըահաթ օլտուգտէ՝ սէֆտյեթէ մէյլ հաեթ :
Զիրա յեղղայէլ ահնիլէն մէմլէքէթին գարիպինտէ՝
սէկեահաթ իջիւն էվ եաւիմը շ օլուպ՝ անտէ ջիթթի
կի վէ հարմանը տաիսի վար իտի : Անէ եագքն նաբօվթ
ԿԷ . նամինտէ պիր քիմէսնէնին պաղը օլուպ՝ անի սէպղէ
ԽԱ . (բանջար) պահճէսի եափմագ արզուսի իլէ , նա
բօվթա տէր քի , պաղընը պանա վէր , անըն եհրինէ
տահա էյի պաղ , եախօտ փահասընը վէրէյիմ :
Լաբին ջիւնքի իսրայէլ միլլէթինտէն պիր քիմնէ դա
թի ֆերաղ իլէ միւլլէքիւնիւ սաթմասըն տէյուլ՝ ալլա
հըն թէնպիհի վար իտի , ԴԷ . 25 . 23 : մէգքիւթ
պաղ՝ նաբօվթուս սինսիլէսինին միւլլէքիւ օլմաղ իլէ ,
ըհտտի ճէվապ իլէ տէր քի , ալլահ էթմէսին քի՝ փէ
տէրլէրիմին միւլլէքիւնիւ սանա վէրէյիմ : Ա. քաաբ պու
ճէվապէ ղայեթ գասաւէթ էթմէկ իլէ , էվէ կիւ

տիրոհ՝ գահընտէն եհմէք եհմէյիւպ խասթե հիյե,
թի իւե եաթըր : Չե զէ՛լճէսի յեզաբէլ՝ մասլահաթը
անկլատըգտե անե տէր քի , պեօյլէ՞ մի փատիշահըգ
հտեճէքսին , գալգ դասմ էթ , պէն Վերէյիմ սանա
նաբովթուե պաղընը :

Նազար գըլ , նաբովթ պաղընը վերմէտիկի հալտե ,
աքաաբըն գալպի միւնքէսիյր օլուպ գասապէթ էթտի
խէտե , ճէպլըի պիր , քիմնէնին մալինի ալմագ տտալէ,
թե մուղայիր օլմաղ իւե , շայրի պիր ճէվապ էթմէզ
անե : Անճագ յեզաբէլ՝ զայէթ զատտար վե ալահտան
գօրգմաղ պմաղ իւե , տեկիւ քի եալընըզ նաբովթուե
միւլլըիւնի գապթ էթմէք արզուսինտե օլտու , իլա
քի անըն հօլիւմիւնե տաթի դաստ էթմէկ իւե , աքա
աբըն լիսանընտէն ֆերման եազուպ՝ յեզրայէլին պիւյ ,
իւլըլըինե իլսալ հտէր , քի օրուճ դութուպ ճէմա
էթի ճէմ հեթէր , վե նաբովթու մէճլիսին իւսթ եա
նընտե օթուրտուպ , իքի քեօթիւ քիմնե անըն հագ
գընտե՝ տըհհա վե փատիշահա քիւլըր էթտի տէյու
շահատէթիւք էթմէկ իւե , թաշայուպ հօլտիւրէլը
անի : Վագաա ֆերման միւլլըիւղինճէ նաբովթու թաշ
լատըլըր , լաքին տեկիւ քի եալընըզ անի , իլա անըն
էվատէրինի տաթի հօլտիւրիւրէր քի մէզբիւր պաղ
սահիսսիզ գալուպ՝ աքաաբ անի զապթ հտե , նիճէ
քի պէյան տըր : 4 Թագ . 9 . 26 :

Փէհմ էյլէ յեզաբէլին զատտարըղինի , չիւնքի պի զայ
րի հագգըն՝ նաբովթուե հօլիւմիւնե գաստ էթտի , հիյ
լէսի զահիլե չըգուպ լիսանե կէլմէսին տէյու՝ կեօյա
ալահըն վե փատիշահըն իզղէթի զայրէթինտե օլա
րուգ՝ իճրայի առալէթ հտէր կիպի , հար հտէր քի
օրուճ դութուպ՝ վե իքի շահիտ տիյնէտիւպ՝ պատէ
հու հօլտիւրէլըր : Անճագ պու հարարե վուգուի օ
լանէր անըն զատտարըղինի տույուպ՝ տահա զիյատե
լիսանե կէլտի իսհտե , հպէտի գալտ էթմէզ , զըրա

նաբովթուսն հօլտիւկինի տուլուսն՝ , աբաաբա տէր
 քի գալգ զապթ էթ պաղը . զիրա նաբովթ հօլտիւ :
 Վէ աբաաբ մասլահաթը անկլատըգտէ նահագ եհրէ
 նաբովթ հօլտիւ տէյու , հավապընը երութուպ չուլ
 կիլինիր , լաքին մէզպուրէի թէքտիր էթմէզ , պա-
 խուսուս՝ կէոյա միւլք սահիպի օլմուշ կիպի կիտէր . քի
 պաղը զապթ հտէ : Մէզպուր տահա եօլտէ իքէն ,
 ալլահըն հմրի իլէ՝ եղիա փէյղամպէր անէ գարշը չը-
 գուպ՝ հօրթիլ սուրէթ իլէ տէր . քի , նաբովթուսն
 գանընը քէլփէր՝ վէ խընդիրէր ներէտէ եալատըլէր
 իսէ , սէնին գանընը տախի անտէ եալատըլէր , վէ նի-
 ճէ քի յերօթուվամըն՝ վէ բաասըն ճինսի՝ գըլըճտէն
 կէչտի , քէզա սէնին ճինսին տախի գըլըճտէն կէչ-
 սին . վէ յեզաբէլին թէնինի քէլփէր եհսինլէր :
 Պէլի աբաաբ՝ եղիպը տիւլման պէլլէլիւպ , անըն Կու-
 միսիլլիւ ճէվապլէրի քէնտինէ ղայէթ աղըր վէ կիւճ՝
 կէլտի իսէտէ՝ գապահաթ քէնտինին օլտուղինի պիլ-
 մէկ իլէ՝ փիւլման օլարագ հավապընը երութուպ չուլ
 կիլինիր , վէ աղլայարագ կիտիւպ օրուճ դութար ,
 զիրա պիլըր քի եղիանըն սիճիլ էթտիկի ղազէպ հէր-
 հաղ իճրա օլտա կէրէք :

Փէհմ հյլէ պուրատէ , քի կիւնահընը թանըյուպ թէ
 վաղիւ գալպ իլէ փիւլման օլմագ նէ գատար զիյատէ
 Ֆայիտէ տիր ինսանէ , զիրա եղիանըն սիճիլ էթտիկի
 ղազէպ՝ աբաաբըն վագթինտէ իճրա օլաճագ իտի ,
 լաքին մէզպուրուսն թէվաղիւ սուրէթ իլէ փիւլման օ-
 լարագ՝ հավապընը երութուպ չուլ կիլինտիկինէ , վէ
 աղլայարագ օցուճ դութաուղինէ պէտէլ , ալլահ ե-
 շիւյայա տէր . քի , անըն կիւնիւստէ ղազէպ վէրմէլիւպ՝
 օղլունուսն կիւնիւստէ վէրէյիմ՝ : Ֆիլհագիգա նիճէ

Ասէ տը (ցեղիա) տեսներ զի սորջացաւ աբաաբ յերեսայ իմոց .
 Վիւի զի ախկորեայ յերեսայ իմոց . ո՛չ ածից չարիս ցաւուրս՝ նի-
 սյու՝ ցաւուրս սրգւոյ՝ նի՝ ածից չարիս՝ ի վէր տան նի՝ . Յիւսի . 21 . 28 .

քի ալլահըն հմրինէ մոռալիւր հարեքեթ հտէն զազ
ղէպէ միւսթահագ օլուր , քեզա թէվաղիլիք պիրլէ
ալլահտոն հիճապ հտերէք փիւշմանլը հարեքեթի
կեսութերէն՝ զազէպտէն խէլաս օլուր :

Սիւալ 85 .

Սէքսէն իւշ սիւալտէ զէքր օլան օիւրնանի վատիշահը օղբերէն
օղլու , անի քի աքաաբէ էօլտիւրթէտի , վատինի իճրա էթտի մի .

Ճ. Իթմէտի : Քիրա իսրայէլին էյալէթիւտէն հեր
նէ գատար մէմէքեթ՝ քի սիւրեանի հիւքմիւնէ կէշա
միշ իտի , անլէրին ճիւմէսինի թէսլիմ հտերիմ տէյու
թաահոլտ էթմիշ իքէն , սայիր եէրլէրի վէրտի իսէ
տէ , ռամաթ տէնիլէն մէմէքեթի վէրմէզ :

Վէ աքաաբ իւշ սէնէ սապր հտիւպ՝ մէզպուր գաւ
լինտէ տուրմատըղի հալտէ , ռամաթըն իւզերինէ
ճէնկէ կիտէճէք օլուր : Վէ չիւնքի յուգա փատիշահը ԳՆ .
յօսափատ՝ աքաաբըն գըզընը (քի անըն իսմի գոթը ԻԲ
ղիա իտի) քէնտի օղլու յովրամա ալմըշ իտի , պու 2Մ
ճիհէթտէն մապէյիլէրինտէ հոգոգ փէյտա օլուպ՝ ԺԸ .
սամարիայէ կիթաիքտէ՝ աքաաբ անէ ազլիմ իզզէթ
վէ իքրամ հտիւպ՝ թէքլիշ հտէր քի , քէնտի իլէ
ռամաթըն իւզերինէ ճէնկէ կիտէ : Յօսափատ՝ պու
թէքլիշտէն խօշլանմատը իսէտէ խաթընը տախի գըր
մագ իսթէմէյիւպ՝ նաջարի թաահոլտ հտէր անըն ի
լէ ճէնկէ կիթմէկէ : Լաքին իսթէր քի , էվիլէա փէյ ,
զամպէր հի իլէ ալլահ սիւալ հտիւպ՝ անըն հմրի
իւզրէ հարեքեթ հտէ :

Վէ աքաաբ՝ բահաշ փութուէն փէյղամպէրլէրինտէն
տեօրթ եիւզ ատէմ գատար ճէմ հտերէք՝ մասլահա
թը անլէրի սիւալ էթտիքտէ , ճիւմէսի պիրտէն՝ կիթ
ալլահ սէնին էլիւէ թէսլիմ հտէր ռամաթը տէյու
գաթի ճէվապ հտերլէր : Պաթուսուս սեղեկիա նում

Քիմէսնէ՝ տէմիրտէն իբի պույնուղ եափուպ՝ պուռնար
իլէ սիւրեանիւերի վուրասըն տէյուլ՝ նահեմվար հարէ,
քէթ իլէ սեօյլէր : Ֆիամմա՝ յօսափատ անլէրին ճէ,
վապլէրինէ իթիգութ էթմէզ , զիրա անկար քի՝ մէզ
պուրլէր եալանձը քիմէսնէլէր օլուպ՝ միւրայլիլէր է-
տէրլէր , օ՝ էճիլտէն տէր քի՝ պուրատէ ալլահըն վիէյ-
ղամպէրի եօգ՝ ին՝ քի անէ սիւալ էտէլիմ :

Աքաաբ տէր քի՝ ալլահըն վիէյղամպէրի միքիա պու-
րատէ տիր , լաբին պէնիմ հագգըմտէ էյի սեօյլէմէ,
տիկի իլինն՝ անի ըհտտ էթտիմ :

Ֆիլհագիգա միքիա՝ ալլահըն էմրի իւզրէ նէ քի զու-
հուր էտէճէք իսէ , անի սեօյլէմէսի իլէ , աքաաբ ան
տէն խօշունմազ իտի , վէ լաբին յօսափատըն մաթլու-
պու իւզրէ՝ ոտէմ իրսալ էտէր քի միքիայի կէթիրէ :
Մէզպուր վարուպ միքիայի կէթիրի իքէն՝ եօլտա ան
մասլահաթը պէյսն էտիւպ տէր քի , ճիւմլէ վիէյղամ-
պէրլէր նիճէ ֆէթուհաթ իւզրէ սեօյլէտիլէր իսէ ,
սէն տաթի անլէր կիպի սեօյլէ , միքիա ճէվապ էտէր
քի , ալլահ նէ իլհամ էտէր իսէ , անի սեօյլէրիմ :

Հուզուրա կէլտիքտէ ռամաթըն իւզերինէ ճէնկէ կի-
տէյիմ մի՝ եօգսա կիթմէյէյիմ տէյուլ՝ աքաաբ անէ
սիւալ էտէր : Անճագ միքիա պիլիր քի՝ մէզպուր հեր-
հալ քէնտի վիէյղամպէրլէրինին տէտիլէինի էտէճէք
տիր , օ՝ էճիլտէն՝ կիթ ֆէթուհաթ օլուր տէտի իսէ,
տէ , աքաաբ՝ անըն ճէվապընըն դարզընտէն՝ քէնսահի
սեօյլէտիլէինի անկլամազ իլէ , իէմլին վէրտիրիւպ՝ աւզ-
ըուսունու սեօյլէ տէյուլ թէքրար սիւալ էթտիքտէ ,
ճէվապ էտէր քի՝ կեօրտիւմ իսրայէլի չօպանսըղ սիւ-
րիւ միտլի՝ տաղլէրէ տաղլըն շէր , վէ ալլահ տէր
քի՝ պուռնէրին սահլիպի եօգ , հերքէս քէնտի եերինէ
կիթսին : Պու ճէվապ իլէ աքաաբըն ճէնկտէ էօլիւպ՝
իսրայէլին վէրուշան հօլ իւզրէ՝ տաղլըւպ գաջաճա,
շի պէյսն օլմազ իլէ , աքաաբ՝ յօսափատա տէր քի ,

պէն մոռագաւտեմ տէմէտիմ մի ստեա՝ քի օ պէնիմ
հագգըմտէ էյի գեօյէմէզ :

Նապար գոլ աքաւարըն համագաթըղինէ , զիրա նիճէ
քի եալանճը փէյղամպէրլէր միւրայի սուրէթ ին քէն
տի մէրամի իւզթէ սեօյէտիլէր , խթէր քի միքիա տա
խի անէր կիպի սեօյէյէ , լաքին միքիա սահիհ փէյ
ղամպէր օլմաղ ին՝ ալլահըն ինհամը իւզրի թէքրար
ճէվապ հալուպ՝ անէրին խելաֆ՝ վէ շէյթանըն Թահ
րիքի ին սեօյէտիլէրլինի խապէր վերտիքտէն մատէ ,
աքաւարըն տաթի աւլէրին ճէվապընէ ալտանուպ՝ ուա
մաթա կիթտիկինտէ հօլէճէկինի պէյան հթտի իօէ
տէ , մէզքէր սեղենլիա՝ Թահամմիւլ հտէմէյիւպ շա
մար վուրուր միքիայէ , զիրա անըն էթտիկի ճէվապ
լէրէ իթիգութ հթմէզ : Միքիա անէ տէր քի սէն
տախի զլըր օլան զազէպին իճրա օլտուղի կիւն , օտա
տէն օտոյէ գաջուպ խէվէ հտէրէք կիլլէնէճէք եհր ,
արոյտսըն : Օլ պապտէ աքաաք կիւճէնիւպ՝ հմը է
տէր քի միքիայը հափքսէ գօյալէր , Թա քի քէնտի
ճէնկտէն սելամէթ ոյիլէ կէրի տեօնէ : Միքիա անտէն
խէվէ էթմէյիւպ ճէվապ հտէր՝ քի էկէր սէն սեղ
մէթ կէրի տեօնէր իսէն , ալլահ պէնիմ ին սեօյէմիշ
օլմասըն : Պունտուն գաթի նուդար , սեօյէտիկի մութ
լոգ թէքմիլ օլաճաղի ճիւմէյէ մալիւմ օլմագ իջիւն ,
անտէ պուլընտն ագքէրէ , ճիւմէնիլտէ իշիտին տէյ ,
ու նիտա հտէր , քի մասլահաթ իճրա օլտուգտէ ,
անկլայտէր ալլահըն գուտրէթինի : Միքիանըն ճէվապ
լէրինի յօտփատ իշիտիւպ՝ աքաաքըն Թէքտիր օլաճա
ղինի սահիհ պիլտի , անճադ՝ սեօղիւնիւ կէրի ալմըշ
օլմասըն տէյու տնըն ին ճէնէ կիտէր : Աքաաք տա
խի՝ միքիանըն սեօյէտիկինէ հէք նէ գաաաք ինանմա
աք իսէտէ , իշիլլէ վարմաղ ին՝ քէնտի հավապընը
յօտփատա կլոթիւրի , վէ քէնտի պապաղը աւքէր էպ
վապը կիլիւպ՝ գօջու ին կիտէր , քի տիւշմոն քէնտի

նի Թանըմասըն : Գեհմ էլլէ արաաբըն սեֆիլ հալնի ,
քեօթիւ ֆէյլինի տեկէլմէյիււյ՝ գըլղընը տեկիլտիբիբի ,
քի զազէպտէն խելուս օլա :

Պէ գարաթէյին ճէնկ իւզըն օլոււյ՝ սիւրեանիլէր յօաա
փաւը կեօրիւնճէ , իսրայէլին փատիշահը պու տըր
տէյու՝ անքն իւզէրինէ հիւճմ հտէրլէր : Զիրա սիւր
եանի փատիշահը քէնտի ոսքերինէ Թէնպիհ էթմիշ
իտի.քի , ճէնկտէ սայիր քլմնէյէ տիգաթ էթմէյիււյ՝
ֆէդաթ իսրայէլին փատիշահընը պուլոււյ՝ անի էօլ
տիւրէլէր : Զօսափատ մասլահաթը անկլատըգտէ , նի
տա հտիււյ՝ քէնտինին իսրայէլ փատիշահը օլմատըգի
նի պէյան էթմէկ իլէ՝ պախուսուս քի ալլահըն եար
աըմը իլէ՝՝ խելաս օլտու իսհտէ , էօլլւմ տէրէճէսի
գօրգու չէքտի : Պէ ճէնկ զայիթ շէտիտ սլտուղի
հալտէ , արաաբա պիր օգ. ըասթ կէլիււ պ եարալան
մաղ իլէ , անի ճէնկտէն տիշարը չըգարըրլէր :

Մէզպուրուն եարասընտէն օ տէրէճէ գան ագար , Թա
քի գօջու գան իլէ տօլաթ , վէ ագչամ օլոււյ գօջու
նուն իշինտէ էօլտիւքտէ , փատիշահ էօլտիւ տէյու՝
իսրայէլին օլտուսունտէ Թէլալ չաղըրմաղ իլէ , հերա
քէս տաղըրոււյ կիտէր քէնտի մէմլէքէթինէ , վէ ա
բաաբը կէթիրիււյ սամարիատէ տէֆն էտէրլէր ,

Վադաա՝ պալատէ պէյան օլտուղի մէնպալ իւզըն ,
Թէլմիլ օլտու միքիանըն ճէմապը : Պէ տախի (նիճէ
քի սեքսէն իւջ սիւալտէ դիքր օլտու) աբաաբ՝ քի
սիւրեանի փատիշահը աղերին օղլունու էօլտիւրմէյ
իււյ սաղ պըրագոր , անէ պէտէլ քէնտի էօլիւթ
մէզքիւր փէյլամպէրին սիճիլի իճրա օլտու :

Պունտան գաթի նաղար , անըն պլնտիկի գօջու , վէ
հեր Թագըմը , քի անքն գանը իլէ միւլէմմա օլմուշ

1 Իբրև տեսնի իշխանք կառայն գլխավորտա . և. առեն Նոքա . և
է արքայն իլի . և. շուրջ եղեն զնոլա պտաբուրմէլ . և. գոյնաց
յօսալատ . և. տէր ապրէցոյց զնա . 2 Մհոց . 16 . 31 :

խոյն , օսամարիստե օրոն համուղուն օռլյու իլն անէ .
 րի հայգարլեր . խնդրեր վն քնլեր անն գանընը
 ետլատրկերինստե , եղև փեղամաւերին ճեվապը տա
 խի թէքմիլ օլտու , անի քի մուգատուեմ աքատըն հագ
 գընտե սեպլեմիլ խոյն , նիճե քի սեքօն տեօրտ սիւ
 ալտե պեյան տըր :

Սիւալ 86 :

Աքաւար հօլեւոյ՝ անն օրքերի Ֆիրար հախնէ , յուդա վատիլա
 հը մեզլեր յօսափատ սեւամեթ իւղքի երուսաղէմէ կելտի մի :

Զ . **Սիւալի :** Լաքին աքաւար իլն ճեմէն կելթտիկի ի 2Մ^{իմ}
 չիւն՝ յեու փեղամուկեր անն գարըն չըգուպ տեր քի , ԺԹ .
 սէն կիւնահքեարե եարտըմ հտիւպ՝ տըտհըն րէտօ
 եթտիկի իլն հիւսիւյեթ հթմէն պետեղ ալահ սա
 նա զաղեպ հտեճեք խոյն , վն լաքին սէնին գալպին
 ալահա սօղրու օլտու՝ յուդանըն էյալթ ինտեն փութ
 լերին սեղաներին վն օրմանլերին գալտըրտըղին իւ
 չիւն՝ թեքտիր հթմէտի սէնի : Փեղամուկերին պու մի
 սիլլե ճեվապլերի՝ տեղիլ քի եալընը ագթմ իթտպ օլ
 տու յօսափատա , քի պիր տահա ալահըն հմրինէ մու
 ղայիր օլան քիմնէ իլն իւլթեթ հթմէյե , իլա քի ա
 վիմ թեսեւա տալիս օլտու՝ մուգատուեմ հեր նէ գա
 տար փութա տայիր շէյլերի տեֆ հթտի իսետե , պու
 տեֆա ղիյատե զայրեթէ կելմէն իլն՝ պիլ նեֆս քեն
 տի հիւքմ հթտիկի եերլերի կեղիւպ՝ վն նօմօսե մու
 ղայիր օլան շէյլերի թեքրար տիգաթ պիրլե թեճեօ
 սիւս կտիւպ՝ գալտըրտըգտեն մատե , մախսուս հա
 քիմ թային ետեր հեր մահալե , քի ճեմաեթէ նօմ
 սու թալիմ հեղեր : Վե տալի տեֆաթէն թէնպիհ
 հտեր՝ քի ալահըն գօրդուտուտու գալպլերինտեն չը
 գարմիյուպ՝ ատալեթ իւղքե շերկաթ կեօքլեր , քի
 թեքտիր օլմայուկեր :

Ֆինանսական յօսափառ հեր վեճի իր ալլաճըն իգաւոյ
 թընտէ օլնու իլէ , ճէմի տիւշմանէրինի ֆեթհէ
 2Մաս տիւպ ազիմ շէրէֆ քեսպէ եթտի : Նիճէ քի տմնու
 Ի փ վէ մօվաբը , վէ տախի սայիր փութփէրէսթէր ճէմ
 օլնու , դայէթ քիւլլէյէթլի ասքէր իլէ անըն իւզէրին
 նէ կէլտիքլէրինտէ , տիւշմանըն չօղլուղինէ նազարէն
 խէվլի եթտի իսէտէ , թէքմիլ գալպ իլէ ալլաճա օւ
 մուտ էտիւպ , ճէմանէթէ թէնպիհ էտէր քի սրօւճ
 դութարագ նիյազ էտէլէր , փէնտի տաթի տաճարտէ
 տուայէ տուրուպ՝ ալլաճըն գուտրէթինի վէ իսրայէլէ
 էթտիլի ինայէթի թագըրը պիրլէ նիյազ էտէր , քի
 խէլաս էտէ քէնտիլէրինի տիւշմանըն էլինտէն :
 ճէմանէթ տախի էր վէ նիսվան՝ չօճուգլէրի իլէ անտէ
 օլնու՝ յօսափառըն նիյազը գապուլ օլտուղինէ տէլա
 լէթ , ալլաճըն իլճամը իլէ , զէքնէն ճինանտէն ոզի
 էլ նամինտէ պիր աստէմ տէր քի , գօրդմայըն , պու
 ճէնէ սիզին տէկիլ , իլա քի ալլաճըն տըր Եարըն տիւշ
 մանըն իւզէրինէ վարմազէ խէվլի էթմէյին , զիրա ալ
 լաճ սիզին իլէ տիր : Օլ պապտէ ճիւմէսի էէքտիլ ալ
 լաճա սէճտէ գըլուպ մէմսուն օլտուգտէն մատէ , զէ
 տաղիլէր տախի իւճէ սէս իլէ՝ ալլաճա տուա էտէր
 լէր : Վէ սապահ օլնու տիւշմանըն իւզէրինէ վար
 աղլէրինտէ , յօսափառ թէքրաթ թէնպիհ էտէր ճէ
 մանէթ՝ քի ալլաճա վէ անըն փէղաճպէրլէրինէ իթի
 դաթ էտէլէր՝ քի ալլաճ քէտէրտէն խէլաս էլլէսին
 քէնտիլէրինի : Վէ զէպուր սգույարագ տուա էտիւպ
 ալլաճըն ինայէթինի վէ գուտրէթինի իթիրաթ էթմէ
 կէ պաշայընճէ , հիքմէթուլաճ՝ տիւշմանըն պէյննտէ
 նիզա հասըլ օլնու՝ պաշարլէր պիրի պիրլէրինի գըր
 մաղէ : Ֆէհմէյլէ պուրատէ քի թամ իթիգաթ իւզ
 լէ ալլաճըն գուտրէթինէ վէ Եարուրէն ումուտ է
 տէրէք՝ ճէմիլէթ իլէ նիյազէ տուրուպ օրուճ դութ
 մագ՝ նէ գատար զիյատէ մագպուլ տըր ալլաճըն ին

տինստէ • զիրա տիւշման քի զոյնթ Զէսիմ ասքէր իլէ
կէմիշ իտի • ալլահ անլէրին մնայէնինէ նիֆադ պը
րազմադ իլէ յոսափատը ունուտուպ՝ քէնտի քէնտիլէ
րինի օ տէրէճէ գըրարէր • թա՛ քի պիր քիմնէ սադ
գալմադ անլէրտէն • Յոսափատ վէ անըն իլէ օլան իս
րայէլ Զէմաեթի՝ տիւշմանըն քիւլլիյէն հէլաք օլտու
ղինի կէօրիւնճէ • անլէրին օրտուլէրինի թալան էտէ
րէք՝ հայվանաթ վէ հէր նէ քի վար իսէ՝ Զիւմէսինի
իւլէ կէննէ տէկին անճագտէ տէվլիլիւպ՝ տեօրտիւն
ճիւ կիւն պիր էայլա մահալտէ Զէմ օլուրէր • վէ ան
տէ թէքրար ալլահա տուա էտիւպ զայէթ մէմնունիյ
էթ իւղրէ շիւքր էթմէկ իլէ օ մահալն իսմինի տուա
էայլասը չաղըրըրէր ¹ : Պատէհու աղիմ շաղըդ պիր
լէ սադ վէ պօուու չալարագ երուսաղէմէ կէլտիլլէ
րինտէ • տաճարա կիտիւպ մէմնուն օլուրէր ալլահ
տան • Պու միսիլիւ միւճիւղաթ իլէ յոսափատըն տիւշ
մանլէրինին թէլէֆ օլտուղինի Զիւմէ փատիշահէր ի
շիտիւպ • պալուուուս քի ալլահտան անլէրին գալպի
նէ գօրգու տիւշմէկ իլէ ² • յոսափատ տիւշմանտէն
պի քէտէր օլուպ՝ վէֆաթընէ տէկին ասուտէ հալ
իւղրէ րահաթ գալտը :

Փէգաթ՝ իսրայէլ փատիշահը աքսաբըն օղլու դըղի
ա իլէ թիճարէթ խուսուսիմտէ իթիֆագ էտիւպ շիր
քէթլլէք էթմէսի իլէ • ալլիմ քէտէրէ օղրատըգտէն
մատէ • վիշլլամպէր էլի իլէ տաթի՝ ալլահ թէքրար
իթապ էտէր անէ քի • քեօթիւ ատէմ իլէ իթիֆագ
էթմէյէ • Զիրա յոսափատ գըրմըր տէնիլէ վարըն
Զէ հիւքմ էթմէկ իլէ • մէղքիւր դըղլուա իլէ անտէ

¹ Յաղագս այնորիկ կոչեցին զանուն տեղւոյն այնորիկ՝ հովիտ
օրհնութեան • 2 Մատթ • 20 • 26 •

² Եւ կընն արհաւիրք ՚ի տեառնէ ՚ի վերայ նմ թաղաւորուէց
երկրի • ՚ի լսելն նոցա՝ Էթէ տէր Էտ պատերազմ ընդ հակա
ռակորդսն իսրայէլի • 2 Մատթ • 20 • 29 •

իւնման վէ կէմի ետիտըրըւեր՝ քի ուզող մահալէ, Թափ
րէ կէմի իրսալ հտէրէք՝ ալթուն կէթիրտէլէր : Ինն
Լաքին ալահ պու լշէ ըիղա օլմատըլնտէն՝ օ կէմի
լէր փարալանուպ զայ օլտուլէր : վէ ոնլերին զայ օլ
տուղինին խապերի տահա կէլմէզտէն հօլլէլ ալահըն
իլհամը իլէ հղիաղար փէյղամպեր՝ յօստփատա տէր
քի , որողիա իլէ մուհապպէթ հթտիկին իջիւն , ալ
լահ սէնին կէմիլլէրինի Թէլէ-ի հթտի : Մէզպուր պու
ճէփապը իլխաինճէ , իղսաթ հտիւպ կէրի տուրուր
մասլահաթտէն , լաքին որողիա՝ պու քէտէրի ալահ
տան պլլմէլիւպ՝ Թէքրար կէմի ետիտըրմագ իսթհաի
իսհտէ , յօստփատ անըն իլէ իթթիփագ հթմէլ՝ քի
ալահըն հմլինէ մուղայիը իլտէ պուլունմայէ :

Սիւս 87 .

Պալտտէ մէղքիւր աքսաբ. Էօրուքտէ , քիմ օլտու իսլայէլ
փատիլահը :

Դ . Ճ . Ենն օղլու որողիա : Մէզպուր տախի փէտէրի Ուսն

Ա . Ենն քեօթիւ ֆէյլնէ մէլ հտիւպ՝ բահաղ փուլթա
Թափըմանը իլէ՝ անճագտէ իքի սէնէ մըգտարի փա
տիլահըրգ հտիւպ՝ զայլէթ սէֆիլ հալ իւզրէ հօլտիւ ,
զիքա սաւարիտտէ հօլինին իւսթ դաթընըն փարմագ
լըլինտէն տիւլիւպ՝ հօլիւմ՝ հիլէթի քէտէրլէնտի :
Խասթէլիկինտէն խէլաս օլսաաղլնի պիլմէք իջիւն , ալ
կտրան տէնիլէն փուլթիւրէսթ մէմլէքէթինէ ատէմ իլ
սալ հտէր՝ քի անտէ օլտն լահաղ փուլթտէն խապեր
ալա : վէ հղիա փէյղամպեր՝ մէլայլիքին քէնտինէ պիւ
ան հթմէսի իլէ , անլէրէ գարչը չըգուպ՝ մէկէր իս
րայէլտէ ալահ Լաթիլ տըր՝ քի փուլթա սիւսալ հթ
մէկէ կիտէրսինիլ տէյու՝ որողիանըն շիփա պուլմայ
ուպ հօլէճէկինի սիճիլ հտէր : Մէզպուրլէր՝ անի Թա
նըմատըլէր իսհտէ , սէպլէտիկի քէլտըլէրէ նագարէն

փէյլամպեր օլտուղինի ֆէհմ հտէրէր : վէ տէրհալ
կէրի տեսնիւպ՝ անշն ճէվապէրինի նաղլ հտինճէ՝ , ու
քողիա անկար քի եղիա տըր անէրէ գարշը չըգուպ
պու ճէվապէրի հտին : Չէ անըն կարմեւոս տաղինտէ
սաքին օլտուղինի պիլիւպ , էլլի ատեմ իլէ պիր պեօ
լիւկ պաշը իրսալ հտէր քի անի կէթիրէլէր :
Մէզքիւր պեօլիւկ պաշը կիտիւպ՝ հիւքմ սուրէթի ի
լէ՝ ես՝ ալլահըն ատեմի՝ փատիշահ սէնի չաղըրտը ին օ
րատէն տէտիքտէ , ճէվապ հտէր քի՝ եկէր ալլահըն
ատեմի իսէմ , կեօյտէն աթէշ ինիւպ եադսըն սէնի՝
վէ սէնին ատեմէրինի : Եղիա պու ճէվապը սեօյլէլին
ճէ , հիւքմէթուլահ հեման կեօյտէն աթէշ ինիւպ
եադտը անէրի՝ : Ուքողիա անիքին թէլէֆ օլտուղի
նի պիլմէյերէք՝ վէ նէ սէպէպ իլէ կէլմէտիրէրինի աա
խի թասիհ էթմէյիւպ , թէքըար էլլի ատեմ իլէ պաշ
դա քիմնէ իքսալ հտէր՝ քի եղիպը աճէլէ դութուպ
կէթիրէ : Պու տախի կիտիւպ՝ ես՝ ալլահըն ատեմի ,
չափըդ ին անտէն տէյու հիւքմ էթմէսի իլէ , եղիա
էվլէլէրի պեօլիւկ պաշըյէ սեօյլէտիկինի պունա տախի
սեօյլէլինճէ , կեօյտէն եկէն աթէշ ինիւպ՝ անէրի տա
խի եադտը : Ուքողիա թէքըար էլլի ատեմ իրսալ էթ
տիրտէ , պու տէֆա կէլէն պեօլիւկ պաշը՝ էվլէլէրի
լէրին թէլէֆ օլտուղինի պիլմէկ իլէ , եղիանըն հսնիւն
տէ տիղ իւզէրինէ տիւշիւպ՝ դայէթ թէվաղիւ օու
րէթ իլէ , ինայէթ էթ գօւլէրինէ՝ ես՝ ալլահըն ատե
մի տէյու նիյուղ էթտիկինտէ , մէլոյիք եղիայէ տէր
քի կիթ իսէլի էթմէ : Ոլ ոյապտէ տաղտէն ինիւպ
դըրդիանըն եանընէ վարտըլի հալտէ , մէզպուր տա
հա պիր ճէվապ էթմէզտէն , պալատէ զիքը օլտուղի

Ճ Պատառնանի ետ եղեալ՝ և ասէ ցլիոնապետն . եթէ այր այ
եմ ևս , ինչէ հուր յերկից՝ և կերէցէ զբեզ . և զյիսուսդ
քո . և էջ հուր յերկից . և եկեր զնա՝ և զյիսուսն ճորտ .
4 թ. 4 . 1 . 10 .

մէնլու իւզրէ՝ նիճէ քի անըն առեմէրինէ սեօյլմիշ
խտի , քէնտինէ տախի սեօյլէյիւպ՝ փուխ սլուլ էթ
մէկէ առեմ իրսալ էթտիկին իշլուն , տեօշէկինտէն ին
մէյերէք Եօշսին տէտի իսէտէ , զինհոր ճէվապ էթ
մէկէ գաւորը օլամազ , վէ եղլտ տեօնիւպ կիթտի
կինտէ , Եսլուր դքոզէա :

Սիւալ 88 .

Պատէհու՝ եղլտ նիճէ օլտու :

ԳԼ . Ծ . **Ա**լահըն միւրատը ալիյիսի իւզրէ կեօյէ նազ
Բ . օլունտու : Վէ լաբին՝ նազ օլունմաղտէն ագտեմ քէն
տինէ տախի մալում օլմաղ իլէ , եղլտէ իլէ պերտպեր
գաղգաղա տէնիլէն մահալէ կիտիւպ՝ անէ տէր քի
սէն օթուր պուրատէ , ալահ պէնի բեթէլէ իրսալ
էթտի : լաբին եղլտէ տախի պլլ լուծփու պարի մաս
լահաթէ վուգուֆ օլարագ , անտէն այրըլմայուպ
կլտէրլէր բեթէլէ : Անտէ տախի՝ սէն օթուր , ուլահ
պէնի երիքովա իրսալ էթտի տէտի իսէտէ , եղլտէ
եէնէ այրըլմայուպ կիտէրլէր երիքովա : Վէ եէնէ տէր
քի , սէն օթուր պուրատէ՝ ուլահ պէնի յորդանանէ
իրսալ էթտի , եղլտէ եէնէ այրըլմաղ անտէն :
Բեթէլտէ վէ երիքովտէ օլան մէթէպլէրտէ օգույ ,
ան իլլմ թալիպլէրի տախի , քի անլէր ապիզ քիթապ
տէ փէյլամպեր Եվատը իսմի իլէ անըլլուր , եղլտէյէ
պէյան Ետէրլէր՝ օ կիւն եղլտնըն կեօյէ նազ օլաճա
ղլինի : զերա ալահ անլէրէ տախի իլհամ էթմիշ խտի ,
եղլտէ ճէվապ Ետէր քի , պէն տախի պիլիլիմ աուս օ
լուն : Իստի եղլա՝ վէ եղլտէ պերտպեր յորդանանէ
կիթտիքլէրինտէ՝ մէզբիւր թալիպլէրտէն Ելլի առեմ
անլէրին արտըլլուր ուղագտէն կիտէրլէր քի եղլտնըն
Եեօյէ նազ օլտուղլինի կեօրէլէր , Եղլա ջալըն քէնա ,
1 Եւ ասէ (Եղլտէ) գիտեմ Է Էս . լուս լըրուք . 4 Թագ . 2 . 5 .

բընտ վարուպ մէջին հսկապընը չայտ վուրունճէ , չայ
 իքի պիտիւններէք՝ գարատան կէջերէն գարչը դարա-
 փա . մէզ քիւր կէլի ատեմ տուրուրէն չաքն պու դա-
 րափնտէ : Օլ պապտէ եղևա՝ եղևսէյէ տէր քի՝ տա-
 հա սէնտէն այլըմըլ տէկիլ իքէն՝ տիլէ նէ քի իսթէր
 իսէն . օ տաթի վիշղամպերլիք վէ միւշիւզաթ գոււլ-
 վէթի տիլէր՝ : Լաքին զանն եթմէ քի՝ եղևսէ քէնտի
 նէ շէրէփ օլտուն տէյուլ պու միսիլլիւ տիլէկ էյլէտի ,
 իլա քի ալահըն մէճտի վէ անըն միւպարէք իսմի շէ-
 րիփի իջևն՝ քի փութա թափընանլէրի թէքտիք եթ-
 տիկիտէ՝ քեթիւլ փէյիլտէ օլանլէր իպրէթ ալարագ-
 թեւպէ տէյիլէր , վէ իդաթտէ օլանլէր թէսէլա օ-
 լալէր : Ձիրա չեւքի եղևայէ պէտէլ վիշղամպեր օլա-
 ճագ իտի՝ օ հշիլտէն լաղըմ իտի՝ քի անէ տալսի միւ-
 ճիւզաթ գոււվէթի ինայէթ օլտ : Լաքին պու քէրէմ
 ալահըն րէյինէ մէնուտ մապահաթտէն օլմաղ իլէ , է-
 դևա ճէվապ հտէր քի՝ կէկեր կեօյէ նագլ օլտուղիմի
 կեօրիւր իսէն՝ մաթլուպուն թէքմիլ օլտուն , վէ կէկեր
 կեօրմէղ իսէն՝ օլտալն : Վէ պերապեր սեօհպէթ է-
 տերէք զիտէր իքէն՝ հիքմէթուլահ անլտէ կեօյտէն
 աթէշ շէրլի արապա վէ աթ՝ նուրանի պուլուտ իլէ
 պուհուր հտիւպ՝ իքիսիսի պիլրի պիլրիտէն այլըա-
 րագ , տէրհալ եղևա նագլ օլտունուր կեօյէ՝ :
 Պու պապտէ աթէշտէն արապա վէ աթ , եղևանըն
 զայէթ շիտտէթի աշգընէ վէ մուհապպէթինէ տէ-
 լալէթ անլլանըր , զիրա մուհապպէթի ալահտա
 օլմագ իլէ՝ տայիմա անըն միւպարէք իսմի շէրիփինին՝
 վէ մէճտինին զայրէթի իլէ , իսրայէլ ճէմաթիինին իս-
 լահիլ նէֆս օլմոսընէ արզուբէշ օլտուլլիտէն , փու-
 թա մէլլ հտէնլէրի աթէշ կիպի շիտտէթի զագէպ իլէ

1 Այսէ եղևսէ . Եղևի կրկին ոգի քո ՚ի վր իմ՝ . 4 Թագ . 2 . 9 .

2 Այստ կապ հրեշնք և երկարք հրեշնք , անջրպտցին ՚ի մէջ
 երկնայ . և վերայալ եղևա շարժմամբ . Երկինս . 4 Թագ . 2 . 11 .

Թեքտիր հտերէք սալի՜հ քիմէսնէլէր անըն հարէքէ ,
 Թինտէն սղիմ Թէսէլա քէսպ հտերլէր , վէ կիւնաս
 քեարլէր հէյպէթտէ գալուպ զայեթ խէվի իւղրի օ
 լուր իտիլէր : Փիլհագիգա՝ Ճիւմէսինէ ալահըն էմ
 ըինի պէյան էտիւպ անլէրի կիւնաստէն հըրդ էթմէք
 արզուսի իէ օ տերէճէ զայրէթ հտէր իտի , Թա
 քի՝ կեօյա Ճիւմէ իսրայէլ ճէմանէթինի եալընդ քէն
 տի Թալըյուպ իտարէ հտէր հիսապը : ()՝ էճիլտէն է
 ղիսէ անի ճէնկ արապասընէ վէ ճէնկեալէր աթըր ուս
 քէրէ Թէշլի՜հ էտիւպ՝ սէն իտին իսրայէլն գուվիէ
 Թի՝ վէ իտարէ հտէնի տէյու ալուսըրու նիտա էթ
 տի ¹ : Վէ եղիա կեօրիւնմէղ օլուպ , եղիսէ եալընդ
 գալտըղի հալտէ գասալէթ պիրլէ էսվապըր երթ
 տը իսէտէ , եղիա քէնտի մէշին էսվապըր անըն իւ
 ղէրինէ կեօյտէն պըրագմաղ իլէ , աղիմ Թէսէլա օլ
 տու եղիսէյէ օ մէշին էսվապ : Նիճէ քի տեօնիւպ
 յորգանան չայըն քէնարընէ կէլտիքտէ , անի սույա
 վուրտորագ ալահա նիյաղ էթմէն իլէ , քէլ էվվէլ
 չայ իքի պեօլիւնտիւ , վէ եղիսէ չայըն պէրի եագա
 սընէ կէչտիկինտէ , մէգքիւր իլիմ Թալիպլէրի անի կեօ
 ըիւնճէ , եղիանըն ըուհի՝ եղիսէնին իւղէրինէ էնտի
 տէյիւպ՝ Թէմէնա հտերլէր անէ ² : Փիլհագիգա՝ մէղ
 պուրլէր սահի՜հ պիլտիլէր եղճանըն կեօյէ նագ օլտու
 ղինի , անճագ՝ պէլքի ալահ անի պիր տաղ՝ եախօտ
 պիր Թէփէ իւղէրինէ պըրագտըր տէյու , իսթէրլէր
 քի ատէմ իրսալ էտիւպ տրայալէր , եղիսէ եօլամայ
 ըն տէտի իսէտէ , անլէր զայեթ իպըամ էտիւպ , ե
 ղիսէ տախի ըիղա օլմաղ իլէ , էլլի տտէմ իրսալ էտէր
 լէր եղիալը արամաղէ • մէղպուրլէր իւջ կիւն կէզիւպ՝
 պուլամաորդլէրի հալտէ տեօնէրլէր երիքովտ :

¹ Եւ եղիսէ հայեր • և աշտուտիւր • հայր • հայր • կապդ
 իսրայէլի և հեծեալ նորա • 4 Թա 4 • 2 • 12 :

² Ասէն , հանգեալ ոգին եղիսյի ՚ի վր եղիսէ • 4 Թա 4 • 2 • 15 :

Թագ
Ին

Վէ չլինքի՝ եղիսէյէ փէյղամպէրլիք վէ միւրախաղաթ
գուլիլէթի . քէրէմ՝ օլտու , երիքովուն էհալիսի՝ անէ
տէրլէր . քի , մէմէքէթիմիզ էյի տիր , լաքին սույու
քեօթիւ , մահսուհ հասըլ էթմէյիւպ՝ ինսանէ վէ հայ
վանէ տախի քէտէր վէրլիր : Եղիսէ՝ պիր ճէտիտ տէս
թի կէթիրտիր , վէ անէ թուզ գոյուպ սույուն չոգ
տըղի եէրէ թուզու տէօքէր , վէ ալլահ պէօյլէ էմը
էտէր . քի՝ պու սու էյի օլտուն տէտիքտէ , հիքմէթ
ուլլահ աճը սույու՝ էյիյէ թէպտիլ էթտի :
Փէհմ էյլէ , լեղիզ սույու՝ թուզ պըրագըլսա ֆէնտ
պուլուր , լաքին ալլահն գուտրէթի պէյան օլտուն
տէյու , եղիսէ աճը սույա թուզ պըրագուպ լեզիզ
էթտի : Եղիսէ՝ անտէն բէթէլէ կիթմէլի օլտուգտէ՝
չէհիլին չօճըզլէթի ղայէթ թէրպիյէսիզ վէ պի ա
տէպ օլուպ՝ անի ժէզագ էտէրէք , տաղ չաղըրըրլէր
անէ ¹ : Եղիսէ անէրէ ճէվապ էթմէք իօթէմէտի ի
սէտէ , տրտըրըրա կիլիւպ տահա ղիյատէ անի մա
գարա էթտիքլէրինտէ : Լանէթ էտէր անէրի . վէ հէ
ման օրմանտէն ի.քի սյը չոգուպ գըրգ ի.քի չօճուգ
փարալար անէրտէն : Պու ղաղէպ տէկիլ քի եաղըրը
երիքով էհալիսին , իլա ճիւմլէ իսրայէլէ տախի ա
ղիմ իպրէթ օլտու . քի հէրքէս էվլաուընը թէրպիյէ
էտէ , վէ ալլահն փէյղամպէրիյին իզզէթինի թա
նըյա : Եղիսէ՝ անտէն կարմէլտ տաղինէ վարուպ պա
տէհու կէլիր սամարիայէ :

Սիւալ 89 :

Պալատէ մէղիւր իսրայէլ փատիշահը որպիտ քի էօլտիւ : պա
տէհու քիմ փատիշահ օլտու իսրայէլէ :

Ճ . ¹ Զոյ գարնտաղը յովրամ : Զիրա որպիտնն էվ Յովր
լաու օրմաղըլինտէն , տըրաք քէնտի սաղլըղինտէ

Յովր
Գւ
Գ

1 Մինչ գէու ելաներ զճանապարհն մանկի մանրիկ ելին ՚ի քա
ղաքէն . և աղաղակէին ՚ի նա . և ասէին . Ել կնտակ , ել կըն
տակ . 4 Թագ . 2 . 23 :

յովրամը փատիշահըղէ մլխղիմ՝ եթմիշ խոի :

Պէլի յովրամ՝ բահաղ փուծու գապուէ եթմէ փւպ
անըն մահալեքինի եղգոր , անդրի քի աքաաբ ետփ
մըշ խոի , լորին , քեմալի մէրթեպէ ալահըն հմրինէ
տախի իգաաթ եթմէտի : Զիրա ճեմաեթ երուսաղէ
մէ կիթմէսին տէյու , յերօբովաւորն եամիողղի ալծուն
տանալերի գալորըմաոր , օ հճիլտէն անըն կիւնահը
նէ , քէնտի տախի իլհադ օլտու :

Ղէ չիւնքի մոխաբ փատիշահը՝ հղ գառլիմ խարայէլին
փատիշահընէ սէնէմի եիւղ պին մարեա , վէ եիւղ
պին էրբէք գոյուն վերկի վերկի խոի , աքաաբ եօւ
տիւքտէն սոնկրա տսի օլուպ՝ մեթատ օլանը վէրմէ
տի իսէտէ , մէղքիւր դքողիա անի թէքտիր եթմէ կէ
վադըթ պուլսամպուէ կօլմէսի իլէ յովրամ՝ մովաբըն
իւղէրինէ ճէնկէ կիթմէլի օլուր , վէ յուղա փատիշա
հը յօսափատու տախի խապէր հտէր՝ քի պիլ իթթի
փագ կիտէլէր : Յօսափատ անըն իլէ մուհապպէթ
իւղրէ օլտուղինտէն , թաահուտ հտէր պերապէր
ճէնկէ կիթմէկէ : Պուստան գաթի նաղար , եղօմ
էյալէթինին փատիշահը յօսափատըն թահգի հիւք
միւնտէ օլմաղ իլէ , անի տախի սպուպ իւջ փատիշահ
եէքտիլ զայէթ ճէսիմ ապէր իլէ մովաբըն իւղէրինէ
կիտէրլէր : Լաքին չեօլ գարափընտէն կիտիւպ եէտի
կիւն սու պուլունմայընճէ , ալահ պիղի մովաբըլէրէ
գըրորըմաղէ կէթիլտի տէյու յովրամ շիքեայէթ եթ
տի : Յօսափատ ալահըն ինայէթինէ ումուտ եթմէկ
իլէ , պուրատէ ալահըն փէյղամպէրլէրինտէն , քիմնէ
վար իսէ , անըն էլի իլէ ալահա սիւսլ հտէլիմ տէ
տիքտէ , եղիսէ փէյղամպէրին անտէ օլտուղինի խա
պէր ալուպ , իւջ փատիշահ պերապէր կիտէրլէր ա
նըն օլտուղի եէրէ : Եղիսէ՝ յովրամը կէօրիւնճէ խօշ
լամմաղ , զիրա պիլի քի անըն գալպի տօղրու տէկիլ
աիւր , օ հճիլտէն տէր քի , սէնին նէ իշին վար պէ

նիմ իլէ , կիւթ վնտերինին վէ վալիտնինին փէյղամպէր
 ւէրինէ , եկէր յօսալատըն խամթըն օլմասա խտի , սա
 նա հպէտի պագմաղ խտիմ : Ֆիւհադիգա անլէրին նէ
 սէպէպ իլէ կէտիկինի պիւտի խստէ , յովրամա թա
 պիր ետիւպ հըրպանըն օլմաղ իլէ՝ ալահտան քէնտի
 նէ իլհամ օլմաղ քի ճէվապ վէրէ : Օ՛ հճիլտէն պիր
 ղէտացի կէթիլտիր՝ քի ղէպուր օգուսուն , ղէտացի
 ղէպուր օգուսմաղէ պաշլատըլի հալտէ եղիսէնին հը
 սը թէպէլն օլուպ , ալահըն իլհամըն անըն իւղերինէ
 ղուհուր կթմէկ իլէ՝ , տէր քի՝ տէրէտէ գուլուկէր
 դաղընը , բիւղկէար համէտէն , վէ եաղմուր կէլմէ
 տէն տօլուսն տէրէ սու իլէ : Վէ տախի տիւշմանը
 փէթհ էտէճէքլերինի պէյան էտէր՝ քի ալահըն
 գուտրէթինի թանըյալէր : Վագաա էրթէսի կիւն՝
 էրքէն եղօմ դարափընտէն ինույէթի պարի , օ՛ տէրէ
 ճէ ազլիմ՝ սէլ ղուհուր էտէր՝ քի օլտուգլէրի մահալ
 սու իլէ տօլար : Վէ մովաբըլէր՝ մէղքիւր իւջ փատի
 շահըն կէտիկինի տույտուգտէ , պիլիւք քիւլիւք
 ճէմ օլարագ՝ ղալէթ քիւլիւթիլ ճէմիլէթ իլէ կէ
 լիւպ՝ պիր թէվէ իւղերինտէ տուրուրէր : քի անտէն
 խարայէլն օրտուսու կէօրիւնիւր իտի :
 Վէ չիւնքի մէղքիւր տէրէյէ միւճիւգաթ իլէ սէլ կէ
 լիւպ էդրաֆա եայըմըն խտի , սօպահ օլուպ՝ կիւնէ
 չլն շալգը սուլուն իւղերինէ վուրտուգտէ , գէմինն
 իւթիւնէթի տախի էիւքսէլմէկէ պաշլատըլի հալտէ՝
 մովաբըլէր դարշըտան խարայէլն դարափընէ՝ պա
 գուպ , սու գան բէնկի գըրմըղը կէօրիւնիւր անլէ
 րէ : յարին մատամ քի , զաթը օ՛ մահալտէ սու եօգ
 իտի , վէ օ՛ վագութ եաղմուր տախի կէլմիշ օլմատըլն
 տէն , տէրլէր քի , խարայէլն օրտուսունտէ՝ իւջ վա
 տիշահըն մապէյիկնտէ նիդա հասըլ օլուպ , ապէր պիլ

1 Եւ եղև իբրև նուագեաց սաղմոսացն . Էն 'ի վերայ նորա
 մեռն տեանն . 4 Թագ . 3 . 15 .

րի պիրինի գըրտը , անլերին գանջ տըր կեօրիւնէն , Պախուսուս (նիճէ քի սէքսէն ալթը սիւաւտէ զիբը օլտու) մուգատտէմ ամոնլը վէ սայրի մլըէթլը , յօ սափատըն իւզէրինէ կէլութլընտէ , ասքերին պէյս նինտէ նիֆագ զուհուր էտիւպ պիրի պիրինի գըրտ մը խտիլը , մէզպուրլը անի էմսալ էտերէք զանն էտերէք քի իսրայէլին օրտուսունտէ տախի օ միսիլ լիւ նիֆագ զուհուր էթտի վէ մասլահաթը Թահգէգ էթմէտէն , տիւշմանը իզ քէնտիլիկլիտէն գըրըլուպ Թէ լէֆ օլտու , վարուպ անլերին օրտուսունտէ Թալան է տէլիմ տէյիւպ շուրու Թ իւզրէ ճէնկ Թերթիյպինի կերի պըրագարագ Թալան արղուսու իլէ Ճիւմէսի պիրտէն գարմագարը իսրայէլին իւզէրինէ կէլը լը , վէ իսրայէլ քի Թէտարիք իւզրէ իտի , մէզպուրլ լերի կեօրիւնճէ գալգուպ պուշար անլերի գըրմաղէ : Փիլհագիգա մուշըլըլը էօլիւլերի սոյալըմ տէր ի քէն , տիրիլըն լասթ կէլուպ փիւշման օլարագ ֆիլ լար էթմէ կէ էիւզ դութուլը իտէտէ , իսրայէլ ան լերին փէշլինէ տիւշմէկ իլէ Ճիւմէսիին գըլլաօնէ կէ չիրի , վէ անլերին մէմլէքէթլընի օ տերէճէ խա լուպ էտէր , Թա քի երգմատըլ էէր պըրագմատըլ տէն մատէ՝ Ճիւմէ մէյլատար աղաճլերի քէսիւպ սու փունարլընի տախի Թըգալուպ գափատըր : Մոփաբըն փատիլահը քէնտիին պու միսլիլիւ խարապ իլիթինի կեօրիւնճէ , էէտի էիւզ տալ գըլլա աս տէմ իլէ՝ եղոմ փատիլահըն իւզէրինէ վարմագ իս Թէյիւպ անէ եագլաշմաղէ գատըր օլտմատըլի հալ տէ , հէր վէճհ իլէ գաթի ումուտ օլմաղ իլէ , իւթ օղունու անի քի քէնտի էէրինէ փատիլահ էթմիլ իտի , ալուպ շէհրիլ պէտէնինին իւզէրինտէ իսրայէլ ճէմանթինէ գարըլ քէսիւպ գուրպան էթտի , իսրայէլ մէզպուրուէն պու միսլիլիւ հարէքէթլինի կեօրիւնճէ , էիւրէկլընի աճըմաղ իլէ՝ անտէն սոյըլուպ :

Թագ կիտեր հերբէս քէնտի մէմէքէթինէ • քէզա յուգւ
 փատիշահը յօսափատ տախի կէլիը երուսաղէմէ :
 Պատէհոս յօսափատ վէթաթ հտիւպ սիսն տաղընտէ 217^և
 տէրն օլունուր , քի մէզպուր իկիրմի պէշ սէնէ փա ԻՍ •
 տիշահըքէ Էթտի :

Սիւալ 90 •

Յուգա փատիշահը յօսափատ քի Էօլտիւ , պատէհոս քիմ փա
 տիշահ օլտու երուսաղէմտէ :

Յօլթալ Ժ. ⁸ Երն իւք օղլու յովրամ : Պէլի յօսափատըն Էէ
 տի օղլու վար խտի , լոքին յովրամը քէնտի սաղըղըն
 տէ փատիշահ հտիւպ , օ պիր Էվաուրէրինին հեր պի
 ըինէ մէմէքէթ վէ զէմին Թախսիա հտէրէք չօդ փալ
 տախի վէրմշ խտի , քի ըահաթ կէչինիւպ մապէխէ
 ըինտէ նիզա հաւըլ պմասըն : Ֆիամմա յովրամ գուվ
 վէթ քէսպ Էթտիքտէ , գարնտաչլէրինի Էօլտիւրիւպ
 անլէրին Էէրլէրինի զապթ Էթտիքտէն սօնլըու իսրայէ
 լին պիւլիւրլէրինտէն տախի , անլէր քի երուսաղէմ
 տէ սաքին օլունշ խտիլէր , պաղըլէրինի Էօլտիւրիւր :
 Պունտան գաթի նազար չիւնքի անըն զէվէսի գոթո
 ղիւս աքաաթըն գըղը խտի , անըն Թահրիքի իլէ յուգա
 նըն Էյալէթինտէ հեր մէմէքէթլէրտէ փուլ Էափա
 ըադ Զէմաթի տլահըն իդաաթընտէն չըգարուպ
 փուլթա Թափընտըրըր :

Նազար գըլ պուրատէ ալահըն աուուլէթինէ , յով
 ըամ իդաաթտէն չըգընճէ , անըն Թահրի հիւք
 միւնտէ օլտն Էթոմ Զէմաթի տախի անէ ափ օլ
 տու : Զիրու օ անէ գաւոտըր յուգա փատիշահը դա
 ըաղընտէն անլէրին իւզլէրինէ փատիշահ նապ օլս
 կէլիլ իքին , պու տէֆա անըն ըէլինէ գարըն քէնտի
 քէնտիլէրինէ փատիշահ նապ հտէրլէր : Վէ յովրամ
 անլէրին իւզլէրինէ Զէնկէ կիթտի իստէ , քէմալի

մերթէպէ թէքտիր հտիւպ՝ փէթուհամ էտեմէտի -
 կինտէն , մէզպուրէր պիր տահա իղտաթ էթմէզէր
 յուգա փաստիշահընէ : Բէզա լըբնա տէնիլէն մէմէ -
 քէթին հհալիսի տախի իղտաթտէն չըգարագ ան -
 տէն էիւզ չէլիլիւպ՝ ասի օլտու :
 Պէլի իսրայէլ ճհմաթի տախի յովրամաէն խօջնուտ
 տէկլլ իտի , լաբին անըն զատտար օլտուղի աշլըբէար
 օլմաղ իլէ , խէվֆի հտիւպ սապը էտէր իտիլէր :
 Վէ եղիա փէյլամպէր քի՝ գաջ սէնէ ագտէմ կէօյէ
 նաղլ օլունմաշ իտի , ալլահըն իհհամը իլէ՝ յովրամըն
 քէօթիւ փէյլինի պիլիւպ , մէլայիք եհտի իլէ թագլիր
 քէաղըտը իրսալ էտէր անէ , վէ անըն էթտիլի քէօ
 թիւլիւկի իսմի ըհսմի իլէ քէնտինէ տուլ էթտիքտէն
 մատէ , նէ տիւրլիւ էշէտտի զաղէպ իլէ թէքտիր օ
 լաճաղլինի տախի պէյան էտէր՝ քի թէօպէյէ կէլիւպ
 իսլահի նէֆա օլա¹ : Յովրամ եհնէ փիւ շմալըգ սու
 ըթի կէօտէրմէյինճէ , ալլահ մուսալլաթ էտէր անըն
 իւղէրինէ փղտաջի տէնիլէն փութ փէրէսթլէրի վէ
 արապլէրի : Զիրա մէզպուրէր էզ գատիմ յուգա փա
 տիշահընըն իղտաթընտէ օլուպ՝ անէ վէրկի վէրիր ի -
 քէն , պու տէֆա տալիլիկէ էիւզ դութարագ ճիւմ
 հիւր իլէ յուգանըն էյալէթինէ կիրիւպ ճհմաթէ
 չօդ սըգընթը վէրտիքլէրինտէն մատէ , երուսաղէմէ
 տախի կիրիրէր : Վէ յովրամըն սարայիտէ նէ քի պուլ
 տուլէր իսէ ճիւմլէսինի ալտըգտէն սանկրա , անըն էր
 քէք վէ գըլլ էվլատլէրինի վէ զէվճէլէրինի տախի էօլ
 տիւրլիւրէր , փէգաթ քիւլիւք օլու դրողիա , վէ ա
 նըն վալիտէսի գթօղլիա պիր թագրիպ գաջուպ խէ
 լաս օլտուլէր իսէտէ , զայէթ քիւլլիյէթլի մալ իլէ ե
 րուսաղէմտէն չըգուպ կիտէրէր : Վագաա՝ յովրամ իս

1 Եւ եկն նա գիր յեղիայէ մարգարէէ . և առէ . . . փոխա
 նակ զի ոչ գնացեր դու ՚ի ճանդրհս յօստիւտայ հօրքս . . .
 սէր հալցէ զքէ չ հարուածովք մեծօք . 2 Ս՝առ . 21 . 12 .

լաճի նէ՛իս օլտուռ տէյուռ , տիւշման էլի իլէ թէքտիլ
օլտուռ , անճագ՝ զինհար քեօթիւ ֆէյլտէն կէրի տուռ ,
մատորղի հալտէ , ալլահտան անէ մախսուս զազէպ օլա
րագ՝ վիւճուտինտէ օ տէրէճէ շիտտէթլի վէճա վէ մա
րագ գուհուր հտէր , թաքի իքի սէնէ գարըն աղըլսըի ,
լէ պաղըրսադէրի կիւն պէ կիւն չիւրիւյիւպ տեօքիւ
լիւր խտի : Վէ պիր կէսնէ շիֆտ պուլաճագ հալի տա
խի գալմայուպ հիճէ քի եզիա անէ իրսալ էթտիկի
քեաղըտտէ սիճիլ էթմիշ խտի , օ մէնլալ իւզընէ է
չէտտի սիյասէթ իլէ՝ էթտիկինէ կէօրէ պէլասընը
պուլուպ հէլաք օլտուռ :

Մէղպուր՝ սէքիզ սէնէ երուսաղէմտէ փատիշահըգ՝
էթտի իսէտէ , քեօթիւլիւկի սէպէպինէ ճէմաէթ
տախի չօգ սըգլէթ չէքմիշ օլմաղ իլէ , անի փատիշահ
չէրէֆի իւզընէ գալտըրմատըգլէրինտէն մատէ , սէլէ
ֆի օլան փատիշահլէրին մէղարի օլտուղի եէրտէ տա
խի տէին էթմէյիւպ երուսաղէմտէ պաշգա մահալտէ
տէին հտէրլէր :

Իպրէթ ալսընէր յովրահըն թէքտիրիյէթինտէն՝ ալլա
հըն էմրինէ մուղայիլը հարէքէթ հոթիւպ թեօպէ տէ
մէյէնլէր : Պէլի ալլահ՝ քէնտի ինայէթինէ մէպնի ա
նի տէրհալ թէքտիր էթմէյիւպ եղիանըն անէ իրսալ
էթտիկի թազիր քեաղըտը իլէ ալեհահ էթմէք միւս
րատ էյլէտի , պախուսուս տիւշմանը անըն իւզէրինէ
մուսալլաթ էթտի՝ քի թէրպիյէ օլա , լոքին մէղպուր
պուլ ինայէթի թանշմայուպ՝ կիւն պէ կիւն ֆէնաղղէ
գատտէմ պաստըղի հալտէ , էչէտտի զազէպ իլէ թէք
տիր օլտուռ : Ֆիլհագիւա պուլ պուպտէ ալլահըն սապ
ըն մէրհամէթի վէ ատալէթի ասուլուլուր : Զիրա սա
պըրը օլմաղը իլէ՝ կիւնահքեարը տէրհալ թէքտիր էթ
մէյ , մէրհամէթլի օլմասը՝ իլէ՝ հէրքէսին ըութպէսի
նէ վէ տէրէճէ սինէ նաղարէն՝ լալըղի վէճճ իւզընէ պիւ
րէր սուրէթ իլէ թեօպէյէ տալէթ հտէր , քիմինի

Թուգ խոսողներ , քիմիքի ֆագիրներ , քիմիքին սեվելիւ լիւ ,
Երես սիւնիւ հիւնտէն ալմագ , քիմիքին իւղէրինէ տիւ շման
 Թույն եթմէք , վէ տաճա սայիր կէսնակեօն սըգլն ,
 Թը իւէ , քի ճիւղիւսի ալմաճըն եարորմընէ ումուտ
 պիրլէ՝ քէնտի հատտինի Թանըյարագ Թեօպէյէ կէ-
 լէ : Վէ աստուէթի օլմասը իւէ , Թէրպիյէ օլմայանը
 Թէքտիր հտէր՝ քի իշտէնլէր խէվի հտիււյ՝ քեօթիւ
 փէյիլտէն կէրի տուրալէր :

■ **Ունջ** Մէգքիւր յովրամէ օլտիւքտէ , օղու ղըղիա անքն եէ
 րինէ փատիշաճ օլտու երուսաղէմոն . 2 Մարգ . 22 :
 Լաքին չիւնքի մէղպուրուն վալիտէսի գոթողիա՝ աքա
 աքքն գըղը խօի , անքն Թաճրիքի իւէ՝ աքաաքքն քեօ
 Թիւ փէյլնէ սիւլիւք եթտի . պախուսուս քի՝ խորոյ
 ել փատիշաճ յովրամա տամատ օլոււ , պիրի պիրի ի
 լէ մուհապպէթ հտէրլէր , լաքին իքիսիտէ փութփիւ
 քէսթիկէ միւշթագ օլմաղ իւէ , ալմաճըն հմրինէ մու-
 ղայիր իտիլէր :

Սիւալ 91 :

Եղիսէ փէյղտմպերին եէտի իւէ տաճա նէ՛միւնճիւղաթ օլտու :

Գլ . Ը . **Ս**ամարիատէ պիր տուլ գարը պօրճուլ օլոււ ,
 Դ . ալաճագ սաճիպի ազջէ եէրինէ անքն իքի չօճուղինի
 ալմագ իւթէր . ղիրա մէղպուրէնին ազջէ հտէճէք
 մարի եօգ խտի՝ քի պօրճունու հտա հտէ , ֆէգաթ
 ալուրիւ եճղալէրտէն եափըլըճ ճիւղի եաղը օլոււ՝ ա
 նքն իւէ ատէթլէրի իւղրէ եալլանըր խտի (օժանէր) :
 Վէ պիր քիմնէտէն տախի իմուտ պուլամայուլայ՝ ղա
 եթ նաջար գալմաղ իւէ կիտէր հալինի եղիսէյէ ի
 փատէ հտէր . • տախի սիւալ հտիււյ՝ եվիտէ ճիւղի
 եաղը օլտուղինի պիլինճէ , տէր քի՝ կիթ եաղ տու
 տուրաճագ չօգ գալու ալ գօմըլէրտէն . սէն վէ եվ
 լասլէրին իչէրի կիրիււլ գալիուլու գալիա , եվտէքի

Եաղտան տօլտուր անլերի : Ֆիլհաֆիգա՝ Էմր օլտուղի
 իւզրէ Եաղ տօլտուրաճադ չօդ գապ Զէմէտիւայ՝ ան,
 Լերի պիր պիր Եվլատլերի վերիւրէր անէ . օ տախի Եվ
 տէքի Եաղտան տնլերին ճիւմլէսին տօլտուրտու իսէ,
 տէ , Տիքմէթուլաճ՝ Եաղ Էքսիլմէզ . վէ տաճա գապ
 իսթէր քի անլերի տախի տօլտուրա . Եվլատլերի ղայ,
 ըի գապ Եօդ տուր տէյլինճէ , Եաղ տաքի քէսիլիւր :
 Չէ Էղիսէհին Թէնպիհի իւզրէ՝ օլ Եաղը սաթուպ՝ պօր
 ճունու վերտիքստէն մաւտէ , Եվլատլերի իլէ կէչիսիւպ
 մէմնուն օլուր ալտաճաւան վէ Եղիսէտէն .

Չէ չիւնքի Եղիսէ՝ իսրայիլ Եյալէթինտէ վազըթ վա
 զըթ կէզէր իտի . քի ճէմաէթի Թէսէլա Էտէ . Էքս
 սէրի սովմա տէնիլէն մէմլէքէթտէն կէչմէկ իլէ . ան
 տէ պիր Ֆազիլէթլի թաթուն անի Եվլինէ կեթիւրիւպ
 իզլէթ պիրլէ Եէմէք Եհտիրիլ իտի . մէզպուրէ՝ քէնտի
 հրի իլէ մէշվէրէթ Էտիւպ՝ Եվին իւսթ գաթընտէ Է
 պիսէ իչիւն մախսուս պիր քիւչիւք օտա Եալուպ իգ
 թիղա Էտէն Թազըմլ տաքի մէվճուա Էտէր . քի
 կէտիկիստէ անտէ ըաճաթ Էտէ՝ , Էտիսէն Էտէ

օտարոյն օթուրտուգունէ՝ անէ պիւր էյլիք էթմէք ար-
 զուսի իլէ՝ փատիշահա՝ ետիտու սէրասքերէ միւթա-
 լիք մասլահաթը վաճ մը տէրու սիւալ հտէր . վե անըն
 պիւր շէյն միւհթաճըղի օլմայոււյ՝ հէր վեճհ իլէ ա-
 սուտէ հալ օլտուզիյի պիւտիքունէ . բեհնտի կըզմէթ-
 բիւտըր գեհեքի տէր բի՝ նէ՝ հտէլիմ անէ՝ բի պիղէ
 պու գաւաւար էյլիք էթտի . Գեհէլի՝ անըն պի վեհիտ .
 վե էհիլիյն կէնճ օլտուզիյի խապէր վիլիւճէ . եղիտէ
 սնի չաղըրոււ պէր բի . կէլեճէք սնի պու վաղքթ
 էվաաթն օլտու գուճաղիւտէ . Քիլհաթիգաւ եղիտէնին

Եւ ասէ կիլն ցայր իւր . գիտեմ . զի այրն Ծյ սուրբ է . և
 ճամապարհ նորա աւ մծօք . արասցուք նմա վերնատուէն մի վոք
 ըիկ . և գիցուք ՚ի նմա մահիշն՝ և ոհղան . և տթոււ՝ և աշտա-
 նակ . և եղիցի ՚ի դալ նն աւ մէզ , մայէ անլիւ . 4 Թ . 4 . 4 . 9 .

Ճեշտալը իւզրէ՝ օլ խաթուն էր. քէ. քէ վաւատ թօղուրս
տու : Վէ չօճուգ պիւլիւլիւպ՝ օրագ վազթի թարլայա
փէտէրինին եանընէ վարտըգտէ : Կիւնէշին շիտտէ,
թինտէն պաշը աղըրըր : փէտէրի իրսալ հտէր անի
վալիտէսինէ : Վէ հօյլէն վազթինէ գատար՝ վալիտէ
սինին տիզին իւզէրինտէ ուլուլուպ հօյտիւ :

Նազար գըլ մէզըբիւրէնին իթիդ աթընէ : Ղերա չօճու
ղին հօլտիւկինի . քլ մնէյէ պէյան էթմէյէրէք՝ կեօթիւ
ըիւր անի եղիսէնին օտասընէ : Վէ անըն տեօէկինտէ
եաթըրուպ գափուլու գափատըգտէն սօնկըա . Էհլի
նի չադըրուպ՝ պիր տտէմ՝ վէ մէր. քէպ իսթէր՝ քի ե
ղիսէնին եանընէ կիտէ : Սէպպուր՝ նէ վար քի պու
կիւն անէ կիտէճէքսին տէտի իսէտէ : չօճուղին հօլ
տիւկինի խուպէր վէրմէյիւպ կիտէր : Վէ եղիսէ օ վա
դըթ կարմլուս տաղինտէ օլմաղ իլէ : անի դարչըտէն
կեօրիւպ՝ գէեզիէ տէր . քի . սովմաաը տըր կէլէն , կըթ
սիւալ էթ . քի էյի մի տիրէր : Օ՝ տախի վարուպ սիւ
ալ էթտիրտէ : նէ սէպէպ իլէ կէլտիկինի անէ պէյան
էթմէյիւպ՝ հէման կէլըր եղիսէնին պաղընէ տիւշըր :
գէեզի անի կէրի ալմագ իսթէյինճէ , եղիսէ տէր . քի՝
ինճիթմէ : անըն տէրտի վար , լըքին ալուհ պէյան
էթմէտի պանա : Վէ մէզպուրէ՝ սէնտէն էվլատ իս
թէտիմ մի տէյու տաղի տէրուն պիրլէ ֆէրեսատ էթ
տիկի հալտէ : անկար . քի չօճուգ հօմիւշ տիւր :

Օլ պապտէ ալուհ տախի իլհամ էթմէկ իլէ՝ գէեզիէ
տէր . քի դաշտղինի պաղլա : վէ պէնիմ տաամը ալուպ
կըթ չօճուղին իւզէրինէ դօ : լըքին կիտէր իքէն եօլ
տա . քիմնէ իլէ սէլամ ալուպ վէրմէ : Պու թէնպիհի
հտէր . քի՝ դէեզի հօլտա ըսսթ կէլտիկի տտէմէր իլէ
սէսհպէթէ մէշըււլ օլուպ էյլէնմէսին : Պէլի գէեզի ա
սալը ալուպ կըթտի : անճագ մէզըբիւրէն սովմաաը եէ
մին հալիւպ՝ սէնի դըրագ մամ տէտիկինտէ , եղիսէ տա
խի կիտէր անըն աըտըսըրա : Գէեզի վարուպ ասալը

չօճուղին իւղերինէ դօտու խեփտէ , պիր էլամէթ զուհ
հուր էթմէզ : Օլ պապտէ եղիսէ օտայա կիրիւայ՝ գա
փուլու գափար , վէ ալլահա նիյազ էտերէք , չօճու
ղին իւղերինէ տիւշիւայ , աղզընը՝ աղզընըն , կեօզիւնիւ՝
կեօզիւնիւն , վէ էլինի էլինին իւղերինէ գօյարագ էքի
գաթ օլմաղ իլէ (կծկէլ) , չօճուղին թէնի սըճագլա
նըր , օտանըն պիր դարուիրնէ , վէ օ պիր դարուիրնէ՝
կիտիւայ տուա էտէր ալլահա , վէ չօճուղի էօրթիււ
եէտի տէփա պու միսիլլիւ հարէքէթ էթուրուտէ ,
հիքմէթուլահ՝ չօճուգ տիրիլլիւ թէսիւմ էտէր անի
վալտէսինէ , էղիսէնին պու միսիլլիւ հարէքէթ իլէ
չօճուղի տիրիլթմէսի բուհանի շիքիր իւղրէ քէլափուր
լահըն թէն ալոււ պիսամը կիւնահուէն խէլաս էթ
մէսինէ էօրնէկ սուկլանըր :

Պուստան գաթի նազար , խարայէլին էյալէթինտէ գըթ
լըգ զուհուր էտէճէկի եղիսէյէ պէյան օլմաղ իլէ , օլ
խաթուսէ տէր քի եէտի սէնէ գըթլըգ օլաճագ տըր ,
կիթ սայրի էյալէթտէ սաքլին օլ , նիճէ քի պէյան տըր .
4 Թ . 4 . 8 : Վէ մէզպուրէ քէնտի թագըմը իլէ կիտէր
փութիէրէսթ թօփրաղինտէ սաքլին օլուր :

Վագաս՝ եղիսէնին ճէվապը իւղրէ գըթլըգ օլոււ կէջ
տիրտէն սօնկրա՝ եէնէ կէլիր սափարիպէ : Լաքին անըն
էվինի՝ վէ թարլասընը սայիրէրի զապթ էթմիշ օլմաղ
իլէ , փատիշուհա շիքէպէթ էտէր , պախուսուս անըն
էվլատընը եղիսէ տիրիլթտի տէյու՝ փատիշահ գէեզի
տէն իշիթմիշ օլոււ պ , առէմ թային էտէրէք՝ հէր քիւմ
քի զապթ էթմիշ իսէ անըն էվինի վէ թարլասընը եէ
տի սէնէտէ հասըլ օլան մահսուլու իլէ ալոււ պ թէս
լիւմ էթուրիւր անէ :

Խպրէթ ալ , մէզքիւրէ սուլփալը եղիսէնին իզգէթինի
սագլայոււ պ անէ իբրամ էթուրիլինէ պէտէլ , էվլատ
սուհլալի օլտու , վէ չօճուղի էօլտիւրտէ , անըն տու
ասը իլէ օլիւրիլտի , պախուսուս քի՝ անըն պէյան էթ

մէսի իւն գըթըդ վագթինտէ սոյիը ետրէ կիտիւպ՝
րահատ կէչինտի :

Պատէհու եղիսէ գաղղաղա տէսիլէն մահալէ կէլիը ,
վէ օ էյալէթտէ տաթի գըթըդ օլուպ՝ փէյղամպէր
էվտուլէրի անըլան իլիմ թալիպէրի՝ անըն եանընէ
կէտիլէրինտէ , խըզմէթքեարընէ էմր էտէր՝ քի անլէ
րէ եէմէր վիշիւրէ : Լաթին պահալէրտէ եէյէճէք եէ
շիւլիք պուլունմազ օլմաղ իլէ , գըրա չըդուպ պիլմէյէ
րէք զէհիւրի եէշիւլիք վէ անլէրին մէյվասընը տէվչի
րիը , վէ գաղղանտէ փիշիրիւզ միսաթիրիւրէր անտէն եէյ
ինճէ , ղայէթ աճը՝ վէ եէնմէդ օլտուղինտէն , պու
գաղղանտէ էօլիւմ վար տէյու նիտա էտէրլէր՝ , վէ
եղիսէսին էմրի իլէ , օ գաղղանէ ուն պըրագուպ՝ եէ
տիլէրինտէ , ինայէթի պարի քիմնէյէ քէտէր օլմազ :
Պիը ատէմ՝ թարլուսընըն իլք մահսուլունտէն եղիսէյէ
պիը գաջ տըրիա էքմէկի վէ թօրպա իլէ տիզի ինճի
րի կէթիլիը , օ վագթը անըն եանընտէ եիւզ տտէմ
պուլունմաղ իլէ , տէր քի՝ վէրին ճէմնէթէ եէսին
լէր : Ֆիւամմա խըզմէթքեարը՝ եիւզ տտէմէ պու նէ՞օ
լուճագ տէտիլէինտէ , ճէվապ էտէր քի վէր եէսինլէր ,
զիւրա ալահ ոյիօլէ տէր քի , եէսինլէր վէ արթըն .
վագաու եղիսէսին ճէվապը իւզըն՝ եէրլէր վէ արթար
օ էքմէյլէրտէն :

ԳԼ . Սիւրեանի փոտիլահճը աղերին օղլունուն օերասքերի
Ե . նէեման տէսիլէն քիմէսնէ ուլուզ իլէթինէ օղլար ,
վէ չիւնքի մէզպուր ղայէթ ճէսուր վէ միւտէպպիլը
օլուպ՝ փոտիլահճըն ինտինտէ զիյատէ շէրէֆլի իտի ,
պախուսուս՝ ինդըաղ պուլուն սիւրեանի տէվլէթինէ ,
ալլուհ տընը եէտի իլէ մէթանէթ վէրմէկ իլէ , փոտիլ
ահ իսթէր իտի քի շիթա պուլա , Վէ սիւրեանլէր
իսրայէլին էյալէթինտէն պիը քիւչիւք գըզ էսիը էա
տիւ պ սաթարլէր տնի նէեմանըն զէվճէսինէ :

1 Աղաղտիլէյին : Ե. ասէն , մահ է իսանի աստ՝ ալլուք Եյ . 410-411 . 410

Մեզքիւրէ գըզ, եղիսէնին էթտիկի միւճիւզաթէ,
 րի իշիթմիշ օլմաղ ին՝ խաթուսինէ տէր քի՝ աղամ
 կիթսէ սամարիատէ ալահըն փէյլամպէրինէ, անէ
 շիշալըգ վէրիւր : Նէեման պու ճէվապը տույտուգ տէ
 փատիշահէ պէյան հտիււպ, անըն էմրի իւզրէ աղիմ
 տէպտէպէ՝ վէ չօդ հէտիյէ իլէ կիտէր սամարիայէ
 իսրայէլէն փատիշահը յովրամա : Յովրամ մասլահա
 թը անկլատըդտէ, տիւշմանըգ զանն հտիււպ՝ պէն ալ
 լահ մըյըմ քի՝ հօտիւրմէ կէ եախօտ եաշաթմաղէ գա
 տըր օլայըմ տէյիււպ՝ հսվապընը երութար : Զիրա ուր
 եանի փատիշահը՝ հիւքմ հտէր հիսապը եազմըշ խտի՝
 քի նէեմանը սանա իրսալ էթտիւմ, կէտիկիտէ՝ անի
 էյի հտէսին : Յովրամըն հարէքէթիսի եղիսէ իշիտին
 ճէ, խապէր հտէր՝ քի նիշիւն երութտըն հսվապընը,
 պաւա կէլին նէեման, վէ պիւլին՝ քի փէյլամպէր վար
 տըր իսրայէլտէ : Վէ նէեման քէնտի թագըմը իլէ եղի
 սէնին օլտուղի էվին գափուսու էօնիւնէ կէտիքտէ,
 եղիսէ տիշարը չըգմայոււպ՝ ասէմ իրսալ հտէր անէ
 քի՝ կիթ եէտի տէֆա եայգան յորդանան չայընտէ՝ քի
 շիշա պուլաթըն : Մեզպուր՝ պու ճէվապը իշիտինճէ՝
 կիւճէնիււպ կէրի տէօնէր : զիրա ումար խտի քի եղի
 սէ տիշարը չըգոււպ՝ ալահըն խտինի օգույտուգ՝ էլի
 նի իւզէրիէ գօմաղ իլէ շիշալըգ վէրէ : Օ՝ էճիլտէն
 տէր քի շամըն չայլարը՝ իսրայէլէն ճիւմէ սուլարընտէն
 էյի տիր, կիտիււպ անէրտէ եէտի տէֆա եայգանոււպ
 շիշա պուլուրում : Խըզմէթքէարլէրի անէ տէրլէր քի
 փէյլամպէր աղըր թէքլիֆ տաիւի էթմիշ օլտա, իճրա
 էթմէք պօրճ խտի, քի կիթ եայգան՝ վէ շիշա պուլ
 տէտի իսէ : Թէքմիլ էթ անըն տէտիկինի : Նէեման պու
 ճէվապ իլէ իսքեաթ օլարագ՝ կիտիււպ յորդանան չայըն
 տէ եէտի տէֆա եայգանտըղի հայտէ, հիւքմէթոււ
 լահ, իւզէրինտէ էպէտի իլէթ նիշտըն գալմայոււպ՝ շի
 շա պուլմաղ իլէ, կէլըր եղիսէտէն մէմսուս օլուր, վէ

Թագրիր էտէր՝ քի իսրայէլն ալլահնտան զայրի ալլահ
 լահ Եօք . տուր տիւնեատէ : Վէ չիւնքի մէղպուր ջող-
 ադչէ վէ օն Թագըմ՝ հսկապ կէթիրմիշ իտի՝ քի հէ-
 տիյէ վէրէ , անլէրի սունուպ՝ ալ տէյու Եիյազ Եթտի
 իսէտէ , Եղիսէ անտէն պիր շէյ ալմազ : Ֆէհմ էյլէ ,
 ինայէթի պարի՝ նէեման քի ալլահը Թանրտը , իսթէ-
 մէզ քի պիր տահա փութա գուրպան Ետիւպ սէճտէ
 գըլտըն , օ Եճիլտէն տիլէր քի Եղիսէնին Եմրի իլէ իս-
 րայէլ էյալէթ ինին դօփրաղնտէն իքի գաթըր Եիւքիւ
 դօփրագ ալուպ կէօթիւրսիւն շամա , քի անտէ սեղան
 Եափուպ անըն իւզէրինտէ ալլահա գուրպան Եթսին :
 Պունտան գաթի նազար , շամա վարուպ մօնսուպինին
 իգթիլպասընտէն՝ ըուսում օլտուղի իւզրէ սիւրեանի փա-
 տիշահը փութա սէճտէ գըլմաղէ կիթտիկինտէ , քէն-
 տի Ելինէ տայանմաղ իլէ՝ մէճպուր օլաճագ իտի փու-
 թուն Եօնիւնտէ Եյիլմէկէ , նիճէ քի օ անէ տէկին
 պիլմէյէրէք Ետէր իտի : Լաքին ալլահը Թանրտըգտէն
 սօնկըա՝ փութա պաշ էյմէք իսթէմէտիկինտէն , տի-
 լէր քի՝ ալլահ անթ Եթսին , վէ Եղիսէ՝ անըն գալպինէ
 վէ իթիգաթընէ նազարէն տէր քի , կիթ սէլլամէթ
 իլէ , օլ պապտէ մէզպուր ազիմ շաղըդ իլէ կիթտի
 Եօլունէ :

Ֆիսամա Եղիսէնին խըզմէթքեարը գէեղի՝ դամաի օլ-
 մաղ իլէ , Եղիսէ՝ նէեմանտէն պիր շէյ ալմաթը իսէ ,
 պէն ալըըմ տէյիւպ՝ անտէն կիզլի նէեմանըն աբտըսը-
 րա կիտէր , վէ կէօյա քէնտինի Եղիսէ Եօլամըշ կիպի
 տէր քի՝ փէյլամպէր Եվաւլէրինտէն իքի ատէմ կէլ-
 տի , անլէր իլիւն պիր Թօրպա ադչէ՝ վէ իքի Թագըմ
 Եսիւպ իսթէտի : Նէեման պու ճէվապը իչիտինճէ ,
 դայէթ խօլլանուպ՝ հէման գօջուսունտէն ինէր , իւշ
 Թօրպա ադչէ՝ վէ իքի Թագըմ հսկապ՝ քէնտի իքի
 խըզմէթքեարընէ վէրիւպ գէեղի իլէ իրսալ Ետէր :
 Լաքին գէեղի հիլէսինտէն նաշի՝ Եօլտա էյլէնիւպ դա-

րանդրդ օլտուգտէ , ագջէյի վէ հսվապլէրի ալուպ քէն
տի հվլնէ գօր , վէ անէրի կէրի չէվիրիւպ՝ կէլեր է
ղիսէնին հուղուրինէ : Վէ եղիսէ՝ նէրէտէն կէլիրսին
տէյու սիւալ կտինձէ , ճէվապ կտէր քի՝ գուլունուն
պիր էէրէ կիթտիկի եօգ տըր : Նաղար գըլ պուրա ,
տէ գումաի գէեղնին սէթիլ հալինէ , օ քի տայիմա
եղիսէնին խըղվէթինտէ օլուպ , անըն էթտիկի միւձիւ
ղաթէրի աչիքէ սր կէօրիւշ իքէն , խիլաթի սեօյլէյիւպ
անի ալտուտնագ իսթէր , քի էթտիկի՝ քեօթիւլիւք
ղահիրէ չըգմասըն , լուքին՝ անըն նէ փիքեր իւզրէ նէ
մանտէն ագջէ վէ հսվապ ալտըղնի՝ ալահ եղիսէյի
պէյան էթմիլ օլմաղ իլէ , ճէվապ կտէր քի , նէն
մանտէն ագջէ վէ հսվապ ալտըն քի՝ զէյթիլիւք՝ պաղ
հսրիւզ գօյուն , քեօլէ՝ վէ խալալդգ ալասըն , իմտի նէ
եմանըն ույուզու զուհուր էթսին սանա , վէ սէնին
էվապլէրինէ տայիմա : Եղիսէ պու ճէվապը սեօյլէ
տիրտէ , հէման անիտէ գէեղն ույուզանուպ չըգար
սիշարդ : Դամաի վէ խիլաթի սեօյլէյին ատէմիեր իւպ
րէթ ալալիւք գէեղնին զաղէպինտէն , օ քի մալ տը
զուսինտէ օլուպ խիլաթի սեօյլէտի , վէ եղիսէնին իզ
զէթինէ վիւլ օլաճագ իշ էթտի , տէկիլ քի եալընը
քէնտինին , իլա ճինսինին տոխի ապիմա ույուզ իլէ
թինէ կիրիթթար օլմասընէ պտտի օլտու :

Եղիսէ երիքովա կէլտիքտէ , անտէ օլան փէյլամագեր Գւ .
էվապլէրինին սաքին օլտուգլէրի մահալ տար օլմաղ Զ .
իլէ , իսթէրլէր քի , յորգանանէ վարուդ , անտէ օրման
տէն տիրէն քէսիւպ կէնիշ եէր եաթիւքէր քէնտիւքի
նէ , եղիսէ տտիլի կիտէր անէր իլէ : Լնճագ անէր
տէն պիրի՝ տիրէն քէսէր իքէն՝ պալթասընը տէմիրի՝
սալիշտէն չըգուդ սույա տիւշէր , վէ մէզպուր անի
էմանէթ ալմալ օլուպ քէնտի տախի փոգիր օլմաղ ի
լէ , վայ տէյու փէրէատ էթտիքտէ , ելիսէ պիր փար
չա օալուն եարուպ՝ տէմիրին տիւշտիւկի եէրէ սույա

պըրագըր, հիբմէթուլահ տէմիր՝ անխոհ օտուհն ի,
լէ սուլուն իւզէրինէ, քէնարա ջըլար, վէ մէզպուր
փագիր անի ալուպ շաղ օլտու :

Պալատէ մէզքիւր սիւրեանի փատիշահը ազերին օլ,
լու՝ իսրայէլ փատիշահը յովրամ իլէ խուսումէթ իւզ,
րէ օլուպ՝ անըն էյալէթինէ տայիմա, քէտէր վէրտի-
կինտէն մատէ, վաղըթ վազըթ ատէմ լըսալ էտէրէք
փուսուտ՝ կիզէտիր, քի յովրամ սամարիատէն տի-
շարը ջըրտըղինտէ, պիր թա գրիպ անի դուլթա :
Լաքին ալլահըն իլհամը իլէ եղիսէ՝ անըն թէրթիլյի-
նի, վէ նէրէտէ ատէմ կիզէթտիկինի պիլուպ յովրա-
մա պէյան էտէր իտի : Օ՝ տախի թահգիլի մասլա-
հաթ էտէրէք էլէ կէջմէտիկի հալտէ, աղերին օլու
էօլքէյէ ջըգուպ թէվապիլէրինէ իթապ էտէր, քի
պէնիմ էսրարընը բիմ խապ : ր վէրիր իսրայէլին փա-
տիշահէն : Զիրա ջօդ տէրա ատէմ կիզէտիւպ
թէրթիլյի պօշ ջըդընճ, զանն էտէր քի քէնտի
էսրարընէ ակէտահ օլանէրին պիրի տիր խապէր վէ-
րէն : Ֆիլհապէգա՝ մէզպուր պու ֆիքիրէ զահապ օլ-
տու իսէտէ, թէվապիլէրին սէն պիրի տէր քի՝ քիմնէ
տէկիլ, իլա եղիսէ փէյղամպէր տիր անէ խապէր վէ-
րէն, պիրա սէն էաթտըղին օտատէ նէ քի սեօլէր ի-
սէն : օ խապէր վէրիր իսրայէլին փատիշահընէ :
Մէզպուր պու ճէվապը իշիտիւպ՝ վէ եղիսէնին տախի
դուլթալիմ տէնիլէն մէմէքէթտէ օլտու ղինի տուլտուգ-
տէ, քիւլ լիլէթլի ասքէր իրսալ էտէր, քի վարուդ
տնի դուլթուսընէր : Վագաա՝ ասքէր կէլուպ կէճէ
վազթի մէմէքէթի գուշտորը՝ քի եղիսէ գաջմասըն :
սապահ օլուպ եղիսէնին ուշաղը ասքէրի կէօրիւնճէ :
վէ մասլահաթը տախի անկալուպ՝ նէ՝ էաթտըրմ տէլ :
ու խէվի պիրէ սիւալ էթտիկինտէ, եղիսէ ճէվապ
էտէր քի խէվի էթմէ, ղիրա տնէրտէն ջօգ տըր պի-
ղիմ իլէ օլանէր : Ֆիլվադի հագ դարաթիշտէն մէլայ

կըլէր թային օլմուշ իտի՝ քի եղիսէյի տիւ շնանտէն հըրզ
 էտէլէր . լաքին ուշագ անլէրի կեօրէմէզ իտի . վէ է
 զիսէ տլասհա նիյազ էտինձէ . ուշագ տախի մէլայիք
 լէրի կեօրլւայ միւսթէրիհ օլտու : Վէ ասքէր շէհրէ
 կիրմէլի օլտուգտէ . եղիսէ ալասհըն գուտրէթինի ան
 լէրէ պէյտն էթմէք արզուսի իլէ . նիյազ էտէր՝ քի
 անլէրին կեօզլէրինէ շաշլըդ զուհուր էտէ՝ քի կեօր
 տիւլէլէրինի թանըմալէ գատըր օլմայալէր ¹ :
 Վագաս հիքմէթուլաս՝ մէզպուրլէքին կեօզլէրինէ օ
 միսիլիւ էմալի սաուգաթ էթմէմիշ շաշլըդ զուհուր
 էտէր. քի կեօզլէրի աջըք օլուպ՝ զաթընտէն կեօրոիւք
 լէրի եերլէրի՝ վէ ատէմլէրի տախի ֆէրգ էտէմէզ
 լէր . քի հանլը մահալ աքր . վէ քիմ տիր : Վէ եղիսէ
 մէմէքէթտէն տիշարը չըդտըգտէ . անէ սիւալ էտէր
 լէր՝ քի եղիսէ նէրէտէ տիր . օ տախի ճէվապ էտէր
 քի պուրտսը տէկիլ տիր արատըղընըդ եեր . պէնիմ
 արտըմսըրա կէլին քի սիդի կեթիւրէյիմ իսթէտիկի
 նիզ ատէմին էանըն . վէ էօնլէրինէ տիւ շիւպ՝ անլէրի
 սամորիայէ կեթիւրոիւքտէ . թէքրոր տլասհա նիյ
 ազ էտէր քի աջսըն անլէրին կեօզլէրինի : Վէ հիքմէթ
 ուլաս՝ մէզպուրլէրէ գուհուր էտէն շաշլըդ տէֆ
 օլունձէ . քէնտիլէրինին սամորիատէ օլտուղինի պիլ
 լիւպ՝ զայէթ հէյսէթտէ գալուպ շաշարլէր :
 Յալրամ մասլահաթը անկլատըգտէ . անլէրի գըրմագ
 իսթէտի իստէ . եղիսէ ըիզա օլմայուպ տէր քի ճէնէ
 իլէ . դիմի դութար իսէն անլէրի գըր . պունլէրէ դա
 տմ չըլար՝ էէմէք եէյիւպ կիթսինլէր . իմտի յովրամ
 եղիսէնին ճէվապը իւզրէ՝ անլէրէ ազիմ զիյաֆէթ է
 տիւալ պի քէտէր իրսալ էտէր ճիւմէսինի :

1 Եւ իջին տւ նա . և եկոց յաղօթու եղիսէէ աւ տէր՝ և ա
 սէ . հար զազգի գալոյ շիւսութեամբ . և եհար զնոսա շա
 ցա թեամբ ըստ բանին եղիսէի . 4. Թագ . 6 . 18 .

Պատէհու սիւրեանի վատիշահը աղբերին օղլու՝ Թէքրտը իս-
րայէլ վատիշահը յովրամա տիւշմանը Կթտի մի :

Ծ. Թտի : Ֆիլվագի՝ մէղքիւր միւճիւղաթըն իւ-
զերինէ՝ սիւլեանիւր խորայէլին դօմրաղինէ կիրիւպ
զիյան վէրմէտիւր իսէտէ , աղբերին օղլու՝ պու միւ-
ճիւղաթը ալլահոտան պիւմէլիւպ յովրամտան կօճ ալ-
մագ գատտինտէ օլմաղ իլէ , Գուրսագ արար իտի քի
մէրամըը իճրա էտէ :

Վէ չիւնքի խորայէլին դօմրաղինտէ գըթըգ Էլաճագ
տէյու մուգատտէմ եղիսէ պէյան էթմիլ իտի , (նի-
*1 Դէ քի Թօգստան՝ սիւլտտէ զիքր օղլու) գըթըգ կլէն
պէ կլին Թարագգա պուլուպ՝ ճիւմէ խորայէլ Դէմու
էթինին , պախուսուս սամարիա էհալիսինին զայէ Թ-
նաչար վէ սըղընթը իչինտէ օղլու գիքի աշիքետր օլ-
մաղ իլէ , մէղքիւր սիւրեանի վատիշահը առճագտէ
վագըթ պուլուպ , վէ Դէսիմ ապէր իլէ կէլի պ սա-
մարիայը մուհասէրէ էթտի իսէտէ , էպիտի Դէնի
հարէքէթի կեօստէրմէղ քի ապէրի գըրըմասըն ,
զիրա ումար իտի քի էհալի գըթըգտէն պոււնալ-
մաղ իլէ՝ հերհալ քէնտինէ Թէպլիմ օղլուրէր :

Պագաս յովրամըն տնէ գարչը հարէքէթ էտէԴէք
հալի օլմայուպ՝ մահպուստէ մէքս օլմալ հիսապը
տէրուսի շէհիլտէ գալիսնուպ գալոր , Գըթըգ տա-
լի ս տէրէԴէ Թէզայիտ պուլու , Թա քի էհալի
զապիաթըն գապուլ էթմէտիկի նափաք հայլանէրի
գարուրի եէտիքտէն մատէ , ինսան էթի տալի եէմէ-
կէ պաշարէր : ՆիԴէ քի՝ յովրամ շէհիլին պէտէնի
նին իւզերինտէ կէզէր իքէն , պիր գարը սալիր գա-
րուտէն շիքէայէթէ կէլիւպ , եաշաու պէնի եա վատի-
շահ տէյու Գիղան էթտիքտէ , յովրամըն ճանը սըգը-
լուպ՝ ալլահ եաշատմասըն սէնի , պէն նէրէտէն եաշա-

տուրմ , հարմանտէն , եօգսա շէրապ խանատէն մը
տէյու՝ էօլքէ իլէ ճէվապ վէրիր՝ , վէ սօնկրա փիւշ
ման օլուպ նէ տիր տէյու սիւալ էթտիքտէ , մէզպու
րէ ճէվապ էտէր .քի՝ պու գարը՝ պանա տէտի քի ,
պու կիւն սէնին օղլունու եէյէլիմ՝ եարըն պէնիմ՝ օղ
լունու , վէ պէնիմ օղլունու փիշիբիւպ եէտիք , իբին
ճի կիւն՝ վէր օղլունու եէյէլիմ տէտիմ իսէ , սադլա
տը անի , յովրամ՝ պու ճէվապը իշիտինճէ , եիւրէկի
նին աճըսընտէն էսվապըն երութար :

Փիլհադիգա՝ պու միսիլիւ գըթըղըն ալահտան զա
ղէպ օլտուղի աշիքեար օլմաղ իլէ , մէզպուր չըպապ
թէնի իւգէրինէ չուլ կիլմիշ իտի , զիրա էսվապընը
երութտը խէ՝ ճէմաէթ տախի կէօրտիւ անըն չուլ կիլ
միշ օլտուղինի : Պու պոպոտէ յովրամա պօրճ իտի .քի՝
մէզքիւրէրի գաթլ էտէ , զիրա անյէրին էթտիկի՝
տէկիլ .քի եալընըղ ալահըն էմրինէ մուզպիր , իլա
ղապիաթէ տախի գարը՝ վէ ինսանըգտէն խարիճ ի
տի , լաբին անյէրէ պիր ճէվապ էթմէտիկիլտէն մա
տէ , հըրպոնուպ նէ եափաճաղըն շաշըրըր , վէ
եէմին էուիւպ՝ եղիսէնին պաշընը քէստիրմէկէ՝ տտէմ
իրսալ էթտի իսէտէ , սօնկրա քէնտի տախի անըն աը
տըրըրա կիտէր .քի եղիսէյի էօրոիւ բմէյիւպ՝ ճէմաէ
թին զայէթ սէփիլ հալէ կիլթիթար օլտուղինի անէ պէյ
ան էտէ : Զիրա չիւնքի օ՝ անէ տէկին եղիսէնին էլի
իլէ չօք միւճիւզաթ օլմուշ իտի , ումար իտի .քի ,
էկէր եղիսէ ալահա նիյազ էթսէ՝ տիւշմանտէն վէ
գըթըղտէն իւլաս օլուրլէր : Վէ եղիսէ՝ օ՝ վագըթ
քէնտի էվինտէ օլուպ՝ ճէմաէթին իթիեարլէրի տա
խի անըն իլէ օթուրմուշ իտիլէր , յովրամըն հարէքէ
թինի ալահ անէ պէյան էթմէկ իլէ տէր .քի , գանը
նըն օղլու՝ պէնիմ պաշըմը քէսմէկէ ատէմ իրսալ էթ

1 Եւ ասէ . մի՛ ապրեցուսցէ զքեզ տէր . ուսալ՝ ապրեցուցի
չեւ՝ ՚ի կալոյ Թէ ՚ի հնձանէ . 4 Թիւ 4 . 6 . 27 .

տի , կէլտիկինտէ դուծուն անի , զիրա քէնտի տախի
տնըն արտըսըրու կէլէճէք տիր : (Ֆիլվագի աքաաբ
նահագ եհրէ նաբուլթու հօլտիււրմէսի իլէ , գանլը օլ
տու , վէ յովրամ՝ աքաաբըն օղլու օլմաղ իլէ , անէ
գանլընըն օղլու տէտի :) Եղիսէ պու Ճէվապլէրի սեյ
լէր իքէն՝ յովրամըն ատէմի իչէրի կիրտիքտէ , քէնտի
տախի պիր դաչ Թէվապլէ իլէ վագթին հալի քէշիյէ
թինտէն պաստիգատեմ հտիւպ՝ ուղէր իլէ սեյլէշէ
րէք կէլիր : Վէ չէքտիկի սըգլէթին ալահտան զագէպ
օլտուլինի իգրար էթտի խէտէ , ալահըն ինպլէթի
նէ ումուտ էթմէյիւպ՝ հպէտի խէլաս քեօշէսի պու
լունմագ գապլիսիզ կիպլի՝ Ճէվապլէրի խի :
Մէզպուրուն պու միսիլիւ դաթի ումուտ սուրէթի
իլէ էթտիկի Ճէվապլէրի եղիսէ իլէթտիքտէ , հէմէն
ԳԼ • տիշարը չըգուպ՝ ալահըն իլհամը իլէ տէր քի , եա
Է • րըն պու վագթը՝ սամարիանըն գափուսունտէ , պիր
հօլէք խուս ուն՝ պիր զօլաթայէ օլտուն , վէ իքի հօլ
չէք արփա պիր զօլաթայէ : Յովրամըն սիլհտարը քի
անըն ելլնէ յովրամ տայանըր խտի , պու Ճէվապլէրի
տինճէ , իթիմատ էթմէյիւպ էլէր ալահ կեօլտէն
ուն վէ արփա եաղուտսա , մէկէր տէտիկին օլաճադ
շէյ մի տիր տէտիքտէ , եղիսէ անէ Ճէվապլէրի ,
կեօլուն իլէ կեօրէսին , վէ անտէն էթմէյէսին :
Պագաա եղիսէնին Ճէվապլէրի ինսանճա գապլիսիզ կեօ
րիւնիւր խտի , լաքին ալահըն ինտինտէ գապլիսիզ շէյ
օլմատըղինտէն , էրթէսի կիւն զայէթ չօգ պօլուգ օ
լուպ՝ եղիսէնին Ճէվապլէրի թէքիլ օլտու : Չիրա տեօրտ
ֆագիր ուլուղլու ատէմ , իլէթլէրի սէպէպլինէ շէհի
րին գափուսունտէ տիշարըսընտէ սաքին օլուր խտի
լէր , մէզպուրլէրին էէյէճէկի գալիպլէնճէ՝ տէրլէր
քի , պուրտտէ աուրսագ աճըգտէն հօլէճէկի , վէ
շէհիրէ ալապլար պիլի՝ անտէ տախի գըթըգ օլմաղ ի
լէ՝ եհնէ հօլէճէկի , պարէ սիւրեանիլէրին օրտուսու

նէ կիտելիմ, հէկեր եէյէճէք վէրիրէր իսէ՝ սաղ դա-
լորըզ, վէ հէկեր հօտիւրիւրէր իսէ՝ հօլիւրիւզ :
Պու Ֆիքիր իւզընէ երբէն սիւրեանիւնէրին օրտուսունէ
կիթտիլէրինտէ, ահատէ հպէտի պիւր ինսան պուլա-
մազլէր, զիրա օ կէճէ հիւսնէթուլաճ, անլէրին օր-
տուսունտէ զայնթ քիւլլիյէթլի սալէր սէսի զուհուր
էթմէկ իլէ՝, հէր քէս պիրի պիրինէ տէր քի՝ իս-
րայիլին փատիլաճը, քէտ վէ մըսըր հճալիսին փա-
տիլաճլարընը ադլէ իլէ ճէլպ հտիւպ՝ պիզլիմ իւզէ-
րիմիլիէ կէլտի : Ղէ ճիւմլէսի եէք տիւ պու Ֆիքիրէ
զահիպ օլուպ՝ գալպլէրինէ օ տէրէճէ գօրգ ու տիւ-
շէր, թա քի՝ կէօյա տիւ շման քէնտիլէրինի պասմըշ կի-
պի, հպլլէնտաթլէրինի՝ ճատըրլէրինի՝ վէ ճիւմլէ էշ-
եա վէ եէյէճէ կէրինի պըրսոդուպ՝ եայան վէ զայնթ
աճէլէ դաջարլէր : Պունտան գաթի նաղար, գարան-
լըգ տէ գաջար իքէն՝ տիւշման հնքսէմիզտէն կէլիւպ եէ
թիլլէսին տէյու՝ եօլտա հէրքէս իւզէրինտէքի օլան
հսվապընը՝ սիլաճընը՝ վէ թագըմընը աթուպ, անճագ,
տէքէնտի թէլասը աբզուսինտէ օլարագ, իսրայիլին դօվ-
րազլինտէն տիշարը չըգարլէր : Մէղլէր տէօրտ Պա-
գիր օրտույու կէզիւպ քիմսէ կէօրիւնմէյինճէ, զայնթ
թաաճիւպտէ գալտըլէր : Ղէ ճիւնքի աճ իտիլէր, ճա-
տըրըն պիրինտէ եէմէք պուլունուպ եւտիքտէն մա-
տէ, ահատէ պուլունան աթուլնի՝ կիւմիւշիւ՝ վէ էշ-
եայը ալուպ սաղլարլէր : Պաշդա ճատըրնէ կիրիւպ՝
անտէ տաթի պուլտուգլէրինի սագլատըլէր իսէտէ,
փաղըթ կէջմէտէն ոլու մասլաճաթը փատիլաճա խա-
պէր վէրմէք պիզէ պօրճ տըր տէյէրէք, շէհլիլին գա-
փուսունէ կէլիւպ՝ օլտուղի կիպի պէքճիլէրէ խապէր
հտէրլէր, անլէր տաթի իգթիզա հտէնլէրէ պէյան
էթմէկ իլէ, փատիլաճ կէճէ դալգուպ մատտէյի

1 Չի աէր հնէնցոյց ՚ի բանտին ասորոց շաշիւն կառաց, և
բարբաւ զօրու մեծի • 4 Թագ • 7 • 6 •

տույտուգոտե , տէր .քի՛ սիւրեանիւեր Հիյլե ետերէք
 ուգլագոտե սագլանտըլեր քի՛ գուտըլեր տէյու տիշա
 ըը չըգտըղըլըտե , շէհիրի պաստէր : Յովրամ պու
 միսիւլիւ իշկիւ վարընճե , թէվապիւլերինտէն պիւրիսի
 տէր քի՛ ետեմ իրսալ ետիւպ թէճէսսիւս ետեկիմ :
 Լալին եայան ետեմ եօլամաղէ ճէսարեթ եթմէյ
 իւպ , եթթօտ վագըթ կէջմէսին տէյու՝ աթըր եօլայա
 ճագ օլտուլեր իսէտե , շէհիրտէ ֆեգաթ պէշ սթ
 պուլունուր , զիրա գուսուրունու գըթըգ սէպէպինէ
 քէսիւպ եէմիշ իտիլեր , վէ մասլահաթըն նիհայեթի
 նէրէյէ վասըլ օլաճաղի քէնտիլերինէ հա մաղիւմ օլ
 մաղ իլէ , պէշ հայլան ալիրտէն զայ օլմասը՝ տէյու՝
 իքի աթըր իրսալ ետիլեր , քի սիւրեանիւերին հալի
 քէֆիյեթինտէն սահիհ խապէր ալալեր : Մէզպուրլէր
 կիտիւպ՝ վէ յորդանան չալընէ տէկին եզրաթը կէզիւպ
 քիմնէ պուլամաղըլերինտէն մատե , պալատե զիբը օլ
 տուղի կիպի՝ գաջաներին եօլ իւղէրինտէ պըրագ ,
 տըղլերի շէյլերի կէօրիւնճէ , տէրագէպ տեսնիւպ
 մասլահաթըն սա ~~հի~~ օլտուղիյի խապէր վէրտիլերին
 տէ , ճիւմիէ ճէմաեթ շէհիրտէն տիշարը չըգուպ
 սիւրեանիւերին օրտուսունու թուան ետիլեր : Վէ ը
 տէրէճէ զայեթ չօգ եէյէճէք պուլուրլէր , թա քի
 սիւրեանիւերին արապա՝ վէ հայլանաթլերի՝ քի անտէ
 մէվճուտ իտի , անլեր իլէ կէթիլիւպ սամարիանըն գա
 փուստունտէ՝ ալիը եօրէք խաս ուն՝ ալիը զօլաթայէ սա
 թըլըր : Վէ իքի եօլէք արփա՝ ալիը զօլաթայէ :
 Վէ գափուտէ ճէմաեթ զայեթ չօգ պիրիքմէկ իլէ՝
 նիլա հասըլ օլմասըն տէյու , յովրամ՝ պալատէ մէզ ,
 քիւր քէնտի սիլիհտարըն (ը քի եղիսէնին ճէվա
 պընէ ինանմատը) թային ետէր , քի իտարէ եթմին
 անլերի : Վէ լաքին քիւլլիյեթլի ինսան վէ հայլան գու
 լապաղըր անտէ ալիրի պիրինէ գարըշտըղի հալտէ մէզ
 պուր ալապ ալթընտէ պասըլուպ եօլմէկ իլէ , եղիսէ

Եին ճշմարտութեամբ օրտու • զիրա պօլլուգ օրտու զինք
կեօրիւպ՝ եհմէկէ լայիգ օլմատը :

Սիււալ 93 :

Իօրայել փատիշահը յօրտա՝ պտլատէ մէզրիւր միւճիւղտի Բ
լէ տիւշմանան վէ գըլթըլտէն խէլտա օլտուգտէ • ալլահա իղա
աթ • էթտիմի :

Ճ • Եթմէտի • օ էճիլտէն զայեթ սեդիւ հալ իւղ Գլ •
ըէ հօլտիւ • Զիրա եղիսէ շամա կիտէր • վէ օ վա Ը •
գըթ պալտտէ մէզրիւր աղերին օղլու սիւրեանի փա
տիշահը խապէ խտի • եղիսէնին կէտիկինի տուլուպ •
ըէնտի թեւլապիսի ազայէլ նամ քիմէսնէի գըրգ տէ
վէ եիւրիւ հէտէյէ իլէ անէ դարչո իրսալ էտէր • քի
էյի օլտաւգ մը տէյու սիւալ էթմին • Մէզպուր կէ
լիւպ սիւալ էթտիքտէ • եղիսէ կիթ սեյլէ եաշար
տէտի խէտէ • Թէքրար տէր քի • ալտհ պէյան էթ
տի պանա քի հօլէճէք տիր • Զիրա եղիսէ պիլիր ի
տի քի ազայէլ անը հօլէճէկինի խապիւր վէրմէզ • օ
էճիլտէն կիթ սեյլէ եաշար տէմէսի իլէ ազայէլնն նէ
ֆիքիրտէ օլտուղինի տաթի պէյան էթմիլ օլտու •
Վէ ազայէլ պու ճէվապլէրի իշիտիւպ հիճապ էտէր •
զիրա քէնտի փատիշահընը շիթա պալմալընը խապէ
ըինի ալմագ աղլուսինտէ իքէն • հօլէճէկինին խապէ
ըինի տրոր :

Ֆիւալմա ջիւնքի մէզպուր ազայէլին հագգընտէ ալ
լահ մուգատտէմ եղիպա էմր էթմիլ խտի քի աթի
սիւրեանիլէրն փատիշահ էտէ • (նիճէ քի զէր օլ
տու սէքսէն իքի սիւալտէ) օ էճիլտէն եղիանըն թէն
պիհի իւղթէ եղիսէ անի փատիշահ էտէճէք տիր • վէ
անըն եհտի իլէ խորայէլ ճէմաթթինն տաթի թէքտիր
օլտաղինի ալլահ եղիսէյէ պէյան էթմիլէ իլէ • աղլուր
անտէ • Ազայէլ անըն աղլուրըլնի կեօրիւպ եւ փէտէր

նիշիւն տղարորն տէյու սիւալ հոինա՛հ , պիլերիմ . քի սէն՝ խորայէլին մամուր մէմլէքէթիքինը եադուպ , մեթեպէր տտէմլէրինի՝ չոճուգլէրինի վէ համլիլէլ ընի գըրաճագոն տէյու՝ անըն հետի իլէ սոնլըա օ , լաճագ . քէտէրի՝ օլմազտէն էլիլէլ աշիքեարի հտէր . քի մասլահաթ իճրա օլտուգտէ , զանն էթմէսին քի՝ քէնտի գուտրէթի իլէ խոսայէլէ քէտէր վերմէկէ գա տըր տըր , իլլա քի ալահճն խորայէլէ կիւճէնիւպ , անլերի թէքտիր հոհճէք օլմասը իլէ : Աղայէլ պու մի սիլլիւ ճէվապլէրի իշիտիւպ դուլուն նէ՞ . քէվ տիր քի հօյլէ իշ հտէ տէտրկինտէ , կըխտէ տէր քի ալահ պէյ , ան էթտի պանա՝ . քի սէն փատիլահ օլաճագոն սիւր ետնիլէրէ . վէ անտէ՝ փատիլահ հտէր անի : Աղայէլ կիտիւպ՝ ադերին օղլունէ հօլէյէճէքսին տէյու խա պէր վէրտի խհտէ , հըթէսի կիւն՝ պիր հալլու ըս լատուպ անըն իլէ եիւղլունիւ հօրթտիւքտէ , մէզպուր նէթէս ալամազ օղլուպ հօլմէկ իլէ , ուղայէլ փատիլահ օղլուր շամտա սիւրեանիլէրէ :

Վէ յովրամ՝ ազսայէլն փատիլահ օլտուղինի իշիտինճէ , իսթէր քի ռամաթ տէնիլէն մէմլէքէթի սիւրեանիլէ , ընի էլնտէն խէլաս հաէ , զիւր օ մահալ զաթը իս րայէլն դօիըաղի իտի (նիճէ . քի սէքսէն պէշ սիւալ տէ զիքը օլտու) : Վէ չիւնքի յուդա փատիլահը ռքո զիւա , քէնտինէ տամատ օղլուպ՝ մուհապպէթ իւզրէ իտիլըր : օ հճիլտէն անէ խապէր հտիւպ իքիսի պիլ իթթիլագ ռամաթըն իւզէրնէ ճէհնէկ կիտէրէր : Մէզթիւր ազայէլ տախի յովրամըն հարէքէթինի տուլլուպ ասքէր իլէ ռամաթտ կիլիր , վէ դարա յէյին ճէնկ իւզրէ օլտուգտէ , յովրամ ռամաթը յէթէ հտիւպ ուրը իսհտէ , քէյուտի տախի ճէնկտէ եարալանմաղ իլէ , տսքէրին վէ մէմլէքէթին իտաքէ սինի յեու նամ սէրասքէրինէ իհալէ հտիւպ , կիտէր յեղրայէլ տէնիլէն մէմլէքէթէ , քի անտէ հէթիմ էր

ինչ շինյա պուլս • յուզա փատիշահը դրոզիա տախի՝ Թագ
 անէ ըրայն թէն՝ յեղրայելէ կիտէր խաթըր սորմադէ • Էն
 Վէ չիւնքի մէղքիւր յեռ՝ ալլահըն էմրի իւլրէ իսա ԳԼ •
 րայնէ փատիշահ օլուպ • աքաաբըն ճինսինի գըրա • Թ •
 ճագ իտի • (նիճէ քի զիքը օլտու սէքսէն իքի սիւս
 ալտե) օ էճիլոնէն եղիսէ քէնառի եաւընտէ օլան փէյ
 զամպեր եվատլէրինտէն աիդինի ռամաթա իրսալ է
 տէր՝ քի յէույու փատիշահ էտէ • Վէ մէզպուր կէւ
 տիկինտէ՝ յեռ սայիր պին պուշլէր ին պիր եէրտէ օ
 թուրմուշ պուլուսմաղ ինէ • անի տիշարը չաղըքուպ
 ստնա սեօյլէյէճէկիմ վար տըր տէյու • պուշգու օտոյա
 կեօթիւրտիւ • վէ անտէ եղիսէնին թէնպինհի իւզրե
 եաղպուպ տէր քի • ալլահ սէնի փատիշահ էթտի
 իսրայել ճեմաթիկինին իւզէրինէ • քի աքաաբըն ճին
 սինի գըրուպ՝ ալլահըն փէյղամպէրլէքիմին ինթիգա
 մընը ալասըն յեղաբէլտէն • վէ անըն թէնինի քէրիլէր
 եէսինիեր • Մէզպուր պու ճէվուպլէրի սեօյլէյիւպ՝ օ
 տատէն տիշարը չեգտըլի հալտէ հեմա գաշար •
 Մէզքիւր պին պաշլէր՝ անի տիվանէ զաւն էթալլէր
 իսէտէ • նէ սէպէպ ինէ կէտիկինի սիւալ էտէրլէր •
 վէ յեռ անլէրէ սըր վէրմէք իսթէմէզ • Լաքին Ղայ
 էթ իպրամ էթմէլէրի ինէ • մասլահսթը աշիքեար
 նագլ էտինճէ • ճիւլէսի ալաղա գալգաւպ՝ մալիւ
 թէլէրինի սէրէրլէր • վէ անէ իլզէթ էտէրլէք՝ փա 3Է
 տիշահ փայեսի ինէ օթուրտուրլէր • վէ իղաաթ է
 տիւպ յեռ փատիշահ օլտու տէյու • պօրու չալալ
 լէր • Լաքին քիմսէ վարուպ յովրամա խապէր վէրմէ
 սին տէյու շէհրլին գափուլաղընը գա իտտըր յեռ •
 վէ տէրհալ ապէր ճեմ էտիւպ յեղրայելէ կիտէր՝ քի
 յովրամ գաշմուսըն •
 Վէ չիւնքի յովրամ՝ յեղրայելին գուլէսինէ կեօղճիւ
 գօմուշ իտի • քի օրտուտէն եէլէն օլտուգտէ խապէր
 վէրէ • վէ յեռ աճէլէ կիթմէկ ինէ՝ եօլ թօղլանուպ

մէջսուր կեօղալն թօղու կեօրիւնքէ , յովրամա տույ
 էտէր : օ տախի պիւր աթլը իրօտլ էտէր , քի մապահա,
 թը անկլայա : Վէ աթլը կէլիւայ սէլամէթ մի տիր
 տէյու սիւալ էթտի խէտէ , յէու նէ սիւալ էտէր ,
 սին կէլ արտըմըրա տէյիւայ անի կէրի շէվիւմէզ :
 Թէքրար պիւր աթլը տահա իրօտլ էտէր , լաքին յէու
 անէ տախի էվվէլի Զէվապը էտիւայ մէզս էտէր
 եանըմտէ : Վէ կեօղալն քի գուէտէն պագար խի ,
 աթլընքին կէլէն առէմէրէ վաստլ օլուայ կէրի տէօն
 մէտիքէրինի կէօրիւնքէ , յովրամա խապէր վէրիւր , օ
 տախի տիւրիւ իշլիլէ վաքմաղ իլէ , պիլ նէֆա քէնտի
 գարը կիթմէք իսթէր քի կէլէնքը քիմ տիր , վէ
 նէ սէպէպ իլէ կէլիւրէրինի անկլայա : Վէ գօջուսու,
 նէ պիւնիւպ կիթմէլի օլունքէ , յուգա փատիշահը որո
 զիւս յովրամա եանըմտէ օլմաղ իլէ , օ տախի պաշգա
 գօջու իլէ , յէզրայէտէն տիշարը մէզքիւր նալըօվթուն
 Թաշանտըղի եէրէ կէլիւրէրինտէ , յէու տախի օ մա
 հալէ եէթիշտի : Վէ յովրամ յէույու կէօրիւնքէ կէ
 լիլին սէլամէթ մի տիր տէյու սիւալ էթտիքտէ , յէ
 ու տէր քի նէ սէլամէթ , սէնին վախտէն յեզարէլին
 ֆէսաաղը վէ քեօթիւլիւկիւ պայէթ զիյտտէ օլտու :
 Յովրամ պու միսիլիւ Զէվապէրի իշիտիւնքէ տէլը
 մանըգ օլտուղինի պիլմէկ իլէ , տուգագ տըր տէյու
 որօղիայա տախի խապէր վէրիւպ գալմապ իսթէտի
 իսէտէ , յէու տէրհալ օգ իլէ մէզպուրու վուրուպ
 էօլտիւրիւր , վէ տթտըրըր անի նալըօվթուն Թաշան
 տըղի եէրէ : Ոքողիւ տախի անի կէօրիւպ ֆիրար էթ
 տիքտէ , յէու ապէր իլէ փէշինէ տիւ շիւպ օգ իլէ վու
 րուրէր անի , լաքին էօլմէյիւպ գալտը մակէգըտլ տէ
 նիլէն մահալէ , քի անտէ եարալէրինէ իլաճ էտէ :
 Վէ երթէսի կիւնիւ յէու անըն գալնտուլէրինին էվ
 լատիւրինի պուլուպ անլէրին Զիւմէսինի գըրտը , 2
 Կէլի մէզպուրուն գալնտալէրինի

տիւշման երուսաղէմոնէ հօլտիւրմիւշ խտի (նիճէ քի
 Թօգստն սիււալտէ պէյան տըր) , լաքին անկերին էվ
 լատերին , որոգիանըն խըզթիթինտէ , վէ անէ միւթս
 լիք օմադ իլէ՝ հօտիւրտիւ անկերի : Վէ որոգիա քի
 մակեղդովա գաշմըշ խտի անի տախի կէթիրտիւպ հօլ
 տիւրտիւ խէտէ՝ յուգա փատիշահը յօսափատըն Թօռ
 նու օլմադ իլէ . 2 Մնոց . 22 . 9 : անքն խաթրը իջիւն ի
 ղին վէրի՝ քի Թէնինի կէօթիւրիւպ երուսաղէմոնէ
 տէրնէ տէրէր . մէգքիւր որոգիա փեգաթ պիր սէնէ
 փատիշահըգ էթտի երուսաղէմոնէ . 2 Մնոց . 22 . 2 :
 Վէ լաքին վախտէսինն Թաշրիքի իւղըէ փութփէրէսթ
 լիկէ մէյլ էտիւպ՝ աղահըն էմրինէ մուղայիր օլմադ ի
 լէ էշտտի դաղէպ իլէ Թէքտիր օլտու ¹ :

Պատէհու յեու յեզրայէլէ կէլիր քի յեզաբէլի տախի
 հօլտիւրէ . վէ մէգպուրէ կէօպիւնէ սիւրմէ չէքիւպ
 զինթիթինն Թապընարապ՝ փէնճիրէտէն պագուպ յե
 ույա տէր քի , սէլամէթ մի տիր՝ աղատընը հօլտիւ
 րէն զամբրի : Յէու Եօգարը պաղուպ քիմսին սէն .
 ին պոնա տէտիկինտէ , յեզաբէլին Թէվապիլէրինտէն
 իքի քիմսէ աշաղա տօղրու պագընճէ՝ անկեր տէր
 քի՝ աթըն անի աշաղը , վէ մէգպուրէր հէման դու
 Թուպ անի փէնճիրէտէն աթարէր . յեզաբէլ էէրէ
 տիւշտիւկինտէ՝ զայէթ սէփիլ հալ իւղըէ՝ պագ ալ
 Թընտէ պասըլուպ հէլաք օլմադ իլէ՝ քիթիւ ֆէլինէ
 կէօրէ պուտու պէլատընը : Օլ պատտէ յեու կիտիւպ
 դատմ էթտիքտէ՝ յեզաբէլէ լանէթ մէրտի խէտէ՝
 փատիշահ գըզը օլտուղի իջիւն էրէ կտէր քի տէրն
 էթսինէր անի : Վէ լաքին օ անէ տէկին անքն Թէնինի
 քէլիլէր էէմիշ օլուպ , փեգաթ գաթատընը իքի պո
 ղընը վէ իքի էլինի պուլուրէր : Գիլհադիգա պու սու
 րէթ իլէ՝ եղիանըն ճէվապը (նիճէ քի սէքսէն տէօրու

¹ Ի . Գ տէառնէ Եղև կործանուան որոգիայ յեթմալն սու յով
 րամ . 2 Մնոց . 22 . 7 :

սիւսալտե պէյան տըր) իճրա օլուպ , նաբուլթուն միւլ
քիւնտե քէլիլեր եհտիլեր , յեզալեէլն Թէնիլնի :

ԳԼ . Զիւնսինի գըրուճագ իտի , վէ սամարիաստե տալսի ա
Ժ : քաաբըն էվլատլերինտեն վէ Թօուունլերինտեն եհթ
միշ տաեմ օլտուղլինի պիմէկ իլէ , սամարիանըն սեօղ
սաճիպլերինե եազար քի անլերտեն Տանկըսը մինասիպ
իսե , փատիլչաս էտիւպ Տազըր օլուլեր աճըն իջիւն
ճէնկ էթմէկէ : Պու ճէվապ իլէ , յեու՝ սամարիա է
Տալիսինի Թէճրիւպէ էթմէք իսթհը քի անլերին Չիք
րինի անկլայուպ անե կեօրե Տարեքէթ ետե :

Մեզպուրլեր պու խապերտեն զայեթ խէվի էթմէկ
իլէ տէրլեր քի իքի փատիլչաս անե գարչը տուրմա
ղէ գատըր օլումատը իսե , պիզ նիճէ դարչը տուրա

լըմ : Վէ ատեմ իրստլ հտիւպ թէվազդիք պիտլե՝ քէ,
մալի մէրթէ պէ իղատթտէ օլտուդէրինի պէյան էթ
տիքլէրինտէ , յէու թէքըտը եաշար քի՝ էկէր պանս,
իղատթ հտէրսէնիզ , աքաաբըն էվտտլէրինին պաշլէ,
բինի քէսիւպ՝ եարըն պու վտգըթ կէթիրին պոնս :
Վադաա՝ էմը օլտուղի իւզրէ մէղպուրլէրի դաթլ է
տիւպ՝ պաշլէրինի իրսալ հտէրլէր : Վէ յէու՝ յեզրայէ,
լին գափուսուոնուն տըջ եանընտէ ոնլէրի գուլէ միսս,
լի իքի թէվիէ եափտըրըր , վէ սապահ օլտուգտէ ,
մահալէ վարուպ՝ ճէմաէթ տաթի տհտէ ինսան քէլ
լէսինտէն եափըլան գուլէլէրի կեօրի պ հէյպէթտէ
գալորդգլէրինտէ , յէու՝ քէնտինին վէ ստմարիանըն
սեօզ սահիպլէրինին գապահաթսըղ օլտուղինի պէյան
էթմէք իսթէյիւպ տէր քի , պէն քի՝ վատիշահմը
էօլտիւրտիւմ , լտքին պուկաըր քի՝մ էօլտիւրտիւ :
Իմտի զանն էթմէլին քի՝ զատտաըրլգ տըր պէնիմ էթ
տիլիւմ , իլա քի՝ ալլահըն էմրինի իճրա էթմէք տիր ,
սան քի՝ ալլահ էղլանըն էլի իլէ՝ տքաաբըն էվի ի
շիւն սեօլէտի : Վէ տաթի տքաաբըն սինթիլէսինտէն՝

վէ անէ միւթալիք օլանէրտէն քիմ քի վար խոխլեղձ
բայելտէ , ճիւմէսինի գլորտը :

Պատէհու՝ սամարիայէ կիթմէլի օլտուգտէ , եօլտա
բեթակադ տէնիլէն մահալտէ՝ յուգա վատիշահը դքշ
զիսնըն գարնտաշլէրինին էվլատլէրինտէն՝ եախսա ագ
բապալէրինտէն՝ դըրգ իքի առէմ պուլուր , քի առէր
երուսողէմտէ մեօթէպէր վէ սեօզ տահիպի օլուպ՝ իս
րայէլ վատիշահը յովրամի էօլտիւկիւնիւ իշլիթտիք
տէ , մապէյնիլէրինտէ աքրապալդգ վէ զիյատէ հու
գուգլէրի օլմաղ իլէ , անըն էվատլէրինի վէ գարըն
տաշլէրինի թէսէլու էթմէկէ կիտէրլէր իտի , յեու
սիւալ էտիւպ՝ անէրին քիմ օլտուղինի՝ վէ նէ սե
պէպ իլէ կիթտիքլէրինի անկլտալգտէ , ճիւմէսինի
տէ էօլտլէրիւր :

Վէ անտէն կիտէր իքէն՝ էզ գատիմ տօսթու օլան յով
նադուր նամ քիմէսնէյէ եօլտա բասթ կէլիւր , վէ սիւ
ալ էտիւպ՝ քէլ էվլէլ սատաղամ իւզրէ տօսթ օլտու
ղինի անկլտալգտէ , ալըր սնի գօգու սուհէ , վէ պէյան
էտէր անէ՝ ալահըն շէրէիինին զայրէթինտէ օլտուղե
նի : Վէ սամարիայէ կիրտիկլինտէ՝ աքաաբըն սինսիլէ
սինտէն , վէ անէ միւթալիգ օլանէրտէն քիմ քի գալ
մէշ խոխ , տնէրի տախի էօլտիւրիւր , քի ալահըն էմ
րի իշրա օլա :

Պատէհու՝ կէօյա քի բահաղ վիւթա ալիմ փեշկէշ
սուսուլուպ աքաաբտէն զիյատէ անէ խըզմէթ էտէ
ճէք օլմաղ իլէ , ճիւմէ խորայէլին էյալէթինէ խա
պէր էտէր , քի բահաղըն փէյլամպէրլէրի վէ անըն
խըզմէթինտէ օլանէրին ճիւմէսի սամարիայէ կէլէ ,
վէ քիմ քի կէլմէղ իսէ՝ գաթլէ վաճիպ օլա :

Մէղալուրլէր պու ճէվալը սահիհ պէլէյիւպ շաղ օ
լորապ ճիւմէսիտէ կէյիւպ կիրիւրէր բահաղըն էվի
նէ , թա քի կէլմէտիւր պիր քիմնէ գալմաղ անէր
տէն : Վէ յեու՝ վէքիլտալճընէ էմը էտէր՝ քի անէրէ

Ես վաղ վերէն , վէ Թեմպի՛ճ Ետիւայ արատորը՝ քի տալա՛հըն փէ լղամպերէրինտէն . քիման պուլունմասըն սնլերին մապէյնինտէ : Էվլին տիշարըսընտէ տաթի տաքեր տուրտուրուր՝ քի անէրտէն . քիման գաջմասըն , վէ ի , չէրի կիրիւայ պուլուր՝ վէ գուրպոն Եթտիթտէ : Էմր Ետէր ասքէքինէ՝ քի անլերին Ճիւմլէսինի գըրուպ հէլաք Ետէլէր : Վագատ՝ մէզպուրլէրտէն պիր քիմսէ գալմայուպ՝ Ճիւմլէսի գըրըլտըգտէ , բահաղըն Էվինի՝ վէ անըն իսմինէ Եաթըլան Եերլերի տաթի Էըգուպ Եագտըգտէն մատէ , անէ մէյլ Ետէնլերէ զիյա տէ ընգալէթ սլուսն տէյու , Էվլին Եերլինէ զիւլլիւանէ՛ վէ մէմլէխանէ Եաթար :

Ձէ տաթի՛ իսրայելին զօփրաղլնտէ հէր նէրէտէ . քի բահաղըն փութու վէ Էվլի վար իսէ՝ Ճիւմլէսինի Եըգտըմաղ իլէ՝ իսրայելին Էյալէթինի լեյտա Ետէր մէզքիւր փութուն Փէտտոլնտէն , անէ քի սէպէպ օլտու աքատը՝ յեղաբէլին Թահրիբի իլէ :

Յեունուն պու միսիլիւ զայրէթի՛ ալտահըն Էմրի իւղարէ օլմաղ իլէ , ալտահ վատ Ետէր անէ քի , տեօրտիւնՃիւ սինսիլէսինէ տիկին՝ Էվատտէն Էվլատէ իսրայելէ փատիլահ օլալէր : Ֆիլհագէիգա յեու ալտահըն Էմրինի իճրա Եթտի իսէտէ , յերոքովամըն Եաթտըրտըլի ալթուն տանսլերի գալըքըմատըղի իչիւն , ալտահ մուսալաթ Ետէր անըն իւղէրինէ պալատէ մէզքիւր սիւրեանի փատիլահը աղայլի : Զիրա աղայլի յորդանտն չալըն գաբըր դարաթընտէ օլտն իսրայելին Էյալէթինի վուրուպ՝ չօգ մէմլէքէթ խարապ Ետէր վէ չօգ տտեմ գըրօր , նիճէ քի պալատէ զիքր օլտուղի մէյմալ իւզըրէ Եղիսէ պէյան Եթմիլ խտի : Յեու իկիրմի սէքիզ սենէ իսրայելէ փատիլահըգ Էտիւպ Էօլտիւ , վէ տիֆն օլուստու սամարիատէ :

Պալատէ մէջէն յուզա վատիշահը որպէս թի էօլտիւ : Եւստէ
հու թիմ վատիշահ օլտու երուսաղէմսէ :

Գոնն Ծ. **Ա**յն վալտիսի գոթողիւս : Զիրոս չիւնքի մէջա Գւ.
26^ա քիւրէ ուրաւըն գըզը իտի , օղլու էօլլենճէ՝ անըն ժԱ.
էվլատէրինի էօլտիւրիւր՝ քի յուզա վատիշահընն 21^ա
Ճինսինտէն . քիմսէ գալմայուպ քէնտի վատիշահ օ.
Իի : Լաթին՝ որպիւսնը գըզ գարնաւալը յօսաբէէ՝ անըն ԻԳ :
քիւ չիւն օղլու յովաս (քի օ վազըթ տահա պիր եա
չընտէ յօճուգ իտի ,) դաջըրուպ՝ տաճարտէ սագլար :
Վէ մէկպուրէ՝ յովիւդա քահանայապետին ղէվճէսի
օլմաղ իլէ , անէ տաթի մասլահաթը պէյան էտիւպ ,
քիմսէ տուրմայարագ՝ յովիւդա ալթը սէնէ տաճար
տէ յոլասը հըթիլ էտիւպ՝ իգթիզասը վէճ՝ իւզըն՝
անէ Թալիմ էթմէտէ գուսուր էթմէլ :

Փիւվաքի յուզա վատիշահընն էվատընտէն քիմսէ
գալմասը տէյու մէրհամէթսիլ գոթողիւս՝ երուսա
ղէմսէ վատիշահ օլտու իսէտէ , ղայէթ ղատտար՝
պախուսուս քի ալահը թէրք էտիւպ՝ բահաղ փու
թա թափըրը օլմաղ իլէ , ճէմաթի տաթի փութա
թափընտըրալ : Վէ ալթը սէնէ ճէմաթ ոլու սէթիւ
հալ իւզըն գալուպ՝ յովաս եէտի եաչընէ վարտըգ
տէ , յովիւդա միւրատ էտէր քի անի վատիշահ է
տիւպ՝ ղալմ գոթողիւսն շէրրինտէն ճէմաթի ին
լուս էտէ : Օ՝ էճիլտէն իգթիզա էտէնէր իլէ սըրրան
մէշվէրէթ էտիւպ՝ ալահըն իսմինէ գալ էտէր , վէ
յովասը անէրէն էնօստէրիւպ՝ մասլահաթա գարար
վէրիւրէր :

Վէ չիւնքի էզ գատիմ առէթ օլտուղի իւզըն՝ տաճա
րըն խըզմէթինէ Թային օլտն ղէտայիլէր՝ հաթտատէ
պիր տէֆա տէհիշիլիւպ՝ ապրիլէրի կէլըր իտիւր , յու
վիւզա թէրթիլիլ էտէր՝ քի նեօպէթի Թէքիլ օլանէր

Թափ կիթմէյիւնայ տաճարտէ գալալէր . վէ պու վէճճ՝ իւզ
 Դուրս րէ՝ գոթողիա տույնայարագ՝ տաճարտէ . քիւլլիյէթլի ալ
 տէմ՝ Զէմ՝ օլուր : Վէ դաւիթին վագթինտէն պէրու՝
 տաճարտէ չօդ սիլաճ օլմաղ իլէ , անդէրին Զիւմէսի
 նէ սիլաճ վէրիւլայ , տաճարըն գամուլէրնտէ պէրէ
 Յիւսս տիր . վէ յովասը անտէ փատիշաճ հտիւլայ՝ պաշընէ
 Թաճ գօտուգտէն մատէ , տաճարըն ամլուսունտէ
 Թախթէ կամուլայ՝ ազիմ՝ զինէթ իլէ օթուրտուր անի
 Թախթըն իւզէրինէ : Օլ պապտէ փիւր սիլաճ ասքէր
 անըն էգրաթընտէ՝ սաղ օլուրն փատիշաճ տէտիլլէ
 րինտէ , ալէմ՝ տուլուլայ՝ վէ ալլաճտան մէմուրն օլուլայ՝
 զայէթ շաղլոգ պիրլէ տաճարէ կէլիլլէր : Գոթողիա
 տաճա մասլաճաթտէն պի խապէր , Զէմաէթին շամա
 Թաքըն իլիտիւլայ՝ նէ՝ տիր պու կլամէթ տէյու՝ քէնտի
 տախի տաճարա վարտըգտէ , կեօրիւր քի յովաս փա
 տիշաճ օլմուլ . վէ պօռուլէր էգրաթընտէ չալնարագ
 Զիւմէ Զէմաէթ մէսրուրիյէթ իւզըն տիր , մատտէյի
 անկլայուլայ՝ ինէտ տիր պու տէյու նիտա էտէրէք էս
 վապընը երլթար ¹ : Աքէր անի տէրճալ տաճարտէ
 էօլտիւրէճէք օլտու իսէտէ , յովլադանըն էմրի իւզըն
 տաճարտէն տիշարը չըգարուլ փատիշաճ սարայընը
 գամուսունտէ հէլաք էտէրլէր , Նսգար էլէ ալա
 ճըն ատալէթինէ . զիրա զատտար գոթողիա նիճէ քի
 էթտի , անէ կեօրէ պէլասաքը պուլուլայ՝ զայէթ րէ
 զալէթ պիրլէ հէլաք օլտու :

Պատէհու յովլադա գալլ էտէր , քի փատիշաճ վէ
 Զէմաէթ տայիմա ալլաճըն իգաթընտէ օլալէր :

Վագտա՝ պու պապտէ Զիւմէ Զէմաէթ զայէթ շաղ
 օլմաղ իլէ , բաճաղ փուլթուրն էվինի՝ սեղանընլ՝ վէ
 Թօսթիլինի երգուլ զըրտըգտէն մատէ , անըն չէլլէ
 րինի տախի էօլտիւրիւրլէր : Վէ յովլադա ասքէր Թալ

¹ Պատառեայ գոթողիա զճանդերձս իւր՝ աղաղակեաց և օս
 սէ . զաւէ . զաւէ . 4 Թափ . 11 . 14 :

ին հտիււյ՝ յովասը տաճարտէ պիր գօջ կիւն հընդ
 էթովքտէն սանկրա , դայեթ ազիմ զինէթ վէ ճէմիյ
 էթ իլէ անի տաճարտէն ուղուպ՝ կեօթիւրիւր սարայ
 տէ փատիշահ քիւրսիւսինտէ օթուրտուր :

Ֆիլհագիգա յովաս՝ եհտի եաշնտէ իքէն փատիշահ օ ԳԼ
 լուպ , նէ գատուր քի յովիադա սաղ խտի , անըն թէր ժի :
 Թիյպի իւղրէ , հարէքէթ էթմէկ իլէ ալահըն իդաա 2Մ^հ
 Թընտէ օլտու : Ֆէգթթ էիւքսէք տաղէրին իւղէրին ԻԻ ,
 տէքի սեղանէրի դալորըմայուպ՝ ճէմաէթ անէրտէ ալ
 լահա գուրպան էտէր խտի , լաքին տաճարտէն մատէ
 զայրի եհրտէ գուրպան օլմասըն տէյու թէնպիհ օլմաղ
 իլէ , ճէմաէթին պու միսիլըն հարէքէթի ալահըն էմ
 րինէ մուղայիր խտի :

Պատէհու յովաս՝ տաճարը Թամիր էթմէք իսթէյիւպ
 եմր էտէր քի քահանայէր ճէմաէթտէն սատագա
 տէվչիլիւպ Թամիր էթմինէր , լաքին անէր ագջէ
 ճէմ էթտիլէր իստէ , Թամիրի կիւն պէ կիւն կէրի
 պըրադմաղ իլէ , մալահաթտէն անէրի մէն էտէր :
 Վէ պիր սանտըգ (տապանապ) եափորըուպ տաճա
 րա դօր , վէ թէնպիհ էտէր ճէմաէթտէ՝ քի հէր նէ
 վէրըլէր իսէ՝ քէնտիլէրի կեօթիւրիւպ օ ստնտըգ
 պըրադալէր՝ զիրա սանտըգ դալտըլ օլուպ , իւղէրին
 տէ ագջէ պըրադմադ իլիւն էէր վար խտի :

Պախուսուա քեաթիւպ Թային էթմիլ օլմաղ իլէ , սան
 տըգ տօլտուգտէ՝ աջալտուպ՝ եէնէ գօր խտիլէր օ մա
 հալէ : Պու Թէրթիյպ իւղրէ չօգ ագջէ ճէմ օլուպ ,
 անըն իլէ տաճարը քէմալի մէրթէպէ Թամիր էթտիլ
 տէն մատէ , անըն ճիւմէ իգթիգա էտէն լէվաղիմէ
 Թինի տախի եափորըուպ Թէքմիլ էտէր , զիրա դո
 Թոդիս՝ վէ տնտէն հվլէլ փուԹա մէյլ էտէն փատի
 շահէր՝ տաճարըն Թագըմէրինի փուԹէրէ վէրմիլ ի
 տիլէր : Պատէհու յովիադա քահանայապետ զայեթ
 իսթիւսարլանուպ եիւղ օթուղ եաշնտէ էօլտիւ , վէ

անքն էթտիկի էլլիկէ պէտէլ՝ երուսաղէմոէ փառաշուհ
 լերին մեղարկելինն Եսննտէ տէֆն էթտիկեր անի :
 Ֆէհմ էլլէ պուրատէ յովասըն սէֆիլ հալինի . զիրա
 յովազա սաղ իքէն , ալլահըն էմրինէ մուղայիր իշ
 էթմէզ խոի . լաքին մեղպուր Եօլլանահ , ճէմանէթին
 պիւլիւքէրի՝ քէ անլերին ֆիքրի զաթը փութա մէլիւ
 լի խոի , անճադտէ ֆուրսազ պուլուպ՝ յովասըն ֆիք
 րինի թաղլիտ էթմէզ իլէ , ալլահըն իղաթընտէն չը
 գարտըրէր անի : Վէ ճիւմէսի Եէքտիլ փութփերէսթ
 լիկէ սիւլիւք էթտիքլերինտէ , ալլահ էլլահնիր անլէ
 րէ : Լաքին մերհամէթընանի օլմաղ իլէ՝ իսլահի նէֆ
 ալուպ թեօպէ տէյէլէր տէյու , փէյղաճպէր իրաւ
 էթտի իսէտէ տիյնէմէզլէր : Պոռնտան գաթի նա
 զար , յովազա քահանայապետին օղլու աղարիաս՝ տլ
 ւահըն իշամը իլէ ճէմանէթին մապէրինտէ դալգուպ՝
 նիլլան ալլահըն թէնպիհինի կերի պըրագտընպ , սիլին
 իշինիզ բասթ կէմէզ . զիրա սիլ քի ալլահը թէրք
 էթտինիզ , ալլահ տաթի սիլի թէրք հտէր տէտիկին
 տէ , ճէմանէթ անըն իւզէրինէ հիւճմէտիւպ՝ յովա
 սըն Եմրի իլէ թալարէր անի տաճարըն ալլուսուտէ :
 Վէ մեղպուր պի ճիւնհա օլմասը իլէ՝ ալլահ կեօրսիւն
 վէ շերիյաթ էթսին տէյու՝ նիտա հտէրէք Եօլիւ :
 Վէ յովաս քի ալլահըն իղաթընտէն չըգուպնա
 հագ Եէրէ յովազանըն օղլու աղարիասը Եօլիւրա
 տիւ , մախսուս ալլահտան անէ զազէպ օլարագ՝ եր
 թէսի սենէ սիւրեանի փատիշահը աղայիլլին ապքերի
 անըն դօփրաշինէ կէլիւպ՝ գէթ տէնիլլէն մէմէքէթի
 ճէնկ իլէ ալըրէր , անի քի դուլիթ փութփերէսթէ
 րին էլլիտէն ալըշ խոի . վէ անտէն երուսաղէմին իւ
 զէրինէ կէլիլլի օլուպ՝ գարշ չըգան յուղանըն պիւյ
 իւքէրինի գըրալըր : Պէլի յովասըն ապքերի՝ սիւրեա

Ի Եւ Եղն չէ մեռանին . տաճ՝ տէպէ տէր . և դատեա
 35 . 2 Մնոյ . 24 . 22 .

նիւերտնն չօգ խաի • լաքին ալաւհըն հմրինն մուղայիլը
հարեքէթտն օլնաղ իլէ • սիւրեանիլէրին ելի իլէ ալ
լա՜հ թէքտիր հտնր անի՝ քի գապոհաթընը թանըյ,
ուպ թեօպէ տէյէ ¹ : Վէ լաքին յովա սքեօթիւ ֆէյլին
տնն կէրի տուրմայուպ զայէթ նաչար գալորգտն •
հէր նէ քի ալթուն վէ կիւմիւշ թագըմ վար իսէ տա
ճարտն վէ փատիշա՜հ սաբայընտն • Ճիւմէսինի ա
լուպ սիւրեանի փատիշա՜հ աղայէլէ իրսալ էտէր՝ քի
ասքերինի երուսաղէմին իւզէրինտն գալորըրէ •
Պոգաա՜ մէզպուր ըիգա օլուպ ասքերինի կէրի չէ
վիրտի իսէտն • յովա գա՜հրթնտն զայէթ աղըր խապ
ղէ օլտու • Վէ անըն խըզմէթքեարլէրի՝ մէզքիւր ա
ղարխանըն էօճիւնիւ ալմագ իլիւն անի էօլտիւրտիւք
տնն մատն • թէնինի տախի սէլէֆի օլան փատիշա՜հ
րին ետնընտն տէյին էթմէյիւպ՝ երուսաղէմտն սայիր
եհրտն տէյին հտնրլէր •
'Նաղար էլլէ • յովա եէտի եաչընտն իքէն փատիշա՜հ
օլտու • վէ գըրգ սէնէ երուսաղէմտն փատիշա՜հըգ
էթտի • լաքին յովաղա էօլտիւրտն սօնկրա՜քեաթիւ
քիմսէլէրին թահրիլի իլէ ֆէնա ոլուլուպ՝ զայէթ սէ
ֆիւ հալ էւզըն էօլտիւ •

Սիւալ 95 •

Պալատն մէզքիւր խորայէլ փատիշա՜հ յէու քի էօլտիւ՝ սլատէ
հու քիմ փատիշա՜հ օլտու խորայէլէ •

Ճ • Մըն օղու յովաքազ • Ֆիհագիգա մէզպուր՝ Յու
բա՜հաղ վութա մէյլ էթմէտի իսէտն • յերսըռլամըն
եափորղի ալթուն տանալէրի գալորըրմատըղի իլիւն • ԿԼ •
աղա՜հ կիւճէնիւպ՝ սիւրեանի փատիշա՜հ աղայէլին է
ԺԳ •

1 Վէ քի առիւաւ արամբք Եկն զօրն ասուրուք • և նծ մատնեսց ի
ձեռա նոցա զօր բաղում յոյժ • վն թողղին նոցա զծր նծ հարցն
Իւրէանց • և Ը յովասայ արար զդատաւատան • 2 Մեայ • 24 • 24 •

լի իլէ անի տաքի Թէքտիր հտէր , զիրա աղայէլն Թափ
 ասքերի խորայէլն դօնրաղինէ կիրիւայ չօգ մէմէքէթ իւն
 խարապ կթտի : Վէ յովաքազ տնէ գարջը չըգուպ ալթ
 օլմաղ իլէ , օ տէրէճէ Թէլէֆ օլուր անըն ասքերի , Թա
 քի ֆէգաթ էլլի աթլըսը , օն ճէնէ արապասը , վէ օն
 պին եպոսն ասքերի խէլաս օլուր : Օլ պատուտէ մէղ
 պուր զայէթ նաչոր գալուպ՝ ալլահա նիյազ էթ
 տիրտէ , ալլահ անըն նիյազընը դապուլ էթմէլ իլէ ,
 խորայէլի խէլաս հտէր անըն օղլու յովասըն վագթին
 տէ : Իմտի յովաքազ՝ օն եհտի սէնէ փատիշահլըգ է
 տիւպ կօլտիւ , վէ տէլն օլունաու սամարիատէ :

Վէ օղլու յովաս անըն եերինէ փատիշահ օլուպ՝ օն իբի Զաւա
 սէնէ խորայէլէ փատիշահլըգ էթտի իսէտէ , յերօթու
 վամըն եավաղլի ալթուրն տանալերի դալըրմատըլի ի
 չիւն՝ ալլահըն էմրինէ մուղայիր խտի : Օ՝ հսնատէ ե
 ղիսէ փէյղամպէր սամարիատէ խասգէ օլտուգտէ՝ յո
 վաս կիտէր անըն խաթրընը սօրմաղէ , զիրա փետէր
 մագտմը իլէ անէ ըիպէթ հտէր խտի : Եղիսէյի օ հաւ
 տէ կեօրիւնճէ՝ աղլայուպ տէր քի՝ սէն խտին եւ փէ
 տէր խորայէլն գուվլէթի վէ եարտըմքըր՝ : Վէ պա
 լատէ զիբը օլտուղի մէնվայ՝ յովասըն էլի իլէ սիւրեա
 նիլերին Թէքտիր օլաճաղինի՝ ալլահ եղիսէյէ իլհամ է
 տէր , օ տախի աչիքեար հօրնէլ իլէ յովասս պէյան
 էթմէք խթէր քի՝ Թէսէլլա օլու : Վէ չիւնքի յովասըն
 էլինտէ եայ վար խտի , եղիսէ ստանըն կիւն տօղուսու
 նէ պրագան փէնճիրէսինի աչտըրուպ՝ վէ քէնտի էլլի
 նի՝ յովասըն էլինին իւզէթինէ դօյուպ՝ տիէլ տէնլէն
 մէմէքէթին դարաշընէ տօղրու օգ ալթաթըրըր անէ ,
 քի ալլահըն եարտըմը իլէ , օ մահալէ դատար սիւր
 եանիլերի վուրաճաղինէ նիշան օլուն : Վէ Թէքթըր
 տէր քի՝ օգ ալ՝ վուր գէմինէ , լաքին գաչ տէֆա վու

1 Եւ եւայ 'ի զժ Երեսայ նորա՝ և ստէ . հայր՝ հայր . կառքէ
 խորայէլի և հէժեալը նորա . 4 Թափ . 13 . 14 :

ըստաղիների պէյանն էթմէզ : Վէյոփաս՝ իւջ տէֆա վուրուպ՝ զայրի վուրմայլնձէ՝ եղիսէ գասապէթ էստիւպ տէր քի , եկէր պէշ ետիստ ալթը տէֆա վուրմուշ օլսան իտի , սիւրեանիլէրին նիհայէթինն տէկին վուրուր իտին , օ՝ եճիլտէն փեգաթ իւջ տէֆա ճէնկ իւզրէ օլուպ վուրուսըն անիլի տէյու սիճիլ հտէր : Պատէհու եղիսէ վէֆաթ հտիւպ՝ տէֆն հտէրլէր ալնի սամարիանըն տիշորթսընտէ :

Վէ երթէսի սենն՝ եղիսէնին թիւրպէսինին օլտուղի մէզարիտսանն՝ եհալի պիլը հօլիւ կեսթիւրիւր քի ան տէ տէֆն հտէլէր , վէ մովարը ջէթէճի խըրըզլէր , քի օ դարուֆտէ կէզէր իտիլէր , հօլիւյիւ տէֆն հտէնլէր անիլի կեօրտիլ քիլիւտէ , խէվիլէրիւտէն նաշի հէման եղիսէնին թիւրպէսինի աջուպ հօլիւյիւ պըրապըրլէր մէզարթն իլինէ , վէ հիլմէթուլաս , հօլիւ եղիսէնին քիմիլլէրինն տօդուստըղի հալտէ , անիտէ տիլիլիւպ՝ այագ իւսթիւ տուրտու :

Երազար էյլէ՝ քի ալաս նիճէ միւշէրրէֆ հտէր քէնտի սատըդ գուլունու : Ֆիլհագիլգա եղիսէ սաղըղիլտէ ջօգ միւշիւզաթ էթտի իսէտէ , հօլտիլ քտէն սօնկրա տտիլի՝ ալաս ունըն քիմիլլէրինն օ միսիլլիւ գուվվէթ վէրտի , թա՝ քի հօլիւյիւ տիլիլթտի :

() Եսնատէ սիւրեանի փտտիշասը հօլիւպ , օլուր բէնադադ անըն եէրինն փատիշաս օլուր սիւրեանիլէրէ , քի անըն ճիւսինն տաթի ադէրին օլուր տէնիլիլ իտի : Վէյոփաս՝ մէզպուր բէնադադ իլէ ճէնկ հտիւպ , իւջ տէֆա ալթ հտէր անի , նիճէ քի սիճիլ էթտի եղիսէ : Վէ մէզբիւր ազայէլ իսրայէլն դօփրաղիլտէն նէ գատար քի մէմէքէթ զապթ էթմիլ իտի , ճիւմիսիլ

1 Իղև. Թաղէլ նոցա զայր մի , և ահա տեսին զմիկնակազէնսն և ընկէցին զոյրն ՚ի գեբեզմանն եղիսէի . և գնաց . և միւրձեցաւ յոսկերսն եղիսէի . և կենդանացաւ . և կանգնեցաւ ՚ի վերայ ոսկի իւլոց . 4 Թադ . 13 . 21 :

Թագ նի տըր յովաս , վէ խորայել ճեմանթի սիւրեանիւն ,
 զորայ ըին շերրինտէն խելաս օլուպ՝ ասուտէ հալ իւզըն ըա
 հաթ օլտու :

Սիւալ 96 .

Պալատէ մէքսիւր յուդա փատիշահը յովաս քի էօլտիւ՝ պատէ
 հոս քիմ օլտու յուդա փատիշահը երուսաղէմտէ :

Աստէ Ծ . Ընն օլուլ ամասիա : Ֆիւհադիգա մէղպուր՝
 Գլ . փատիշահ օլտուղինտէ փութա մէյլ էթմէտի , ֆիւսմ
 ԺԴ . մա քեմալի մէրթեպէ տախի ալլահըն իդաթընտէ
 215 հա մա տէկիլ խտի , զիրա եիւքսէք եերլէրաւն օլման սեղանի
 ին : տէկիլ խտի , զիրա եիւքսէք եերլէրաւն օլման սեղանի
 ըն գալաթըմաթը : Ան անըն փէտէրի յովասը՝ քի խող
 մէթքեարէր էօլտիւրմիւշ խտիւր , (նիճէ քի թօդ
 սան տեօրոս սիւալտէ զիքր օլտու) անլէրի դուլթուպ
 էօլտիւրիւր :

Ան չիւնքի՝ եգուլու տէնիլէն փութփէրէսթէր , դա
 ւիթին վադթինտէն պէրու՝ յուդա փատիշահըն իւ
 դաթընտէ օլուպ՝ սանկրա ասի օլտուլէր , (նիճէ քի
 պէյուս տըր եէթմիշ իքի սիւալտէ) ամասիա անլէրի
 թէքրոթր յուդա փատիշահըն հիւքմիւնէ տախիլ էթ
 մէք իսթէյէրէք , քէնտի ճեմանթիւնին իկիրմի եաշըն
 տէն եօգարըլընը սայուպ՝ իւշ եիւպ պին ճէնկճի ապ
 քէրի պուլուստու իսէտէ , անլէր քէֆայէթ էթմէդ
 տէյուլ՝ ագչէ իլէ եիւզ պին ատէմ տուքի խորայել ճե
 մանթինտէն կէթիրտիր՝ քի ճէնկէ կէթիւրէ :

Լաքին ալլահըն փէյղամպէրլէրինին պիրի կէլուպ սնե
 տէր քի , խորայելին ասքէրի սէնին իլէ կիթմէսին , զի
 ըա ալլահ անլէր իլէ տէկիլ տիր , էէէր անլէրէ ուս
 մուտ հտէր իսէն , ալլահ սէնի ալթ էթտիրի տիւշ
 մուսըն էսնիւտէ , զիրա ֆէթուհաթ էթմէք վէ
 տըթ օլմաթ՝ ալլահտան տըր ¹ : Ան լաքին չիւնքի իս

² Կանգի Գ ձե լինի զօրանալ և ՚ի սլաւտուլ մատնել . 215 հա . 25 . 8 .

րայեղին ասքերինե աղջէյի վէրմիշ իտի , նէ՛րեամայլըմ
 օ՛ գատար աղջէյի , քի անլերե վէրտիւմ տէտիկինտե ,
 փէյղամպեր տէր քի՛ ալլահ անտէն տահա զիյատե
 սինի վէրիւր սանա : () Լ պոպոտե տմասիա իգասաթ է
 տիւպ՝ խորայէին ասքերինե ճէվապ վէրտի :

Ֆիւամնա՛ մէղպուրէր կէրի տէանաիւլէր խտե , զայ
 էթ կիւճէնմէկ իլէ , յուղոնըն դօփրաղլնտե չօգ խա
 սարաթ էթ ալքերինտէն մատե , իւչ պին ատէմ տա
 խի էօտիւրիւրէր : Պատէհուււ ամասիա ետընըզ քէն
 տի ասքերի իլէ եղոմլուէրին իւզէրինէ վարուպ՝ օն
 պին ատէմ գըրար անլերտէն , վէ օն պին ատէմ տա
 խի դութուպ պիր եիւքսէք գայատէն աշաղը տթմաղ
 իլէ հէլլաք էտէր անլերի : Վազաա ամասիա՛ մէղքիւր
 փէյղամպերին ճէվապընէ իգասաթ էթտիկի իչիւն՝ ա
 պիմ ֆէթուհաթ պիրլէ եղոմլուէրի քէնտի դահթի
 հիւքմիւնէ տախիլ էթտիքտէն սանկրա , զայէթ չօգ
 թալան էտիւպ շաղլըշ պիրլէ ամտէթ էտէր :

Լաքին եղոմլուէրին փութլէրինի տախի ալուպ կէթի
 ըրիւ երուսաղէմէ , վէ անլերե ալլահ տէյու սէճտե
 գըլուպ գուրդան էտէր : Մէղպուրուն հարեքէթինէ
 ալլահ կիւճէնիւպ տնի թէքտիր էտէճէք օլտու , լա
 քին մէրհամէթքիանի օլմաղ իլէ էվլէլա փէյղամպեր
 իրսալ էտէր քի թեօպէյէ կէլէ , վէ փէյղամպեր կէ
 լիւպ՝ նիչիւն եղոմլուէրին փութլէրինէ թափընըրսն ,
 ալըր քի քէնտի ճէմաէթլէրինի սէնին էլինտէն խէ
 լաս էտէմէտիլէր տէտիկինտե , տմասիա տէր քի՛ սէ
 նի փատիշահա սըրտու՛ մը էթտիլէր , քէնտինէ կէլ օ
 լա քի իսկէնճէ չէքէսին : Փէյղամպեր անէ զայրի ճէ
 վապ էթմէտի իսէտե , անըն թէքտիր օլաճաղլնի՛ պիւ
 մէկ իլէ տէր քի , պլըրիմ քի ալլահ սէնի թէքտիր է
 տէճէք տիր , զիրա պէնիմ նաոփյհէթիմի տիյնէմէտին :
 ‘Կաղար գըլ պուրատե ամասիանըն սէշիլ հալինէ , զի
 րա ելոմլուէրի ֆէթ՛ էթտիկի իչիւն զայէթ զուրու

ընթաց փեյտա էթմէկ իլէ , պախուսուս քի փէյղամ
պէրին ճէվապընք տիյնէ մէտիկի իջիւն զապէպէ միւս
Թահագ օլմաղ իլէ , խորայէլ փատիշահը յովսսա խա
պէր հտիւպ՝ անըն իլէ ճէնէկ էթմէք իսթէր՝ քի ինթի
գամալա , գիրա անըն ասքէրի յուգանըն դօփրաղինտէ՝
իւջ պին ատեմ հօտիւրմիւշ իտիլէր , նիճէ քի պալա
տէ զիւքր օլտու : Լնճագ մէզպուրուն պու միսիլլիւ
ճէսարէթի՝ քիպիրիքտէն հասըլ օլտուղի աշիքեար օլ
մաղ իլէ , յովուս՝ կէվէն (գաղ) տէնիլէն քիւջիւք Թի
քէնիլն , վէ տիւրղիւ տաղընտէքի՝ զտյէթ պիւլիւք եա
պոն սէլվիտինին իւղէրինէ Թէմիլ կէթիւրիւպ տէր
քի , չէօտէքի քիւջիւք Թիքէն (ռբող) տիւրղիւ տա
ղընտէքի եապան սէլվիտինին (ելլենատիայտ) զըզընք
օղլունա ալմագ իսթէտի , վէ չէօիւն ճանափարլէրի
կէջիւպ պատարլէր Թիքէնի , Յովսս՝ պու Թէմիլլի
լէ , ամասիալլ քիւջիւք Թիքէնէ , վէ քէնտիլի պիւլ
իւք աղաճա , վէ խորայէլէն ասքէրիլն երւթըճը ճա
նափարլէրէ պէնկզէտիր՝ քի մէզպուր հատտիլի Թա
նըյուպ՝ րահաթ տուրսուն : Ղէ լաքին ամասիա՝ քի
աղահը Թէրք հտիւպ փութլէրէ Թափընտը , աղահ
անի յովասըն էլի իլէ Թէքտիր հտէճէք օլտուղինտէն¹ ,
խաքեաթ օլմայուպ՝ դարաշիլլին բէթսամիւս տէնիլէն
մահալտէ՝ ճէնէկ իւզրէ օլտուգտէ , ամասիանըն դա
րաշիլ ալթ օլուպ գաջտըգտէն մատէ , քէնտի տախի
էլէ կէջիւպ էսիր օլտու : Ղէ յովաս անի ալուպ երու
սաղէմէ կէթիւրտիկիլնտէ , երուսաղէմին հիսարընտէն
տէօրթ էիւզ աըշըն եէր երգար , վէ տաճարտէ պու
լունան ճիւմէ ալթուն վէ կիւմիւշ Թագըլլէրի՝ վէ
փատիշահըն խաղինէսինտէ օլանլէրի տախի ալտըգտէն
մատէ , ամասիանըն սարայլընտէ՝ վէ անըն խոզմէթին
տէ օլանլէրի ըհհին ալուպ սամարիայէ կէթիւրիւրի՝
քի մէզպուր տայիմա իգաաթ իւզրէ գալա : Բէհին

¹ Զի'ի ձէ եղև մասունել ցնա 'ի ձեւս յովասու . 2 Մ^հ 25 . 20 .

տէյուս կեօթիւրտիւկիւ ատէմէրին քիմիսինին փէտէ
րի , վէ քիմիսինին վալտէսի փութփէլէսթ իտի ¹ :
Պատէհուս պալտտէ մէգքիւր իսրայէլ փատիշահ յո
վաս էօլիւպ տէֆն օլուսուր սամարիատէ , անըն վէ
ֆաթընտէն սանէրա՝ ամասիա օն պէշ սէնէ տահա եա
շատը իսէտէ՝ տլէտհն իգուսթընտան չըգմը , օլմաղ ի
լէ , քէնտի ապքերի անի էօլտիւրէճէք օլտու , վէ ան
լէրի թէքտիր էթմէկէ գատըր օլմայուպ , խէվին
տէն նաշի գաջար լաշիս տէնիլէն մէմէքէթ , լաքին
մէգպուրէրին էլինտէն եէնէ խէլաս օլմատը , զիրա առ
տըսըոս տտէմ իրսուլ էտիւպ՝ էօլտիւրտիւլէր անի լա
քիստէ , վէ թէնինի էթիւրիւպ երուսաղէմտէ տէֆն
էթտիլէր : Իպրէթ ալ , մէգպուր իկիրմի թօգուղ սէ
նէ երուսաղէմտէ փատիշահ լըգ էթտի , անձագ էմրէ
մուղայի՝ հարաքէթտէ օլտուղի իչիւն սէֆիլ հալ
իւզրէ էօլտիւ :

Սիւալ 97 :

Պալտտէ մէգքիւր իսրայէլ փատիշահ յոլաս քի էօլտիւ՝ պա
տէհուս քիմ փատիշահ օլտու իսրայէլէ :

Ճ • ¹ Են օլուս յերօքովամ : Պու իքինձի յերօքու Յէթ
վամ գըրգ պիր սէնէ փատիշահ լըգ էթտի : Բովմ
Վէ լաքին մէգպուր փատիշահ օլտուղինտէ՝ իսրայէլ Իկինձի
ճէմաէթի ղայէթ ինգրաղ պուլմուշ օլմաղ իլէ , էդ
րաֆտէ օլան տիւլմանլէր՝ չօք քէտէր էտէր իտիլէր
իսրայէլէ : Վէ ալլահ մէրհումէթ էտիւպ՝ անըն եէտի
իլէ իտէլաս էտէր իսրայէլի տիւլմանը՝ էլինտէն , ճիճէ
քի յօնան փէյղաւպէրին էլի իլէ՝ անէ պէյան էթմիշ
իտի : Ֆիշապիգա ինայէթի պարի , յերօքովամ տիւլ
մանը ֆէթի՝ էտիւպ , շամը վէ եմաթ տէնիլէն էյա
լէթի , վէ տալի սպիր եէրէրի , անլէրի քի տիւլման
1 Եւ զորիս խաւահուլթեանցն հաւ , 2 Միսգ • 25 • 24 :

Թագ խորայեղին ելինտէն ալմշ խոի , ճիւմէսինի զաւթ է ,
 յաւոյ տիււոյ՝ ճէմանէթի խելաս եթոի տիւշմանըն շերրինտէն :
 Լաքին խորայեղին իւք փատիշահը յերօքովմանն եաւտը ,
 զի ալթուն տանաւերի գալտըրմատըղի իշին , ալաւհըն
 էմրինէ մուղայիր իտի • վէ էօլուոյ՝ տէֆն օլունտու
 սէլէֆի օլան փատիշահէրին եանընտէ :

Պալատէ մէղքիւր յուղա փատիշահը ամասիա քի
 Ուշմ էօլտիւ՝ անըն եհրինէ օղու ողիւ՝ փատիշահ օլտու է ,
 Գւ . ըուսաղէմտէ : Մէղպուր օն ալթը եալընտէ իտի փա ,
 Ժե . տիշահ օլաուղինտէ • վէ էլլի իքի սէնէ փատիշահը
 ՉՄնմ եթոի , քի տնէ ալաքիա տախի տէնլիւր , նիճէ քի
 Իշ : պէյան տըր աղիշ քիթապտէ : Ընըն վաղթինտէ՝ զա ,
 քարիա նամինտէ ալիմ վէ , ալահտան գօրգար պիր
 քիմնէ վար խոի երուսաղէմտէ , ողիւ՝ նէ գատար քի
 անըն թերթիլպի վէ նասիյհէթի իւզրէ հարեքէթ է ,
 տերէք՝ ալաւհըն իդասթընտէ իտի , ալաւհ տախի ա ,
 նէ եարտըմ էթմէկ իլէ , զայեթ զիյատէ իգպալ վէ
 գուվլէթ քէսպ էտէր • վէ տիւշմանըն իւզէրինէ ճէն ,
 կէ կիթտիկինտէ , հէր եհրտէ ֆէթուհաթ սուլա ,
 րադ՝ տիւշմանըն մամուր մէմէքէթլէրինին հիստըլէ ,
 րինի երդուոյ՝ անլերի քէնտի թահթի հիւքմինէ տա ,
 իիլ էթտիքտէն մատէ , երուսաղէմին հիսաբընը եա ,
 փար , անի քի պալատէ մէղքիւր իսրայիլ փատիշա ,
 հը յովաս ելլգմըշ խոի : Վէ տախի զայեթ չօգ հայլա ,
 նաթ՝ ինէկ վէ գօյուն սաղալուոյ՝ րէնչպէրիկէ սիւ ,
 լիւք էտէր , քի անլերտէն իրատ հասըլ օլուոյ՝ ճէ ,
 մանէթէ աղըրըք վերմէսին • վէ հալմանաթլէրին ի ,
 տաքէսի իշին շէօլտէ սու գուլուարը գաղտըրուոյ՝
 գուլէլէր եաւտըրըր : Պախուսուս՝ իքի պին ալթը .
 եիւղ պէօլիւք սալըսը , իւջ եիւղ եէտի պին՝ վէ պէջ
 եիւղ մէվճուտ ապքերի վար իտի , քի անլերին ճիւմ ,
 լէսինէ քէնտի սիլահ վլէրի : Վէ տախի տիւրլու ճէն ,
 ալթէթլէրի եափաղըրուոյ՝ երուսաղէմին հիսաբընըն վէ

պուրճէրինին իւզերինէ դօր , քի տիւշման զուհուր
 էթտինննտէ , անէրտէն քիւլլիյէթլի օգ՝ վէ պիւյ :
 իւք թաշ աթա տիւշմանն իւզերինէ : Ֆիւհադէգա՝
 մէզպուրուն պու միսիլլիւ հարեքեթի՝ վէ էթտիկի
 շէթուհաթ , ուղադ մահալէրէ տէկին աշիբեւօր օլ
 մաղ իլէ , իսմի զայէթ միւշէրրէ՝ վէ հեր վէճ՝ իլէ
 իգպալ իւզրէ օլտուգտէ , շուրուրիյէթ տախի փէյտա
 հտիւ պ՝ զայէթ սէրպէստէնմէկ իլէ , նօմօսա գարշը
 ճէսարէթ էթտի՝ : Զիրա բուրվառ էլինտէ տաճա
 րա կիրիւր քի սեղանն իւզերինտէ ալլահա պուխուր
 սունա , լաքին օ՝ խըզմէթ քահանալէրէ մախսուս օլ
 մաղ իլէ , մէզպուրուն պու իշի ալլահն էմրինէ մու
 շալիւր իտի : Օ՝ էճիլտէն՝ ազարիաս քահանայ վէ ա
 նն իլէ սեքսէն քահանայ տախի տնէ տէրէր քի , օ
 խըզմէթ քահանալէրին տիր , չըգ տիշարը , զիրա ա
 սի օլտուն ալլահա , վէ սանա շէրէ՝ տէկիլ տիր՝ քի
 տնի էտէրսին , վէ լաքին մէզպուր քիպիլիկիտէն
 նաշի պիր կեօնէ իսքեթ օլմայուպ՝ վէ էօլքէլնիւգ
 մէրամնը իճրա էթմէք իւզրէ իքէն , անիտէ տննը
 տէ ույուզ զուհուր էտէր : (Ո) պապտէ քահանալէր
 տէրհալ տաճարտէն տիշարը չըգարըրէր տնի , քին
 տի տախի ալլահն կիւճէնտիկինի պիլիւպ , աճէլէ
 չըգար տիշարը : Պէ էօլնէ գառօր ույուզ տէ՝ օլ
 մայուպ այրը պիր էմտէ սաքին օլմաղ իլէ , օլլու յո
 վաթամ իտտրէ էտէր իտի ումուրի փատիշահլըղլի ,
 Մէզպուր՝ ույուզլու էօլմէսի իլէ , անի փատիշահլէրին
 մէզարը օլտուղլի էէրտէ տէ՝ն էթմէլիւպ՝ սոյլիւր էէր
 տէ տէ՝ն էտէրէր :

Ողիտնն զաշէպինտէն իպրէթ ալարիլէր հիւքիւմտար
 օլանլէր , զիրա մէզպուր՝ քինտի տէրէճէսինի թանը
 մայուպ՝ քահանայա մախսուս օլան բուհուրի խըզմէթէ

Ճեսարեթ եթմէկ իլէ Թէքտիւր օլուպ՝ մէֆթինէ տէ Թափ
կին աննշնտէքի ուլուզ տէֆ օլմատըղինտէն մատն , է ին
սայի քի՝ մուգատտեմ երուսաղէմտէ փէյլամպերլիք
էտէր իտի , որու զազէպին իւզէրինէ չօգ վաղ ըթ փէյ-
լամպերլիք եթմէտի , զիրո ալա՜՜ ոգիտուն որու մի
սիլիւն նահէմլար հարէքէթինէ կիւճէնմէկ իլէ՝ անըն
վէֆաթլնէ տէկին՝ փէյլամպերլիք լուծֆու մէն օ
լուպ , մէզպուրուն հօլտիւ կլնտէ , Թէքրար ինսյէթ
օլտու , նիճէ քի պէյամ տըր ¹ :

ՍԻՆԱԼ 98 •

Պալատէ մէգրիւր իսրայէլ փատիշահը իբնախ յերօքովամ քի
հօլտիւ՝ պատէհու քիմ փատիշահ օլտու իսրայէլէ :

Ծ • ¹ Են օղու զտքարիա • Պու զարարիտտէ Թէք Զա
միլ սլտու ալա՜՜ն ճէվապը՝ քի անի վատ եթտի յէ ^{հարն}
ուա , անըն ճինսինտէն տեօրտիւնալ սինսիլէյէ տէ
կին իսրայէլէ փատիշահ օլա տէյու՝ նիճէ քի պէյուն
տըր Թօգսան իւջ սիւալտէ : Վէ լոքին մէզպուր Ֆէ
գաթ ալթը այ փատիշահըդ եթտի , զիրո սէլլում
խմինտէ պիր քիմնէ անի հօլտիւրիւպ քէնտի փատիշահ Սէլ
օլտու : Պու տաթի՝ ֆէգաթ պիր այ փատիշահըդ է ^{տա}
տէր : Զիրա Թէրսիլա տէնիլէն մէմլէքէթտէն՝ մանայ
եմ նամինտէ պիր ատեմ կէլիւպ անի հօլտիւրիւր , վէ
քէնտի փատիշահ օլուր : Լոքին՝ քեթիւ պիր քիմնէ Մա
օլմազ իլէ , քէնտի մէմլէքէթի Թէրսիլայէ կիթտիք ^{հայէ}
տէ , հհալի անի գապուկ եթմէլլուպ շէհիրին գափու
սունու աջմաղէր : Օլ պոպտէ ճէնէ իլէ շէհիրի ա
լուպ , ճիւմէ հհալիլի վէ անըն սանճաղլնտէ օլա
լէրի , համիլէրինէ վարընճէ հօլտիւրիւր : Վէ ճիւնքի
շատտուրըդ իլէ փատիշահ օլտու , փուա նամ սիւր-

¹ Եւ եղև յամին յորում մեզաւ ոգիւս արքայ • տեսի զոր նու
տեալ յաթուս բարձրութեան • Եսայ • 6 •

Թագ եանի փատիշահընէ չօգ ագջէ վերիւ քի , անըն եարժ
 յուրայ տըմը ինէ տայիմա փատիշահըգ տէ սապիթ գալա :

Թագ
 Էն

Մեղպուր տախի ճէսիմ սաքեր ինէ խարայելին ղօփրա,
 ղինէ կէլուպ՝ ճէմաեթի անըն իղասթընէ տախիլ Էթ
 տի խետէ , մանայեմ Թէքրոր ագջէ ինէ անի կէրի
 չէվիրմէ կէ մէջպուր օլմաղ ինէ , ճէմաեթին պէյլիւք
 Էրիտէն ագջէ ճէմէտիւպ վերիւ , վէ փուա կիտէր
 քէնտի եերինէ : Մեղքէր մանայեմ օն սէնէ փատի
 շահըգ հտիւպ հօտիւքտէ , անըն եէրինէ օղլու փա
 կէն փատիշահ օլտու : Պու տախի իքի սէնէ փատի
 շահըգ հտէր : Զիրա անըն սէրապէրի՝ ուսմէանըն
 օղլու տիկէր փակէն նամ քիմէսնէ , անի հօտիւրիւպ
 քէնտի փատիշահ օլտու :

Փակէ

Նազար էյլէ պու րատէ խարայել փատիշահըլինին սէ
 ֆիլ հալինէ : Ղիրա անէր ալահըն Էմրինէ մուղայիւր
 օլմաղ ինէ , պիրի պիրինտէն Թէքրոր օլտուգտէն մա
 տէ , ճէմաեթ տախի անիւրին սէպէպինէ կիւն պէ
 կիւն խոգրաղ պուլուպ սէֆիլ ու փէրուշան հալ իւղ
 րէ օլլուր խի :

Տէն
 Էմր

Սէալ 99 :

Պալատէ մէլիւր յուրա փատիշահը ողիա քի հօտիւ , պատէ
 հու քիմ փատիշահ օլտու Էրուսաղէմտէ :

Յուա Ծ • Ենըն օղլու յովաթամ : Մեղպուր տալահըն իղա
 աթընտի օլտու խետէ , նամսա մուղայիւր եիւքսէք ինէ :
 եէրէրտէ օլան սեղանէրի գալտըրմաուր : Վէ տաճա
 րն կիւն տօղլուսու դարափրնտէքի գափուսունտէ ,
 վէ Էրուսաղէմին հիսարընտէ ոփղա տէնիլէն գուլէյի
 եամիտը : Պախուսուս եամիլյա զիլատէ մի շթադ օլ
 մաղ ինէ , չօգ գալէ՝ օրմանըգ՝ վէ գուլէլէր եամիտը
 րըր , Վէ տախի ամոնլու փութփէրէսթլէր ինէ ճէնկ
 հտիւպ՝ անլէրի ալթ Էթմէկ ինէ , ամնուն փատիշա

217

Թափ հը իւջ սէնէ քիւլլիյէթլի ագջէ՝ օն պին քիլէ պուղ-
 յոայ՝ վէ օն պին քիլէ արփա սէնէտէ պիր տէֆա վէր,
 կի վէրիր իտի անէ : Յովաթամ օն ալթը սէնէ փոտի,
 շահլըդ Կոիւպ Կօլտիւ , վէ տէֆն օլունտու երուսա,
 Ասաղ ղէմտէ : Պատէհու անըն օղլու աքաղ փատիշահ օ-
 Գլ • լուր : Լաքին մէղպուր օ տէրէճէ յիսուտէ գատէմ
 ԺԶ : պաստը , Թա՛քի՛ քէնտինտէն Էվլէլ փութփերէսթլիկէ
 ՉԼԿա մէլլ Կտէն երուսաղէմին փատիշահլէրինտէն զիյաուէ
 ԻԲ : Ֆէնալըգտէ Թարաղգա պուլտու : Զիրա իսրայիլին՝
 վէ սիւրեանիլերին փութլերինի երուսաղէմէ՝ վէ Ճիւմ
 լէ յուգանըն Էյալէթինէ կէթիրիւպ՝ ոյաշլուր անլերէ
 Թափըմաղէ : Պաթուսուս քի՛ երուսաղէմէ գարիպ
 ղէյթին տաղընըն Էթէկիստէ՝ լեննում տէնիլէն մահաւ-
 տէ , վէ Էիւքսէք Թէփիլերտէ՝ վէ օրմանլըգլարտա ,
 փութփերէսթլերին քեսթիւ հարէքէթի իւզրոք գուր,
 պան Կտիւպ , անլերին տտէթլերինի իճրա Կտէր իտի :
 Վէ տախի փութա իքրամէն՝ օղլունու աթէշտէն կէ-
 ջիրիւպ փութա հէտիյէ սունար : Օ՛ ԿՃիլտէն ալլահ
 անէ կիւճէնիւպ՝ սիւրեանի փատիշահը ուսսօնու՝ վէ
 ուսմէլանըն օղլու իսրայիլին փատիշահը փակէէի՝ անըն
 իւղէրինէ մուսալլաթ Կթտի : մատամքի՛ աքաղ ան-
 լերին փութլերինի գապուլ Կտիւպ՝ անլերէ Թափըն-
 տը , ալլահ տախի տնլերին Էլի իլէ Թէքաիր Կտէր անի :
 Զիրա Էվլէլա սիւրեանի փատիշահը ուսսօն՝ ճէսիմ
 տաքէր իլէ աքաղըն դօփրաղինէ կէլիւպ՝ վուրուր ա-
 նի , վէ ղալէթ չօդ Կսիր ալուպ կէթիւրիւր շամա :
 Պատէհու իսրայիլ փատիշահը փակէէ՝ աքաղըն տաքէ-
 ընտէն պիր կիւնտէ Էիւզ իկիրմի պին տտէմ դըրար :
 Վէ օ՛ ճէնկտէ աքաղըն օղլու ամասիաս՝ վէ տախի ա-
 նըն ըլճօլլէրինտէն իքի պիւլիւք հիւքիմտար տտէմի
 Կօլիւր : Պունտան գաթի նաղար՝ իւջ Էիւզ պին նիս-
 վան վէ Էրքէք , վէ դըզ Կսիր Կտէր : Ֆէհմ Էլլէ պու-
 լատէ ալլահըն ինայէթինէ , զիրա աքաղա կիւճէնիւպ՝

անըն ճեմանելինի թեքտիր էթտի խեյտե , մէրհա ,
մէթքեանի օլտուղինտէն՝ միւրատ հտէր քի հսիր օւ
լանէրին ճիւմէսինի խեյտս հտէ : Օ՛ էճիլտէն ալա
հըն հմրի իլէ ովգեչ նամինտէ պիր փեյլամպէր՝ իս
րպիլին ասքերինէ գարըը չըդուպ՝ սեօղ սահպլերինէ
տէր քի , ալա՛հ ոնէրէ կիւճէնմիչ օլմաղ իլէ , սիզ
պու թէ Գուհամը հտիւպ՝ անլերի գըրտմըզ , վէ սի
զին գարնտաղլերինիզտէն պու գատար հսիր էթտինիզ ,
պըրագըն անլերի , զիրա պըրագմատըլինիզ հալտէ ,
ալա՛հըն զագէպի սիղին իւզերինիզէ օլուր :

Մէշպուրլեր՝ փեյլամպերին պու միսիլլիւ ճեմապլէ
րինտէն իսքեաթ օլտուգտէն մատէ , ասքերի տախի
իսքեաթ էթ լէկ իլէ , ճիւմէսի պիլ իթթիֆագ մէր
համէմէ կելիւպ՝ հսիրլերի աղատ հտերլեր : Աէ էթ
տիրլերի թալանտէն՝ չըպագ օլանլերի կիլտիրիւպ վէ
ճիւմէսինէ եեմէք եետիրիւպ՝ եիւրիւմէյէ գուտրե
թի օլմայանլերի տախի հայլմնա պինտիրէրէք , կեօ
թիւրիւրլեր յուգանըն դօփրաղինտէ երիքոզ տէնիլէն
մահալէ , քի անտէն կիթսինլեր քէնտի եերլերինէ :
Ադգաա՝ մէզքիւր հսիրլեր ինայէթի պարի խեյտս օւ
տուլեր խեյտէ , պատէ հու եղոմլու՝ վէ սայլի փուլ
փերեսթէր աքագըն դօփրաղինէ կելիւպ , չօգ մէմէ
քէթ վէ չօգ էյալէթ խարապ էթտիքտէն մատէ , ճէ
մանթի տախի հսիր հտերլեր :

Ֆէհմ էյլէ . աքագըն կիւնահը սեպեպլինէ ճեմանթ
թեքտիր օլտու : Գիւհագիգու ալա՛հ տիւլմանը ա
քագըն իւզերինէ թային հտէր՝ քի ատալէթ իճրա օւ
լա , վէ աքաղ թեօպէյէ կելէ : Աէ լաքին պալատէ
մէզքիւր ուսսն՝ վէ փակէն , կեօյա քէնտի գուլ
վէթլերի իլէ աքագը թեքտիր էթմիլլէր կիպի , քիպիլ

Ի Վատն զի նիւն ալաւ տէր զյուլաա , յաղագս աքագըն ալ
քայի յուլապ , զի ՚ի բազ եկաց ապստամբութեամբ ՚ի տեաւ
նէ . 2 Մհայ . 28 . 19 :

կենդանիք ալլահըն ընդինտէն խարիճ տիւշմանըդ գաստի
իւն իսթերըն քի , աքազը փատիշահըգտէն իխրաճ
հտիւպ՝ անըն եհրինէ տաբեխն օղլու տէնիլէն՝ խարիճ
տէն պիր ատէմի փատիշահ հտէլըն : Պու Ֆիքիր իւզ
ըն ճհսիմ թէտարիք պիրըն երուսաղէմին իւզէրինէ
կէլմէլն օլտուլըն , վէ աքազ մասլահաթը տուտուգ
տէ՝ ազիմ հնտիշէյէ վէ գասալէթէ կիրիթար օլ
տու , զիրա գուտրէթի հըմէզ խտի՝ քի անլըն գաղ
ը տուրա : Պախուսուս՝ ալլահը ինքեսուր հթմիշ օլմաղ
իւն , անըն ինոյէթինտէն տախի գաթի ումուտ օլուպ
իսթեր քի՝ թագղաթփաղսար նամ սիւրեանի փատի
շահընէ խապեր հտէ՝ քի կէլիւպ խէլուս եթսին քէն
տինի տիւշմանտէն :

Նաղար հյլէ պուրատէ ալլահըն ինոյէթինէ , զիրա
պու խուսուստէ աքազ՝ ալլահա նիլաղ հթմէտի խտ
տէ , ալլահ քէնտի մերհամէթինի վէ գուտրէթինի
տանէ պէյան հթմէք իլին՝ եսայի փէլլամպերի իրսալ
հտէր՝ քի խէվի հթմէլիւպ միւսթհրիճ օլտուն , վէ
թագղաթփաղսարա խապեր հտիւպ , անըն էարտը
մընէ ումուտ հթմէսին , զիրա ալլահ ըուխսէթ վէր
մէզ տիւշմանէ՝ քի քէնտի մերալընը իճրա հտէ , նի
ճէ քի պէյան տըր , Եսայ . 7 : վէ . 8 :

Վագաա մէզքիւր ուսան՝ վէ ումելանըն օղլու փակէ
հ՝ երուսաղէմին իւզէրինէ կէլտիլըն խտտէ , ճհնկ
հթմէկէ գատըր օլամայուպ՝ կէրի տէսէրլըն ¹ :
Վէ լաքին աքազ՝ եսայինի ճհվապընը գապուլ հթմէլ
հընք՝ տաճարտէ՝ քէնտի սարալընտէ՝ վէ թհվապիլէ
րինին հվլէրինտէ օլան ալթուռնի վէ կիւմլւշիւ սոււպ
թագղաթփաղսարա իրսալ հտէր , պախուսուս քէն
տինի՝ անըն հվլատը վէ գուլու փայէսինէ գոյուպ :

1 Յայնժամ եւ ուսան տըքսյ ասորուոց՝ և փակէէ որդի ումելն
սուրայ [գոյէլի յէնմի գատերազմ , և պաշարէին զնա՝ ի վէ
Եսայ աքաղու , և ոչ կարէին պատերազմիլ . 4 Թագ . 16 . 5 :

նիյազ էտէր քի խէլաս էթսին քէնտինի տիւշմանտէն : Թագ
() տախի խարայէլին իւզէրինէ կէլիւայ ղայէթ չօգ մէվ իւ
լէքէթ վուրտուգտէն մատէ , անէրին էհալխինի կեօ
թիւրիւայ՝ սաքին էթտիրիր սիւրեանի էյալէթինտէ ,
նիճէ քի պէյան տըր • 1 Մուս • 5 • 26 • Պատէհու շա
մը տախի վուրուպ , ռասան փատիշահը էօլտիւրիւր •
վէ շամը զապթ էտիւպ թալան էթտիքտէն մատէ
անըն էհալխինի տախի կիւրէն տէնիլէն մահալէ ,
սիւրիւպ՝ անտէ սաքին էթտիրիր :

()՝ էսնալէրտէ՝ ովսէհ համինտէ ովր առէմ տախի իւզ ԳԼ •
րայէլ փատիշահը մէգքիւր ռամլանըն օլու փակէէի ԺԷ •
էօրտիւրիւպ , պատէհու քէնտի փատիշահ օլտու իս Ուէէ
րայէլէ • 4 Թագ • 15 • 30 : Ֆիլհագիգա՝ պու սուրէթ
իւէ աքազըն տիւշմանլէրի էօլիւպ՝ անլէրին շէրրինտէն
խէլաս օլտու իսէտէ , պու ինայէթի ալլահտան պիւշ
մէլիւպ՝ մէգքիւր թագղաթփաղսարտան պիլմէլ իս
լէ՝ պիլ նէֆա շամա կիտէր քի անտէն մէմուռն օլա •
Պունտան գաթի հալար՝ շամտա օլան փութուն սեղա
նընը կեօրիւպ անըն րէսմինի ուրը , վէ երուսաղէմէ ու
րիա քահանայա իրսալ էտէր քի՝ օ րէսիմտէ տաճար
տէ՝ սեղան եափտըն , օ տախի էմր օլտուղի իւզրէ եա
փար սեղանը : Պէլի աքազ քիւլլիյէթի մէպլաղ վէր
միշ իտի թագղաթփաղսարա , լաքին մէգպուր անէ
գանաաթ էթմէլիւպ՝ ճէսիմ աքէր իւէ անըն դօփրա
ղինէ կէլիւպ տիւշմանըգ սուրէթի կեօստէրմէյէրէք՝
կեօյաքի տօսթլուղա պինայէն կէլմիշ օլտու իսէտէ ,
աքաղ լայէթ դիյատէ սըգլէթ շէքէր պու խուսուպ
տէ , զիրա մէհպուր օլտու անըն ճէմի մասրաֆընը
վէրտիքտէն մատէ , թէքրար խաթըրնը քօշ էտիւպ
կէրի չէվլիւմէկէ :

Պալատէ մէգքիւր սեղանըն իւզէրինտէ՝ անի քի ու
րիա տաճարտէ եափտը , աքաղ շամտան կէլտիկին
տէ , փութիքէսթիլին ատէթի իւզրէ գուրպան է

տիււայ՝ ուրիայտ տախի թէնպիհ հտէր քի անտէ գուր,
պան հտէ : Տաճարն թագըմէրինի , անէր քի սողը
մննուն վագթինտէն պերու եափըլը շ խտի գալորը
րուայ՝ մէրամը իւզրէ թէպտիլ հտէր : Վէ տախի տա,
ճարն գափուէրինի գափայուայ , երուսաղէմտէ հէր
քեօշէլէրտէ փութէրէ սեղան եափար , վէ ճհմաեթ
անի կեօրիւնճէ , անէր տախի հէր մէմէքթէրտէ
պաշարըլէր փութա թափլնմաղէ :

Նազար Կըլ աքաղն սեփիլ հալինէ , օ քի ալուհը ին
քեար էթմէկ իլէ , ալուհ անի փութփէրէսթէրին է
լի իլէ թէքտիլ էթտի , քի իսլահի նէփա օլա , լաքին
մէգպուր զանն հտէր քի՝ փութլար տըր քէնտինի
թէքտիլ հտէն , օ էճրլտէն անէրէ թափլըլը քի՝ քե
տէրտէն իսլաս օլա , վէ նէ գատար քի անէրին եար
տըլընէ ումուտ էթտի , օ գատար զիյաոտէ թէքտիլ
օլուայ քեօթիլ փէյլտէ էօլտիլ : Վէ անի փատիշահ
մէգարէրինին եամըտէ տէփն էթմէկէ լայիգ կէօր
մէյիլայ՝ սայիլ եէրտէ տէփն էթտիլէր :

ՍԷԼԱԼ 100 .

Պալատէ մէքթիլ իսրայէլ փատիշահը ոլմէէ պատէհու ճիճէ
օլտու :

Ճ. Պայէթ սեփիլ հալ քէսայ էտիւայ քէնտի է
սիր ղուուգտէն մաոէ , ճհմաեթի տախի էսիր օլուայ՝
տնըն կիւնիւնտէ իսրայէլ ճհմաեթինին փատիշահըլ
գալգաթ : Ֆիլվագի մէգպուր թագուղ սէնէ փատի
շահըլգ էտիւայ , սէլէփի օլան փատիշահըլտէն զիյա
տէ փութփէրէսթլիլէ մէյլ էթմէտի իստէ , փութ
լէրի գալորըմաղէ տախի զայրէթ էթմէյիլայ , անէ
րին քեօթիլ թարիլի իւզրէ կէթտի : Վէ սէրեանի
փատիշահը սաղմանասար՝ օ քի պալատէ մէգքիլ
թագպաթփաղսարն եէրինէ փատիշահ օլմուշ խտի

մուսուլման , մէջքիւր ունէնին իւզերինն կէլուպ :
 անի քէնտի Թահթի հիւքմիւնէ տախիլ հտեր :
 Ան ունէն նաջար գալմաղ ին Թահահուտ հտեր՝ քի
 սէնէ պէ սէնէ անն վերկի վերէն • պու գալլ իւզըն
 սաղմանասար կիտէր քէնտի եերինն : Անադ մէզ
 պուր վատինտէ տուրմագ իսթէմէզ • լաքին սաղմա
 նասարա գարջը տուրմաղա տախի գուտրէթի երմէզ
 օլմաղ ին , սովա տէնիլէն մըսըր վատիշահնէ ա
 տէմ իրսուլ հտիւպ , անքն ին գալլ եթմէք իսթեր՝
 քի սաղմանասարա վերկի վերմէսին • վէ օ սէնէ ա
 տէթ օլսնը վերմէզ : Սաղմանասար մասլահաթը տու
 տուգտէ՝ Ճէսիմ ապէր ին ունէնին իւզերինն կէ
 լուպ մուհասերէ հտեր սամարիյը : Փիհագիգու
 մէզպուր՝ իւ չ սէնէ մուհասերէյէ Թահամիւլ եթտի
 իսէտէ , մըսըր վատիշահը դարափընտէն , եախստ
 սալլըտէն իմտաու պուլաճագ հալի գալմատըգտէ՝
 սաղմանասար ալըր սամարիյը : Ան ունէն վատիշա
 հը դութուպ հսիր եթտիքտէն մատէ , սամարիա է
 հալիսինի՝ վէ սալիը եերլէրին Ճէմաեթինի տախի է
 սիր հտիւպ՝ սիւրէր կեօթիւրիւր անլ ըի սիւրեանի
 էյալէթինն • վէ սալին եթտիրիը աղաթ վէ աբուլ
 տէնիլէն մէմլէքէթլէրտէ , վէ քիւրտիւստան տաղլէ
 ըինին դարափլըրինտէ : Պուլստան գաթի նաղար , իս
 րայէին էյալէթի խարապ գալմասըն տէյուլ՝ սիւրեանի
 էյալէթլէրինտէն՝ պաղտատտէն՝ վէ սալիը եերլէրտէն
 փուլթիւրէսթ Ճէմաեթի կէթիւրտիւպ սալին եթտի
 ըրը անլըրի սամարիատէն , վէ իսրայէլին սալիը էյալէթ
 լէրինտէ : Մէզպուրլէր քէնտի փուլթլէրինի տախի պէ
 րապէր կէթիւրիւպ՝ ատէթլէրի իւզըն փուլթա Թափըն
 աղլէրինտէ , հիւքմէթուլահ , ասլանլէր կէլուպ պաշ
 լարլէր անլըրի հօրտիւրմէ կէ , Թա քի շէհիրլէրտէն տի
 շարը չըգմաղէ քիմնէ գատըր օլմաղ իտի ասլանլէ
 ըին գօրգու պուլստէն : Սաղմանասար մասլահաթը տու

Թուգ ուայ՝ սէպէպինի սիւալ էթտիքտէ , տէրլէր քի՝ օ՝ էյ
 Դուշոյ ալէթէ իրսալ էթտիկլին Ճէմաէթ՝ իտրայէլէն ալաճը,
 նը Թանրմայուայ , ա՛րըն նամօսունու պիլմէտիքէրի ի-
 չիւն՝ ալաճտան զուպէպ տիր ասլանէրին զուհուր էթ-
 մէսի : Օ՛՝ էՃըլտէն սաղմանասաբըն էմրի իլէ , էսիր օ-
 լան իտրայէլին քաճանալէրինտէն պիրի կիտիւպ՝ բէ-
 թէլտէ օթուրուր , վէ ա՛րլէրէ իտրայէլին ալաճընը
 Թանըտուպ , ա՛րըն նամօսունու Թայիմ էտէր :

Վագաա՝ մեղպուրէր եէնէ քէնտի փուծէրինի տէֆ
էթմէյիւլ՝ Թափընտըլէր իսէտէ , խորոյէլն ալլահըն
տան խէվի էթմէլէրի իլէ , ասլանլար տէֆ օլուլ պիր
տահա գուհուր էթմէղէր :

Եւ իմոյն պուսնէ տէկին զիբը օլանկէրոտէն պէյսան
տըը քի՛ իսրայէլին իւք փատիշահը յերօքովամտան
մէզքիւր ունէէ կէլինճէ իկիրմի փատիշահ , իքի եիւզ
եւլի սէնէ մըգաարի օն ճինսին իւղէրինն փատիշահըգ
եթտիէր , վէ լաքին ճիւմէսիտէ ալահըն էմըլինէ մու
ղայիր հարէքէթ մէյլէթ մէկ իլէ , քէտէրտէն խալի
օլմայուդ՝ փատիշահըգէրի գալգաթգտէն մատէ , ճէ
մաէթին տախի հսիր օլմասնէ սէպէպ օլտուէր :

Նազար էյլէ ալլահըն աուաւեթինէ , անէր քի փուծ
լերէ թափընտըլեր , ալլահ տախի փուծփերէսթլերին
եղի իլէ անլերի թեքտիր էթտի , նիճէ քի ազիզ քի
թապ անլերին թագսլ րաթընը պէյան էտէր :

ՄԻՆԱՊ 102 .

Պալատն Մեղրիւր յուստիշատար արարքքի էօրտիւ՝ սլատէհոս
քիմ վատիշատ էլտու երուսարդէմոտէ :

Եփեմ Ժ. Երևոյ օղլու եղեկիա • վե ինկրորի Թօգուզ սէնե
Գր. փատիշահ Տըգ եթտի : Մէջողուր՝ քեմալի մէրմէսէ ալլա
ԺԸ. հըն եմրի իւզրէ հարէքէթէ մէյլ եթմէսի իւն՝ փատի
ՉԿեմ Իթ. շահ օլտուղինտէ տաճարը աշտը • անի քի աքաղ գալ

փամբ շ իտի : Բա հանապէրի՝ վէ ղԼտացիլէրի ճեմ է
տէրէք , անի թհմիղէտիւպ հէր Թագըմնը քէլ էվէ
վէլ ետրէրինէ գօր : Վէ սեօղ սահիպլէրի իլէ տաճա,
րա կիտիւպ՝ դաւթին՝ վէ գաթ փէյղամպերին թհն
պիհի իւղոն աղիմ՝ շէնլիք պիլըն չալիլ՝ վէ պօռու
չալարադ՝ վէ ղէպուր օգուլուպ ալլահա տուա հտէ,
րէք , գուրպան հտէր օեղանըն իւղէրինտէ , վէ ճիւմ
լէսի սէճտէ դըլուպ մէտհ հտէրլէր ալլահը :

Պախուսուս՝ պունտան օսնկրա քիմ քի իսթէր իսէ՝
ալլահա գուրպան կէթիրսին տէյու՝ թհնպիհ էթմէկ
իլէ , ճէմաէթ չօդ թօսուն՝ գուղու վէ դօյուն կէ
թիւրիւպ գուրպան հտէրլէր :

Պատէհու քեաղըթ եաղուպ իրսալ հտէր , կէրէք շՄն
քէնտի դօփրաղինտէ օլուն ճէմաէթէ , վէ կէրէք իս Լ .
ըպէլին դօփրաղինտէ օլանլէրէ , քի երուսաղէմէ կէ
լիւպ խամուրաղ պայրամնը պիլիքտէ հտէլէր , վէ
տայիմա ալլահըն իղաաթընտէ օլալէր , քի ալլահ քէն
տիլէրինի խէլաս էթսին տիւշմանտան , վէ օլմայա քի
գարնտաշէրի՝ վէ փետէրլէրի կիպի՝ ալլահըն հմրինէ
մուղալիր տուրուպ թէքտիր օլալէր : Իսրայէլ ճէմաէ
թինտէն պաղըլէրի՝ պու միսիլիւ ճէվապլէրի իշի
տիւպ ղէվթէնտիլէր իսէտէ , ասերին մանասէնին՝ վէ
ղաբուղնուն ճինսինտէն օլանլէր հիճապ հտէրլէր ,
գերա պիլիլէր քի եղէկիանըն ճէվապլէրի սահիհ ,
վէ քէնտիլէրինէ ֆայիտէլի տիր , օ էճիլտէն իսքեաթ
օլուպ կէլիլէր երուսաղէմէ , յուղանըն ճինսի տախի
կէլիւպ՝ ղայէթ չօդ ճէմաէթ ճէմ օլուր երուսաղէմ
տէ : Օլ պապտէ եղէկիա՝ վէ ճիւմլէսի ղայէթ շաղ
օլարադ՝ էհտի կիւն պայրամ հտէրլէր : Վէ եղէկիա
ճէմաէթէ պին թօսուն , վէ եհտի պին գօյուն վէ
րիւ , քէղա սեօղ սահիպլէրի՝ պին թօսուն վէ օն պին
գօյուն վէրմէկ իլէ , եհտի կիւն տահա եէյիւպ իշիւպ
օ տէրէճէ մէսրուր օլուրլէր , թա քի՝ սողմանուն վադ

Թինոտէ հօյն պայրամ օլմուշ տեկիլ իտի :

25^{րդ} Պատեհու յուդանն՝ վէ խորայելին էյալեթլերինտե
ԼԱ . պուլունան փուլթլերին սեղանլերինի՝ օրմանլերինի՝ վէ
փուլթա տալիւր շէյլերին ճիւմլէսինի եղդուպ գըրտող-
լերինտե , կիտեր հէրքէս քէնտի եէրինն : Վէ եիւքսէք
եհրլէրլոտէ օլան սեղանլերի տախի գալտորըր եղեկիա :
Պէլի ալահըն իսմինէ գուրպան հտէր իտիլէր օ սեղան
լերտե , լաքին տաճարտան զայրի եէրտէ գուրպան
եթմէք ալահըն հմրինէ մուղլայիր օլմուշ իլէ , գալտը-
րըր անլերի : քի ճէմանեթ նօմօսա գարշը հարեքեթ
տե պուլունուպ ալահտան Թէքտիր օլմասըն :

Վէ նիճէ քի իկիրմի պիր սիւալտե զիքր օլտու , մուլ-
սէսին չեօլտե եափտըղի փիրինչ երլանը տախի գըրաւր ,
զիրա օ անէ տեկին ճէմանեթ անէ Թափընըր իտի :

Պախուսուս Թայլին հտէր քահանալէրի վէ ղևտացիլէ-
րի՝ քի նօմօս միւճիւպինճէ տաճարտե քէնտի խըզ-
մէ Թլերինն մուպաշլրեթ հտեկեր : Վէ տախի հմր հ-
տէր ճէմանեթ քի՝ հէրքէս քէնտի մահսուլունտէն
ալահըն Թէնպիհի իւղրէ քահանալէրէ՝ վէ ղևտացի-
լերէ հիսսէ չըգորուպ՝ օնտալըգ վէրէ՝ քի տաճա-
րըն խըզմէթլինտե օլանլեր ըահաթ կէջինիւպ՝ ըուհանի
խըզմէթէ մէշղուլ օլտուլէր տայիմա :

Վէ օ դատար չօգ պուլտա՝ շէրապ ղէյթ եաղը՝ պալ-
վէ սայիր մահսուլ կէթիրիրլէր , Թա քի Թէքըրաը
ամպարլէր եափտըրուպ սաղլարլէր անլերի :

Նաղար էյլէ . եղեկիա տօղրու գալպ իլէ քէմուլի մէր-
թէպէ իգաաթ իւղրէ օլուպ՝ ալահա ումուտ էթմէ-
սի իլէ , ալահ տախի տնըն իլէ պերապէր օլարադ¹ ,
հէր իշինի ըասթ կէթիրիւպ տիւշմանտէն խէլաս էթ-
տի : Նիճէ քի սիւրեանի փատիշահը մէշքիւր Թադ-
ղաթփաղաւր՝ աքաղտէն սէննվի վերկի ալըր իտի , է-
վեկիա անէ ըհտտի ճէվապ հտիւպ վէրկի վէրմէշ :

¹ Եւ եր ար ընդ նմա յամենայնի . 4 Թագ . 18 . 7 :

Քեզա վեղբայրացի փութեմբերին իւզերինէ կիւ
տիւայ վուրուր անէրի : Զիրա անէր արագըն վագ .
թինտէ՝ յուզանըն էյալէթինտէ չօգ մէմէքեթէր
զապթ էթմիշէր իտի , անէրին Զիւմէսինի լեւաա
էթտիքտէն մատէ , մէղպուրէրին սայիր չօգ շէհէր
էրինի տախի երգուայ թալան էտէր :

Պատէհու՝ սիւրեանի փատիշահը սենեքերիմ , քի մու 2Մ
սուլտա օթուրուր իտի , եղեկիայը քէնտի թահթի ԼԲ :
հիւքմիւնէ տախիլ էթմէք իսթէյիւայ , զայնթ Զէսիմ
ապէր իլէ յուզանըն էյալէթինէ կիրիր : Վէ սընոր պաշ
էրինտէ օլան մէմէքեթէրի զապթ էտէրէք՝ կէլեր լա
քիս տէնիլէն մէմէքեթէ : Եղեկիա անկար քի՝ մէղ
պուրուն ֆիքրի երուսաղէմի ալմագ տըր , օ էճիլտէն
թէվազիւ սիւրէթ պիրլէ անէ ստէմ իրսալ էտիւայ՝
մաթլուպունու իճրա էթմէկէ թաահուտ էտէր՝ քի
կէրի տեօսիւն : Վէ մէղպուր զայնթ չօգ կիւմիւշ վէ
ալթուն իսթէր : Վէ եղեկիա՝ տաճարտա վէ քէնտի
խազինէսինտէ օլան ալթունի , վէ կիւմիւշիւ անէ վէր
տիքտէն սօնկրա , տաճարըն գափուլէրինի՝ վէ էշիկէ
բինի քի , քէնտի անէրի ալթուն իլէ գափալ լըշ իտի :
անէրտէ օլան ալթունլերի տախի գըրուայ վէրիր :
Ֆիւճագիգա՝ տիւշման երուսաղէմէ կէլմէսին տէյու
հէր նէ մըգտար քիւլլիյէթլի մէպաղ վէրտի իսէտէ :
իգթիղա էտէն թերթիյալի տախի կէրի պըրագմաղ :
Զիրա Զէմաէթին իսթիւարլերի վէ մեթէպէրլէրի
իլէ մէշվէրէթ էտիւայ՝ չօգ ատէմ Զէմ էտէր , վէ Ե
րուսաղէմին տիշարըսընտէ օլան սու փունարլէրինի գա
փատուայ սուլու պաթըրըր՝ քի տիւշման կէտիկինտի
սու պուլամասըն : Զիրա օ անէ գատար երուսաղէ
մին գարիպինտէ , Բովգէլ փունարը՝ վէ սելով տէնի
լէն մահալլէրտէն ագան սուլար պիրլէնիւայ կէդրօն
տերէսինտէն սէլ կիպի ագար իտի : Վէ տախի երու
սաղէմին հիսարըն վէ պուրճլէրինի ետփուայ մէթա

նեթ իւղոն ղայնեթ չօգ ղախրեմ վե սիլահ թէտարիք
հտերեք՝ ասքերին իւղերին հիւքիւմտարեք թային
հտեր : Վազաւ ինսոնա լայիգ օլանը իճրա հեթտի ի
սհտե , հեր վեճճ իլե ումուտու ալլահտ օլմաղ ի
լե , ճեմահեթ տախի ղայրեթ վերլը՝ քի տիւշմանտեն
հպհտի խեվի հեթմէյէլը , զիրա ալլահ քէնտիլէրի
լիլ պերապեր տիւ :

Սիւալ 103 .

Պալատե մեզքիւր սենեքերեմ , քի եզեկիւտեն քիւլլեթի մէս
բաղ ալտը՝ անե գանաւթ հտիւպ կերի տեօնտիւ միւ :

Ժ. Տեօնմէտի . իլլա քի անի մութլագ քէնտի
թահթի հիւքմիւնե տախիլ հեթմէք արղուսինտե օ
լուպ՝ ուսիսահ նամինտե պիր քիմէսնէյի՝ վե անըն ի
լե տախի սայրլէրինի իրսալ հտեր եղեկիայա՝ քի թէք
տիր օլմաւան իդաւթ հտիւպ թէսլիմ հտե երուսա
ղէմի : Մեզքիւր ուսիսակ երուսաղէմին գարիպինե
կէլիւպ՝ եղեկիա իլե սեօյլէշմէք իսթհտիլինտե , եզե
կիւս իւշ ատէմ իրսալ հտեր՝ քի անըն ճեվապընը անկ
ալուպ քէնտինե խապեր վերէլը : Ուսիսակ՝ անլերե
տեր քի , քիմէ ումուտ հտիւպ սենեքերիմէ թէսլիմ
օլմասընը , եզեկիա գուրթարամազ սիզի , հէր մը
սըր վաւտիշահընե ումուտ հտեր իսե , օ գամըշ տե
կէնէկէ պէնկզեր , անե տայանան երգըլուպ տիւշեր ,
վե հէր ալլահա ումուտ հտեր իսե , ալլահ գուր
թարամազ անի , զիրա անըն սեզանլերինի երգտը , հան
կը ալլահ սենեքերիմին էլինտեն քէնտի ճեմահեթին
գատըր օլտու գուրթարամաղա՝ քի սիզին ալլահընը
գատըր օլտու սիզի իսէլաս հեթմէկէ , ուլմայըն եղե
կիւնըն ճեվապընե , զիրա օ ուտատըր սիզի , վե սիզ
աւլըգտեն վե սուսուղուգտեն հօլլարսիւսիւղ :
Վե չիւնքի մեզպուր՝ պու միսլիլիւ ճեվապընի իւճե

սէս՝ վէ եահոուտի լիսանի իլէ սեօյլէր իտի , քի պէս
տէնին իւղերինտէ օլան ասքէր իշիտիւպ՝ գաթի ու
մուտ օլարագ երուսաղէմի թէսլիմ հտէլէր :

Եղեկիանըն իրսալ էթտիկի ատէմլէր սիւրեանի լիսանի
պիւմէկ իլէ , տերլէր քի՝ սիւրեանի լիսանի իլէ սեօյ
լէ , լաքին ուսփստկ՝ տահա զլյատտէ սէսինի եիւքսէլ
տիւպ , եահոուտի լիսանի իլէ , ալլահա վէ եղեկիայէ
գարշը ջօգ ճէվապլէր հտէր իտի , նիճէ քի պէյան
տըր մահալինտէ : Ֆիլհագիգա՝ ուսփստկըն սեօյլէտի
կի՝ ալլահըն գուտրէթինէ գարշը՝ վէ թահամիլլտէն
խարիճ իտի , լաքին անէ ճէվապ վերոնսինէր տէյու
եղեկիա թէնպիհ էթմիլ օլմաղ իլէ , մեղպուրլէր գար
շըլըգ ճէվապ էթմէյիւպ՝ հսվապլէրինի եղութարագ՝
կէլրլէր եղեկիայէ նաղլ հտէրլէր , օ տախի հսվապլը ԳԼ
նը երութուպ ջուլ կէյինտի իսէտէ , ալլահտան գաթի ժիթ
ումուտ օլմայուպ՝ տաճարա կիտէր , քի ալլահա նիյ
աղ հտէ : Պուստան գաթի նաղար , եսայի վիշյամայէ
րէ տախի ատէմ իրսալ հտիւպ , զայէթ սըգլէթ իլին
տէ օլտուղինի պէյան էթմէկ իլէ , տիլէր քի ալլահա
տուա էթսին : Օլ պապտէ հսայի՝ ալլահըն իլհամը ի
լէ տէր քի , սեօյլէյին եղեկիայէ խէվի էթմէսին , զե
րու սենէքերիմ քէտէրլի խապէր ալուպ՝ կէրի տեօ
նէր , վէ քէնտի եերինէ վարուպ գըլլա իլէ հօլիւր :

Ֆիլլադի հսայինին պէյան էթտիկի իւղրէ սենէքերիմ
իշիտիւր քի , եթէուլլիա տէնիլէն էյալէթին փատիշա
հը թարակ՝ քէնտի իւղերինէ ճէնկէ ջըգմըլ կէլիյօր ,
խէվֆինտէն նաշի՝ տէրհալ օրտուսուսու լաքիտէն
գալտըրուպ՝ կիտէր լընա տէնիլէն մէմէքէթին իւ
ղերինէ , վէ անի ալմագ իսթէր քի՝ թարակ փատի
շահ կէլտիկինտէ , անէ գարշը տուրմաղէ գատըր օլ
սուն : Մեղքիւր ուսփստկ տախի սենէքերիմին լընայա
կիթտիկինի տուլտուգտէ երուսաղէմտէն տեօնիւպ կի
տէր լընայա : Վագառ սենէքերիմ կիւն հվիկ երու

ասողէմին իւզէրինէ կէլմէկէ արդու եթտի իսետե պու
սեպեպ իլէ կէլմէյիւպ՝ ար Վագըթ տաթի կլլէնէ
ճէկի աշիքեար օլմաղ իլէ , լոքնատեն հիւքիւմանէ
քեաղըտ իրսալ ետեր եզեկիայա՝ քի թէսլիմ օլուս
քէնտլինէ : Ան նիճէ քի ոււնսակ լիսանէն սեօլլէտի .
քէզա սենէքերիմ տաթի՝ իսրայէլին ալլահընը վուլթէ
ըն պէնկըէտիւպ՝ գատըր օլմաղ սիզի պէնիմ էլիմտեն
խէլաս էթմէկէ տէյուլ ալլահըն գուտրէթինէ գարը
քիւֆը ճէվապլէր եաղար : Եզեկիա քեաղըտ օգու
տուգտէ տաճարա կիտիւպ՝ սեղանըն հօնիւնէ գօր ա
նի , վէ ղայէթ տաղի տերուն պիրլէ ալլահա նիյազ է
տէր՝ քի խէլաս էթսին քէնտլինի տիւլմանտեն՝ վէ ա
լէմէ պէյան օլուսն ալլահըն գուտրէթի :

Փէհմ էյլէ պուրատեն՝ քի ալլահա նիյազ էտիւպ՝ ա
նըն եարտըմընէ ումուտ էտեն . նիճէ խէլաս օլուր
տիւլմանտեն . զիրա՝ եզեկիա տաճա տաճարտէ տուտ
ետեր իքէն , եսայի՝ ալլահըն էմրի իլէ անէ խապեր
ետէր՝ քի ալլահ գապուլ էթտի սէնին նիյազընը . վէ
տէր քի՝ խէվի էթմէսին , սենէքերիմ կիրէմէզ երու
աաղէմէ . վէ անի մուհասէրէն էտէմէզ , իլա քի կէլտի
քի եօլտան տեօնէր կէրի . զիրա պէնիմ՝ վէ պէնիմ գու
լում դաւիթին իսմի իչիւն՝ հըֆը էտէրիմ երուսաղէմի՝
Փիւհագիգա օ կէճէ մէլայիք՝ եիւզ սէքսէն պէշ պի
տտեմ հէլաք էտէր սենէքերիմին օրտուսունտեն :

Մեզպուր՝ քէնտի ապրէրինին պու միսիլլիւ թէլէֆ օլ
տուղինի կեօրտիւքտէ , խէվիստեն նաշի գաջուպ կի
տէր մուսուլա : Ան քէնտինին խէլաս օլտուղինէ շիքը
էթմէք իչիւն թափընտըղի փուլթ ուն հօնիւնտէ՝ սէճ
տէ գըլուպ մէմուսն օլուր իքէն , իքի օղլու՝ ադրա
մէլէք՝ վէ սարասար , անի գըլըճ իլէ վուրուպ էօլտիւ
րիւրլէր . վէ գաջարլէր երմէնիստան էյալէթինտէ ա

Ասէ տեր . վերապու եղեց քաղտքիդ այդմիկ վրէկէ ԳԻ
գամ իմ , և վասն դաւթի ծառայի իմոյ . 4 Թոգ . 19 . 33 .

բարատ տենիլէն մահալէ ¹ . Վէ օ պիբ օղլու ասորդան՝
փատիշահ օլուր անըն եերինէ .

() Կսնատէ , նէ վագըթ քի մեղքիւր սենեքերիմ՝ ԳԼ .
յուզանըն կյալէթինէ կելիւպ՝ երուսաղէմն իւզերինէ Ի :
կէյմէք իսթէր իտի , (նիճէ քի պալատէ զիբր օլտու)
եզեկիա Կօլիւմ հիյէթի խասգէ օլուր . Վէ եսայի փէյ
շամպեր՝ ալահըն Կմրի իլէ կելիւպ՝ վասիյէթ Կյլէ .
զիրա Կօլէճէքսին տէյու խապէր վերիւպ կիթտիք
տէ ² , եզեկիա տերհալ եիւզիւնիւ տաճարըն տուվա,
ընըն դարաթընէ չէվիւլւպ՝ զայէթ տաղի տերուն պիբ
լէ աղայարագ ալահա նիյաղ Կտէր . քի շիֆալէք
վերսին քէնտինէ . Ալահ անըն նիյաղընք գապուլ եթ
մէկ իլէ եսայի տահա ասորայտէն տիշարը չըգմալտէն .
թէքըսը իհամ Կտէր քի կերի տեօնիւպ՝ անըն իւջ
կիւնէ տէկին շիֆա պուլարագ տաճարա կիտէճէկի
նի . պաթուսուս օն պէշ սէնէ տաթի Եաշայաճաղինի .
վէ սիւրեանի փատիշահընըն Կլինտէն խելաս օլաճաղի
նի պէյան Կտէ , վէ տաթի եարասընըն իւզերինէ ին
ճիր գօյա քի կյի օլա . Կմր օլտուղի իւզրի եսայի հէ
ման եերի տեօնիւպ ալահըն Կմրինի պէյան Կթտիքա
տէ , եզեկիա շաղ օլտու իսէտէ , պիբ նիշուն տիլէր
քի , ճիւմլէյէ մալիւմ օլտուն ալահըն ինայէթի իլէ շի
ֆա պուլտուղի . քի անըն մէրհամէթի՝ վէ գուտրի
թի ազիմլէրի աշիքեար օլտուն ալէմէ .

Վէ չիւնքի սուրայըն տուվարընտէ պիբ իրթիֆա ստա
թը վար իտի , քի անի պալատէ մեղքիւր արագ փա
տիշահ եափիթ շ օլուպ՝ եզեկիանըն եաթտըղի եերտէն

1 Եւ մինչդեռ երկիր պագանէր 'ի տան իւրում . ասորայի կոռոյ
իւրոյ . ադրամլէք՝ և ասորասար որդէք նորա սպանին զնա ար
բով . և ինքեանք գնացին փախտաւկան 'ի հայո . Եսայ . 37 . 38 .
2 Եւ եկն առ նա եսայի որդի ամուսնայ՝ և ասէ օնա . այսպէս
ասէ տէք՝ հրաման առնը վասն տան քո՝ յի մեռանիս և օջ
կեա . Եսայ . 38 . 8 .

կեօրիւնիւր իտի , եսայի ճէվապ էտեր քի , սաաթըն միլինին կեօլկէսի՝ անիտէ կիթսին օնունճու տէրէճէ , նին իւղէրինէ : Եղէկիա անէ տէր քի , գօլայ տըր օ , իլա քի կեօլկէ՝ օն տէրէճէ կերի տեօնսիւն : Եղէկիանըն մաթլուպու՝ կիւնէշին եիւրիւմէսինէ մու շայիր իտի , զիրա կեօլկէնին օն տէրէճէ կերի կիթմէ , սի , մութլագ՝ կիւնէշին կերի տեօնմէսինէ միւհթաճ իտի , լաքին եսայիրին տէտիկի կիւնէշին տէրհալ իլէրի կիթմէսի իլէ՝ իճրա օլաճագ իտի : Ֆիւամմու՝ ալա հըն ինտինտէ կիւճիւք օլմայուպ՝ ճիւմէյէ գաւտըր օլմալ իլէ , եսայի անտէ սլահա նիյաղ էթտիքտէ , հիքմէթուլա՝ կեօյտէ կիւնէշ ատէթի իւղրէ կիտեր իքին , կերի տեօնտիւ : () Ը պապտէ մէգքիւր սաաթըն միլինին կեօլկէսի տաթի , հեր գալընճը չըղկըտէ իսէ , օն չըղկը կերի կիտիւպ՝ եղէկիանըն մաթլուպու թէքմիլ օլտուգտէ , կիւնէշ եէնէ ատէթի իւղրէ կիւտէր քէնտի եօլունէ , վէ օ կիւն , ատէթա կիւնկեր , տէն ուղուն օլտու :

Ֆիւհագիգա՝ հեր նէ սուրէթ իլէ օլտու , սլահ գաւտըր իտի եղէկիայէ շիֆալագ վէրմէկէ , լաքին պու խուսուստէ՝ անի զիյատէ միւշէրրէֆ էթմէք միւրաւ տը ալիյէսի օլմալ իլէ՝ անըն շիֆա պուլմասընէ , վէ օն պէշ սէնէ տահա եաշայաճաղինէ նիշան վէ տէլալէթ օլարագ կիւնէշի կերի չէվլըտի , քի ալէմէ պէյ , ան օլտուն անըն ֆաղիլէթի , վէ հերքես իպրէթ ալուպ՝ օլտագաթ պիրլէ ալահա գուլուգ էտէլէր : Զիրա պու միւճիւղաթ՝ տէկիլ եալընդ երուսաղէմ տէ , իլա քի ճէմի տիւնեօտէ հէյալէթտէ գալաճագ պիր մէվաւ օլտու : Նիճէ քի մարուլգակ նամ պաղաւտ փատիշահը՝ անի ֆերգ էտիւպ՝ վէ երուսաղէմ փատիշահը եղէկիանըն շիֆա պուլմասը իլիւն օլտուլի :

Ի Եւ աղաղակեաց եսայի մարգարէ աւ Կր . և դարձաւ ստուերն զաանեքումբը առախանօքն անլիւն յետս , 4 Թ . Թ . 20 . 11 :

նի տուրուպ՝ վէ տնըն իւն իւրեթեթ եթմէք խթէյիււպ՝
հետիյե իւն ասեմ իրաւ հտէր եզեկիայե : () տախի
խօշանուպ՝ անէրի ազիմ իբրամ իւն գապուլ եթտիք
տէն մատէ՝ քէնտի տէվէթինի վէ գուվէթնի տախի
պէյան եթմէք արդուսի իւն խազինեսինատ հէր նէ քի
վար իօե , ճիւմէսինի կեստեթրիւ անէրէ :

Մեղպուրէր կիթտիքտէն սօնկրա՝ եսայի կէիււպ տէր
քի , քիմ խի օ կէլէն ատեմէր , վէ նէ կեսօրտիւէր
սէնին եվինտէ , անէրին քիմ օլտուղինի , նէ սէպէպ
իւն կէլտիքլէրինի , վէ եվինտէ նէ քի վար իսէ կէսը
տիւքլէրինի նագլ հտինճէ , եսայի ալահըն իւհամը
լէ տէր քի՝ անէրէ կեստեթրտիկին շէյլէր պիր կիւն
պաղտատա կիտիւպ՝ սէնին եվատլէրին տաթի պաղ
տատ փատիշահընէ խըզմէթքեար օլալէր :

Ֆիլվադի եսայինին ճէվապլիթի ազիմ թէքտիլիյեթ
վէ իթապ խի եզեկիայե , զիրա մաղրուլուգ սէպէ
պի իւն , ճիւմէ վարիյեթինի պէյան եթտի պաղտատ
տան կէլէնէրէ , վէ լաքին՝ քէնտի գապահա՝ շընը
տախի թանըյուպ՝ գալպի քէսիր օլմայարագ ալահըն
րէյինէ քէմալի մէրթէպէ իդաւթ կեստեթրիւ :

Վագաա՝ եսայինին սիճիլ եթտիկի իւզրէ՝ պիր վադթթ
տէն սօնկրա պաղտատ փատիշահը եզեկիանըն եվինտէ
օլան շէյլէրի ալուպ պաղտատա կեսթիւրտիւ , լաքին
տէկիլ քի տնըն կիւնիւնտէ , իլա՝ տնըն եվատլէրինին
վագթինտէ , նիճէ քի պունտան պէօյլէ պէյան օլուր :
Պատեհու եզեկիա վէֆաթ եթտիքտէ , անի դայեթ
մէճա ու շէրէֆ իւն տէֆն հտէրլէր երուսաղէմտէ
փատիշահլէրին մեղարդ օլտուղի մահալտէ :

Իպրէթ ալ՝ եզեկիա՝ կեսօղ եաշը տեօքերէք նիյաղ
պիրի ալահըն գուտրէթինէ ումուտ եթմէսի իւն ,
տէկիլ քի եալնըղ խաւդէլիքտէն , իլա քի տիւշման
տէն տաթի խէլաւ օլուպ՝ հօմիւլ թարաքգա պուլ
տու , քէնտի տոււայե մէշղուլ օլտուգտէն մատէ՝ ե

Թո՞ք սայի փէյղամպերէ տաթի նիյազ ետեր . քի , քէնտի ի չիւն ալլահա տուա եթսին , սէն տաթի եկեր տիւն ի սէն քէտերտէն խելաս օլմաղէ՝ տայիմա տուայէ մէշաղուօլ , վէ ազիզլերէ նիյազ էյլէ՝ քի սէնին իչիւն ալլահա շիֆայէթԻ օլտուներ :

ԱԻԼԱԼ 103 .

Եղեկիւ քի եօլտիւ՝ յատէհու . քիմ փատիշահ օլտու երթաւ , զէմտէ :

Մանսի Ծ . **Ը**նըն օղլու մանասէ . Մեղպուր օն իքի եաշըն՝
ԳԼ . տէ իտի փատիշահ օլտուղնտէ , վէ հլի պեշ սէնէ
ԻԱ . փատիշահլըգ եթտի . Վէ լաքին փութփերեսթլիկէ
ԼԳ . սիւլեւք եթմէկ իլէ , եղեկիւ քի փութլերին սեղան
լերին՝ վէ օլմանլերին գալտըրաղ , մանասէ անլերի
թէքրար եսփուպ թափընտը անլերէ , վէ ճէմանթի
տաթի թափընտըրտը . Պունտան գաթի նազար , կեօյ
տէքի եղլտըզլերին իսմինէ փութ եսփուպ՝ սէճաֆ գը
լար անլերէ . Վէ տաթի տաճարա փութ գօյուպ՝ ալ
լահըն իսմինէ եսփըլան տաճարը փութա թաթսիս է
տեր , վէ փութա իքրամէն՝ եվլատլերին՝ աթէշտէն
կէջիրիւպ , կեօյա հէտիյէ սունար փութա՝ վէ գուր
պան էտեր . Վէ ալլահըն փէյղամպերլերին թէրք է
տիւպ՝ պիւլիւճիւլերէ իթիպար եթմէկ իլէ , անլերին
ճէվապլերին ինանըր , վէ փէյղամպերլեր՝ անէ ալլա ,
հըն էմրինի պէյան էտիւպ՝ նասիյհէթ վերտիլեր իսթ
տէ , տիյնէմէյիւպ էօլտիւրիւր անլերի . պաթուսուս
քի՝ եսայի փէյղամպերի տէստերէ իլէ քէսիւպ՝ իքի
փարչա եթտի . Մեղպուր օտերէճէ Ֆէնա պուլտու .
թա քի՝ ալլահըն էմրինէ գարշը հարէքթ էտին իօ ,
րայէլին՝ վէ յուգանըն փատիշահլերինտէն՝ վէ փութ
փերեսթլերտէն տահա զիյատէ քեօթիւլիւկէ գա
տէմ պատը . Օ՝ էճիւտէն ալլահ անէ կիւճէկիւպ՝

սիւրեանի փատիշահընն ելի ին թէքտիր եթտի անի՝
 'քի թեօպէյէ կէլն : Զիրա պաղտատ փատիշահընն
 թէրթիլայի իւզրոն՝ սիւրեանի ասքերինին պիւլիւրէրն
 երուսաղէմէ կէլիւպ՝ պիր թպդրիպ մանասէի դու,
 թարլէր, վն պաղլայուպ հսիր միսալի պաղտատա կեօ
 թիւրոիւքտէն մատէ, ելինէ պյաղինէ քէլէպէն, վն
 պոյնունէ՝ ազըր զինճիլ թագուպ մահպուս հտէրլէր :
 'Լուղար հյլն մանասէնին հալինէ, օ՝ քի երուսաղէմ
 տէ փատիշահ իրէն ալահք ինքեար հտիւպ՝ փէյղամ
 պէլլէրի հօրոիւրոիւ, լաքլն մահպուս օլուպ եզլիյէ
 թէ տիւշիւնճէ, ագլը պաղլնէ կէլմէկ ին, հթոիկի
 քեօթիւլիւքլէրտէն փիւշման օլոուգտէն մատէ, տա
 ղի տէրուն պիրլէ կեօղ եաղը տեօթ ըէք թեօպէյէ
 կէլիր, վն տօղրու դալպ ին ալահքն պի նիհայէթ ի
 նայէթինէ ումուտ հտէրէք նիյաղ հտէր : Վն ալահ
 մէրհամէթքեանի օլմաղ ին, անըն նիյաղնը գապու
 հտիւպ խէլաս հթտի անի : Զիրա պաղտատ փատի
 շահընն գալլիլնէ ըահմ պըրադմաղ ին, մանասէի
 հապըտտէն չըգարուպ թէքրար իրաւ հտէր երուսա
 ղէմէ : Մեզպուր կէլիւպ՝ քէլ եվլէլ թալթընէ օ
 թուրտուգտէ, նիճէ քի թեօպէ տէտի, հօլիւնճէյէ
 տէկլն ալահքն իգուաթընտէ գալուպ՝ փուլթիւրի՝ վն
 փուլթա միւլթալիք օլան շէլլէրին ճիւմէսինի տէրի կէ
 տի երուսաղէմտէն վն յուգանըն էյալէթինտէն, ան
 լէրի քի մուգատտէմ եափիլը իտի : Վն տաճարը թէ
 միզլէյիւպ՝ նօմօս իւզրէ ստէթ օլան գուրպանլէրն
 ալահա սունար, վն ճէմահթէ տալի թէնպիհ հ
 տէր քի՝ փուլթիւրի թէրք հտիւպ՝ քէմալի մէրթէպէ
 իգուաթ պիրլէ ալահա գուլուգ հտէլէր : Վն տեօթի
 երուսաղէմին՝ վն սիօնուն հիսարընը եափուպ մէթին

1 Եւ իբրեւ վտանկեցաւ . ինդրեաց զերեսս տեառն նյ իւրոյ .
 և խոնարհեցաւ յոյժ . յերեսացն նյ հարցն իւրոյ : յաղօթս ե
 իյաց առ նա . 2 Մատթ . 33 . 12 :

Թագ լէտիր, վէ մամուլը շէհլըլընէ՝ ասքէր վէ հիւքիւմուտը,
 յոռա՞յ լէր Թայլին հտէր : Պատէհու վէ-Ֆաթ հտիււյ՝ տէֆն
 օլուստու քէնտի պահաճէսինտէ :

Մանասէնին նազլի՝ կիւնահ. քեարլընէ ազիմ՝ ումուտ
 վէ Թէսէլա տըր, էկէր անըն կիպի Թէքլիլ գաւլի ի
 լէ Թեօպէ տէրլըր իսէ. նիճէ քի անըն էթտիկի նիյ-
 ազ՝ մեծ պահ. քտա սուրբ եկեղեցիտէ օգուսուր՝ :

Ան Մանասէ հօլտիւքտէ անըն օղու ամոն երուսաղէմտէ
 փատիշահ օլտու. վէ լուքին մանասէնին էվվէլ. քի
 քեօթիւ յէյլինէ սիւլիւք հտիււյ՝ անըն գալտըրտըղի
 փութլըրի Թէքրար եափար, վէ սէճտէ գըլար ուն
 լընէ : Պէլի ամոն քէնտի փէտէրինին քեօթիւ հարէ,
 քէթլինէ մէյլ էթտի, անաա գ անըն կիպի Թեօպէյէ
 կէլիււյ՝ իսլահի նէ-Ֆա օլմաղէ վազըթ պուլսամաթը :
 Զիրա խըղմէթ. քեարլըրի ճէմ օլոււյ՝ հօլտիւքիւրլըր
 անի քէնտի սարայլընտէ : վէ ճէմահթ տույոււ պ անլէ
 ըի հօլտիւքտիւ իսէտէ. սէֆիլ ամոն Ֆէգաթ էքի սէ-
 սէ փատիշահըդ հտիււյ՝ քեօթիւ Ֆէյիլտէ հօլտիւ :
 Ֆէհմ էյլէ, զիրա նիճէ քի կիւնահ. քեարլըր՝ մանա
 սէնին հալինէ նազարէն Թէսէլա քէսպ հտէրլըր, քէ-
 զաւ ամոնուսն հալինի տիւլիւնիււյ՝ խէվֆի էթսինլըր :
 զիրա օլա. բի՝ Թեօպէ տէմէկէ վազըթ պուլսամաթոււ
 կիւնահ իլլինտէ հօլլըր :

Սիւալ 104 :

Պալատէ մէքլէր ամոն քի հօլտիւ, պատէհու քիմ փատիշահ
 օլտու երուսաղէմտէ :

Յօդա
 47. Ճ. Անըն օղու յօսիա : Մեզպուր՝ սէքիզ եալընտէ
 ԻԲ. իտի փատիշահ օլտուղինտէ, վէ օթուղ պիր սէնէ
 2Մհա փատիշահըդ էթտի : Լուքին՝ Ֆազիլէթլի վէ ալիմ
 ԼԴ. :

Ճէր ալեւախալ ած աբրահամու՝ իսահակայ՝ յակոբայ :
 Դէ մէլէն ած-շահէն աբ գրոյ :

քիմանքննեցտի ին թերպիյէ օլմաղ ին , ինայեթի
 պարի՝ հեր վեճհ ին ալահըն հմրինէ իդաաթ եւ
 տիւպ՝ իկիրմի եալընէ վարտըգտն դահթի հիւքմիւն
 տն օլան մահալերն քէնտի պիւ նեֆս վարուպ՝ հեր
 նե գատար փութ՝ վե փութա միւթալիք շէյ վար ի
 սե , անլերի քի փետերի ամոն ետփմը իտի , ճիւմլե
 սինի երգուպ տեֆ հտէր , տեկիլ քի եալընը քէնտի
 դօփրաղինտն , իլա՝ իսքայելին դօփրաղինտն տախի
 պուլունանլերի գալտըրուպ , փութերին խըզմէթին
 տն օլանլերի գըրար : Վե ճհմաեթ քի՝ եիւքսեք եէր
 լերտն հոմոսս մուղայիր օլարագ , ալահա գուրգան
 հտէրլեր իտի , անլերի տախի գալտըրը : Պուեստան
 գաթի նազար՝ իսքայելին իւք փաաիշահը , յեքօբուվա
 մը՝ բեթեյլտն ետիտըղի սեղանըն իւզերինտն բահաղ
 փութա գուրպան հտէն շէխլերին քէմիլերինի մեզար
 տէն չըգարուպ եագար վե սեղանը երգուպ՝ դալերի
 նի տախի գըրար թօզ հտէր : Պուրատն թէքմիլ օլ
 տու ալահըն փեյղամպերինին ճեվապը , անի քի յեք
 բուվամա սեյլետի • (Նիճե քի եեթմիլ իւք սիւալտն
 պեյան տըր) ֆեգաթ՝ բեթեյլտեքի եալանձը փեյղամ
 պեր , օ քի ալահըն փեյղամպերի ին պիր մեզարտն
 տեֆն օլունմուշ իտի , անըն քէմիլերի հանկըսը օլ
 տուղի հա մալիւմ օլմաղ ին , օ մեզարա ել վուրմաղ ,
 յիլե չլանքի փութփեյրեթիկն մեյլ հտէն փաաիշահ
 լեր՝ տաճարըն մամուր գալմասընէ տիգաթ եթմեզ ի
 տիլեր , յօսիա անի թամիր եթմեք իսթեյիւպ՝ քեղկեա
 նամ քահանայապետն տտեմ իրաւ հտէր՝ քի տաճա
 րըն իրատընը ճեմ հտիւպ՝ անըն ին թամիր օլուն տա
 ճար : Վե մեզքիւր քեղկեա տաճարտն հոմոս քիթու
 պիւր պուլուր , քի անի մոխէս քէնտի ելի ին եաղ
 մը իտի , օգուլուպ յօսիայա իրաւ եթտիկինտն , օ
 տախի օգուտուգտն , աղիմ գասալեթ պիլըն աղլայ
 ալագ հսիւսպընը երութուպ տէր քի , ալահ պիլըն

ղայեթ կիւճէնմիշ տիր • զիրա պիւրիմ քի փէտէրէն
 րիմիզ պու քիթապտէ հազըլանլէրի տիյնէմէտիլէր •
 վէ հէր հալ պիղիմ իւզէրիմիզէ շէտիւ զազէպ կէլէ
 ճէք տիր : Վէ զայեթ խէվի էթմէսի իլէ • երուսա
 ղէմտէ օ վազըթ ողգան նամինտէ նիսա Թայիֆէսին
 տէն պիր փէյլամպէր վար իտի • տէրագէպ անէ ա
 տէմ իրսալ էտէր • քի անըն էէտի իլէ արաշաւ սիւալ
 էթսին : Մէզպուրէն՝ արաշըն իլհամը իլէ ճէվապ է
 տէր քի • սէջլէյին յօսիայա՝ քի օ քիթապտա տէրճ
 օլան զազէպ մութլագ կէլսէ կէրէք երուսաղէմին վէ
 անըն է հալիսին իւզէրինէ • զիրա անէր արաշը կիւ
 ճէնտիրտիլէր : Լաքին յօսիա քի արաշտան հիճապ է
 տիւպ էսվապընը երութտը վէ աղատը • օ էճիլտէն

ԳԼ • քէնտի էօիւպ կէօրմէսին օ քէմլիլէրի : Յօսիա պու
 ԻԳ • միսիլլիւ ճէվապլէրի իշիթտիքտէ՝ քահանալէրի՝ զԼ
 2Կ • տաջիլէրի՝ երուսաղէմին հալլիսին • վէ բէնիամինին
 ԼԵ • ճինսինտէն երուսաղէմտէ պուլունանլէրի ճէմ էտիւպ
 անլէր իլէ կիտէր տաճարա • վէ ճիւմլէսինին հուզու
 րինտէ՝ մէզքիւր քիթապը օգուլուպ • վէ սողօմօնուն
 արաշաւ նիյաղ էթտիլի պաղըր տիրէկին իւզէրինէ
 չըգուպ՝ գալի էտէր • քի տայիմա արաշըն էմրինէ ի
 գաաթ էտէրէք • անըն Թէնպիհլէրինի հէր վէճճ իլէ
 պի գուսուր իճրա էտէլէր :

Պատէհու՝ նօմօտա զէքը օլտուղի իւզրէ զայեթ ա
 զիմ զիյնէթ իլէ իսամուրսուղ պայրամը էտէրլէր • զիւ
 րա քէնտի հիւքմիւնտէ օլան ճէմաէթլին ճիւմլէսի
 պայրամ սէպէպլինէ երուսաղէմէ կէլիշ օլմաղ իլէ
 զայեթ շէնլէք վէ սալթանաթ պիրլէ պայրամ էտէր
 լէր • քի էմալի սապգաթ էթմէմիշ կիպի : Պախուսուս
 նիճէ քի դաւրիին վէ սողօմօնուն վագթիլտէ քահա
 նալէր վէ զԼտաջիլէր հիւսնիւ Թէրթիյալ իւզրէ խջզ
 մէթլէրինէ Թային իտիլէր • քէզա յօսիա տաթի օ
 Թէրթիյալ իւզրէ Թային էտէր անլէրի քէնտի խջզ

Թող մէթերինէ : Զէ տապանակը տախի քէնտի եերինէ
 Գօլիէր : զիրա՝ քեօթիւ փատիշահէր տապանակը եէ,
 ըինտէն գալտըրուայ՝ սայրի եերէ գօմուշ խտիէր :
 Պուռտան գաթի նաղար , օթուղ պին գօ՝ գաւղու՝
 Թէքէ՝ քէչի՝ վէ Թօսուն վէրիւր Զէմանթի , քէզա
 Զէմանթին պիւրիւրէրի՝ վէ քահանայէր տախի վէ-
 րիւայ՝ ալահա գաւրպան սուհարագ եէտի կիւն զայ
 էթ շաղ ու մէսրուր օլուր Զիւմէսի :

Պատէհու՝ ներաւով տէրիէն մըսըր փատիշահը սիւր ,
 եանի փատիշահըն իւղէրինէ Զէնկէ կէթմէ ի օլտուգ-
 տէ , յօսիա տույուայ՝ սլմայա քի քէնտի դօփրաղինէ
 քէտէր վէրէ տէյու՝ անէ գաւրջը չըգարագ՝ մէն էթմէք
 իսթէր : Մէզքիւր ներաւով խապէր էտէր քի՝ սանա
 քէտէրիմ օլմուղ , գաւրջը տուրմա , զիրա ալահըն էմ
 ըի իէ կիտէրիմ՝ սիւրնանիւրին իւղէրինէ : Գէզա ե-
 ըմիւս փէյլամպէր տախի՝ գաւրջը տուրմա տէտի իսէ
 տէ , 1 Եշր . 1 . 28 : յօսիա իսքեաթ սլմայուայ Զէնկէ
 իւղրէ օլտուգտէ , Հէման օգ իլէ վաւուրուայ զայ
 էթ քէտէրլի եարալանմաղ իլէ , Թէվալիւրի Զէնկէ
 տէն տիշուր ալըրէր ադի , վէ իքինձի գօջուսունէ
 գօյուայ՝ երուսաղէմէ կէթիրտիքլերինտէ , տէրհաւ
 էօլիւր , վէ փէտէրլէրինիւն եանընտէ տէֆն էտիւայ՝
 Զիւմէյուղա Զէմանթի վէ երուսաղէմ էհալիսի զայ
 էթ եաս էտէրլէր , երեմիա փէյլամպէր տախի՝ պէյիթ
 վէ տէսթան սեօյլէր անըն իւղէրինէ , քի Զիւմէյ Զէմա
 նէթ օ տէսթանը սեօյլէյիւայ՝ աղլար խտիէր յօսիայլը ,
 վէ պուր ատէթ տայիմա գաւրջը յուղանըն Զինսլիտէ :

Սիւալ 105 .

Պալատէ մէզքիւր յօսիա քի էօլտիւ՝ պատէհու քիմ փատիշահ
 օլտու երուսաղէմաէ :

Թիւա Զ . 1 Նրն օղլու յովաքաղ : Լաքին յօսիանըն Թարիգի ճաւ-
 ան իւղրէ կէթմէյիւայ՝ քեօթիւրիւկէ մէյլ էթմէկ լէ , 12 .

Թագ իւջ այ փատիշահըդ, եթտի ֆեգաթ : Չիրա պալա-
տէ մէգըիւր մըսըր փատիշահը նէքաւով երուսաղէմէ
կէլիւպ դուծար անի , վէ պաղլայուպ կէօթիւրիւր
մըսըրա , յովաքաղ մըսըրտա էօլիւպ՝ անըն գաւնտաշը
Եղլալիմի փատիշահ եթտի երուսաղէմտէ : Վէ անըն
իւգէրինէ հիւքմ եթտիկի պէյան օլտուն տէյու , իսմի
նի տէկիշիւպ՝ յովակիմ չաղըրաթ , վէ տախի սէնէվի
քիւլլիյէթի վերկի ալթընէ տախիլ եթտի անի , յո-
վակիմ՝ օլ մըգտար ագէյի ճէմաեթտէն տէվլիւրիւպ
վէրիւր իտի : Պու տախի օն պիր սէնէ փատիշահըդ
եթտի իստէ՝ գաւնտաշը կիսի քէօթիւրիւկէ մէյլ
եթտիկիստէն , ալահըն էմրինէ մուղայիր իտի :
‘Կաղար գըլ յովակիմին սէֆիլ հալինէ , զիրա՝ պաղլ-
տատ փատիշահը նաբուգոդոնոսոր՝ մէգըիւր մըսըր
փատիշահընըն իւգէրինէ վարուպ՝ անի ալթ էտէր :
վէ մըսըրտան մուրատ չալընէ վարընճէ զապթ եթ-
տիքտէն մատէ՝ յուգանըն էյալէթինի տախի քէնտի
թահթի հիւքմիւնէ տախիլ եթմէկ իլէ , յովակիմ՝
մըսըր փատիշահընէ վերէճէկի վերկիյի , նաբուգո-
դոնոսորա վերմէկէ թաահուտ տիրէ՝ ալահըն իսմի
նէ եէմին էտէր : Վէ իւջ սէնէ էտա էտիւպ՝ պատէ
հու գաւլիստէ տուրմայարադ մեօթատ օլանը վեր-
մէտիկի հալտէ , նաբուգոդոնոսոր երուսաղէմէ կէ-
լիւպ դուծար անի , վէ պաղըր զինճիլ իլէ պաղլայ-
ուպ կէօթիւրիւր պաղտատա : Տաճարըն թաղըմէ-
րինտէն տախի պիրաղ ալթուն՝ վէ կիւսիւշ թաղըմ
ալուպ՝ գօր անլէրի պաղտատա քէնտի փուլու-
նուն էվինէ : Երուսաղէմ հհալիսինտէն տախի չօգ-
մեօթէպեր քիմէսնէլերի էսիր էտիւպ կէօթիւրիւր :
Յովակիմ թէքտիր օլտուգտէ , նաբուգոդոնոսորուն
մաթլուպունու թէքրար եէմին իլէ վատ էտէրէք
խէրոս օլուպ՝ երուսաղէմէ կէլտի իստէն , եէնէ վա-
տիստէ տուրմաղ : Վէ ալահ անէ կիւճէնիւպ մուսա

Թագ լաթ հատեր անըն իւղէրինէ՝ չափը ըն խըրսըզէրի , քի
 անդէրին հըն իլէ Թէքտիւր հտէ անի : Զիրա քիւտանի՝
 սիւրեանի՝ մովաբը՝ ամոնը՝ վէ սամարիայը չէթէճիլ
 լէր , կէլիւպ Թալան հտէր լտիլէր անըն դօժըաղինտէ :
 Մէզպուր օ տէրէճէ քեօթիւ լիւկէ գատեմ պասուպ՝
 ճէմեթիէ առու օլմուշ իտի քի , էօլիւպ տէֆն օ
 լունտուգտէն սօնկրա՝ Թէնիլի մէզարտէն չըգարուպ՝
 երուսաղէմտէն տիշարը օլայա աթալիւր , քի դուշ
 լէր վէ քէլիլէր եհսիլէր , նիճէ քի երեմիա փէյլամ՝
 պէր անըն հագգըտէ սեօյէմիշ իտի :

Պատէհու անըն օլու յեքոնիա երուսաղէմտէ փատիլ
 չաչ օլտու իսէտէ , ֆեգաթ իւջ այ օն կիւն փատիլ
 շահըգ հտէր : Զիրա պու տաթի քեօթիւ օլմաղ իլէ՝
 նաբուգոդոնոսոր ապէր իրաւ էտիւպ՝ երուսաղէմի
 մուհասէրէ հտէր : Օլ պապտէ յեքոնիա հէր վէճհ
 իլէ նաչար գալմաղ իլէ , Թէսիմ օլուր անէ՝ վալիտէ
 սի վէ ճէմի Թէվալիսի իլէ , վէ երուսաղէմի տաթի
 Թէսիմ հտէր : Իստի նաբուգոդոնոսոր՝ տաճարտէ ,
 վէ յեքոնիանըն սարայըտէ օլան խազինէի՝ վէ ալ
 Թուն Թագըմիլի ալտըգտէն մատէ , երուսաղէմտէ
 օլան սեօղ սահիպլէրինի , տաքէրլէրի՝ վէ տիւլկէրլէ
 լի տաթի յեքոնիա իլէ պէրապէր պաղտատա կեօ
 Թիւրմէկ իլէ՝ ֆագիւր քիմնէլէր գալտըլէր երուսա
 ղէմտէ : Վէ յեքոնիանըն եհրինէ փատիլչաչ հտէր ա
 ղըն փէտէրի յովանիլմի գաբնտաղը մեթթանիայը , վէ
 անըն իսմիլի տաթի տէկիլիւպ սեղեկիա չաղըրտը :

Մեք
 Թանի
 Եր
 Եր
 Եր
 Եր

2 Վառն այսորիկ այսգէս ասէ Եր 'ի վերայ յովանիլմայ որդւոյ
 յօսիայ արբայի յուգայ՝ զայրդ զայդ մի՝ կոծեսցեն . և մի՝ ա
 ասացեն՝ վայ՝ վայ եղբայր . վայ՝ վայ եղբայր . և մի՝ կոծեսցեն՝
 և ասացեն՝ վայ՝ վայ ձր . վայ՝ վայ օրեւիկ . զԹաղուսն իշոյ
 Թաղուսն . նեխեալ ընկեսցի արաքոյ դրանն երուսաղէմի .
 Երեմ . 22 . 18 :

Մեղեիւր թեգեկիա՝ գաջ սենէ փաթիշահլաք էթտի :

Ճ • Օն պիր սենէ , Վե լաբին՝ ալահըն հմրինէ մուղայիր օլմաղ իլէ , երուսաղէմին պիւղիւքերի՝ վէ քահանայերի տախի կիւն պէ կիւն ֆէնալըգտէ (Թալ քազգա պուլուր իտիլէր : Պուստան դաթի նազար , փատիշահ օլտուղինտէ նաբուգոդոնսորուս սեօղ վէլ ըիւպ՝ տայիմա անըն իղտաթընտէ գալմաղէ հեմին էթմիշ իքէն , վատինտէ տուրմաղ : վէ մըսըր փատիշահընէ ումուտ էտիւպ՝ անըն իլէ իթթիֆագ էտէր , քի նաբուգոդոնսորուն իղտաթընտէն չըգուպ , վատ էթտիկի մէպլաղի վէրմէսին :

Ֆիլհագիգա պուսնէրին կիւնահ էօլչիւերի թօլուպ թէքտիր օլաճագլէրի , վէ տնէրին սէպէպինէ երուսաղէմին վէ տաճարըն տախի խարապ օլաճաղի վագ թի կէլտի իսէտէ , ալահ մէրհամէթքեանի օլմաղ իլէ , իսլահի նէֆա օլուպ թէքտիր օլմասընէր տէյուլ երեսիտ փէյղամպերին էլի իլէ անէրէ քէնտի հմրինի պէյան էտէր : Ջիրա օ վագըթ երեմիա երուսաղէմ տէ օլմաղ իլէ , տէր իտի թի պաղտատ փատիշահընէ իղտաթ էտին քի թէքտիր օլմայասընը , Վե լաբին նիճէ քի մուգատտէմլերտէ տախի փէյղամպերերի տիլ նէմէլիւպ թիմինի մէզագ էթտիլէր , թիմինի էօլտիւլ տիւլէր , պու տէֆա անի տախի թէքտիր էտէրէր , պու պապտէ նազար գըլ երեմիա փէյղամպերին թի թապընէ : «Բեզա՝ օ համատէ եզեկիկ փէյղամպեր պաղտատ էյալէթինտէ քոբար տէնիլէն չայըն քէնալընտէ սաբին օլուպ՝ ալահըն հմրի իւզրէ կեօնուկեօն Եօրնէլ իլէ աշլքեար պէյան էտէր իտի ճէմաէթին կիւնահը սէպէպինէ՝ երուսաղէմին վէ տաճարըն վէլ րան օլաճաղինի , նիճէ քի զիբը օլունուր եզեկիկէլ փէյղամպերին թիթապընտէ : Պախուսուս եզեկիկէլին

ճեշապէրնին՝ վէ տիւրլու հարեքեթերինն . պաղա
 տատաւ էսիր օլան եահուտիլէր պիլիւպ՝ երուսաղէ
 վն ճեմակեթինէ պէյան եթտիլէր իսէտէ , մեզպուր
 լէր քեթիւ ֆէյիլլերինտէն հպէտի կէրի տուրմազլէր :
 իմտի պալատէ զիբր օլտուղի մէնալ իւղրէ , սեղեկի
 անըն իդաւթտէն չըգուպ՝ մըսըր փատիշահը իլէ եէք
 տիլ օլտուղինն նաբուգողոնոսոր իշիտինճէ , զայեթ
 ճէսիմ աքէր իլէ կէլիւպ՝ երուսաղէմի մուհասէրէ է
 տէր : Մըսըր փատիշահը տուլուպ՝ սեղեկիանըն եաթ
 տըմընէ կէլիլ իքէն , նաբուգողոնոսոր օրտուսուռու
 երուսաղէմին իւղէրինտէն գալորըրուպ անէ դարչը
 կիտէր՝ .քի հվիլէրա անի թէքտիլը էտէ , պատէհու
 սեղեկիայլը : Պէլի՝ նաբուգողոնոսոր երուսաղէմտէն
 կիթտիկինտէ՝ սեղեկիա շաղ օլտու իսէտէ , պու շաղ
 լըգ չօգ սիւրմէյիւպ՝ աղիմ դասապէթէ թէպտիլ օլ
 տու : Օիլա նաբուգողոնոսոր մէզքիւր մըսըր փատի
 շահընը ալթ հտիւպ գաչըրտըգտէն սօնկրա՝ եէնէ է
 րուսաղէմին իւղէրինէ կէլտի : Վէ երուսաղէմտէ կէյէ
 ճէք տախի պուլունմազ օլտուղինտէն մատէ , նաբու
 գողոնոսորուն աքէրի պէտէնին պիլ դարաֆընը երգ
 տըգտէ , սեղեկիա հէր վէճհ իլէ գաթի ումուտ օ
 լուպ՝ պիլ թագրիպ ֆիրաը էտէր , ֆիամմա՝ աքէր
 տուլուպ արտընէ տիւշմէկ իլէ դութարլէր անի :
 Օ՛ վագըթ նաբուգողոնոսոր՝ եմաթ էյալէթինտէ գեթ
 զաթ տէնիլէն մահալտէ իտի , սեղեկիայլը անըն հու
 զուրինէ կեթիւրիւրլէր , վէ նաբուգողոնոսոր տիւլան
 հտիւպ՝ մէզպուրուն գապահաթ Օլտուղի շէրան զա
 հիր օլտուգտէ , հվիլէրա անըն էվատլերինի՝ վէ ճէ
 մահեթին պիւիւրլէրլինի՝ .քի անլէրի տախի դութմուշ
 իտիլէր , անըն էօլլէնտէ էսլտիւրիւր : Պատէհու սե
 դեկիանըն կեօղլէրինի ամա էտէր , վէ պաղտայուպ կեօ
 թիւրիւր անի պաղտատաւ մահալուսա գօր , վէ պիք
 վագըթտէն սօնկրա էսլտիւ անտէ սեղեկիա .

ԳԼ
ԻԵ

Կողար Կլէ պուրատէ երուսաղէմն սէփիլ հայինն •
 սեղե'իա գաջը'ճէ' տպերի տախի տաղըլը , վէ նա
 բուգոդոնոսորուն տաքերի երուսաղէմն կ'րիւղ' Կհայ
 լիլի գրորդգտէն մատն , թալան Կթմէտիք եւր պը
 բաշմազէր , Պսխուսուս' նաբուգոդոնոսոր թէքրար
 քէնտի սէրտաքերի' նաբուգարդան տէնիլէն քիմէանէի
 եսլայոււ պ տաճարտէ , վէ փատիշահըն սարայլնտէ օ
 լան աթուռի' կիւմիւշիւ' վէ հէր թագըմլէրի տըւպ'
 պաղտատա իրսալ Կթտի , պագի գալան շէյլերի' քի
 անէրի կեթիւրմէք կիւճիւք խի , գըրար վէ եա
 դար : Պուստան դաթի նաշար , երուսաղէմն հիսա
 ընը եղբուպ' պիւլիւքլէրի'ն գծնազլէրի'նի լարապ Կ,
 տէր : Եհալիլի տախի Կսլը Կտիւպ' պաղտատա' ուճէ
 միստան վէ քիւրտիստան դարաշլէրի'նէ կեթիւրիւք
 լէր , Դէգաթ' Կյալէթ շէն գալըն տէյու' փագիւր քիմ
 սէլէրի պըրագըրէր քի ընչպէրլէք Կտէլէր :
 Պի'հադիգա' երուսաղէմ վէ տաճար վէրանէ օլուպ'
 ճէմակթ Կսլը օլտու խտտէ , նաբուգոդոնոսոր քէն
 տի դարաշլնտէն' գոգ'ղիա նամիտէ պիւր քիմնէյի մա
 մուր թային Կտէր յուգա Կյալէթինէ քի' գալան փա
 գիւր ճէմակթի խտաքէ Կտէ : Վէ լաքի'ն երուսաղէմ
 զայիթ լարապ օլուպ' անտէ օթուբաճագ եհր օլմա
 տըղինտէն' մասեիա նամ' մէմլէքէթտէ օթուբուպ'
 ճէմակթի հիւսնիւ նազար լէ թէսէլը Կթմէտէ օլ
 մաղիլէ , ճէմակթտէն չօգլէրի , անէր քի մուհասէ
 ըն վագթինտէ' եախտ անտէն Կվիլէ լտիլի Կտիւպ
 Կդրափտէ օլան փուլմիւրէսթ Կյալէթի'նէ գաջըլը
 խիլէր , կէլիւրէր անըն եանլնէ : Վէ մէզպուր' ճիւմ
 լիսինէ ըուլասթ վէրլը քի , քէլ Կվիլէ հէրքէս քէն
 տի եէրլնտէ սաքի'ն օլուպ' նաբուգոդոնոսորա լոդաթ
 Կտէ , վէ քիմսէտէն լտիլի Կթմէյէ : Վագտա զայիթ
 չօգ ճէմակթ կէլիւպ մասեփատա տսուտէ հալ իւզ
 ըն' քէնտի փատիշահըղ վագթինտէն զիյատէ ըահաթ

վէ հէր խուսուստէ պի խէվի անտէ սաքին օլոուէր •
 վէ սեգեկիանըն պեօլիւք պաշըլէրինտէն՝ իսմայէլ նաւ
 մինտէ պիր քիմնէ , օ քի ճէնկ վազթինտէ ասի օ •
 լուպ՝ չօդ. ապքէր իլէ ամոն փատիշահընըն եանընէ
 գաշմըշ իտի , ճիւմէն ասքէրինի ալուպ կէլեր :
 Գէզա՝ անըն իլէ տախի սպի՛ր պեօլիւք պաշըլէր , ապ
 քէրէքի իլէ կէլըլէր մասեփայա : Այլերին ճիւմէնսի
 նի գողողիա իղղէթ պիլէ գապուլէ հտիւպ եէմին է •
 տէր քի , հէր վէճհ իլէ միւսթէրիհ օլուպ խէվի
 եթմէլէլէր : Լաքին մէղըլուր իսմայէլ քէնտի միլէթի
 նէ աիւշման վէ զայէթ զատտար օլմաղ իլէ , տոնըլու
 փութիքէթթիլին փատիշահը Բարեկիա իլէ իթթի •
 Քազ հտիւպ՝ գողողիայը հօլտիւրմէք իսթէր քի , գա
 լան ճէմանէթի ամոն փատիշահընըն դօփրաղինէ սիւ •
 րիւպ հսիր հտէ , քի զիյատէ փայէյէ վասըլ օլա •
 Ֆիլհագիգա՝ անըն Ֆէսատ իւզրէ օլոուղինի մէզքիւր
 սայիր պեօլիւք պաշըլէր տույուպ գողողիայա խապէր
 վէրիրէր , լաքին մէղըլուր ինանմաղ : Վէ անէրտէն
 պիրի՛ քի անըն իսիյոնան իտի , միլէթինէ սատու •
 գաթթէար օլմաղ իլէ՝ իսմայէլի կիզլի հօլտիւրմէք
 իսթէտի իսէտէ , իթթիրա տըր տէյու • իղին վէրմէզ
 գողողիա , զիւրա քէմլիք մամուլէ եթմէզ իտի անտէն •
 Վէ իսմայէլ օն ատէմ իլէ գողողիանըն եանընէ կէրտիք •
 տէ , պէրապէր դաամա օթուրուպ շաղըգ իւզրէ ի •
 քէն , իսմայէլ քէնտի ստէմէրի իլէ հէման գալլուպ
 հօլտիւրիւր տնի : Պունտան գաթի նաղար՝ տահա ըէ ,
 Ֆիկ ճէպ հտիւպ՝ գողողիանըն ատէմէրինի վէ անտէ
 օլան ճէնկեափէր եահուտիլէրի գըրար՝ քի քէնտինէ
 գարը տուրան պուլունմայա , վէ գողողիանըն հօլտիւ •
 կիւ օ կիւն սույուլմաղ :

Էթթէսի կիւն սէքսէն եահուտի տաճարըն խարապ օլ
 տուղինէ եաս հտէրէք՝ հսվապլէրինի երութուպ վէ
 սագալէրինի թըրաշ հտիւպ՝ աղայարագ կէլըր իտի

լեր մասնավայրա քի ալլահա փեշէշ սուհաւեր , զիրո
 աւտէ ճեմահեթին պիրիքտիկինի , վէ ալլահա սեղան
 եափտողքերինի իշիթմիշ իտիւեր : Իսմայէլ անլերի կեօր
 տիւքտէ միւրայլըգ պիրլէ քէնտի տախի աղլայուպ ,
 կիրին գողողիանըն եանըն տէյերէք , շէհիրէ կիրտիք
 լերինտէ , եօլտիւրիւր անլերի , վէ Թէնլերինի անտէ
 պիր դուլույա տիւար , փեգաթ անլերտէն ան աւտէմ
 չօդ մալ վատ էթմէկ իլէ , զարմըն էլինտէն խէյտս օ
 լուրլեր : Պուհտան գաթի նազար , շէհիրի դաւթ է
 տիւպ , անտէ օլան ճեմահեթի , վէ սեղեկիւ փատիլա
 հըն գըղլերինի , (քի նաբուգողոնոսոր մէրհամէթ է
 տիւպ , անլերի գողողիայա Թէսլիմէթմիշ իտի) եսիր
 միսալի սիւրիւպ , ամոն փատիլահընէ կեօթիւրմէք իս
 Թէր , անճադ , պալատէ մեզքիւր յօնան վէ սույիր
 պեօրիւք պաշըլեր մասլահաթը տույոռուգտէ , ասքեր
 իլէ անըն արտըսըրա վարուպ խելլաւ էթտիլեր ճեմա
 հեթի , վէ իսմայէլ անճադտէ սեքիզ աւտէմ իլէ գա
 չուպ , կիտեր եհնէ ամոն փատիլահընէ եանընէ :
 Պէլի յօնան վէ անըն րէֆիգլերի ճեմահեթի դուրթար
 տըլեր , լաքին յուգա էյալէթիւնտէ տուրմագ իսթէ ,
 մէյիւպ միւրատ հտերլեր քի ճեմահեթի ալուպ մըսըր
 դօփրաղինէ կիտէլեր , զիրա խէվթ հտերլեր նաբուգո
 գոնոսորտան , քի գողողիանըն եօլտիւ կիւնիւ տույուն ,
 ճէ , կէլիւպ քէնտիլերինի գըրուր տէյուլ :
 Վէ ջիւնքի երեմիա , նաբուգողոնոսորուն իզնի իլէ , յու
 դանըն էյալէթիւնտէ գալմըշ իտի , քի ճեմահեթի Թէ
 սեյլա հտէ , մեզքիւր յօնան վէ տախի սույիրլերի ա
 նէ րիճա հտերլեր քի տուայէ տուրուպ , ալլահըն էմ
 րի նէ իսէ քէնտիլերինէ պէյան էթսին , քի անէ
 կեօրէ հարէքէթ հտէլեր : Երեմիա տուա հաթիւպ
 ալլահըն իհամը իլէ տէր քի կիթմէյին մըսըրա , ալ
 ւահ սիզի պուրատա հըֆղ հտէր , վէ եկէր կիտեր ի
 սէնիշ , գըթըգ , վէ գըլըճ զուհուր հաթիւպ հէլլաք

շուրսուհուղ : Լճքին մեղապարէր անքն ճեղատընէ
ինանմայուպ՝ մոռթլագ մլսըրա կիտերէր : Երեմիայը
տախի պերապէր կեօթիւրիւրէր , նիճէ քի պէյան
տըր , Երեմ . 40 : 41 : 42 : 43 :

Նազար կյլէ յուղա ճեմանթիւնին սեփիլ ու փերուշան
հալինէ , զիրո՝ ալաճըն էմրինէ մուղայիր հարէ.քէթ
տէ օլուպ՝ փէյղամպերէրի տիյնէմէտիքլէրի , վէ
քեօթիւ իփէյիլէրինտէն կերի տուրուպ՝ Թեօպէ տէ
մէտիքլէրի իչիւն , քիմի պաղտատա , քիմի աճէմ վէ
քիւրտ էյալէթլէրինէ էսիր կիթտի , վէ քիմի տախի
րիզալէրի իլէ մըսըրա կիթտի իսէտէ , անտէ տախի
Թէքտիր օլտու : Ելիմտի նիճէ քի մուգատտէմ իս
րայէլին փատիշահլըլի գալգալը , պու տէֆա տախի
յուղանըն փատիշահլըլի գալգալը իլէ , Ճիւմէ Եա
հուտի միլէթի փութ փերէսթլէրին Թահթի հիւքմիւ
նէ կէջիւպ էսիր օլտու , զիրո՝ ալաճըն էմրինէ մու
ղայիր տուրտուէր :

Սիւալ 107 .

Երուսաղէմ վէ տաճար խարապ օլունճէ՝ տապանալ ուխտի նէ՝
օլտու :

Ճ . Երեմիա փէյղամպեր՝ ալաճըն իլհամը իլէ սագ
լատը անի , խորան վկայութեան տէնիլէն չատըրը , վէ
ալթուն սեղանը , քի անըն իւղէրինտէ ալաճա պու
խուր սունուլուր իտի : Չիրա երուսաղէմին վէրան օ
լաճաղինի մուհադգադ պիլմէկ իլէ , տիւշման էլինէ
կէջմէսինէր տէյու՝ անլէրի տաճարտան գալտըրուպ
կեօթիւրիւր յորդանան չայըն գարջը Եագասընէ , վէ
անտէ տաղտա օրմանլըգ իչլնտէ պիր մաղարտտէ
սագլար , նիճէ քի Եազար , 2 Մալ . 2 . 5 :

Օ՝ մաղարանըն Եերինի՝ Երեմիա իլէ օլան ատէմլէր
պիլմէք իսթէտիլէր իսէտէ , գատըր օլտմաղէր պուլ

մաղէ • զիրա տլա՜հ կիզէր օ մահալի ինսանէրտէն •
Թա՛քի՝ նէ վագըթ միւրատը ալիյեսի օլուր իսէ պէյ
ան հտէ :

Քէզո՛ւ տաճարտա գուրպան էթտիքլէրի սեղանըն ա,
Թէչինի տախի (օ քի միւճիւզաթ իլէ եանմըչ իտի)
Երէմիանըն հմրի իլէ քահանայէր գալտըրուս՝ երու
սաղէմին գարիպլիտի տիր սուսուզ գույուտի սագ
լարէր • 2 Մ՝ն • 2 : Պատէհու ճէմսեթ պուղտատ
հսիրլիկինտէն խէլաս օլտուգտի՝ նէհմի նամ՝ քիմէսնէ
նին էլի իլէ անի պուլտուէր • լաքին տնտի աթէչ նի
շարը կեօրիւնմէյիւպ՝ չամուր կիպի օլմուչ իտի • վէ օ
չամուրու կէթիլիւպ՝ գուրպան սեղանընըն իւզերինէ
գօրլէր • վէ կիւնէչին շամգը անըն իւզերինէ վուր
տուգտի • հիքմէթուլա՜հ տէրհալ եանսր • 2 Մ՝ն •
1 • 22 : Պու միսիլիւ միւճիւզաթը կեօրտիւքտի •
ճիւմէսի եէք տիլ ալլահտան մէմնուն օլուպ տուա
հտէրլէր :

ՏՕԵՐՏԻՒՆՃԻԻ ՏԵՀՐԻՆ ԽԻԹԱՄԻ

Տեօրեանքին տէճրին նիհայեթի պուրատե գարադ գըլտը իսէ՛ տէ , հառութուն՝ օտքիթին՝ յուրիթին վէ հսթերին՝ նաբլէյեթ՝ լէրի տախի զէր օլունուր :

Սիւալ 108 .

Հառութ քիմ իտի :

Ճ. Ս՝ փաբլը պիր փութփերէսթ դըղը . լաքին փութփերէսթ լիկի թերք հտիւպ՝ իսրայէլին ալաճը , նը վէ անըն նոմստունու գապուլ էթտի . զերա իսրայէլին հաքիմէրինին վագթինտէ՝ մադիամը փութփերէսթ լը եհտի սէնէ իսրայէլին դօրադինէ կիրիւպ , անլերին մահստլէրինի թէլէթ էթմէ կիլէ՝ դըթըգ օլուր . (նիճէ քի զիքը օլտու օթուգ տեօրթ սիւալ տէ) օ՝ էճլտէն՝ յուրանըն ճինսինտէն՝ բեթլէհէմին ելիմէլէք նամինտէ պիր մեթէպէր ատէմ , էհլի՝ վէ իքի օլուր իլէ կիտէր մոլաբ էյալէթինտէ սաքին օլուր , քի անըն էհլինին իսմի նոեյի . վէ էվատէրինին պիրինին իսմի մաալոն . օ՝ պիրինին՝ քեյլոն իտի : Ելիմէլէք էօլիւպ՝ էվատէրի մոլաբը զէվճէ ալտը , լեր . մաալոնտէն էհլինին իսմի հառութ . քեյլոնտէն էհլինին իսմի՝ որփա իտի : Օն սէնէ անտէ սաքին օլուպ՝ մաալոն վէ քեյլոն պիրա վէլէտ էօլիւրէր , վէ դըթըգ տախի կէչիւպ՝ նոեյի վէթանի ասլիյէսի բեթլէհէմին կիթմէլի օլտուգտէ , կէլինէրի աղլայուպ անտէն այրըլմագ իսթէմէղլէր : Նոեյի անլերէ տուա հտիւպ՝ կիտին փէտէրլէրին զին էլլինէ տէյու տէթաթէն սեղլէմէ կիլէ՝ որբա կիթտի իսէտէ , հառութ տէր քի , սէնին ճէմաեթին՝ պէնիմ տախի ճէմաեթին՝ օլտուն . վէ սէնին ալաճըն՝ պէնիմ ալաճըմ օլտուն , էօլլէնտէ սէնտէն այրըլմագ : Նոեյի՝ հառութուն պու միսիլլիւ ճէվապլէրիլի լիտինճէ , անէ զայրի պիր ճէվապ էթմէյիւպ կիտէրլէր բեթլէհէմէ , վէ էհալի անլէ :

րին կէտիկինի տուտուգտե խօշանուպ Թէպրիքէ
կիտէրլէր , Բեթլէհէմտէ բոոս նամ պիր մեօթէպիւր
քիմէսնէ , օ քի մէզքիւր ելիմէլէքին Ճինսինտէն ի
տի , նոեմիէ եվ վէրիր քի անտէ սաքին օլա , վագքթ
տախի արփա պիչէճէք զէմսնը օլմաղ իլէ , հուռթ
նոեմիտէն իզին ալուպ կիտէր Թարլալէրտէն պաշագ
տէվչիրմէկէ : Ինայեթի պարի մէզքիւր բոոսուն Թար
լասընէ կիտիւպ անտէ պաշագ տէվչիրիր իքէն , բո
ոս անի կեօրտիւքաէ , վէ քիմ տիր տէյուլ սիւալ է
տիւպ , նոեմինն կէլինի օլտուղինի տույունճէ , Թէն
պիհէ տէր անէ քի սայիր ետրէ կիթմէսին , վէ տու
ա էտիւպ Թէսէլա էտէր անի , զէլա իշլիթմիշ իտի
անըն սատագաթքեար օլտուղինի , պիթուսուս քէն
տի վիտէրլինի վալիտէսինի Թէրք էտիւպ իսրայէլին
ալլահընէ ումուտ էթտիկինի : Օ՝ էճիլտէն խզլմէթ
քեարլէրինէ Թէնպիհէ տէր քի քիմնէ անէ ճէվապ
էթմէյիւպ եարտըմ էտէլիք , վէ հուռթ զայեթ մէմ
նուն օլուպ Թէմէննա էտէր անէ , վէ տէվչիրտիկի
արփայը կեօթիւքիւր նոեմիէ , վէ եէտիկի էքմէքտէն
տախի վէրիր :

Վէ չիւնքի բոոս՝ մէզքիւր ելիմէլէքին ագրապասըն
տէն իտի , նոեմի միւրատ էտէր քի հուռթու անէ
զէվճէ էտէ : Օ՝ էճիլտէն հուռթ՝ նոեմինին Թէր
թիլպի իլէ էսվապընը տէկիլէրէք եարը կէճէ վագթի
բոոսուն եաթտըլի ետրէ վարուպ անըն ոյաղընըն ու
ճուռտէ եաթըր , բոոս տույուպ խէվի էթտի իսէ
տէ , անըն քիմ օլտուղինի պիլիւպ ֆիքրինի անկալըն
ճէ , տուա էտէրէք խէվի էթմէ տէյուլ Թէքըար Թէ
սէլա էտէր , վէ տախի անէ ալթը էօլէք արփա վէ
րիր : Հուռթ վարուպ բոոսուն ճէվապլէրինի նոեմիէ
նագլ էթտիքտէ , նոեմի տէր քի օթուր , Թա քի աշիւ
քեար օլտուն մասլահաթ , զիրա բոոս նէ քի տէտի ի
սէ , պի գուսուր իճրա էտէր : Իմտի բոոս շուռուլթ

իւզրէ հաւութու քէնտինէ պէվճէ էթմէկէ ըիզա օլա տու իսէտէ , ելէմէլէքին եագըն ագըրապալէրինտէն պիր զայրի ստէմ տախի օլմաղ իլէ , ճէմ հտէր բոոս էհալինին իթիեարլէրինի , վէ ելէմէլէքին ագըրապա սընը տախի չաղըրուպ' անլէրին հուզուրինտէ տէր քի , նոմս միւճիւսլինճէ սանա ճայիղ տիր քի հաւութու ալասըն , մէզպուր օլմայաճագ օլուպ' ըիզասը էլ լէ կէրի տուրտուգտէ , ճիւմլէնին պիլմէսի իլէ , բոոս' հաւութու զէվճէ հտէր քէնտինէ : Օլ պապտէ մէղքիւր իթիեարլէր զայէթ խօշանուպ տուա հտէր լէր : Վէ հաւութուսն էվլատ օլուպ' իսմինի յօբէթ չաղըրըրլէր , յօբէթտէն տօղար յեսսէ' դաւթիթին վիտէտէրի : նիճէ քի եագար , Մաթ . 1 . 5 :

Սիւալ 109 .

Տօբէթ քիմ' էտի :

Ծ. **Վ**իթաղիմին ճինսինտէն փաղիլէթի պիր քի մէսնէ , քի աըն էհլինին իսմի աընա' վէ օղլունուն իսմի տօբիա իտի : Մէզպուր քէմալի մէրթէպէ ալլահըն իգաաթընտէ օլաւագ փըզաբէյէ տէստիկիր օլուր իտի տայիյա : վէ սիւրեանի փատիլճահը սաղմանասար' իսրայէլ էյալէթինի վուրուպ ճէմայէթի հսիր էթտիթտէ (նիճէ քի զիբը օլտու ելւղ սիւալտէ) , տօբիթ տալթի մուսուլա կիթտի իսէտէ , ալլահըն գօրգուսունու գաւպինտէն իթրաճ էթմէյիւպ' նոմսսա մուղալիր հարէթէ մէյլ էթմէզ . վէ տայիյմա միլէթինէ էլլիթ վէ եարտըմ' հտէր , պախուսուս քի' սայիր եահուտիլ լէր' փութփիւրէթլէրին դաամլէրինտէն եէյիւպ' տօբիթ եէմէզ : Ինայէթի պարի' սաղմանասարըն խըզմէթինէ թային օլաբագ , թիւճճարըզ սէպէպի իլէ քիւլ աիւստան էյալէթինէ կիթտիլինտէ , անտէ հաագա տէնիլէն մէմլէթտէ' քէնտի ագըրապասը գաւալիլ

նամ քիմէսնէյն պա թահմիլ ան քէսէ ազգէ վերիւր ,
քի անըն իլէ թիճարէթ հաս , զիրա մէ զպուր գա
բայէլ տախի՝ օ մահալէ հսիր կիթմիլ իտի :

Պատէհու սողմանասար հօլիւր , վէ օղլու սենքթ
քիմ անըն եերինէ փատիշահ օղլույ՝ երուսողէմտէ յու
ղա փատիշահը եղեկեանըն իւղերինէ վարդգտէ ,
երեզ սէքսն պիշ պին ուսքերի մէլայիք եհտի իլէ գը
րըմաղ իլէ (նիճէ քի զիր օլտու եիւզ իքի տիւալ
տէ) գաշուպ մուսուլա կերտիկինտէ , հօլքէսի թէս
քին հտէմէյիւպ անտէ պուլունան իլէ ճէմաթինին
չօգիլինի հօլտիւրտիւքտէն մատէ , խորայէլէ բեղա
լէթ օլտուն տէյու՝ հօլիւլէրի տէֆն եթտիրմէյերէք
մէյտանտէ պըրագսըրըր , վէ տօբիթ կէճէ վագթի
պիր թաղըիւ գալտըրուպ տէֆն հտէր իտի անէրի :
Սենքթերիմ տուլուպ անի հօլտիւրէճէք օլտուգտէ ,
խեզիփնտէն նաշի ֆիրար եթտի խետէ՝ անըն ճէմի
վարիլէթինի դարաֆը միրիտէն զապթ հտէրէր :
Լաքին սենքթերիմ քեօթիւլ ֆէյլինէ կիօրի՝ պէշասընը
պուլաճագ օլմաղ իլէ , ելլի կիւն կէջմէզտէն՝ իքի օղ
լու անի հօլտիւրիւրէր , վէ իւշիւնճիւ օղլու սսորդան
անըն եերինէ փատիշահ օղլույ՝ ինայէթի պարի տօբի
թին գարնաաշընըն օղլու՝ աքիաքարոս նամ քիմէսնէյի
ճէմի րիճալէրին իւղերինէ հիւքիւմտար նասպ եթ
տիւքտէ , անըն վասիթհսի իլէ կէլիւր տօբիթ քէն
տի հվինէ :

Պատէհու պայրամ կիւնիւնտէ դաամ վագթի օղլու
նէ տէր քի՝ կիթ պիզիմ գարնաաշընընիւղտէն շըգա
րէլէրի կէթիր , վէ եհմէք եհմէյիւպ պէքէր :
Օ՛ տախի կիտէր իքէն՝ սօգազտու խորոյէլ միւլէթիւ
տէն պիր հօլիւ կեօրիւր՝ քի անի հօլտիւրիւպ մէյտան
տէ պըրագսըլ իաիլէր , հէման կերի տէսնիւպ իա
պէր վերտիւքտէ , տօբիթ կիտէր հօլիւլիւ հվինէ կէ
թիւր , վէ ագչամ օլտուգտէ տէֆն հտէր :

Աննա աղքատաբերի տուլուպ տերեր քի՛ հայետի հո,
 լիւմտեն գորգմաղ , զիրա պու սեպեպտեն՝ Ֆիրսը
 հեթտի , շիմտի կէմիշ եհնէ հօլիւշերի տէյն հտեր :
 Չէ չիւնքի նամա միւճիւպլինճէ հօլիւշէ եաղլաշան՝
 ազշամա տեկին նա փագ սայլըրը իտի , օ հճիւտեն՝
 տօբիթ հօլիւշիւ տէյն էթտիքտէ , հիլինէ կիրմէյիւպ՝
 ամլու տուվարընը տիշ եանընտէ եաթտը , վէ եօգաշ
 ըն տօղըու պտգաղգտէ՝ տուվարըն սաշաղիւնտէ սերջէ
 գուշէրի օլուպ , անըն կեօղիւրինէ թէրտէմէկ իլէ՝
 անիտէ իքի կեօղիւ ամա օլտու :
 Ֆիլհագիգա՝ տօբիթ ալիլ օլտու խստէ , հալնտեն
 թէշէքքի էթմէյերէք տայիմա ալահա շիւքը է,
 տէր իտի : Պէլի ինսանա տախի իգթիգա հտենի իճ
 րա էթմէք ճայիղ օլմաղ իլէ , հէքիմէրտէն իմտաա
 աղար , լսքին շիփա պուլամաղ , պու սեպեպտեն՝
 դայիթ ֆագիլ հալէ տիւշտիքտէ պալատէ մեղքիւր
 տքիաբարոս պեպէր առի , էհլի աննա տախի իփիկէ էլ
 իրիլ : Չէ չիւնքի տէվէթ տիւշիւրնիւ իտիլեր , իփիկ
 կին սահիպէրի մէրհամէթ հտիւպ՝ զիյատէ հագ վէ
 րիլ իտիլեր անէ : Պիլիսի տախի պիրքէշի ուլաղը վէ
 րիլ , անի էվէ կէթիրտիկինտէ , տօբիթ դանն հտէր
 քի խըրըղըդ տըր , վէ աննա՝ հէտիյէ վէրալիլեր տէ
 ւի խստէ , տօբիթ ինանմոյուպ խըրսըղըդ շէյ եէմէք
 ճայիղ տեկիլ տիր տէյու իպրամ՝ հտէր քի մութլագ
 կէրի կիօթիւրէ : Օլ պապտէ աննանն դալլի միւնքէ
 սիլը օլուպ տէր քի , սէն օ դատար սատագա վէրիւպ՝
 ֆագիլըրէ էյլիկ էթտին , լսքին ալահն ինտիտէ
 մագպուլ օլմաղ , զիրա ֆիլլին տօղըու տեկիլ իտի :
 Տօբիթ՝ էհլիւտեն պու միսիլիւ աղըր ճէվապ իշիւ
 տիւպ՝ անէ գարշըղդ վէրմէտի խստէ , օ տէրէ
 ճէ տիլ շիքէսթ (սրտաբէկ) օլտու , թմքի աղլաշա
 րագ ալահա նիլաղ հտէր քի՛ հօլիւպ խէլաա օլտու :
 Աննա գանն էթմէ քի տօբիթ պու պապտէ ալահ

տան գաթի ումուտ օլտու , իլա քի էհլինին ճեվապլ
լերինէ թահամիւլ էտեմէտիկինտէն պու միսիլլու
նիյազ էյլէտի : Զիրա տուայէ տուրտուղինտէ , մէմ
նունիյէթ պիրլէ ալահըն շէրիյաթընը մէտհ էտիւպ
քէնտիինին վէ փէտէրլէրինին գապահաթը օլտուգլէ
րինի թագրիր էտէրէք՝ հէր խուսուստէ ալահըն ի
նայէթինէ թէսիմ օլուր :

Ֆէհմ էյլէ , տօբիթ՝ ալահա մագպուլ պիր զաթ ի
տի , լաքին ալահ տնի պիր վագըլթ սըգլէթ իշինտէ
սագլար քի սօնկրա խէլաս էթտիկինտէ , ալահըն ի
նայէթի վէ տօբիթին շիաղիլէթի զահիր օլուպ՝ ին
սանլէր անտէն իպրէթ ալմաղ իլէ , տիւննատէ հէր
նէ գատար սըգլէթ տախի զուհուր էտէր իսէ՝ գա
թի ումուտ օլմայալէր , իլա քի նիյազ իլէ ալահա
ումուտ էտիւպ՝ անըն գուտրէթինէ ինայէթինէ վէ
րէյինէ իհալէ էտէլէր քէնտիլէրինի :

Վիճէ քի տօբիթին փէտէրինին գառնտաշը օլու
հուպ ուէլին (օ քի քիւրտիւստան էյալէթի եկըա
տանա տէնիլէն մահալտէ օլուր իտի) սառա նամինտէ
էալընը պիր գըզը օլուպ՝ անի եէտի տէշիա նիշանըս
արագ էրէ վէրտի իսէտէ , կէրտէկ կէճէսի տամատա
լը անըն էանընէ վարմալը օլտուգլէրինտէ , եէտիսինի
տախի ճին պօղուպ էօլտիւրիլէ իտի : Պու վէճհ իլէ
մէգլէրլէ եէտի տէշիա կէլին օլուպ պիքիր գալըր •
զիրա ճին պըրագմաղ իտի՝ քի տնէ քիմնէ էագլաշա , օ
էճիլտէն սառա՝ անըն փէտէրի՝ վէ վալիտէսի տայիմա
միւքէտտէր օլուր իտիլէր : Վէ պիր կիւն սառա՝ վէ
տէրինին ճարիլէլէրինէ թագիր էթտիքտէ , տէրլէր
քի՝ եէտի էր ալտըն , եէտիսինի տէ էօլտիւրտիւն ,
սէն էօլմէտին , տահա էղիլէթ վէրիսին պիզէ :

Մահճուպ սառա պու միսիլլու էագլընըգըզ ճեվապ
լերի իշիտիլճէ , զայէթ գասալէթ պիրլէ էօլիմ մէր
թէպէսինէ գատար գալպի միւնքէսիյը օլտու իսէտէ :

աղաճողան գաթի ումուտ օլմայուպ՝ քէնտինի անքն է՝
նայեթինէ իհալէ հտերէք , էվին իւսթ գաթընտէ օ ,
տայտ չըգար , վէ երուսաղէմ թարափընէ նազար է ,
տէն վէնճիրէյի աչուպ ¹ , վէ դայեթ տաղի տէրուհ
պիրէ կէօզ եաջը տեօթիւպ շէտիտ նիյազ իւզընէ հա
լինի արզ հտէր ալահա , Լաքին հիքմէթ պու քի
պալատէ զիքր օլտուղի մէնպալ , նէ վագըթ քի տօթիթ
զէվճէսինին ճէվապէրինտէն գալպի գըրըլուպ ալա
հա նիյազ հտէր իտի , սառա տախի օ կիւն՝ վէ օ
սաաթ եկբաաանտա նիյազէ տուրուր : Ալահ իքիսի
նին տախի նիյազընք գապուլ հաիւպ , ռափայէլ մէ
լայիքին եհտի ին անլընէ շիֆա վէրմէք միւրատ է
տէր՝ քի պիլ ինայեթի պարի՝ իքիսինին գասալէթի տա
խի շազլըզէ թէպտիլ օլա :

Անճագ նազար էլէ քի՝ նէ սուրէթ ինէ մասյահաթ
իճրա օլտու : Զիրա տօթիթ քէնտի հալի քէֆիյէթի
նի միւլահազա էթմէկ ինէ միւրատ հտէր քի , օղու
տօթիայը պալատէ մէքրիւր գաբայէլէ իրսալ հաիւպ
անէ վէրտիկի ագէէյի կէթիրտէ : Վէ տօթիայը չա
ղըրուպ վաալէթ հտէր քի՝ քէնտի հօլտիւքտէն սօնկ
րա վալտէսինն իզզէթ հաիւպ՝ անքն խաթընը գըր
մայէ , պաթուսուա՝ տայիմա ալահըն իգաաթընտէ օ
լուպ , անքն էմրինէ մուղայիր հարէքէթ էթմէյէ , վէ
ֆըգարէյէ սաաադա վէրիւպ՝ պի չարէ քիմսէլըն
տէստիկիր օլա , վէ կիւնահտան քէնտինի հըրզ է
տէ , նիճէ քի պէյան տըր մահալինտէ : Փիլվագի
տօթիա՝ վէտէրինին թէնպիհլէրինի իշտիւպ՝ ճիւմէ
սինի իճրա էթմէկէ թաահուտ էթտի իստէ , տա
հա եաջը ճահիլ , վէ մէզընի ք գաբայէլի թանըմաղ
օլմաղ ինէ , տօթիթ տէր քի պիր բէֆիգ պուլ քի

1 Եւ կայր նա յաղթա ընդ պատուհանն . որ էր Ը դեմ երու
սաղէմի . և ասէր : օրհնեալ էս դու տէր էմ իմ . օրհնեալ է
անուանք քո սուրբ մինչև յաւիտեան . ՏԵԲ . 3 . 11 :

/ սէնին իլէ կիթօնն • վէ գաբայելին թաճփիլինի տալի
 վէբիբ անն : Տօբիա ընթիգ պուլմաղէ կիթօնքտէ •
 հէբմէթուլաս հէման ռափայել մէլայիք եօճու գը
 լղլնտէ անն կէօրիւնիւր • տօբիա անի եօճու զանն
 եթմէկ իլէ • կիտէր միսին պենիմ իլէ տէյու սիւալ է
 տիւպ՝ կիտէճէկի եէրի տալի պէյան հտէր :
 Մէլայիք ճէփապ հաւապ տէր քի՝ կիտէրիմ • վէ գա
 բայելի վէ եօրու տալի պիլիդիմ : Տօբիա՝ անի տօբի
 թին հուզուրինէ կեօթիւ րտիւքտէ • տօբիթ անըն
 ճինտիսի սիւալ հտէր քի՝ քիմ օլտուղինի անկայա :
 Մէլայիք տէր քի՝ պենիմ ճինսիմի խթհրսին • եօգսա
 օղուսէ ընթիգ • տօբիթ ճէփապ հտէր քի սէնին ճին
 սին՝ վէ իսմինի տալի պիլմէք իսթհրիմ : Մէլայիք
 տէր քի՝ իսմիմ սզարիա տըր • վէ անանիանըն հիւյ
 տըյոմ : Պււ պապտէ մէլայիք քէնտինին քիմ օլտու
 ղինի սշիքեսը պէյան եթմէք իսթհմէշ քի խէյի եթ
 մէսինէր • ղերա հէկէր տույապէր խի անըն մէլայիք
 օլտուղինի՝ խէյի հտէր իտիլեր • նիճէ քի սօնկրա
 գօրգուսէր • օ հճիլտէն տիկէր կեան մանտը իլէ
 (ալլաբանօրէն) ճէփապ վէրբի : Զիրա աղարիա լու
 ղէթի՝ ալլահըն եարտըմ • վէ անանիա լուղէթի՝ ուլ
 լահըն ինայէթի մէփհումինտէ անկլանըր : Վադաա տօ
 բիթէ վէ մէզքիւրէ սառայա ալլահ ինայէթ հտէ
 ճէր օլմաղ իլէ • անէրէ եարտըմճը իրսալ հթմիլ ի
 տի մէլայիքի • նիճէ քի սօնկրա մէլայիք քէնտինի պէյ
 ան հիթաի • Տօբ . 12 :

Տօբիթ մէլայիքին ճէփապլէրինի իշիտինճէ՝ խօշանու պ
 մէտհ հտէր անի • ղերա հսիր օլմաղտէն ադտէմ • ա
 նանիա նամինտէ պիր միօթիպէր՝ վէ ալլահտան գօր
 գաթ սառըք տօթու օլուպ • անըն իլէ երուսաղէմէ
 դո ոպան եթմէկէ կիտէր խի • զանն հտէր քի՝ ա
 նին օղու տըր աղարիա • վէ կիւնտէ պիլէր զսաթա
 իւճրէթ • վէ կէտիկինտէ տալի հէտիյէ վէրմէկէ

վատ է տէր , պու գալի իւզրէ՝ տօբիա Էօլ Թէտարի .
 քի կեօրիւպ՝ վէ փէտէրքինն տուաւընը սլոււպ՝ ազա
 րիա իլէ կիտէր :

Լտբին տօբի Թին Էհլի աննա , Էվաւորնն կի Թտիկինի
 իսթէմէյիւպ՝ ազէ սէպէպի իլէ նիչիւն իրսալ Էթ
 տին , ալահ նէ քի վէրվ իսէ քիփալէթ էտէր պի
 զէ տէյու ազլատը իսէտէ , տօբիթ անի Թէսէլա Է
 սիւպ տէր քի , գասալէթ Էթմէ քէտէրսիւ կէ
 լիւ , զերա սլուհն մէլպիքի անէ զըլտղու զ տըր :
 Վէ օ ազչամ տօբիա՝ վէ ազարիա վարուպ տիգուս
 չայլն քէնորքնտէ ինէրէր , տօբիա չայա կիլիւպ եալ
 գանտըգտէ , պիր պիլիւք պալըգ իւզէրինէ կէլը
 քի տիւ եիւտա , ազարիա տէր քի գւլթ անի , վէ
 տօբիա պալըզը գուլթուպ չայտան տիչարը չըգարն
 Դէ , տէր քի ալ անն կիւրէնինի , Դիյէրինի , վէ Էօ
 տիւնիւ , վէ Էյի սագլա , օ տալիս ալուպ սագլար ,
 վէ պալըզը քէպապ Էտիւպ եէրէր : Վէ տօբիա՝ նի
 չիւն պալըզն եիւրէկինի , Դիյէրինի , վէ Էօտիւնիւ
 ալտըգ տէյու սիւալ Էթտիկինտէ , ազարիա տէր քի
 քիմին Դիյի վար իսէ , օ եիւրէկի վէ Դիյէրի Թիւթ
 սիւ վէրտիքէրի հալտէ , Դին անտէն գաչար , վէ
 Էօտիւ փէրտէլի կէօզէ սիւրէրէր իսէ շիփա պուլուր :
 Ելտտէհլ կիտիւպ մէղքիւր հուագուէլին օլտուղի
 մահալէ Էագլաչտըգտէ , ազարիա տէր քի հուա
 գուէլին գըզը սառալը Չայիղ սիւր քի սն ալաւըն ,
 զերա սահա տիւ շէր անի ալմագ , վէ գըզ ալմ վէ
 Էյի տիւր : Վէ լաքին տօբիա՝ անն տէրտի օլտուղին
 վէ անի ալմալէրին Էօլտիւքէրինի իշիթմիլ օլմաղ իլէ ,
 խէվի էտէրլիմ անի ալմաղէ տէտիքտէ՝ ազարիա տէր
 քի խէվի էթմէ , անն Էանքու վարտըլին կէԴէ ,
 պալըզն եիւրէկինի վէ Դիյէրինի Թիւթսիւ վէր , Դին
 գալուպ պիւ տահա կէլիմէղ , վէ կէօղ Էաղը իլէ ալ
 լահա տուա Էտին , ալահ մէրհամէթ Էտիւպ հըրիլ

հտէր սիզն : Տօբիա՝ պու ճէվապէբի իշիմտիքոն , սառայր արմաղտ ըիզա օլուպ , մուհապպէթ վերիր անէ : Վէ էկբատանա կիտիւպ՝ հուադուէին էվինէ կիրինճէ , սառա գարշո չըգուպ՝ իջերի կեթիւ ըիւր անլէրի , հուադուէլ տօբիայը կեօրտիւքատ , էհլինէ տէր քի , պու ուշագ գարնտաշըմնն օլլու տօբիթէ պէնկղէր , վէ սիւալ էտիւպ մուսուտան կեւտիւքէրինի տույունճէ , տէր քի՝ տօբիթի թանըր մրսըրզ՝ սաղ մը տըր : Տօբիա ճէվապ էտէր քի՝ սաղ տըր վէ օ պէնիմ փէտէրիմ տիր : Օլ պապտէ հուադուէլ հէ ման գալգուպ պուա էտէր անի , վէ աղայուպ մէտհ էտէր տօբիթի վէ տօբիայը : Ֆիհադիգա տօբիթին աշիլ օլտուղինի տույուպ՝ ղայէթ գասաւլէթ էթտիլէր իսէտէ , տնլէրի ազիմ իքըամ պիրլէ գապուլ էտիւպ , դաամ կէթիլիլէր :

Վէ չիւնքի տօբիա՝ մուհապպէթ վերմիշ իտի սառայա , դաամու օթուրմադոէն էվվէլ աղարիայա տէր քի , անի քի եօլտա սեօյլէտին՝ շիմտի սեօյլէ քի տէ տիկին կիպի օլտուն : Աղարիա մասահհաթը հուադուէլէ պէյան էտինճէ , օ տախի ըիզա օլտու , վէ լաքին՝ անի ալանլէրին կերտէկ կէճէսի էօլտիւքէրինի աշիլ քեար պէյան էտիւպ՝ գաթի ճէվապ վերմէք իսթէ մէզ , քի օլմայա տօբիա տախի էօլէ , օ էճիլտէն տէր քի շիմտի դաամ էթ , վէ շազ օլ , տօբիա ճէվապ էտէր քի պիր շէյ էէմէմ , թա քի մասալհաթ թէք միլ օլա : Օլ պապտէ հուադուէլ շուրութ իւզրէ վէ ըիր սառայը տօբիայա՝ քի անէ գէվճէ օլա , վէ տուա էտիւպ՝ մալինին նըաթընը տախի մէմհուր քեաղըտ իլէ վատ էտէր , պատէհու դաամ էտիւպ շաղ օլ տուգտէ , էհլինէ տէր քի՝ սայիր պիր օտա հազըրլայառապ կեթիւր գըզը : Վէ սառա օտայա կիտէր իքէն , մուգատտէմ օլտն զուհուրաթէր Ֆիքրինէ կէլիւպ , ղայէթ գասաւլէթ իւզրէ աղատը իսէտէ , վալտէսի

անքն կեօղէրիննն եաշնը սիւնընք ումուտ վերիւպ ալ
լաճա տուա հտեր՝ քի անքն դասալէթինի շաղլըն
թհպտիլէտէ : Տօբիայը տախի սառանըն եանքն կեօ
թիւրտիւքընրինտէ , ազարիւանըն թհնպիհի իւղըն մէջ
քիւր պաղընն եիւրէկինի՝ վէ ճիյերինի իթիւթսիւ վէ
րինճէ , պի լիզն ալլահ՝ ճին դաշուպ մըսըր հյալէթի
հին իւսթ դարաթընէ էլիտէր , վէ մէլպիւք անտէ պէնտ
հտէր անի : Վէ տօբիա՝ սառա լիւ տուայէ տեւրուպ
ալլահա նիյազ եթտիքտէն սանլրա՝ եաթուպ ույուր
լէր : Վէ լաքին հաագուէլ խէվէն եթմէկ իլէ , մէ դօր
գազտըրըր քի՝ հէէր տօբիա հօլիւր իսէ , քիմսէ
տույմատան տէֆն հտէ անի : Վէ սապահ օլուպ՝ անքն
աաղ օլտուղինի պիլտիքտէ , ալլահա տուա հտէրէք՝
ղայէթ մէմսունիյէթ պիլըն մէտհ հտէր անքն միւպ
ընք իսմի շէրիֆինի , վէ ալիմ ինայէթինի , վէ մէջ
ըր գալիատուպ՝ ճիւմէսի եէք տիլ համտ ու սէնա
հտէրէք շաղ ու մէսրուր օլուրըր :

Պատէհու՝ տօբիա պտլատէ մէջքիւր գաբայէլին օլ
աուղի մահալէ կիթմէք իսթէր՝ քի անտէն ագէչի ա
լուպ կէթիլէ : անճադ հաագուէլ եէմին հտիւպ անի
պըրագմառըլի հարտէ , աղարիւյը իրսալ հտէր՝ քի
վարուպ ագէչի կէթիլին , վէ գաբայէլի աաթի տիւյ
իւնէ տալէթ եթսին : Աղարիւ վարուպ ագէչի վէ
գաբայէլի կէթիլտիլինտէ , ան տեօրթ կիւն ոզիմ
մէսրուրիյէթ պիլըն տիւկիւն հտէրէր : Ֆիհագ իգա
պու պապտէ տօբիա զայէթ շաղ օլտու իսէտէ , կիւն
էվիլէ մուսուլա ալլտէթ եթմէք իսթէր՝ քի փտտէրի
գաաալէթէ տիւշմէյէ , զիրա տիւկիւն սէպէպինէ էլ
լէնմէսի իլէ՝ անքն փէտէրի մուսուլուա ազիմ հնտիչի
էլիթիթաթ օլտու , պաթուսուս վալիտիսի աղպուպ
եաա հտէր իտի : Վէ տօբիթ՝ անի թհսէլա եթմէք իս
թէլիւպ՝ սուս օլ , սաղ տըր տէտիքտէ , ճէվապ հ
տէր քի սէն սուս օլ , ալտատմա պէնի , զիւա եվաա

Զըղըմ զայ օրոտւ • վէ գասամլեթինտէն էքմէք եկմէյ
 իււյ , անըն կիթտիկի եօլ իւղէքինէ հէր կիւն չըգոււյ
 աղար : Օ էճիլտէն տօբիա մութլագ իրսալ էթ պէ
 նի տէյու հուադուէլէ իպրամ հտինճէ , ճէվապ հտէր
 քի կիթմէ , փէտէրինէ առեմ իրսալ էտէյիմ քի միւս
 թէրիհ օլտուն : Տօբիա ըիղա օլմատըղի հալտէ , սա
 ուայը թէսլեմ հտէր անէ , վէ թէնպիհ հտէր քի
 տայիմա իղաաթտէ օլտուն • վէ տախի նըսըթ վարիյէ
 թինի , խըզմէթքեար՝ վէ ճարիյէ վէրիււ աղիմտու
 ա իլէ իրսալ էտէր անի : Վէ տօբիա՝ ալահտան մէմ
 նուն օլարագ կիտիււյ մուսուլա եադլաշտըգլէրինտէ ,
 աղարիա անի ալոււյ իլէրի կիտէր , քի եէր թէտու
 ըիք հտէլէր : Լնճագ՝ պալատէ զիշր օլտուղի մէնվու
 իւղրէ , տօբիանըն վաթտէոյ աննա՝ եէնէ եօլ իւղէ
 ըինէ չըգմը պէքլէր իտի • ուղապտան օղլունու կեօր
 տիւքտէ , հէման վարըո տօբիթէ խապէր վէրիւր • օ
 տախի օղլունա գարշը չըգմալէ արղու էթտի իսէտէ ,
 ալիլ օլտուղինտէն տուվարլէրէ տայանարագ կիթմէկ ի
 լէ տիւլէր իտի • տօբիա կէլիււ փէտէրինի գալտը
 ըրը , վէ պիրի պիրինին պոյնունէ սարըլոււ շաղ օլա
 րագ աղար իտիլէր : Վէ պալատէ մէղքիւր պալըղըն
 հօտիւնիւ՝ աղարիանըն թէնպիհի իւղրէ տօբիթին
 կեօղլէրինէ սիւրլէնճէ , ինայէթի պարի կեօղլէրին
 փէրտէսն տէթ օլոււյ՝ անիտէ շիֆա պուլտու :
 Իյիմտի պու պապտէ՝ տօբիթին էվինտէ օլան շաղ
 լըլըն թապիրինէ քիմ գատըր օլա պիլիւր • զլրա փի
 քիրտէն խարիճ իտի օքէրէմ՝ քի ալահ ալի էհսան
 էլլէտի • նիճէ քի տօբիա նադլ էտէր փէտէրինէ ալ
 լահըն էթտիկի ինայէթի • Օ՝ արալըգ սառա տախի
 խըզմէթքեար՝ ճարիյէ՝ քիւլիլիյէթլի մէպլաղ՝ վէ թա
 դըմ իլէ կէլտիքտէ , տօբիթ գարշը չըգոււյ՝ աղիմ
 շաղլըր իլէ գապուլ էտէր անի • վէ տուա հտիււյ
 մէմուն օլուր ալահտան : Պախուսուս քի՝ տօբիթին

Ճիւմէն ագրապաւերի վէ տօսթերի իշխտիւպ' հէյր
պէթտե գաւարադ Թեպրիքէ կէլրէր , վէ հատտէն
պիրուն շաշ օլուպ' եհտի կիւն տիւկիւն ետեբէր :

'Նազար էյլէ , տօբիթին ճէմի վաւրիյէթի Թէլէֆ օ
լուպ' սէբէշ սէնէ ալիլ վէ Փագիր գաւառ իսէտե ,
Իթիգաւթընէ խէլալ կէթէրմէյիւպ' վէ Փազլի ամէշ
տէն կէրի տուրմայուպ սապր եթմէսի իլէ , ալահ ա
նը կեօղէրինէ շիթալդգ վէրտիքտէն մատէ՝ ազիմ
տէվլէթ տախի ինայէթ եթտի :

Պատէհու տօբիթ՝ ազարիանըն իւճրէթինի վերէճէք
օլտուղիւտէ , տօբիա իլէ մէշվէրէթ հտիւպ' կէթիրտի
կի մալըս նըշընը անէ վէրմէկէ գաւար վերիւրէր :
Վէ չաղբրուպ մասլահաթը անկլաթուղտէ , ալարի
ու՝ քէնտինին մէլայիք օլտուղինի վէ ալահըն հմրի իլէ
կէլտիկինի տույ եթմէք իսթէյիւպ տեր քի , ալահ
տան մէմնուն օլարադ շիւքը հտին , պէն սիզէ պէյան
հտէյիմ ալահըն .քէրէմինի , քի անի սիզէ եթտի :
Զիրա նէ վագըթ սէն՝ վէ սէնին կէլինին սառա , քի
տոււպու տուրտունուղ , պէն իտիմ սիզին տուանըզը
ալահըն հուզուրինէ սունան , վէ սէն քի հօլիւլէրի
տէֆն հտէր իտին՝ պէն սէնին ետնըտէ իտիմ , ալահ
պէնի իրսալ եթտի սիզէ շիթալդգ վէրմէկէ , պէն
իմ աւապիլ մէլայիք :

Պու ճէվապլէրի իշխտինճէ , տօբիթ վէ տօբիա զալ
էթ հէյպէթտէ գաւարադ խէվի հտիւպ' եիւղ իւզէ
րինէ տիւշէրէր , մէլայիք տեր քի գօրգմայլըն՝ իլա
տուա հտին , զիրա տէկիլ քի պէն քէնտի ըէյիմ իլէ
կէլտիմ , իլա՝ սիզին ալահընըզըն հմրի իլէ , վէ պէն
չըգաւըմ անէ , օ՝ քի պէնի իրսալ եթտի , սիզ
նըզ նէ քի օլտու իսէ : Մէլայիք պու միսլիւ ճէ
լէրի սէյլէյիւպ' անիտէ կէսթիւնմէզ օլտու գտէ ,
պուրլէր վաթիլ վագըթ խէվի իւզրէ օլարադ , պատ
հու գաւառուպ համա ու սէնա պիլլէ ալահտան մէմ

նուն օլուրէր : Օլ պապոտէ՝ տօբիթ թէքրօսր տուա է՝
տիււայ՝ ալլահըն ատալէթինի , վէ ինոյէթինի իգրօր
հտէր : Պսխուսուս քի , ալլահըն իլհամը իւն պէյան
հտէր երուսողէմին վէ տաճարըն վէրան օլաճաղինի ,
վէ ճէմնէթինի հսիր կիտէճէկինի , վէ սսնկրա խէլաս
օլուս : Երուսողէմին ետփըրաճաղինի , նիճէ քի պէյան
տըր մահալինտէ : Տօբիթին պու միսիլիւ քէլամէւ
րի ըուհանի մէֆհում իւղրէ՝ մէսիճ էֆէնտիմիղին
տիւնեայէ կէլիւ պիութփէրէսթլերին անէ իթիգաթ
հտէճէկինի սուրբ եկեղեցինին՝ վէ ճէմնէթին պի նի
հայէթ մէճտ ու սայթանաթընր տույ հտէր :

Պատէհու զայիթ իխթիեարլանտըտէ , տօբիտը վէ
անըն եհտի օլուրնու չաղըրուպ վէ տուա էտիւպ
թէնայիճ հտէր քի տայիմա ալլահըն իգաաթընտէ օ
լարագ. ատալէթ հտէ , վէ ֆըգարէյի սատագա վէ
րէ , վէ տախի նիճէ քի մուսուլուն վէրան օլաճաղի
նի մուգատտէմ յենան փէյղամպէր սեօյլէմիլ իտի ,
Յ. 1 . 3 . 4 . անըն ճէվապը մութլագ իճրա օլուր
տէյու թէնայիճ հտէր քի մուսուլտա տուրմայուպ
կիթսին քիւրտիւստան էյալէթինի : Պատէհու վէ
ֆաթ էտիւպ՝ տէֆն հտէր անի տօբիա , քէղա վի
լիտէսի հօլտիւքտէ , անի տախի տօբիթին եանընէ
տէֆն էթտիքտէն սսնկրա , կեօջ հտէր գոյըն փիտէ
րի հուագուէլին եանընէ : Հուագուէլ վէ անըն էհ
լի տախի իխթիեարլանուպ վէֆաթ էթտիլըրլնտէ ,
տէֆն էտիւպ՝ անլերին վարիյէթլերինի զապթ հտէր :
Տօբիա տահա հայաթտէ իքէն՝ մուսուլուն վէրան օլ
տուղլինի իշիտիւպ՝ մէմսուն օլուր ալլահտան , քի ան
տէ պուլունմատը , վէ զայիթ իխթիեարլանուպ վէ
ֆաթ էթտէ :

Զ. **Ս**արայել հյալեթինոտե՝ բետիզուա տենիլէն մէմ
 լէքեթտե ֆապլելեթլի՝ ալիմ՝ քիշիզատե՝ վէ տեվէթլի
 պիր խաթուն իտի , քի անըն երի մանասե հօլիւպ
 տուլ գալտը իսետե , քեմալի մերթեպէ ալաճըն իդու
 աթընտե օլմաշ իլէ , ճեմաեթին պէյնիտե խմի զալ
 եթ շէրէֆ պուլուր , Վէ չիւնլի մուսուլտե սթուրան
 սիւրեանի փատիշահլերի՝ մուգ աստեմ՝ քիւրտիւստան
 հյալեթլերին ճեպրի քենտի թահթի հիւքիւվերինէ
 տախլէ եթմիշ իտիլէր , լաքին պալատե մէղքիւր սենեկ
 քերիմ , քի սիւրեանի փատիշահը իտի , երուսաղէմին
 իւզէրինէ եթթտիկիտե , անըն եիւղ սէքսէն պէշ պին
 ասքերինի մէլուիք գըրմաղլէ (նիճէ քի ելւզլէքի
 սիւալտե պէյան տըր) սիւրեանիլէր շայթ ինգըաղ
 պուլտու : Սենեքերիմ հօլիւպ՝ օղլու սաւրդան փատիւ
 շահ օղլու , օ տախի հօլտիւքտե , անըն օղլու նաբու
 գողոնոսոր մուսուլտե սիւրեանի փատիշահը օլտու ի
 սետե , օ հանալէրտե քիւրտիւստան ճեմաեթի ֆուր
 սող պուլուպ՝ իդաաթտեն չըգար . վէ արփաքսադ
 նամինտե պիր քիմնէ քիւրտ փատիշահը օլուպ կիւն
 պէ կիւն գուվիլէթ վէ շէրէֆ քեսպ եթմէկ լէ ,
 եկբատանա տենիլէն մէմէքեթի տախի հեր վէճ ի
 լէ զայեթ մամուր հտէր :

Մէղքիւր նաբուգողոնոսոր՝ անըն պու տէրէճէ գուլ
 վէթ սահիպի օլտուղինտեն խօշանմայուպ՝ քիւլլիլէթլի
 ասքեր իլէ իւզէրինէ վարուպ հօլտիւքիւր ահի , վէ
 քիւրտիւստան հյալեթլինի գիլրի տեսլինէ սլմաղ ի
 լէ՝ եկբատանալ տախի եղգուպ խարտալ հթտի :

Պու ֆեթուհամըն իւզէրինէ քիպիլլէնիւպ՝ ճիւմլէ
 փատիշահլերի քենտինէ թապի եթմէք արդուսի ի
 լէ , անճ միստան կիւն պաթըսը՝ թէրսիս՝ շամ՝ տիւրգիւ

տաղը՝ բարաշամ՝ գըրըը՝ եահուտիտան՝ վէ օ հըս
 րափէրտէ օլան միլէթլէրէ : վէ տախի մըսը՝ վէ
 չեօլ էյալէթլէրինէ ատէմ իրսալ հտէր . քի , քէնտի,
 նէ իղաաթ հտիւլ վէրկի վէ ասքէր վէրէլէր , քի
 տիւնէսյը զապթ հտէ : Լաքին անըն ատէմլէրի նէրէյ
 է կիթտիլէր իսէ , Ճիւմլէսի րէտտի Ճէվալ հտէրէք՝
 րէզալէթ իլէ կէրի չէվլերլէր անլէրի , զերա հպէտի
 խէվի էթմէվլէր անտէն : Օլ պապտէ նաբուգոդոնո
 սոր կիւՃէնիւլ քէնտի փատիշահլըլինէ էէմին հտէր .
 քի անլէրին Ճիւմլէսինի գըլըՃտէն կէջլրէ , պախոււ
 սուս՝ ասքէրլինին հիւքիւմտաքլէրինի Ճէմ հտիւլ մաս
 լահաթը անլէրէ պէյան էթտիքտէ , Ճիւմլէսի կէք
 տիլ փատիշահըն էմրինէ գարըը տուրան հէլաք օլ
 սուս տէյու գարար վէրմէկ իլէ , քէնտի սէրասքէրի
 հողէփեռնէսի չաղըրուլ էմր հտէր՝ քի ասքէրի ա
 լուլ կիտէ , վէ էմրէ մուղայի օլանլէրի գըրուլ
 Ճիւմլէսինի քէնտի իղաաթընէ տախիլ հտէ : Վազաա՝
 հաղըրտէ եիւզ իկիրմի պին Եայան վէ օն իքի պին
 աթըր ասքէրի պուլունտու իսէտէ , անլէրտէն մատէ՝
 նաբուգոդոնոսորուն իղաաթընտէ օլան էէրլէրտէն տա
 խի ատէմ կէթիրտիւլ , տէնիլըն գոււմու կիպի պի հի
 սալ ասքէր Ճէմ հտէր : Վէ իգթիզա հտէն զա
 խիլէ , լէվազիմէթ , վէ խազինէ տաթի թէտարիք էթ
 մէկ իլէ , մուսուլտէն չըքուլ անլէր քի նաբուգոդո
 նոսորուն իղաաթընտէ տէկիլ իտիլէր , անլէրին Ճիւմ
 լէսինի գըրուլ մէմէքէթլէրինի խարապ վէ թալան է
 տէր , քի սայլրէրի իպրէթ ալուլ իղաաթ հտէլէր :
 Ֆիլհագիզա՝ մէղպուրուն հարէքէթլինի իշտէնլէր
 խէվլէրլնտէն նաշի իղաաթ իւզրէ ատէմ իրսալ է
 տիւլ թէսլիմ օլուրլէր , վէ կէլտիկինտէ չալըր վէ
 շէնլիլ իլէ գարըը չըգար իտիլէր , պու սուրէթ իլէ
 կիթտիկի էէրլէրի զապթ հտիւլ քէնտի գարաշըն
 տէն ասքէր թային հտէր անլէրին իւզէրլնէ :

Պուհտան գաթի նազար , նիճէ քի նաբուգողոնոսոր
 Թեհուի՜հ էթմիշ խոի , ճիւմէ վութխանէլերի՜ վութ
 լերի վէ վութա իբրամէն օլան օրմանլերի էբդուպ
 տէֆ հտէր՝ քի վութա Թափընմայալեր , լըա չի նա
 բուգողոնոսորու՝ ալտհ տեյու գապուլ հտիւպ՝ եալը
 նըզ անէ Թափընալեր : Ֆիլհադիգա հողէփեւնէս գա
 տէմ պաստըղի եկըլերէ հիւքմ հտէրէք՝ խարայէլէյալէ
 Թի հղրափլերիստէ օլան վութփէրէսթ մէմէլէթթի
 ըինի տաքի զապթ էթտիքտէ , ճիւմէ խոպիլ ճէ
 մաեթի զայէթ խէվի իւզրէ օլտու գտէն մատէ , երու
 սաղէմին վէ տաճալըն սէպկպինէ զիյատէ հնոլճէյէ
 կիրիֆթար օլուրէր : Վադաա եիւզ , սիւալտէ զիբր
 օլտուղի մէնլու իւզրէ , սաղմանասար վատըլահհըն
 վագթմտէ հսիր կիթտիլեր խտտէ , պիր Թագրիպ
 խէլաս օլուպ՝ օ հանալերտէ քէնտի մէմէլէթթիլնէ
 եհնի կէլիշ օլտուգլըրիստէն՝ նսմասա մուշայիր հարէ
 քէթ էթմէզ խոլեր : Պէլի օ վագթմ մանասէ երու
 սաղէմտէ վատիշահ խոի , լաքին տահա ջօճուգ օլ
 մաղ իլէ , վութփէրէսթ լիկէ մէյլ էթմիշ տէկիլ խոի :
 վէ ումուրի վատիշահըդ յովակիմ քահանսորն էլնտէ
 օլուպ՝ երուսաղէմ էհալիսի վէ ճիւմէ յուգա ճէմա
 էթի տիլի տըլահհըն իղատթընտէ խոլեր , անճագ
 տիւշմանէ գարըջ տուրմաղէ գատըր օլամայուպ՝ փէ
 գիթ ալտհըն գուտրէթինէ ումուտ պիրլէ , յովակիմ
 քահանայ՝ վէ ճէմաեթին իթթիեարլերի եօլ իւզերին
 տէ օլան մահալերէ խապեր հտէրէր , քի կէփթ եհը
 լերինէ ատէմ Թային հտիւպ պէրլէլէլեր , վէ տայիմա
 ալտհա նիյսզ հտէլեր , քի հըֆիզ էթմին քէնալերի
 նի տիւշմանտէն : Խմաի ճիւմէ ճէմաեթ՝ եր վէ նիս
 վան ջօճուգլերի իլէ , երուսաղէմտէ վէ սայիր մահալ
 լերտէ աղլիմ եաս վէ գասալէթ իւզրէ չուլ կիլիսիւպ
 օրուճ գութարսոդ Թէփաղլու գալպ իլէ տուպի տու
 րուրէր : Յովակիմ քահանայ , վէ ճիւմէ քահանա

լեր վէ ղւտացիւնը տախի չուլ կիյնեցրէք վէ զաշէ-
 րինէ . քիւլ սերիեցրէք տաճարտէ սեղանն հանլւնտե
 տիղ իւսթիւ զայեթ տաղի տերուն պիրլէ նիյազէ
 տուրուպ՝ ալւահա գուրպան սուհարէր :
 Վէ չիւնքի՝ օ անէ տեկին հոշեփեռնէս ներէյէ կիթ-
 տի իսէ՝ գըրտը վէ երգուպ խարապ էթտի , չօգլերի
 տախի խէվիլերինտէն նաշի թէսլիմ՝ օլուպ իգաաթ
 էթտիէր , ումար իտի քի՝ իսրայէլ ճէմաէթի տախի
 թէսլիմ՝ օլուր քէնտինէ : Օ՛ էճիլտէն՝ մէզպուրէրին
 հարեքէթինի իշիտինճէ՝ զայեթ հըրսլանուպ կիւճէն
 մէկ իէ , իսրայէլ էյալէթի գարիպլնտէ սաքին օլան
 վուլթիէրէսթ միլէթլերինին պիւլիւքլերինի չաղը-
 րուպ՝ անլերտէն թասիհ էթմէք իսթէր , քի անկլայա
 իսրայէլ ճէմաէթինին քիմ՝ օլտուղլին՝ անլերին մէմլէ-
 քէթլերինի՝ պիւլիւքլերինի՝ վէ քիմէ ումուտ էթ-
 տիլերինի : Օլ պապտէ՝ ամօնու տէնիլէն վուլթիէ-
 րէսթլերին պիւլիւկիւ՝ աքիօր նամ քիմէսնէ , օ քի իս-
 րայէլ ճէմաէթինին հաշի քէփլիյէթլնէ հէր վէճհ իլէ
 վուգուք իտի , պախուսուս քէնտի տախի ալիմ՝ սա-
 տագաթքէար վէ միւրայիլիքտէն խաշի՝ գալպի վիսգ
 պիր քիմնէ օլմաղ իլէ տէր քի , գուլուն թարիք էթ-
 սին սահիհինի , Վէ պասթի գատէմ էտիւպ՝ իսրայէ-
 լին զաթը ներէտէն տիր , վէ նէ սուրէթ իլէ չօղալուպ
 քանան էյալէթինի զապթ էթտիլերինի պիր պիր պէյ-
 ան էթտիքտէն սանլրա , գառար վէրիր քի՝ անլերին
 ալահը քեօթիւլիլիլ րէտտ էտէր , էկէր ալահըն իգա-
 աթընտէ օլուրլեր իսէ , անլերի քիմնէ ալթ էտէմէղ ,
 զիրա ալահ ճէկ էտէր անլերին տիւշմանը իլէ , վէ
 էկէր կիւնահէ տիւշիւպ՝ ալահը կիւճէնտիլերլեր ի-
 սէ , ալթ օլուրլեր , Մէզպուր՝ պու միսիլիւ ճէվապ-
 ւերի սիօլիլիւպ (նիճէ քի պէյան տըր աղիղ քիթապ-
 տէ) նիհայէթ տէր քի՝ սապր էտէլիմ , էկէր քի կիւ-
 նահէ տիւշիլիւքլեր իսէ , կիտէլիմ անլերին իւղլերինէ :

վէ եկէր քի ալահա մուղայիր հարէքեթտէ տեղիլ է
 սէլեր , կիթմէլէլմ , զիրա օլա քի տաւհ անէրէ ետը
 տըմէթմէլ իլէ , պիղէ բէլալէթ զուհուր էտէ :
 Վազաա աքիօր իսրայէլին հազգընտէ նէ .քի սեյլէ-
 տի իսէ՝ սահիհ իտի , լաքլն օ՝ ճէմիյէթտէ պուլու-
 նանլեր՝ կէօյա նաբուգոդոնոսորա գար բ .քիւ փր էթ-
 միշ կիպի , անի էօլտիւրմէք խտէյիւլայ տերլեր քի ,
 պիղ գարգմայըզ իսրայէլ ճէմաէթինտէն , զիրա անէ-
 րին գուտրէթի էրմէզ ճէնկ էթմէկէ , կիտիւլայ վու-
 բալմ անլերի : Հոդնփեռնէս տալի կիւճէնիւլայ աքի-
 օրա տէր քի , սէն .քլմ սին .քի իսրայէլին ալահը նա-
 բուգոդոնոսորտան զիյատէ գուլվէթի տիր տէրսին ,
 նաբուգոդոնոսորտան զայրի ալահ .քլմ տիր , վէ տա-
 թի պու միտիլիւ .քիպիրանէ քիւփր ճէլալլէր էտիւլ-
 էմր էտէր քի պաղլայլէր անի , վէ բետիլուայէ կեօ-
 թիւրիւլայ իսրայէլ ճէմաէթինէ թէսլիմ էտէլեր , .քի
 սօնկրա անլերի վուրուլայ գըրտըգտէ , աքիօր տալի
 անլեր իլէ էօլէ : Ֆիլհադիգա՝ մէղպուրու ալուլ բէ-
 տիլուանըն գարիպինէ կեօթիւրտիւլէրինտէ , էհա-
 լի .քի տաղն իւզէրինտէ իտի , սափան իլէ թաշ ու-
 թուլ անլերին իւզէրինէ ելուրիւլիւշ էտինճէ , հէ-
 ման աքիօրը անտէ պիր աղաճա պաղլայուլ գալաթ-
 լեր : Էհալ ինիւլայ աքիօրը սեօքեր , վէ բետիլուայէ
 կեօթիւրիւլայ մասլահաթըն սէպէպինի սիւալ էթտիթ-
 լերինտէ , նագլ էտէր քէնտինին էթտիկի ճէվալլէրի ,
 վէ հոդնփեռնէսին նէ փիթիրտէ օլտուղինի : Սլ պապ-
 տէ ճիւմէսի ալահա սէճտէ գըլուլ նիյազ էտէր-
 լեր՝ քի խէլաս էթսին .քէնտիլէրինի զալմըն էլինտէն ,
 վէ աքիօրը թէսէլա էտիւլայ մէտհ էտէրլեր , Պաթու-
 ոուս .քի՝ մէմէքէթին պիւյիւկի ոգիա նամ .քիմէսին ,
 տնի էվինէ կեօթիւրիւլայ՝ շէհրին իթթիւեարլէրինի վէ
 քահանալերի տալի տալէթ էտիւլայ՝ ազլմ զիյաֆէթ
 էտէր , պատէհու ճիւմէսի ճէմօլուլ՝ սապահէ տէ

կին տաղի տերուն պիղծ ալահա նկյաղ էտերէր :
 Ֆէհմ էլէ • իսրայէլ ճեմահեթինին սուրեթի ակեր ի,
 լէ խելաս օլմասը ինսանճա գապիլսիղ օլմաղ իլէ , եա
 լընըղ ալահըն ինսպեթինէ ումուտ էթտիլէր : Լաբին հո
 ղէփեռնէս քէնտի գուլլէթինէ ումուտ էտերէք՝ եր
 թէսի կիւն ճէմի սաքերի վէ թագըլը իլէ կելուպ՝ ըն
 տիղուսը գուշաթտըղինտէ , տմոն՝ վէ մալսը ճինսի
 նին՝ վէ տէնիղ գըլըսը զարափընտէ օլան միլլէթէրին
 պիւլիքէրի , անէր . քի օ մահալէրէ վուգուֆ իտի
 լէր , տէրլէր . քի ճէնկ էտիւպ սաքերի գըրմա , իլտ
 սապր էթ • պիլ անէրին սու փուսարլէրինի գափա
 տալմ՝ քի նաջար գալուպ քէնտիլէրի թէսիմ օլտուն
 լէր • մէղպուր տախի ըիզա օլմաղ իլէ , օթուղ տեօրթ
 կիւն մուհասերէ էտիւպ ճէնկ հարեքէթի կեօստեր
 մէղ : Լաբին հալպու քի շէհիւտէ պուլունասն սու ,
 կիւն պէ կիւն թիւքէնմէտէ օլուպ՝ էօլլու իլէ սու
 վէրմէկէ սյաշաստըլէր իսէտէ , պիւր կիւնէ քիշայէթ
 էտէճէք սու անճագտէ գալըր : Վէ էհալի սուսուղ
 լուգտէն էօլիւմ հիլէթինէ վասըլ օլթարաք սօգադէր
 տէ տիւշմէկ իլէ , վէ պիւր քիմնէտէն տախի եարտըմ
 պուլաճագ ումուտ օլմատըղինտէն , ողիանըն՝ վէ մէմ
 լէքէթին իլթիեարլէրինին իւգէրինէ հիւճմ էտիւպ
 տէրլէր . քի , ալահ կեօրսիւն շէրիյաթըլըր , գըրա
 ճագսընըղ պիղի , նիլլուն իդասաթ էթմէտինիղ սիւրնա
 նիլէրէ , քիմնէ եարտըմ էթմէղ պիղէ , վէ ալահ
 թէսիւմ էթտի պիղի անլէրէ քի հլաք օլալմ •
 թէսիւմ էտին մէմլէքէթի • էօլմէտէն իսէ , էսիւր օլ
 մագ էյի տիւր • ճեմահեթ պու միսիլլիւ դաթի ու
 մուտ ճէվապլէր էտերէք՝ ղայէթ աղասողլէրինտէ ,
 իլթիեարլէր ալահա նիյաղ վէ նիտա էթտիլէր իսէ
 տէ , ողիա նաջար գալուպ՝ պէշ կիւն տահա սապր է
 տին , ալահ մէրհամէթ էտեր , վէ կէրէր էթմէղ ի
 սէ , թէսիւմ օլուլուղ տէյու ճէվապ վէրիւր ճեմահէ

Թէ : Վէ լաքին քէնտի տըւհտան դաթի ումուտ օլա մայուպ շէհիրին պէտէնինին իւղէրինէ վէ գուլէնէ րէ տտեմ Թային էտէր՝ քի տիւշմանէ ըուխսէթ վէր մէյելէր : Ֆիլվագի ողին վտղ-թի հալէ նազարէն զայն ընթտէ գուսուր էթմէտի • ֆիամմա՝ ինսանճա միււ լահազու օլունտուգտէ • խէլաս սուրէթի ֆիքիրտէն խարիճ վէ միււքինսիզ տէրէճէյէ վասըլ օլտուղի ա շիքեսար օլմաշ իլէ • ոզինա՝ վէ ճիւմէն իթթիւարլէր հէր վէճ՝ իլէ աղլիմ էնտիշէյէ տիւջար օլուպ՝ նէ ետիաճադէրինի շաշըրտըլէր :

Վէ պալատէ մէզքէւրն յուղիթ մասլահաթա վոււ գուլ օլտուգտէ • ոզինայը վէ իթթիւարլէրի չաղըրուպ տէր քի • էյի էթմէտինիզ՝ քի պէշ կիւնէ գատոր իմ տաու գուհուր էթմէզ խսէ • մէմէքէթի Թէսլիմ էտէլ իմ տէյուլ ճէմաէթէ սեօզ վէրտինիզ : Զիրու պու ճէ վապ՝ ալահը Թէճրիւպէն էթմէք տիր • քիմ գատըր տըր անըն սըրբընէ ալէնաճ օլմաշէ • միւրատ էտէր ի սէ • գատըր տըր խէլաս էթմէկէ • սիզ անըն ըէյինէ էօլջիւ վէ գարուր գամալն • ֆէգաթ նիյաղէ տուլ ըուն • վէ անըն մէրհամէթինէ ումուտ էտին •

Վէ տախի պու միսիլիւ չօդ ճէվապլէր էթտիքտէ • մէզպուրլէր զայէթ խօշանուպ ըիճա էտէրլէր քի քէնտի տախի տուա էթսին ալահա : Յուղիթ ճէվապ էտէր քի • սիզ շէհիր գաւուսուսուն պէքճիլէրինէ Թէնպիհ էտին • պու կէճէ պէն տիշարը չըգտըղիմտէ գաւուպու աշքընէր • վէ նէ քի էտէճէք խսէմ • սիւ ալ էթմէյին : Զիրու ալահըն գուտրէթինէ ումուտ էտիւպ՝ հոյեփեուսէսին ետըլէ կիթմէք իսթէր քի պիր Թագրիպ անի էօլտիւրէ • լաքին ֆիքրինի քիմ սիլէ պէյան էթմէզ • Թալ քի ինայէթի պարի մասլա հաթ Թարա օլա : Մէզպուրլէր անըն աղլիմ վէ աղիզ օլտուղի ի պիլիւպ՝ կիթ սէլամէթ իլէ • վէ իսրայէլին ալահը սէնին իլէ օլտուն տէյուլ ճէվապ էթտիլէր ի

սէտէ , քէնտիւրէրի կիտիւպ մէմէքեթին պէտէնինի
հըրդ եթմէ կէ եհնէ տիգաթ հտէրլէր :

Նաղար դըլ պուրատէ յուղիթին իթիգաթընէ , զիրա
ջուկիյինիւպ՝ եիւղ իւսթիւ եերէ տիւշէր , վէ պաղընէ
քիւլ սէրփէրէք շէտիտ նիյաղ ինէ տուայէ տուրուպ
տիւլէր ալլահտան՝ քի իսրայէլ ճհմաէթինէ ինայէթ
հտիւպ քէնտինէ գուլվէթ վէրսին՝ քի փիքրինէ գօ
տուղի իճրա օլմաղ ինէ , ալլահըն դուտրէթի , վէ իս
րայէլէ եթտիկի ինայէթ սլէմէ պէյան օլսուն :

Մէղպուրէ տուայէ տուրուպ զինտէ , երուսաղէմտէ
քահանաւէր տաթիւ ալլահա պուրուր սուհար իտիւր
տաճարտա ագջամ վագթի : Տուասընը թէքմիլ եթ
տիքտէ , ճարլյէսինի չաղըրըր , վէ եայդամուպ ա
տէթլէրի իւղրէ դաթլը գօգուլու եաղ սիւրիւնիւպ՝
վէ պայրամլըգ եսվաւէրլինի կիլիւպ զիյնէթլէրինի
թագընըր , քէնտի տաթի կէնճ , վէ զայէթ հիւսնէ
մալըր օլմաղ ինէ , ահի կէօրէն հէյրանտէ գալարագ
թաաճիւպ հտէք իտի , վէ պիը գաջ կիւնէ քիթայ
էթ հտէճէք գատար եքմէք՝ գատամ՝ վէ շէրայ
հէյլէյէ գօյուպ վերիը ճարլյէսինէ , վէ շհիլին
գափուսունէ կէտիլքլէրինտէ , մէղքիւր ողիա՝ վէ իս
թիւեարլէր գափուստէ պուրուսուպ՝ անըն հիւսնինէ
վէ զիյնէթլինէ թաաճիւպտէ գալտըրլէր , զիրա օ հիւ
էթտէ կէօրտիւքլէրի եօգ իտի անի , վէ տուա հտիւպ
գափույու աջտրգլէրինտէ , յուղիթ՝ ճարլյէսի ինէ կի
տէր սիւրեանիլէրին օրոտուսունէ տօղրու :

Վէ չիւնքի կէճէ վագթի իտի՝ գարագուլ պէքճիլէ
րի ըասթ կէլիւպ՝ անքն քիմ՝ օլտուղինի՝ վէ նէրէյէ
կիտէճէկլինի սիւալ եթտիլլէրինտէ , ճհվապ հտէր
քի պէն իսրայէլ միլլէթինտէնիմ , անլէրին եիւզիւն
տէն գաջորմ , հողէփեւնէսէ կիտէճէկլիմ՝ քի՝ անէ
ասան եօլ կէօստէրէյիմ մէմէքեթի ալմաղէ :

Օլ պապտէ մէղպուրլէր իզղէթ պիլլէ կեօթիւրիւր

էր անի հողեփեռնէսին չափըընէ . մեզպուր անի
կեօրտիւքոտ հիւսնիւնէ թաաճիւպ էտէր , վէ տէր
քի լէվի էթմէ , քիմ քի նաբուգոդոնուորա իդա
աթ էտէր իսէ՝ անէ քէտէր էթմէմ . վէ նէ սէպէսը
իլէ կէլտիկիսի սիւալ էթտիքտէ՝ յուդիթ էիւզ իւս
թիւ . թէմէննա էտէրէք . անըն գալպիսի ճէլպ էթմէք
իջիւն միզաճընէ կէօրէ ճէվապիւր իլէ նաբուգոդոնու
սորու մէտհ էթտի իսէտէ , մէզքիւր սքիօք՝ անէ նէ
քի սեօյլտի իսէ , իշթմիշ օլուպ՝ անըն ճէվապիւրի
նի թաստիք պիւրէ , իսրայէլին ալահընըն գուտրէթի
նի , վէ առալէթիւնի աշէքեար թագրիւր էթտիքտէն
մատէ , տէր քի՝ իսրայէլ միլէթի կիւնահ իշէմէտիւք
ճէ , անլէրէ քիմնէ քէտէր էտէմէշ , դիրա ալահ
հըփզ էտէր անլէրի , վէ էկէր ալահըն էմրիւնէ մու
ղայիւր հարէքէթ էտէրլէք իսէ , առալէթ իճրա օլա
սորն տէյու , տիւշմարն էլի իլէ թէքտիւր էտէր :
Պէ շիմտի իսրայէլ կիւնահէ տիւշտիւ . շէհըտէ սու
վէ եէյէճէք տախի գալմայուպ՝ զայէթ սէֆիլ հալ
իւզրէ տիւրէր . թէքտիւր օլաճագլէրի տէրքեար օլ
մաղ իլէ , պէնի ալահ իրսալ էթտի սէնին իլէ ազլմ
իշ էթմէկէ՝ քի իշիտէն հէյպէթտէ գալա :

Չիրա խալայըղըն տայիմա ալահա նիյազ էտէր , վէ
պուրատա գալուպ կէճէլէրի տուա էտէյիմ , զլահ
պէյան էտէր պանա իսրայէլին կիւնահ իշէտիկիսի ,
վէ սանա խապեր վէրիւպ՝ կէօթիւրէյիմ սէնի իսրայէ
լին էյալէթլէրիւնէ՝ երուսաղէմէ վարընճէ , քի ճիւմ
լէսիսի զապթ էտէսին , վէ քիմնէ գաւորը օլմասըն
գալըլ տուրմաղէ : Ֆիլհագիգալ յուդիթին պու միսիւ
լիւ ճէվապիւրի հողեփեռնէսէ վէ անըն թէվապիւրի
նէ զայէթ խօշ կէօրիւնիւպ՝ մէտհ էտէրլէր անըն իլմի
նի վէ հիւսնիւնիւ , վէ տէրլէր քի պունա մէնէնտ
տիշ էհի պուլունմազ ճիհանտէ : Պախուսուս հողե
փեռնէս ճիւմլէսիւտէն զիյատէ խօշլանուպ վատ է

տեք՝ քի սեփյառիկն իճրա օլտուգտե՝ անքն ալահընը
 գապուլէտե : Վեքէնտի չառըրընն գուրպինտե եհր
 թախսիս հոիւպ՝ դաամ տախի թային եթտի : Լաքին
 յուզիթ անքն դաամընտէն եհմէյիւպ՝ քէնտի կէթիը
 տիկի եհմէկ իլէ իտարե օլուր իտի՝ քի նաժմա մու
 ղայիր դաամ՝ եհմէյե : Պու մէնվալ իւղըէ յուզիթ
 սնտե իւչ կիւն գալտը իստե : Կէճէլըն օրտու
 տէն տիշարը չըգուպ՝ բետիղուպէ գարիւպ մահալ
 տե փաւար օմաղ իլէ՝ անտե եայդ անըր , վե ալա
 հա տուա ետիւպ կէլի օրտույե , վե քիմնէ անէ ճէ
 վապ եթմէզ , յիւս յուզիթին մաթլուպու իւղըէ հո
 ղեփեռնէս ոլէ քճիլըն թէնպիհ հտեք՝ քի անէ մանի
 օլմալըն : Վե տեօլտիւնճիւ կիւն հողեփեռնէս քէն
 տի մէշլընթիլնէ տախիլ թէվապիլընիւն ղեյաթիթ է
 տեճէք օլուպ յուզիթի տախի տալէթ հտըր :
 Թիլհադեգա՝ մէղպուրէ մէմուէն օլտուգ տալէթէ
 կէթտի իտեռն , քէնտի կէթիըտիլի եհմէքտէն եհր :
 Պէհմ հոյէ պուրատե հողեփեռնէսին սէրիլ հալմի
 զիւրա յուզիթէ ղայիթ մուհապէթ վերմէսի իլէ , օ
 տէրեճէ իլընթ հտեք՝ քի միւտտեթի հօմլիւնտե՝ օ
 գատար իլընթ եթմիլ տեկիլ իտի : Վե աղչամ օլ
 աուգտե՝ եմր հտեք քի տախիլ մէճիս օլանըր՝
 տիլէրը չըգալըր , զիւրա՝ անըր տախի ղեյատե իչ
 միլ օլմաղ իլէ , ոլըր կիմնէ տուրաճագ թագաթլէ
 ըի եօդ իտի : Մեղպուրըն տիշարը չըգուպ չառըր ,
 տե եսմաղ յուզիթ վե հողեփեռնէս գալտըր տե , չա
 տըրըն դափուճուսու գափույու գափար , Վե լաքին հո
 ղեփեռնէսին տախի պիր տիւրիւ տուրաճագ հալի գալ
 մալուպ՝ հէման թախսընէ կիլիւպ ղայիթ տէրին ույ
 դույն վարտըտե , յուզիթ ճարիլթսինէ թէնպիհ հտեք
 ըի տիշարտե պեքէյե , վե քէնտի նիյաղ պիրէ ալահ
 տան գուլվիթ տիլէյիլըն տէրհալ հողեփեռնէսին
 գատտեքէսինի ալուպ անքն պաշըր քէստիք տէն մատե ,

Թէնին՝ տախի Թախթտան աշաղա պըրագուայ՝ ա-
նըն իւզէրինտէ օրան զիգըմէթ փէրսէյն տըր : Պիր
սաաթտէն սանկրա տիշարը չըգուայ՝ չառըրն գափու-
սունու գափար , վէ պաշը հէյպէյն գոյուայ՝ նիճէ վի
եվէլէքի կէճէլըտէ տուա եթմէ կէ կիտէր իտի , քէ
զա տուայն կիտէր հիսապը՝ ճարիյէսի իլէ օրտուտէն
տիշարը չըգուայ կիթտի իսէտէ , քիմնէ պիր ճիլայ
եթմէզ : Վէ տաղըն էթէկինտէն տաշարագ բետիզ-
ուայն եագըշաշըգտէ , աջըն դափույու՝ ալլահ պի-
զիմ իլէ տիր տէյու ուզագուան սէս էթտիլտէ ¹ , գա-
փուճուլէր՝ անըն կէլտիկինի ջահանպէրէ վէ իսթի-
եարլէրէ խաուէք վէրլըրէր , վէ տէրհալ ճիլմէ կհա-
լի տախի իշիտիւայ , հէրքէս փէնէր իլէ էվիման տի-
շարը չըգար քիյուղիթի կէօրէլէր , զիրա դույթ Թա-
աճիւայ էտէրլէր անըն կէլտիկինի : Վէ գափույու ա-
ջուայ՝ յուզիթ իշէրի կիրտիլտէ , տէր քի մի պարնք
էտիլիլ ալլահը , զիրա տիրիլ էթմէտի իսրայէլտէն
քէնտի մէրհամէթինի ² , պախուսուս հողէփեռնէսին
պաշնը , վէ անըն Թաթթըրն փէրտէսինի՝ հէյպէտէն
չըգարուայ կէօստէրտիկինտէ , ճիլմէսի շաղ օլուայ մէմ
նունիյէթ պիրլէ ալլահ սէճտէ գըլարագ տուա է-
տէրլէր : Օլ պապտէ մէզքիւր ողիս տախի տուա
էտիւայ յուղիթի մէսհ էթտիկինտէ՝ ճիլմէ ճէմանէթ
պիլ իթթիֆագ ամին տէրլէր :

Պատէհու՝ պալատէ մէզքիւր աքիօրը չաղըրտըր յու-
ղիթ , վէ հողէփեռնէսին պաշնը կէօստէրտիկինտէ ,
մէզպուր խէփինտէն նաշի հէման պալայուայ տիւլէր ,
վէ սանկրա պըրուայ յուղիթէ Թէմէննա էտէրէք մէտհ

1 Եւ եկին նոքա ՚ի դուռնա քաղաքին . և ասէ յուղիթ ՚ի հե-
ռաստանէ ցապհապանս դրանցն . բացէք բացէք արդ զդուռն-
սըդ . զի ընդ մէջ է ար Թա մէր . Յուդէ . 13 . 13 .

2 Եւ ասէ յուղիթ . . . որդէք իմ , օրհնեցէք զմօ . որ ի մէր ,
Ժեայ զողորմութի իւր ՚ի տանէս իմ . Յուդէ . 13 . 17 .

հտեր անի : Վէ նէ վէճի ին մասլահաթըն իճրա օլ-
տուղինի յուղիթ նազլ հտինճէ , ճիւմէ ճէմանթ իւ-
ճէ սէս ին ալահը մէճտ հտերլէր : Մեղպուր աքի-
օր տախի ալահա ինանուպ՝ իսրայէլին նոմօսունու
գապուլ էթաի :

Սապահ օլտուգտէ՝ յուղիթին թերթիյաի իւզրէ , հո-
ղեփեռնէսին պաշընը հիսարըն պուռճունտէն ոստը-
տէն մատէ , էհալի տախի սիւահանուպ տիշարը չը-
գար , սիւրեանիլէր անլէրի կեօրիւնճէ , հողեփեռնէսի
խապէր վերմէլի օլտուլէր իսէտէ , չատըըն գափու-
սու գափալը սլմաղ ին , զանն հտերլէր քի յուղիթ ի-
լէ եաթմըշ ույուր : Վէ սէս հտիւպ՝ իչէրտէն ճէվապ
ղուհուր էթմէտիկի հալտէ , գափուռու ճէսարէթ
պիրէ իչէրի կիրիւպ հողեփեռնէսին լեշինի եէր իւ-
ղէրինտէ գանա պուլանմըշ՝ պաշը քէսիք կեօրիւնճէ ,
հսվապընը երութուպ աղայարաֆ պաշար տեօլիւնմէ-
կէ : Պախուսուս քի , յուղիթին չատըընէ վարուպ՝
անի տախի պուլամտըլի հալտէ , մասլահաթ գահիր
օլուպ՝ հողեփեռնէսին թէվապիլէրի խէվիլէրինտէն
նաշի հսվապլէրինի երութարլէր : Վեգու ճիւմէ աւքէ-
րին գալպինէ տախի դայէթ գօրգու տիւշմէկ իլէ՝ օ
միսիլլիւ շաշուպ փերուշան հալէ կիրիթթար օլուրէր ,
թա՛ քի օրտուլու՝ վէ հէր թագըմլէրինի պըրագուպ
անիտէ հէր պիրի պիր դարաֆա պաշար գաշմաղէ :
Վէ իսրայէլ ճէմանթի անլէրին աըտըսըրա տիւշիւպ
գըրարլէր անլէրի : Օլ պապտէ ողիա տէրհալ ճիւմէ
խորայէլին էյալէթինէ ատէմ իրսալ հտիւպ , անլէր տու-
խի գաշան սիւրեանիլէրէ գարը չըգարաֆ օ տէրէճէ
գըրարլէր անլէրի , թա՛ քի տիւշմանտէն պիր քիմնէ
գալմազ իսրայէլ դօփրաղինտէ : Վէ բետիղուա էհալի
սի տիւշմանըն օրտուսունու թալան էթտիքտէ , օ գա-
տար չօգ մալ վէ հայլանաթ պուլուրլէր անտէ՝ քի օ
թուզ կիւն պէյնինտէ անճագտէ թէքմիլ օլուր էթ

տիբլերի Թալան :

Պալատէ մէջքիւր յովակիմ քահանայ՝ վէ Տէմաեթին ինթիեարներն անէր . քի երուսաղէմտէ իտիլէր , Տէւմ , լէսի յուղիթի կէօրմէկէ կէլիւպ՝ անի մէտհ էտէրէք տուա էտէրլէր , վէ մէմնուն օլուրլէր ալլահտան :

Բէգա իսրայէլէն հէր մէմէքէթլէրինտէն իթիպարլը հէր վէ նիսվան կէլիւպ զայէթ մէմնունիյէթ վէ ազիմ շաղլըգ՝ պիլըէ մէճտ էտէրլէր ալլահ : Վէ , յուղիթ՝ անէրէ հուրմա՝ վէ զէյթին տալը՝ վէ շիշէք հէտիյէ վէրիլ իտի : Եւլէր տանի հոյլէվիեւնհսին չատըրընը , վէ անըն ճիւմէ Թագըմլէրինի ալթուն՝ կիւմիւշ՝ վէ իսագինէսինի վէրբըրլէր յուղիթէ , օ՝ տանի անէրլին ճիւմ լէսինի հէտիյէ էտէր տաճարա : Վէ ալլահ տուա է տիւպ՝ մէճտ էտէրէք մէմնուն օլուր իտի ալլահտան , վէ երուսաղէմէ կիտիւպ տաճարտա գուրպան էտէ , րէք սէճտէ գըլարլէր ալլահ : Պատհհու յուղիթ զայէթ ինթիեարրանուպ՝ խալալըղընը աղտտ էտէր . վէ ճիւմէ վարիյէթինի էհլի մանասէնին վէ քէնտի ագրապալէրինէ Թագսիմ էտիւպ՝ էիւզ պէշ եաշըտէ վէթաթ էթտիքտէ , ճիւմէ իսրայէլ Տէմաեթի եէտի կիւն եաս դուլթարլէր : Մէղպուրէնին պու միսլլիւ հարէքէթի ճիւմէյէ աշիքետր օլմաղ իլէ , կէրէք ա նըն սաղլըղինտէ , վէ կէրէք անտէն սսնկրա՝ չօգ վա գըթ տիւշման զուհուր էթմէյիւպ ըուհաթ օլտու իս ըայէլ Տէմաեթի :

ՍԵՆՈՒ ԻԻԻ :

Եսթէր քիմ իտի :

Ծ. Բանիամինին ճինսինտէն Պաղլէթլի պիր գըզ ի տի , վէ եէթիմ գալուպ՝ փէտէրինին գարնոտաջը մուրթ քէ նամ քիմէսնէնին զիյրի տէսթինտէ Թէրպիյէ օլ տուղինտէն , հէր վէճ իլէ ալլահըն իգաաթընտէ ի

տի • Եւթ 2 • 7 : Լաքին պաղտատ փատիշահը նաբու ,
 գողգոնոսոր երուսաղէմէ կէլիւպ , յեքոնիա փատիշահը
 վէ ճէմանթի հսիր հթտիկինտէ , (Նիճէ .քի եիւղ
 պէշ սիւսալտէ զիքր օլտու) անլէր տախի հսիր կիթմիշ
 իտիլէր աճէմ հյալէթինտէ սուսիա տէնիլէն մէմէքէ
 թէ : Մէղքիւր մուրթքէ՝ բուէասընտէ ագիմ կիււիււ
 թիւ վէ գարկաշաղդ սէսի իշիտիւպ՝ կեօրիւր .քի , ի
 .քի պիւիւք աթտեր պիւրի պիւրի իլէ ճէնկ հարեքէթի
 իւզրէ օլուր իտիլէր , անլէրին սէսինտէն ալէմ տախի
 ճէնկ թէտարիքինտէ օլուրլէր՝ .քի սուլէճ միլէթի թէ
 լէֆ հտէլէր , վէ մէզպուր միլէթ քէնտիլէրինէ գու
 հուր հտէճէք .քէմիկի պիւիւպ՝ ալասհա նիյապ հթ
 տիքտէ , կեօյա .քիւ չիւք փոււնարտան՝ պիւր պիււյիւք
 վէ թէմիղ չալ զուհուր հտիւպ , վէ կիւնէշ տախի
 տօղուպ , մահճուպլէր վէ թէվազիլէր եիւքսէիւպ ի
 թիպարլլէրի եհրլէր : Պու միսիլլիւ բուէա իլէ՝ ալաս
 պէյան հթտի մուրթքէյէ իսրայէլ միլէթինին սրգլէ
 թէ տիւշիւպ սօնլրա խէլաս օլաճաղինի , .քի տլա
 հըն իսրայէլէ հթտիկի ինայէթ աշիքտար օլուպ՝ ու
 գուպէթ զուհուր հթտիկի հալտէ , քիմսէ գաթի ու
 մուտ օլմայարադ՝ թօղրու գալպ իլէ տայիմա նիյապէ
 մէշղուլ օլա , .քի ինայէթի պարի խէլաս օլտու ճիււմ
 լէ սրգլէթտէն : Նիճէ .քի մասլահաթ իճրա օլտուգ
 տէ , մուրթքէ կեօրտիւկի բուէալը պու Չիքիւր իւզրէ
 թապիւր հթտի • Եւթ • 10 • 5 :

Օ իրա օ հանալէրտէ արտալէն նամ .քիմէսնէ օ .քի ա
 ճէմիստան վէ քիւրտիւստան փատիշահը իտի , զայ
 հթ զիյատէ գուվլէթ .քէսպ հթմէկ իլէ , օ տէրէճէ
 չօգ եհր զտպթ հտէր , թա .քի հիւտ զօրիւղինէ տէ
 կին եիւղ իկիրմի հյալէթ .քէնտի թահգի հիւքմիւնէ
 տախիլ հտէրէք՝ փայլի թաթթինի տախի նագլ հտէր
 մէղքիւր սուսիա տէնիլէն մահալէ : Մէզպուր զայէթ
 քիււլլէյէթլի մալ վէ խաղինէ ճէմ հթմիշ օլմալ իլէ ,

միւրաւ հտէր քի , քէնտի մէճո ու սալթանաթը
 նը ճիւմէն թէվապիլերինէ պէյան հտէ : Օ՛ հճիլ
 տէն զիյրի տէսթինտէ օլան եհրլէրին հիւքիւմտարլէ
 ըինի , վէ ճիւմէն ըիճալ քիպարլէրի , անէր քի քէն
 տի խըզմէթինտէ իտիլէր՝ տալլէթ հտիւպ ալթը այ
 մըգտարի՝ օ միսիլլիւ աղիւմ զիյալթէթ հտէր քի հմ
 սալի իշիտիլմիշ տէկիլ իտի : Պաշուսուս քի մէճլիս
 գուրուլան մահալի՝ միւճէրիէք՝ ինճի՝ ալթուլն՝ կիւ
 միւշ , վէ կեօնակէօն զիգըմէթ թագըմէր իլէ տօնա
 տըր : Վեզա սուսիս հհալէսինի պիւլիւք քիւշիւք
 քէնտի տալլէթ հտիւպ , ալթը կիւն անլէրէ զիյա
 յիէթ հթտիքտէն մատէ , զէվճէսի ասթինէ սուլթան
 տալի , նիսլան դայիթսինէ զիյալթէթ հտէր : Վէ եհ
 տինճի կիւն արտաշէս մհսրուր օլուպ , զիյատէ իշրէթ
 հթմէկ իլէ , ասթինէ սուլթանա խապէր հտէր՝ քի մէճ
 լիսէ կէլսին , զիւրա մհզպուրէ զայէթ հիւսիւնտար
 սլմաղ իլէ , տալիլի մէճլիս օլանլէրէ անի կէօստէր
 մէք իսթիք՝ քի քէնտինէ զիյատէ շէրէթ օլա , վէ լա
 քին մհզպուրէ պու միսիլլիւ հահհմիլար թէքլիթէն
 իսլանմայուպ կիթմէղ :

Վագտա՝ արտաշէսին պու հմրի զայէթ եագըշդսըղ
 իտի , լաքին ինսան իշրէթ մապէյիլնտէ քէնտինէ լայ
 իգ օլանը միւրոհաղա հտէմէղ օլտուղինտէն , ասթի
 նէ կէլմէյինճէ կիւճէնիւպ գասալլէթ հտէր :

Նազար էլէ ճիւմանի շաղլըղին նիհայէթինէ , զիւրա
 օ միսիլլիւ աղիւմ մէճո ու սալթանաթ՝ վէ փատիշահ
 տալլէթի գասալլէթէ թէպտիլ օլտու : Պուստան գա
 թի նազար , տէրի մէճլիս օլտուղի հալտէ , արտաշէս
 քէնտի թէվապիլերինէ իհալէ հտէր շէրիլթը՝ քի
 տալլիս սուլթանըն իղտաթսըղլըղինէ պէտէլ իգթի
 դա հտէնի պէյան հտէրէր , մհզպուրէր ճէվապ հ
 տէրլէր քի՝ եկէր տալլիսէ թէքտիք օլմաղ իսէ , սայ
 իք նիսլանլէր անի հմալ հտէրէք՝ ճիւմէսի իգտաթ

տէն չըգար : Օլ պապտէ արտաշէս՝ ասթինէի սուլա
 Թանլըգտէն իխրաճ էթտիքտէն մատէ հէր եհրէ Ֆէր
 ման իրսալ էտէր .քի՝ նիսվան դայիֆէսի տայիմա .քէն
 տի երինին իդաաթընտէ գալա : Պատէհու եհնէ մէղ
 .քիւր Թէվապիլէրինն Թահրէի իլէ հիւսիւնտար գըղ
 լար ճէմ էտէր .քի անէրտէն հանկըսը իսթէր իսէ ,
 .քէնտինէ գէվճէ էտիւպ՝ ասթինէնն եհրինէ սուլ
 Թան էտէ : Հի.քմէթի խիւտա՝ պալատէ պիքր շան
 եսթեր՝ (օ .քի՝ մուրը.քէննն եանընտէ իտի) անի տա
 խի ալուպ կեօթիւրիւրէր , վէ ատէթ օլտուղի մէն
 վալ իւղրէ մախսուս եհր վէ մամուր Թային էտէրէք՝
 պիր սէնէ մըգտարի Թէրպիյէ էտէրէր անլէրի :
 Վէ ինայէթի պարի եսթերին .քէմալէթի վէ հիւսնիւ
 սայիր գըղէրտէն զայէթ զիյատէ օլուպ՝ ճիւմէսինին
 ինտինտէ մեօթէպէր վէ մագպուլ սայըլտըղինտէն ,
 արտաշէս տախի պէկէնիւպ՝ անի սուլթան էտէր .քէն
 տինէ : Ֆիլհագիւպա պու խուսուստէ մէզպուր օ տէ
 ըէճէ խօշանըր , Թան .քի ճիւմէ Թէվապիլէրինի՝ վէ
 ասքէրինի տալէթ էտիւպ՝ էէտի կիւն ուղիմ շաղըգ
 պիրէ տիւկիւն էթտիքտէն մատէ , եսթերին սուլթան
 օլտուղինէ ճիւմէսի շաղ օլտուն տէյուլ՝ հիւքմ էթ
 տիկի եհրէրէ Ֆէրման իրսալ էտէրէք՝ մահվ էտէր
 ճէմաէթի աղըր Թէրիլէրտէն :

Ֆէհմ էյլէ , եսթեր եէթիմ պիր գըղ վէ էսիր ի.քէն՝
 սուլթան օլտու իսէտէ , Ֆաղիլէթինէ էպէտի նօգսա
 նիյէթ կէթիրմէյիւպ՝ քէլ էվլէլ Թէվաղիւ դալպ իւզ
 ըն ալլահըն իդաաթընտէ օլուր իտի տայիմա , Ֆէգաթ
 իսրայէլ միլէթինտէն վէ մուրթքէյէ ադրապա օլտու
 ղինի պէյան էթմէղ , նիճէ .քի մուրթքէ Թէհպիհ էթ
 միշ իտի անէ : Մուրթքէ տախի՝ անըն հալինտէն խա
 պէր ալմագ արղուսի իլէ , էքսէրի փատիշահըն սարալ
 ընէ կիտիւպ տունաթլ նոմինտէ՝ եսթերին սատըքանէ
 վէ մահրէմ Թէվապիլինն եէտի իլէ , պլըի պլըինին

խապէրինի ալարադ միւսթերի՝ օլուր իտիւէր :

() Էսնալերոտէ՝ վատիշահ սարալընըն պէքճլէրինտէն՝ իբի ատէմ պիրինին իսմի՝ դարբիթա , օ՛ պիրինին թարւա , արտաշէս իլէ խուսուսթէրի օլուպ՝ պիր թագւրիպ անի Էօլտիւրմէկէ իթթիֆադ Էտէրէր : Մուրթւքէ՝ անէրին Էսրարընէ վուգուլի օլուպ՝ Էսթերին Էլի իլէ արտաշէսէ պէյան Էթտիքոտէ , օ՛ տախի թահգիլ գը մասրահաթ պիրէ մէզպուրէրին լիսանինտէն սալ պիթ Էտէրէք իքիսինտէ սալպ Էտէր : Ֆիլհագիգապուր պապտէ մուրթքէնին սատադաթը աշիքեար օլտու իսէտէ , թարիխ քիւթիւկիւնէ տախի գայտ Էտէր , քի ուսուտուլմասըն անըն Էլիկի :

Վէ չիւնքի արտաշէսին՝ համան նամինտէ պիր րիճալը օլուպ՝ քի անըն զաթը ամաղէկ ճինսինտէն վէ ճիւմլէ րիճալէրինտէն մէշուր իտի , անէ տահա զիյատէ փայէ վէ շէրէֆ վերիւպ՝ Էմր Էտէր քի ճիւմլէ թէվապիլէրի իղգէթ պիրէ անէ թէմէննա գըլալէր :

Վագաա՝ ճիւմլէսի թէմէննա գըլալը իսէտէ , մուրթւքէ գըլմաղ , զիրա տայիմա ալահա սէճտէ գըլար օլմաղ իլէ , անէ լայիգ օլսն իղգէթի՝ ինսանէ վերմէկէ ճայիլ կեօրմէղ : Լսքին համան զայէթ քիալիր վէ քէնտինի պէկէնմլշ պիր քիմսէ օլտուղիտէն կիւճէ նիւպ անըն սէպէպինէ իսթէր քի՝ արտաշէսին հիւքա միւնտէ հէր նէ գատար Էահուտի պուլունուր իսէ , ճիւմլէսին գըլալըրուպ վարիյէթլէրինի դարաֆը միւրիտէն զապթ Էթտիրէ : Վէ չիւնքի արտաշէս Էմնիւ Էթ պիրէ անէ թէսլիմ օլմուշ իտի , Էահուտիլէրին հագգընտէ հէր նէ մըգտար քեթիւ սեօյէտի իսէ , ինանուպ Էմր Էտէր՝ քի անըն րէյի իւղրէ գըրըլընլէր Էահուտիլէր : Պու խուսուստէ համան՝ սն պին քէսէ աղջէ վատ Էտիւպ՝ արտաշէս գապուլ Էթմէտի իսէտէ , մէզպուրուն մէրամը իւղրէ կիւն թային Էտէրէք Վէրմանլար Էաղըլուպ՝ հէր մահալին զապիթլէրինէ

իրսալ օլունուր՝ քի ճիւմէն եահոուտիւերի եր վէ նիս
վան ճօճուգէրի իլէ տիւ քէսէ՝ պիւ կիւստէ դըրա
լէր ։ վէ մալէրինի զոպթ հտէլէր ։ Վագաա զիբր օլ
տուղի մէնալ իւզրէ ֆերմանէր տաղըլուպ մասլա
հաթ աշիքեար օլտուգտէ ։ Թային օլան կիւնիւ պէք
լէր իտիլէր՝ քի հմրի շահանէյի իճրա հտէլէր ։
Նազար գըլ պուրատէ եահոուտիւերին ֆիղանընէ ։
մէզպուրէրին Թագսիրաթը օլմայուպ՝ պի զայրի հագ
գըն պու միսիլլիւ ուգուպէթի տույունճէ ։ ճիւմէսի
հսվապէրինի երւթուպ չուլ կիյինիւրէր ։ վէ պաշէ
րինէ քիւլ սերօիւրէք զայէթ եաս հտէրէր ։ Գեզա
մէզքիւր ֆերման՝ սուսիստէ տախի օգունմաղ իլէ ։
մուրթքէ իշիտիւպ հսվապըրը երւթար ։ չուլ կիյի
նիւր ։ վէ պաշնէ քիւլ սերօիւրէպ շէհլուրն իշինտէ իւ
ճէ սէս իլէ նիտա հտէր՝ քի Էիլլուրն նահագ եհրէ գըր
մագ իսթերսինիղ պէնիմ միլլէթիւրի ։ քի անէրին ոս
լա գասպահաթը եօդ տըր ։ Պաւ միսիլլիւ եաս գըլըլի
վէ աղիմ գասաւէթ իլէ փատիշահ սարայըրն տիշարը
սընտէ պախուսուս հարեմ գամիուսու դարափընտէ կէ
զէր իտի՝ քի ֆիղանըրը իշիտէնէր ։ օլա քի եսթերէ խա
պէր վերէլէր ։ զիրա եաս գըլըլի իլէ սարայա կիւմէք
ատէթ տէկիլ իտի ։

Փիշաղիգա՝ մուրթքէնին պու տէրէճէ գասաւէթէ
կիրիթեար օլտուղինի եսթեր տույուպ՝ զայէթ միւքեու
տէր օլմաղ իլէ ։ պալատէ մէզքիւր քէնտի հարարը օ
լան առնաթէի իրսալ հտէր անէ քի մասլահաթը անկ
լայա ։ վէ եաս գըլըլինտէ կէզմէսին տէյուլ՝ հսվապ
տախի իրսալ էթտի իսէտէ ։ մուրթքէ ըիզա օլմաղ ։
Վէ այնի իլէ համանըն ֆէսատըրը պէյան հտիւպ՝ ֆեր
մանըն սուրէթինի տախի վերիւր քի եսթերէ կէօստէր
սին ։ վէ միլլէթինին խէլասը իշիւն փատիշահա ըիճա
էթսին ։ պախուսուս ալլահա նիլաղ էթսին ։
Աւնաթիւ վարուպ ։ մուրթքէնին ճէվապէրինի նագլ

Էթտիկնտե , Եսթեր հեր վէճհ ին արգուքէ շուր . քի
 միլէթինի խելաս հտե : Անադ հալ պու . քի՝ հր վէ
 նիսա , քիմ քի չաղըլմագտեն վատիշահըն խալվէթ
 օտասընէ կիրիր խե , գաթլ օլա տէյուլ րուսում օլ
 մուշ էտի , Գեգաթ վատիշահ քէնտի աթուռն ասա
 սընը . քիմ ուղասըր խե , օ ատէմ խելաս օլուր ի
 տի : Վէ Եսթեր սթուղ կիւնտեն պերի՝ չաղըլմուշ
 օլմատըղնտեն վատիշահըն Եանընէ կիթմէկէ խելի է
 տիւպ , քէնտի հալնի մուրթքէյէ խապէր հտէր :
 Մուրթքէ Զէվադ հտէր . քի՝ Եալմըլ սէնի խելասընը
 տիւշիւնմէ , իլա . քի միլէթինի խելասընը տիւշիւն ,
 պէլքի ալահ սէնի պու կիւն իշիւն սուլթան Էթտի :
 Եսթեր պու Զէվապը իշտիւնաէ , Թէքրուր խապէր է
 տէր՝ քի Թէնպիհ Էթսին Զէմաէթէ , իւշ կիւն՝ կէ
 Զէ կիւնտիւղ օրուճ դուլթուպ՝ ալահա նիյաղ Էթ
 սինէր , վէ քէնտի տախի ճարիյէլէրի ին օրուճ դու
 թուպ պատէհու վատիշահըն Եանընէ կիթմէկէ վատ
 հտէր : Պէլ՝ մուրթքէնին Թէնպիհի իւղըն , սուսիւ
 տէ պուլունան Եահուտիլէր՝ օրուճ դուլթարագ ալա
 հա նիյաղ Էթտիլէր խետէ , քէնտի տախի աուայէ
 տուրուպ օ անէ տէկին ալահըն խապէլէ Էթտիկի ա
 զիմ ինայէթի , պախուսուս անըն ճիւմէյէ գատըր ,
 ճիւմէսի անըն Էմրինէ միւնթուղըր , ճիւմէսի անէ մու
 լիւմ , վէ . քիմնէ անըն Էմրինէ գաղըր տուրամաղ օլ
 տուղնի պիր պիր Թագըր հտէրէք , զայիթ տաղը
 տէրուն պիրէ նիյաղ հտէր՝ քի Զէմաէթին Թագսի
 րաթընը ափ հտիւպ՝ տիւշնանտեն խելաս Էթմէկ ին
 գասալէթլէրինի շաղըղէ Թէպտիլ հտէ : Գեղա Ես
 թեր՝ Եսվապընը չըգարուպ չուլ կկիւնիր , վէ պաշընէ
 . քիւլ վէ զիպիլ սէրփիւպ օրուճ տուրարագ . նիյաղ է
 տէր ալահա , քի ինայէթինի տիրիղ Էթմէլիւպ խելաս
 Էթսին Զէմաէթի , նիճէ . քի մահալնտէ պէյան տըր :
 Իւշիւնալիւ կիւն՝ սուլթանըգ Էլպիսէլէրինի կկիւնիւպ՝

վէ զինէթէրինի Թագընուպ զայնէթ կէսստերիշէն ու
 տու , վէ ալլահըն ինայէթինէ ումուտ հովուպ , իբի
 ճարիյէ իլէ կէթտի փատիշահըն սարայընէ , ճարիյէ ,
 նին պիրի անըն փէշինի դութար խոի , օ պիրինէ .քէն
 տի տայանըր խոի : Վէ չիւնքի ըուսումէ մուղայիր ճաղ
 ըըլմաղտէն կիթտի , փատիշահըն եանընէ վարտըլն
 տէ , անըն հէյպէթինտէն խէվիէ եթմէկ իլէ , պէնկզկ
 սօղուպ : ճարիյէնին իւզէրինէ տօղըու մէյիլէնիւր , վի
 ըա տուրուճագ հալի գալմաղ : փատիշահ անի կօ
 ըրինճէ՝ Թահլիլըէ կէլմէք իսթհտի իսէտէ , անիտէ
 ալլահ անըն գալպինի չէվիւմէկ իլէ ¹ , տէրհալ քիւր
 սիւտէն ինիւպ դութար անի .քի տիւշլէսին : Վէ ըիճա
 պիրլէ Թէսէլա հտէրէք տէր .քի նէ՝ օլտու սանա էս
 Թեր , պէն սէնին պիրատէրինիւմ , սէրպէսթ օլ , էօլ
 մէզսին , զիրա իքիմիղլն հմրի պիր տիր , վէ ալթուս
 ուսայը պօյնուսէ գօյուպ՝ պուս հտէր անի : Օլ պապ
 տէ եսթեր ճիւղի այլըուպ՝ սէնի ալլահըն մէլայիքի կի
 պի կէօրիւպ խէվիէ եթտիւմ տէտիքտէ , Թէքրար տիւ
 շէր : Վէ փատիշահ եէնէ ըիճա հովուպ տէր .քի սէյ
 լէ նէ .քի տիլէր իսէն , Թա՝ քի փատիշահըղըմըն նըս
 փընէ գատար վէրէյիւմ սանա , ()՝ արաղգ՝ փատիշա
 հըն Թէվապիլէրի իչէրի կիրիւպ խէվիէ եթմէ սէօյէ
 տէտիքլէրինտէ , ճէվապ հտէր .քի՝ պու կիւն պանա
 պիւլիւք կիւն տիւր , նիյաղ հտէրիւմ .քի համան իլէ
 պէրապէր տալէթիմէ Թէշրիֆ հտէսին : փատիշահ ա
 նիտէ համանը ճաղըրուպ կիտէրլէր տալէթէ , վէ եէլ
 իւպ իչիւպ մէճլիս իւզրէ իքէն , փատիշահ տէր .քի
 միւրատըն նէ իսէ տիլէ , եսթեր Թէքրար նիյաղ պիր
 լէ տիլէր .քի հըթհսի կիւն տախի համան իլէ պէրա
 պէր եէնէ Թէշրիֆ հտէ : Փէհմ էյլէ պուրատէ մէզ
 քիւր համանըն քէսթիւլիւկինի . օ .քի զաթը քիպիր
 խոի , պու պապտէ տահա զիյատէ քիպիրլէնիւպ՝ էս

Թերին տալէթինտէն չըւուպ՝ ստորայտէ մուրթքէյի
կեօրիւնաճէ , ղայէթ հալքէլէնիր , վէ հլինէ վարտը
չինտէ , քէնտի սէվկիւլիւլէրինի վէ հհլինի ճաղորուպ
նազլ հտէր տալէթէ կիթտիկինի , պաքուսուս՝ էրթէ
սի կիւն եհնէ տալէթի օլուպ՝ փատիշահ իլէ պէնտէն
ղայրի քիմսէյի տալէթ հթմէտի եսթեր տէյու , քէն
տինի մէտհ հտէրէք՝ ազլում շէրէֆէ վասըլ օլտուղինի
պէյան հթտի իսէտէ , տէր քի՝ պանա մագպուլ տե
կիլ տիր պու շէրէֆ , նէ դատար քի մուրթքէյի փա
տիշահըն սարայընտէ կեօրիւրիւմ : Մէզպուրլէր անի
տահա զիյատէ Թահրիք հտիւպ , ճէվապ հտէրլէր
քի՝ հմր հթ հլի արըն պոյինտէ պիր աղաճ տիքիւ
սին , սապահ փատիշահա սեօյլէ՝ քի մուրթքէ ասըլ
սըն օ՝ աղաճտան , վէ սհն կիթ տալէթէ շազ օլ ,
Պաշաա՝ պու Թերթիյպ համանա խոշ կէլմէկ իլէ՝ ու
ղաճը հազըր հտէրլէր :

Նաղար էյլէ ալլահըն ատալէթինէ , համան քի պի
ղայրի հագգըն էրթեսի կիւն մուրթքէյի սալպ հթ
տիրմէք արզուսինտէ օլտու , լաքին հագ շէրիյաթը
իւզըն մուրթքէ խէլաս օլուպ՝ քէնտի սալպ օլտու ,
Զիրա հիքմէթուլահ՝ օ՝ կէճէ փատիշահըն ույզու
սու գաշտը , վէ էյլէնմէք սէպէպի իլէ , Թարիխ քիւ
թիւկիւնիւ օգուսուր քեռթիպինէ՝ քի տիյնէսին , ի
նայէթի պարի՝ քեռթիպ օ՝ մահալի օգուր՝ քի անտէ
եազըլմըշ իտի մուրթքէնին սատագաթքէար օլուպ՝
փատիշահըն հօլիւմիւնէ դաստ հտէնլէրին խապէրինի
վէրտիկի , նիճէ քի պալատէ զիքր օլտու , Օլ պապ
տէ փատիշահ տէր քի մուրթքէ պու էյրիկի քի հթ
տի , պիզ նէ՝ էյլիք հթտիք անէ , անտէ պուլունան
Թէվապիլէրի տէրլէր քի անըն սատագաթը սանա զա
հիր օլտու , լաքին պիր քերէմ հթմէտին , Ֆիլհագի
գա՝ մուրթքէնին սատագաթքէար օլտուղինէ պէտէլ
արտաշէս անէ շէրէֆ վէ փայէ վէրմէք մուրատ հթ

տի իսէտն , քէնտի մէշլերէթինն տախիլ թէվապլիէ
րինն տաթի սիւաւ էթմէք իսթէր՝ քի մինասիպի նէ ի
սէ , անի էտէ : Վէ սապահ օլտուգտէ համան տախի
երքէն կէրլիշ իտի՝ քի մուրթքէյի սալպ էթմէկէ ըուխ
սէթ ալա : Անն կէրտիլինի փատիլա՜հ տուլուն՝ Իջէ
րի չաղըրուպ տէր քի՝ նէ էտէյիմ օ առնմէ , քի ա
նի պէն միւշէրքէֆ էթմէք իսթէրիմ՝ համան՝ չիւնքի
ղայէթ քիպլի՝ վէ ճիւմէ թէվապլիէրտէն իթիպար
լը իտի , զանն էտէր քի քէնտի հազգընտէ տիւր պու
ճէվապ , օ էճիլտէն տէր քի՝ փատիլա՜հ քիմէ շէ
րէֆ վէրէճէք իսէ , կիյտիլտիլէր անն փատիլա՜հըն
լիպասլէրինի , պիւտիլտիլէր անն աթըն , պիւր պիւլ
իւք ըիճալ անն էօնիւնտէն կիտիւպ կէզտիլտիլէր ա
նի շէհիլին իջինտէ , վէ թէլալ չաղըրսն քի փատի
լա՜հ քէնտի սէվտիկինի պեոյլէ միւշէրքէֆ էտէր :
Փատիլա՜հ պու ճէվապը իշիտին՝ անն , տէր քի էյի սեօյ
լէտին , կիթ տէտիկին կիպի էյլէ պէնիմ սատըգըմ եա
հուտի մուրթքէյէ , վէ նէ քի սեօյլէտին իսէ՝ պի
գուսուր թէքմիլ էթ :

Ֆէհմ էյլէ պուրատէ համանն սէֆիլ հալինի , օ քի
մուրթքէնին էօլիւմիւնէ գաստ էտէր իտի , մէճպուր
օլտու անն էօնիւնտէն սէյիս կիպի էպյան էիւրիւմէ
կէ , զիրա ճէվապընը կէրի ալմաղա գատըր օլամատը
ղինտէն , զարուրի էօնիւնէ տիւ շիւպ ազիմ շէրէֆ իյէ
մէմէքէթին իջինտէ կէզտիլտիլքտէն սօնէրա , փատի
լա՜հըն սարայընէ կէթիլիւպ ինտիլտիլինտէ , զայէթ
զիյատէ գասապէթ պիլլէ էվինէ կիտիւպ՝ էճլինն վէ
սէվկիւլիւլէրինն հազլ էտէր : Վէ անլէր քի մուրթ
քէյի սալպ էթտիլ տէյու՝ մուգատտէմ անի թահրիք
էթմիլ իտիլէր , պու տէֆու տէրլէր քի՝ չիւնքի մուրթ
քէ պու միսիլլիւ փայէյէ վասըլ օլտու , իդաաթ էթ
անն , զիրա ալա՜հ անն իլէ տիւր : Մէզպուրլէր տա
հա պու սեօհպէթ իւզըն իքէն՝ փատիլա՜հըն դարա

Գընտէն իբի ատէմ կէլուպ՝ համանը չաղըըըը քի եէ
 նէ եսթերին տալէթինէ կիտէլէր : Վագաա մուրթքէ
 նին շէրէֆինէ՝ համանըն դալպի հէր նէ մըգտար մւն
 քէսլյը օլտու իսէտէ , փատիշահ իլէ թէքրար եսթէ
 ըին տալէթինէ կիտէճէք օլտուղինտէն , թէսէլլա
 քէսպ էտէրէք՝ վարուպ մէճլիստէ եէյիւպ իլլուպ
 շաղ օլտուգլէրինտէ , փատիշահ տէֆաթէն եսթերէ
 տէր քի՝ հէր նէ քի տէլէր իսէն սեօյէ : Օլ պապտէ
 եսթեր տաղի տէրուն պիլլէ ճէվապ էտէր քի՝ եկէր
 ինպէթին օլտու իսէ , իսէլաս էթ պէնի վէ միլէթի
 մի : Պէլի՝ օ անէ տէկին քէնտինին եահուտի ճինսին
 տէն օլտուղինի պէյան էթմիշ տէկիլ իտի , լաքին պու
 տէֆա հասէպիլ իգթիղա իգրար էտէր : Չիրա եա
 հուտիլլէրին իւղէրինէ քի էօլլւմ սիճիլի սապիթ օլ
 մուշ իտի , քէնտի տախի անլէրտէն օլմաղ իլէ , էօլլւ
 մէ պօրճու օլտուղինի տույ էթմէք իսթէտի քի՝ քէն
 տի սէպէպի իլէ միլլէթի տախի իսէլաս օլա : Փատիշահ
 անըն ճէվապլէրինէ թաաճիւպ էտիւպ՝ քիմ տիր պու
 միտիլլիլ իլէ ճէսալէթ էտէն տէյինճէ , եսթեր՝ հա
 մանըն եիւգլունէ գարըը տէր քի , իլտէ պու տիւշման
 վէ պու քէօթիւ համան տըր անի էտէն : Փատիշահ
 անիտէ ճէհրէսինի տէկիլիւպ՝ ղայիթ էօրֆիւ սուրէթ
 իլէ համանա պագուպ՝ մէճլիստէն դալգտը իսէտէ ,
 անտէ պիր ճիլէք պահճէսի օլմաղ իլէ հըրսընտէն կի
 ըիր պահճէյէ : Սէֆիլ համան խէվթինտէն նաշի եսթէ
 ըին իաքի փայինէ տիւշիւպ ըիճա էտէր իքէն , փա
 տիշահ անի եսթերին գարիպինտէ կեօրիւնճէ , օ գա
 տար օլտուն քի ղէվճէմէ տախի ճէպը էթմէք իս
 թէրսին տէյու՝ թէքրար թահվիրէ կէլիւպ էօլլէք
 իլէ չաղըրորղլինտէ , մէգպուր քէնտինի շաշըրուպ
 պադ իւսթիւ տուրաճագ հալի գալմայարագ էիւղ
 իւսթիւ եէրէ տիւշէր : Վէ սնտէ փատիշահըն թէվա
 պիլլէրինին պիլիսի տէր քի , համան էլլի տըըն պօյին

տէ պիւր աղաճ տիբտի եվինտէ , քի մուրթքէյի սալա
հտէ : փատիշահ պու ճէվապը իշիթտիքտէ , համան
սալա օլտուն տէյու հմը եթմէկ իլէ , անիտէ մէզպու-
րու սալա էտէրէր օ աղաճտէն , անի քի մուրթքէ
իջիւն հազըր եթմիշ իտի : Իշտէ պէօյլէ տըր հասէտ
պտէմէրին հալի , նիճէ քի տէնիլըր :

Ալթուն հէլլ իլէ եազսըն պունու եազան :
քէնտի տիւշէր էլ իջիւն դույու գազան ¹ .

Վիւպիւր վէ զատտաւր համան հէլլաք օլտուգտէ , փա-
տիշահըն հօվքէսի թէսքին օլուպ՝ անըն ճիւմէ վարիյ
էթինի ինամ՝ հտէր եսթերէ , պախուսուս քի մուրթ-
քէ անըն սգրապասը օլտուղին տույմաղ իլէ քէնտի
միւհիւրիւնիւ վըրիւ մուրթքէյէ՝ անի քի մուգատ-
տէմ համանա վէրմիշ իտի : Եսթեր տախի՝ մուրթքէյի
մամուր նասպ հտէր համանըն մալինին իւզէրինէ , վէ
քէնտի եվինին խտարէսինէ :

Պատէհու եահուտիլէրին խէլասը իջիւն եսթեր թէք-
րար ըրճա եթտիկինտէ , փատիշահ հմը հտէր քի՝
եսթեր վէ մուրթքէ նիճէ ըէյ հտէրէր իսէ եազըլըն
ֆէրմանէր : Իմտի անլէրին մաթլուպի իւզրէ եազը-
լուպ՝ հէր մահալին զապըթանընէ իրսալ օլունուր՝ քի
մուգոտտէմ եահուտիլէրին թէքտիլէթի իջիւն կի-
տէն էմըր ուլաթտալ օլուպ , պունտան պէօյլէ քիմսէ
անլէրէ՝ վէ անլէրին այնընէ մանի օլմայէ , վէ հէր
վէճ՝ իլէ սէրպէսթ օլուպ՝ անլէրին տիւշմանէրի լա-
պիթ հէլլաք օլալէր , նիճէ քի համան՝ փատիշահէ
խիյանէթ՝ վէ եահուտիլէրէ տիւշման օլմաղ իլէ , հէլ-
լաք օլուպ՝ մուրթքէնին վէ եսթեր սուլթանըն սատա-
գաթը զահիր օլտու : Պու հմը սուսիստէ տախի օգու-

¹ Գուբն՝ զոր վորեայ՝ և պեղեայ , 'ի նոյն անկցի 'ի խորեա-
րատ . զոր և գործեայ . Ս-շ . 7 :

նուպ՝ ֆերման միւճիւպինձէ եահուտիլէր գըրսրէր
 քէնտի տիւշմանլէրինի . վէ համանըն էվլատլէրինի :
 'Եաղտր էյլէ . եահուտիլէր մուգատտէմ հէր նէ գաւ
 տար գասաւլէթ էթտիլէր խէ . պու տէֆա Էօլլում
 տէն խէլաս օլմալէրի իջիւն տուհա զիյատէ շաղ ու
 մէսրուր օլուպ՝ ալլահըն քէնտիլէրինէ էթտիլի ինայ
 էթ ունդուտուլմասըն տէյոլ՝ էէշլաս օլտու գէրի էէշ
 տէ հէր սէնէ պայրամ էտէրլէր : Ֆիլհագիգա՝ պու
 սուրէթ իլէ մուրթքէնին ըո. եասը իճրա օլտու . զիրա
 պալտտէ զիքը օլտուղի մէնլալ իւղրէ . իքի աթտէր՝
 համանը վէ մուրթքէնի պէյան էտէր . քիւշիւք փու
 նոր՝ եսթերի . զիրա մէզպուրէ էսիր իքէն . փատիշա
 հա սուլթուն օլմաղ իլէ . պիւլիւք չայ կիպի աղիմ
 գուլվէթ քէսպ էտիւպ՝ աիըն վասիթէսի իլէ եա
 հուտիլէր ալթ էթտիլէր քէնտի տիւշմանլէրինի :
 Եյլիմտի պու անէ տէկին զիքը օլանլէրտէն պէյան տըր
 քի եսթէր՝ մուրթքէ՝ վէ ճիւմլէ եահուտիլէր՝ թամ
 իթիգաթ իւղրէ ալլահըն ինայէթինէ ումուտ էտիւպ՝
 եաս վէ սրուճ դութարադ չուլ էլիլիմլէրի . վէ տա
 ղի տէրուն պլրէ կէօղ եաշը տէօքիւպ նիյաղ էթմէ
 լէրի իլէ Էօլլումտէն խէլաս օլտուգտէն մատէ . աղիմ
 շէրէթ տաքի քէսպ էթտիլէր :

ՏԵՕՐՏԻԿՆՃԻԻ ՏԵՎՐԻՆ

ՍԻՆԱԼ .

ԵԵՂ .

- 1 . ՏԵՕՐՏԻԿՆՃԻԻ տէճը՝ նիճէ ֆէրգ. օլուր իւշիւնճիւտէն : 1
- 2 . Նիճէ վէրիտի նսմա : 2
- 3 . Նիճիւն մէզիւր գուրպանըն գանընը սէրվտի մովսէս սէ,
ղտնըն էօնիւնէ՝ վէ ճէմաէթին իւզէրինէ : 8
- 4 . Պալատէ զէքը օլտուղի մէնվալ՝ մովսէս վէ ահարօն տաղ,
տէն ինտիքտէն սօնկրա՝ թէքըար անէ չըգան օլտու մը : 9
- 5 . Մովսէս գըրգ կիւն տաղտէ էքէն , ճէմաէթ օրտուտէ ի,
գաաթ իւզրէ գալտը մը : 12
- 6 . Փուծա սէճաէ գըլանէրի Թէքտիւր էթտի մի մովսէս : 16
- 7 . Մովսէսին ըիճաուը գապուլ օլմատը մը , քի ալլահ՝ իս,
ըայէլ իլէ կիթմէք իսթ էմէյիւս՝ մէլայիք իլէ անկէրի էր,
սալ էթմէք միւրատ էյլէտի : 19
- 8 . Մովսէս՝ էքինճի տէֆա գըրգ կիւն գըրգ կէճէ տաղտէ
քի գալտը՝ ճէմաէթ նէ՝ հալ իւզրէ տուրուր իտի օր,
տուտէ : 27
- 9 . Տապանակ ուլտի նէ՝ իտի : 28
- 10 . Նէ՝ ըհսիմտէ իտի խորան վիպու թէ՝ տէնիլէն չատըր : 30
- 11 . Գալլ սէղան վար իտի մէզքիւր չատըրտէ : 32
- 12 . Հալիլ ճինտէն իտի զևտայիլէր : 34
- 13 . Նէ՝ գատար վագըթ գալտը խըպէլին օրտուտու սինա
տաղինտէ : 36
- 14 . Խորայէլին օրտուտու նէ՝ թէրթիյոյ իւզրէ կէօչէր իտի : 41
- 15 . Խորայէլ միլլէթի՝ ալլահն ինտէթինի Թանըյուս՝ մէմ
նուն օլտու մը : 43
- 16 . Գներլ վան ցանկուլթեան տէնիլէն էէրտէն նէ՝ ըէյէ կէօչ
էթտի խորայէլին օրտուտու : 51
- 17 . Պատէհու նէ՝ ըէյէ կէօչտիւ խորայէլին օրտուտու : 54
- 18 . Ղնօլտէ տահա նէ՝ զուհուրաթ օլտու խորայէլ միլլէ :

- Թիֆլին պէյնինտէ : 61
- 19 . Պալատէ մէջքիւր զաղէպլին իւզերինէ ճէմաէթ Թեօ .
պէ տէյիւպլ իւլաաթ իւզրէ օլտու մը , 65
- 20 . Պատէհօս խորայէլին օրտուսու նէլէյէ կեօջ էթտի : 69
- 21 . Պատէհօս նէլէտէ գօնագ էթտի խորայէլ : 72
- 22 . Պալատէ մէջքիւր զաղէպլտէն սօնկրա՝ ճէմաէթ Էէնէ
էմրէ մուղայիր հարէքէթէ մէյլ էթտիմի : 75
- 23 . Ալլաճ նիլին բաղաամա բուխսէթ վէրտի՝ քի բաղա
կրն Եանընէ կիտէ : 81
- 24 . Խորայէլին մըրըտէն չըգուպլ պալատէ մէջքիւր սաա
տիմ տէնիլէն մահալէ կէլինճէ՝ գաջ սէնէ օլմուշ խտի : 82
- 25 . Չիւնքի մովսէս նաբաւ տաղընէ չըգուպլ անսէ վէ
ֆաթ էտէճէք խտի , քէնտինէ տայիր պիր վատիյէթ
էթտիմի : 88
- 26 . Նիլին պէյան օլմատը մովսէսին գապրի : 93
- 27 . Յեսուս նէ Թէրթէյալ իլէ կէչիւտի ճէմաէթի յորբա
նան նէհրինտէն : 94
- 28 . Յորդանան նէհրինտէն խորայէլին միւճիւլպլթ իլէ կէչ
տիլինի՝ Էրիբովլըն վատիշահը պիլիւպլ իւլաաթ էթտիմ
մի յեսույա : 97
- 29 . Յեսուս քի՝ Էրիբովլու վէ գայիյի խարապ էթտի , ան
լէրէ գարիւր օլան մէմէքէթլէրին վատիշահլէրի իւլա
աթ իւզրէ օլտուլէր մի : 102
- 30 . Նիճէ Թագալիմ օլտու աւետեպ Դօվրաղը խորայէլէ : 106
- 31 . Յեսուս էօլտիւքտէն սօնկրա՝ ճիւմլէ խորայէլ ճէմաէ
թի տայիմա ալլաճըն իւլաաթընտէ գալտըմը : 109
- 32 . Խորայէլ իւլաաթտէն չըգընճէ , ալլաճ տէրհալ Թէք
տիր էթտիմի անլէրի : 112
- 33 . Մէջքիւր զուհուքաթը իւզերինէ՝ խորայէլ ճէմաէ
թի իսլահի նէֆս օլտու մը : 118
- 34 . Դիբօրա էօլտիւքտէն սօնկրա՝ նիճէ օլտու խորայէ
լին հալի : 123
- 35 . Գիւգէօն էօլտիւքտէն սօնկրա , խորայէլ Էէնէ վաւ

- Թա Թափընալ մը . 134
- 36 . Պատէհու քիմ օլտու հաքիմ խըտյէլ ճէմէթինէ , 138
- 37 . Պալստէ մէջքիւր հաքիմէրտէն սօնկրա՝ նիճէ օլտու խըտյէլին հալի , 143
- 38 . Նիմէ ինթիգամ ալտը տամվառն վուծփէրէսթլէրտէն , 148
- 39 . Սամուէլ փէյղամպէր հանկը ճինստէն՝ վէ քիվին օլլա խտի , 155
- 40 . Տապանակըն սէպէպինէ նէ՞ դարզ շաքէպ իւն Թէքտիր օլտուէր վուծփէրէսթլէր , 163
- 41 . Հեղն էօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ օլտու ինլէ հաքիմ , 169
- 42 . Սաուու՝ խըտյէլին հանկը ճինստէն՝ քիմին օլլա՝ վէ նէ՞ հիյէթտէ ատէմ խտի , 174
- 43 . Սամուէլին իթապընէ գարշը ղայրի ողիւ ճէվապ էթտիմի սաուուլ , 181
- 44 . Պատէհու սաուուղուն հալի նիճէ օլտու , 189
- 45 . Մէջքիւր ֆէթուհաթ քի դաւիթին եէտի իլէ իճրա օլտու , սաուուլ անէ իզզէթ էթտիմի , 197
- 46 . Սաուուլ՝ քի դաւիթի քէնտինէ տամաու էթտի , պատէհու եէնէ տիւշմանլըգ էթտիմի անէ , 201
- 47 . Դաւիթ՝ յոլլաթանտան պըրըտըգտէ նէլէյէ կիթտի , 207
- 48 . Դաւիթին նէրէտէ օլտուղինի սաուուլ տուլուսա՝ առն վէշինէ տիւշտիմ միւ , 212
- 49 . Սաուուլ Թէքրար տիւշմանլըգ էթտիմի դաւիթէ , 220
- 50 . Պալստէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզրէ սաուուլ քի Թէօպէ տէտի , պատէհու դաւիթ եէնէ անըն դօվլաղինտէ սաքին օլտու մը , 223
- 51 . Դաւիթ՝ քի սիկիլալտէ աղիմ շէրէֆ քէսպ էտիւպ շաղ օլտու , սաուուլ օ վադլիմ նէ՞ հալտէ խտի , 228
- 52 . Սաուուղուն էօլտիւկինի դաւիթ իշտինճէ՝ խօշանուս շաղ օլտու մը , 233
- 53 . Դաւիթ վէ յերուսթէ , օրտու գալտըրուս գիւրի պիւրի իւն ճէնկ էթտիլէր մի , 238
- 54 . Յէբուսթէ գաշ սէնէ վաուիշահլըղ էթտի , 244

- 55 . Տասրանալ նէ՛ գատար վադըթ գալտը դաւթթին է՝
վինտէ ։ 255
- 56 . Դաւթթ միւտտէթի վասիշաճըդինտէ՝ քէտէր կէօ ,
ըիււ գասաւթթ իւզըէ օլտու մը , 255
- 57 . Դաւթթին սէրառքէըն յովաբ՝ քի ամօնլուէրին իւզէ ,
ըինէ կիթմիշ իտի , նէ՛ գատար վադըթ գալտը անտէ ։ 264
- 58 . Պալատէ զիքը օլտուղի մէնվալ իւզըէ՝ աբիսողում քի
գէսուրա ֆիլար էթտի , նէ՛ գատար վադըթ գալտը
անտէ ։ 270
- 59 . Աբիսողում՝ Թադսիրաթընէ մաղֆիթէթ ոլուլուսը՝ է ,
ըուսաղէմտէ սէրայէստ կէզտիկինտէ , իդասթ իւզ-
ըէ գալտը մը , 272
- 60 . Աբիսողում էրուսաղէմէ կէլտիկինտէ էճալ անէ մու-
ղայիը հարէքէթ էթտի մի , 278
- 61 . Աբիսողում՝ դաւթթին իւզէրինէ ճէնկէ կիթտի մի , 284
- 62 . Աբիսողումուն էօլտիւկինի դաւթթ իշտինճէ՝ նէ՛ հա-
լէ կիլիֆթար օլտու , 287
- 63 . Աբիսողում էօլտիւքտէ , դաւթթ տէրհալ էրուսաղէ-
մէ կէլիւս թախթընտէ օթուրտու մը , 289
- 64 . Պալատէ յէզբիւը սաբէէ , օ՛ քի դաւթթէ իդասթ
էթմիլիւսը՝ իսրայէլի Թահրիք էթտի , սօնկրա նի՛ճէ
օլտու ։ 293
- 65 . Տահա նէ՛ զուհուրաթ օլտու դաւթթին վադթինտէ , 295
- 66 . Պասէհու դաւթթին վադթինտէ տիւշման Թէքրար
իսրայէլէ գարշը հարէքէթ էթտի մի , 298
- 67 . Սողոմօն վասիշահ օլտու իսէ՝ դաւթթ սաղ մը իտի , 303
- 68 . Դաւթթին վէֆաթինտէն սօնկրա , սողոմօն նի՛ճէ
օլտու ։ 309
- 69 . Շիւմէ իսրայէլ ճէմաէթի՝ սողոմօնուն իդասթըն-
տէ գալտը մը , 312
- 70 . Սողոմօն նէ՛ վադըթ ոյաշլար տաճարը էալիմաղէ , 316
- 71 . Գալ՛ սէնէ զարֆըտէ Թէքմիլ օլտու տաճարըն եա-
վըրը , 321

- 72 . Աղօթման տալիսն արտօնն ի դատմունտէ գալով մը , 325
- 73 . Աղօթման էօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ փատիշահ օլտու
երուսաղէմտէ : 328
- 74 . Մէջիւր յերօքովամ օլտուէհու թեօպէյէ կէտիմի , 334
- 75 . Իսքայէլ փատիշահը յերօքովամ՝ քի ալլահըն ի դաա,
թընտէն ճըդտը , յուգա փատիշահը լուրովամ՝ տայի-
մա ի դաաթ իւզրէ դալտըմը , 338
- 76 . Ուրբովաման սօնկրտ՝ քիմ օլտու երուսաղէմտէ յու-
դա փատիշահը , 342
- 77 . Աբիսալտէն սօնկրա՝ քիմ օլտու երուսաղէմտէ յու-
դա փատիշահը : 343
- 78 . Յուդա փատիշահը վէ անըն ճէմաէթի՝ քեօթիւ Ֆէյ-
լէ մէյլ էթմէյէպը՝ պի քէտէր գալտընէր խտէ , իսրայ-
էլ փատիշահը վէ անըն ճէմաէթի նի՛նէ օլտու : 344
- 79 . Ասա էօլտիւքտէն սօնկրա՝ քիմ օլտու երուսաղէմտէ
յուդա փատիշահը , 349
- 80 . Մէջիւր ամէ թի էօլտիւ՝ անըն եէրինէ քիմ փատի-
շահ լուրու խսրայէլէ : 352
- 81 . Աքաաբ՝ եղիանըն ճէլապլէրինէ կիւճէնէտի մի : 357
- 82 . Եղիանըն տուսսը իւէ եաղմուրաւն կէտիկի աշէքէար
օլտուգտէ՝ աքաաբ անէ իւլաաթ պիւրէ իզգէթ էթ-
տի մի : 360
- 83 . Պալտտէ զիբը օլտուղի մէնվալ իւզրէ եաղմուր կէլ-
տիկինտէ , աքաաբ խալահի նէֆու օլտու մը , 364
- 84 . Աքաաբ՝ քէնտի իւզէրինէ սիճիլ օլան զազէպի իշիթ,
տիբտէ՝ թեօպէ տէտիմի : 370
- 85 . Սէքմէն իւչ սիւալտէ զիբը օլան սիւրեսանի փատիշա-
հը ադէրին օլտու , անի քի աքաաբ էօլտիւլմէտի ,
փատինի իճրա էթտիմի : 373
- 86 . Աքաաբ էօլիւպ՝ անըն ասքէրի Ֆիլար էտինճէ , յու-
դա փատիշահը մէջիւր յօապիստ սէլումէթ իւզրէ ե-
րուսաղէմէ կէտիմի : 377
- 87 . Պալտտէ մէջիւր աքաաբ էօլտիւքտէ , քիմ օլտու

խորայեւ վատիշահը :

380

88 . Պատեհհու՝ եղիա նինձէ օլտու :

382

89 . Պալատե մէջքիւր խորայեւ վատիշահը որոգիա քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու խորայեւէ :

385

90 . Յուգա վատիշահը յօսալատ քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու երուստղեմտէ :

389

91 . Եղիա վէյղամելերին եհտի ինէ տահա նէ՝ միւռնիւղաթ օլտու :

392

92 . Պատեհհու սիւրեսմի վատիշահը ադերին օղլու՝ Թէքըար խորայեւ վատիշահը յովրամա տիւշմանլըգ էթտի մի :

402

93 . Խորայեւ վատիշահը յովրամ՝ պալատե մէջքիւր միւռնիւղաթ ինէ տիւշմանտէն վէ դըթըղտէն ինէլաս օլտուգտէ , ալլահա իդատաթ էթտի մի :

407

94 . Պալատե մէջքիւր յուգա վատիշահը օրոգիա քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու երուստղեմտէ :

415

95 . Պալատե մէջքիւր խորայեւ վատիշահը յէու քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու խորայեւէ :

419

96 . Պալատե մէջքիւր յուգա վատիշահը յովաս քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ օլտու յուգա վատիշահը երուստղեմտէ :

423

97 . Պալատե մէջքիւր խորայեւ վատիշահը յովաս քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու խորայեւէ :

425

98 . Պալատե մէջքիւր խորայեւ վատիշահը իքինձի յերուստղեմտէ քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու խորայեւէ :

428

99 . Պալատե մէջքիւր յուգա վատիշահը որոգիա քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու երուստղեմտէ :

429

100 . Պալատե մէջքիւր խորայեւ վատիշահը որոգիա քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ օլտու :

431

101 . Պալատե մէջքիւր յուգա վատիշահը աքաղ քի է օլտիւ , պատեհհու քիմ վատիշահ օլտու երուստղեմտէ :

433

102 . Պալատե մէջքիւր սենեքերիմ , քի է օլտիւ իրատէն քիււ

- Այս թիւն մէջ լաղ արտը՝ անէ զառնաթ Ետիւղ կէրի
տեօնտիւն միւ . 440
- 103 . Եղեկիա քի էօլտիւն՝ պատէհու քիմ վատիշահ օլ-
տու երուսաղէմտէ . 446
- 104 . Պալատէ մէջքիւր ամին քի էօլտիւն , պատէհու քիմ
վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ . 448
- 105 . Պալատէ մէջքիւր յօսիա քի էօլտիւն՝ պատէհու քիմ
վատիշահ օլտու երուսաղէմտէ . 451
- 106 . Մէջքիւր սի դէկիւմ գալի մէնէ վատիշահլըղ Եթտի . 454
- 107 . Երուսաղէմ վէ տունար խարսալ օլունձէ՝ տապանալ
ուխտի նէ՝ օլտու . 459
- 108 . Հուսթ քիմ իտի 461
- 109 . Տօրիթ քիմ իտի 463
- 110 . Յուսթ քիմ իտի 475
- 111 . Եթեթ քիմ իտի 487

ՀԻ

